ILUMINAȚII

ESOTERISM, TEORIA COMPLOTULUI, EXTREMISM

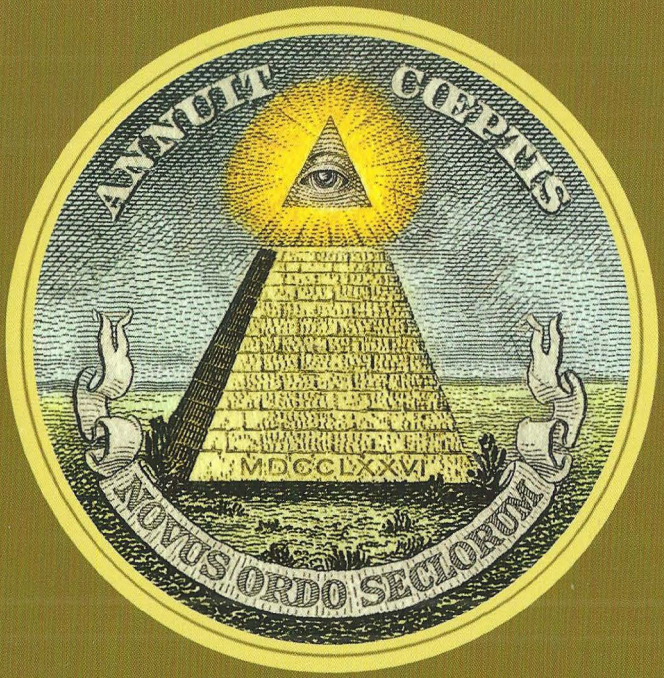

PIERRE-ANDRÉ TAGUIEFF

Săptămâna Financiară

Iluminații din Bavaria au fost imaginea amenințătoare a subversiunii, a haosului revoluționar și a dictaturii criminale. Realitatea istorică a Ordinului Iluminaților a fost mistificată, supusă ideologizării, iar fondatorul lui – socotit urmașul lui Satana. Dar diferența dintre ordinul istoric real al Iluminaților din Bavaria și fabulațiile despre secta Illuminati este izbitoare. Mulți au crezut că „motorul" istoriei nu este altul decât efectul acțiunii unor societăți secrete sau rezultatul unei serii de comploturi. Dar, în timpurile moderne, noua cultură populară mondială este alcătuită din fărâme de „ocultism", „esoterism" și de „conspirationism".

Pierre-André Taguieff este istoric, filosof și celebru politolog francez. Este director de cercetare în cadrul CNRS (Le Centre National de la Recherche Scientifique) și atașat al Centre de Recherches Politique de Science Po. Este autorul a numeroase eseuri pe teme politice, filosofice, sociologice, fiind preocupat cu precădere de teme ca rasismul și antisemitismul.

rao
rao international publishing company

Săptămâna Financiară

ISBN 978-973-103-848-3

9 789731 038483

www.rao.ro
www.raobooks.com

Pierre-André Taguieff

ILUMINAȚII

PIERRE-ANDRÉ TAGUIEFF

ILUMINAȚII

Esoterism, teoria conspirației, extremism

Traducere din limba franceză
CRISTINA SĂVOIU

RAO

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
TAGUIEFF, PIERRE-ANDRÉ
Iluminaţii / Pierre-André Taguieff; trad.: Cristina Săvoiu. - Ed. a 2-a, rev. -
Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2008

ISBN 978-973-103-848-3

I. Săvoiu, Cristina (trad.)

061.236.6

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

PIERRE-ANDRÉ TAGUIEFF
La foire aux Illuminés
© Librairie Arthème Fayard, 2005
Toate drepturile rezervate

© RAO International Publishing Company, 2006
pentru versiunea în limba română

2008

ISBN 978-973-103-848-3

Pentru Jean-Pierre Laurant și Émile Poulat, care,
cu generozitate, deprind mințile a se lumina.

Mulțumiri

Țin să mulțumesc din inimă lui Annick Duraffour, lui Jean-Pierre Brach, lui Jean-François Dunyach, lui Guy Michelat și lui Andreas Pantazopoulos pentru observațiile lor critice în legătură cu primele versiuni ale prezentei lucrări. Erudiția prietenului meu Michael Neal mi-a adus o înlesnire considerabilă în munca de documentare, pentru care îi rămân profund îndatorat. În egală măsură, pentru sprijinul acordat sub diferite aspecte, aduc mulțumirile mele lui Philippe Baillet, lui Sébastien Chaize, lui Marco Dolcetta, lui Alexandrine Duhin, lui Stéphane François, lui Odile Hellier, Giselei Kaufmann, lui Marlene Laruelle, lui Roland Monnet, lui Marie-Thérèse de Pellegrin, lui Vincent Pierrot, lui Alain Policar, lui Elisabeth Ribaucourt, lui Jérôme Rousse-Lacordaire și lui Wiktor Stoczkowski. De mare ajutor mi-au fost și încurajările pe care prietenii mei, Philippe Gumplowicz și Thierry Lachkar, nu le-au precupețit. Încrederea și recomandările de specialitate ale editorului meu, Sandrine Palussière, mi-au îngăduit să duc la bun sfârșit această lucrare. Fiului meu de paisprezece ani, Dimitri, îi exprim recunoștința mea pentru răbdarea de care a dat dovadă răspunzând întrebărilor mele naive legate de jocurile video precum și de alte pasionante mistere ale noii culturi mondiale de masă.

„Este greu să prinzi o pisică neagră într-o încăpere întunecată, mai ales dacă ea nu se află acolo."

Proverb chinez

„E limpede: Invizibilul nu e pe cale de-a ne părăsi."
Régis DEBRAY, *Les Communions humaines*

Fayard, 2005

Introducere

În noua cultură de masă, un ochi cât de cât exersat observă, cu ușurință, dar în același timp cu stupoare, prezența unor subiecte care, până prin anii 1970, erau apanajul unei extreme drepte hrănite cu mitul politic fabricat la sfârșitul secolului al XVIII-lea de către teoreticienii contrarevoluționari, adică mitul complotului internațional la adresa civilizației creștine. Un complot masonic, apoi iudeo-masonic creat în jurul legendei despre Iluminații din Bavaria (ordin constituit de către Adam Weishaupt, la 1 mai 1776), ulterior cunoscuți sub denumirea de Illuminati. „Conspirația Iluminaților", o manevră subversivă având ca scop instaurarea unui „guvern mondial unic"[1] este sistematic denunțată încă din epoca Revoluției Franceze[2]. Este vorba, bineînțeles, despre un complot fictiv ai cărui inițiatori, conducători și simpli agenți, înfățișați ca membri ai unei puternice societăți secrete, sunt, de fapt, o creație a imaginației, mai exact a acelei capacități de a fabula având toate trăsăturile delirului de interpretare și ale unei viziuni paranoice asupra lumii. Acuzați de nenumărați polemiști că ar fi fost principalii responsabili de producerea Revoluției Franceze, Iluminații din Bavaria sunt, chiar din momentul apariției legendei lor, imaginea amenințătoare a subversiunii, a haosului revoluționar și a dictaturii criminale. Realitatea istorică a Ordinului Iluminaților (1776–1785) a fost mistificată, supusă mitologizării, în intenția de-a o diaboliza. Fondatorul ordinului a fost socotit succesor al lui Satana, imagine fixată de Barruel în portretul pe care acesta i-l face lui Weishaupt:

> El aparține unei categorii de oameni atât de damnați prin naștere, încât am fi înclinați să-i considerăm ca fiind produsul acelei inteligențe nefaste căreia un Dumnezeu răzbunător nu i-a lăsat decât geniul răului. (...) Din bârlogul lor ascuns, ei nu fac decât să plănuiască atentate, să pună la cale revoluții, să uneltească împotriva Bisericii și a statului. (...) Caracterizat prin aceste atribute (...),

către anul 1748, s-a născut în Bavaria un păgân cu numele de Jean Weishaupt, mai cunoscut, după analele sectei pe care a înființat-o, sub numele de *Spartacus.* (...) Dușman al luminii, asemenea funestei cucuvele care nu zboară decât la adăpostul nopții, căci soarele o năucește, acest jalnic sofist nu va rămâne în istorie, prin răul pe care l-a făcut și pe care plănuia încă să-l mai facă, decât ca imagine a demonului.[3]

Diferența dintre ordinul istoric real al Iluminaților din Bavaria și fabulațiile despre secta Illuminati este izbitoare, în sensul că o organizație paramasonică, cu o existență de numai un deceniu, cu efective foarte modeste și cu o influență limitată, a fost adusă la dimensiunile unei societăți secrete dotate cu o extraordinară forță de manipulare și ai cărei conducători, presupuși inițiați, ar fi aparținut unei descendențe satanice sau unei dinastii luciferice. Este știut – și faptul este cercetat de numeroși istorici – că „legenda Iluminismului" sau „legenda Iluminată" a fost creată și apoi reinventată, transmisă și deformată încă din ultimii ani ai secolului al XVIII-lea. Ea a fost necontenit reformulată, readaptată spiritului vremurilor, reinterpretată de o multitudine de autori, care, în secolele al XIX-lea și al XX-lea, au crezut că „motorul" istoriei nu era altul decât efectul acțiunii unor societăți secrete sau rezultatul unei serii de comploturi ori că secretul politicii internaționale consta în dirijarea ei de către lideri necunoscuți, adevărate întruchipări ale răului.

Aproape în același timp, francmasoneria de pretutindeni a fost și ea obiectul unei mistificări diabolizante. Ea pornea de la o distincție cu totul retorică pe care abatele Barruel o introdusese în 1797–1798 în *Mémoires pour servir à l' histoire du jacobinisme:* distincția dintre loji (la vedere) și arrière-loji (pe ascuns)[4]. Imaginea francmasoneriei era dedublată: ce nu se putea afirma despre masoneria la vedere (sau aproape la vedere) se putea spune despre masoneria ascunsă sau ocultă, fără teamă că roata s-ar fi putut întoarce. Cât despre cel mai ascuns dintre capii societății secrete, se putea spune orice. Era deschisă calea spre cele mai absurde acuzații aduse „supremei conduceri". Deosebirea dintre „la vedere" și „ascuns", ca evocare a opoziției dintre „superficial" și „profund", dar și a aceleia dintre „jos" și „sus" devenea astfel definitiv baza argumentării antimasonice ce avea să joace, ea însăși, rolul unei paradigme în cea mai mare parte a discursurilor „anti-" care vizau organizații presupuse a conspira sau așa-zise societăți secrete[5]. Într-un pamflet antimasonic publicat în 1867, *Les Francs-Maçons. Ce qu' ils sont. Ce qu' ils font. Ce qu' ils veulent*, de multe ori reeditat, monseniorul de Ségur

consacră un capitol întreg „adevăratei masonerii care este ocultă și în întregime secretă" în care face o impresionantă descriere a mitului conspirationist:

> Aceasta nu mai este Francmasoneria Lojilor și nici a gradelor înalte, ci este, pur și simplu, *societatea secretă*. Într-o arrière-lojă, masonii aruncă măștile. (...) În fruntea acestei adevărate armate întunecate se află un conducător unic și necunoscut care rămâne în umbră și care dispune de toate *Atelierele* și de toate Lojile. (...) Acest personaj diabolic este mai puternic decât oricare dintre monarhii acestei lumi. În secolul trecut, el a fost, pentru foarte multă vreme, un oarecare german cu numele de Weishaupt[6].

Pe Illuminati și pe conducătorul acestora îi regăsim, așadar, în fruntea francmasoneriei, așa cum a fost ea mistificată în textele autorilor antimasonici de obediență catolică, încă de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Dar, în acord cu normele unor contexte sociale diferite și potrivit codurilor retorice ale diferitelor tradiții conspiraționiste, legenda construită în jurul Iluminaților a cunoscut, ea însăși, foarte multe versiuni. În timp ce, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, teza originii templiere a Iluminaților părea o evidență, în ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea tinde să se acrediteze aceea a „conducerii evreiești" a francmasoneriei și, mai cuprinzător, a tuturor societăților secrete luptând să distrugă „civilizația creștină". Dintr-o descriere a „ierarhiei masonice" cuprinsă într-un pamflet din 1935, intitulat *Ce que l' on vous cache*, găsim din nou aceeași teză: „Deasupra acestei Francmasonerii cunoscute, oficiale, am putea spune, există o francmasonerie mai înaltă, accesibilă numai evreilor[7]". Această idee care stă la baza antiiudeo-masonismului a fost reluată, după 1945, într-un mod mult mai atenuat, sub forma denunțării „guvernului mondial" urmărit de către „bancherii internaționali" și de „asociațiile mondialiste", complice la „conspirația comunistă". S-a întâmplat ca noul discurs „antimondialist" (de extremă dreaptă) de la sfârșitul secolului al XX-lea, incriminând ca diabolică Noua Ordine mondială, ca, de altfel, toate formele internaționalismului, să fuzioneze, la anumiți autori, cu mitul extratereștrilor de „rasă reptiliană" din care ar proveni cea mai mare parte a conducătorilor de pe planetă, ca descendenți hibrizi sau doar ca aliați. Illuminati s-au ales astfel cu o nouă genealogie, mai extravagantă decât toate cele de dinaintea ei[8].

Ceea ce, într-un mod prea puțin satisfăcător, numim convențional teoria conspirației *(conspiracy theory, Verschwörngstheorie[9])* desemnează, destul de

vag, diferite atitudini (sentimente sau percepții), credințe (sau convingeri), perspective sau sisteme teoretice cu pretenții explicative. Pentru a nu persista în confuzie, cum se întâmplă de obicei pe marginea acestui subiect, să analizăm masa de acuzații aberante, pornind de la câteva distincții ce ar putea fi considerate elementare. Mergând în ordinea crescândă a gradului de elaborare, viziunile despre comploturi imaginare se grupează în patru categorii – începând cu simpla prezumție de complot în interpretarea diferitelor fapte, până la marile epopei de natură mitică despre istoria sau despre evoluția omenirii. Teoria conspirației, deși această denumire nu este cea mai potrivită, poate avea cel puțin patru accepțiuni:

1° Teama de o conspirație imaginară sau reala îngrijorare provocată de comploturi care nu există[10], dar care fac obiectul credințelor. În acest caz, teoria se reduce la exprimarea acestei temeri[11]. A-i da un chip este echivalent cu a lupta împotriva ei. Și totuși, teama este din ce în ce mai mare. Pentru a înțelege procesul paradoxal ce are loc astfel, ordinea cauzală spontan afirmată de către cei care își mărturisesc credința în existența conspirațiilor trebuie inversată. Adevărul e că ei se tem, iar pentru a scăpa de această teamă, inventează comploturi care să le confirme, să le justifice și să le alimenteze temerile. În fața salturilor bruște ale istoriei, a noianului de evenimente oferite din belșug de toată media și însoțite de comentarii puțin convingătoare sau iremediabil confuze, devine foarte mare tentația de a crede că „ni se ascunde totul". „Totul", adică, adevărul, esențialul, adevăratele cauze sau adevăratele motive. „Ni" trimite la acei subiecți necunoscuți și priviți cu neliniște de indivizii care, temându-se, le atribuie complotul. Cei care cred în conspirații hotărăsc astfel singuri de ce să se teamă, stimulându-și în același timp temerile. Și, pentru că fără un secret nu există comploturi, secretul ar fi arma de care s-ar folosi cei care dețin puterea de a spune sau de a nu spune. În democrațiile așezate, e ușor ca oamenii obișnuiți să fie înspăimântați de ideea că, prin intrigi și presiuni obscure, rețele oculte ar putea provoca o scădere a nivelului lor de trai sau o îngustare a câmpului de libertăți. Nelămurita lor credință în existența unei conspirații nu se prea deosebește de un vag sentiment de nesiguranță a vieții, firesc, de altfel, în „societatea riscului"[12]: ea este împărtășită, mai ales, de cetățenii oarecum nostalgici care nu suportă nesiguranța și care devin îngrijorați de imprevizibilitatea crescândă a destinelor individuale sau a devenirii colective. Epoca revoluționară era și ea caracterizată prin insecuritatea vieții indivizilor: Revoluția Franceză, ca o răsturnare aparent inexplicabilă, pe care numeroși contemporani o considerau de neînțeles, a însemnat pentru aceștia nu doar un traumatism, ci și un motiv temeinic de a căuta o explicație. Schema conspirației este,

structural vorbind, răspunsul cel mai simplu dat acestui imperativ. În ceea ce transpare din această imensă mașinațiune, funcția cognitivă nu este exclus să fie dublată de o funcție afectivă cu efecte ambigue: explicația aduce liniștire și stimulare. Acesta este imaginarul fundamental al ideii de complot. Următoarele trei accepțiuni sunt o consecință a celei dintâi.

2° Ideea sau ipoteza conspirației: existența unor evenimente istorice resimțite ca tulburi ori de-a dreptul absurde întărește presupunerea că la originea lor s-ar găsi unul sau mai multe comploturi, adică, în ultimă instanță, intenții și acțiuni ale oamenilor[13]. Or, în acest caz, ipoteza nu funcționează pe principiul îndoielii metodice și nici nu este limitată prin recurs la experiență: ea se transformă în teză[14]. Ideea de conspirație funcționează de la sine ca model de inteligibilitate, astfel că utilizarea ei oferă satisfacția unui echilibrări de ordin psihic. Aplicarea acestui model pare să aducă pe teritoriul explicabilului și al raționalului evenimente ce păreau total aleatorii. Ideea conspirației, observă François Furet, „operează această pervertire a schemei cauzale prin care orice fapt istoric real poate fi redus la o intenție sau la o voință subiectivă"[15]. Iluzia că utilizarea corectă a gândirii și a noțiunilor ei înseamnă control asupra a tot ce se întâmplă permite, pentru o vreme, contracararea impresiei de haos. Așa se explică de ce perioada revoluționară a fost atât de bogată în comploturi imaginare: în vârtejul acelor răsturnări aparent lipsite de sens, orice adversar era învinuit de complot, ceea ce crea iluzia cunoașterii motivației și a scopurilor ce stăteau la baza acțiunii diferitelor grupuri. După toate aparențele, trecerea de la ideea-călăuză la ideologie a avut loc în epoca Revoluției Franceze, care „anunță o lume în care orice schimbare în plan social se datorează unor forțe cunoscute, prezente în evidențe și aflate în plină activitate"[16]. Această atitudine cognitivă nu exclude totuși participarea afectivă în sensul ei negativ, în care, pe un fond de anxietate, dominante sunt indignarea, furia și revolta. Posibila existență a conspirațiilor generează mânie și neîncredere. Indivizii care cred în complot nu-și pot dobândi liniștea cognitivă, din punctul de vedere al cunoașterii, decât cu prețul unui disconfort afectiv, trăit ca permanentă neîncredere: ei nu pot pune capăt laborioasei lor activități de raționare. Astfel, pentru unii indivizi sau grupuri, obsesia complotului este oricând o predispoziție.

3° Ideologia conspirației: se întemeiază pe convingerea că procesele sociale, acelea despre care se crede că ar fi cauza sărăciei în lume și a nefericirilor omenești, se explică, în mod necesar, prin manevre ale grupurilor oculte ce

acționează în secret și cu rea-voință, pe bază de planuri, programe și proiecte[17]. Există credința că aceste grupuri oculte sunt la fel de puternice pe cât sunt de ostile, ceea ce, în absența unei motivații plauzibile, lasă frâu liber tentației de a le diaboliza. Demascându-i pe dușmanii ascunși și diabolici, cel care denunță complotul se identifică pozitiv, de partea Binelui. Apariția, la acest nivel, a unui demers de teoretizare a tipurilor de acțiune implicând secretul afilierilor (de tip inițiatic), existența grupărilor oculte infiltrate în toate posturile puterii, programul (secret) de dominație și operațiile de manipulare planificate în acest scop, ne îndreptățesc să vorbim despre „ideologie complotistă" sau, mai pe scurt, despre complotism ori conspirationism. De reținut că ideea-cadru a manipulării generalizate funcționează ea însăși ca mijloc de manipulare.

4° Mitul conspirației sau mitologia conspiraționistă se construiește în jurul tezei potrivit căreia comploturile fac, au făcut și vor face istoria[18], adică sunt cheia istoriei: este dogma pe care se sprijină întregul edificiu al miturilor. Și, deoarece complotul are în mod necesar un caracter mondial, complotiștii sunt indivizi universali, legați să acționeze peste frontierele politice, lingvistice sau dintre civilizații: iezuiți, francmasoni, evrei „cosmopoliți", comuniști, capitaliști „apatrizi" etc. Aceste conspirații de dimensiuni planetare sunt denumite uneori megaconspirații. Situarea unui complot la scara istoriei universale, pentru ca, astfel „delocalizat", să poată fi mai lesne reprezentat ca un complot mondial, este o invenție fabulatorie ce poate fi atribuită epocii moderne, ca epocă de apariție, în cea de-a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, a „filosofiilor istoriei" și de explozie conspiraționistă declanșată de Revoluția Franceză – prin care s-a pătruns într-un fel de galerie a oglinzilor în care complotul nu poate să apară fără dublurile sale: respectiv, complotul iezuit, jansenist, „iluminist", francmasonic, neotemplier, aristocratic, clerical, iacobin etc. Ceea ce Manès Sperber numea „viziune polițienească asupra istoriei" (expresie creată de psiholog în 1953[19]) corespunde accepțiunilor 3 și 4: ea are la bază teza potrivit căreia „neîmplinirile acestei lumi trebuie imputate unei organizații sau unei entități malefice[20]" – indiferent că este vorba, de exemplu, despre Ordinul iezuiților, francmasonerie, „bancherii internaționali" sau evrei (despre liderii lor ascunși: Înțelepții Sionului) – sau chiar tuturor puterilor malefice laolaltă[21]. Având în vedere megaconspirațiile conținute în miturile politice moderne, dictonul „Extremele se atrag" pare a înceta să mai fie o vorbă goală, devenind o formulare a legii de organizare internă a imaginarului.

Gândirea despre complot prezintă unele analogii cu gândirea mitică: asemenea acesteia, ea pune pe seama lumii intenții bune și rele, zei și demoni, „atribuie voințe subiective universului obiectiv"[22], închipuindu-și că astfel explică originile și permanența răului în lume.

Faptul că s-au format în contextul modern al secularizării incipiente impune marilor epopei conspiraționiste anumite trăsături (ideea complotului universal sau importanța exercitării influenței prin acțiuni de propagandă) și anumite tipuri de funcționare. Mitul complotului evreiesc mondial, de pildă, este un mit politic modern printre caracteristicile căruia se numără, între altele, aceea de a fi fost fabricat cu material simbolic preluat din antiiudaismul și antisatanismul medievale[23]. Să vedem cum caracterizează Norman Cohn „antisemitismul exterminator"[24] care atribuie evreilor o conspirație mondială de tip satanic:

> Antisemitismul cel mai virulent *(the deadliest form of antisemitism)*, cel care conduce la masacre și la tentativă de genocid (...), apare în jurul credinței că evreii – toți evreii de peste tot – sunt parte a unei conspirații hotărâte să distrugă și apoi să domine restul omenirii. Această credință este doar o versiune modernizată și laicizată a reprezentărilor populare medievale în care evreii apăreau ca o asociație de vrăjitori slujind lui Satana în scopul distrugerii materiale și spirituale a creștinătății.[25]

Acest model de interpretare este vizibil marcat de ipoteza sociologică a secularizării credințelor religioase despre care se va vorbi și în lucrarea de față. Modelul aduce, printre motivele principale ale celor mai fanatici iudeofobi, „teama paranoică de o conspirație sau un complot evreiesc mondial"[26]. Radicalizat prin inspirația sa demonologică, mitul conspiraționist devine o mașină de fabricat dușmani absoluți, sortiți distrugerii. El joacă astfel rolul unei viziuni magice asupra politicului, dar și pe cel al unei filosofii a istoriei[27] destul de inconsistente. În plus, el funcționează ca un eficient îndemn la mobilizare și ca un argument puternic în legitimarea sau motivarea acțiunii, oricât de criminală ar fi ea.

De la obsesia conspirațiilor până la ideea unei conspirații-cheie a istoriei universale, de la simpla îngrijorare legată de existența unui complot, până la împărtășirea unei viziuni paranoice asupra lumii, este, evident, o distanță enormă, un spațiu ce trebuie cercetat și care s-ar putea dovedi lipsit de omogenitate, atât din punct de vedere cultural, cât și politic.

Revenită în cultura de masă anglo-saxonă a anilor 1970, mai ales prin roman și prin jocurile video, urmate la puțin timp de filme și de seriale de televiziune, tema „conspirației Iluminaților" a trecut printr-un nou ciclu de afirmare la începutul anilor 1990, după ce, inițial, făcuse parte din marea epopee antimondialistă de extremă dreaptă, având drept scop diabolizarea și respingerea absolută a Noii Ordini mondiale despre care se bănuia că este condusă în secret de către continuatorii direcți ai Iluminaților acuzați că se folosesc de aceleași tehnici de manipulare ca și predecesorii lor. În cartea sa despre și împotriva Noii Ordini mondiale (engl. *New World Order),* demagogul „antimondialist" de dreapta Pat Robertson afirmă că „Iluminismul n-a fost un fenomen trecător și (că) principiile lui Weishaupt, ca și discipolii și influența sa, nu încetează să câștige teren și în ziua de astăzi"[28]. Toți teoreticienii mondializării diabolice sunt teoreticieni ai complotului. Acest proces de impregnare culturală a dat la iveală o nouă realitate ideologică favorizând apariția a ceea ce ar fi putut fi considerat un nou obiect de credință, dar care s-a vădit a fi, mai curând, un fel de *revival* sau o reactivare a unor teme mai vechi: distincția sau chiar opoziția dintre văzut și nevăzut, superficial și ascuns, aparent și real. S-a impus, cu titlu de evidență, distincția dintre societatea la vedere, guvernată de elite conducătoare, și ele acționând la vedere, și lumea ascunsă (fr. *arrière-monde)* a unor „lideri nevăzuți", de tipul universului ocult al Iluminaților, aceștia din urmă fiind considerați cinici și/sau animați de intenții rele. Fiindcă, de fapt, adevăratul joc, fără nici o legătură cu valorile democrației, s-ar juca în spatele decorului democratic, care nu este decât un spectacol al aparențelor. În locul unei filosofii politice se propune un fel de machiavelism sumar: cucerirea prin orice mijloace a puterii (când nu e deținută deja), păstrarea puterii, fără ieșiri sentimentale pe durata exercitării acesteia, oficial sau în secret, în scopul de-a o extinde tot mai mult. A cuceri, a domina, a controla, iată programul cu aparență politică al Iluminaților[29]. Dar puterea despre care este vorba aici nu este doar politică, ci și militară, tehnologică, financiară, mediatică, tinzând să devină putere asupra lumii întregi. În mitul în care Iluminații apar ca figură centrală, unicul lor țel este acela de-a lua în propriile mâini puterea mondială. Ceea ce nu s-ar putea întâmpla fără o vastă operațiune de *tabula rasa,* cum ține să amintească unul dintre cei mai citiți teoreticieni ai conspirației din a doua jumătate a secolului al XX-lea, William Guy Carr. El își rezumă concepția despre istorie în titlul ultimului său eseu: *La Conspiration mondiale dont le but est de détruire tous les gouvernements et religions en place*[30]. Iată marele secret al Iluminaților, pe care demistificatorii conspiraționiști pretind a-l dezvălui: dorința

de putere, fără de măsură și fără de sfârșit. Oglindire a tendinței totalitare înțelese ca revers al aspirațiilor liberale/democratice, nelipsit din politica Modernilor sau, pur și simplu, proiectarea dorinței de atotputernicie existente în fiecare dintre oameni asupra unor categorii (a altora) demne de a fi disprețuite.

Cu toate că rămân nevăzuți, Iluminații pot întruchipa multe dintre figurile socio-politicii: a cutărui sau cutărui grup ocult considerat de temut (o sectă sau o societate secretă: de la francmasonerie și până la Grupul lui Bilderberg[31]), a unui grup etnic redimensionat ca forță diabolică (evreii), a unui regim politic de tipul mitului negativ (american, în general) sau a unei alianțe interstatale ori formațiuni suprastatale secrete, imaginate ca rețea internațională. În ceea ce s-ar putea denumi modelul standard al motivului conspirationist contemporan, acuzațiile au în vedere, mai curând, un grup secret care, de pildă, în sânul guvernului american, ar exercita o influență hotărâtoare asupra orientărilor politice ale acestuia sau ar complota în vederea atingerii unor obiective, diverse, dar întotdeauna de nedezvăluit, al căror scop ar fi instaurarea guvernului mondial. De la începutul epidemiei de SIDA, circulă, la scară planetară, o serie de acuzații spectaculoase, punând în joc un tip de explicație bazat pe „cauzalitatea diabolică"[32]: totul s-ar explica printr-un complot american ai cărui inițiatori, inevitabil legați de CIA[33], ar fi organizat în laborator, prin tehnici de manipulare genetică, producerea virusului acestei boli în scopul exterminării populației din țările sărace și a rezolvării, pe această cale, a îngrijorătoarei probleme a suprapopulării lumii[34].

În viziunea adepților ideii de conspirație, politica mondială are un sens ascuns la care pot avea acces doar aceia pe care teoria despre complot i-a luminat. Îndeplinind, din acel moment, funcțiile unei cunoașteri esoterice, ea permite descifrarea arcanelor istoriei. Această valoroasă cunoaștere nu poate fi transmisă decât printr-o formă de inițiere (oricât de elementară) care să ducă la iluminare: moment în care se crede că totul devine dintr-odată pe înțeles. Pentru a recunoaște realitatea ocultă, trebuie deci să se pornească de la descifrarea aparențelor. Ceea ce poate fi astfel dezvăluit (niciodată însă pe de-a-ntregul) arată cam în felul următor: prin manevre secrete, conducători necunoscuți urmăresc scopuri ascunse. Secretul este factorul de legătură dintre esoterism și conspirationism. Orice formă de esoterism (oricât de greu ar fi de definit acest termen) presupune o elementară distincție: aceea dintre lumea profanilor (cei care rămân în afară, dincolo de ușa secretelor) și lumea inițiaților (cei care sunt în stare să vadă în interiorul lucrurilor sau să vadă dinlăuntru, să parvină la înțelesul secretelor, inclusiv

al comploturilor); și, de asemenea, distincția dintre lumea așa cum este ea văzută de profani și lumea așa cum este ea văzută de inițiați.

De aceea „conspirația Iluminaților" a putut fi încadrată în valul cultural, explicat adesea ca o „reîntoarcere a esoterismului", produs, după cum se admite în mod curent, la începutul anilor 1990, în țările occidentale și căruia i se recunoaște uneori o posibilă legătură, pe de o parte, cu sfârșitul „religiilor laice" reprezentate în principal de comunism și, pe de altă parte, cu relativa recesiune a creștinismului instituțional ca purtător de semnificație socială (un presupus efect al „secularizării"). Potrivit acestei din urmă ipoteze, configurația „esoteroconspirațională" ar fi apărut ca un produs de înlocuire, ca o nouă mașinărie de producere a sensului, ca alternativă de hrană spirituală în spațiul definit prin apariția „noilor mișcări religioase"[35]. În același timp, pe scena culturală apar un ansamblu de zvonuri mai mult sau mai puțin paranoide precum și povestiri fantastice, în jurul a două reprezentări deopotrivă repulsive: pe de o parte, aceea a amenințării întruchipate de extratereștri care complotează în diferite moduri împotriva speciei umane și, pe de altă parte, aceea a complicității conducerii unora dintre țările lumii – guvernul american, în primul rând[36] – cu extratereștri animați de intenții rele, prezentați ca fiind ostili și superiori din punct de vedere tehnologic ființelor omenești. Prin asimilarea tematicii ufologice a povestirilor de groază, mitologia conspirațională a pășit într-o nouă eră[37]. Una dintre cele mai elocvente expresii cinematografice ale acesteia se găsește în filmul realizat de Roland Emmerich, *Ziua Independenței* (1995), în care descoperirea bruscă a invaziei extraterestre este asociată cu aceea a unui complot al CIA pentru disimularea existenței unui OZN și a cadavrelor de extratereștri studiate într-o bază subterană secretă și bine păzită[38]. Subiectul nou, palpitant, a dat prilej unui mare număr de scriitori și de cineaști, cu sau fără talent, să construiască la confluența temelor „conspirația guvernamentală" și „invazia extraterestră"[39] și chiar pe baza unui mit în formare, acela despre „conspirația cosmică"[40], legat sau nu de un „război intergalactic"[41]. Printr-o clasică reacție în lanț, felul în care aceste lucrări au fost receptate a dus la consolidarea credințelor conspiraționiste.

Cucerirea spațiului cosmic și succesul genului științifico-fantastic au încurajat, foarte probabil, credințele în existența farfuriilor zburătoare și în toate reprezentările de tip ufologic. O anchetă publicată în 1987 de revista americană *Omni* arată că, din analiza a 2 000 de răspunsuri date de cititorii ei la 450 de întrebări, 75% dintre aceștia afirmă că ar fi văzut un OZN, 42% spun că au trecut printr-un *missing time*, un gol de memorie (cu referire la perioada în care au fost răpiți de

către extratereştri), 65% şi-au exprimat convingerea că OZN-urile sunt de origine extraterestră. Mai multe informaţii convergente permit, ca o ipoteză generală, să se considere că, între anii 1970 şi 1980, credinţele în fenomene paranormale s-au banalizat în ţările occidentale. De pildă, răspunsurile la două sondaje realizate în Statele Unite, la o distanţă de paisprezece ani unul de celălalt, în 1973 şi în 1987, arată o creştere netă a numărului de persoane care afirmă că ar fi intrat în legătură cu indivizi decedaţi: 27% în 1973, 42% în 1987. Un sondaj de mare amploare efectuat în 1992 de către Roper Organization (6 000 de subiecţi intervievaţi) stabilea că „experienţele neobişnuite" susceptibile de a implica răpiri de către extratereştri erau detectate la un american din cincizeci, procentaj care, prin raportare la numărul total al populaţiei americane, ar duce la cifra de 3 700 000 de americani „abduşi"[42]! Potrivit unui studiu din 1997, realizat în cinci oraşe canadiene, 9,6% dintre persoanele intervievate cred că ar fi văzut OZN-uri (ceea ce ar însemna aproape trei miloane de canadieni!), peste 52% cred că unele OZN-uri sunt nave cosmice ale extratereştrilor şi mai bine de 57% afirmă că existenţa OZN-urilor face obiectul unei înşelătorii a armatei şi a guvernului. Teza complotului politico-militar pentru ascunderea legăturilor cu „vizitatorii" extratereştrii apare în rezultatele a numeroase sondaje realizate în Canada şi în Statele Unite, mai ales în a doua jumătate a anilor 1990. După un studiu realizat la Medford (Wisconsin), în 1994, 60% dintre persoanele intervievate cred în zvonurile potrivit cărora armata ar deţine, în ascuns, corpuri de extratereştri. Un sondaj realizat în 1995 cu participarea Universităţii din Ohio arată că un american din doi crede că OZN-urile sunt reale şi că guvernul federal ascunde adevărul în privinţa acestora. Potrivit studiului făcut de Time poll la 15 iunie 1997, 80% dintre americani cred că guvernul ascunde adevărul despre existenţa formelor de viaţă extraterestre, iar 64%, că extratereştrii au intrat în legătură cu pământenii. Un sondaj Gallup publicat în septembrie 1997 arată că 71% dintre americani cred că guvernul a intrat în relaţii cu extratereştrii, dar că ascunde acest lucru.

Potrivit anchetei efectuate în Franţa de Sofrès în ianuarie 1993, 55% dintre persoanele intervievate cred în transmiterea gândurilor la distanţă (acelaşi procentaj ca şi în cazul vindecărilor prin pase magnetice), 46%, în explicarea tipurilor de comportament prin semnele zodiacale, 35%, în visele premonitorii, 24%, în predicţiile clarvăzătorilor, 19%, în farmece şi vrăjitorii, 18%, în prezenţa pe pământ a extratereştrilor. În plus, 51% dintre persoanele intervievate cred că într-o bună zi ştiinţa va trebui să recunoască existenţa reală a

OZN-urilor[43]. Rezultatele unui sondaj efectuat de săptămânalul *Der Spiegel* în 1994 arată că, spre mijlocul anilor 1990, aceste credințe erau deja foarte răspândite în vestul Europei: jumătate dintre persoanele intervievate în Germania cred în existența extratereștrilor, iar o treime, în OZN-uri[44]. La care se adaugă numărul mare al martorilor: după opinia exprimată la sfârșitul anilor 1960 de ufologul J. Allen Hynek, peste 60 de milioane de oameni din toată lumea ar fi văzut OZN-uri[45]! Noua cultură mondială de factură conspiraționistă s-a format ca sinteză a diferitelor tradiții conspiraționiste prin asocierea și îmbinarea ideologică a unor elemente preexistente, preluate și amestecate astfel încât să răspundă principalei probleme a momentului, adică unor întrebări de genul: Cine trebuie acuzat? Cine este vinovat pentru nefericirile noastre? Cine este adevăratul nostru dușman?

Reluat încontinuu din perioada formării sale (între 1788 și 1798), „legendarul Iluminism" nu ne îngăduie să trecem cu vederea realitatea istorică a Ordinului Perfecționiștilor sau a Ordinului Iluminaților[46], întemeiat de Adam Weishaupt la 1 mai 1776 în micul orășel universitar Ingolstadt în Bavaria[47]. Dubla reprezentare a Iluminaților, ca realitate istorică, dar și construcție imaginară, cu diferențele dintre ele când mai reduse, când mai adâncite, constituie punctul de plecare al analizei noastre în cadrul antropologiei istorice a miturilor moderne. Ca reprezentări sociale inițial legate de epoca și de locul apariției lor, devenite ulterior abstracte prin desprinderea de acestea, Iluminații sau Illuminati au dobândit o mitică aură care i-a propulsat în rândul fabulațiilor moderne despre conspirație[48], axate pe denunțarea acțiunii nevăzute și dăunătoare a „societăților secrete" și care vehiculează ideea unei manipulări oculte și, totodată, îngrozitor de eficiente.

Dincolo de intențiile creatorului său, Weishaupt, Ordinul Iluminaților s-a consolidat ca un grup mitic repulsiv, ca paradigmă a societății secrete active și aflate în câștig de cauză, prezentă, fără a fi evidentă, în societatea democratică modernă, pluralistă și tolerantă care o face să se simtă ca peștele în apă, întrucât, prin distrugerea programatică a Vechiului Regim, a contribuit la edificarea ei. Celor care n-au făcut altceva decât să audă vorbindu-se despre ei, Illuminati le-au stârnit zâmbete, în timp ce altora, asaltați până la saturație de temele conspiraționiste, le stârnesc teamă. Dar, până la instalarea acestei temeri, a fost pus în mișcare un îndelungat proces de elaborare și de răspândire a reprezentărilor negative, acestea fiind luate ca obiect și transformate în entități ciudate și îngrijorătoare deoarece se

vădiseră a fi puternice, ascunse și răufăcătoare. În aceasta constă fenomenul mitologizării. În *Les Soirées de Saint-Pétersbourg* (1821), Joseph de Maistre le stigmatiza după cum urmează: „Se numesc *iluminați* acei bărbați vinovați care, în zilele noastre, au cutezat să conceapă și chiar să organizeze în Germania, prin cea mai criminală asociație, îngrozitorul plan de a distruge în Europa creștinismul și suveranitatea"[49]. În ceea ce-l privește pe abatele Augustin Barruel, în *Mémoires pour servir à l' histoire du jacobinisme* (1797–1798), înainte de a analiza „Conspirația sofiștilor" (aceea a Iluminaților din Bavaria, obiect al celui de-al treilea volum din *Memoires*), el îl prevenea astfel pe cititorul său: „Conspirația ce-mi rămâne s-o dezvălui (...) este aceea a *Iluminaților Ateismului*, pe care o anunțam (...) sub denumirea de *Conspirația Sofiștilor Necredinței și Anarhiei împotriva Religiei și Statului, fără a fi exceptate nici măcar Republicile; împotriva întregii societăți civile și a proprietății de orice fel*"[50].

Ideea simplă, prea simplă pentru a nu fi și simplistă, că Revoluția Franceză s-a datorat în principal acțiunii societăților secrete, printre care și Ordinul Iluminaților din Bavaria, ar fi jucat un triplu rol de cauză motrice, de model și de factor de asociere, devenind evidentă pentru un mare număr de autori catolici din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În 1877, unul dintre specialiștii recunoscuți în materie de secte și de societăți secrete, autorul catolic și antimodern Claudio Jannet publică un scurt eseu despre nelegiuirile comise de aceste grupări oculte, în care dezvoltă următoarea teză generală: „Unde să fie cauza eficientă a Revoluției, cauza universală și la fel de palpabilă ca ea? A o căuta în afara *societăților secrete* care de un secol și jumătate au împânzit Europa și întreaga lume înseamnă a te rătăci cu bună știință. Acțiunea lor exterioară a început exact cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și, după cincizeci de ani de pregătire, a avut loc explozia din 1789"[51]. Având o natură diabolică, această cauză este dușmanul prin excelență. Or, imaginea dușmanului absolut identificată de Jannet este francmasoneria: „Francmasoneria, această mumă a tuturor societăților secrete, este, prin esență, cosmopolită. Replică a Bisericii Catolice, ea aspiră la conducerea întregii omeniri și este identic aceeași în toate punctele globului"[52]. Polemistul catolic se făcea astfel ecoul condamnării pronunțate de papa Pius al IX-lea în discursul său din 29 mai 1876: „Toate societățile secrete au sfârșit prin a-și vărsa apele tulburi și pline de mâl în mocirla Masoneriei"[53]. Începând din anii 1870 și devenind tot mai radicală, îndeosebi propaganda catolică a răspândit în Europa mitul negativ al francmasoneriei ca „societate secretă" și putere ocultă dedicată distrugerii tuturor instituțiilor create de civilizație în scopul instaurării propriei dominații universale. În mica sa lucrare polemică, făcând

rezumatul unui sistem explicativ destul de larg acceptat în epocă, Jannet insista asupra identității esențiale dintre francmasonerie și revoluție: „O astfel de putere, cu forțele dublate de secretul ce o înconjoară, este perfect în stare de a conduce lumea prin intrigile sale și, totodată, prin *opinia publică* pe care o dirijează după plac"[54]. Cucerirea lumii prin manipularea opiniei, plănuită de către unul sau mai multe grupuri de conspiratori: model deja aplicat în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea și care funcționează ca mod de explicare a evenimentelor istorice și a legăturii dintre ele, cel puțin de la crearea francmasoneriei, la începutul secolului al XVIII-lea[55]. Oricum ar fi, „legenda Iluminismului" a devenit o componentă centrală a mitologiei antimasonice, prezentă în toate variantele și formele hibride ale acesteia din urmă, în mod special în mitul despre „conspirația iudeo-masonică"[56] și conferind, ca să zicem așa, un caracter etnic conținutului acuzațiilor, radicalizându-le în același timp.

Fondul imaginativ polarizat, structurat pe ideea luptei de neîmpăcat dintre societățile secrete dedate conspirației și ordinul creștin reprezentat de Biserică (sau, din 1945, de către Occidentul democratic/liberal), constrâns să lupte pentru a supraviețui, a devenit o colecție de materii simbolice din care se inspiră romancierii și cineaștii, eseiștii, creatorii de jocuri video, desenatorii și scenariștii de benzi desenate[57]. Cine n-a auzit despre jocul pe roluri, Illuminati, conceput de Steve Jackson și amintit de unul dintre personajele thrillerului esoteric al lui Dan Brown, *Îngeri și demoni?* De la începutul anilor 1980, milioane de amatori pasionați s-au jucat de-a Illuminati, un joc care aduce în scenă opt societăți secrete sau secte puternice, presupus periculoase – dintre care unele sunt pure invenții –, toate urmărind să obțină controlul asupra lumii pentru care luptă neprecupețind nici un mijloc.[58] În aceste imagini sunt ușor de recunoscut mai multe organizații denunțate ritos de către autorii specializați în literatura despre complot, autori de pamflete de extremă dreaptă care, creștini integriști sau rasiști, apărători ai rasei albe (inclusiv neonaziști) atribuie toate nenorocirile omenirii acțiunii răufăcătoare a unor grupuri oculte deformat reflectate sau pur și simplu închipuite. Potențialul imaginativ al reprezentărilor despre complot atinge însă și alte medii și zone ale populației americane. De pildă, organizația politică Națiunea Islamului, cu baze etno-rasiale (rezervate afro-americanilor) și religioase, aflată sub conducerea demagogului Louis Farrakhan, răspândește, prin manifeste, conferințe și cărți, temele clasice ale literaturii conspiraționiste europene (cu dominantă antiiudeo-masonică). Această organizație inventează însă noi acuzații conspiraționiste. Rasismul împotriva albilor este exprimat cu o

virulență ieșită din comun în scrieri și răbufniri antievreiești. Reprezentând o variantă extremistă a *black nationalism* și a afro-centrismului, organizația Națiunea Islamului a publicat, în 1991, un pamflet antievreiesc, *The Secret Relationship Between Blacks and Jews* (Boston, Departamentul de studii istorice al NoI), în care susține că vânzarea sclavilor negri-africani ar fi fost organizată în secret de către evrei, acuzați că ar fi fost „principalii promotori ai acestui comerț"[59] ce ar fi dus la un Holocaust. În martie 1992, Farrakhan îi acuză pe albi că vor să-i extermine pe negri prin răspândirea virusului SIDA[60]. Acest cap de acuzare se integrează în marea epopee mitică a „complotului alb" pentru îndeplinirea, prin diferite mijloace, a unui Black Holocaust. În 1994, una dintre editurile ce aveau legături cu această organizație a reeditat traducerea americană (apărută inițial în 1929) a unei lucrări clasice a antimasonismului și antisemitismului scrise de un francez, teoreticianul catolic tradiționalist și contrarevoluționar Léon de Poncins (1897–1976): *Freemasonry & Judaism: Secret Powers Behind Revolution*[61]. Națiunea Islamului difuzează și *Protocoalele Înțelepților Sionului*. În această cultură politică de tip conspirationist, Farrakhan își îngăduie, de exemplu, să susțină public că „din 1932, toți președinții (americani) sunt controlați de către evrei"[62].

Dar până și elemente dintre cele mai neutre sau ludice ale culturii pot dobândi, în plan politic, trăsăturile extremismului. Pe parcursul ultimelor două decenii ale secolului al XX-lea, a avut loc un fel de îndoctrinare „iluministă", mai întâi în Statele Unite, apoi în țările Europei Occidentale și ulterior peste tot în lume; au fost vizați cel puțin cei care au avut acces la hrana simbolică oferită de sistemele media.

Rezultă că unii creatori de cultură consolidează, deseori fără să vrea, influența exercitată de numeroși autori de literatură esoterică, având în vedere că, începând din anii 1990, aceștia atrag și mențin interesul unui public tot mai larg, sub efectul unei mode persistente. Dar la ce ne referim, de fapt, când vorbim despre literatură ori, mai cuprinzător, despre cultură esoterică? Înainte de-a aborda acest domeniu cu granițe destul de vagi, să spunem deocamdată, fără a lua în calcul criterii de conținut, că este vorba despre produse culturale (cărți, reviste, casete audio sau video) care se găsesc în librăriile zise esoterice[63]. Asemenea încercărilor de-a explica mersul lumii în termenii unei conspirații, denunțarea acțiunii malefice a societăților secrete a devenit și ea un loc comun. Demersul pleacă de la premisa că lumea oferă o multitudine de semne și repere mai degrabă îngrijorătoare pe care ar trebui să știm să le interpretăm, fie și numai din nevoia de-a supraviețui. Pentru cei care vor să

înțeleagă, lectura semnelor se impune cu necesitate. Să examinăm pe scurt universul acestor semne așa cum este el văzut, de fapt, visat, de către mințile în care perspectiva esoterică (chiar dacă precară sau prea puțin cultivată) se asociază unei vigilențe conspiraționiste. Puterea ocultă a „stăpânilor lumii" mai vechi și mai noi, ca și tăinuita prezență pe planeta noastră a invadatorilor extratereștri lasă urme pe care, uneori, guverne manipulatoare și complice le șterg ori le ascund, urme pe care oamenii obișnuiți trebuie să le aibă în vedere dacă vor să afle de unde li se trag necazurile și, bineînțeles, să reacționeze cât mai eficient cu putință – teme privilegiate în cultura ufologică de factură americană, despre care se vorbește în serialul de televiziune *Dosarele X* ce lasă să se înțeleagă că „adevărul este altundeva". Serialul *Dosarele X*, care, în anii 1990, a obținut un mare succes internațional, aduce în scenă doi agenți FBI care se confruntă cu manipulările și conspirațiile guvernului american sau ale armatei, în legătură cu prezența reală sau inventată a extratereștrilor. Atmosfera generală a serialului, în care impresia de mister degenerează adesea în certitudinea conspirației, este dată de tensiunea dintre eforturile de-a găsi o explicație rațională (ale agentului special Dana Scully) și credința în fenomene paranormale (reprezentată de agentul Fox Mulder, supranumit de către colegii săi Spooky[64] Mulder). Fiind în întregime structurată pe contrastul dintre rațional și irațional, serialul se înscrie în genul fantastic. *Dosarele X*, care s-a difuzat în Statele Unite din 1993 până în 2002 și în Franța, începând cu 1994, a deschis și a încurajat noul val de seriale SF de televiziune din anii 1990[65].

Dar lumea este plină de minunate coincidențe, pe care numai cei înzestrați cu facultăți aparte sau care sunt antrenați le pot pricepe. Așa se face că lumea imaginară e ticsită de forțe nevăzute, de puteri benefice sau malefice, de fenomene supranaturale și de personaje înzestrate cu facultăți miraculoase. „O revenire la vrajă", cum o diagnostica, la începutul anilor 1980, Gilbert Durand[66]. Resacralizarea lumii[67]. Gustul pentru miraculos și fascinația pentru fantastic își găsesc aici un debușeu pe deplin satisfăcător. Revrăjirea lumii, ca reacție împotriva exceselor de raționalitate din tehnologia modernă a ultimelor două secole, a apucat pe calea cea mai simplă – ori cea mai simplistă?

Fabricate din astfel de ingrediente, produse culturale de cele mai diverse tipuri au avut un succes comercial neașteptat, în primul rând povestirile despre aventuri spirituale sau despre călătorii inițiatice menite să fie exemplare (să devină lecții de viață) și care s-au vândut în baza unui argument de tipul „Stimulați-vă potențialul spiritual" sau „Descoperiți-vă misiunea pe pământ". Este un domeniu nou al culturii ce mizează pe gustul pentru miraculos și pentru sentimentele pozitive. În ce

privește esoterismul de tip New Age, scriitorul brazilian Paulo Coelho face deja figură de precursor, cu succesul enorm al romanului său *Alchimistul*, apărut în 1988 (vândut în șaizeci de milioane de exemplare[68]), în care scriitorul „inițiat"[69] propune o rețetă de fericire individuală: eroul său, Santiago, urmărește realizarea „legendei sale personale" cercetând cât mai atent cu putință coincidențele semnificative din viața lui. Istoria transformării sale individuale se suprapune cu o aventură în care eroul își asumă riscuri și înfruntă numeroase primejdii, cum se arată și într-un alt bestseller al literaturii de tip New Age, *Profeția Anzilor*, de James Redfield[70]. Este o reușită exploatare comercială a ideii de căutare a sacrului în afara religiei instituționalizate (a cărei paradigmă rămâne, în Occident, Biserica), o temă care-și găsește, de altminteri, numeroase ilustrări, toate implicând o căutare personală cu revendicarea principiului liberei alegeri a credințelor și a practicilor[71].

În mod deosebit ne reține însă atenția imensul succes internațional, în 2004 și 2005, a două scrieri de tip „thriller teologic" sau „esoteric" semnate Dan Brown, *Codul lui da Vinci* (bilanțul din iunie 2005: treizeci de milioane de exemplare vândute) și *Îngeri și demoni*, după succesul a două filme de aventuri, inspirate dintr-un celebru joc video, *Lara Croft: Tomb Raider*. Îi găsim aici pe Illuminati prezenți și foarte activi, ca întruchipare a Răului (Tomb Raider), iar, la Dan Brown, în rolul unor rebeli care, luptând împotriva cutărui sau cutărui complot (se complotează la Opus Dei sau în pivnițele Vaticanului, infiltrate de Illuminati[72]), găsesc un refugiu în foarte misterioasa „Priorie din Sion"[73]. În aceste opere de ficțiune, intriga palpitantă are la bază aducerea în prim-plan a unor societăți secrete și grupuri de conspiratori angajate într-o luptă pe viață și pe moarte pentru putere, influență sau bogăție, mobilul pătimaș al acțiunii fiind dorința de a dezgropa comori ascunse, de a descifra mesaje codificate sau de a intra în posesia unor secrete bine păzite; în numele Binelui sau al Răului, care de multe ori nici nu se mai deosebesc pentru că, așa cum se întâmplă de obicei în romanele polițiste, cei răi sunt de fapt niște ființe blânde și neînțelese, iar cei buni, niște răi deghizați. Întotdeauna însă există un erou care îi demască pe impostori, pe prevaricatori și pe mincinoși – în romanele lui Dan Brown, profesorul universitar Robert Langdon.

Înclinația pentru ocultism nu este, desigur, același lucru cu ocultismul, pentru a nu mai spune că gustul pentru mister nu e de-ajuns pentru a defini o cunoaștere esoterică. Iar realitatea comploturilor nu trebuie negată din cauza neajunsurilor provocate de ceea ce, în mod convențional, numim „teoria conspirației", „conspiraționism"

sau „complotism". Există numeroase rețele de *lobbies*, mafiote sau criminale, ai căror membri pun la cale conspirații: cum o dovedește, de pildă, asasinarea președintelui John F. Kennedy la Dallas, în 1963. Acest asasinat a devenit el însuși o temă privilegiată a literaturii conspiraționiste americane, de multă vreme exportată la conspiraționiștii europeni[74]. Milton William Cooper afirmă, de exemplu, că președintele Kennedy a fost asasinat pentru a fi împiedicat să dezvăluie relațiile dintre guvernul american și extratereștri.[75] Este adevărat că autorii conspiraționiști se pricep la selecții și ierarhizări: comploturile care au dus la asasinarea lui Cezar, a țarului Alexandru al II-lea, a arhiducelui Ferdinand sau a președintelui Anwar al-Sadat, cu importante consecințe socio-istorice, îi interesează infinit mai puțin decât cazul Kennedy, chiar dacă evenimente ca sinuciderea (sau moartea involuntară prin supradoză de barbiturice) a lui Marilyn Monroe sau moartea accidentală a prințesei Diana, în măsura în care au dat prilej de suspiciune, au provocat valuri întregi de scrieri cu caracter conspiraționist[76]. Și guvernele pot organiza comploturi: Watergate în Statele Unite, afacerea Rainbow Warrior în Franța. Potențialul imaginativ al gândirii conspiraționiste – care există și se dovedește a fi larg împărtășit – poate fi pus în practică de către complotiști reali, în scopul de a-i descalifica pe anchetatorii care, între timp, încep să deranjeze sau chiar să devină un pericol. Ocultism, esoterism, conspirașionism: cuvinte care tăinuiesc sau măcar încearcă să o facă, în exact aceeași măsură în care se vădesc a fi totuși lămuritoare. În ciuda aparențelor lexicografice (toate sunt „isme"), ele nu desemnează ideologii politice. Dispersate, componentele lor pot fi însă recunoscute în cadrul diferitelor sinteze, în politică, dar și în cultură, domenii separate doar din rațiuni metodologice, între ele neexistând granițe clar determinate. Cu precauțiile de rigoare (cea mai simplă constând în punerea între ghilimele, înainte de a-i defini, a termenilor cu semnificație mai vagă), trebuie totuși să luăm în considerație faptul că noua cultură populară mondială (sau mondializată) este alcătuită din fărâme de „ocultism", de „esoterism" și de „conspirașionism"; ceea ce, dacă e adevărat că factorul politic este precedat/determinat de cel cultural, ba chiar orientat și modelat de acesta până la completa lui reconfigurare, în funcție de anumite condiții, înseamnă că trebuie să ne așteptăm la o serie întreagă de consecințe politice.

NOTE

[1] Carr, 1998, p. 6. Pentru referințe bibliografice complete v. sfârșitul vol. p. XXX.

[2] V. mai ales Robison, 1797, și Barruel, 1797–1798.

[3] Barruel, 1973, vol. II, pp. 21–22. Weishaupt (1748–1830) avea prenumele de Jean Adam (Le Forestier, 2001, p. 16).

[4] V. Barruel, 1973, *passim*.

[5] În literatura antiiudeo-masonică, așa cum s-a reformulat ea după difuzarea, în afara Rusiei, a *Protocoalelor Înțelepților Sionului* (deci începând din 1920), de pildă, așa-zișii Înțelepți ai Sionului sunt închipuiți ca fiind conducătorii secreți ai poporului evreu și, în același timp, liderii ocultați ai francmasoneriei prin care erau bănuiți că domină lumea.

[6] Ségur, 1884 (ed. a 62-a), pp. 44–45. Precizăm că, în afara situațiilor contrare (expres menționate), toți termenii care apar cu literă italică, precum și anumite particularități tipografice (pe care am crezut necesar să le reținem) aparțin autorului textului citat.

[7] Tast, 1935, p. 8

[8] Autori principali: Keel (1970a), Deyo (1978–2004), Cooper (1989–2004 și 1991), Keith (1994a, b și c), Icke (1999–2001, 2002 și 2005), Holey (1993–2001, 1995–2001 și 2004), Hatem (2002). Pentru o analiză critică, v. Barkun, 2003, pp. 65–157. Vezi și *infra*, cap. I, p. 57 *sq*.

[9] În studiile mai elaborate, expresia apare uneori la plural: teoriile conspirației, *conspiracy theories* (sau *plot theories), Verschwörungstheorien.* V. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998 (care studiază teoriile conspirației mondiale: *Weltverschwörunstheorien);* Caumanns/Niendorf, 2001; Reinalter *et al.*, 2002; Pipes, 1997, pp. 1–19 (cap. 1: *Conspiracy Theories Everywhere);* Fenster, 1999; Ramsay, 2000.

[10] „O teorie a conspiației *(conspiracy theory)* este teama de un complot imaginar. *Conspirația* desemnează o acțiune, iar *teoria conspirației*, un înțeles atribuit" (Pipes, 1997, p. 21).

[11] Teama de „subversiune" din partea revoluționarilor conspiratori justificând organizarea de comploturi „contrasubversive". Pentru situația din America, „stilul paranoid" în politică, v. Davis *et al.*, 1972; Curry/Brown, 1972; Robins/Post, 1997.

[12] Beck, 2001

[13] Despre *Verschwörungshypothese*, v. studiul lui Armin Pfahl-Traughber, 2002, pp. 30–31.

[14] În lucrarea sa de referință cu titlul *Die These der Verschwörung* („teza conspirației"), istoricul ideilor Johannes Rogalla von Bieberstein face un studiu al multitudinii de reprezentări ale complotului de la sfârșitul secolului al XVIII-lea în sisteme de interpretare în care comploturi de diverse tipuri sunt atribuite „filosofilor" (Luminilor), iacobinilor, evreilor, francmasonilor, liberalilor, socialiștilor etc. Începându-și cercetarea cu anul 1776, istoricul german recunoaște importanța, în istoria modernă a configurațiilor de tip conspirationist, a Iluminaților din Bavaria, adevărați amatori de comploturi – care voiau să instaureze domnia definitivă a Rațiunii – și, totodată, subiect al unei suprainterpretări diabolizante care-i înfățișa ca pe o putere subversivă universală. V. Rogalla von Bieberstein, 1978, pp. 70–79, și 2002, pp. 21–23; Poliakov, 1980, pp. 149–154. La fel Norman

Cohn (1967) și Léon Poliakov (1980 și 1992), istoricul german are în vedere accepțiunile 2, 3 și 4 ale teoriei conspirației: idee, ideologie și mit.

[15] Furet, 1978, p. 78

[16] Furet, 1978, p. 44

[17] Despre conceptul de „ideologie a conspirației", principalele ideologii complotiste și funcțiile lor, v. Pfhal-Traughber, 2002, pp. 32–39.

[18] V. Pipes, 1997, pp. 43–44

[19] Poliakov, 1980, p. 11, nota 1

[20] Poliakov, 1980, p. 10

[21] V. analiza făcută de Poliakov (1980, pp. 78–85) complotului iudeo-iezuit în timpul celui de-al Treilea Reich. Orice „megaconspirație" implică lupta pentru dominația asupra lumii. V. Girardet, 1986, pp. 31–41.

[22] Furet, 1978, p. 44

[23] Cohn, 1967, pp. 25–29, 248–265. După Cohn, Poliakov (1980, p. 36) insista chiar asupra „rolului motor al obsesiilor de tip demonologic".

[24] Cohn, 1967, p. 249

[25] Cohn, 1967, p. 18 (traducere modificată)

[26] Michael Curtis, Introducere la cartea domnului Curtis (ed.), *Antisemitism in the Contemporary World*, Boulder și Londra, Westview Press, 1986, p. 11.

[27] Exemple din secolul al XX-lea: Jouin (1920), Rosenberg (1923–1924), Webster (1924–1964), Queenborough (1933–1975), Carr (1958–1998), Cooper (1991), Holey (1993–2001), Icke (1999–2001).

[28] Robertson, 1991, p. 180. Acest pamflet, *The New World Order*, s-a vândut în 500 000 de exemplare. Pat Robertson, predicator și om politic care și-a atins culmea gloriei în timpul campaniei pentru depunerea candidaturii sale (din partea republicanilor) la alegerile prezidențiale din 1988, este un populist de dreapta, în stil pur american, un denunțător neobosit al „conspirației împotriva Statelor Unite" condusă, mai cu seamă, de „marile finanțe internaționale", de mișcarea comunistă și de un anumit număr de organizații stigmatizate ca „mondialiste" (Comisia trilaterală, grupul Bilderberg sau Council of Foreign Relations, CFR). V. Pipes, 1997, mai ales pp. 9–11, 141–143; Fenster, 1999, în principal p. 147 *sq.*, 169–176; Ramsay, 2000, pp. 50, 59 (nota 24); Knight, 2000, p. 23 *sq.*; Goodrick-Clarke, 2002, p. 280; Barkun, 2003, pp. 53–54, 79–80, 180.

[29] V. Pipes, 1997, pp. 42–43.

[30] În acest eseu scris în 1958 (Carr, 1998), William Guy Carr (1895–1959) parafrazează titlul celebrei cărți a lui John Robinson (1797), omologul scoțian al abatelui Barruel: *Preuves d' une conspiration contre toutes les religions et tous les gouvernements en Europe* (...), dar include, în același timp, și o modificare esențială: el aduce conspirația din spațiul european în cel mondial.

[31] Despre Bilderberg Group, o asociație elitistă istoricește documentată și entitate mitică demonizată, v. Knight, 2003, pp. 123–124 (articolul lui Marlon Kuzmick) și p. 484, nota 85.

[32] Poliakov, 1980, pp. 15–27, și 1992

[33] Dat fiind că este bine știut în toată lumea că CIA conduce acțiunile secrete și organizează operațiuni la limita politicii oficiale americane, Agenția este ținta preferată a tuturor acelora care cred în comploturi imaginare. În toate situațiile tensionate din lume, ei suspectează mâna nevăzută a CIA. Asocierea unor așa-zise fapte doveditoare la raționamente din cele mai aberante le conferă acestora un caracter de plauzibilitate pe care profesioniștii conspiraționiști se pricep de minune s-o

valorifice. Din 1947 (anul înființării celebrei Agenții) și până la începutul Războiului Rece, CIA se află nedezmințit printre entitățile mitice ale „guvernului nevăzut" sau ale „guvernului ascuns". V. Knight, 2000, p. 28 *sq.*, p. 86 *sq.*, 148–152.

[34] V. *Livre jaune n°6*, 2001, pp. 379–413 (cap. 21: „*La surpopulation et les méthodes pour y remédier*", în principal pp. 392–399: „*Des virus mortels contre la surpopulation*". Vom reveni asupra scrierilor cu caracter conspirationist ale lui Jan van Helsing (pseudonimul folosit de Jan Udo Holey), traduse în franceză sub titlul generic *Livre jaune*, din care trei volume au fost publicate între anii 1997–2004 la Ed. Félix. Alți autori denunță maladia SIDA ca pe o „armă genetică sau etnică" destinată să ucidă selectiv și în masă anumite categorii de oameni. Pentru versiunea „gay" a complotului, v. Cantwell, 1993. Liderul mișcării „naționaliste" afro-americane Națiunea Islamului, Louis Farrakhan, a preluat această acuzație, denunțând un complot al Americii albe împotriva negrilor și chiar un plan de-a realiza un „Holocaust al negrilor" (v. *infra*). V. și Goliszek, 2005, pp. 340–358, care pune prudent următoarea întrebare retorică: „Ar fi putut SIDA să fie o armă genetică sau etnică întâmplătoare?" (p. 358). O minte conspirationistă înlocuiește ceea ce este doar accidental cu ceva planificat, programat să aibă loc. Unul dintre principalii autori pe care se bazează cei mai mulți dintre denunțătorii pretinsului complot este Leonard G. Horowitz, a cărui carte, pe cât de monumentală, pe atât de absurdă, publicată în 1996 (ed. a 2-a adăugită în 1998) a fost tradusă în franceză și publicată la Ed. Félix: *La Guerre des virus. Sida et Ebola. Naturel, accidentel ou intentionnel?* (2000). Cele două teze asociate de Horowitz susțin, pe de o parte, că virusul SIDA a fost produs artificial și, pe de altă parte, că a fost propagat intenționat. Promotorul acestor acuzații, Peter Duesberg (1996), este chiar el acuzat de Horowitz că ar fi un agent al complotului. Dintre toți participanții, se crede că CIA ar juca un rol capital. V. Knight, 2000, pp. 199–203, 277 (nota 93).

[35] Acestea din urmă sunt deseori acuzate că n-ar fi decât secte de către autori vorbind, fie în numele Rațiunii și al luptei împotriva iraționalului, fie ca apărători ai marilor religii instituționale (Biserica Catolică, în primul rând). Din noianul de criterii ce permit recunoașterea unei secte printre „noile mișcări religioase", v. Mayer (J.-F.), 1985 și 1987; Champion/Cohen, 1999. Dacă textele de circulație internă ale unor secte dovedesc o impregnare conspirationistă, viziunea despre lume a anumitor „vânători de secte" nu e mai puțin predispusă să preia tema conspirației (sectele înlocuiesc societățile secrete în rolul de principală amenințare ce apasă asupra speciei umane).

[36] V. Ramsay, 2000, pp. 70–84; Nixon, 2002.

[37] UFO fiind prescurtarea de la *Unidentified Flying Object* (obiect zburător neidentificat, sau OZN), termenul de ufologie desemnează în mod curent disciplina (neacademică) dedicată studierii fenomenelor OZN și, prin extensie, a extratereștrilor. Termenul de „ufologie" este, desigur, înșelător când lasă impresia că așază în aceeași categorie cercetările științifice asupra anumitor fenomene neexplicate și revelațiile fanteziste ale nebunilor și ale escrocilor care se dau drept cercetători. În domeniul atât de extins și cu granițe atât de vagi cum este cel al științifico-fantasticului, mai solicitată, în acest caz, este partea de fantastic în care sunt puse în scenă mai degrabă temerile decât speranțele (care țin de categoria miraculosului sau de aceea a utopiei futuriste). În literatura ufologică la care ne referim în prezenta lucrare, extraterestrul este mai puțin un obiect al invidiei și mai ales unul al temerilor, așa cum foarte bine ilustrează următoarea definiție involuntar restrictivă a domeniului științifico-fantastic, aparținând lui Vincent Gallaix (1976): „Domeniul științifico-fantastic a fost întotdeauna o expresie a temerilor omului (...), a temerilor lui față de ființele venite de nu se știe unde, față de pericolul atomic, de violență, de delincvența

juvenilă, de poluare, de suprapopulare, de foamete și de răul de spațiu" (citat de către Jacques Van Herp, 1977, p. 43).

[38] V. Costello, 2004, p. 150. Pentru alte abordări cinematografice cu aceeași recuzită ufologică și complotistă, a se vedea, mai întâi, *Bărbații în negru,* titlu a două filme de Barry Sonnenfeld (I, 1997, și II, 2002), în care membrii unei agenții ultrasecrete, K și J, „discreți, eficienți, îmbrăcați în negru", controlează, fără a precupeți nici un mijloc, imigrarea pe Terra a extratereștrilor fiind, din acest motiv, pentru pământeni, „ultima lor apărare împotriva viermilor intergalactici". V. într-un alt gen, *Profețiile Omului-Molie,* 2002, filmul lui Mark Pellington adaptat după romanul (cu același nume) al ufologului John A. Keel (1975), cu Richard Gere în rolul jurnalistului John Klein ale cărui aventuri aparțin, de fapt, lui Keel și în care figurează și legendarii „bărbați în negru". Mothman este denumirea bărbatului-molie, creatură cu aripi imense care, ivindu-se din noapte cu înspăimântătorii săi ochi roșii, a terorizat, în 1966 și 1967, zeci de „martori" în regiunea Point Pleasant (Virginia de Vest). Se spune despre cei care ar fi văzut de aproape „bizara creatură" cu „priviri ce te îngheață" că ar fi murit la scurtă vreme după aceea. Venit să ancheteze la fața locului, jurnalistul John Keel devine martorul evenimentelor ciudate pe care le consideră fenomene paranormale (specialitatea sa) de luat cât se poate de în serios și despre care scrie un roman ce devine bestseller. Keel vede în aceste fenomene paranormale o expresie a puterii „ultratereștrilor", entități aparținând unei dimensiuni paralele, cu neputință de a fi înțeleasă de către simplii muritori. V. și serialul TV, un precursor al valului ce i-a urmat, *Invadatorii,* o serie americană de 43 de episoade produse de canalul ABC și create de Larry Cohen (1967–1968): răpiri extraterestre, conspirații guvernamentale, implantări de purici electronici etc.

[39] Pe această încrengătură tematică, v. Goodrick-Clarke, 2002, pp. 279–302; Barkun, 2003, p. 64 *sq.*

[40] Expresia devine titlul lucrării lui Stan Deyo, *The Cosmic Conspiracy* (1978). Este una dintre primele cărți ce fac o sinteză între mitul Iluminaților și o subspecie a literaturii de factură ufologică ce poate fi denumită „ufologie conspiraționistă" (unii preferă să vorbească despre „conspiraționismul ufologic"), axată pe programul Alternativa 3 (1977), provocând un adevărat delir paranoic (transportul la muncă forțată pe planeta Marte pentru construirea de colonii). Pentru mulți autori conspiraționiști, cum ar fi van Helsing, proiectul Alternativa 3 ar dezvălui „planul secret al mai-marilor Terrei" ce ar consta în „reducerea la sclavie a unei mari părți din populația globului" *(Livre jaune n°6,* 2001, p. 363). Despre afirmațiile lui Stan Deyo (american emigrat în Australia), apropiate de cele ale lui Leslie Watkins (1978) și de ale lui Jim Keith (1994), v. Barkun, 2003, pp. 57–59.

[41] Tema este prezentă într-un mare număr de romane și de filme SF și chiar în eseuri. V. Picknett/Prince, 2001b – lucrarea se intitulează semnificativ *The Stargate Conspiracy: The Truth About Extraterrestrial Life and the Mysteries of Ancient Egypt – Conspirația Stargate,* București, RAO, 2005.

[42] „Abduși" (de la *to abduct:* „a răpi"): adică aceia care ar fi fost obiectul unor răpiri de către extratereștri. Un studiu statistic realizat în 1995 în Statele Unite de către Robert Durant a stabilit că, pe parcursul ultimilor cincizeci de ani, au pretins că ar fi fost răpiți cinci milioane de americani. După un sondaj făcut de Time Poll, publicat de CNN la 15 iunie 1997, 50% dintre persoanele intervievate se declară convinse că ființe omenești au fost răpite de către extratereștri. Despre aceste sondaje, v. Brosses, 1997, p. 26 *sq.*

[43] Boy/Michelat, 1993, pp. 209–211

[44] *Der Spiegel*, nr. 52, 1994 (citat de Meining, 2004, p. 513). Potrivit aceluiași sondaj, o persoană din șapte crede în magie și vrăjitorie.

[45] A se vedea Ronecker, 2001, vol. 1, p. 49

[46] Înainte de a se fi oprit la expresia *Illuminaten Orden (Illuminatenorden)*, Weishaupt a dat inițial „școlii secrete de Înțelepciune" pe care o întemeiase denumirea de *Orden der Perfectibilisten*. Ulterior s-a impus denumirea de Iluminații din Bavaria pentru care termenul Illuminati devine, în anumite contexte, un sinonim.

[47] Despre realitatea istorică a Iluminaților din Bavaria (1776–1785) și despre formarea „legendei Iluminate", v. Le Forestier, 2001 (1914–1915); Dülmen, 1975; Roberts, 1979, în principal pp. 123–200, 284–289, 335–346; Schindler, 1983; Reinalter *et al.*, 1997; Hippchen, 1998. O problemă similară este aceea legată de Ordinul templierilor, obiect al unor studii de istoriografie și una dintre figurile simbolice neobosit mitologizate (au fost considerați chiar proto-Iluminați!). V. Partner, 1992; și *infra*, cap. III.

[48] Celelalte entități istorice care au alimentat puternic „mitologia societăților secrete" sunt francmasonii, iezuiții și carbonarii (Roberts, 1979, p. 274).

[49] Maistre, 1980, vol. II, p. 227 (a unsprezecea disertație). Aceste cuvinte ale senatorului adresate contelui exprimă chiar concepția lui Joseph de Maistre asupra Iluminaților din Bavaria, așa cum rezultă din corespondența sa și din alte diferite opuscule (Roberts, 1979, pp. 284–289; Riquet, 1980, pp. 288–295, și 1989, pp.113–120).

[50] Barruel, 1974, vol. II, p. 11

[51] Jannet, 1877, pp. 10–11

[52] Jannet, 1877, p. 11

[53] Pius al IX-lea, citat de Jannet, 1877, p. 11, nota 1

[54] Jannet, 1877, pp. 11–12

[55] Dacă dăm la o parte legendele despre originile îndepărtate ale francmasoneriei (Mackey, 1996; Le Forestier, 2003, pp. 25–82), se știe ce sunt *Constituțiile lui Anderson* (1723; text modificat în 1738), text canonic și întemeietor, redactat puțin după crearea Marii Loji a Londrei (24 iunie 1717) care au definit cadrul general al francmasoneriei. V. Saunier, 2000, pp. 182–183 (articolul lui Charles Porset); Ligou, 2004, pp. 47, 50–56, 303–306, 541–543.

[56] Rogalla von Bieberstein, 1976 (1978); Pfahl-Traughber, 1993; Pipes, 1997; Reinalter *et al.*, 2002; Lemaire, 2003; Goldschläger, 2003; Taguieff, 1992 și 2004b; Goldschläger/Lemaire, 2005.

[57] În Franța, v. mai ales seria scenaristului Didier Convard, *Le Triangle secret* (Grenoble, Ed. Glénat, 7 volume prevăzute, vol. I și II apărute în 2004 și 2005; un milion de exemplare vândute), dar și ciclurile al 3-lea și al 4-lea de aventuri din seria *(La) Balade au bout du monde* (Grenoble, Ed. Glénat, începând cu 1997), de Makyo și Faure (sau Makyo și Laval) și seria *Le Scorpion* (Dargaud, vol. I, 2002) de Marini și Desberg. În cele trei cazuri, la baza intrigilor sunt comploturi, bisericești sau esoterice, pe care personaje pozitive se străduie să le descâlcească și să le dejoace. V. Luc Révillon, *Dans le secret du Triangle. Entretien avec Didier Convard*, Grenoble, Ed. Glénat, 2003.

[58] V. *infra*, cap. IV, examenul nostru critic al jocului INWO (Illuminati-New-World-Order).

[59] *The Secret Relationship...*, 1991, p. 178. V. Pipes, 1997, în special pp. 5–6, 24, 30, 41, 157–159; Knight, 2000, pp. 162–165; Taguieff, 2002, pp. 141–142, și 2004c, pp. 397–398 (nota 83). Despre demonologia Națiunii Islamului și specificul „stilului paranoid" al lui Farrakhan, v. Singh, 1997.

[60] Pipes, pp. 5–6.

[61] A se vedea Poncins, 1928 (1929) și 199.

[62] Farrakhan, citat de Pipes, 1997, p. 6

[63] Mă refer aici la cărțile lui David Icke, Jan van Helsing, Milton William Cooper, Stan Deyo, Frank Hatem etc., asupra cărora voi reveni pe tot parcursul acestei lucrări. Pentru un comentariu despre conceptul de esoterism, v. *infra*, cap. V.

[64] Care îți dă fiori de spaimă (despre fantome, diverse apariții și fenomene paranormale).

[65] V. Winckler, 2005a, pp. 77–78, 87; Barthes, 2005. Despre comploturile guvernamentale (în care CIA are un cuvânt de spus) v., de asemenea, filmele *Dosarul Pelican* (1993, realizat de Alan J. Pacula, cu Julia Roberts și Denzel Washington), *Nixon* (1995, realizat de Oliver Stone, cu Anthony Hopkins), *Teoria conspirației* (1997, realizat de Richard Donner, cu Mel Gibson, Julia Robetrs și Patrick Stewart) și *The Skulls – Societatea secretă* (2000, de Rob Cohen, cu Joshua Jackson și Paul Walker). Să mai amintim și filmul lui Oliver Stone, *JFK* (1991, cu Kevin Costner), în care se vorbește despre complicitatea CIA la asasinarea președintelui Kennedy.

[66] V. Durand, 1982. Antropologul vedea în jumătatea de secol ce tocmai se încheia apariția unei „vaste mișcări contrare" „dezvrăjirii lumii" despre care vorbea altădată Max Weber (1963, pp. 69–70). Procesul de „dezvrăjire" *(Entzauberung)* ce avea loc efectiv în lumea modernă n-a fost o piedică în calea „reactualizării valorilor mitului" sau a apariției unei noi *Bezauberung*, a unei „revrăjiri" a lumii (adică a Naturii și a Istoriei). Durand adăuga cu luciditate că „această revrăjire (...) s-a făcut adesea în chip dramatic" (p. 26). Într-adevăr, ea poate avea loc sub semnul lucifericului, dar și al miraculosului.

[67] V. Berger, 2001. „Desecularizarea", „resacralizarea" sau „revrăjirea" sunt folosiți în literatura sociologică contemporană, greșit sau pe bună dreptate, ca termeni aproape sinonimi.

[68] Coelho, 2002

[69] Paulo Coelho afirmă că își datorează cărțile adeziunii sale la Ordinul RAM *(Regnum Agnus Mundi* sau Exigență-Adorație-Îndurare), societate secretă și/sau esoterică catolică spaniolă ce ar fi fost întemeiată în 1492 și în care romancierul-maestru de înțelepciune ar fi fost inițiat de către un om de afaceri olandez întâlnit din întâmplare, în 1970, într-o cafenea din Amsterdam (Introvigne, 2005, p. 23, nota 4).

[70] Redfield, 1996. Titlul american este *The Celestine Prophecy*: *An Adventure* (prima ed., 1989), și titlul traducerii franceze: *La Prophétie des Andes. A la poursuite du manuscrit secret dans la jungle du Pérou* (prima ed., 1995), și în colecția de buzunar (1996) cu subtitlul: *Et si les coïncidences révélaient le sens de la vie?* Cartea s-a vândut în peste zece milioane de exemplare și a fost urmată de multe altele (Redfield, 1997, 2004a și 2004b). V. Introvigne, 2005, pp. 22–23.

[71] V. Hervieu-Léger, 1999; Lenoir, 2005.

[72] Tema infiltrării în Biserica Catolică a francmasonilor, a membrilor unor societăți secrete sau secte este frecvent întâlnită în literatura produsă în anumite medii catolice, altele decât cele ale extremiștilor marginali. Figura „dușmanului dinăuntru", a dușmanului nevăzut este una dintre reprezentările foarte răspândite în mediile integriste din care nu lipsesc mințile paranoide. V. *infra*, cap. III.

[73] V. *infra*, cap. I.

[74] V. Fenster, 1999, p. 105 *sq.*; Knight, 2000, pp. 76–116.

[75] Cooper, 1991, p. 215. V. Pipes, 1997, *passim*; Barkun, 2003, pp. 2, 99, 138, 168, 211–212, nota 28. Din literatura conspirationistă, v. Robert Anton Wilson, 1998, pp. 264–268; *Livre jaune n°5*, 2001, pp. 186–195; *Livre jaune n°7*, 2004, p. 19; Icke, 1999, *passim*.

[76] În dicționarul său de „complotologie", *Everything Is Under Control*, Robert Anton Wilson consacră un articol temei „uciderea lui Marilyn Monroe" (Wilson, 1998, pp. 303–304). În *The Biggest Secret* (prima ed. engl. 1999), David Icke aberează în același timp asupra familiei Kennedy (John F. și Robert, fără a-i uita pe Joseph și Jackie), despre Marilyn și Diana (Icke, 2001, vol. I, pp. 16, 67, 73, 125, 145, 212, 238, 242, 315, 356, 391–392; vol. II, pp. 18, 82, 97, 100, 113, 115, 121, 123, 149, 161, 181–182, 203, 217, 219, 223, 225–227, 229, 231–235, 240, 245, 250, 252–253, 266, 271, 278, 281, 283, 289, 302, 304, 319–320, 322, 325). În *The Children of Matrix* (2001), Icke revine asupra „uciderii sacrificiale a prințesei Diana de către Illuminati", în cadrul ritualurilor lor sataniste (Icke, 2002, t. 1, pp. 294–296). Holey scrie despre asasinarea lui Kennedy în *Livre jaune n°5* (2001, pp. 186–195), implicând intervenția „guvernului secret" identificat de Milton William Cooper în 1989 și, evident, CIA, „special creată pentru a disimula existența extratereștrilor" (p. 189): președintele american ar fi fost lichidat deoarece voia să facă publice informații ultrasecrete asupra OZN-urilor și a extratereștrilor ascunși în baze subterane secrete. V. Cooper, 2004.

I
Călătorie în țara „societăților secrete"

„În societățile secrete, inițierea este un pact între Inițiat și Satana."[77]

În comploturi, ca și în cazul societăților secrete, se întâmplă ca existența lor reală să nu excludă posibilitatea readaptării lor prin mitologizare sau a reinventării lor ca produse ale imaginației. În domeniul ficțiunii, orice complot are dublurile lui. Iar comploturile imaginare sunt infinit mai numeroase decât cele reale, fie că sunt conspirații de mai mare amploare ori numai simple mașinațiuni. În ce privește societățile secrete generate sau reinventate prin aport fabulatoriu, ele sunt, în ansamblu, mult mai răspândite decât societățile secrete a căror existență a fost confirmată de cercetările istoricilor. Pe lângă abundenta mitologie a acestora, să nu uităm nici multiplicarea rețelelor de influență, a căror condiție de eficiență o constituie secretul, o regulă fundamentală respectată, în principiu, de către agenții diferitelor rețele. Demersurile sau manevrele secrete ce ies din cadrul regulilor de loialitate și trădează încrederea partenerilor sunt fapte sociale ca oricare altele și pot fi cercetate din perspectivă jurnalistică ori sociologică. În politică, dar și în alte domenii, jocurile de dezinformare și de intoxicare pot fi observate, decriptate și atribuite unor „maeștri ai manipulării"[78]. Nu-i de mirare că sunt oameni care vor să-i determine pe alții să creadă sau procedeze conform propriilor interese. A face pe cineva să creadă, să facă sau să acționeze sunt moduri diferite de a exercita o influență asupra aproapelui. Este caracteristic celui care manipulează să nu ia în calcul binele celui asupra căruia își exercită influența, ba chiar să atragă asupra lui cel mai

mare rău. Orice este permis: pentru manipulator, a înșela este ceva de la sine înțeles, căci el își îngăduie, în modul cel mai firesc, să fabrice și să difuzeze informații false pentru a determina un grup vizat să acționeze în sensul dorit de el. Ca animal social înzestrat cu vorbire (pentru a rosti adevărul sau minciuna), omul este o ființă strategică, deoarece își folosește inteligența pentru a inventa stratageme prin care să neutralizeze, să învingă sau să-și domine adversarii. Aceste acțiuni tactico-strategice pot fi studiate ca atare, fie din perspectiva antropologică a mecanismelor sociale sau din perspectiva jurnalistică a lămuririi opiniei publice în legătură cu ce se întâmplă în culise, fie pentru a-i demistifica pe mistificatori, de pe pozițiile militantismului politic. Fără doar și poate, adevărata lume, întunecată, a conspirațiilor există, precum și o lume secretă de rețele sau de organizații mai mult decât discrete, cu mecanisme de recrutare ultraselective[79]. Aceste două lumi fac obiectul unor anchete mai mult sau mai puțin temeinice, care, în mod obișnuit, ajung să alimenteze presa de scandal sau a dezvăluirilor presupus incitante, fie că informațiile furnizate au o bază reală, fie că ele nu fac decât să pună cap la cap zvonurile aflate în circulație. Cu totul altul este obiectul prezentei lucrări: acela de-a cerceta și de-a analiza mitul modern al conspirației (virtual mondial), cu principalele sale forme, dar și mitologia societăților secrete, ținând seama, în același timp, de interferențele acestora cu domeniul vag definit al esoterismului sau al ocultismului și de modul în care sunt utilizate în plan politic, mai ales în mediile considerate „extremiste"[80].

În 1990, pe când mă ocupam cu cercetarea *Protocoalelor Înțelepților Sionului*, cel mai celebru fals din istoria occidentală – căruia, doi ani mai târziu, aveam să-i consacru o lucrare[81] –, mi-a căzut în mână un document unic în felul său, *Guide des sociétés secrètes*, care începea cu acest avertisment: „Această lucrare este gândită într-un scop practic: să prezinte societăți secrete, cluburi închise, cu vocație spirituală, să le definească specificul și să ofere posibilitatea de a contacta un responsabil"[82]. Cu o nedezmințită seriozitate, autorul acestei lucrări, Jean-Pierre Bayard, specialist în francmasonerie și rosacrucieni, lăuda „ghidul" practic de orientare în universul secret inițiatic și al grupurilor închise, în următorii termeni: „Deși este un anuar ce furnizează adrese, ghidul acesta nu este o simplă listă lipsită de viață"[83]. Printre sutele de societăți secrete prezentate și analizate (peste trei sute!), cuprinzând în special ordinele masonice, pe rosacrucieni, pe catari, sectele sataniste, „societățile mistice" occidentale și orientale, asociațiile esoterice, „societățile secrete politice cu specific inițiatic" și ordinele cavalerești[84], m-am arătat mai interesat, având în vedere cercetările mele asupra mitului modern al conspirației, de anumite grupuri din

cadrul ultimelor două categorii. Mai întâi, la rubrica „Societăți secrete politice cu specific inițiatic", de grupul Iluminaților din Bavaria, ordin de factură masonică creat de Adam Weishaupt, la 1 mai 1776 și dizolvat în martie 1785, a cărui realitate istorică a fost, după aceea, destul de curând învăluită în legendă – am arătat deja că era vorba despre o legendă fabricată de unii autori contrarevoluționari care-i prezentau pe Illuminati, autodenumiți Perfectibiliști, ca fiind conspiratori, principali autori ai Revoluției Franceze, ba chiar, prin modelul de conspirație și subversiune pe care-l întruchipau, ai tuturor revoluțiilor din secolele al XIX-lea și al XX-lea. În literatura conspiraționistă generată de *Protocoalele Înțelepților Sionului* apar încontinuu referiri la „conducătorii nevăzuți" și la Iluminați[85].

La categoria „Ordine cavalerești", m-am oprit asupra enigmaticului „Ordin al Prioriei din Sion", despre a cărui existență s-a scris, în 1982, într-o lucrare de succes semnată de trei autori britanici și prezentată sub forma unei anchete istorice, *The Holy Blood and the Holy Grail*, a cărei versiune franceză, publicată în 1983 sub titlul *L' Enigme sacrée (Enigma sfântă)*, devenise și ea imediat un bestseller[86]. În 1986, fericiții autori, Michael Baigent, Richard Leigh și Henry Lincoln rezumau cu satisfacție principalele rezultate ale cercetărilor lor, reafirmându-și convingerile asupra originilor și activităților numitei societăți secrete:

> În 1982, publicarea romanului *Sângele sfânt și Sfântul Graal* era încununarea a doisprezece ani de cercetări, destinate inițial să elucideze un mister din sudul Franței. Bérenger Saunière, un preot oarecare, de la sfârșitul secolului al XIX-lea[87], din regiunea Languedoc, ne-a arătat calea ce-o aveam de urmat pentru a ridica un colț al vălului și a întrevedea realitatea ascunsă sub istoria lui. El ne-a condus la Prioria din Sion, societate secretă sau semisecretă a cărei existență aproape milenară am putut-o astfel reconstitui. Primind în sânul ei un număr mare de membri iluștri, această societate rămâne încă și azi activă în Franța, și poate nu numai, scopul ei declarat fiind acela de a restaura în Franța o monarhie de origine merovingiană. (...) De ce merovingiană? (...) Mergând din aproape în aproape, am fost în cele din urmă conduși către o ipoteză explozivă: Isus era pretendentul legitim la tronul Israelului; el se căsătorise, avusese copii ai căror descendenți urmau să reprezinte, trei secole și jumătate mai târziu, dinastia merovingiană. (...) Isus ne propulsa lucrarea pe prima pagină a ziarelor din lumea întreagă. (...) Puțini au fost aceia care au împărtășit entuziasmul ce ne-a cuprins descoperind, de pildă, o nouă dimensiune a cruciadelor, informații noi despre înființarea Ordinului templierilor sau despre originea celebrelor *Protocoalele ale Sionului (sic)*. Toate aceste subiecte au fost eclipsate de Isus și de

ipoteza formulată de noi pe această temă. Cu toate acestea (...) ipoteza în cauză nu era nici singura, și nu era nici măcar principalul aspect al cercetării noastre. (...) Curând, am hotărât de comun acord să ne fixăm atenția asupra Prioriei din Sion. Care ar fi adevăratul motiv al existenței acestuia în ziua de azi? (...) Aveam nevoie să rămânem în legătură chiar cu Prioria din Sion, cu Marele Maestru și cu membrii afiliați pe care am ajuns să-i identificăm sau să-i întâlnim. Ne dăduserăm deja seama că ne aflam pe un teren mișcător. (...) Trebuia să fim atenți la capcanele „dezinformării" ce ne erau aruncate în cale de către misterioși actori ai unei obscure mașinațiuni[88].

Încă de la sfârșitul anilor 1980, existența Prioriei din Sion ca societate secretă sau ca ordin cavaleresc fondat la Ierusalim în 1099 era pusă la îndoială chiar și de către consumatorii de literatură abuziv considerată esoterică (tratând despre ciudat, insolit, misterios etc.). Investigațiile jurnalistului Jean-Luc Chaumeil[89] arătaseră în mod clar că dovezile ce probau existența Prioriei din Sion, adică *Dosarele secrete* prezentate ca fiind arhiva presupusei societăți secrete, erau falsuri[90]. În prudenta descriere a Prioriei din Sion, făcută în 1989 de Jean-Pierre Bayard[91], găsim astfel semnele unor diferențe notabile:

Acest ordin johannist, asemănător Crucii Roșii, precursor al Ordinului templierilor, ar fi fost înființat la Ierusalim în 1099 de către Godefroy de Bouillon. Trei dintre membrii fondatori ai Templului – printre care și Hugues de Paysans *(sic)* – ar fi aparținut acestei confrerii. Se are în vedere însă și un trecut mult mai îndepărtat, în sensul că Ordinul de Sion ar fi fost conceput de către Ormus – sau Ormessus – în sprijinul cauzei Merovingienilor. După pierderea regatului Ierusalimului, unii membri s-au integrat în Ordinul Templului, alții însă ar fi format Prioria din Sion, la Saint-Jean-le-Blanc, lângă Orléans; discipolii săi ar fi avut sarcina să pregătească venirea Marelui Monarh, adică revenirea pe tronul Franței a dinastiei Merovingienilor[92].

În ciuda rezervelor pe care le are, Jean-Pierre Bayard expune minuțios principalele elemente a ceea ce devenise deja o legendă:

Nu știm ce este Prioria din Sion căci nu figurează printre ordinele cavalerești, dar este, în schimb, menționată în *Cartea Constituțiilor* publicată la Geneva în 1956 de către Ed. Des Commanderies. Revista *Charivari (sic)* i-a consacrat integral numărul 18: „Arhivele Prioriei din Sion"[93]. Aflăm, cu acest prilej, că Ioana d'Arc și Gilles de Rais ar fi aparținut acestei organizații; nimic nu dovedește totuși această apartenență. Printre Marii săi Maeștrii, ordinul îi revendică, printre alții,

pe: Flamel, Leonardo da Vinci, Newton, Hugo, Debussy, Cocteau... Actualul conducător ar fi Pierre Plantard, care se pretinde descendent al regilor Merovingieni și, prin aceasta, moștenitor al tronului Franței. Pierre Plantard este amestecat în ciudata afacere Rennes-le-Château, unde personalitatea enigmatică a abatelui Boudet[94] a dat naștere unei literaturi echivoce, numai bună pentru a-i delecta pe căutătorii de comori și pe iubitorii de evenimente misterioase.[95]

Articolul lui Jean-Pierre Bayard despre Ordinul Prioriei din Sion este dovada suficientă că, în 1989, istoria relatată de Baigent, Leigh și Lincoln (mai târziu prelucrată „estetic" de Dan Brown) li se părea neverosimilă chiar specialiștilor în societăți secrete. În cercul acestora, îndoiala a cunoscut o largă răspândire după mărturia lui Gérard de Sède[96] care, după ce contribuise la crearea și la punerea în circulație a legendei inventate de Pierre Plantard și de Philippe de Chérisey – cu cincisprezece ani mai devreme de publicarea bestsellerului semnat de Baigent, Leigh și Lincoln și cu treizeci și șase de ani înainte de apariția cărții *Codul lui da Vinci* (2003) – făcuse o autocritică prin care inițiativa era total desființată[97]. Lucru pe care istoricul francmasoneriei și Rosa-Crucii îl recunoaște, nu fără a întreprinde el însuși o remitologizare:

În cartea sa, *Rennes-le-Château* (Robert Laffont, 1988), Gérard de Sède arată cât de extravagante sunt afirmațiile [lui Pierre Plantard]. Potrivit arhivelor abației din Noirmoutier, dezgropate în 1888 de către E.G. Rey și *Revue de l' Orient latin* (vol. X, 1903–1904), a existat într-adevăr un ordin înființat în 1099, dar actuala Priorie din Sion a fost declarată subprefectura din Saint-Julien-en-Genevois (Haute Savoie) la 25 iunie 1956. S-ar părea că acest ordin s-ar fi constituit în 1681, epocă în care luau ființă numeroase confrerii de credință; o contribuție din partea lui Gabriel Mathieu Marconis de Nègre pare de netăgăduit[98]. Ordinul de Sion din perioada modernă nu are deci nici o legătură cu vechiul ordin cavaleresc. În chip cu totul misterios, el este încredințat unor personalități de marcă a căror apartenență la ordin nu este dezvăluită decât după moarte; sediul organizației rămâne astfel necunoscut[99].

Prioria din Sion – farsă ori escrocherie? Afacerea părea deja cunoscută când, la începutul anilor 2000, scriitorul american Dan Brown relansa legenda în „thrillerele sale teologice" devenite imediat bestselleruri internaționale: *Codul lui da Vinci* (2003) și *Îngeri și demoni* (2000)[100]. *Codul lui da Vinci* a inspirat în 2006 un film cu buget mare. Mitologia societăților secrete și elementele imaginare ale concepției despre conspirație au redevenit astfel materialul simbolic favorit al romanelor populare. În *Codul lui da Vinci*, ne reîntâlnim cu Prioria din Sion și

cu pretinsele *Dosare secrete* ale acestuia, iar în *Îngeri și demoni* intră în acțiune gruparea Illuminati. Principala acțiune a romanului este construită în jurul complotului urzit împotriva Bisericii Catolice de către Illuminati. În Nota autorului din deschiderea acestui roman, un nou „thriller teologic", citim: „Confreria *Illuminati* este, de asemenea, reală."[101] Cu romanul lor *Illuminatus!*, Robert Shea și Robert Anton Wilson exploataseră, încă din 1975, mitul Iluminaților, al „Superiorilor necunoscuți" care, aparținând uneia sau mai multor societăți secrete, controlează sau conduc lumea.[102] Romanele de succes ale lui Robert Anton Wilson, un amestec al genului polițist cu cel științifico-fantastic și în al căror instrumentar găsim o pronunțată componentă esoterică, au contribuit din plin la înscrierea temei Iluminaților în noua cultură populară mondială. Din anii 1970, Wilson este celebru, de asemenea, ca autor și ca actor mediatic al „culturii apocaliptice" anglo-saxone[103], dar și ca filosof de tip New Age. Acest autor cu talente multiple s-a afirmat chiar și ca specialist în teoriile despre conspirație și doctrinele esoterice (care presupun un proces de inițiere), publicând un dicționar pe această temă: cartea, inițial intitulată *Everything Is Under Control* (Wilson, 1998), a făcut obiectul unei noi ediții adăugite în versiune germană al cărui titlu, mai explicit, este *Das Lexikon der Verschwörungstheorien* (Wilson, 2004) – *Lexicul teoriilor despre conspirație*. Dar Wilson abordează tema conspirației cu umor și spirit ludic, recurge mai ales la parodie, transformând în experiență estetică viziunile paranoide asupra istoriei[104]. Teza conspiraționistă – conform căreia acțiunea societăților secrete, cel puțin în împrejurarea în care nu avem de-a face cu „lupta societăților secrete între ele"[105] – este motorul istoriei, este supusă de acest autor unei reformulări detașate din care rezultă o parodie de tip Lautréamont sau o răsturnare de situație. Ideea simplă este că ne putem „juca" de-a paranoia sau de-a conspirația: nu e prea departe de jocul pe roluri[106]. Conspirația există pretutindeni, este un ingredient universal pentru Jonathan Vankin, jurnalist și eseist apropiat de Wilson, care spune, de pildă: „Civilizația este o conspirație împotriva realității"[107]. Să înțeleagă cine poate sau cum poate...

Răspândirea mitului Iluminaților nu s-a făcut numai prin intermediul cărților. În această privință, culturii cinematografice îi revine un rol deloc neglijabil. Este destul să ne amintim despre succesul filmului de acțiune și de aventuri *Lara Croft: Tomb Raider* (2001)[108], în care este vorba despre o bandă de răufăcători purtând denumirea de Illuminati, ale căror activități criminale gravitează în jurul complotului pentru obținerea puterii supreme în lume. În textul de

prezentare ce însoțește DVD-ul (2003) citim câteva dintre motivele pentru care acest film te face „să te înfiorezi de plăcere, de la început și până la sfârșit":

> Să explorezi pământuri necunoscute, să descoperi comori nepreţuite, să lupți împotriva răului... Iată activitățile obișnuite ale superbei Lara Croft *(Angelina Jolie).* Până în ziua în care trecutul o ajunge din urmă. Căci, înainte să dispară, tatăl ei, arheolog *(Jon Voight),* i-a dezvăluit existența Triunghiului Sacru. Căutat cu înfrigurare de *Illuminati,* o societate secretă ce urmărea distrugerea omenirii, acest Triunghi Sacru conferă controlul asupra timpului și dominația asupra lumii. Pentru a-i opri pe *Illuminati,* Lara nu are la dispoziție decât patruzeci și opt de ore. Această misiune o va purta din Cambodgia până în Siberia, unde va înfrunta cele mai cumplite încercări... Dar, pentru Lara, primejdia face parte din joc...

Acțiunea filmului *Lara Croft: Tomb Raider: Leagănul vieții,* film realizat de Jan De Bont, folosește același material simbolic în care esoterismul și conspiraționismul se amestecă într-un context maniheist în care forțele binelui luptă contra forțelor răului (reprezentate de un savant cu porniri criminale), la toate acestea adăugându-se și dimensiunea „sexy" a protagonistei:

> Lara Croft *(Angelina Jolie)* s-a întors, și misiunea ei va fi și mai periculoasă: redescoperirea a ceea ce o străveche civilizație credea a fi esența însăși a răului, Cutia Pandorei. Ea va străbate întregul pământ, din Grecia până la Hong Kong, trecând prin Kenya, pentru a regăsi Cutia înaintea unui savant plin de cruzime care visează să pună mâna pe ea pentru a o transforma în armă de distrugere în masă. Pentru a o însoți în această misiune, Lara îl recrutează pe unul dintre foștii ei parteneri – Terry Sheridan *(Gérard Butler)* – un mercenar periculos care își trădase deja și țara, și pe Lara. Ea știe că nu-și poate găsi un aliat mai puternic... Dar, oare, poate avea încredere în el? Descoperiți în această nouă aventură plină de neprevăzut, populată de monștri infernali, de confruntări pe viață și pe moarte, în care totul este pus la bătaie pentru salvarea viitorului omenirii[109].

Pelicula este un fel de *heroic fantasy* întrunind, în același timp, trăsăturile filmului de aventuri[110] ilustrat cu succes de seria *Indiana Jones*, un erou mitic și popular creat de Steven Spielberg. Asemenea celor două *Tomb Raider*, saga lui Spielberg (incluzând trei filme deja existente și al patrulea în așteptare) combină acțiune, mister, groază și umor, povești rocambolești, presărate cu fantastic și umor: *Indiana Jones și Căutătorii arcei pierdute* (1981), *Indiana Jones și Templul morții* (1984)[111], *Indiana Jones și ultima cruciadă* (1989). Filmul lui Jon Turteltaub, *Comoara Națională* (decembrie 2004)[112], se înscrie și el în noul

gen baroc în care este vizibilă o dimensiune ideologică și, totodată, o putere de „fagocitoză"[113] puțin obișnuită prin aceea că se arată capabil de-a asimila mistere egiptene, secrete (și/sau comori) ale templierilor[114], legende ale Iluminaților, simboluri luciferice, teorie a conspirației, servicii secrete (de preferință CIA), societăți secrete sau secte periculoase, invazii ale extratereștrilor etc.

Pentru *Codul lui da Vinci*, Dan Brown s-a inspirat nemijlocit din cele două cărți ale lui Baigent, Leigh și Lincoln (1983 și 1987), în care autorii s-au străduit să confere un caracter verosimil tezei despre o „acțiune subterană a Prioriei din Sion de-a lungul secolelor"[115]. Desigur, o operă de ficțiune nu trebuie luată drept un eseu istoric. Dan Brown și-a asumat însă riscul de a-și începe romanul *Codul lui da Vinci* cu un scurt cuvânt-înainte intitulat „Date" în care se poate citi:

Date

Prioria din Sion – societate secretă fondată în 1099 – este o organizație reală. În 1975, în cadrul Bibliotecii Naționale din Paris au fost descoperite o serie de suluri de pergament, denumite apoi *Les Dossiers Secrets*, în care erau menționate numele unor membri ai acestei organizații, printre care Sir Isaac Newton, Sandro Botticelli, Victor Hugo și Leonardo da Vinci.

Opus Dei este o congregație catolică de o pietate fervență, recunoscută de Vatican, care a stârnit de curând controverse ca urmare a relatărilor despre utilizarea unor tehnici de coerciție și spălare a creierelor și cu privire la o practică periculoasă cunoscută sub numele de „mortificare corporală". Opus Dei a finalizat construirea unui Sediu Central Național în valoare de 47 de milioane de dolari, pe Lexington Avenue, la numărul 243, în New York.

Toate operele de artă, obiectivele arhitecturale, documentele și ritualurile secrete menționate în această carte sunt reale[116].

Din cuvântul-înainte al acestui roman de ficțiune înțelegem că și Prioria din Sion (o entitate fictivă) și Opus Dei (o instituție religioasă reală, însă puternic mitologizată, în sensul diabolizării ei[117]) sunt situate în același plan al realității istorice. Astfel, cititorul neavizat este indus în eroare, determinat să creadă că Prioria din Sion a existat în realitate și continuă să existe și astăzi. Când cititorul romanului *Codul lui da Vinci* începe să verifice afirmațiile lui Dan Brown, consultând cu încredere ghiduri în sprijinul demistificării, el riscă să cadă într-o confuzie și mai mare. Simon Cox, redactor-șef la *Phenomena*, revistă dedicată

„studiului critic al dogmelor, ortodoxiilor și semiadevărurilor" și autor al unui bestseller intitulat *Cracking the da Vinci Code*, ajunge, în articolul său despre Prioria din Sion, la următoarea concluzie: „Chiar și astăzi, existența Prioriei din Sion continuă să fie un mister"[118]. Prin felul în care răspund cererii publicului, stimulând astfel vânzările, dar și prin concesiile tot mai mari față de o modă întreținută de presă (cu titluri de pagina întâi ca „Sindromul esoterismului"[119], așa-zișii demistificatori nu fac decât să adauge misterului un plus de mister[120]. În pofida faptului că se declară de partea criticii demistificatoare, a „decodificării" mesajelor cifrate sau a restabilirii „adevărului istoric" deformat, literatura inspirată de romanele lui Dan Brown pare să perpetueze efectul Dan Brown, ca și cum toți cei interesați ar aplica formula prin care Henry Lincoln își începe cartea intitulată *La Clé du mystère de Rennes-le-Château:* „Tuturor le plac poveștile misterioase"[121].

O polemică la adresa Opus Dei creează un alt gen de probleme, întrucât nu este vorba despre un diavol inventat, ci despre o realitate socială construită astfel încât să fie percepută ca diabolică. Confruntarea cu textele referitoare la această organizație, cel mai adesea polemice (pro sau contra), ar trebui să conducă la deosebirea a ceea ce corespunde realității socioistorice de ceea ce este pură invenție, lucru deloc simplu, în situația în care o tradiție istoriografică lipsește, iar Opus Dei se opune investigațiilor de tip jurnalistic și sociologic (așa cum recunoaște însuși catolicul tradiționalist Arnaud de Lassus[122]). Investigatorii sunt deci îndrumați ca, dintre toate sursele lor, să dea prioritate mărturiilor foștilor membri a căror imparțialitate trebuie totuși privită cu prudență. Procedând astfel, ei riscă să reconstruiască fenomenul sociopolitic studiat pe baza unor reprezentări hipercritice până la diabolizare, și să repete, astfel, eroarea de metodă comisă de numeroși specialiști în analiza sectelor contemporane (explicată numai pe baza declarațiilor foștilor ei membri, oricare nouă mișcare religioasă devine imediat o sectă mai mult sau mai puțin intolerantă, totalitară și chiar criminală). Asemenea reconstrucții polemice ale realităților sociale sunt înșelătoare și, orice ar putea crede autorii lor, discursul lor vădește o propagandă de tip „anti-", căci își consideră obiectul un dușman de temut sau o cauză producătoare de efecte negative. În plus, prin aceeași logică a „cauzalității diabolice"[123], ele tind spre sinteza cu modele conspiraționiste. Este adevărat că numeroși autori susțin teza potrivit căreia realitatea profundă, protejată prin secret, a confreriei Opus Dei este foarte diferită de ceea ce transpare la suprafață: este schema după care se stabilește existența unei societăți secrete mai mult sau

mai puțin periculoase, aflată dincolo de latura vizibilă a oricărei organizații sociale (în general, cu scop de caritate sau filantropic). Trebuie să amintim aici pe scurt că „mitul iezuit" sau, mai degrabă, antiiezuit, mit repulsiv, apărut în jurul denunțării „complotului iezuit" (sau iezuitic), a fost creat tocmai plecând de la un fals, fabricat, ca formă de răzbunare, de un fost iezuit, mai exact un novice polonez alungat din Societatea lui Isus, la începutul secolului al XVII-lea. Având în vedere utilizarea lui repetată în polemica anticatolică, precum și faptul că a servit de model în fabricarea altor falsuri (antimasonice sau antievreiești), povestea acestui document trebuie rememorată, fie și în linii mari. Conceput ca document critic la adresa iezuiților, falsul fabricat în 1612 de către acest preot alungat, un an înainte, din ordin, un anume Hieronim Jawrowski, are forma unei corespondențe private, pretins interceptată și făcută publică deoarece ar fi lăsat să iasă la iveală intențiile ascunse ale Societății lui Isus: se considera că scrisoarea dezvăluie instrucțiuni secrete date de conducătorul iezuiților pentru a asigura societății dominația asupra lumii și pentru a-i spori averile prin toate mijloacele, inclusiv înșelăciunea și crima. Publicarea acestor „secrete" era prezentată ca fiind, în sfârșit, dovada de netăgăduit a existenței unui complot iezuit. Publicat anonim în limba latină la Cracovia, în 1612 (sau 1614), falsul a circulat mai întâi cu titlul de *Monita privata Societatis Jesu (Îndrumări cu caracter confidențial aparținând Societății lui Isus)*, apoi, la inițiativa unui editor olandez avizat, sub titlul mai frapant și, desigur, mai atrăgător de *Monita secreta Societatis Jesu*, sau *Instrucțiuni secrete ale Societății lui Isus*. Din secolul al XVIII-lea și până la jumătatea secolului al XX-lea, acest document antiiezuit falsificat, tradus în mai toate limbile europene, a fost reeditat la nesfârșit[124]. În octombrie 1933, militantul și jurnalistul anarhist André Lorulot publică în revista sa trimestrială *La documentation antireligieuse, Monita secreta*, precedată de o lungă prefață prin care își trăda, de fapt, propriile resentimente:

> Citind documente *Monita secreta*, înțelegem de ce sunt puternici iezuiții. (...) Ei nu sunt întotdeauna ascunși. (...) Cam peste tot există agenți ai Societății, cu sarcina de-a căuta anumite lucrări și de a le distruge. Așa se explică dispariția unui mare număr de opere valoroase. Din același motiv, chiar *Monita secreta* sunt de negăsit, deși au fost des reeditate. (...) Singurul lor țel (al iezuiților) este dominația asupra lumii întregi. (...) *Se fac pretutindeni simțiți, dar nu-i găsești nicăieri.* Cum să-i lovești, când ei sunt nevăzuți? Cum să te aperi de uneltirile lor, când ei rămân mereu în umbră? Cum să le fie dejucate planurile, când oamenii lor, prezenți în tot locul, le apără interesele, complică toate situațiile și le joacă renghiuri chiar și fruntașilor societății?[125]

De reținut că, în numele unei cauze nobile, astfel de falsificări sunt, în general, considerate justificate. În sprijinul autenticității documentului, militantul anticlerical și antireligios André Lorulot se mărginește să afirme că „ideile cuprinse în *Monita* sunt întru totul conforme cu ideile iezuiților"[126] și procedează în concluzie la o extindere a domeniului luptei împotriva acestora: „Iezuiții sunt o amenințare îngrozitoare la adresa Progresului și a Păcii. Ei sunt întruchiparea cea mai fanatică și cea mai intolerantă a Bisericii Catolice, care nu și-a schimbat felul de a gândi. (...) Biserica n-a depus armele. Ca și altădată, ea este gata să treacă și azi la persecuții. Ea vrea să domine întreaga lume. (...)"[127] De la începutul anilor 1920, puși în fața dovezilor ce probează caracterul apocrif al documentului, cei care răspândesc *Protocoalele din Sion* răspund și ei că ideile conținute în documente sunt conforme cu cele pe care evreii le-au avut dintotdeauna. În 1953, teoreticianul neofascist Julius Evola dă următoarea formulare argumentului: „S-ar putea ușor dovedi că, și în cazul în care *Protocoalele* ar fi un fals, iar autorii lor, agenți instigatori, ele nu reflectă mai puțin idei specifice Legii și spiritului lui Israel"[129]. Prin urmare, există documente care sunt false în literă și autentice în spirit – dar și după cum dictează nevoile războiului cultural.

Tot astfel, antimasonismul se datorează în foarte mare măsură unor foști masoni (cum sunt, în Franța, Léo Taxil, Paul Copin-Albancelli, Jean Marquès-Rivière etc.) care reacționează din resentiment, fiind excluși din masonerie sau declarându-se „decepționați" de aceasta. În fine, trebuie reamintit că antisemitismul modern a fost puternic alimentat de pretinsele dezvăluiri terifiante despre lumea evreiască făcute de către evrei „renegați" (în secolul al XIX-lea: Jacob Brafman, Frederick Millingen zis Osman-Bey, frații Lémann etc.), de către „foști evrei", ca să spunem așa, care n-au ezitat să legitimeze vocile antisemite, să propage sau să fabrice ei înșiși falsuri pentru a arunca anatema asupra coreligionarilor lor, fie din ură de sine, fie din interes ori în numele Binelui (în general, ca urmare a convertirii lor la creștinism).[130]

Sângele sfânt și Sfântul Graal va fi jucat deci rolul unui text fondator din două puncte de vedere. Mai întâi, inventând și răspândind legende întemeietoare pentru o „istorie alternativă", susceptibile a furniza autorilor de romane (creatorilor de ficțiune, în general) noi surse de simboluri, iar apoi oferindu-le teoreticienilor sau vizionarilor politici de extremă dreaptă prilejul de a-și reînnoi concepțiile paranoice despre mersul istoriei sau despre mecanismele ordinii sociale. Amestecul de teme

conspiraționiste și de motive esoterice oferit de către autorii romanului *Sângele sfânt și Sfântul Graal* va fi avut, într-adevăr, o dublă consecință: în specia romanului, ilustrată de *Codul lui da Vinci* și într-un alt gen, slab definit, ce presupune elemente de eseu politic, SF (înțelegând aici literatura ufologică), de esoterism (dezvăluire a unui sens ascuns al istoriei) și de pamflet conspirationist (denunțarea „manipulărilor"), ilustrat cu pregnanță de lucrările lui Jan van Helsing sau David Icke.

Născut la Dinkelsbüihl, pe 22 martie 1967 în Bavaria, Jan Udo Holey este un vindecător german care publică în Germania sau în țările anglofone sub pseudonimele de Jan van Helsing sau Robin de Ruiter, dar își păstrează anonimatul în publicațiile sale în limba franceză, tipărite de un editor specializat în literatura conspiraționistă[131]. După ce fusese punk rocker și militant antifascist și după ce călătorise (se pare) pe toate cele cinci continente, el a devenit, la 26 de ani, specialist în teoria conspirației[132]. Așa se face că Holey a devenit un „revizionist", adept al unui neonazism cu deschidere spre esoterism (în special spre spiritism) și al miturilor despre extratereștri. Cartea sa în mai multe volume constituie un rezumat al subspeciei literare în care antimondialismul de extremă dreaptă fuzionează cu ufologia conspiraționistă și cu un antisemitism care, în lipsa unui termen mai potrivit, ar trebui considerat esoteric. Publicată în limba germană, în 1993[133], tradus, din 1995, în engleză *(Secret Societies and Their Power in the 20th Century),* lucrarea este tradusă și difuzată în limba franceză începând din 1997, sub titlul *Livre jaune n°5*, (atribuită unui „colectiv de autori" și vândută prin corespondență la Editions Felix). Ea are și o continuare, *Livre jaune n°6* (versiunea franceză a volumului II din 1995) apărută în 2001 și *Livre jaune n°7*, în 2004 (atribuită lui Robin de Rutier). Această lucrare este o simplă compilație cu o scriitură foarte elaborată, dotată cu un sistem de referințe foarte subțire. Or, de la prima sa ediție germană (vol. I, 1993), urmată de traduceri în engleză (1995) și franceză (1997), această carte despre societățile secrete și despre „puterea lor în secolul al XX-lea" a devenit un bestseller ca literatură esoterică de extremă dreaptă vândută sub marca esoterismului sau a teoriilor conspirației. Lucrarea îi readuce pe Illuminati ca protagoniști ai „feței întunecate a istoriei", dar regăsim aici și societatea secretă cu numele de Prioria din Sion și, bineînțeles, *Protocoalele Înțelepților Sionului,* într-un context polemic în care Noua Ordine mondială este o întruchipare a răului – mai exact, a răului absolut: pură și simplă creație sau expresie a lui Satana[134]. Holey ne dezvăluie, mai ales, că „cele mai mari familii ce alcătuiesc grupul *Illuminati* sunt sataniști dintre cei mai influenți în lume, și adoratori ai diavolului ca Dumnezeu al lor"[135]. Illuminati se află însă pretutindeni deoarece sunt o entitate satanică

esențial polimorfă: pe de o parte, amatorul de dezvăluiri află, fără a se mira, că „francmasonii sunt unul dintre principalii piloni ai Ordinului Illuminati"[136]; dar, pe de altă parte, el este mișcat să afle că „de la Revoluția Franceză, Satana și aliații săi de elită nu mai cruță nici o țară" și că „victoria cea mai mare a acestor Illuminati este aceea de-a fi pus mâna pe Biserica Catolică și romană!"[137] Pentru a înțelege însă cum funcționează „imperiul mondial satanic și secret", Holey crede că trebuie cunoscut „pactul secret al Illuminati", ale cărui teribile consecințe le evocă în următorii termeni:

> Ori de câte ori investigăm fața ascunsă a istoriei, dăm negreșit peste Illuminati. Prin camătă, ei au adus regate întregi la starea de sclavie, au pus la cale războaie și au făcut lumea să arate cum o vedem noi astăzi. Illuminati au atâțat și s-au aflat în fruntea marilor revoluții ce au urmat Războiului american de Independență. Revoluția Franceză este una dintre ele. (...) Documentele secrete descoperite la sfârșitul secolului al XVIII-lea și care, mai târziu, în versiunea lor elaborată, au primit denumirea de *Protocoalele Sionului (sic),* conțineau obiective foarte exacte. Aceste obiective au fost integral realizate pe parcursul ultimelor două secole[138].

„Documentele secrete" despre care este vorba nu pot fi decât documentele interne ale Ordinului Iluminaților găsite de poliție și n-au nimic de-a face cu *Protocoalele Înțelepților Sionului*, contrar celor afirmate, de la începutul anilor douăzeci și fără a avea nici cea mai mică dovadă, de unii dintre propagatorii celebrului fals[139].

În ceea ce-l privește pe britanicul David Icke, născut la Leicester, pe 29 aprilie 1952, neobosit poligraf la granița dintre ufologia conspiraționistă și vizionarismul de tip New Age[140], el multiplică, începând cu anii nouăzeci, lucrări de genul: *Le Plus grand secret. Le livre qui transformera le monde* (prima ediție americană, 1999) sau *Les enfants de la matrice. Comment une race d' une autre dimension manipule notre planète depuis plusieurs millénaires* (prima ediție americană, 2001). În 2000, jurnalistul Robin Ramsay, specializat el însuși în studiul teoriilor conspirației, îl prezenta ca fiind „cel mai important dintre teoreticienii britanici ai complotului"[141]. Specificul său, de altfel pregnant, se datorează unei construcții ideologice pe teme preluate din ufologia conspiraționistă, eșafodată pe imaginea înspăimântătoare a extratereștrilor ostili și colonizatori, chiar prădalnici, prezenți de secole întregi pe Pământ în chip clandestin (cel puțin pentru cea mai mare parte a omenirii). Această spăimoasă viziune a fost larg răspândită, înainte de Icke, de către

Milton William Cooper și Jim Keith[142]. Una dintre principalele teze ale lui David Icke este, într-adevăr, aceea că Pământul a fost colonizat în timpuri de mult trecute de o varietate de reptile, Frăția babiloniană (Babylonian Brotherhood) și că, în consecință, prin intermediul unor repetate hibridări, cea mai mare parte a familiilor sau a dinastiilor conducătoare (Illuminati) din societățile omenești nu sunt decât șopârle cu față umană. Îngrijorător este faptul că, de fapt, ele conduc în secret Noua Ordine mondială. Ele ar fi încheiat un pact cu elitele conducătoare ale speciei umane, s-au amestecat cu acestea, iar produșii lor hibrizi s-ar afla de mai multă vreme în fruntea națiilor. De pildă, membrii familiei Rothschild, aparținând grupării Illuminati, sunt în realitate humanoizi reptilieni. Nu e deci de mirare că l-au putut finanța pe Hitler. La fel se întâmplă și în cazul familiei Bush, ai cărei membri aduc sacrificii umane. În ceea ce-o privește pe regina Angliei, Elisabeta a II-a, ea ar fi o adeptă a satanismului. Scrierile lui David Icke sunt împănate cu acuzații de acest tip. Autor de bestselleruri în genul esotero-complotist și orator foarte apreciat de publicul său (mai ales în Marea Britanie și Canada), David Icke a fost, într-o viață anterioară, jucător profesionist de fotbal, prezentator de emisiuni sportive la televiziune (BBC) și purtător de cuvânt al British Green Party. Abia după 1990, a devenit, după cum se exprimă el însuși, „un investigator permanent a ceea ce și a acelui care deține controlul real asupra lumii". Green Party s-a dezis de el, după ce, într-un interviu televizat, a anunțat că este fiul Divinității"[143]. Adepți ai teoriei conspirației, cu o tentă „negaționistă", Icke și Holey au, deopotrivă, o înclinație pentru „înțelepciunea" în versiune New Age, drept pentru care și unul, și celălalt recurg la povestiri cu extratereștri, „Extraneeni" sau „alienogeni", colonizatori prădalnici care-trăiesc-printre-noi sau în lumile subterane, a căror prezență e motiv de mare neliniște printre pământeni. Lucrările celor doi pretind că dezvăluie ceea ce este ascuns, ceea ce li se ascunde cetățenilor de rând și că demască acele comploturi sau manipulări prin care se explică mersul istoriei spre mai rău. Destul de simplu: să faci lumină asupra realităților sau adevărurilor ascunse ale istoriei mondiale. Illuminati, marii manipulatori din umbră, se transformă într-o varietate de extratereștri care dețin controlul asupra majorității guvernelor, asupra corporațiilor transnaționale și asupra băncilor și ai căror descendenți se regăsesc în toate dinastiile conducătoare[144]. Un scurt dialog între „fata de la bar" și agentul Mulder, în *Dosarele X – Înfruntă viitorul (Dosarele X – Filmul)* realizat de Rob Bowman și difuzat în 1998, ilustrează reprezentarea centrală a conspirației așa cum este el postulat de numeroși autori contemporani:

Fata de la bar: Cu ce vă ocupați, în viața de zi cu zi?

Mulder: Cu ce mă ocup?! Sunt personajul-cheie într-o mașinațiune guvernamentală, într-un complot menit să ascundă adevărul despre existența extratereștrilor. O conspirație mondială ai cărei actori sunt plasați la cel mai înalt nivel al puterii și care afectează viața fiecărui bărbat, femeie sau copil de pe această planetă. Astfel că, evident, nimeni nu vrea să mă creadă.

Ca o consecință a atentatelor din 11 septembrie 2001, au început să apară precum ciupercile după ploaie teorii[145] despre un complot al CIA-ului și al a Mossad-ului, pentru a face să se creadă că adevărații responsabili ai atentatelor sunt americanii, „sioniștii" sau „americano-sioniștii" ori chiar pentru a nega că atentatele ar fi avut loc.[146] Viziunea, împărtășită de numeroși activiști de extremă dreaptă și stângă, ca și de o parte însemnată a opiniei arabo-musulmane, este de fapt una dublată, căci, în spatele CIA și Mossad-ului (nivelul secretului) este presupusă existența unui supercomplot al supremilor manipulatori. Intervin atunci Illuminati pentru a da o identitate acestor „lideri necunoscuți" care trebuie să fie o întruchipare a subiecților universali urmărind realizarea proiectului mondial. Teoriile despre complotul din umbră rezultă dintr-o matrice originală pe care începem s-o cunoaștem: mitul Iluminati format la sfârșitul secolului al XVIII-lea și care, un secol mai târziu, avea să-și găsească versiunea de tristă celebritate a Înțelepților Sionului aduși la rampă de falsul „document secret" cunoscut sub denumirea de *Protocolul Înțelepților Sionului*, document prezentat, de obicei, ca fiind „programul" sau „planul cuceririi lumii de către evrei"[147]. Există aici o moștenire insuficient cunoscută a analizei abatelui Barruel axată pe distincția dintre loji (secret) și arrière-loji (ultrasecret). Dar analiza trebuie întru câtva complicată, în sensul că secretul la care se referă teoriile conspiraționiste trebuie situat cumva pe trei niveluri („ceea ce este așa fără a părea"):

– secretul obișnuit: existența indiciilor (corespondență interceptată, sustragere de documente, mărturii ale foștilor membri);

– ultrasecretul: nu dispunem de dovezi evidente (dar le-am putea identifica);

– ultrasecretul: nu putem avea dovezi (nivelul secretului ca atare).

Tratând despre structura grupării Illuminati, Holey nu pierde ocazia să explice sensul ascuns al piramidei, dând o interpretare proprie principalelor clișee și subiecte ale acuzației de antimasonism răspândite de extrema dreaptă americană:

Piramida, unul dintre simbolurile preferate de Illuminati, figurează pe bancnota americană de un dolar, ca semn al puterii și al influenței lor. În 1933, președintele Roosevelt a ordonat să fie adăugat simbolul masonic al cupiului de un dolar.[148] Helmut Finkenstaedt citează în lucrarea sa *O generație sub influența lui Satana* pe fostul Illuminati John Todd: „Simbolul a fost creat la Londra din Ordinul Illuminati. Piramida ilustrează structura ierarhică a acestora"[149]. Cifrele romane pentru 1776 indică anul în care Adam Weishaupt a înființat ordinul în Bavaria. Dedesubtul simbolului masonic, se poate vedea clar obiectivul pe care și l-au propus aceștia: „*Novus Ordo Seclorum*"[150]. Piramida de pe bancnota de un dolar este împărțită în 13 grade secrete, deasupra cărora veghează un ochi, „Ochiul atoatevăzător". Nu poate exista nici o îndoială că personajul spre care este ațintit ochiul este Lucifer. E un adevăr că Biblia vorbește despre domnia Antihristului la sfârșitul timpurilor. John Todd, fost Illuminati, confirmă acest lucru: „Ochiul din vârful piramidei ce figurează pe bancnota de un dolar îl reprezintă pe Lucifer[151]."[152]

Decodificarea simbolică a bancnotei americane este un ritual prin care cel care operează descifrarea este clasat printre „inițiați". Însă decodificarea se poate face, în spirit New Age, și fără înspăimântătoarea viziune, în noțiuni ca, de pildă, „progres personal", „trai bun", cum găsim în articolul semnat Shasta Vancouver, „Misterul celui de-al treilea ochi": „În toate miturile și legendele lumii se vorbește despre ochiul atoatevăzător și căruia nimic nu-i poate fi ascuns. În vechiul Egipt se vorbea despre ochiul lui Horus... care a străbătut timpurile pentru a se regăsi, datorită Francmasonilor, pe bancnotele americane. De ce simbolul ochiului este comun tuturor culturilor? (...) Pentru acei și acelea care vor să evolueze și să-și deschidă conștiințele, este esențial să lucreze la activarea celui de-al treilea ochi, această glandă pineală care este cheia cunoașterii spirituale"[153].

O variantă a acestei teme găsim în „thrillerul esoteric" al lui Dan Brown, *Îngeri și demoni*, în care eroul Langdon îi mărturisește Vittoriei: „Am devenit fascinat de acest cult atunci când am aflat că bancnota americană e plină de simboluri create de Illuminati. (...) Piramida este un simbol ocult ce reprezintă o convergență spre înalt, spre sursa supremă a iluminării. (...) Ochiul semnifică abilitatea confreriei Illuminati de-a se infiltra pretutindeni și de-a supraveghea totul"[154]. Această explicație esoterică a bancnotei americane de un dolar a fost răspândită de Robert Anton Wilson în numeroasele sale articole și lucrări despre Illuminati, în care realitatea istorică, la el întotdeauna plină de coincidențe[155], se întrepătrunde cu ficțiunea. Enorma cantitate de literatură esoterică

scrisă despre simbolul piramidei nu se reduce însă la o decodificare „luciferică" de tip antimondialist de extremă dreaptă. Sunt foarte posibile și altfel de divagații aberante, cum arată, de pildă, un articol publicat în 2005 în revista *L'Initiation:* „Puterile secrete ale piramidelor", al cărui autor vine în sprijinul tezei conform căreia formei piramidale i-ar fi inerentă o „forță" specifică. Această „putere a piramidei" care s-ar exercita asupra „animalelor, plantelor și mineralelor" rămâne un mister neelucidat[156].

Preluarea unei asemenea tematici sulfuroase într-un roman de succes nu înseamnă oare a-i deschide calea spre producția culturală de masă și spre consumul popular? Nu este o legitimare a acuzațiilor formulate, deși cam tulburi, și a legendelor conspiraționiste? Să nu ne mirăm atunci că, în noua literatură conspiraționistă de extremă dreaptă, agrementată cu un esoterism ieftin și cu deliruri antisataniste, se face permanent asocierea între *Protocoalele Înțelepților Sionului* și imaginara societate secretă denumită Prioria din Sion, „bancherii internaționali" și templierii, Illuminati și invadatorii extratereștri (deveniți, pentru unii, „intratereștri" reptilieni, dominatori sau colonizatori), Noua Ordine mondială manipulatoare și originile ei masonice, fantoma „guvernului nevăzut" și ura împotriva societăților secrete. Unul dintre eseiștii conspiraționiști americani cei mai citați de Holey sau de Icke, Herbert G. Dorsey III, autor al mai multor lucrări și articole delirante despre Noua Ordine mondială sau despre „bancherii internaționali", s-a folosit de cele două cărți celebre ale lui Baigent, Leigh și Lincoln, *Holy Blood, Holy Grail* (1982) și *The Messianic Legacy* (1983) în aparatul său bibliografic[157]. La fel a procedat unul dintre fruntașii ufologiei conspiraționiste, Milton William Cooper[158], altă sursă de inspirație pentru autorul lui *Livre jaune*.

Totul se petrece ca și cum un anumit număr de teme și de reprezentări, care, până în anii 1970, păreau a fi fost rezervate extremei drepte, ar fi suferit un proces de albire, fiind incluse în noua cultură mondială populară (în roman sau în filmul artistic), a cărei transmitere este de acum înainte orchestrată printr-o industrie culturală neutră din punct de vedere afectiv. Printr-un efort de a le aduce la o formă acceptabilă[159], de a le conferi o expresie îmbunătățită, aceste teme contaminate, fără excepție, de viziunea conspiraționistă asupra lumii, au fost adaptate cererii culturale a „marelui public", dar, în același timp, în scopuri viclene, au fost preluate și valorificate de o nouă generație de scriitori de extremă dreaptă (cum este și Holey), ale căror lucrări își găsesc majoritatea cititorilor în

afara mediului restrâns al militanților și al adepților partidelor politice „extremiste". Paradox tulburător: segmente întregi din gândirea extremei drepte, trecute, într-adevăr, prin anumite transformări, se regăsesc astăzi în oferta de cultură care, după gust, poate fi considerată legitimă sau normalizată. Aceasta va fi fost principala contribuție, cu siguranță neintenționată și neprevăzută, a autorilor romanului *Sângele sfânt și Sfântul Graal* la mitologia politică a timpului nostru.

NOTE

[77] Charles Nicoullaud, *L'Initiation dans les sociétés secrètes. L'Initiation maçonnique*, Paris, Librairie académique Perrin, 1914, p. 93.

[78] V. ancheta realizată de Jean-Gabriel *et al.*, *Les maîtres de la manipulation* (dosar), *Le Nouvel Observateur*, nr. 2 033, din 23 până pe 29 octombrie 2003, pp. 14–30. În esență, este vorba despre consilieri ai Casei Albe, *spin doctors*, prezentați astfel pe prima pagină a dosarului (p. 14): „Ei îi influențează pe șefii de stat, manevrează informația și organizează intoxicări, conving și răsconving opinia publică și, cu toate acestea, nimeni nu-i cunoaște. Maeștrii manipulării preferă să rămână în umbră, preferă artificiile marketingului politic în fața transparenței democratice". Tonul devine dintr-odată mult mai respectuos când se vorbește despre cazul francez, de exemplu, în ancheta lui Sylvie Pierre-Brossolette despre „consilierii din umbră": *Dans les coulisses du pouvoir* (*Le Figaro-Magazine*, nr. 18 785, 8 ianuarie 2005, pp. 34–40).

[79] V. ancheta lui Sophie Coignard, *Les nouveaux réseaux Le Point*, nr. 1 540, 22 martie 2002, pp. 62–70. Titrând pe prima pagină: „Adevăratele rețele de influență", ceea ce presupune că există și unele false sau imaginare, conducerea săptămânalului s-a dovedit prudentă.

[80] Prezenta lucrare situează în prim-plan extremismul de dreapta, tocmai pentru a-l studia într-unul dintre domeniile sale de expresie cel mai adesea ignorat de către politologi, sociologi și istorici contemporani: cultura „esotero-conspiraționistă" contemporană. Despre tematica conspiraționistă în mediile extremismului contemporan de stânga, v. lucrarea mea *Prêcheurs de haine* (Taguieff, 2004c). Viziunea conspiraționistă a extremei stângi americane a fost studiată mai ales în legătură cu cazul Chomsky în lucrarea coordonată de Peter Collier și David Horowitz, *The Anti-Chomsky Reader* (2004). V. și Pipes, 1997, în special pp. 154–170.

[81] Taguieff, 1992, 2 vol., și 2004b

[82] Bayard, 1989, p. 13. Cincisprezece ani mai târziu, același autor va publica o „nouă ediție actualizată" a lucrării sale, sub titlul *Guide des sociétés secrètes et des sectes* (Bayard, 2004).

[83] Bayard, 1989, p. 13

[84] Definițiile societăților secrete de la începutul secolului al XIX-lea se bazează pe închipuiri, pe mitologizări și intenții polemice (deci judecăți de valoare) foarte greu de neutralizat. V. Roberts, 1979, pp. 11–25, 335–346. Ceea ce face să apară ca fiind mult prea naivă – în cea mai bună dintre ipoteze – abordarea noncritică a lui Nick Harding (2005) care procedează la un inventar baroc în care întâlnim secta Assassinilor, Grupul Bilderberg, catarii, francmasonii, Illuminati (în sensul restrâns sau în sensul larg al termenului), John Birch Society, cavalerii Templului, mafia, Opus Dei, Prioria din Sion (după Baigent *et al.)*, rosacrucienii, grupul Skull and Bones (Robbins, 2003), în ciuda faptului că se prezintă sub forma unei anchete, păcătuiește printr-o supraestimare a puterii societăților secrete, în special a asociației absolvenților de la Yale (din care fac parte Bush tatăl și Bush fiul); v. și Robbins, 2005. Despre ambiguitatea noțiunii de „societate secretă" afectată în prezent de reprezentarea polemică a sectei, v. Dolcetta, 1999, p. 9 *sq.*, 155–156. Pentru un

comentariu critic al noțiunii de „sectă" utilizată inconsecvent (și adeseori dintr-o perspectivă conspirationistă), v. Mayer, 1985 și 1987.

[85] Taguieff, 2004b și 2004c, pp. 615–817

[86] Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, *The Holy Blood and the Holy Grail*, Londra, Jonathan Cape, 1982 *(Sângele sfânt și Sfântul Graal*, București, RAO, 2005). În prima zi de la punerea în vânzare a lucrării, s-au vândut 43 000 de exemplare. Acest eseu va avea o continuare: *The Messianic Legacy*, Londra, Jonathan Cape, 1986 *(Moștenirea mesianică*, București, RAO, 2006).

[87] Legenda din Rennes-le-Château este legată de aceea a secretului sau a tezaurului abatelui Saunière. Douăzeci de ani înaintea apariției bestsellerurilor lui Dan Brown, exista deja o literatură considerabilă pe acest subiect. V. Saul/Glaholm, 1985.

[88] Baigent/Leigh/Lincoln, 1987, pp. 11, 12, 14

[89] Într-o vreme, Jean-Luc Chaumeil crezuse el însuși în legendă și contribuise la răspândirea acesteia. Baigent, Leigh și Lincoln afirmă că prin intermediul lui l-au putut întâlni pe Pierre Plantard, în 1979 (Baigent/Leigh/Lincoln, 1987, p. 236 *sq.*). Gérard de Sède, care a avut totuși un rol activ în toată această afacere, nu este amintit în această privință de către cei trei autori britanici, dispuși să nu acorde prea mare importanță participării acestuia la acțiunea „Rennes-le-Château/Prioria din Sion" (Baigent/Leigh/ Lincoln, 1983, p. 94 *sq.*, 205, 409, nota 23). Revenind asupra relațiilor tumultuoase cu Gérard de Sède, Henry Lincoln are, în 1997, versiunea sa despre această mică istorie (Lincoln, 1998, pp. 23–26, 84–89, 99–100, 161–170, 177–179). El nu recunoaște că i-ar datora ceva. Dar, referindu-se la faptul că, în august 1969, citise lucrarea *Trésor maudit de Rennes-le-Château*, cartea lui Gérard de Sède (1968), el avea să mărturisească: „El mi-a schimbat viața" (Lincoln, 1998, p. 16).

[90] Cei trei mistificatori erau eseistul Gérard de Sède, mitomanul de extremă dreaptă Pierre Plantard și abilul falsificator Philippe de Chérisey. V. Chérisey, 1978 (confesiunea falsificatorului); Chaumeil, 1979 (unde Philippe de Chérisey recunoaște că a falsificat documentele „secrete", „pergamentele"), 1984, și mai ales 1994, 1995; Robin, 1992, p. 36; Picknett/Prince, 2001, p. 240; Etchegoin/Lenoir, 2004, pp. 54–61. Gérard de Sède, cel care lansase legenda abatelui Saunière (inclusiv pergamentele codificate), la sfârșitul anilor șaizeci în cărțile sale *L'Or de Rennes* (1967) și *Trésor maudit* (1968), sfârșește prin a mărturisi înșelătoria (Sède, 1988).

[91] Acest autor nu citează cele două lucrări ale lui Baigent, Leigh și Lincoln, pe care n-avea totuși cum să nu le cunoască.

[92] Bayard, 1989, p. 47. În noua versiune a *Ghidului*, apărută în 2004, greșeala de tipar este îndreptată (p. 128: Hugues de Payens, primul Mare Maestru al Ordinului Templului).

[93] Este vorba despre revista trimestrială *Le Charivari*, creată în 1967 (nr. 1, octombrie–decembrie 1967: „Evreii în Franța zilelor noastre") de către jurnalistul Claude Jacqemart, fost militant al OAS, care, între decembrie 1959 și ianuarie 1962 (înainte de a fugi din Franța pentru a trăi în exil mai mulți ani), a fost redactorul-șef al publicației lunare („de opoziție națională") denumită tot *Le Charivari*, fondată în 1957 de către tatăl său Noël Jacqemart. Numărul special din *Charivari* (seria a 2-a) despre „Arhivele Prioriei din Sion" (nr. 18 și 19, 1973) a fost întocmit de către jurnalistul Jean-Luc Chaumeil. V. și Chaumeil, 1984.

[94] În cea de-a doua ediție a ghidului său, abatele Bérenger Saunière vine să-l întâlnească pe abatele Henri Boudet (Bayard, 2004, p. 129).

[95] Bayard, 1989, p. 47

[96] Acest personaj, devenit celebru prin cărțile sale despre Rennes-le-Château, era astfel prezentat de către istoricul de extremă dreaptă Henry Coston în *Dictionnaire de la politique française* (vol. III, 1979, p. 651): „Sède (Géraud de Sède de Liéoux, zis Gérard de). Scriitor, născut la Paris pe 5 iunie 1921. Jurnalist la *United Press*, șef al Departamentului de servicii străine la *Continent* și colaborator la diferite ziare, a publicat mai multe lucrări în care și-a valorificat ideile sale noncorformiste: *Les Templierii sont parmi nous, Petite enciclopedie des grandes familles, Pourquoi Prague, Aujourd' hui les nobles, Du trésor de Delphes à la tragédie cathare* etc.

[97] V. Sède, 1988; Chaumeil, 1994.

[98] În ediția nouă din 2004, această ipoteză hazardată este prezentată după cum urmează: „Ordinul s-a putut reconstitui către anul 1681, epocă în care au luat ființă numeroase confrerii de credință; influența lui Gabriel Mathieu Marconis de Nègre părea atunci de netăgăduit" (Bayard, 2004, p. 48). Din motive de ordin cronologic, aluzia rămâne neclară: căci Samuel Honis și G.M. Marconis (zis de Nègre) au întemeiat Ritul de Memphis la Montauban, în mai 1815. Pentru un comentariu pe acest subiect, v. Galtier, 1989, pp. 136–142; Ligou, 2004, p. 781.

[99] Bayard, 1989, pp. 47–48. Reafirmând că un ordin a fost întemeiat în 1099, Bayard spune, în concluzie, în cea de-a doua ediție a ghidului său: „Actuala Priorie din Sion (...) nu are nici o legătură cu vechiul ordin cavaleresc" (Bayard, 2004, p. 129). V. Richardson, 1999. Etchegoin/Lenoir, 2004.

[100] Abia în 2004, în atmosfera creată de succesul enorm de care s-a bucurat *Codul lui da Vinci* (București, RAO, 2004), a devenit un bestseller și romanul *Îngeri și demoni* (București, RAO, 2004). V. Burstein, 2005, pp. 11–12.

[101] Brown, 2004, p. 9

[102] Shea/Wilson, 1988. V și Wilson, 1990, 1998, 2003 și 2004.

[103] V. Adam Parfrey (ed.), *Apocalypse Culture* (1990); Vankin, 1991. Fără a uita cartea lui Cameron Tuttle, *The Paranoid' s Pocket Guide* (1997).

[104] Despre Wilson, autorul cărții *Illuminatus!*, v. Fenster, 1999, pp. 201–211.

[105] Shea și Wilson așază în fruntea trilogiei lor o frază extrasă din romanul conspirationist al lui Ishmael Reed, *Mumbo Jumbo* (1972): *The history of the world is the history of the warfare between secret societies.* (Istoria lumii este istoria confruntării dintre societățile secrete – n.tr.). V. *infra*, cap. V (frază scoasă în evidență). Despre cultura estetizată a complotului de către scriitorul american de culoare Ishmael Reed, v. Knight, 2000, pp. 159–162 („Conspiracy Voodoo").

[106] V., de exemplu: *Illuminati Game Rules Booklet,* Austin, Tex., Steve Jackson Games, 1991; Nigel D. Findley, *GURPS Illuminati*, Austin, Tex., Steve Jackson Games, 1992. Ca satiră a teoriilor conspirației ale extremei drepte, v., pe site-ul Turn left („liberal" de stânga): Make Your Own Conspiracy Theory, http:/www.cjnet.works.com/~cubsfan/conspiracy.html, iunie 1997 (încă activ în septembrie 2005).

[107] Vankin, 1991, p. 259

[108] *Tomb Raider* a fost, inițial, un joc video, „cel mai celebru în lume", având-o ca eroină pe Lara Croft. În filmul lui Simon West, rolul ei este interpretat de Angelina Jolie. Un al doilea *Tomb Raider* a fost realizat de Jan De Bont, cu aceeași actriță în rolul principal.

[109] Text de prezenatare, DVD (2003)

[110] V. Manfredo, 2005, p. 123: *heroic fantasy* se caracterizează prin „epopeea războinică a unui erou singuratic în lumile arhaice *fantasy*" (precum personajul Conan al lui Robert E. Howard, 1932–1936). *Fantasy* desemnează „un gen înrudit cu cel științifico-fantastic, dar care este orientat spre trecut" și include relatări de aventuri și de inițieri, aflate sub semnul magiei (de pildă, *Stăpânul*

inelelor, de J.R.R.Tolkien sau *Harry Potter*, de Joanna K. Rowling). V. Gardner, 2003, și Ernould, 2003, pp. 191–245.

[111] În cel de-al doilea film al trilogiei, Indiana Jones, personaj inventat în comun de Steven Spielberg și George Lucas, pornește în urmărirea unei secte ce furase o bijuterie înzestrată cu puteri magice.

[112] V. *infra*, cap. V.

[113] V. Baechler, 1976, p. 257, care propune ca definiție pentru „fagocitoză": „absorbția în ideologie a discursurilor non-ideologice" și, imediat, adaugă următoarea precizare foarte importantă: „Ce consecințe are asupra ideologiilor noastre faptul că ele trebuie să-și asume și funcțiile mitologiei, ale religiei, ale eticii, ale moravurilor și ale cunoașterii raționale?" Este una dintre problemele pe care le ridică „religiile seculare" sau „gnozele" moderne (Aron, 1985; Voegelin, 1988, 1994, 2000 și 2004; Taguieff, 1995, pp. 473–476, 2000, pp. 231–403, și 2004a, pp. 107–110). Eu folosesc termenul „fagocitoză" într-un sens net diferit, mai puțin tehnic, pentru a desemna orice mod de integrare a reprezentărilor și a formelor gândirii – „politice" sau nu – în principiu, străine unui tip de creație culturală în materia simbolurilor acesteia.

[114] Legendele templiere fac, în mod deosebit, obiectul unor reinterpretări. V. Sède, 1962; Baigent/Leigh, 2005 (1989); Picknett/Prince, 2001a.

[115] Pentru o cercetare critică, v. Etchegoin/Lenoir, 2004; Bedu, 2005a.

[116] Brown, 2004, p. 9

[117] În legătură cu Opus Dei (denumire prescurtată de la Sancta Crux et Opus Dei: „Sfânta Cruce și Opera lui Dumnezeu"), organizație catolică creată în 1928 de către Josemaría Escrivá de Balaguer, v. Saunier, 1973; Le Tourneau, 2004; Mazery, 2005.

[118] Cox, 2004, p. 156. V. și documentarul cu același titlu, de același autor. (DVD, 2004).

[119] Titlul unei investigații publicate în *L' Express*, la 20 iunie 2005 (Chartier, 2005). Patru luni mai devreme, *Le Point* (24 februarie 2005) consacrase o anchetă fenomenului Dan Brown (Amette, 2005; Laffont, 2005; Taguieff, 2005b), cu același titlu pe prima pagină: „Sindromul esoterismului". Pe 26 februarie 2005 (nr. 18 837), *Le Figaro-Magazine* titra, la rândul său, pe prima pagină: „Esoterism. Eterna căutare a iraționalului" (anchetă, pp. 42–53). Adevărul e că, dintre săptămânalele franțuzești, cel care a inițiat această temă a fost *Le Nouvel Observateur*, mai ales cu ancheta realizată de Marie-France Etchegoin, „Anchetă asupra surselor romanului *Codul lui da Vinci*" (nr. 2 079, 9–15 septembrie 2004, pp. 8–16); „Marea întoarcere a esoterismului" (nr. 2 091, 2–8 decembrie 2004, pp. 14–30, cuprinzând un dialog cu Frédéric Lenoir); „Dezvăluiri pe planeta *Codul lui da Vinci*" (nr. 2 106, 17–23 martie 2005, pp. 10–18, anchetă condusă de Marie-France Etchegoin).

[120] Printre excepții, v. ancheta riguroasă a lui Marie-France Etchegoin și Frédéric Lenoir (2004), consistentele articole adunate de Dan Burstein (2004 și 2005), precum și studiul critic avizat al lui Sharan Newmann (2005).

[121] Lincoln, 1998, p. 11

[122] Lassus, 1993, pp. 5, 27–33, 51–52

[123] Poliakov, 1980

[124] V. Rollin, 1939, pp. 31–32 (1991, pp. 28–31); Poliakov, 1980, p. 59 *sq.*; Leroy, 1992.

[125] Lorulot, 1933, pp. 6, 8, 10, 13. Viziunea aceasta de tip „plasă de păianjen" despre influența iezuită nu diferă cu nimic de modelul conspirationist despre Înțelepții Sionului, Illuminati sau francmasonerie. Spre deosebire de *Monita secreta*, *Protocoalele* au fost redactate de ruși antisemiți

(Mathieu V. Golovinski, coordonator Pierre I. Ratchkovski), și nu de către un evreu convertit sau unul care să fi ieșit din lumea evreilor.

[126] Lorulot, 1933, p. 9

[127] Lorulot, 1933, pp. 16–17. Începând din anii 1980, în discursul anticatolic radical, Opus Dei a luat locul Societății lui Isus.

[128] V., în Taguieff, 2004b, pp. 75–85, tipologia argumentelor sofistice folosite de partizanii autenticității *Protocoalelor*.

[129] Evola, 1984, p. 189

[130] V. Lessing, 2001; Gilman, 1986; Taguieff, 2002, pp. 42–43, 132–134, și 2004c, p. 318 *sq.*, 542–544, 710–713, 720–721.

[131] Este vorba despre Editions Félix cu sediul la Port Louis (insulele Mauritius). Iată cum prezintă acest autor *Livre jaune n°5*: „Această carte se adresează în primul rând istoricilor și elitelor, dar și tuturor ființelor umane ale acestei planete. Există indicii foarte clare care arată că suntem înșelați" (anexă publicitară la lucrarea colectivă: *Coucou, c'est Tesla. L'énergie libre* Ed. Félix, 1997, reed. 2004, p. 311). În ce privește cartea lui Leonard Horowitz, *La Guerre des virus,* ea este astfel anunțată: „Autorul a căutat ani de zile, a găsit adevărul și îl răspândește pe toate continentele. Noi trebuie să știm că cineva manipulează informația pentru a ne înșela" (http://www.leseditionsfelix.com/virus.html).

[132] Despre Holey, v. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, în special p. 154 *sq.*, 167–204; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 87–95; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 169–171, 293–299; Meining, 2004.

[133] Acest prim volum va fi urmat, în 1995 (prima ed. germană), de un al doilea.

[134] V. *Livre jaune n°7,* 2004, pp. 19, 30–31, 41–46, 59–64 etc.

[135] V. *idem,* 2004, p. 41.

[136] V. *idem,* 2004, p. 47.

[137] V. *idem,* 2004, p. 159.

[138] *Livre jaune n°7,* 2004, p. 28

[139] În cartea sa despre societățile secrete și mișcările subversive, publicată în 1924, Nesta Webster menționează teza (total fantezistă) după care *Protocoalele* s-ar afla la originea unui document intern al unei societăți secrete alcătuite pe modelul Illuminati și a Haute Vente romaine (organizație masonică diabolizată prin propaganda Vaticanului) și care ar fi căzut în mâinile lui Maurice Joly (Webster, 1964, pp. 411–412), despre care se știe că *Dialogue aux Enfers entre Machiaveli et Montesquieu* (1864) a fost plagiat de către falsificatorul care a fabricat *Protocoalele* în 1900–1901 la Paris, Matthieu Golovinski, în solda Ohranei țariste. V. Taguieff, 2004b, și *infra*. Altă teză lipsită de fundament despre originile *Protocoalelor*, susținută mai cu seamă de Lady Queenborough în *Occult Theocrasy* (1933): documentul ar fi fost sustras dintr-o „Lojă evreiască" a Ritului Misraim din Paris, în 1884, și ar conține „programul iudaismului esoteric" (Queenborough, 1975, p. 408).

[140] V. Offley, 2000; și articolul „David Icke" pe site-ul Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/David_Icke.

[141] Ramsay, 2000, p. 65

[142] Despre Bill Cooper, v. *infra.*, în special Anexa V, ca și titlurile citate în Bibliografie (I). Jim Keith (decedat într-un accident la sfârșitul lui 1999) a fost un autor prolific de texte ufologice marcate de viziunea conspirationistă; v. *infra,* Bibliografie (I).

[143] V. infra, Anexe I (§3) și VII.

[144] Icke, 2001, 2002, 2005; Hatem, 2002

[145] Barkun, 2003, pp. 158–169

[146] V. Meining, 2004, pp. 513–514; Vitkine, 2005; Jaecker, 2005.

[147] Despre istoria acestor falsuri, bestselleruri și longselleruri ale secolului al XX-lea și moștenite de secolul al XXI-lea, v. Rollin, 1991 (1939); Cohn, 1967; Taguieff, 1992 (2 vol.), 2004b și 2004c, pp. 615–817; Hagemeister, 1995 și 1996; De Michelis, 2004.

[148] Holey citează aici cartea lui Johannes Rothkranz, *Die kommende „Diktatur der Humanität" oder die Herrschaft des Antichhristen („Dictatura omenirii" ce va să vină sau domnia Antihristului)*, Durach, 1991, vol. 1: *Die geplante Weltdemokratie in der „City of Man" (Democrația mondială planificată în „City of Man")*, p. 87. În *Le Plus Grand Secret*, David Icke adaugă un ingredient: datorită „bancherilor Frăției babiloniene", Franklin Delano Roosevelt a venit la putere în 1933, ca și Hitler (și nu întâmplător!); „puțin după aceea, economia americană era complet sub controlul Frăției, Roosevelt chiar a aplicat simbolul acesteia pe bancnota de 1$ US, piramida în vârful căreia se află ochiul atoatevăzător" (Icke, 2001, p. 353).

[149] Holey citează aici din Helmut Finkenstaedt, *Eine Generation im Banne Satans*, Frankfurt, 1990, p. 3.

[150] V. și *Livre jaune n°5*, 2001, p. 77, unde figurează egalitatea „Noua Ordine mondială = *Novus ordo Seclorum*". În *Îngeri și demoni*, Dan Brown (2004) s-a inspirat din aceleași surse îndoielnice ca și Holey.

[151] John Todd, citat după Helmut Finkenstaedt, 1990, p. 3. Numitul John Todd s-a confesat foarte mult, pe cât se pare, în calitate de „martor", dar nu a publicat nimic.

[152] *Livre jaune n°7*, 2004, p. 103. V. *infra*. Anexe I, în particular extrasul din cartea eseistului anticomunist și antimondialist William Guy Carr, *Pawns in the Game (Pioni pe tabla de șah)*, care, de la publicarea sa, în 1958, a contribuit din plin la răspândirea temelor antimasonismului conspirationist în Statele Unite și în Canada, mai întâi în mediile creștine fundamentaliste, apoi, în toate spațiile extremei drepte. În cărțile și broșurile sale din anii cincizeci, Carr a reformulat acuzațiile de „satanism" sau de „luciferianism" referitoare la francmasonerie. În Franța, anumite medii catolice tradiționaliste au început să le traducă și să le publice (Ed. Saint-Rémi Ed. Delacroix): *La conspiration mondiale dont le but est détruire touts les gouvernements et les réligions en place* (1998); *Satan, prince de ce monde* (2005).

[153] Vancouver, 2005, pp. 22–23

[154] Brown, 2004, p. 117

[155] Potrivit lui Jean-Jacques Bedu, Wilson ar fi „lansat" această interpretare în eseul *Principia Discordia* (Bedu, 2005b, p. 121, nota 56). Dar este sigur că nu el este autorul.

[156] Beauharnois, 2005. Articolul este precedat de o casetă a redacției revistei *L' Initiation* („Deschideri spre alte lumi"): „Nepreținută moștenire a civilizației atlanților, piramida este un puternic generator de forțe misterioase. *(ibid.*, p. 14).

[157] V. de pildă, din Herbert G. Dorsey III, articolul: *The Historical Influence of International Banking* în al cărui sumar citim: *1. The Knights Templars. 2. The Money Lenders of Amsterdam. 3. The Illuminati. 4. World Revolution & World War. 5. The Aftermath. 6. Control of Information. 7. Bibliography.* V. http://usa-the-republic.com/illuminati/cfr 3. html, 26 iulie 2005. Prima secțiune a articolului-pamflet *(The Knights Templars)* începe cu acest rezumat despre viziunea genealogică asupra complotului mondial construită de autorul-militant (și care trebuie citită în original): *„The first International Bankers were the Knights Templar, a secretive society created and sposored by an even more secret society known as the „Priory de Scion"* (sic) *during the time*

of Christian Crusades to recapture the Holy Lands from Muslim control. The „Priory de Scion" has had considerable historical influence in Europe from the time of the Crusades to the present. The reason that most persons have not heard of the „Priory de Scion" is that they work secretly behind the scenes. Christopher Columbus was a secret member of the „Priory de Scion" and on his voyage of discovery to the „New World", his Flag Ship had the Templar Cross emblem on the Main Sail. This was unusual because the Templars had been outlawed by that time in history. A list of the „Grand Masters of the Priory de Scion" would include such notables as Leonardo Da Vinci and Sir Isaac Newton. This secret organization still wields extraordinary secret power in modern Europe and has exercised a large influence in creating the present European Union. The Knights Templars were required to take oaths of poverty and chastity to become members. Their stated mission was to guard the roads to the Holy Land. Their popularity became so great that they became a political force with which even kings had to reckon". În acest fragment, în care este vorba despre templieri și despre membrii Prioriei din Sion, presupușii păstrători ai Sfântului Graal, Herbert Dorsey III se referă la *Sângele sfânt și Sfântul Graal* și la *Moștenirea mesianică*, pe care le parafrazează fără rușine, nu fără a presăra, peste legenda pusă în circulație de către Plantard, condimente antiplutocratice. Acest vizionar de extremă dreaptă este, mai cu seamă, autorul lucrării *The Secret History of the New World Order* (1993), citată sau parafrazată de Holey în *Livre jaune n°5*.

[158] V. Milton William Cooper, *Secret Societies/New World Order* (f.d., redactat după primăvara lui 1990), http://illuminati-news.com/secret-societies-now.html. William Cooper a preluat și el teza despre conspirația guvernamentală (cu implicarea CIA) urmărind răspândirea virsului SIDA în scopuri criminale. V. Cooper, 1991 și 1996.

[159] Despre conceptul de „aducere la o formă acceptabilă din punct de vedere ideologic", v. Faye, 1973.

II
Epoca incertitudinii și a îndoielii

„Nimeni nu mai crede astăzi în uneltirile zeilor lui Homer, considerate cauza tuturor peripețiilor războiului troian. Locul zeilor din Olimp l-au luat însă Înțelepții Sionului, monopolurile, capitaliștii sau imperialiștii."

Karl R. POPPER, 1948[160]

Unul dintre efectele paradoxale ale „transparenței" democratice este acela că, favorizând răspândirea informației despre acțiunile serviciilor secrete, despre activitatea sectelor criminale (sau a rețelelor teroriste internaționale) și despre comploturile politico-financiare, din fericire dejucate, ea alimentează apetitul pentru invenția de conspirații. Nu numai că politica democratică a „transparenței" agravează sentimentul de neîncredere, părând a dovedi cu fapte teoria conspirației, dar îl mai și perpetuează, făcând din el un mod obișnuit de a percepe evenimentele. „Publicitatea" democratică nu este niciodată îndeajuns de lămuritoare pentru a elimina orice bănuială de manipulare. Aducând totul la lumină, chiar și ceea ce este ocult, societatea bazată pe informație și comunicare izbutește să genereze o și mai gravă neclaritate, să creeze un necunoscut și mai apăsător (fiind mai îndepărtat), să dea de înțeles, involuntar, că realitatea este cu totul alta decât se vede sau că „adevărul este altundeva". Clarificarea așteptată ca efect al dezvăluirilor devine un mecanism de generare a neclarității. Falsificatorii profită de multă vreme de acest prilej. Așa se înțelege, bunăoară, din primele pamflete antimasonice semnate Léo Taxil (pseudonim ales de mistificatorul Gabriel Jogand-Pagès) care, în loc de subtitlu, poartă următorul text de reclamă:

„Révélations complètes suer la franc-maçonnerie"[161]. La sfârșitul lui 1886, același Taxil publică o lucrare prezentată ca fiind un „rezumat"[162] al celor apărute mai înainte: *Franc-Maçonnerie devoilée et expliquée*, prezentată ca o „ediție de propagandă", mai precis, „o ediție de popularizare incluzând pe scurt cele mai complete dezvăluiri (asupra francmasoneriei)"[163]. Problema pe care o ridică jocurile de transparență și de ocultare nu se reduce însă la escrocheriile posibile într-o societate democratică de piață. Ea arată cu degetul spre moștenirea primită deopotrivă din partea gândirii Luminilor și a „invenției democratice"[164], apropierea continuă dintre acestea reprezentând o subminare a bazelor oricăror credințe ale omului. Sunt cunoscute principalele aspecte ale acestui proces: relativizarea, desacralizarea și abolirea tuturor certitudinilor, ruinarea oricărei determinări. De unde teama, exprimată de unii gânditori, că aducerea indeterminării pe poziția adevărului ultim nu a însemnat decât eliminarea necesității și înlocuirea ei cu arbitrarul care, prin contrareacție, generează o dorință exagerată de a cunoaște „din sursă sigură". Neputând crede în totalitate mesajele sublime ale religiilor revelate, singurele deținătoare de adevăruri absolute, crește tentația de a prelua „dezvăluirile" oferite de către profesioniștii în materie. În admirabilul său eseu despre André Breton, Julien Gracq face o observație cu bătaie lungă: „Inevitabil, vin ceasuri anume, de rece singurătate în care totul se clatină, și care puține epoci le-au cunoscut, se pare, în miezul unei lucidități de cristal, când recunoaștem față de noi înșine, cu dragă inimă, că mai însetați suntem de revelație[165] decât de adevăr". Într-o lume privată de absolut, nevoia de revelație este insațiabilă.

Logica îndoielii, zăbavă asupra comploturilor

Dincolo de secretele demascate, este bănuită existența unor taine încă și mai ferite, orice dezvăluire mediatică este suspectată că ar ascunde adevăruri mai bine îngropate și mai îngrozitoare. Una dintre marile năzuințe ale culturii Luminilor era aceea de a restrânge până la înlăturarea totală partea ascunsă sau ocultă a cunoașterii lucrurilor și a ființei omului. A nu mai ascunde nimic, a dezvălui totul, plecând de la axioma că totul e predispus a se dezvălui. Pentru raționaliștii militanți, pentru cartezienii angajați sau politizați din secolul al XVIII-lea era vorba nu doar de a sfârși cu secretul, ci chiar de abolirea misterului. Acest proiect utopic de-a aduce toate lucrurile la vedere s-a realizat, din punctul de vedere al realității istorice, prin opusul său: departe de a fi abolit, misterul n-a făcut decât să se retragă puțin, în timp ce

nevăzutul continua să fie umbra celor aflate la vedere, să dubleze oarecum câmpul vizibilului. În același timp, nevăzutul era populat de creaturi îngrijorătoare, amenințătoare, de ființe cu rele intenții și presupuse a acționa laolaltă din motive cu neputință de comunicat. Pe scurt, noul model al nevăzutului, produs al tentativei de a face să dispară, în fața rațiunii, orice nevăzut, nu se mai încadra în sfera suprasensibilului. Înțesat și el de grupuri de „complici", de simpli „figuranți" legați printr-un pact și printr-un plan de acțiune comun, potențialul imaginar al societăților secrete o dovedește cu prisosință. De acum, nevăzutul nu mai era cu desăvârșire inaccesibil: oricât de bine ar fi fost apărate, tainele societății secrete puteau fi oricând descifrate și scoase la lumină. Transcendența devenea imanentul imanenței, ceea ce fusese dincolo de sensibil se situa acum dincoace de el, în beciurile, în curțile dosnice sau în subsolurile societății în curs de secularizare și de remodelare rațională. Însă realitatea cea de nevăzut nu era situată doar în partea cea mai de jos a sistemului social, ci mai era proiectată și în cele mai înalte sfere ale puterii politice, economice și militare. Această proiecție imaginată, așa cum rezultă din totalitatea viziunilor conspiraționiste din ultimele două sute de ani, se întemeiază pe două axiome: 1° adevărata putere este o putere ascunsă; 2° adevărata putere are forța de a ascunde adevărul sau de a masca realitatea. Pe scurt, ceea ce o putere lasă să se (între)vadă din ea însăși îi ascunde adevărata realitate, înșelându-i astfel pe cetățeni. Ca și cum ar ține chiar de natura puterii să mintă și să înșele. Îngrijorătoarele activități ascunse par a fi egal distribuite pe segmentul superior (fața ocultă a puterii, pozițiile înalte, ascunse, din care acționează „guvernanții din umbră") și pe segmentul inferior (societățile secrete cu reputația de a fi subversive și adevărații lor stăpâni). De unde, posibila reprezentare a unui mare complot, învăluit în cel mai mare dintre secrete: alianța dintre „guvernanții din umbră" și „superiorii necunoscuți" în vederea dominației lumii.

Dacă imaginația este, în primul rând, capacitatea de a interpreta semnele și nevăzutele lor semnificații, capacitate dedicată descifrării hieroglifelor lumii, atunci se poate spune că un efort intens de imaginație a început în anii imediat următori Revoluției Franceze, acestei mari răsturnări puse pe seama unor cauze obscure și a unor intenții răuvoitoare, ca și cum seria de evenimente prin care aceasta s-a produs n-ar fi fost decât realizarea unui plan de acțiune întocmit cu grijă și ținut secret. Schema complotului era compatibilă cu realitatea ideologică, în timp ce ocultul se făcea din nou simțit în științele oculte desemnate, de la începutul secolului al XX-lea, cu termenul de „ocultism".

Dacă este adevărat, așa cum crede cu tărie Claude Lefort, că democrația modernă se definește printr-o noutate esențială: desacralizarea puterii, care insuflă nesiguranță și incertitudine acolo unde altădată triumfau temeiurile absolute[166], individul trăind într-un regim democratic și încercând să-și reprezinte viitorul, pierde încrederea și siguranța pe care i le insuflase „religia Progresului" și nu mai poate scăpa de povara unui viitor imprevizibil[167]. Odată cu deschiderea mai multor posibilități, sporesc sentimentul complexității și simțul pentru imprevizibil, susceptibile de-a adânci îngrijorarea. Întrucât societățile democratice moderne sunt societăți pluraliste în care criteriile certitudinii sunt zdruncinate, opțiunile individuale și colective dobândesc o importanță decisivă atât în planul acțiunii politice, cât și în acela al acțiunii morale. La vârsta incertitudinii, cetățenii sunt condamnați la libertate. Opțiunile lor nu mai sunt dictate de imperative venite din cer. Printr-un dialog firesc cu sine însuși, cu sensul și cu valoarea sa, democrația pluralistă modernă a pus în libertate puterile corozive ale îndoielii. Desigur, modernii au inventat stratageme pentru a domestici îndoiala. Dar aceasta a arătat cu prisosință că era în stare să se elibereze de botnița „îndoielii metodice". Or, îndoiala fără limite, vizând toate domeniile cunoașterii, îi răpește individului dotat cu darul rațiunii[168] orice rațiune de a trăi, aruncându-l în brațele nihilismului[169].

În lipsa unor fundamente absolute care să dea sens acțiunii, logica îndoielii este o mare tentație. Incertitudinea neasumată naște îndoiala ce trebuie înțeleasă ca o interogație asupra cauzelor nefericirilor omului: Cine este în spate? Cine sunt cei vinovați? Dar îndoiala tinde să țină la nesfârșit, fără termen și fără granițe. Producând anxietate prin chiar natura sa, ea îi îndeamnă pe cei mai sceptici să caute un răspuns global și definitiv care să pună capăt tuturor întrebărilor (nedumeririlor). Unul dintre răspunsurile posibile și, în același timp, satisfăcătoare pentru cei mai mulți ar fi că pricina sus-numitelor nefericiri sunt comploturile, poate chiar marea conspirație. Astfel, totul s-ar explica, iar, în fața certitudinii oferite de evidența complotului, spiritele s-ar domoli. Ele s-ar putea însă și agita pentru că a crede în conspirație înseamnă, în același timp, a crede că prin dezvăluirea ei și prin demascarea conspiratorilor i s-ar pune capăt. Ceea ce înseamnă posibilitatea de a se apăra împotriva amenințării și chiar de a elimina sursele acesteia. Recursul la ideea de complot le permite deci acelora care o profesează ca pe o dogmă să cunoască adevărata „cauză a relelor pe care le îndurăm", asigurându-i, în același timp, că pot acționa asupra și împotriva cauzei diabolice – pentru aceasta fiind suficient să identifice și să rostească în public numele celor responsabili sau ale celor vinovați. Observăm, așadar, că ideologia conspirației îndeplinește o funcție de cunoaștere (ea dă o anume

abilitate în legătură cu neutralizarea celor ce săvârșesc răul) și o funcție practică sau pragmatică (conferă modalitatea magică de a șterge cauza nefericirilor lumii). În plus, dogma complotului anulează și caracterul imprevizibil al istoriei: ea lasă, pe bună dreptate, sentimentul că prezentul poate fi stăpânit, viitorul poate fi anticipat, iar capcanele viitorului pot fi dejucate, pe baza presupusei cunoașteri a cauzelor profunde ce fac lumea să meargă înainte. Supremă iluzie, evident, dar un sentiment cât se poate de real: acela de a lua în stăpânire șirul evenimentelor prin concept. Ideea de complot este un mijloc puternic de a face să renască certitudinea într-o epocă în care ea lipsește și din cunoaștere, și din acțiune, și din creație.

Din punctul de vedere al guvernanților, conspirațiile sunt, în primul rând, activități subversive față de ordinea de drept: modelul conspirației moderne, subversivă prin excelență, este conspirația revoluționară pentru cucerirea puterii ai cărei actori sunt membri ai unei minorități active. Însă din punctul de vedere al minorităților conspiratoare, conspirațiile sunt, în primul rând, conspirații de represiune organizate de putere, pentru că, în fața amenințării și în numele „siguranței naționale", puterea se obligă să organizeze contraconspirații. Jocurile subversiunii și ale contrasubversiunii („represiunii") în jurul exercitării puterii deschid infinitul rău al luptei concurențiale. Lumea politică în care sunt aruncați cetățenii societăților pluraliste moderne poate fi deci, pe scurt, considerată „machiaveliană": o lume condusă de conflicte de putere, de confruntări de interese a căror miză centrală este puterea. La baza acțiunii politice nu mai stă ideea binelui general care nu mai este prezentă decât în figurile de stil ale demagogiei moderne, ai cărei reprezentanți n-au altă preocupare decât cucerirea sau păstrarea, prin toate mijloacele, a puterii. Între membrii societății politice nu mai există decât legături concurențiale și conflictuale într-un spațiu fără vocație axiologică: acțiunile mimetice ale unor actori egoiști, animați doar de propriile interese, care se exclud reciproc, fac cu neputință raportarea la un sistem comun de valori. Apelurile la transcendență, adică la ceea ce transcende raporturile de forță, sună ca niște cuvinte goale de conținut. Idealurile nobile, ca și formulările frumoase, nu sunt decât instrumente ale luptei pentru putere, adică mijloace de înșelăciune. Este exact lumea descrisă în *Protocoalele Înțelepților Sionului*, plagiat parțial al unui semnificativ *Dialog în Infern între Machiaveli și Montesquieu*[170] din care numai discursurile atribuite lui Machiaveli sunt puse în gura Înțeleptului Sionului care se adresează egalilor săi pentru a formula pe scurt viziunea acestora despre lume și planul lor de cucerire.[171] Acest program iese din cadrul fixat de machiavelismul clasic: el nu se oprește la cucerirea puterii

politice, ci intenționează extinderea acesteia la scară mondială. Caracterul exagerat al acestui proiect de cucerire este o notă specifică acestui fals în care se contopesc mitul modern al conspirației mondiale și viziunea „realistă" sau „dezvrăjită" a politicii moștenite de la Machiaveli de către moderni. Spațiul politicii este, de atunci, în întregime ocupat de folosirea forței și de practica vicleniei și a păcălelii. Fundamentele morale ale acțiunii politice sunt astfel subminate, iar valabilitatea Legii, compromisă. Orice putere devine, pe cât de temută, pe atât de nedreaptă. Forțe malefice împânzesc toată lumea, fără ca adepții Binelui să le poată stăpâni.

Iată o lume care trezește spaimă. Cu distrugerile și masacrele ce par lipsite de orice noimă, provocate de Revoluția Franceză și de războaiele napoleoniene urmate de alte revoluții și de alte războaie, nevăzutul cel atât de temut se face din nou simțit. Lucrarea abatelui Barruel oferă explicația cea mai la îndemână, cel mai ușor de asimilat: complotul iacobino-masonico-iluminist. Primele experiențe moderne despre consecințele pe care le pot avea chiar ideile mari și nobile (libertate, egalitate, fraternitate, toleranță, progres): inventarea dușmanului absolut și a războaielor de exterminare s-au repetat cu ocazia Primului Război Mondial, când, exact la încheierea acestuia, *Protocoalele Înțelepților Sionului* păreau a oferi explicația tuturor evenimentelor. Important este ca evenimentele să poată primi un sens global. Toate aceste spaime, aceste groaze sau chiar angoase legate de intrarea într-o modernitate afectată totuși de modelul mitic al evoluției la nesfârșit țin de fantastic: genul s-a născut odată cu reacția romantică împotriva excesului de raționalitate în înțelegerea lumii, în paralel cu ocultismul, formă pe care esoterismul a împrumutat-o în secolul al XIX-lea[172]; reprezentările acestuia în literatură și pictură[173] sunt abordări estetice ale neliniștilor, „poematizări" ale incertitudinii și ale nesiguranței. Genul științifico-fantastic de groază, apărut la sfârșitul aceluiași secol, va întuneca și mai mult, prin caracterul său pseudoștiințific, abordările antiștiințifice ale genului fantastic, și așa tenebroase.

Cetățenii societăților democratice se află, așadar, în fața unei dileme fundamentale: să opteze pentru a-și asuma incertitudinea, să opteze pentru a opta, manifestându-și astfel – prin disconfort – libertatea, sau să facă orice pentru eliminarea incertitudinii, concentrându-se pe o certitudine absolută – care, oricât de multă siguranță ar conferi, nu poate fi altfel decât iluzorie. Cei care aleg să aleagă și să acționeze într-un climat de incertitudine, fără a căuta scăpare în lumea dogmelor călduțe, se angajează în acțiuni ce pot fi considerate morale. Adevărul este că distincția dintre politică și morală dispare în momentul acțiunii în care, în mod ideal, prin angajarea voinței cetățeanului, acesta își manifestă libertatea. Departe de a fi un obstacol în calea acțiunii morale, incertitudinea pare

să constituie condiția de posibilitate a acesteia. Pe urmele lui John Dewey, vom considera că problema morală apare numai în împrejurări singulare, caracterizate de zdruncinarea credințelor obișnuite și de incertitudinea apărută ca efect al acesteia, când individul are la dispoziție mai multe posibilități aflate însă în conflict. Dewey a scos în evidență chiar această dimensiune constitutivă a acțiunii morale pe care o caracteriza drept „elementul de incertitudine și de conflict propriu oricărei situații susceptibile de a fi considerată morală, în sensul propriu al cuvântului"[174].

A accepta incertul, chiar și indeterminatul ori incognoscibilul, a recunoaște că evenimentele urmează o logică a întâmplării și a posibilului și nu o logică bazată pe ideea de necesitate, a accepta, în fine, imprevizibilul ar însemna renunțarea la dogma logicii necesitare a istoriei, construită pe ideea certitudinii raționale, pe care se întemeiază concepția despre cunoaștere ca putere potențială. Desigur că a lua deopotrivă în serios ideile de complexitate, hazard, incertitudine și imprevizibil denotă, mai întâi, o anume ne-cunoaștere („nu știm"), presupunând apoi și că suntem dezorientați, debusolați, lipsiți de repere, că știm, în sfârșit, că nu putem orice, că voința noastră de a stăpâni întâlnește ceea ce e de nestăpânit. Iată ce înseamnă a accepta toate acestea. Dar o asemenea asumare curajoasă a limitelor cunoașterii n-ar conduce la ideea lipsei de sens a istoriei, la o confruntare, cu sau fără nostalgie, cu absurdul acesteia? În 1916, chiar la începutul lucrării sale *Théorie du roman,* Georg Lukács nu-și ascundea nostalgia pentru o viață omenească organizată pe norme clare și pe valori de la sine înțelese: „Fericite timpurile ce pot citi pe cerul înstelat harta căilor ce le sunt deschise și pe care le au de urmat!"[175] Cei care cred în complot sunt, în realitate, nostalgici ai descifrării sensului rațional al lumii. Ei găsesc însă un substitut răsturnat al „cerului înstelat" în adâncurile întunecate ale istoriei. Din așa-zisele arhive ale grupurilor de complotiști, ei pot reconstitui harta diabolică a căilor celor rele pe care, în nici un caz, nu trebuie să le urmeze, ci doar, cu plăcerea echivocă de a le putea stigmatiza, să le denunțe și să le condamne în numele Binelui.

Farmecul secretului

În eseul intitulat *Secret et societés secrètes* (1908), sociologul Georg Simmel observă cu subtilitate că „toate personalitățile superioare, toate acțiunile nobile au, în fața omului de rând, ceva ce ține de mister"[176] și insistă într-un mod foarte sugestiv asupra „farmecului secretului":

> Acest secret, a cărui umbră învăluie tot ceea ce este profund și important, generează o eroare tipică: tot ce se prezintă ca misterios devine profund și important. În fața necunoscutului, și tendința instinctivă de a idealiza, și nevolnicia, și una, și cealaltă componente ale firii omenești, tind spre același scop: intensificarea necunoscutului prin elanurile imaginației și acordarea unei atenții mai mari realității, așa cum, altfel, în cele mai multe cazuri, nu s-ar întâmpla.[177]

Observațiile lui Simmel ne conduc la ipoteza că, prin certitudinea complotului, elementul misterios dispare „ca prin farmec", lăsând impresia că secretul este dezlegat și deci desființat. În recursul la schema complotului desacralizat, recunoaștem expresia aceluiași spirit al epocii moderne. Numai că secretul e desființat doar pentru moment: printr-un efect paradoxal al credinței în complot, el este făcut să renască la loc. Căci a face misterul să dispară înseamnă a-l afirma. Avem, poate, de-a face cu o revanșă a sacrului, dacă este adevărat, după cum observa Mallarmé, că „orice lucru sacru și care vrea să rămână sacru se învăluie în mister"[178]. În plus, prin caracterul său pseudoraţional, viziunea despre complot desființează iluzia de transcendență (sau efectul de transfigurare) provocată de sentimentul misterului, căruia îi substituie, pe nesimțite, un procedeu de diabolizare. O altă observație a lui Simmel ne face să înțelegem de ce folosirea mărturiilor critice ale ex-membrilor grupurilor presupuse a fi legate printr-un secret comun (iezuiți, francmasoni, secte etc.) nu e deloc întâmplătoare: „Secretul așază o barieră între oameni, dar, în același timp, le trezește și tentația – coexistentă în viața psihică a secretului[179] – de a o încălca, prin simple vorbe ori prin mărturii. A trăda secretul: aceasta este transgresiunea autodistructivă de care sunt bântuite reprezentările despre secret. Dorința de a desființa granițele se dezvoltă în interiorul celor mai închise granițe. Tentația dezvăluirii face parte din „farmecul secretului".

Propensiunea către imaginar a ideii de conspirație nu cunoaște limite, iar teza conspirației pare a se impune cu necesitate: încercările de a dovedi că un complot nu este real sunt o naivitate, deoarece ele se transformă în tot atâtea probe ale existenței lui. Devenind fără de margini, îndoiala alimentează un scepticism pe care-l pot îndrepta numai ideile simple, generale și abstracte, care, în societățile democratice, pot oferi individului dezorientat repere, fie ele și iluzorii.[180] Dar când aceste idei simple sau presupuse a fi simple (egalitate, progres etc.) nu mai preocupă mințile și nici nu mai unesc inimile, starea de nesiguranță și derută capătă accente atât de profunde, încât singura ieșire este aceea de-a face din necesitate o virtute, a îndrăzni „să călărești tigrul", adică „teoria conspirației". Ideea de complot, plus ideile adiacente permit, într-adevăr, lui *homo democraticus* să

se orienteze. Căci regimurile democratice însele oferă un spectacol al abuzurilor de tot felul, legate uneori de activitatea „subterană" a rețelelor de corupție: cetățenii au de ce să fie indignați și neliniștiți. Literatura conspiraționistă aparține acelei categorii de hrană ideologică al cărei consum face parte din mecanismele de autoreglare ale societăților democratice moderne. O dată în plus, în cazul adepților ideii de complot, mașina de interpretat care este mintea omenească pare a funcționa pe baza bine cunoscutei axiome teologice: „Marea viclenie a diavolului este de a convinge omul că el nu există". Misterioșii conspiratori ar fi deci maeștri în arta de a face să se creadă că ei nu există sau că nu conspiră: iată ce sunt înclinați să creadă mulți dintre contemporanii noștri. Mai cu seamă în anii treizeci, specialiștii în antimasonism au teoretizat fenomenul cunoscut și stigmatizat sub numele de „dictaturi oculte". Ele se dezvoltă în societățile democratice și sunt, evident, „cele mai periculoase întrucât toată lumea le ignoră".[181] Jean Marquès-Rivière, autor de atacuri la adresa francmasoneriei și bun cunoscător al „doctrinelor esoterice"[182], schițează, în 1935, un model al „dictaturii oculte" ale cărei variante le întâlnim la toți autorii care denunță „puterea societăților secrete" în spațiul democrației moderne:

> Dictaturile oculte sunt cele mai odioase, căci nu au puterea răspunderii; rămânând nepedepsite, ele cutează orice, și puterea pe care o au le apără mai bine decât oricare dintre fascii, neagră, maronie sau roșie. Ele nu pot exista decât în regimuri democratice. Numele fasciei care le înconjoară este *liniștea*. (...) În acest caz, să ridicăm, o dată pentru totdeauna, cortina. *Da, Francmasoneria există. Da, ea ne strivește țara printr-o odioasă conspirație. Este o dictatură rușinoasă.* Dictatură, prin forța ilegalității; rușinoasă, prin teama de lumină și spaima de-a ieși la iveală... O dictatură însă *POATE FI ÎNLĂTURATĂ*[183].

A bănui înseamnă a gândi. A descifra înseamnă a cunoaște, iar a demasca, a identifica. O cercetare critică se numește, mai nou, demistificare. Dar această poziție hipercritică este corolarul ideii că necunoscutul există și că este chiar de necunoscut, iar fața nevăzută a realității este mai importantă decât aceea aflată la vedere. Pentru anumite minți, să le spunem conspirații oniste, accesul la adevăr implică rituri de inițiere, căci nu poate avea loc decât în interiorul unor societăți închise, discrete din punct de vedere social, supuse legii secretului (asupra doctrinelor, asupra membrilor, asupra practicilor și scopurilor). Pe scurt, o activitate critică radicală, axată pe decodificare și decriptare, s-ar lovi, la un moment

dat, de o piedică inevitabilă: accesul la anumite cunoştinţe transmise prin tradiţii păstrate secrete este privilegiul unui mic număr de iniţiaţi. Aceasta ar fi, la o primă aproximare, dimensiunea „esoterică" ce pare să stopeze excesul de spirit critic ce tinde să perpetueze neîncrederea.

Se impune precizarea că „esoterismul" despre care va fi vorba, în principal, în lucrarea de faţă nu este acelaşi lucru cu esoterismul pitagoreic, al lui Hermes Trismegistul, al lui Henri-Corneille Agrippa, al lui Paracelsus, al lui René Guénon sau al lui Henri Corbin[184], ci, în esenţă, este acela al profesioniştilor moderni (şi contemporani) ai vulgarizării şi ai instrumentalizării doctrinelor zise esoterice, la care se adaugă unii specialişti în fabricarea de bestselleruri şi în escrocheria literară. Acest esoterism cam de strânsură are un enorm succes la public, cum o demonstrează îndeajuns apariţia bestsellerurilor internaţionale semnate Dan Brown *(Îngeri şi demoni, Codul lui da Vinci).* S-o spunem limpede: pe lângă autentica tradiţie esoterică, acest esoterism de bazar nu e nici cât carnavalul de la Nisa pe lângă misterele eleusiene. Obiectul prezentei lucrări este, prin urmare, în mod intenţionat restrâns la evoluţiile din epoca contemporană, la studiul critic al unui esoterism vulgarizat ce ar putea fi considerat un „pseudoesoterism", un produs cultural instrumentalizat cu scopuri strict comerciale sau obiective politice adesea nemărturisite. În cel mai bun caz, referirile la Tradiţia Primordială sau la Doctrina celor Patru Vârste, pe care-o găsim în numeroase texte teoretice ale esoterismului modern (cum ar fi textele lui René Guénon), sunt tratate ca material simbolic pentru uzul literaturii şi al cinematografiei. Servind teoriei conspiraţiei, acest esoterism derivat şi de o calitate îndoielnică dobândeşte un sens polemic pentru ca duşmani ascunşi să poată fi astfel desemnaţi, societăţi secrete să fie date în vileag şi activităţi oculte să fie dezvăluite şi condamnate. În privinţa conţinutului, a orientării şi a intenţiilor iudeofobe (adeseori şi antimasonice), din anii cincizeci încoace, acestea nu sunt explicit formulate decât în scrierile propagandistice ale anumitor cercuri politice şi culturale de extremă dreaptă care răspândesc „tezele" negaţioniste în acelaşi timp cu viziunea unui „complot evreiesc mondial" considerat a explica mersul istoriei[185]. Acestea părând a evolua în direcţia unei democratizări tot mai accentuate (înglobând şi o laicizare sau o secularizare abuziv identificată cu non-religia, cu ateismul sau antiteismul), dar şi spre instaurarea unui guvern mondial, concluzia la care ajung şi pe baza căreia acţionează minţile conspiraţioniste este că trebuie să se opună prin orice mijloc sistemului democratic/liberal, secularizării

sau laicizării (considerate sinonime cu agonia sau chiar cu moartea credinței în Dumnezeu) și mondialismului sau cosmopolitismului, în măsura în care acestea implicau moartea națiunilor. Această logică total opusă evoluției moderne abundent divagante și global demonizante în numele unor principii considerate absolute poate fi calificată drept extremistă sau expresie a extremismului politic. Acesta rezidă, înainte de toate, într-un sistem de acuzații diabolizante și de negare absolută, formulate de către minți rigide, a cărui traducere în limbaj politic este un apel la distrugerea tuturor întruchipărilor Răului.

Simplism, extremism

O caracteristică a acestui fel de a privi lumea este, înainte de toate, simplismul. Un simplism care nu știe număra decât până la doi: un dualism precar ce ia forma unui maniheism de la care se așteaptă să explice totul, dar un maniheism aparte, deoarece unul din cei doi termeni în conflict, cel care exprimă Răul[186], este considerat a fi fost până acum învingător. Simplificarea, pe care o regăsim în miezul oricărei viziuni conspiraționiste, se datorează abordării hiperraționale a mersului istoriei, ca și cum acesta ar fi doar realizarea unui „plan" sau aplicarea unui „program de acțiune". Prin reducerea simplificatoare la un singur factor, pe a cărei teoretizare Leon Poliakov a construit modelul „cauzalității diabolice"[187], istoria devine perfect inteligibilă, dar cu efecte dintre cele mai păgubitoare: abolirea ca prin farmec a tot ceea ce înseamnă, în istorie, eveniment sau perspectivă de devenire și includere a ideii de imprevizibil, aleatoriu, întâmplător.

Jean-Jacques Mounier, unul dintre primii și cei mai lucizi critici ai tezelor abatelui Barruel, scria, în 1801, în cartea sa intitulată *De l' influence attribuée aux Philosophes, aux Francs-Maçons et aux Illuminés sur la Révolution en France:*

> Cauzele prea complicate au fost înlocuite cu unele simple, accesibile minților celor mai delăsătoare și mai superficiale. Fiecare s-a crezut în stare să formuleze opinii în legătură cu probleme care, de obicei, sunt un prilej de îndelungate și repetate cercetări. Explicațiile au devenit dintr-odată simple. Prin folosirea unor termeni ca „filosofi", „francmasoni" și „Iluminați", toate problemele par a-și găsi soluția[188].

Extremism, intransigență ideologică (sau „intransingentismul", cum se exprimă Emile Poulat[189]) sau fundamentalism, împingere până la ultima consecință a „logicii

ideii" (ideologia în sensul dat termenului de către Hannah Arendt[190]) sau a acțiunii (a nu da înapoi din fața ultimelor consecințe ale primelor convingeri), intoleranță, fanatism: sunt denumiri diferite ale ceea ce s-a numit, în general, „radicalismul" militanților și al apărătorilor unuia sau altuia dintre „isme". Urmând gândirea filosofului politic Roger Scruton[191], în atitudinea cuiva extremismul se manifestă prin: 1° a duce o idee politică până la ultimele ei consecințe, fără a le lua în seamă pe cele nedorite, cu intenția de a elimina astfel obiecțiile și chiar orice opoziție; 2° a se arăta intolerant față de oricare altă concepție decât cea proprie; 3° a recurge la mijloace de realizare a scopurilor politice fără a arăta cel mai mic respect pentru viața, libertatea și drepturile firești ale celorlalți? Mai mult decât un ansamblu de considerente teoretice, extremismul este un stil de a gândi și de a acționa. Stilul extremist este perfect compatibil cu punctul de vedere conspirationist, mai ales atunci când acesta ia poziție împotriva dușmanului absolut, total diabolizat, așa cum sunt „evreii" pentru antievreii radicali".

Chipuri iudaizate ale conspiratorului mondial

„Conspirația evreiască internațională" poate fi formulată în moduri diferite: de la „conspirația iudeo-masonică" la „conspirația iudeo-capitalistă" sau „iudeo-plutocratică", fără a uita de „conspirația iudeo-bolșevică" (sau „iudeo-comunistă") sau, cum a fost reciclată, de curând, în discursul politic mondializat, „conspirația sionistă" sau „americano-sionistă[192]" chiar „sionisto-masonică[193]". Articolul 22 din Carta lui Allah, carta mișcării palestiniene islamiste Hamas (Mișcarea de rezistență islamică[194]), dată publicității la 18 august 1988, oferă o frapantă ilustrare a acestei viziuni sumbre asupra istoriei moderne împrumutate din mitologia occidentală a marii conspirații „mondialiste" cu organizațiile și principalele sale etape istorice, de la Revoluția Franceză (versiunea „iudeo-iacobină" a conspirației) și până la crearea ONU (versiunea „americano-sionistă"), trecând prin Revoluția din Octombrie (versiunea „iudeo-bolșevică"):

> Cu averile lor, (evreii) au preluat controlul asupra mediei internaționale și au provocat, în toată lumea, revoluții din care trag foloase. Ei s-au aflat în spatele Revoluției Franceze și al celei comuniste. (...) Ei au creat în toată lumea organizații secrete pentru a distruge societățile și a aduce înlesniri intereselor sioniste. Aceste organizații sunt: francmasoneria, Rotary Club, Lion Club, B'nai B'rith etc. Toate acestea sunt organizații de spionaj și de distrugere. Cu banii lor, au preluat controlul asupra statelor imperialiste și le-au determinat să colonizeze numeroase țări pentru

a le exploata bogățiile. (...) Fiind responsabili de producerea celui de-al Doilea Război Mondial, au avut profituri enorme de pe urma acestuia, prin speculații cu arsenal de luptă. Ei au înființat ONU în locul Societății Națiunilor, în scopul de a conduce lumea.

În acest cadru, e important să nu trecem cu vederea marele loc comun al literaturii esotero-complotiste contemporane ce constă în asimilarea tezei abatelui Barruel despre „conspirația Illuminati" și figura incertă a Înțelepților Sionului în reprezentarea mitică repulsivă despre Noua Ordine mondială. Denunțând complotul pus la cale de către Illuminati, teoreticienii conspiraționiști dau de înțeles că, între francmasoneria secolului al XVIII-lea și comunismul sau, în sens mai larg, internaționalismul (revoluționar sau capitalist) al secolului al XX-lea ar fi o continuitate. Dar genealogia „iluministă" ar putea sta la baza oricărei forme de mondialism sau de cosmopolitism legate de puterea financiară fără frontiere, până chiar la a deveni unul dintre principalele argumente mito-politice folosite, de la începutul anilor 1990, împotriva Noii Ordini mondiale *(New World Order/Neue Weltordnung).* În Statele Unite, această viziune despre conspirație este structurată pe modelul „guvernului din umbră" *(Invisible Government)* sau a „guvernului mondial" (entitate care, ca amenințare, este în același timp și existentă, și potențială), pe seama căruia s-au scris numeroase pamflete. Dar aceeași viziune polemică este exploatată pe toată planeta de către toți ideologii antiamericanismului radical devenit, pe nesimțite, pe parcursul anilor 1990 și 2000, o Vulgata mondială în jurul tezei despre „conspirația americano-sionistă"[195]. Nu e mai puțin adevărat că, până la dispariția sistemului sovietic, modelul „guvernului din umbră" a servit mai ales la demonizarea comunismului adesea îngemănat cu „puterile financiare" acuzate de colaborare în taină sau de complicitate cu forțele revoluționare internaționaliste[196].

Protocoalele Înțelepților Sionului sunt o sursă de inspirație pentru toate descrierile sau relatările despre planuri sau programe de cucerire aparținând autorilor conspiraționiști de extremă dreaptă. Aceștia trec la dezvăluirea strategiilor de ansamblu ale conspiratorilor a căror acțiune ocultă o denunță. De aceea apar atât de des referiri la misterioșii și îngrijorătorii Illuminati, personaje fictive care par uneori să se confunde cu la fel de misterioșii Înțelepți ai Sionului, care iau astfel înfățișarea istorică, dar profund alterată de mit al Iluminaților din Bavaria, întruchipați de Adam Weishaupt, despre care s-a spus că este marele inspirator al tuturor revoluțiilor „satanice"[197]. Înțelepții Sionului funcționează astfel încât fac posibil un amalgam deosebit de eficient, căci permite fuzionarea a două entități

mitice demonizate: iudeo-masonismul și sionismul mondial. Articolul 32 din Carta lui Allah publicată de Hamas a reținut tematica *Protocoalelor*, dar în felul său propriu, adaptând-o clișeelor propagandei antiisraeliene (Înțelepții Sionului reinventați ca lideri secreți ai sionismului mondial):

> Conspirația sionistă nu are limite și, după ocuparea Palestinei, va dori să se întindă de la Nil până la Eufrat. (...) Proiectul lor a fost anunțat în *Protocoalele Înțelepților Sionului*, iar conduita lor prezentă este cea mai bună dovadă în acest sens. Nu avem altceva de ales decât de-a ne uni toate forțele și energiile pentru a face față acestei infame invazii nazisto-tătare *(sic)*[198]. Împotriva sionismului mondial, Hamas se consideră, în miezul acestui conflict, ca un vârf de lance și o avangardă.

Pentru ideologii Hamas, evreii (și/sau sioniștii), creatori prin vocație de societăți secrete și conspiratori imperialiști, sunt responsabili pentru Revoluția Franceză și Revoluția Bolșevică, dar și pentru cel de-al Doilea Război Mondial, precum și pentru multe alte răsturnări cu urmări importante. Cine ar fi putut să prevadă că doctrina ortodoxă a unei mișcări islamiste contemporane va fi în asemenea măsură influențată de viziunea conspirationistă ale cărei direcții majore au fost elaborate între 1918 și 1924, în Occident, de către cele mai radicale medii antisemite și reactualizate apoi prin continuatorii acestora, după 1945?

În cartea sa, continuu reeditată, *World Revolution: The Plot Against Civilisation* (1921), Nesta Helen Webster (1867–1960)[199], istoric și eseist britanic angajat total în denunțarea unui „gigantic complot, sub o aceeași misterioasă conducere, împotriva întregii structuri a civilizației creștine" a construit cel mai unitar model conspirationist: începând cu 1789, toate marile mișcări revoluționare au, după părere ei, aceeași cauză: Ordinul Iluminaților din Bavaria. În cartea apărută în 1919, dedicată Revoluției Franceze, istoricul britanic antiiluminist denunță anume acțiunea în secret a francmasoneriei și a Illuminati[200]. Pentru Nesta Webster, ideolog anticomunist și antisemit, iacobinismul, francmasoneria, bolșevismul și sionismul sunt cazuri ale aceleiași mari conspirații moderne, în care evreii joacă un rol dominant[201]. Din acest motiv, în numeroasele ei lucrări, ea n-a încetat să apere teza autenticității *Protocoalelor*. Atestat în discursul masonic din Franța înainte de apariția Iluminaților din Bavaria, termenul „Iluminat" *(Illuminatus)* a sfârșit prin a căpăta sensul de „conspirator" francmason, apoi de „iudeo-mason", la sfârșitul secolului al XIX-lea. Trebuie făcută însă

deosebirea, pe de o parte, între istoria Ordinului Iluminaților (1776–1785), o modestă societate secretă paramasonică[202], și, pe de altă parte, mitologizarea Iluminaților din Bavaria, la care contribuie decisiv celebra lucrare antimasonică și contrarevoluționară a abatelui Augustin Barruel, *Mémoires pour servir à l' histoire du jacobinisme* (1797–1798). În această carte erudită și polemică, al cărei efect este consolidat de apariția simultană a lucrării lui John Robinson, *Proofs of a Conspiracy* (1797), Barruel exagerează până la delir contribuția Illuminati, pe care-i consideră atei, la izbucnirea și la desfășurarea Revoluției Franceze, prezentată ca fiind rodul unui complot masonic. Mai exact, Barruel le-a atribuit masonilor un rol decisiv în urzirea „conspirației iacobine" date în vileag de Revoluția Franceză[203]. Epoca era propice demascărilor pătimașe de comploturi și de contracomploturi, deci unor fabulații și scorneli mito-politice ce urmau să fie moștenite și continuate în secolele al XIX-lea și al XX-lea[204]. Denunțarea recurentă a acțiunii oculte, anticreștine a Illuminati avea să se constituie ca parte a retoricii catolice tradiționaliste și, înainte de a deveni o temă a literaturii mistico-esoterice în general, structurată pe teoria conspirației masonice sau iudeo-masonice[205], să se încadreze în romantismul politic francez[206]. Această viziune conspiraționistă va oferi însă doar elemente fictive ca bază a concepțiilor apocaliptice despre „pericolul evreiesc" asimilat cu apariția Antihristului sau interpretat ca unul dintre principalele semne ale venirii acestuia[207]. Apărută în cursul anilor 1920, înaintea răspândirii la scară mondială a *Protocoalelor Înțelepților Sionului*, această viziune conspiraționistă își va găsi o legitimare (fictivă) în celebrul fals, fabricat la Paris în 1900–1901 la ordinul poliției secrete țariste, Ohrana[208]. Înțelepții Sionului vor fi văzuți ca o revenire a Illuminati sau ca o dovadă suplimentară a prezenței lor generatoare de îngrijorare. Tema luptei nemiloase dintre Illuminati (reinventați în culorile științei) și creștinătate este un șablon al literaturii esoterice de extremă dreaptă reluat cu subtilitate de către Dan Brown în primul său „thriller teologic" apărut în Statele Unite în 2000 și devenit el însuși un bestseller mondial, *Îngeri și demoni* (2004).

În literatura conspiraționistă anglo-saxonă, așa cum a evoluat ea după cel de-al Doilea Război Mondial, noțiunea de Illuminati, ca reprezentare a „Forțelor Răului"[209], a făcut obiectul unei reconstrucții pe o bază formată din antimasonismul radical, moștenire de la sfârșitul secolului al XIX-lea, din mitologia antisatanistă elaborată în anumite medii creștine și din anticomunismul redeșteptat în condițiile Războiului Rece. În cea de-a opta ediție (1964) a lucrării sale despre „societățile secrete și mișcările subversive" (prima ediție datând din 1924[210]),

autoarea conspiraționistă Nesta Webster citează ca motto următoarea afirmație, caracteristică lui William Guy Carr, unul dintre cei mai activi discipoli ai săi din Canada și din Statele Unite: „Descoperim că Puterea secretă a Mișcării revoluționare mondiale (World Revolutionary Movement - W.R.M.) acționează în prezent aidoma gășții de odinioară din lojile francmasoneriei europene continentale, între 1733 și 1789"[211]. Fostul căpitan de corabie William G. Carr s-a specializat, cu începere din anii 1930, în denunțarea conspirației mondiale a „marilor bancheri evrei" sau a „bancherilor internaționali" *(international bankers)*, aliați, în imensul lor proiect subversiv, cu francmasonii, comuniștii și cu sioniștii[212]. Carr afirmă, de exemplu, că: „Bancherii internaționali au organizat Revoluția Franceză cu scopul de a deveni Puterea ocultă *(The secret Power)* din spatele guvernelor europene și de a-și continua Planul pe termen lung"[213]. Illuminati sunt, în opinia lui Carr, principalii agenți ai „Conspirației luciferice" care a luat forma „Conspirației internaționale"[214]. Ei erau deja activi în vremea lui Isus, care i-ar fi identificat și i-a denunțat ca „Fiii Diavolului"[215]. Identitatea satanică și transistorică a Illuminati este construită de Carr cu material luat din Evanghelii (Isus și „negustătorii de la Templu") și din antiiudaismul medieval (etnotipul negativ al „Zarafului-evreu"):

> Din istorisirea vieții publice a lui Isus se vede că el iubea pe *toată* lumea, cu excepția unui singur grup. El îi ura pe cei care se ocupau cu împrumutul banilor cu o înverșunare ce pare ciudată la un om cu o fire atât de blândă[216]. În mai multe rânduri, Isus i-a certat pe cei care împrumutau bani pentru practicarea cămătăriei. Îi denunța public ca fiind adoratori ai lui Mammon și declara că aceștia aparțineau Sinagogii lui Satana. (...) El și-a exprimat cu tărie ura absolută față de cei care ofereau bani cu împrumut[217] când, folosindu-se de bici, i-a alungat din Templu, aruncându-le aceste cuvinte: „Acest Templu a fost construit pentru a adăposti casa lui Dumnezeu... Dar voi ați făcut din el o peșteră de tâlhari". Săvârșind acest act de răzbunare împotriva celor care dădeau bani cu împrumut, Isus își semnase condamnarea la moarte. Illuminati[218] împreună cu așa-zișii preoți și cu acoliții aflați în slujba lor au fost aceia care au pus la cale complotul *(plot)* prin care soldații romani trebuiau să-l execute pe Isus! Ei au fost aceia care au procurat cei treizeci de arginți pentru a-l corupe pe Iuda și care și-au folosit oamenii pentru a dezinforma și a deruta *gloatele*. Când acestea au cerut iertarea lui Barabas și urlau ca Isus să fie sacrificat, acționau sub influența agenților Illuminati. *Căci ei au făcut astfel ca soldații romani să se comporte ca și cum ar fi fost călăi tocmiți de ei.* Apoi,

odată ce nelegiuirea fusese comisă și răzbunarea lor îndeplinită, conspiratorii *(conspirators)* au dispărut de parcă i-ar fi înghițit pământul[219].

La moderni, viziunea despre complot este organizată în întregime în jurul axiomei că istoria universală este condusă în ascuns de societăți secrete dintre care cea a Illuminati reprezintă modelul și, în același timp, grupul conducător („capul" tuturor societăților secrete) și chiar originea comună a acestora. Opiniile asupra originii Illuminati sunt diferite: toți autorii „antiiluminiști" sunt departe de-a împărtăși viziunea genealogică a lui William G. Carr, care atribuie o origine luciferică celor pe care-i consideră „conspiratori înnăscuți", și care ar fi existat de la începuturile omenirii. Mulți autori plasează însă apariția Illuminati mult înainte de constituirea, în jurul lui Weishaupt, a Iluminaților din Bavaria (teza cel mai des susținută fiind aceea a originii lor templiere). Deosebirile de interpretare și diferențele dintre genealogiile atribuite acestei grupări fac parte din mitul conspiraționist modern. Căci ne aflăm aici în prezența unui mit, a unei istorisiri care, pentru a deveni compatibile, pun în relație sisteme simbolice diferite, dau un sens lumii în măsura în care ea este locuită de către un grup de oameni. Căci, în cea mai generală dintre accepțiunile sale, mitul este o mașină producătoare de sensuri. Iată admirabila caracterizare pe care i-o face Claude Lévi-Strauss:

> Pentru cel care se apleacă asupra lui, mitul nu are niciodată o semnificație determinată. Un mit oferă o grilă, ce poate fi definită numai prin regulile ei de construcție. Pentru participanții la cultura pe care o exprimă mitul în cauză, această grilă conferă un sens nu mitului însuși, ci tuturor celorlalte elemente, fiecare dintre ele ridicând întrebări specifice, adică imaginii despre lume, despre societate și istoria ei, de care membrii grupului sunt, mai mult sau mai puțin, conștienți. În general, aceste date foarte diferite nu reușesc să se adune laolaltă și, cel mai adesea, se stânjenesc reciproc. Modelul de inteligibilitate pe care-l oferă mitul permite articularea lor într-un întreg coerent[220].

La fel funcționează și miturile societății occidentale moderne. Mit propriu-zis modern (deși confecționat din simboluri aparținând altor epoci), mitul conspirației mondiale răspunde într-un mod aparte problemei originii răului în lume. Abordat din punctul de vedere al psihologiei celor care cred în el, e greu să nu le atribui acestora tendințe paranoice sau, cel puțin, un „stil paranoid"[221] în felul de a recepta și de a interpreta evenimentele istoriei.

Reprezentare despre complot și delir paranoic

Viziunile conspiraționiste sunt mereu însoțite de o retorică de culpabilizare a cărei primă trăsătură evidentă este „stilul paranoid", ca și cum obsesia complotului ar antrena un delir de interpretare, el însuși susceptibil de-a fi simptomul unei structuri psihice paranoice. Pentru a-și construi o imagine închegată, cel puțin pentru sine, a ceea ce se petrece în universul său ori în lume, paranoicul renunță la certitudine, își cultivă sistematic temerile și își generalizează neîncrederea. Să luăm exemplul unui scriitor celebru, Louis-Ferdinand Céline, care, în pamfletele pe care le-a publicat între 1937 și 1941, a făcut o temă literară și o resursă stilistică din propria reprezentare despre o mare conspirație evreiască (degenerată în conspirație iudeo-masonică, iudeo-britanică, iudeo-capitalistă și iudeo-bolșevică)[222], o conspirație internațională sau mondială[223] a cărei victimă își închipuia că este, fiind „persecutat" alături de toți *„goyimi*-i". Numeroși critici, biografi și comentatori au văzut la Destouches-Céline semnele unei „structuri patologice paranoice"[224], manifestată printr-o manie a persecuției, așa cum o dovedesc, de pildă, unele diatribe în care scriitorul operează „proiecții", în sensul clasic al termenului. În tradiția psihanalitică, proiecție înseamnă „operația prin care subiectul elimină din sine și atribuie altcuiva, persoană sau lucru, însușiri, sentimente, dorințe și chiar «obiecte» pe care nu le recunoaște sau pe care le refuză la el însuși. Este o formă ancestrală de apărare ce survine cu predilecție în accesele de paranoia, dar și în felul «normal» de a gândi, în cadrul superstiției"[225]. Închipuindu-se persecutat, dimpreună cu „rasa albă", Céline procedează ca oricare dintre polemiștii antisemiți care proiectează asupra dușmanilor identificați, asupra evreilor (o entitate construită ca mit repulsiv) propriile tendințe, înclinații sau greșeli. Tot astfel se petrec lucrurile în cazul proiecției urii resimțite pentru un Altul care inspiră repulsie, pizmă sau invidie: când subiectul este cuprins de ură (sau de invidie) și, în același timp, de un puternic sentiment de neputință, prin mecanismul acestui resentiment el este împins din eroare în eroare[226]. Max Scheler scria că „dorința de răzbunare este cea mai importantă dintre sursele resentimentului"[227]. Omul plin de resentimente este preocupat și mânat de un spirit de răzbunare și de vise de revanșă, el este ros de pizmă și de ură. A se răzbuna pe evrei, care ar fi împins la război, până la a face din figura de răzbunător a lui Hitler un Mântuitor[228]: aceasta este tema pe care brodează antisemitul Céline mai ales în primele sale două pamflete,

publicate în 1937 *(Bagatelles pour un massacre)* și în 1938 *(L'Ecole des cadavres)*. În ultimul dintre ele, în care, alături de elogiul lui Hitler, face o diabolizare a evreilor, citim, de pildă: „Cine ne ferește de război? Hitler! Comuniștii (evrei sau evreizați) nu se gândesc decât să ne trimită la arme, să crăpăm în Cruciade. Hitler este un bun crescător de popoare, el este de partea Vieții, lui îi pasă de viața noroadelor și chiar de a noastră. El este un arian"[229]. Această imagine de protector al popoarelor împotriva „celor mai periculoși dușmani ai tuturor popoarelor" face din Hitler salvatorul francezilor. În 1938, Céline se adresează astfel lui Maurras și lui Doriot, cel dintâi orbit de ura sa pentru germani, iar celălalt făcând pe vigilentul[230]: „Dar Hitler este cel care v-a salvat pe amândoi de Stalin și de călăii lui evrei! (...) Datorită lui Hitler sunteți încă în viață. Habar n-aveți că-i datorați viața"[231].

Potrivit unui mecanism bine stabilit al paranoiei, prezent în structura resentimentului, proiecția are, pe modelul cauzal, o aparență de rațională – cum o dovedește banala proiecție a sentimentului negativ de ură – pe care Freud o caracterizează în felul următor: „Propoziția «Eu urăsc» devine, prin proiecție, «El mă urăște» (mă persecută), ceea ce îmi dă atunci dreptul de a-l urî"[232]. Pentru un subiect care se închipuie victimă inocentă, schema este deci următoarea: Dacă eu nu-l iubesc, ba chiar îl urăsc, o fac pentru că mă persecută. Faptul că eu îl resping, într-un fel oarecare, este întotdeauna greșeala Celuilalt. Resentimentul este în același timp „*un mare alimentator de mituri privind permanenta responsabilitate colectivă*" și „un mare născocitor, inventatorul prin excelență și al unor *povești despre conspirație*"[233]. Din acest motiv este resentimentul atât de predispus la ideologizare. Există o foarte puternică legătură între ideologiile resentimentului („Este vina lor dacă...") și „teoriile conspirației[234]" întemeiate pe aceeași logică a acuzației: „De vreme ce «toată lumea» este împotriva noastră și nimeni nu ne înțelege, iar cei care sunt de vină pentru numeroasele și diversele noastre erori și eșecuri sunt mulți și variați, de vreme ce valorile încetățenite continuă să ne umbrească și să ne domine, deși, după părerea noastră, ele se mențin numai prin impostură, trebuie că, în spatele tuturor acestor interminabile uzurpări și insulte, se află o vastă organizație ocultă"[235]. La majoritatea scriitorilor de pamflete pe tema „decadenței" produse de o imaginară „manevră iudeo-masonică", fie că e vorba – pentru a ne referi doar la autorii francezi – de Edouard Drumont, de Urbain Gohier, de Lucien Rebatet sau de Louis-Ferdinand Céline (Céline, cel din pamflete), întâlnim exemple de ceea ce Max Scheler numea „critica resentimentului", a cărui caracteristică definitorie este

aceea de „a nu voi, în realitate, ceea ce pretinde că vrea": de aceea, „ea nu critică pentru a distruge răul, ci se servește de acesta ca pretext pentru invectivele proprii"[236]. În mod sclipitor, intervenția celiniană a constat în estetizarea și stilizarea invectivei, virulența specifică pamfletului, ofensa polemică. Din acest motiv, cele trei pamflete ale sale nu reprezintă nici eseuri angajate politic, nici scrieri de propagandă. În „conținutul lor ideologic" nu se găsește nimic care să nu fie prezent și întruna repetat în textele antimasonice și antievreiești prilejuite de teoria conspirației și publicate, mai ales, în anii 1920 și 1930 (în favoarea difuzării internaționale a *Protocoalelor Înțelepților Sionului*[237]*):* de la Nesta Webster la Henry Coston, de la Henri Ford la Leslie Fry[238], de la Monseniorul Jouin la Léon de Poncins, de la Urbain Gohier la Henry-Robert Petit[239], de la Friedrich Wichtl[240] la Albert Rosenberg[241].

Cu cât oamenii moderni cred mai puțin în diavol, cu atât mai mult văd diavoli pretutindeni. Sfârșitul credinței în Satana, în limitele religiilor monoteiste, aduce o dispersie a diabolicului în spațiul cultural și politic. De aceea, prezenta lucrare își propune să exploreze universul imaginar ale cărui principale personaje sunt misterioșii și îngrijorătorii Illuminati, să identifice diferitele apariții ale acestora și să le urmărească transformările, să analizeze povestirile fantastice în care apar, să reconstituie semnificația strategiilor de denunțare și demonizare al căror obiect îl constituie, în diferite contexte, să se întrebe, în fine, despre dimensiunea esoterică a acestor povestiri fantastice (fie că se recunosc sau nu a fi imaginare), dar și despre implicațiile politice ale receptării acestora. Căci diverse acte sociale și politice se hrănesc continuu din asemenea materiale simbolice. Pe cale analitică, va trebui să deosebim ce anume se găsește în acest amestec: pe de o parte, ce anume răspunde nevoii de sacru și, pe de altă parte, prin ce anume se definește o orientare politică.

NOTE

[160] Karl R. Popper, „Predicție și profeție în științele sociale" (1948), *in* Popper, 1985, p. 498
[161] Taxil, 1885a și b, 1886a. Despre chestiunea Taxil, v. *infra*, cap.VII, pp. 319–324.
[162] De 318 pagini!
[163] Taxil, 1886b, copertă
[164] V. Lefort, 1983, p. 65; Taguieff, 2001, pp. 129–131.
[165] Gracq, 1970, pp. 18–19
[166] Despre „disoluția reperelor certitudinii" implicată de „ideea libertară" a democrației moderne, v. Lefort, 1986, pp. 25–29.
[167] V. Taguieff, 2000, pp. 93–137, 382–403, și 2004a, p. 27 *sq.*, p. 259 *sq.*
[168] „Ratiocinateur", cum spunea Hegel.
[169] Despre nihilism, de care nu m-aș putea ocupa așa cum trebuie în lucrarea de față, v. Souche-Dagues, 1996; Rosen, 1995; Taguieff, 2000, cap. 1–2, 6–7.
[170] Este vorba despre celebra lucrare a lui Maurice Joly (Joly, 1864/1987).
[171] V. studiul meu critic despre *Protocoalele Înțelepților Sionului* (Taguieff, 2004b, pp. 427–473), în care sunt puse în evidență, printr-o asociere de texte, împrumuturile „machiaveliene" făcute de falsificatorul *Dialogului* lui Maurice Joly.
[172] V. Viatte, 1928 și 1942; Wilson (Colin), 1973, vol. 2, pp. 5–50, și 2003, pp. 415–456; Faivre, 1986 și 1996.
[173] V. mai ales Brion, 1968 (1961); Vax, 1965, Xaillois, 1965; Todorov, 1970–1976; Trousson, 1987.
[174] Dewey, 1994, p. 156
[175] G. Lukacs, 1989, p. 19
[176] G. Simmel, 1991, p. 44
[177] G. Simmel, 1991, p. 45
[178] Mallarmé, 1945, p. 259
[179] G. Simmel, 1991, p. 46
[180] Pentru o scurtă expunere a acestei teze din Tocqueville, v. Boudon, 2005, pp. 113–115.
[181] Marquès-Rivière, 1935, p. 10; v. și p. 256: „tirania ocultă".
[182] V. Marquès-Rivière, 1940. Înaintea alunecării spre un antimasonism de tip paranoic, Jean-Marie Rivière, zis Jean Marquès-Rivière (1903–2000), a început prin a frecventa Societatea Teosofică, apoi a fost primit în Marea Lojă a Franței. Publică articole în *Revue théosofique* (1928–1929), în timp ce încă mai este student la Sorbona (1928–1930). În acest context îl cunoaște pe René Guénon, care îl introduce în cercul de la *Voile d'Isis*, revistă în care publică mai multe articole, între anii 1930–1931. Studiază cu pasiune limbile sanscrită și tibetană, precum și budismul tibetan și tantrismul (Godwin, 2000, p. 104), contribuind mai ales la răspândirea temei Agartthei, centru inițiatic al „Asiei misterioase". V. Marquès-Rivière, 1929 și 1930. În 1931 iese din mediile masonice, publicând *La Trahison spirituelle de la francmaçonnerie* (reed. în 1941), după care lansează o revistă antimasonică, *Les Documents nouveaux (Noile documente* – n.tr.). În timpul ocupației va deveni

un colaborator zelos al naziștilor: devine coredactor-șef (alături de Robert Vallery-Radot) la *Documents maçonniques* (33 de fascicule apărute din 15 octombrie 1941 până pe 15 iunie 1944), conduce unul dintre serviciile de informare în legătură cu societățile secrete, devine agent al *Abwehr* și coorganizator al expoziției antimasonice la Petit Palais din Paris: *La francmaçonnerie dévoilée* (octombrie–noiembrie 1940), pentru care redactează catalogul. V. Rossignol, 1981, *passim*; Sabah, 1996, și 2000, *passim*; Porset, 2004; Combes, 2005, *passim*. Despre *Documents maçonniques*, v. Nay, 1992. Marquès-Rivière redactează și catalogul expoziției *Le juif et la France*, deschisă pe 5 septembrie 1941 la Paris, Palatul Berlitz, apoi scrie scenariul filmului de propagandă antimasonică *Forces occultes*, realizat de un ex-mason, Paul Riche (pseudonimul lui Jean Mamy), pe ecranele pariziene din 9 martie 1943. Filmul exploatează tema alianței iudeo-masonice și legenda „crimelor rituale" ale francmasoneriei. V. Godwin, 2000, p. 107.

[183] Marquès-Rivière, 1935, pp. 10–13

[184] V. Faivre, 1986, 1996, 2002; Faivre *et al.*, 2005; Riffard, 1990; Corsetti, 1992; Laurant, 2001. Și *infra*, cap. V.

[185] Nici un adept al teoriei conspirației în perspectivă antievreiască găsindu-și locul printre ideologii neofasciști sau neonaziști, nu se consideră continuator al doctrinelor esoterice. Cum este, de pildă, cazul americanului antiamerican Francis Parker Yockey (1917–1960), cel mai cunoscut dintre teoreticienii americani de extremă dreaptă de după 1945, autor nietzschean/spenglerian al unei cărți-cult apărute în 1948, *Imperium*, urmată în 1953 de *Dușmanul Europei*, publicată în germană (Yockey, 1969, 1981 și 2004). Este și cazul discipolilor lui americani Revilo P. Oliver (1908–1994) și Willis A. Carto (născut în 1926), jurnalist și editor neonazist devenit unul dintre șefii negaționismului internațional. Pe această configurație, v. Mintz, 1985, și Coogan, 1999.

[186] Regula „dușmanului unic" definită de Jean-Marie Domenach ca normă constitutivă a discursului polemic (Domenach, 1950, pp. 49–53) se referă aici la întruchiparea figurii unice, negative sau repulsive, a acestei sume a tuturor dușmanilor, a tuturor relelor intenții, a tuturor amenințărilor. De unde, asimilările sau amalgamurile polemice care operează retoric o simplificare reducționistă („iudeo-masonico-bolșevică). Despre utilizarea amalgamului polemic, v. Taguieff, 1995, pp. 212–217.

[187] Poliakov, 1980

[188] Mounier, 1801, p. 6

[189] V. Poulat, 1982, pp. 32–35. Termenul desemnează antimodernismul intransigent al tradiționalismului catolic („integrism" pentru adversarii acestuia), care refuză orice evoluție a dogmei și a ritualului în scopul de a menține tradiția, în totalitate (în integralitatea sa) și așa cum i-a fost transmisă.

[190] V. definiția devenită clasică dată de Hannah Arendt în 1951, în *Les origines du totalitarisme*: „Ideologiile – „isme" care, spre marea satisfacție a partizanilor lor pot explica totul, până la cel mai neînsemnat eveniment, și acela derivat dintr-o singură premisă – sunt un fenomen de dată recentă. (...) Era nevoie de Hitler și de Stalin pentru a descoperi cât de mare era potențialul ideologiilor politice. (...) O ideologie este, așa cum îi spune numele, logica unei idei. Ea are ca obiect istoria. (...) Ideologia abordează înlănțuirea evenimentelor ca și cum ea s-ar supune acelorași legi ca și ideea ei. Numai prin logica inerentă a propriilor idei Ideologiile se pot pretinde cunoscătoare ale misterelor întregului proces al istoriei, al secretelor trecutului, al complicațiilor prezentului ca și al incertitudinilor viitorului" (Arendt, 1972, pp. 215–217).

[191] V. Scruton, 1982, p. 164. V. și Laird Wilcox *in* George/Wilcox, 1996, pp. 54–62.

[192] Înainte de dispariția sistemului comunist, în literatura de extremă dreaptă, denunțarea unei conspirații internaționale de tip „sovieto-sionist" era tot atât de bănală ca și denunțarea în discursul sovietic a conspirației „americano-sioniste" (Taguieff, 2004c, pp. 175–206). Eseistul american de extremă dreaptă, Dan Smoot, de pildă, denunța în anii 1960 și 1970 conspirația organizată de URSS și de Israel pentru împărțirea lumii (Smoot, 1977, pp. 130–131; Pipes, 1999, p. 148).

[193] V. *infra*, cap. VII, textul difuzat în 2005 pe site-ul islamist La Voix des Opprimés, intitulat „Francmasoneria: ciuma sionistă mondială..." în care Illuminati au rolul principal, urmați de secta Skull and Bones.

[194] În această cartă, Hamas se prezintă ea însăși ca „una dintre ramificațiile Fraților musulmani în Palestina" (art. 2). Pentru textul complet, v. http://www.us-israel.org. Traducere franceză parțială: *La Charte du Hamas*, broșură (p. 7) extrasă dintr-un dosar al revistei *L'Arche*, nr. 524–525, octombrie–noiembrie 2001.

[195] V. Taguieff, 2004c, p. 439 *sq.*

[196] V. numărul special din *Lectures françaises* intitulat *La Haute Finance et les Révolutions* cu articole de Henry Coston (sub numele real, dar și sub unul dintre pseudonimele sale, Georges Virebeau) (Coston *et al.*, 1963). La finanțarea bolșevismului se adaugă aceea a nazismului. V. Carr, 1999 (1958), cap. VII–XVII; Sutton, 1974, 1976 și 1986; Villemarest, 1966. Îngemănarea celor două teze despre „complicitatea" și „finanțările" secrete se găsește în literatura pusă în circulație de către Lyndon LaRouche, teoretician al complotului mondial cu particularitatea de a corela „antisionismul" demonologic cu diabolizarea Marii Britanii și a serviciilor sale secrete. Ceea ce nu-l împiedică să vorbească despre „conspirația guvernamentală" din Statele Unite. V., de pildă, articolul lui Anton Chaitkin, „Hitler, Dulles și B'nai B'rith-ul", *Nouvelle solidarité*, 20 aprilie 1984, pp. 5–7. Despre La Rouche, v. King (Dennis), 1989; Fenster, 1999, în principal p. 183 *sq.* Publicațiile și declarațiile publice ale lui LaRouche sunt o sursă de inspirație pentru Jan Udo Holey, mai ales în cele trei *Livre jaune*.

[197] V. Carr, 2005b, p. 105 *sq.*, p. 127 *sq.* Weishaupt n-ar fi „făcut decât să revizuiască și să modernizeze *Protocoalele Conspirației Luciferice* (p. 105).

[198] Vom vedea, în exemplul lui William Guy Carr, că anumiți autori antisemiți, plini de bunăvoință până în 1945 față de regimul nazist, l-au integrat ulterior imaginii despre dușmanul absolut, alături de francmasonerie, de iudaism sau de sionismul mondial și de comunism. A da o coloratură antinazistă, de la sfârșitul anilor patruzeci, unui discurs cu țintă esențial antievreiască aduce un avantaj retoric net: anume, sugerează o combinație de sionism și nazism. De ce nu, de vreme ce regimul nazist dispăruse, iar antinazismul nu obliga decât la a te declara de partea Binelui. O strategie legată de „corectitudinea politică".

[199] Despre Nesta H. Webster, v. Gilman, 1982.

[200] Webster, 1919

[201] În cartea sa din 1928 (tr. engleză, 1929), despre „Forțele secrete ale Revoluției", în care îi critică pe francmasoni, pe Illuminati și pe evrei, Léon de Poncins citează abundent din Nesta Webster. V., în același sens, Queenborough, 1975 (1933), p. 183 *sq.*, p. 370 *sq.*

[202] Le Forestier (2001), după documentele despre care a avut cunoștință, avansează cifra de 650 de adepți, pe când Weishaupt vorbea despre 235. V. și Mackey, 1996, care avansează cifra totală de 2 000 de membri (în Franța, Belgia, Olanda, Danemarca, Suedia, Polonia, Ungaria și Italia).

[203] V. Roberts, 1979, pp. 123–148, 187–200; Ferrer-Benimeli, 1989a, pp. 58–59; Hutin, 1996, pp. 91–95; Taguieff, 2004c, pp. 625–627.

[204] Rogalla von Bieberstein, 1976–1978; Poliakov, 1980; Reinalter *et al.*, 2002

[205] Airau, 2002; Goldschläger/Lemaire, 2005

[206] Droz, 1961

[207] V. lucrarea postumă a lui William Guy Carr, rămasă neterminată la moartea autorului ei (2 octombrie 1959) și stilizată de fiul acestuia, W.J. Carr Jr., în 1966: *Satan, prince de ce monde* (Carr, 2005b). Comodorul W.G. Carr (1895–1959), fost ofițer al marinei regale canadiene, vreme îndelungată membru al serviciilor de informații, s-a consacrat, începând din 1931, unor turnee de conferințe a căror principală temă era „Conspirația internațională". În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a redevenit activ, ca ofițer de control în marina canadiană, apoi conferențiar (1944–1945). După ce a scos pe piață numeroase lucrări, cele mai multe pe teme militare, Carr a dobândit o anume celebritate în mediile conspiraționiste publicând abia acum principala lui operă, *Pawns in the Game*, redactată în 1955 și tipărită în 1958, în care folosește termenul „Illuminati" pentru a-i desemna pe liderii secreți ai „subversiunii mondiale" ce urmăreau instaurarea unui „guvern mondial" de esență „totalitară". Cu un an mai înainte, Carr publicase *Red Fog Over America*, menită să denunțe, mai ales, „amenințarea comunistă" în Statele Unite.

[208] V. *infra*, cap. III.

[209] Expresia „Forțele Răului" este adeseori folosită de către William Guy Carr pentru caracterizarea pe scurt a Illuminati ca agenți ai „Conspirației Luciferice". V. Carr, 1999, p. 49, și 2005a, p. 11.

[210] Nesta H. Webster, *Secret Societies and Subversives Movements* (Londra), Boswell, 1924), lucrare reeditată de editura de extremă dreaptă Britons Publishing Company (a 8-a ed., 1964), aparținând de The Britons, asociație naționalistă și antisemită cunoscută pentru a fi difuzat încă de la începutul anilor douăzeci *Protocoalele Înțelepților Sionului* (Taguieff, 2004b, pp. 328–329, și Moisan, 2004, p. 406 *sq.*).

[211] Carr, 1957, citat de Webster, 1964, p. I. V. Carr, prima ediție din *Pawns in the Game* ar data din 1955 (Carr, 2005b, p. 9). Ediția din 1957 este citată de mai mulți autori. Dar ediția de referință la care facem trimiteri în lucrarea de față este cea din 1958 (retipărită, 2005a; v. *infra*, Bibliografie, I). „Mișcarea revoluționară mondială" (M.R.M.) este la Carr o expresie (Carr, 1999, p. 33 *sq.*) care dă și titlul primului capitol al cărții *(The World Revolutionary Movement* – W.R.M.), 2005a, pp. 1–10. M.R.M. își ia adevărata semnificație în cadrul a ceea ce Carr numește „Conspirația Luciferică" *(„Luciferian conspiracy"),* care ar fi început cu revolta lui Lucifer împotriva autorității lui Dumnezeu (Carr, 1999, în principal pp. 11–19; 2005a, p. IX–XIV). V. *infra,* Anexe I.

[212] După cel de-al Doilea Război Mondial, Carr îi adaugă uneori pe naziști pe lista „mișcărilor internaționale" ce acționau pentru îndeplinirea „planului" Illuminati (Carr, 1999, p. 20 și 2005a, p. XV).

[213] Carr, 1999, p. 93

[214] Introducerea la *Pawns in the Game* este semnificativ intitulată *The International Conspiracy* (2005a, pp. IX–XXI; 1999, pp. 11–29: „Conspirația mondială").

[215] Carr, 1999, p. 12 (2005a, p. X): Isus îi „considera pe cei care dădeau bani cu împrumut (Bancherii), pe Scribi și pe Farisei ca fiind Illuminati ai timpului său" (tr. fr. modificată de noi, P-A. T.).

[216] Frază peste care s-a trecut în traducerea din 1999 (p. 51).

[217] Traducătorul a procedat cu menajamente la pasaje precum: „ura absolută" devine o „sfântă mânie" și, mai departe, „acest act de răzbunare" devine „act de furie" (1999, p. 51; 2005a, p. 13).

[218] Şi nu „precursori ai Illuminati" cum se poate citi în traducerea datată aproximativ din 1999 (p. 51 şi 2005a, p. 12; aceeaşi remarcă pentru toate apariţiile cuvântului „Illuminati" în context). Teza lui Carr este totuşi afirmată sus şi tare: Illuminati existau deja în timpul lui Isus (şi înainte de el).

[219] Carr, 1999, pp. 51–52 (traducere corectată şi modificată de noi, P.-A. T.), şi 2005a, pp. 12–13.

[220] Lévi-Strauss, 1983, pp. 199–200

[221] V. Hofstadter, 1996, în special pp. 3–40.

[222] Despre aceste polemici, ca variante discursive ale „regulii duşmanului unic" (Jean-Marie Domenach), v. Angenot, 1982, p. 126 *sq.*

[223] Într-o lucrare erudită, Alice Yaeger Kaplan a arătat cum, pentru a redacta *Bagatelles pour un massacre* (1937), Céline s-a inspirat din numeroase pamflete antievreieşti şi antimasonice apărute în epocă, în special din cele ale lui Henry-Robert Petit (1936) şi ale lui Henry Coston (1936), recopiate cu aproximaţie, parafrazate, mai rar citate.

[224] Bellosta, 1990, p. 131

[225] Laplanche/Pontalis, 1968, p. 344. Pentru o redefinire în sens psihosociologic (în epoca americană a Şcolii de la Frankfurt), v. Frenkel-Brunswik *et al.*, 1965 (1947), p. 15: „Prin «proiectivitate» se înţelege tendinţa de a imagina că în lumea exterioară acţionează forţe stranii, rele, periculoase, distrugătoare. Aceste tendinţe n-au decât slabe rădăcini în realitate, dar pot fi interpretate şi ca proiecţii ale tendinţelor sexuale sau de agresivitate din straturile profunde ale personalităţii individului".

[226] V. Angenot, 1997, pp. 16, 136–137.

[227] Scheler, 1970, p. 16

[228] Pe tema Mântuitorului, v. Girardet, 1986, pp. 63–95.

[229] Céline, 1938, p. 140

[230] Pasajul începe cu un citat din Doriot *(Liberté* din 12 octombrie 1938), plasat în deschidere: „Pentru a-l doborî pe Hitler, întâi trebuie strivit Stalin" (Céline, 1938, p. 257). Este afirmaţia care stârneşte replica vie a lui Céline.

[231] Céline, 1938, pp. 258–259. V. în acelaşi pamflet şi următorul pasaj (p. 198): „Mă simt foarte prieten cu Hitler, foarte prieten cu toţi germanii, consider că-mi sunt ca nişte fraţi şi că au dreptate să fie rasişti. (...) Cred că adevăraţii noştri duşmani sunt evreii şi francmasonii".

[232] Freud, 1967, p. 308 (traducere uşor modificată)

[233] Marc Angenot, 1997, p. 165

[234] V. Girardet, 1986, în special pp. 25–62.

[235] Angenot, 1997, pp. 165–166

[236] Scheler, 1970, p. 25

[237] În primul număr al publicaţiei lunare lansate de Henry Coston, la mijlocul anilor treizeci, *La Libre Parole anti-iudéo-maçonnique* (nr. 1, ianuarie 1935), titrând pe prima pagină: „Integrarea evreilor în masonerie – Rasa Antihrist", se putea citi următoarea casetă publicitară: „Planul evreilor: *Protocoalele Înţelepţilor Sionului*, Biblia modernă a iudeo-masonilor". Coston tocmai publicase o ediţie a celebrului fals, sub titlul: *Pericolul evreiesc. Protocoalele Înţelepţilor Sionului* (Paris et Brunoy, Les Nouvelles Éditions Nationales, s.d. (1934)).

[238] Fry, 1931

[239] Petit

[240] Wichtl, 1919. Această lucrare, intitulată *Franc-maçonnerie mondiale, révolution mondiale, république mondiale*, are ca subtitlu: „Cercetare asupra originii și scopurilor finale ale războiului mondial". A fost tipărită de mai multe ori în cursul anului său de apariție (a 7-a ed. în primăvara lui 1920). Alfred Rosenberg o citește cu pasiune și o citează adesea în 1920 și 1921. În privința lui Himmler, pe atunci în vârstă de 19 ani, iată ce își notează acesta în jurnal, după citirea cărții: „O carte care spune totul și ne arată împotriva cui trebuie să luptăm".

[241] Rosenberg, 1923/1924 (precizăm că lucrarea, intitulată *Protocoalele Înțelepților Sionului și politica evreiască mondială*, nu conține textele *Protocoalelor).* V. Taguieff, 1992, vol. 2, pp. 604–615 (extrase din cartea tradusă în franceză).

III
Illuminati & Cie.
Origini și figuri ale mitului

„Iluminismul s-a aliat cu toate sectele pentru că toate, deopotrivă, au ceva care i se potrivește. (...)

Este deci un monstru alcătuit din toți monștrii, și dacă nu-l ucidem, ne va ucide el pe noi."

Joseph de MAISTRE, Sur *l' Illuminisme*,
în *Quatre chapitres sur la Russie* (1811)[242]

„Din epoca lui Spartacus Weishaupt, trecând prin cea a lui Karl Marx, pentru a ajunge acum în aceea a lui Troțki (Rusia), Bela Kuhn (Ungaria), Rosa Luxemburg (Germania) și Emma Goldman (Statele Unite), această conspirație mondială pentru nimicirea civilizației și reconstruirea societății pe baza stopării dezvoltării, a unei răutăți meschine și a unei imposibile egalități n-a făcut decât să extindă încontinuu."

Winston CHURCHILL,
Illustrated Sunday Herald (Londra), 8 februarie 1920

Noțiunea mitică și repulsivă de Illuminati este departe de-a fi limpede, iar sensurile ei sunt de o mare diversitate. Semnificația ei polemică se poate totuși defini: în scrierile conspiraționiste contemporane, Illuminati desemnează elitele „luminate" și totodată nevăzute și dăunătoare prin natura lor[243]. De la un autor

sau altul și chiar la unul și același autor, dimensiunile ei sunt diferite. Considerând „teoria" sau, mai exact, modelul „conspirației mondiale" ca mit modern, „complotul Illuminati" apare ca fiind principala componentă a mitului sau, în limbaj structuralist, ca mitemul central al conspirației care, ca element al povestirii mitice, este el însuși susceptibil de a-și schimba mereu definițiile. Față de grila de interpretare care este invariabilă, materialul simbolic integrat în marea povestire despre conspirație, având proveniență diferită, poate fi împrumutat din alte mituri, din legende crescute pe trupul unor îndepărtate evenimente ale istoriei sau al unor evenimente de dată recentă, alterate însă prin chiar demersul interpretării. Fragmentele desprinse din povestiri deja existente sau temele provenind din rumorile aflate în circulație sunt prelucrate, adaptate, reinterpretate, astfel încât să formeze un ansamblu cu restul fragmentelor. În acest fel, „mitul iluminist" capătă o istorie, fără a avea un început bine definit în timp sau un final previzibil. Povestirile mitice despre Illuminati pot fi deci abordate ca produse ale unui „bricolaj intelectual" care, în opinia lui Lévi-Strauss, dă naștere „unor ansambluri structurate, nu în directă legătură cu alte ansambluri structurate, ci folosind reziduuri și resturi de evenimente (...), mărturii fosile despre trecutul unui individ sau al unei societăți"[244].

Sub aspectul formării sale, la sfârșitul secolului al XIX-lea, și al funcțiilor pe care le-a putut imediat îndeplini, oferind un cadru general de interpretare a criticilor contrarevoluționare ale Revoluției Franceze, „mitul iluminist" se prezintă, mai întâi, ca un mit politic modern. Acest mit politic, reluat la nesfârșit (de la antiiacobinism la antimondialismul complotist[245]), a dat naștere unor dubluri ale sale: s-a conturat ca un mit teologico-religios, oferind Bisericii prilejul de a construi un model repulsiv al francmasoneriei[246], și a devenit un mit literar, cum o dovedește personajul Joseph Balsamo al lui Alexandre Dumas[247], transpus el însuși în alte universuri culturale în secolul al XX-lea – de la cinema și seriale de televiziune, la benzi desenate și jocuri video, unde sunt prezentați conspiratori, forțe oculte și societăți secrete implicate în lupta pentru dominația asupra lumii sau pentru descoperirea unui mare „tezaur".

Care să fie originea Illuminati din discursul mitic? De membrii unui ordin paramasonic, atestat din punct de vedere istoric între 1776 și 1785[248], în Bavaria, se leagă o încercare de-a ancora în fapte reale mitul „antiiluminist" fabricat între 1789 și 1796[249] și masiv răspândit începând din 1797–1798 atât de către abatele Barruel, cât și de John Robison, și apoi de către epigonii acestora[250]. Între realitatea istorică și prelucrările de factură mitologică ce pornesc de la ea, dar mai ales de la zvonurile aflate în circulație, deseori granițele aproape că nu se mai cunosc.

Dar echivocul n-a încetat să fie alimentat de una dintre denumirile curente ale Iluminaților din Bavaria: *Illuminati germaniae*[251] – de unde, prescurtat, Illuminati. Abatele Barruel vorbește întotdeauna despre Spartacus Weishaupt („Spartacus modern") ca fiind „fondatorul Iluminismului"[252] și șef al „sectei iluminate"[253]. El denunță „conspirația sofiștilor necredinței și anarhiei" (sau „rebeliunii"), aceea a „Iluminaților Ateismului": „*Iluminații* este numele pe care și l-a ales această sectă, cea mai extinsă, potrivit proiectelor sale, și care uzează de mijloacele cele mai scelerate cu putință"[254]. În limba franceză, denumirea a intrat ireversibil în rezonanță cu sensul figurat al adjectivului (și substantivului) „iluminat", atestat de la începutul secolului al XVII-lea: „cel care are o viziune"; devine curând termenul religios folosit pentru a desemna un mistic, găsindu-și apoi și un sens peiorativ: „spirit lunatic care ia în serios tot ce i se năzare", spune *Petit Robert*. Sau, cum se spune, familiar, astăzi, un exaltat/un inspirat.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, termeni ca „teorii iluministe", „Iluminism" și „iluminiști" erau curent folosiți în literatura antiiudeo-masonică[255] din Franța. Celebra autoare de propagandă anticomunistă și antisemită Nesta Webster consacră ordinului întemeiat de Weishaupt un lung capitol din cartea intitulată *Secret Societies et Subversive Movements*, apărută la Londra în 1924, reeditată, ulterior, de mai multe ori: *The Bavarian Illuminati*[256]. Să ne mai mirăm de faptul că a opta ediție (1964) a lucrării ce-și propune denunțarea erudită a societăților secrete și a formelor internaționaliste de activitate subversivă reproduce la începutul său un portret al lui Weishaupt? Șeful „sectei iluminate" figurează astfel în poziția de fondator al unei tradiții: a formelor moderne de subversiune. Pentru a înțelege de ce este atât de durabilă celebritatea acestui personaj istoric, în definitiv mărunt, trebuie să amintim pe scurt mistificarea comisă de Léo Taxil în așa fel încât a lăsat urme durabile (să spunem, un testament format din idei false și din ficțiuni polemice despre francmasonerie): prin pamflete antimasonice publicate începând cu 1885 și devenite un succes de librărie, Taxil a adus Iluminații din Bavaria precum și numele lui Weishaupt la cunoștința unui public larg, francez, desigur, dar și european și american[258]. Oricum ar sta lucrurile, Iluminații din Bavaria au fost percepuți, atât de contemporanii lor, cât și de polemiștii creștini care i-au stigmatizat în secolele al XIX-lea și al XX-lea, ca fiind conspiratori periculoși, membri ai unei organizații secrete de tip masonic care ar fi jucat un rol hotărâtor în pregătirea Revoluției Franceze. Crearea unei astfel de imagini despre Iluminați, centrată pe obiectivele politice ale acestora (și acelea deformate), nu are

nici o legătură cu atribuirea unei dimensiuni esoterice ordinului fondat de Weishaupt.

Această identificare polemică a Iluminaților (în germană, *Illuminaten)* presupune o viziune negativă despre Lumini (în germană, *Aufklärung;* în italiană, *Illuminismo;* în engleză, *Enlightenment),* solidară cu o poziție contrarevoluționară, antimodernă și cel mai adesea tradiționalistă (catolică sau nu)[259]. Modelul negativ este aici francmasonul, adept al „religiei Progresului", deci „perfectibilist" cum voia să fie Adam Weishaupt, fondatorul Ordinului Iluminaților la 1776, un revoltat care nu întâmplător își alesese pseudonimul de Spartacus, cosmopolit (sau internaționalist) și organizator al revoluțiilor moderne sau „precursor al comunismului". Această reputație i-a fost consolidată pe baza unei părți din programul efectiv al lui Weishaupt, dușman declarat al superstiției și al nedreptății: pe de-o parte, el anunță vestea cea bună, a eliberării speciei umane („Nu e departe clipa în care oamenii vor fi liberi și fericiți"), și, pe de altă parte, el cheamă la distrugerea „vechilor rânduieli" („Trebuie să distrugem totul, orbește, mânați de o singură idee: cel mai mult posibil și cât mai repede posibil"). Visele justițiarului incendiar care era Weishaupt se vor regăsi, mai târziu, la anarhiști comuniști ca Bakunin sau Kropotkin. În reeditarea din 1880 (apoi în 1882) a celebrei cărți a preotului Nicolas Deschamps despre societățile secrete, Claudio Jannet se referă la Iluminații din Bavaria cu expresia „Iluminismul german" sau „Iluminismul"[260]. Termenul „Iluminism" se vădește a fi echivoc, fiindcă este, de asemenea, folosit pentru a desemna doctrinele „iluminaților" Martines de Pasqually (1710? 1727?–1774) și Claude de Saint-Martin (1743–1803), numiți „iluminați" într-un cu totul alt sens. Ceea ce nu i-a scăpat excelentului cunoscător al francmasoneriei, cum observă, de pildă, Joseph de Maistre, care, în *Les Soirées de Saint-Petersbourg,* pune în discuție indistincțiile deja larg difuzate[261]. Or, „iluminismul" acestor doi autori[262] poate fi socotit o „teosofie" creștină, anunțând zorii „ocultismului" (sau a ceea ce mai târziu va fi numit astfel[263]), fără nimic comun cu „perfectibilismul" revoluționar și antireligios al lui Weishaupt. Maistre îi reproșează clar lui Barruel confuzia pe care o făcea respingând și „Iluminismul bavarez", și martinismul cu aceleași argumente, în baza simplei constatări că: „termenul *iluminat* (...) este mereu luat în sensul rău al cuvântului"[264].

Gânditorul contrarevoluționar explică felul în care a utilizat termeni ca „iluminat" și „iluminism" abia în cea de-a unsprezecea convorbire din *Soirées de Saint-Petersbourg,* cu ocazia unui dialog între „senator" și „conte". Acesta din

urmă face elogiul singurilor „iluminați" pe care i-a cunoscut, discipoli de-ai lui Saint-Martin, fiind în același timp de acord cu interlocutorul său că există motive serioase ca discipolii lui Weishaupt să fie stigmatizați:

Senatorul. Așadar, cu adevărat vă temeți de *iluminați*, scumpul meu prieten! La rândul meu, nu cred că aș cere prea mult dacă, smerit, v-aș ruga să definim aceste nume, să aveți, în fine, deosebita bunătate de a ne spune ce este aceea un *iluminat*, pentru a putea ști astfel despre ce anume este vorba. (...) De obicei sunt numiți *iluminați* acei bărbați vinovați care, în zilele noastre, au cutezat să se gândească și chiar să organizeze în Germania cea mai criminală asociație, cel mai îngrozitor plan de distrugere în Europa a creștinismului și a statelor suverane. Același nume i se dă însă și discipolului plin de virtute al lui Saint-Martin, care nu e doar un propovăduitor al creștinismului, ci și un lucrător neobosit la ridicarea lui pe culmile cele mai sublime ale acestei legi divine. Îmi veți mărturisi în același timp (...) că niciodată nu li s-a mai întâmplat oamenilor să cadă într-o confuzie atât de mare. Vă mărturisesc că nu pot rămâne nepăsător la auzul oricărui om lipsit de judecată, bărbat sau femeie, care, la cel mai mic cuvânt ce-i mai presus de mintea lui, se pomenește aducând acuzații *iluminismului*, cu o ușurință și o necunoaștere ce ar purta spre disperare și răbdarea cea mai încercată. (...)

Contele. (...) După cum văd, ați dori *să avem deosebita bunătate* de-a vă desluși *ce este acela un iluminat*. Nu contest că adeseori se abuzează de această denumire și că nu este întotdeauna corect folosită. (...) Însă de vreme ce mă siliți să vă spun ce este acela un *iluminat*, recunosc că sunt prea puțini aceia care, mai mult decât mine, v-ar putea mulțumi cu un răspuns. Mai întâi, eu nu afirm că orice *iluminat* este francmason: spun doar că toți aceia pe care i-am cunoscut, mai ales în Franța, erau. (...) Doctrina *(Creștinismul transcendental)* este un amestec de platonism, de origenism și de filosofie ermetică, pe un fundament creștin. (...) Cel mai învățat, mai înțelept și mai subtil dintre teosofii moderni (a fost) Saint-Martin. (...) Discipolii săi, printre care am avut și eu prieteni, mi-au explicat adesea. (...)[265]

Prin această luare de poziție, Maistre se opunea, cu toată autoritatea sa intelectuală, confuziilor și amestecurilor de genul celor existente în cartea abatelui Barruel. În tradiția contrarevoluționară, al cărui întemeietor – dar și gânditor, cel mai profund și mai subtil – a fost Maistre, se va impune însă viziunea conspiraționistă a lui Barruel. În fața misticului și a filosofului, va fi avut câștig de cauză agitatorul.

Illuminati în opinia adepților contemporani ai teoriei conspirației

Analizată din punct de vedere semantic, noțiunea de „Illuminati" își schimbă mereu sfera și conținutul. Când îi desemnează doar pe evreii francmasoni sau pe iudeo-masoni în sens strict, ea are sfera cea mai restrânsă. Sfera maximă o are atunci când se referă în același timp la tipuri diferite de extratereștri și la descendenții acestora (hibrizi sau nu), la membrii anumitor dinastii, la francmasoni (conducătorii din umbră ai masoneriei), la evrei sau la sioniști (exponenții tipici ai „voinței de a domina" atribuită poporului evreu: familia Rothschild, denunțată ca o întruchipare a „feudalității financiare"[266] etc.), la anumite societăți secrete sau pe jumătate secrete inventate sau remodelate (atunci când există în realitate) ca figuri mitice și repulsive (CFR – Council of Foreign Relations, Skull & Bones[267], „Comitetul celor 300", „Consiliul celor 33", „grupul Bilderberg[268]" sau „cei din neamul Bilderberg", Comisia Trilaterală etc.)[269], la bancherii internaționali în căutarea puterii mondiale și la conducătorii nevăzuți ai mișcărilor revoluționare/internaționaliste, chiar la liderii grupărilor sataniste (fără a-i uita pe Hitler și Societatea Thule, și nici Societatea Vril[270]!). *Livre jaune n°5*, publicată în 1997, apoi în 2001 (prima ediție germană datând din 1993), este aproape în întregime consacrată enumerării, dezvăluirii și denunțării mai multor personaje din gruparea Illuminati[271].

Identificarea clară și distinctă a Illuminati după textele în care sunt evocați este deci imposibilă. Se poate presupune că valul de referiri este el însuși un indiciu al caracterului ocult atribuit acestor „Stăpâni ai lumii" care, în același timp, sunt și „dușmanii omenirii". Caracterul obscur al Illuminati face parte din joc: e o caracteristică a lor să fie neremarcați și nebăgați de seamă. Și, pe deasupra, mai sunt și de nelocalizat. Din aceste motive, pe parcursul atâtor pamflete, ei nu au încetat să se transforme și să-și schimbe mereu înfățișarea[272]. Și tot din aceste motive, unii autori de scrieri conspiraționiste, cum ar fi conferențiarul catolic contrarevoluționar Pierre Virion[273], se mulțumesc să denunțe „forțele oculte din lumea modernă"[274]. A obține o descriere a indivizilor și a grupurilor aparținând „forțelor oculte" sau „conspirației"[275], cum îl numește același Virion, este o sarcină fără de sfârșit. Totuși, întrebarea rămâne în picioare: cine sunt ei, de fapt? În *Livre jaune n°5*, cea mai recentă carte-cult despre societățile secrete și conspirațiile lor, ultimul cuvânt în această chestiune constă în a susține că ea nu-și poate afla răspuns:

Illuminati nu aparţin nici unei religii, nu fac parte din nici un partid, din nici o naţiune sau vreun grup de altă natură, ci doar se folosesc de acestea ca acoperire. Să ne amintim că acest joc a început cu milenii înainte de apariţia persoanelor menţionate în această carte şi va continua şi după moartea acestora. Persoanele desemnate, în zilele noastre, ca sataniste sau reprezentanţii comunităţilor sioniste (precum familia Rothschild, Warburg) nu sunt decât pioni pe o tablă de şah unde miza este încă şi mai mare[276].

În următorul pasaj de concluzii al *Livre jaune n°5*, Jan Udo Holey citează un alt specialist german în denunţarea societăţilor secrete şi a planurilor lor de dominaţie asupra lumii, Dieter Rüggeberg, autorul unui eseu intitulat *Geheimpolitik (Politica secretă):*

În 1920, Rudolf Steiner subliniase deja că numele celor mai de vază membri ai societăţilor secrete oculte nu apăreau niciodată pe listele nominale. (...) În organizaţiile ce se ocupau cu magia neagră, era elementar ca toate documentele importante să fie codificate într-o scriere secretă, pe care neiniţiaţii să n-o poată descifra dacă nu sunt în posesia cheii potrivite. În acest sens, dacă nu cumva se gândesc să renunţe la ideea de a afla tot adevărul, istoricii materialişti mai au mult de învăţat.[277]

Într-o carte publicată în 2001 în Statele Unite şi tradusă în franceză în anul următor la Québec, *Les Enfants de la matrice,* poligraful de tip New Age, David Icke, teoretician conspiraţionist care se arată partizan al unei definiţii în sens larg a redutabililor Illuminati, îi caracterizează după cum urmează:

Elita conducătoare nu adună mai mult de treisprezece familii la vârful piramidei sociale; îi datorăm acest sistem de control ale cărui ramificaţii ajung şi în societăţile secrete. Reţeaua ocultă de societăţi care serveşte elita mondială formează un ansamblu pe care noi îl numim Illuminati (termenul italian pentru „luminaţi"), căci aceşti oameni sunt luminaţi de cunoaşterea ce le este refuzată celor mulţi. Illuminati sunt un organism care, asemenea cancerului, parazitează toate organizaţiile mai importante, adică toate principalele societăţi oculte, orientează către acestea persoane recrutate şi selectate pe sprânceană pentru a ocupa posturi-cheie cam pretutindeni pe eşichierul internaţional. Ei infestează toate partidele, toate bisericile, toate ţările.[278]

Având, toate deopotrivă, un caracter internaţional sau mondial, aceste întruchipări ale complotului apar învestite cu o putere extraordinară ce inspiră

frică și pe care teoreticienii conspiraționiști o exploatează, străduindu-se să-și adapteze reprezentările polemice la o actualitate necontenit schimbătoare. De ce ar exista un complot la scară planetară, dacă nu pentru instalarea unui guvern mondial? Aceasta este teza orchestrată de multitudinea pamfletelor publicate în Europa și în America de Nord (Statele Unite și Canada) încă din anii 1960, fenomen editorial aflat, din 1990, în expansiune, datorită internetului. În 1966, unul dintre principalii reprezentanți ai propagandei „antimondialiste" franceze, catolicul tradiționalist Pierre Virion, publică în același timp textul unei conferințe rostite la Roma pe 25 octombrie 1965, *Les Forces occultes dans le monde moderne*, și un scurt eseu intitulat *Bientôt un Gouvernement mondial? Une super et Contre-Eglise?*[279] În Statele Unite, campaniile de opinie orchestrate de John Birch Society (creată pe 9 decembrie 1958), organizație anticomunistă și antisemită, au la bază ideea unui complot de proporții în care intră și Illuminati, și Revoluția Franceză, marxismul și mișcarea comunistă internațională, CRF (Council of Foreign Relations), și Națiunile Unite, considerându-se că scopul conspiratorilor ar fi fost aducerea Americii în dependență față de dictatura socialistă mondială, sub controlul Kremlinului[280]. În anii 1970 și 1980 sunt denunțați mai ales „manipulatorii mondiali" *(global manipulators)*, printre care cel mai des menționați sunt CFR, Comisia trilaterală sau grupul Bilderberg[281]. De la începutul anilor 1990, „guvernul mondial" va tinde să se confunde cu „Noua Ordine mondială", expresie lansată pe piața mediatică din toată lumea de către George Bush tatăl, în contextul oferit de primul război din Irak (1990–1991). De unde, un nou val de pamflete antimondialiste de extremă dreaptă, bineînțeles, dar, câțiva ani mai târziu, și de extremă stângă (varianta „antimondializare", apoi mișcarea „altermondialistă" care se constituie către anii 1999–2000). Iată cum este prezentat spre vânzare, pe un website, unul dintre aceste pamflete „antimondialiste" de extremă dreaptă, *Descent into Slavery?* (1980), aparținând editorului și eseistului american Des Griffin și axat pe denunțarea Noii Ordini mondiale *(New World Order)*:

> Într-o carte considerată „devastatoare", „magnifică", „minunat documentată" de către cititori de pe trei continente, Des Griffin se îndreaptă exact asupra bancherilor internaționali și arată, cu lux de amănunte și pe baza unei documentări aprofundate, istoria participării acestora la complotul Illuminati cu scopul de a crea un guvern mondial unic, de tip totalitar[282].

Metoda dramatizării, folosită de teoreticienii conspirației „iluministe" mondiale, este aceeași pe care o întâlnim în povestirile științifico-fantastice sau în

eseurile paraştiinţifice despre invazia extratereştrilor şi ciudatele „lumi necunoscute" din care provin aceştia: toţi sunt duşmani ai speciei omeneşti în totalitate, creaturi ameninţătoare care pun omenirea în pericol („vampirii spaţiului" despre care vorbeşte Colin Wilson[283], „reptilienii" şi descendenţii lor, pentru David Icke[284] etc.).

Un antimondialism esoteric este prezent în numeroase scrieri în care mitologia societăţilor secrete se îmbină cu aceea a complotului şi în care se regăsesc toate acele teme sintetizate şi în scurta prezentare a cărţii semiautobiografice a magului Franz Bardon (1909–1958), *Frabato, le Magicien*, „roman esoteric"[285] consacrat mai ales „Lojilor de magie neagră" şi răului comis de acestea:

> Autorul ne previne în legătură cu Ordinele Umbrei ce reunesc elitele finanţei şi ale industriei mondiale în scopul creării unei ordini a lumii întemeiate pe dependenţă şi aservire: cetăţeanul, ca de altfel şi statele, dispare în favoarea clientului abandonat într-o imensă piaţă spre care planeta avansează din ce în ce mai clar. Franz Bardon arată cum aceste Loji negre îi atacă pe adevăraţii Adepţi, cum ele, încă din negura timpurilor, au plănuit distrugerea omenirii şi cum i-au pricinuit suferinţă. (...)[286]

Dieter Rüggeberg, autor al *Geheimpolitik* (1990)[287], admirator şi editor al lui Franz Bardon de la începutul anilor 1970, afirmă, în epilogul lucrării sale, că Adolf Hitler era membru al uneia dintre cele 99 de „Loji negre" existente în lume şi că a încercat să obţină de la Bardon adresa celorlalte 98 de Loji, ceea ce i-ar fi permis să devină stăpânul lumii[288]. Într-un forum realizat în 2005, on-line pe site-ul France-Spiritualités[289], adeptul german al teoriei conspiraţiei lansează contemporanilor săi acest avertisment:

> Când priviţi la starea politică actuală din lume şi ştiţi că majoritatea problemelor se datorează Ordinelor şi Lojilor ce practică magia, faptele sunt foarte limpezi. Cum văd eu, ar fi acum un bun prilej (...) să fie publicate secretele de magie ale lui Franz Bardon. Omenirea trebuie să înţeleagă că a venit timpul să înceapă o lucrare de magie, în caz contrar, ea urmând a se năruí în sclavie şi haos.

Referitor la implicaţiile politice sau psihopolitice ale acestei culturi a conspiraţiei îmbrăcate în veşmântul esoterismului, se poate formula ipoteza că extremismul este o consecinţă a conspiraţionismului. Căci o concluzie logică a analizării istoriei universale în termeni de conspiraţie ar fi aceea că trebuie să se pună capăt dictaturii din umbră care conduce lumea, prin distrugerea sistemului

de control și de manipulare care, în lumea modernă, a luat numele de „democrație". Să se termine cu puterea societăților secrete și mai ales cu puterea societății secrete satanizate, Illuminati[290], despre care se crede că, timp de „mai multe milenii", le-ar fi condus pe toate celelalte, să se treacă la o opoziție radicală, cu toate mijloacele, împotriva elitelor supranaționale care stăpânesc ilegitim peste toată omenirea.

Acest antielitism fantastic își are ideologii săi titrați, scriitorii săi specializați, predicatorii săi celebri. Este vorba despre un nou val de populism adus de ideologia „anti-Gros"[291], răspândind zvonuri și imagini false despre puterea parazitară și distrugătoare a elitelor nelegitime, aparținând unei rețele de societăți secrete despre care se crede că ar forma un guvern mondial nevăzut. O mare parte a discursului antioligarhic și antiplutocratic din ultimii treizeci de ani este fabricat din astfel de ingrediente; un discurs „anti-", care, după ce, vreme îndelungată, a fost asociat extremei drepte (extremelor drepte), de la începutul anilor 1990, se întâlnește, la fel de bine, și în extrema stângă, mai cu seamă în cadrul manifestărilor contra mondializării, de partea „noii radicalizări": noii „stăpâni ai lumii" sunt acuzați de manipularea opiniei (deci chiar de distrugerea bazelor democrației reprezentative) și, totodată, de organizarea și legitimarea exploatării capitaliste în lume, de provocarea de războaie (a celor două războaie din Irak, mai ales), din motive ascunse, neavând nici un fel de legătură cu motivele invocate în mod public. Difuzate în toată lumea, cu aportul așa-numiților „altermondialiști", din 2000, temele de acuzație ale antimondialismului s-au banalizat. Între extremiștii rivali și opuși a început o leapșă de proporții care continuă și la mijlocul anilor 2000. La începutul cărții sale intitulate *Le Gouvernement invisible*, publicistul francez de extremă dreaptă Jacques Bordiot, colaborator al lui Henry Coston, atrage atenția cititorului:

> Eu nu am pretenția că pot divulga în câteva pagini manevrele ascunse și concertate ale unei oligarhii internaționale ce tinde să instaureze, sub autoritatea sa, un GUVERN MONDIAL. Singurul meu scop este acela de a dovedi existența acestei conjurații, de a dezvălui scopurile și mijloacele de care se folosește aceasta, în beneficiul unui public în mod deliberat menținut în ignoranță de către GUVERNE ÎNFEUDATE și de MASS-MEDIA, aflată la ordinele uneltitorilor. Fie ca acest mic manual de inițiere să deschidă ochii contemporanilor mei și să le fie un îndemn pentru a afla și mai mult despre dedesubturile unei politici duse pe socoteala lor.[292]

Să începem prin a fixa înțelesul termenilor „conspirație" (și/sau „complot") și „conspiraționism" („teoria conspirației" sau „complotism"). O conspirație este un plan pus la cale în secret împotriva vieții și siguranței unui individ sau ale unui grup de indivizi ori împotriva unei instituții. O conspirație presupune existența unui pact secret sau a unei înțelegeri secrete între mai multe persoane, deseori numită complot și orientată împotriva cuiva sau a ceva. Nu poate fi vorba despre conspirație în lipsa intenției de a face rău sau a manevrelor ascunse, având același scop. Unele conspirații vizează obiective precum puterea sau dobândirea de bogății. „Complotismul" sau „conspiraționismul" („teoria conspirației", *conspiracy theory)* este o viziune despre lume dominată de credința că toate evenimentele sunt premeditate, planificate ca atare și rezultat al unor intenții care, din pricină că sunt rele, sunt ținute ascunse.[293] Adepții „teoriei conspirației" cred că mersul istoriei sau modul în care funcționează societatea se explică prin înfăptuirea unui plan întocmit în secret de un grup mic de oameni puternici și fără scrupule (o superelită internațională), în scopul de a cuceri una sau mai multe țări, de a domina sau de a exploata un anumit popor, de a-i aservi sau chiar de a extermina reprezentanții unei civilizații. Nu sunt cu putință comploturi fără manipulări în secret, care, venind din partea unor indivizi legați între ei sau a unor organizații, generează evenimente sau lanțuri de evenimente.

„Marele complot" sau „marea conspirație" este percepută ca forță motrice a istoriei, ca principală cauză de producere a evenimentelor. Aceasta este reprezentarea centrală a ceea ce Richard Hofstadter a caracterizat ca fiind „stilul paranoic" sau „paranoid" *(paranoid style)* în câmpul manifestărilor politice.[294] Credința în acțiunea nevăzută a unor forțe ascunse („obscure" sau „tenebroase"), a unor puteri oculte și a unor influențe secrete conferă minților conspiraționiste iluzia pătrunderii în „culisele" istoriei oficiale la vedere, pentru a-i cunoaște pe adevărații ei agenți. A crede în marea conspirație este totuna cu a crede că suntem în posesia mijloacelor de „a explica până și cel mai mărunt eveniment, deducând totul dintr-o premisă unică" (Hannah Arendt). Reprezentarea despre complot, când este vorba despre unul la scară mondială, are funcția de cheie a istoriei. Karl Popper a construit un model al „teoriei sociologice a conspirației" pe care îl socotește, pe bună dreptate, foarte răspândit în lumea modernă: „[teoria sociologică a complotului] se întemeiază pe ideea că toate fenomenele sociale – și, mai ales, cele considerate, în general, negative, precum războiul, șomajul, sărăcia,

penuria – sunt efectul nemijlocit al unui plan urzit de anumiți indivizi sau de unele grupări de oameni"[295]. Viziunea conspiraționistă populează lumea cu dușmani absoluți și absolut redutabili pentru că sunt puternici și acționează în ascuns. Dușmanii imaginari, pentru care scopurile scuză toate mijloacele, sunt diabolizați: de la iudeo-masonii, iudeo-capitaliștii și iudeo-bolșevicii de ieri, la americano-sioniștii de astăzi. Postulând manipularea istoriei, teoria conspirației favorizează diabolizarea. Deseori, mondializarea este în prezent denunțată de către cei care pretind că vorbesc „în numele popoarelor"[296], din unghiul conspirației universale: „adevărații stăpâni ai lumii", fie ei acei oameni puternici acționând din umbră și despre care se crede că manipulează și controlează viața semenilor sub toate aspectele ei, se află în spatele politicii pentru o nouă ordine mondială favorabilă intereselor lor.

Denunțarea populistă a elitelor cosmopolite își află în viziunea despre conspirație un redutabil vehicul retoric care face și mai complicată reprezentarea paranoică a acestuia: căci elitele existente, contestate ca nelegitime, apar ele însele ca marionete ale unor forțe obscure. Credințele conspiraționiste se structurează în jurul a trei principii[297]:

1° Nimic nu se petrece din întâmplare. Nimic nu este accidental sau lipsit de noimă[298], ceea ce implică o negare a hazardului, a contingentului, a coincidențelor întâmplătoare. Tot ceea ce se întâmplă este rezultatul unor intenții și al unor voințe ascunse. Orice eveniment a fost, ca să spunem așa, premeditat, programat. „Nimic nu e întâmplător" afirmă autorul anonim al prefeței la pamfletul lui William Guy Carr, *Conspirația mondială*[299]. (...) Într-un articol apărut în 1969, Jacques Ploncard d'Assac afirmă: „Nimic nu se întâmplă fără să fi fost pregătit, ori la lumina zilei, ori din umbră"[300]. Tot ce a însemnat răsturnare politică sau economică a fost planificat. La începutul bestsellerului său din 1971, Gary Allen enunță: „Cele mai multe dintre evenimentele majore ce au loc în lume sunt efecte ale înfăptuirii unui plan preexistent"[301]. Ele au fost deci intenționate și gândite de către un individ sau de o grupare de indivizi. Astfel că, dacă cineva are un avantaj de pe urma unui eveniment, el poate fi acuzat că este autorul acestuia, coautor sau măcar un intermediar. O variantă a regulii după care mințile înguste pot descoperi cu certitudinea cea mai deplină pe cel vinovat: „Cine are de câștigat de pe urma faptei?" Exemplu: Revoluția Franceză i-a emancipat pe evrei, deci evreii sunt aceia care au făcut numita Revoluție.[302] Această caracteristică nu i-a scăpat lui Karl Popper, care observa: „Potrivit teoriei conspirației, tot ce se întâmplă se datorează celor care au un avantaj din asta"[303].

2° Nimic nu este așa cum pare a fi. Aparențele sunt deci mereu înșelătoare[304]. Totul este ascuns sub mască, deci trebuie demascat. Conspiratorii știu să-și deghizeze și să-și tăinuiască manevrele. Dușmanii reali sau cei adevărați nu sunt neapărat cei aflați la vedere, ci sunt, cel mai adesea, dușmani ascunși. Cât despre prieteni, mai bine să nu te încrezi în ei! Dușmanii cei mai periculoși știu să se prefacă a fi prieteni apropiați.

3° Toate se leagă, dar într-un fel ocult. Din acest motiv, cine crede în conspirație trebuie să se angajeze într-o căutare nesfârșită de indicii și de interconexiuni ascunse. Cu cât complotul este mai extins, cu atât este mai aproape de „conspirația mondială", iar depistarea simptomelor acestuia devine cu atât mai importantă. Un adept al teoriei conspirației trebuie să se arate sensibil la cel mai mic semn, să fie în stare să interpreteze și indiciile cele mai slabe, urmele cel mai greu de identificat, semnalele cele mai indirecte. Munca lui urmează „paradigma indiciului" și seamănă până la confuzie (de care trebuie totuși să ne ferim!) cu munca detectivului și a psihologului. În lipsa unor criterii clare sau, și mai rău, fiind de nedefinit, „maniacul conspirației" se dedă unor interminabile demersuri decodificatoare. Orice interpretare duce la alta nouă sau este ea însăși reinterpretată la nesfârșit. Exemplu: în spatele Revoluției Bolșevice, conspiraționistul descoperă ateismul și materialismul mișcării comuniste, puterea financiară a „bancherilor internaționali", politica secretă a lui Wilhelm al II-lea, dorința de revanșă a evreilor hotărâți să distrugă Rusia imperială, bastion al civilizației creștine etc.

O trăsătură importantă a gândirii conspiraționiste și care tocmai pune în evidență caracterul ei paranoid este tendința de a da un chip dușmanului din interior, cel presupus a fi fost „infiltrat", pentru a folosi o metaforă frecvent utilizată de către teoreticienii conspirației. Câtă vreme nu este reperat și identificat, elementul străin, presupus „infiltrat", este potențial periculos. Faptul de a trece nevăzut este unul dintre secretele puterii sale – o putere de a contamina, de a infecta, care duce la descompunerea corpului atins și chiar la dispariția acestuia. Motivul acesta al „infiltrării", paranoic, de altfel, a fost fabricat în contextul antimasonismului catolic: teama de „infiltrările masonice" chiar în preajma Sfântului Scaun. Tema infiltrării în Biserica Catolică a francmasonilor sau a Illuminati este des întâlnită în textele produse de mediile catolice integriste în secolul al XIX-lea (cu prelungire până la începutul secolului al XX-lea). În astfel de texte, discursul „paranoic" pe tema „dușmanului din interior" este deja un loc comun: în ele se vorbește despre „infiltrări masonice în sânul Bisericii"[305], despre „infiltrările dușmanului în Biserică[306]" sau „pătrunderea dușmanului în sânul Bisericii", unde *Revue internationale des sociétés secrètes* vedea

„cauzele Apostaziei actuale". În pamfletul redactat în 1958, *La conspiration mondiale dont le but est de détruire touts les gouvernements et religions en place*, William Guy Carr explică războaiele mondiale prin succesul pe care l-a avut „conspirația Illuminati" sub conducerea secretă a lui Albert Pike (pretinsul „Suveran Pontif al Francmasoneriei Universale"[307]) în dobândirea controlului asupra Vaticanului:

> În scopul de a provoca un ultim cataclism social între comuniști și creștini, *Pike a trebuit să plaseze Iluminiști în posturile de control ale puterii în statul Vatican.* Pentru a înlesni infiltrarea Illuminati, Pike i-a ordonat lui Mazzini să creeze în Europa un climat „anti-Vatican". (...) *Din momentul în care Illuminati s-au infiltrat la Vatican, Conspirația Luciferică a pus la cale două războaie mondiale care au împărțit Creștinătatea în două armate opuse.* (...) Până în zilele noastre, cursul evenimentelor se conformează cu strictețe instrucțiunilor lui Weishaupt și Conspirației sale Luciferice[308].

În Franța, Jacques Ploncard d'Assac publică în 1975 o lucrare despre „Biserica ocupată" și Arnaud de Lassus, în 2002, o broșură în care denunță „Câteva aspecte ale infiltrării masonice a Bisericii"[309]. În 1976, Monseniorul Marcel Lefebvre afirmă: „Astfel că infiltrarea Bisericii este obiectivul unui plan sistematic stabilit cu o sută cincizeci de ani în urmă, căci: «lumea trebuie decatolicizată... Revoluția în Biserică este revoluția permanentă! (Scrisorile lui Nubius, agent al organizației Haute Vente – Înaltei Vânzări)»[310]" Nubius, ca și Piccolo-Tigre[311], este un personaj fictiv inventat de propaganda antimasonică a Sfântului Scaun și căruia Crétineau-Joly i-a dat în cartea sa un chip verosimil[312]. Acest jurnalist legitimist și contrarevoluționar fusese însărcinat, în 1846, de către papa Grigore al XVI-lea, să scrie o istorie a societăților secrete pe baza Arhivelor Vaticanului și a documentelor interne ale frăției Carbonarilor, societate secretă politică devenită celebră după 1820. Documente presupuse a fi fost confiscate de poliția pontificală, în vreme ce unele fuseseră pur și simplu falsificate de dragul cauzei, și anume, lupta împotriva masoneriei și a celorlalte societăți secrete. Lucrarea lui Crétineau-Joly, în cea mai mare parte redactată în 1848, nu a apărut decât în 1859, regândită din motive politice („fostul Carbonar Ludovic-Napoleon Bonaparte" venise între timp la putere!) și sub un alt titlu. Carbonarii erau într-adevăr denunțați ca o societate secretă care dirija în secret celelalte secte, al căror plan machiavelic (sau, mai exact, „satanic") ar fi fost acela de a infiltra Biserica pentru a-și realiza programul politic.[313] Iată cum putea fi alimentat

delirul de interpretare în mediile catolice, în special în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Complotul masonic iluminist: schița unei genealogii

Să ne ocupăm acum de apariția în istorie a acestui mit politic modern, la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Mitul conspiraționist începe să capete contur în discursul ce pretindea a ține piept conspirației masonice care ar fi avut ca obiectiv distrugerea civilizației creștine și răsturnarea ordinii sociale considerate „naturale"[314]. El începe să se formeze, în principal, în perioada imediat următoare Revoluției Franceze, pe baza celor ce se zvoneau și a legendelor antimasonice exploatate de propaganda Bisericii, și ajunge la maturitate, ca să zicem așa, în anii 1797–1799, alimentat fiind de scrierile antimasonice (și antienciclopediste) ale marchizului de Luchet[315], ale contelui Antoine Ferrand[316], ale abatelui Jabineau[317], ale abatelui Lefranc[318], ale lui Charles Louis Cadet de Gassiccourt (sau Cadet-Gassicourt) și, ulterior, de acelea ale abatelui Augustin Barruel[319] și ale lui John Robison[320]. Una dintre tezele fanteziste în favoarea căreia argumentează abatele Lefranc, mai ales în cartea sa intitulată *Le Voile levé pour les curieux, ou le Secret de la Révolution de France révélé à l' aide de la Franc-Maçonnerie* (1791)[321], era că „Templierii care, după desființarea ordinului lor, au intrat în Francmasonerie, i-au transmis acesteia dorința de răzbunare împotriva regilor și a preoților"[322]. Ca expresie a unei vechi tradiții anticreștine izvorând din vremea lui Hiram[323], francmasoneria este condamnată fără deosebiri de nuanță de Lefranc, care vede în activitățile ei realizarea unui „plan sinistru și a nelegiuirii celei mai criminale și mai periculoase din câte s-au văzut în lume de la începuturile creștinismului"[324]. Ideea unei conspirații masonice de natură satanică îndreptate împotriva monarhiei, dar și a „adevăratei religii" (masoneria fiind redusă la un avatar al ereziei întruchipate în istorie de Reformă și de mișcarea jansenistă) este prezentă în cartea abatelui Lefranc *Conjuration contre la Religion catholique et les Souverains, dont le projet, conçu en France, doit s' exécuter dans l' univers entier* (1792). În ultima sa carte, abatele Lefranc insistă asupra influenței hotărâtoare a „filosofilor" (cei ai Luminilor) asupra lojilor în care aceștia ar fi făcut să se răspândească „păgânismul filosofic" transpus în „misterele unei religii simbolice"[325]:

> În lojile francmasoneriei, filosofia își revenea de pe urma înfrângerilor suferite, acolo, la întuneric, își recâștiga autoritatea pe care și-o pierduse la lumina zilei. În aceste subterane ascunse, își formau fiii nevolniciei și ai necredinței trăsăturile ce le-ar fi servit în lupta contra cerului și a reprezentanților acestuia pe pământ. Toate câte s-au văzut făptuite de societățile create în Franța au fost timp îndelungat pregătite în lojile masonice.[326]

În opinia lui Lefranc, revoluționarii conspiratori vor distrugerea pentru totdeauna a principiului însuși al monarhiei:

> Autorii și uneltele complotului revoluționar nu urmăresc persoana monarhilor, căci numai și numai ideea de monarhie, a oricărei puteri, a oricărei autorități exercitate de o singură persoană, este ceea ce-i revoltă pe ei[327].

Iacobin decepționat, Charles Louis Cadet de Gassincourt (1769–1821), farmacist și chimist, mason pocăit și membru al Academiei de Științe, arestat în timpul Terorii, a dobândit o oarecare celebritate printr-o lucrare apărută în 1796 la Paris: *Le Tombeau de Jacques Molay ou le secrèt des conspirateurs, à ceux qui veulent tout savoir*[328]. În același an (după toate aparențele), el publică un adaos acestei lucrări: *Les Initiés anciens et moderns. Suite du Tombeau de Jacques Molay* (s.d.)[329]. El este și autorul unui lung pamflet (f.d.) intitulat *Les Francs-Maçons ou les Jacobins démasqués. Fragments pour l' histoire* (cu reluarea, în prima parte, a textului din *Tombeau...)*, despre care istoricul John Roberts face presupoziția că n-ar fi fost publicat înainte de 1800[330].

Inspirat de scrierile abatelui Lefranc, Cadet de Gassicourt avansează teza că templierii ar fi principala verigă a unui lanț lung de conspiratori de orientare anarhistă și criminală al cărei proiect de regicid și de rele de tot felul coboară în timp până la Vieux de la Montagne („Bătrânii de pe Munte") și discipolii acestora din secta Assassinilor (sau „Haschichini") din Siria Evului Mediu (secolul al XVIII-lea) și ale cărei ultime realizări ar fi fost cucerirea Bastiliei și Teroarea, rele comise de către „templierii iacobini". Așadar, doctrina regicidă și antipapismul templierilor s-ar trage direct din Vieux de la montagne. Cadet de Gassicourt nu făcea decât să sistematizeze și să radicalizeze „explicațiile" Revoluției Franceze prin răzbunarea templierilor, victime ale monarhiei franceze. Urmându-l mai departe, aflăm că membrii celor patru Loji ale Francmasonilor Templieri, considerate a fi fost întemeiate de către ultimul Mare Maestru, Jacques Molay, chiar în timpul cât a fost întemnițat, ar fi jurat, după moartea acestuia, în 1314, „să stârpească toți regii și neamul Capețienilor, să distrugă puterea papei, să propovăduiască libertatea popoarelor și să întemeieze

o republică universală". Ca și Luchet și mulți alții, Cadet de Gassicourt are o percepție polemică asupra masoneriei templiere (amplu mitologizată) și despre „Iluminații Teosofi", fără a-i omite nici pe „Hermetiști"[331]. Din teoria despre complot, Barruel va reține dimensiunea ei istorică sau genealogică (mai ales considerarea francmasonilor ca urmași ai templierilor), punând pe prim-plan teza transmiterii jurământului de răzbunare (plan de tip „revoluționar" sau generator de anarhie). Concepția despre o conspirație istorică ce s-ar fi petrecut timp de secole stabilește o anume legătură între două idei: idea unei înlănțuiri necesare, după modelul dinastic, genealogic, se adaugă ideii unei contaminări inevitabile, deși inexplicabile (deci „magice"[332]). Iată cum se prezintă, pe scurt, modelul genealogic, la Barruel: „Totul are o legătură, de la catari la albigenzi, la cavalerii templieri și, de aici, la masonii iacobini, totul răzbate dintr-o aceeași origine"[333]. Tot ce se spunea de rău despre masoni se închega astfel treptat într-o legendă, legenda complotului permanent pus la cale de Illuminati, ce avea un scop politic imediat (împotriva iacobinismului), dar mai avea și altele, de vreme ce o regăsim în cele mai diferite contexte, pe tot parcursul secolelor al XIX-lea și al XX-lea, până la readucerea ei în actualitate, într-o manieră cu totul deosebită, în anii 1990 și 2000.

Diabolizarea pentru prima dată a Iluminaților din Bavaria se datorează, în foarte bună măsură, zvonului potrivit căruia Joseph (Giuseppe) Balsamo, zis Cagliostro sau conte de Cagliostro (1743–1795), ar fi fost un membru important ale acestei organizații. Pamflete din epocă îl acuzau că ar fi fost chiar șeful secret al Iluminaților[334]. Diabolizarea înseamnă și o supraestimare a puterii acestei secte. Iată ce scriu, în avertismentul ce precedă versiunea franceză a cărții publicate anonim și atribuite lui Père Marcello (din Ordinul iezuiților), *Vie de Joseph Balsamo* (1791), editorii Onfroy și Treuttel, care se vede că citiseră *Essai sur la secte des Illuminés* al marchizului de Luchet, despre masoneria atribuită lui Cagliostro:

> Avea legături clare cu nebunia cea întunecată a *iluminaților* din Germania despre care amănunte stranii pot fi citite în cartea marchizului de Luchet. (...) Această sectă de maniaci s-a strâns astăzi în jurul mai multor tronuri, ea ține eșarfa erorii pe ochii mai multor monarhi pe care îi înstrăinează de talente și virtuți, împarte slujbe civile și militare și amenință să ruineze statele pe corpul cărora s-au încuibat precum căpușele. Secta învăluie cu ura sa atât religia care o condamnă, cât și filosofia care o respinge. (...) La Frankfurt-pe-Mein, Cagliostro a fost admis în această cloacă de scelerați.[335]

În legendă, ținta politică va fi, cu timpul, mai accentuată decât aceea „cosmopolitică" atribuită Illuminati: instalarea, pe ruina popoarelor și a religiilor, a unui guvern mondial despotic sau „totalitar"[336]. Ideea era însă prezentă la abatele Barruel, precum și la dublura și rivalul său scoțian John Robison (1739–1805). În același sens ca Barruel, matematicianul și fizicianul scoțian de la Royal Society din Edinburgh, de religie protestantă și cunoscător din interior al masoneriei, a elaborat teoria conspirației antireligioase și antimonarhice, organizată, în principal, de către francmasoni și de Illuminati, în celebra carte, publicată în 1797: *Proofs of a Conspiracy Against All the religions and Governments of Europe, carried on in the Secret Meetings of Free Masons, Illuminati, and Reading Societies.*[337] Lucrarea a fost tradusă imediat în franceză și publicată la Londra sub titlul: *Preuve de conspirations contre toutes les religions et tous les gouvernements de l' Europe ourdies dans les assemblées secrètes des Illuminés, des Francs-Masons et des Sociétes de Lecture*[338]. Informația lui Robison care (potrivit lui Le Forestier) „nu cunoștea mai deloc limba germană", despre Iluminații din Bavaria, este mai redusă cantitativ și calitativ decât aceea de care dispunea Barruel.[339] La începutul cărții sale, Robison își prezintă pe scurt opinia, într-un fel foarte apropiat de viziunea centrală a lui Barruel:

> Am văzut *formându-se o asociație cu unicul scop de a distruge din temelii toate așezămintele religioase și de a răsturna toate guvernele din Europa.* (...) Am observat că personajele care au avut o contribuție mai mare la revoluția din Franța erau membri ai acestei asociații, că planurile lor au fost gândite după principiile acesteia și aduse întocmai la îndeplinire, fără dificultate. M-am convins că asociația există și în prezent, că ea lucrează mereu într-ascuns și că, după toate semnele, emisarii ei depun eforturi să răspândească printre noi doctrinele ei mârșave. (...) Asociația despre care vorbesc este Ordinul Iluminaților. (...)

Termenul „Illuminati", folosit de foarte respectatul Robison, va rămâne înscris în lexicul de bază al autorilor conspiraționiști. Teza lui Augustin de Barruel (1741–1820), numit mai frecvent Augustin Barruel sau „abatele Barruel", ex-iezuit emigrat la Londra în 1792 și care nu este exclus să fi fost primit mason într-o lojă din Ardèche, este că Revoluția Franceză a fost rezultatul unei conspirații ai cărei principali actori au fost gânditorii iluminiști („sofiști ai necredinței și ai păgânismului"), francmasonii („sofiștii rebeliunii") și, mai ales, Ordinul Iluminaților din Bavaria („sofiștii păgânismului și ai anarhiei..."), creat

în mai 1776 de către Weishaupt (zis Spartacus) și dizolvat în 1785 de către autoritățile bavareze. Informația lui Barruel – care cunoștea limba germană – despre Iluminații din Bavaria, destul de răspândită și oarecum de luat în serios (ceea ce nu împiedică defel interpretările de rea-credință), se întemeiază pe studiul documentelor ordinului și pe informațiile de primă mână primite de la doctorul Starck, aventurier și teolog german care-i declarase război lui Weishaupt.[340] Această impresionantă documentație nu-l împiedică însă pe Barruel să propună o interpretare aberantă a Conventului de la Wilhelmsbad (care va fi preluată de către toți autorii catolici conspiraționiști din secolul al XIX-lea), prin denunțarea la un loc a lui Weishaupt, Saint-Martin și Swedenborg[341].

„Iudaizarea" conspirației masonice

În vreme ce modelul conspirației masonice/iluministe este deja notoriu, se profilează un al doilea cap de acuzare: conspirația masonică ar fi condusă în secret de evrei, ca adevărați maeștri ai lojilor ce lucrează în ascuns (fr. *arrière-loges*, n.tr.). Acesta este mesajul cuprins în așa-zisa scrisoare a lui Jean-Baptiste Simonini (datând din 1806), un fals pus în circulație de Barruel însuși. Mitul conspirației iudeo-masonice se constituie însă în forma sa definitivă abia în ultima treime a secolului al XIX-lea. El este pe larg descris în lucrarea cavalerului Gougenot des Mousseaux, *Le juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens*, apărută în 1869 la Paris, Ed. Plon. Prin această carte, un adevărat tratat de antimasonism și de iudeofobie catolică contrarevoluționară din care s-au inspirat toți autorii de pamflete antievreiești de la sfârșitul secolului al XIX-lea, Henri Roger Gougenot des Mousseaux (1805–1876) a devenit celebru în ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea[342]. Teza centrală a lucrării, vădit influențate de lectura scrierilor lui Emil Eckert, este că „toate mișcările sociale și anticreștine" ce zguduie lumea sunt „opera francmasonilor și a evreilor", că francmasoneria, nefiind decât un instrument în mâinile evreilor, toate aceste răsturnări revoluționare anunță „triumful evreului" al cărui „inevitabilă consecință" este distrugerea „civilizației creștine".[343] Căci „scopul evreului, a cărui *convingere* merge în sens invers celei a creștinului, este iudaizarea lumii și distrugerea civilizației creștine de pretutindeni"[344]. „Iudaizarea lumii" este exact scopul invers „al creștinului practicant", acela de a „creștina lumea"[345]. Din acest motiv propune Gougenot ca evreul practicant să fie numit „misionar al răului"[346]. Complotul masonic este genealogic legat de iudaism prin

Cabala: „Sub acoperământul societăților oculte, artizanii tuturor agitațiilor anticreștine sau antisociale care tulbură lumea activează, prin legătura secretă și iudaică a Cabalei, în enorma asociație internațională desemnată cu numele recent de francmasonerie"[347]. „Evreii cabaliști" sunt „adoratori ai lui Satana". Or, orientarea secretă a lojilor care lucrează în ascuns (și ele secrete!) este evreiască.

Iată, prin urmare, gândirea anticreștină a secolului al XVIII-lea, Alianța Israelită *Universală* a societății *universale* a masoneriei trăind o singură și aceeași viață, animată de unul și același suflet! În sfârșit, masoneria adepților de rang înalt, a inițiaților serioși ne îngăduie să vedem în formele ei de manifestare că ea nu este cea definitivă, că organizația latentă a iudaismului militant, ca și Alianța Israelită Universală, nu e decât una dintre organizațiile sale la vedere[348].

Francmasoneria, precizează antiocultistul Gougenot des Mousseaux, întrucât „provine din misterioasele doctrine ale Cabalei", „nu e decât forma principală și modernă a ocultismului pentru care evreul este prinț, pentru că el, în toate veacurile, a fost prințul și Marele Maestru al Cabalei"[349]. Or, „scopul aparte" al „ocultismului" este „decreștinarea lumii"[350], adică, în definitiv, aducerea acesteia în mâinile lui Satana. Gougenot des Mousseaux trage concluzia că francmasoneria este o societate secretă evreiască, „natural" evreiască, dar și în mod ocult evreiască și, ca atare, cu siguranță cea mai periculoasă dintre secte, fiind înșelătoare în cel mai înalt grad:

> Evreul este, în modul cel mai firesc și, adăugăm, și necesar, sufletul, șeful, adevăratul Mare Maestru al masoneriei, ai cărei demnitari cunoscuți nu sunt, în cea mai mare parte a timpului, decât șefii de fațadă, înșelători și înșelați deopotrivă, ai ordinului[351].

Trebuie să plecăm de la premisa că, dincolo de masoneria la vedere, există această „supremație masonică a evreului" ce nu se poate dovedi cu „probe materiale"[352]. Distincția pe care-o făcea Barruel între lojile la vedere și lojile ascunse, erijate în model de inteligibilitate, îi permite lui Gougenot des Mousseaux să dea de urma unui hipersecret în interiorul secretului: în spatele șefilor de suprafață și cunoscuți (sau care, cel puțin, pot fi cunoscuți) ai masoneriei, trebuie prezumată existența adevăraților șefi, necunoscuți (și chiar de necunoscut). Aceștia din urmă, „înalți adepți" sau „Superiori necunoscuți", nu pot fi decât evrei (sau în majoritate evrei)[353], predispuși în mod natural, dar și prin istoria și practicile lor la manevre „oculte". Acesta este motivul pentru care „lojile masonice (...) devin (...) pentru Israel adaosuri indispensabile ale Sinagogii"[354]. Masoneria își

merită pe deplin acuzația că este „Sinagoga lui Satana“[355]. În măsura în care sunt o cauză motrice diabolică, evreii se regăsesc la baza tuturor răsturnărilor revoluționare: trebuie doar „să recunoști în evreu pe acela care pregătește, pe uneltitorul și inginerul-șef al mașinăriei revoluțiilor“[356]. Faptul că masoneria joacă un rol revoluționar se datorează, prin urmare, conducerii sale secrete evreiești.

Nici o conspirație evreiască sau iudeo-masonică n-ar fi cu putință fără contribuția societăților secrete, pline de inițiați, sau a Illuminati stigmatizați, în 1797–1798, de abatele Barruel ca „dușmani ai seminției omenești și fii ai lui Satana“. În 1914, Charles Nicoullaud, un apropiat colaborator al Monseniorului Jouin, îi atribuia o genealogie luciferică: „Duhul răului și-a aflat refugiul în societatea secretă, aducându-i acesteia rituri și simboluri păgânești; apoi, sub influența sa, din Societatea secretă s-a născut Francmasoneria“[357]. A lupta împotriva unor asemenea dușmani înseamnă, întâi de toate, a le da pe față mașinațiunile: literatura antievreiască modernă se înfățișează ca o literatură conspiraționistă, un răspuns al setei de dezvăluiri a societății, în special al cererii de demascare a conspirațiilor. Această cerere izvorăște din sentimentul destul de vag că „ni se ascunde ceva“, și anume, de către cei din straturile superioare, de către elitele corupte sau superelitele nevăzute. Încercând să răspundă acestei cereri de dezvăluire și demascare, teoreticienii conspiraționiști inventează conspirații mondiale, făcându-le să meargă chiar până în epoca templierilor, la întemeierea Ordinului iezuiților și al Iluminaților din Bavaria[358]. Aceste genealogii mitice includ liste de fondatori, de precursori, de intermediari sau continuatori care iau un număr impresionant de chipuri noi: francmasoneriei, Alianței Israelite Internaționale și B'nai B'rith-ului li se adaugă, în secolul al XX-lea, Societatea Națiunilor, Comisia Trilaterală, grupul Bilderberg, Council of Foreign Relations (CFR) etc[359]. Nici vorbă despre vreun „pericol evreiesc“ (sau iudeo-masonic) în afara organizațiilor secrete în care acționează întunecate și nevăzute forțe[360] ce se insinuează în centrele puterii.

Aceste societăți secrete sunt închipuite ca o francmasonerie diabolizată, o supermasonerie ultrasecretă imaginată ca organizație satanică: discursul antimasonic de la sfârșitul secolului al XVIII-lea precedă, în acest sens, pe cel conspiraționist, antievreiesc, fiind chiar o sursă a acestuia. În cartea sa abatele Barruel oferă varianta canonică a lecțiunii conspiraționiste a istoriei moderne ce trebuia să ducă la Revoluția Franceză, ca efect și dovadă a conspirației masonice:

> Totul, în această Revoluție Franceză, până la cele mai oribile dintre uneltirile sale, totul a fost intenționat, premeditat, combinat, hotărât și prevăzut: totul a fost efectul celei mai cutremurătoare mârșăvii, pentru că totul a fost pregătit din timp și adus la îndeplinire de către persoane singure cunoscătoare ale țelor conspirației urzite vreme îndelungată în societăți secrete și care au știut să aleagă și să grăbească momentele prielnice conspirațiilor[361].

Mai exact, mitul repulsiv al „pericolului evreiesc" se hrănește din mitologia societăților secrete despre care se crede că ar conduce lumea și care presupun teza manipulării oculte, satanice, în ultimă instanță, a deciziilor și a acțiunilor oamenilor[362]. Într-un pamflet antiiluminist din 1788 și larg difuzat între 1789 și 1792, marchizul de Luchet caracteriza astfel obiectivele și metodele „sectei Iluminaților":

> Această sectă are scopul de a stăpâni lumea, de a lua asupra sa autoritatea monarhilor, de-a le uzurpa tronurile, nemailăsându-le acestora decât onoarea de a purta pe frunte coroana. Ea împrumută de la iezuiți ideea supunerii oarbe și principiile regicide; de la francmasonerie, probele și ceremoniile exterioare; de la templieri, aluziile ascunse și o cutezanță de neînchipuit[363].

În primul număr din *Revue internationale des sociétés secrètes,* în 1912, Monseniorul Jouin, care avea să publice în 1920 o traducere franceză comentată a *Protocoalelor Înțelepților Sionului,* enunță principiul director al viziunii sale despre lume: „În ziua de azi, societatea secretă este stăpână peste lume. (...) În zilele noastre, lucrurile se petrec la fel ca pe vremea Iluminismului și a Haute-Vente, iar francmasoneria este tot mai evident efectul concentrării societăților secrete, astfel încât, într-un sens foarte larg, ea poate fi numită stăpâna lumii"[364]. Dar francmasoneria este „ea însăși subordonată unor grupuri superioare"[365], precizează imediat Monseniorul Jouin și trece numaidecât la identificarea acestora: „În zilele noastre, istoria societăților secrete este pagina magistrală a istoriei evreiești. (...) De unde vine această alianță? Dacă Francmasoneria este mondială, atunci este firesc să fie în legătură și cu rasa evreiască, o rasă cosmopolită prin temperament și ispășenie"[366]. Or, evreii se caracterizează printr-o „întreită aspirație": „Dominația universală, revoluția socială și ruina catolicismului"[367]. Aceasta era una dintre convingerile fundamentale ale lui Gougenot des Mousseaux, rezumată în 1869 în cartea sa *Le Juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens:* „Iată dar, iată evreul, iată-l pe evreul zilelor noastre, adică pe acela care, la umbra societăților secrete al căror suflet și

prinț este, ne pregătește un apropiat și de temut viitor. (...)"[368] Inventarea mitului despre Înțelepții Sionului porniți să cucerească lumea este o reinventare a lui Satana. Căci, în societățile contemporane, este foarte posibil, chiar dacă nu mai crede nimeni în diavol, ca politica în plan mondial să fie imaginată ca o înfruntare între forțele binelui și cele ale răului[369].

Să ne referim la pretinsa scrisoare expediată din Florența de pseudocăpitanul Jean-Baptiste Simonini, scrisoare datată din 5 august 1806, pe care abatele Augustin Barruel spunea că ar fi primit-o pe 20 august și care va fi publicată la Paris de către Père Grivel (un fost apropiat al lui Barruel), în iulie 1878 în revista catolică tradiționalistă *Le Contemporain*[370], apoi în *Civilità cattolica*; pe 21 octombrie 1881, înainte de-a fi larg difuzată și exploatată de mediile antievreiești și antimasonice europene[371]. Conținutul ei se poate rezuma prin afirmația că evreii sunt la originea tuturor societăților secrete și a tuturor conspirațiilor. Pretinsa scrisoare confidențială, un fals, confecționat probabil chiar de către primul care a făcut-o publică – poate la instigarea Sfântului Scaun[372] –, este esențială pentru înțelegerea specificului politic și cultural al mitului despre complotul iudeo-masonic mondial, așa cum a fost el elaborat din surse diferite, în Europa, pe tot parcursul secolului al XIX-lea.

Din textul care a precedat *Protocoalele*, fabricat, după toate aparențele, de Barruel însuși, aflăm că „secta iudaică" formează împreună cu toate celelalte secte (francmasoni, iacobini etc.) una și aceeași „facțiune" ce are ca scop „nimicirea" civilizației creștine. Aceste secte diabolice au rolul de a deschide calea Antihristului, ceea ce este în acord cu presupusa natură a „fiilor diavolului". Dezvăluit într-o scrisoare fictivă atribuită unui personaj misterios, planul de exercitare a dominației se dublează cu un program de distrugere. Aurul constituie motorul puterii „sectei iudaice": tema puterii financiare a evreilor, pe când „mitul Rothschild" nu se constituise încă[373], este deja pregnant reliefată. Referirile la strategia de „demascare" este parte componentă a retoricii conspiraționiste, așa cum rezultă atât din pseudoscrisoarea lui Simonini, cât și din textele contrarevoluționare publicate de Barruel sub numele său. Această „*forgery*" (fals sau lucru contrafăcut) are valoare de model în măsura în care a constituit o prefigurare a literaturii de denunțare a iudeo-masonismului, a cărei difuzare masivă nu se va produce decât în ultima parte a secolului. Această micro-„făcătură" cu pretenții demistificatoare începe astfel:

> Primiți, așadar, domnule, din partea militarului ignorant ce sunt, cele mai sincere felicitări pentru lucrarea *Mémoires pour servir à l' histoire du jacobinisme*,

1797–1799. (...) Oh, cât de bine ați demascat aceste secte infame ce deschid calea Antihristului și sunt dușmani neîmpăcați nu doar ai religiei creștine, ci ai oricărei religii și ai oricărei societăți, de orice fel! Există însă, cu toate acestea, una despre care nu vorbiți decât în treacăt. Poate că ați considerat că, fiind mai cunoscută, este și cel mai puțin de temut. Dar, după mine, ea reprezintă astăzi o putere uriașă, dacă ne gândim la marile bogății de care dispune și la protecția de care se bucură în aproape toate țările Europei. Înțelegeți, desigur, domnule, că mă refer la secta iudaică. Ea pare că este cu totul separată și ostilă față de celelalte secte, dar în realitate nu este așa. Practic, e de-ajuns ca una dintre ele să arate dușmănie numelui de creștin, pentru ca ea, de îndată, să-i arate bunăvoință, s-o ia părtașă și s-o plătească. Dar n-am văzut-o de atâtea ori și nu o vedem oare și acum risipindu-și aurul și argintul pentru a-i susține și a le spori numărul sofiștilor vremurilor moderne, francmasonilor, iacobinilor, iluminaților? Prin urmare, evreii, dimpreună cu toți ceilalți sectanți, formează o singură facțiune cu scopul de a nimici, dacă așa ceva este posibil, numele de creștin[374].

Câțiva ani mai târziu, convins pare-se de „scrisoarea lui Simonini", Joseph de Maistre îi scrie țarului Alexandru I pentru a-l pune în gardă împotriva a ceea ce el considera o alianță nelegiuită între împăratul Napoleon I și evrei, pe care îi învinuiește de-a fi marii maeștrii ai manipulării și ai ceea ce astăzi am numi „dezinformare": „Cel mai mare și mai nefast talent al acestei secte blestemate care se folosește de orice pentru a-și atinge scopurile a fost de la bun început acela de a se folosi de prinți, fie și pentru a-i duce la pierzanie. Cei care au citit cărțile de trebuință în acest sens știu cu câtă artă se pricepea să-și strecoare, în apropierea tronurilor, oameni care să convină intereselor sale"[375].

În 1815, apărea în Franța o cărțulie anonimă, intitulată *Le Nouveau Judaïsme ou la Franc-Maçonnerie dévoilée*. Puternic influențat de Barruel și partizan declarat al Restaurației, autorul avansează teza unei identități de natură între evrei și francmasoni, cum se vede în următoarea remarcă despre Ordinul Rosacrucienilor: „Să nu ne mai mirăm că francmasonii sunt atât de înverșunați persecutori ai Copiilor Bisericii: sunt evrei și nu se feresc să recunoască"[376].

Mitul despre existența unui nucleu evreiesc sau iudeo-masonic ce ar fi organizat în secret cucerirea lumii îl regăsim mai ales la abatele Chabauty[377], în *Les Juifs, nos maîtres!* (1882), la sârbul Osman-Bey[378], el însuși de origine evreiască, autor al unui opuscul intitulat *La Conquète du monde par les Juifs,* publicat în franceză în 1873[379], în rusă, în 1874 și, anul următor, în germană, dar și în cartea publicată în 1893 de arhiepiscopul-episcop de Port-Louis (insulele Mauritius), Monseniorul Léon Meurin, *La Franc-Maçonnerie, synagogue de Satan*[380]. În

sprijinul tezei sale, Meurin citează cuvintele rostite de „evreul Sidonia" lui Coningsby, în romanul lui Disraeli publicat în 1844, *Coningsby*, din care o frază funcționa încă din anii 1870 ca o dovadă e existenței „puterii oculte": „Vedeți, dragul meu Coningsby, lumea este guvernată de cu totul alte personaje decât își închipuie cei care nu au acces dincolo de culise"[381].

În 1869, Gougenot des Mousseaux cita respectiva frază, comentând-o, în același timp: „Cu alte cuvinte, mâna *atotputernică*, dar atât de adesea nevăzută încă, a evreului este pretutindeni prezentă"[382]. Fraza unui personaj de roman, citată în diferite versiuni, este atribuită adesea lui Disraeli însuși, „evreului Disraeli" sau „francmasonului Diasraeli", așa cum procedează ex-masonul Jean Marquès-Rivière citând-o în prezentarea cărții sale intitulate *L'Organization secrète de la Franc-Maçonnerie*[383]: „Lumea este condusă de cu totul alte personaje decât își închipuie aceia care nu văd în culise". Recunoaștem aici traducerea franceză a pasajului aparținând istoricului și polemistului contrarevoluționar Claudio Jannet și publicat în introducerea pe care o semnează cu ocazia reeditării cărții Père Deschamps, *Les Sociétés secrètes et la société*[384]. În traducerea lui Meurin, celebra frază este citată de antimasonul De Lannoy[385] și reluată, în stilul lui Barruel, de către Pouget de Saint-André[386] care o atribuie unui „evreu dotat cu inteligență superioară și care a ocupat o poziție înaltă în politica Angliei". Metafora „culiselor" s-a fixat de multă vreme, devenind un clișeu al discursului conspirationist, ba chiar un argument publicitar[387].

După citarea pretinsei „mărturisiri" a lui Disraeli, Monseniorul Meurin adaugă:

> Istoria va da la iveală într-o bună zi că toate revoluțiile ultimelor secole își au originea în secta masonică, sub conducerea supremă a evreilor. Cei care intră în loji participă, cu sau fără știință, la războiul Sinagogii moderne împotriva tronurilor și a altarelor patriilor noastre.[388]

Monseniorul Meurin afirma fără ocol că „tot ceea ce se găsește în francmasonerie este tipic evreiesc, exclusiv evreiesc, pătimaș evreiesc, de la un capăt la altul"[389]. Meurin descria, mai exact, francmasoneria ca pe un simplu instrument al evreilor: „Francmasoneria nu este decât o unealtă în mâinile evreilor de la care își primește ordinele"[390]. În cartea *Francs-Maçons et Juifs*[391], publicată în decembrie 1880, sub pseudonimul de C.C. de Saint-André, abatele Chabauty susținea și teza că, după formula unui comentator empatic, „iudaismul și masonismul par astăzi a fi unul și același lucru". În textul introductiv al cărții sale apărute doi ani

mai târziu, *Les juifs, nos maîtres! Documents et développements nouveaux sur la question juive*, Chabauty își rezumă în șapte puncte viziunea antiiudeo-masonică asupra lumii, a cărei înrudire cu retorica din *Discursul Rabinului* și din *Protocoale* este izbitoare până la îngemănare cu ideologia denunțării sionismului (ca reluare a programului național) și a denunțării pretinsului program de dominare a lumii:

(...) Înainte de-a merge mai departe, mențin următoarele afirmații:

1° Poporul evreu a străbătut națiunile și secolele, fiind în permanență orientat și condus de un urmaș în linie dreaptă al liderilor săi supremi.

2° Acești lideri pe care-i numesc prinți al lui Iuda sau ai lui Israel au nutrit întotdeauna speranța de-a se reîntoarce în Palestina, patria lor, și de-a ajunge într-o bună zi să domine lumea. Ei n-au încetat niciodată să întrețină și să dea curs acestei duble speranțe a neamului lor. (...)

3° Dintotdeauna, mai mult sau mai puțin în funcție de împrejurări, prinții lui Israel au încercat, fără izbândă, să ajungă la acest dublu rezultat. Zdruncinarea societății creștine prin mișcarea protestantă și prin Revoluția Franceză le-a oferit împrejurări prielnice la care nici nu se așteptaseră, așa că s-au grăbit să profite de ele.

4° După care, sub conducerea ocultă a liderilor lor, evreii au putut pătrunde din toate părțile în această societate creștină care, cu atâta înțelepciune, se pricepuse în Evul Mediu să-i țină la distanță. Ei au pătruns pe căi oculte, în secolul al XVIII-lea, prin afiliere la societăți secrete existente sau întemeind ei înșiși noi astfel de societăți și, totodată, printr-o modalitate deschisă, fie prin convertirea în număr mare la protestantism, fie prin obținerea emancipării politice și a drepturilor cetățenești în majoritatea țărilor civilizate.

5° Cu aurul, abilitatea și perseverența lor, prinții evrei au ajuns să acapareze toate societățile secrete, devenind conducători unici, supremi ai acestora. De când le-au adunat laolaltă și, prin legături mai mult sau mai puțin secrete, le-au unit pe toate cu Francmasoneria templieră, ei sunt în posesia lor absolută. Ei au înregimentat și au organizat astfel, sub propria autoritate, toate elementele răului și ale revoluției existente în lumea întreagă.

6° *Numai ei* erau în stare să înfăptuiască această unificare universală a dușmanilor lui Isus Hristos și a Bisericii sale, deoarece, în primul rând, mai mult decât oricare alt popor, ei se află în stăpânirea Satanei din cauza uciderii de Dumnezeu, care, pentru ei, este ca un al doilea păcat originar; apoi, pentru că, din toate timpurile și de la începuturile creștinismului, erau, prin Cabală, prezenți în aproape toate asociațiile oculte păgâne și eretice; în sfârșit, pentru că, fiind dispersați, formează ei înșiși o imensă societate secretă și trăiesc în toate punctele de pe glob, mereu legați între ei prin religie, politică și comerț și mereu

conduși, de departe sau de aproape, de aceiași lideri, ei pot primi și pune oriunde în aplicare același plan și aceleași cuvinte de ordine.

7° Prin intermediul acestei nemaivăzute mașini de distrugere, pe care am numit-o „Masoneria iudaică", ei vor să facă să dispară orice obstacol din calea planurilor ei de secole, adică: ideile, instituțiile și națiunile creștine. Activitatea lor infernală e foarte avansată. Mai mult ca oricând, ei speră s-o ducă la capăt și să devină astfel stăpânii unici ai lumii[392].

Pentru venerabilul canonic din Poitiers, e limpede că în fruntea acestei „extraordinare bătălii" contra Bisericii Catolice se află Satana, „regele revoluționarilor". Dar nu cumva „înalții șefi ai lui Iuda" sunt cei mai periculoși dintre „copiii lui Satana"? Cu atât mai mult cu cât înaintează deghizați în francmasoni, în revoluționari iacobini, republicani. Pentru canonicul Chabauty însă, adevăratul dușman, cel mai ascuns și mai implacabil, este evreul:

> În momentul de față, Revoluția, în toată realitatea sa, este națiа evreiască, acționând în toată lumea, la ordinele șefilor săi, în mai multe corpuri de oaste și sub mai multe stindarde, în interiorul, în afara și împotriva societății catolice și creștine. Oriunde în lume, Republică, Francmasonerie, Evreime sunt unul și același lucru. Republica, în mod obișnuit, este drapelul, eticheta, ceasul; Masoneria de pretutindeni este instrumentul, soldatul, armata; Evreimea este mereu sufletul, orientarea, conducerea. Iar dușmanul nostru este evreul![393]

În eseul pe care, în 1880, sub titlul *De l' action des sociétés secrètes au XIX-ième siècle*, îl publică în chip de introducere generală la reeditarea monumentalei cărți a părintelui Nicolas Deschamps, *Les Sociétés secretes et la société*, istoricul catolic tradiționalist și antimason Claudio Jannet formulează întrebarea întrebărilor referitor la secte și la societățile secrete: „Dacă, în realitate, există o unitate de acțiune care să adune laolaltă toate societățile secrete, inclusiv Francmasoneria"[394]. Deși recunoaște că întrebarea țintește chiar „miezul cel mai misterios al activității societăților secrete", Jannet a dat acest răspuns care ne readuce la legenda lui Weishaupt și la „lojile ascunse" despre care vorbea Barruel, ai căror membri îi manipulează cu cinism pe „masonii obișnuiți":

> Istoria sectelor (...) dezvăluie existența, din secolul al XVI-lea, în epoca conventului de la Köln (...) a unei organizații secrete având în frunte un patriarh unic cunoscut doar unui mic număr de maeștri. În secolul al XVIII-lea, Ordinul Templului îndeplinea, față de lojile masonice, rolul de *ordin interior* și conducea lucrările masonilor obișnuiți fără ca aceștia să fi avut vreo bănuială: prin intermediul lui a

ajuns Iluminismul să domine, la sfârșitul secolului, toate lojile și toate riturile. (...) Această orientare (...) s-a perpetuat. (...) Un avocat saxon înzestrat cu o rară putere a minții și o imensă erudiție, domnul Eckert, care și-a dedicat viața dezvăluirii misterelor societăților secrete și a adus la lumină cele mai prețioase documente despre activitatea acestora, ajunsese la concluzia că *Ordinul interior* era încă existent și se afla la conducerea suverană a Masoneriei sau a *Ordinului exterior*[395].

Întrebarea de tipul: „Există un centru din care sunt conduse societățile secrete?" – acest centru unic în lume neputând fi altfel decât secret (și mai mult decât secret!) – a fost neîncetat formulată de către autorii conspiraționiști, fie că erau pur și simplu antimasoni, antisemiți sau antiiudeo-masoni[396]. Majoritatea răspunsurilor date constau în desemnarea unor centre imaginate ca fiind iudeo-masonice, după modelul B'nai B'rith sau al Alianței Israelite Universale. În revista sa *Le Reveil du Peuple*, în 1936, propagandistul antisemit Jean Boissel – autorul pamfletului: *Le Juif, poison mortel*, (1935)[397] – publică un articol în care denunță B'nai B'rith-ul ca întruchipare a „Masoneriei iudaice" erijate în centru de conducerea iudeo-masonică internațională a tuturor societăților secrete:

B'naï B'rith *(sic)* formează o elită evreiască a tuturor Masoneriilor „naționale" și internaționale: ei constituie centrul lor de putere care, după elaborarea în detaliu a programului evreiesc mondial[398], trasează directive tuturor celorlalte Ordine masonice care sunt aripile sale de zbor, începând cu Marea Lojă a Angliei, Marele Orient al Franței, Ritul Scoțian, trecând prin toate sectele și prin toate Lojile ascunse precum Ordo Templi Orientalis *(sic)* (Illuminati de astăzi), Druide-norden (cunoscut în Franța sub numele de „Manoir Gaulois" etc.[399]

Încă înainte de publicarea *Protocoalelor*, majoritatea acestor autori de doctrine antisemite consideră Alianța Israelită Universală, construită ca mit repulsiv, ca fiind centrul de organizare a cuceririi evreiești sau iudeo-masonice a lumii: astfel, Parisul este imaginat ca orașul iudeo-masonic prin excelență. În 1903, Krouchevan prezentase *Protocoalele* ca pe o traducere în limba rusă a unui „document" scris în franceză, *Procès-verbal des séances de l'Alliance mondiale des francs-maçons et des Sages de Sion*, și pretindea că ar fi în posesia manuscrisului „Cancelariei centrale a Sionului în Franța" despre care lăsa să se creadă că își avea sediul la Paris[400]. Osman-Bey, la fel ca Brafman și Lutostanski, era convins că așa-zisa „conspirație cosmopolită" era condusă din birourile pariziene ale Alianței Israelite Universale. În ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea, discursul antiiudeo-masonic avea să includă două teme principale: prima era „gândirea liberă" apărată de categorii diferite de militanți (materialiști, pozitiviști, scientiști), iar cea de-a doua, denunțarea ca dușman a „ocultismului"[401].

În 1905, în pamfletul intitulat *La Franc-Maçonnerie, secte juive*, abatele Isidore Bertrand face o sinteză a acestor denunțuri, din perspectiva unui catolicism tradiționalist antimodern:

> *Alianța Israelită Universală* și *Societatea, nu mai puțin universală, a Masoneriei* nu sunt decât una și aceeași societate. (...) Cabala este, la baza tuturor riturilor masonice, forma modernă a ocultismului, al cărei mare maestru este evreul. *Alianța Israelită Universală* este opera prin excelență a iudaismului și a Masoneriei. Căci numai grupând sub stindardul său pe toți adepții gândirii libere, indiferent de cultura lor de origine, își va vedea Israel împlinite cele mai scumpe speranțe[402].

Este un fals antievreiesc care a circulat foarte mult în Europa, la începutul anilor 1870, în mediile antisemite germane, rusești și poloneze, înainte de-a cutreiera, zece ani mai târziu, Franța, pentru a călători apoi din nou în Germania și în Rusia. Acest document ce poate fi considerat unul dintre principalele texte premergătoare *Protocoalelor Înțelepților Sionului* este cunoscut mai ales sub titlul *Discursul Rabinului*[403]. El provine dintr-un roman al jurnalistului german (fost lucrător poștal) Hermann Goedsche (1815–1878), *Biarritz*, publicat la Berlin în 1868 sub pseudonimul de Sir John Retcliffe. Unul dintre capitolele romanului se intitulează „În cimitirul evreiesc din Praga". Este descrierea unei adunări nocturne, foarte asemănătoare unei ceremonii oculte, în timpul căreia reprezentanți ai celor douăsprezece triburi ale lui Israel expun diferitele aspecte ale unui plan de cucerire a lumii, după cum confirmă personajul desemnat ca fiind un rabin sau „marele rabin". În multe privințe, această scenă pare inspirată din reuniunea masonică imaginată de Alexandre Dumas în romanul *Joseph Balsamo* (1849), în care este istorisită întâlnirea, pe 6 mai 1770, dintre Cagliostro, șeful „Superiorilor necunoscuți" și alți „Iluminați"[404]. „Complotul Iluminaților" urmărește așezarea Franței Luminilor și a Revoluției în fruntea întregii omeniri, prin eforturile conjugate a trei sute de frați, fiecare reprezentând zece mii de asociați, deci trei milioane de afiliați ce juraseră „ascultare și supunere"[405]. Printr-o serie de metamorfoze, complotul lui Cagliostro și al Iluminaților va deveni complotul evreiesc sau iudeo-masonic mondial. Se pare că cifra de „trei sute de frați" va căpăta o valoare simbolică de durată în mitul conspirationist antievreiesc din secolele al XX-lea și al XXI-lea, în urma asimilării lui cu cele „trei sute" de personaje importante care, după o frază a lui Walter Rathenau scoasă din context și greșit interpretată, ar hotărî „destinele lumii"[406].

Începând cu 1872, capitolul din romanul lui Goedsche este publicat separat, în Rusia, de mediile antisemite. Opusculul este urmat, în 1876, de publicarea unui pamflet cu titlul *Dans le cimetière juif de la Prague tchèque (Les Juifs, maâtres du monde).* În iulie 1881, faimosul discurs e publicat în limba franceză în revista *Le Contemporain*[407], în cadrul unui studiu mai elaborat semnat „M. de Wolski" despre „viața intimă și secretă a evreilor, mai ales în Rusia"[408], trecând astfel de la ficțiunea romanescă la statutul unui document-probă sau al unei mărturii revelatoare. El este de obicei prezentat ca „o dare de seamă" despre reuniunea nocturnă din cimitirul evreiesc din Praga, ce include și transcrierea discursului rostit de către un „mare rabin", care ar fi primit, ulterior, patronimul de Reichhorn sau Eichborn[409], dacă nu Rzeichhorn[410]. În 1887, falsul este inclus de către Theodor Fritsch în cartea sa *Catéchisme des antisémites*[411], ca și de către Pierre I. Ratchkovski, sub pseudonimul Kalixt de Wolski, în antologia sa antisemită *La Russie juive*, apărută în 1887 la Albert Savine, în „Biblioteca antisemitică".[412] François Bournand, un apropiat al lui Edouard Drumont, alege în 1898, în plin proces Dreyfus, câteva fragmente pentru a le include în culegerea sa de extrase din texte, articole și dialoguri, *Les Juifs, nos contemporains*[413]. În Franța, contextul ideologico-politic este favorabil, desigur, unei receptări pozitive.

În anul următor, 1899, abatele Henri Delassus reproduce parțial *Discursul Rabinului* în amplul său pamflet conspirationist, *L'Américanisme et la conjuration antichrétienne*[414]. În aceste reproduceri ale falsului, felul în care este ortografiat patronimul autorului presupusei „dări de seamă" apare adeseori modificat (Readclif, Readcliff, Retcliffe etc.), ca și data discursului (1865; 1869, 1880 etc.). În scurta prezentare redactată de către Bournand, citim, de pildă: „*Programul evreimii, adevăratul Program al evreilor* îl găsim exprimat la (...) marele rabin John Readclif. (...) John Readclif ne arată ce gândesc evreii, adevăratul program al rasei lor, într-un discurs rostit în 1880".[415] Aici, Bournand confundă pseudonimul lui Goedsche (Readcliff) cu patronimul (Reichhorn) dat personajului rabinului ce rostea discursul în romanul *Biarritz*. În 1911, Henri Delassus îl prezintă ca „un discurs rostit spre jumătatea secolului al XIX-lea, de către un mare rabin, într-o reuniune secretă."[416] La rândul său, Krouchevan publică *Discursul Rabinului* în Rusia, în ziarul său *Znamia*, la 22 ianuarie 1904, la câteva luni după ce publicase, în același ziar, o versiune prescurtată a *Protocoalelor Înțelepților Sionului*. Conținutul esențial al *Protocoalelor* se regăsește în *Discursul Rabinului* ce constituie un fel de rezumat comod al acestora:

Părinții noștri au lăsat moștenire aleșilor lui Israel îndatorirea de a se reuni, cel puțin o dată la o sută de ani, în jurul mormântului Marelui Maestru Caleb, sfânt rabin Syméon-ben-Ihuda, a cărui cunoaștere oferă fiecărei generații *puterea* asupra întregului pământ și *autoritatea* asupra tuturor urmașilor lui Israel. Iată că se-mplinesc optsprezece secole de când durează războiul poporului lui Israel cu această *putere* ce-i fusese promisă lui Abraham, dar care-i fusese răpită de *creștinătate*. Călcat în picioare, umilit de dușmanii săi, continuu aflat sub amenințarea cu moartea, cu persecuția, cu furtul și încălcările de toată speța, poporul lui Israel n-a dispărut, cu toate acestea; iar, dacă s-a risipit pe toată suprafața pământului, e pentru că lui *trebuie să-i aparțină întregul pământ*. (...) În timp ce noi vom fi făcuți *unicii posesori ai aurului de pe tot pământul*, adevărata putere va fi în mâinile noastre, și atunci se vor împlini promisiunile făcute lui Avraam. (...) Dacă Aurul reprezintă cea dintâi putere a acestei lumi, cea de-a doua este, fără discuție, Presa. (...) Proletariatul trebuie întreținut pe cât posibil și supus celor ce manevrează banul. Cu ajutorul acestui mijloc vom ridica masele oricând vom dori; le vom împinge la răsturnări, la revoluții, și fiecare dintre aceste catastrofe va însemna un pas înainte în realizarea intereselor noastre celor mai arzătoare și mai repede ne va apropia de unicul nostru scop: acela de a domni asupra întregului pământ, cum i s-a promis părintelui nostru Avraam[417].

În Franța, Monseniorul Jouin citează integral documentul în articolul programatic „Societatea secretă", pe care îl publică în 1912 în primul număr al *Revue internationale des sociétés secrètes*[418]. În 1920, el va reedita documentul în introducere la ediția sa comentată a *Protocoalelor*, constituind primul volum dintr-o serie de lucrări despre „Pericolul iudeo-masonic"[419].

Denunțarea „pericolului evreiesc" sau „iudeo-masonic" odată cu primul val internațional de publicări ale *Protocoalelor Înțelepților Sionului* (1920–1922) se va reorienta pe „dezvăluirea" „complotului mondial", „dovezile" acestuia fiind constituite de existența „programului" pe care documentul se presupune că îl dezvăluie. Înțelepții Sionului, așa cum sunt înfățișați de textul *Protocoalelor*, ca fiind conducătorii presupuși ai acestui „popor" care, în același timp este o rasă și o sectă, nu sunt, ca și ceilalți, paraziți-exploatatori, ci sunt, prin natura lor, „imperialiști", iar „universalismul" lor imperial este o doctrină a acțiunii călăuzită de ideea totalei dominații asupra lumii.[420] Această tematică era deja prezentă în literatura antievreiască încă înainte ca *Protocoalele* să fie difuzate, și formulată în jurul reprezentării francmasoneriei ca „instrument" al „puterii oculte" care ar fi „puterea evreiască" țintind să stăpânească lumea.[421] Aceasta era teza lui Paul Copin-Albancelli (1851–1939), vechi francmason (inițiat în 1884), devenit în cursul anilor 1890 un profesionist al antimasonismului care, în cărțile sale din 1900[422], concepea anume francmasoneria ca pe o „asociație secretă având scopul de a le asigura evreilor dominația asupra lumii"[423]. Tema „Superiorilor necunoscuți" (sau, mai

prozaic, „șefii necunoscuți") este integrată în retorica antiiudeo-masonică[424], cum rezultă din următorul pasaj al pamfletului antiocultist al abatelui Bertrand, *L' Occultisme ancien et moderne*, publicat în 1900: „De cine trebuie să asculte francmasonul? – De șefi necunoscuți, răspunde (...) dl Louis Blanc[425]. Acești șefi sunt francezi, englezi, italieni, germani? – În majoritate sunt evrei, ne spune Piccolo-Tigre[426], unul dintre marii inițiați care, în perioada Restaurației, a jucat un rol dezastruos pentru ordinea socială"[427]. În pamfletul intitulat *Les Propagateurs de l' irréligion. Les Juifs*, apărut în 1908, Paul Barbier scria în ecou:

> El („evreul") s-a aliat cu Francmasoneria, devenind un genial inspirator al acesteia. (...) Prin Francmasonerie, evreul a pătruns în toate sferele societății; prin ea, el ne-a acaparat întreaga forță guvernamentală. (...) Faptele prezentului (...), istoria originilor Masoneriei, conspirațiile sale împotriva unității societăților creștine, totul arată că marea și teribila sectă se află sub dominația evreimii[428].

Mai târziu, în 1934, într-un pamflet contra „mafiei iudeo-masonice", Lucien Pemjean, pe urmele lui Drumont, denunța „superguvernul Iudeo-plutocrației internaționale" al cărui agent de legătură, de propagandă și de aplicare în practică este Francmasoneria[429]. Pentru Pemjean, modelul despre marele complot pleacă de la premisa „întunecatei" alianțe dintre „plutocrație" (capitalismul financiar), francmasonerie, bolșevism și „iudaism": „În sfera elitei internaționale, șefii supremi ai Marelui Orient se alătură suveranilor pontifi ai Iudaismului și ai Finanței cosmopolite, formând împreună cu aceștia G.Q.G.-ul secret al Omnipotenților care conduc lumea"[430]. Când, în ianuarie 1935, Henry Coston lansează (sau, mai exact, relansează) *La Libre Parole antiiudéo-maçonnique*, nu e de mirare că în ancheta anunțată pe prima pagină („Integrarea evreilor în masonerie") se poate citi un virulent articol al lui Jacques Ditte despre „Iudeo-masoneria împotriva lui Hitler", urmat de un text de René-L. Jolivet cu un ton mai puțin acid și cu un titlu neașteptat: „Internaționala masonică, aceea care-i domină pe toți ceilalți". Titlul este imediat dezmințit chiar de textul pe care se credea că-l rezumă: teza principală a lui Jolivet este că această „Internațională" dominantă este, ea însăși, dominată, dar în secret, de o altă „Internațională". Așa-zisul secret este, bineînțeles, secretul lui Polichinelle:

> Evreii au organizat Loji speciale, formând un fel de stat-major al Masoneriei. Există, în primul rând, Ordinul B'nai B'rith (Fiul Alianței). (...) Este prea puțin îndoielnic că B'nai B'rith-ul este organizația supremă care trasează directive și conduce în secret activitatea tuturor Ordinelor Masonice. (...) Evreii sunt în

spatele lojilor, în orice mod e cu putință, sub forma unui guvern organizat sau a unor paraziți invadatori[431].

Hiperbolica denunțare a Iluminaților din Bavaria, erijați în membri ai conducerii secrete ai francmasoneriei universale, va oferi un argument în plus, tot mai utilizat în secolul al XX-lea și la începutul secolului al XXI-lea, pentru difuzarea unui amalgam polemic de tipul „iudeo-masonismului" sau al „iudeo-masoneriei", afirmând sau lăsând să se înțeleagă că francmasoneria este o organizație secretă condusă de evrei (sau, mai exact, de către evreii cei mai puternici). Demagogul conspirationist american Gerald B. Winrod, într-un pamflet publicat în 1935 și intitulat *Adam Weishaupt: A Human Devil*, afirmă, de pildă, că din treizeci și nouă de înalți conducători ai Ordinului Illuminati, șaptesprezece erau evrei[432]. Teza sa este că „în spatele Illuminati, adevărații conspiratori erau evreii", iar „Karl Marx (...) și-a inspirat învățăturile din Adam Weishaupt". Și, referitor la actualitatea politică a vremii sale, el ajunge ușor la concluzia nu doar că „Illuminati erau evrei", dar și că, „în mod similar, dictatura instalată la Moscova era evreiască"[433]. Alți teoreticieni militanți ai antimasonismului, ca Lady Queenborough în *The Occult Theocrasy* (1933) sau Gary H. Kah (1991), vor adăuga antisemitismului lor și antiocultismul. Pentru Lady Queenborough, a cărei carte a avut o foarte mare influență asupra conspiraționiștilor anglo-saxoni din generațiile ulterioare (Carr, Monast etc.), puterea supremă este aceea a banului, iar „această putere este în mâinile bancherilor evrei internaționali"[434]. Illuminati nu sunt decât un tentacul al monstruoasei caracatițe care sufocă lumea: „Iluminismul întruchipează străduințele conducătorilor puternicului Kahal evreiesc care a făcut dintotdeauna efortul de a ajunge la dominația politică, financiară, economică și morală asupra lumii"[435]. Dacă „mișcarea a fost întemeiată în 1776 de către Adam Weishaupt", acesta din urmă nu va fi fost decât un instrument al „puterii oculte" evreiești. În aceasta ar consta lecția pe care am putea-o trage din „studiul atent al Iluminismului" în care „descoperim că forțele de distrugere, ce și-au atins apogeul în Revoluția Franceză, erau de trei feluri: financiare, intelectuale și anticreștine"[436]. În eseul său antimondialist, *En Route to Global Occupation*, Kah îi mărturisește cititorului său: „Am descoperit că istoria Francmasoneriei este și istoria societăților secrete, iar că istoria societăților secrete este istoria ocultismului organizat, mai cu seamă în lumea occidentală"[437].

Pentru aceia care au contribuit la perpetuarea mitologiei antiiluministe faptul că Adam Weishaupt nu aparținea comunității evreiești a fost mereu un motiv de nedumerire. Unii propagatori ai antiiudeo-masonismului s-au mulțumit, ca „dovadă" decisivă a caracterului evreiesc al Ordinului Iluminaților, să afirme, pe urmele lui Winrod, că Weishaupt era „înconjurat de evrei", dar au fost și alții, continuatori ai lui Drumont, care n-au ezitat să susțină că Weishaupt era el însuși evreu. Într-adevăr, în *La France juive,* Drumont reia și el o bună parte din falsele acuzații, din amalgamul polemic și din legendele genealogice despre francmasonerie și Iluminații din Bavaria:

> Ce n-au putut să facă *(sic)* în Evul Mediu cu Templierii, evreul încerca acum cu Francmasoneria, în care adunase laolaltă toate societățile secrete existente înainte separat și care atâta vreme se ținuseră în umbră. După nenumăratele volume publicate pe această temă, mi se pare inutil să repet și eu, ceea ce toți istoricii, dar mai ales Louis Blanc, au scris despre rolul pe care Francmasoneria l-a avut în Revoluție. Nimeni nu mai are astăzi nici cea mai mică îndoială că, în toate lojile, conducerea a fost atunci trecută în mâinile evreilor. Evreul portughez Paschales *(sic)* întemeiase, în 1754, o societate de inițiați, *Les Cohens,* ale cărei idei au fost popularizate de Saint-Martin. În 1776, evreul Adam Weishaupt crea secta Iluminaților, care își propunea ca principal scop distrugerea catolicismului[438].

Motivul antiiudeo-masonic se regăsește și în învățământul catolic oficial al anilor douăzeci și treizeci ca, de pildă, în *Manuel de sociologie catholique* al lui Albéric Belliot, a cărui „nouă ediție revăzută și adăugită" apărea în 1927. Discutând despre „plăgile sociale", autorul are în vedere, în primul rând, „răul religios":

> El are ca *vehicul viu* și ca *propulsori de drept* două tipuri de oameni (...), și anume: 1) *evreul;* 2) *sectarul.* Sunt cele două puteri antireligioase și, ca atare, antisociale întruchipând astăzi, cu deosebire, spiritul opus creștinismului. În consecință, acesta are împotriva sa: 1) O *semințe adversă (Israel);* 2) O *sectă dușmană (Francmasoneria).* Triumful acestei seminții și al acestei secte rezultă din acela al spiritului, în general, opus religiei. Domnia *ateismului* o antrenează simultan pe aceea a *iudaismului* și a *masonismului,* ce sunt flageluri *gemene.* Primul din ele pare a-l domina și a-l conduce de multă vreme pe cel de-al doilea[439].

„Secta iudaică" domină deci în secret „secta masonică", este părerea reverendului Belliot, „sociolog" catolic bazat pe „autori de încredere" precum Gougenot-Demousseaux *(sic)*, Emil Eckert, Père Deschamps, Claudio Jennet, Édouard Drumont, Monseniorul Delassus, Copin-Albancelli etc. După reverendul Belliot, cele „trei caracteristici fundamentale și esențiale" ale francmasoneriei sunt: „a) *ocultismul*, adică *misterul* erijat în principiu. b) *internaționalismul*, adică *negarea oricărei patrii*. c) *proteismul*, adică *diversitatea formelor*, altfel spus, a deghizărilor adoptate, după țară și neam".[440] Dacă francmasoneria (sau masonismul) are mai multe „măști" (filantropică, filosofică și politică[441]), ele i-ar trebui smulse pentru a vedea crudul adevăr: masonismul este „o adevărată religie a răului organizată"[442]. „Sociologul" demistificator poate, în fine, ajunge la concluzia: „*«Satanismul»* este adevăratul *«secret»* masonic. – Într-un cuvânt, *Masonism* înseamnă *Satanism*". Există, prin urmare, o „religie masonică", lucru care situează francmasoneria pe o poziție de rivalitate cu Biserica și explică de ce „scopul ei *negativ*" nu e altul decât „nimicirea Bisericii Romano-Catolice, adică a catolicismului și, în final, a creștinismului în general". În ceea ce privește un „scop *pozitiv*" al acestei contrareligii mascate, aceasta se definește prin „cucerirea dominației universale în scopul instaurării în întreaga lume a *cultului lui Satana reabilitat* (adică, în același timp, cel al Materiei, al Forței, al Plăcerii etc.)"[443].

Un tipar de gândire esotero-complotistă: Nilus și mitul Înțelepților Sionului în stil rusesc

Făcând cercetări despre originea și răspândirea în toată lumea a *Protocoalelor Înțelepților Sionului*[444], mai exact, în legătură cu felul în care a fost fabricat celebrul fals antisemit și cu publicarea acestuia, pentru prima dată, în Rusia (1903–1917), am descoperit însemnătatea dimensiunii esoterice și, în același timp, mistice asociate „mesajului" central al documentului fabricat de un falsificator plătit: dezvăluirea „conspirației evreiești internaționale" în scopul de a domina lumea. Publicarea și receptarea în Rusia a falsului antievreiesc s-au petrecut într-un context politico-cultural definit prin sentimentul apocaliptic al sfârșitului iminent al lumii, al lumii creștine, în orice caz, și, pentru spiritele religioase, prin așteptarea, amestecată cu spaimă, a venirii Antihristului. A ști de existența unei conspirații mondiale însemna să poți vedea dincolo de aparențe, să pătrunzi în „culisele istoriei" și să devii, într-un fel, un inițiat. Pe scurt, dezvăluirea marii conspirații avea o semnificație mistico-esoterică.

Să facem o descriere mai amănunțită a contextului în care s-a produs acest val de percepție apocaliptică. La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea, Rusia era străbătută de un val mistico-apocaliptic ce avea la bază o interpretare religioasă de tip catastrofic, escatologic, a tulburărilor sociale simțite, văzute sau transmise prin zvonuri: acestea din urmă sunt interpretate ca semne ale sfârșitului civilizației (creștine) și al venirii Antihristului anunțat de revoluționarii teroriști („nihiliști") și de evrei, plasați în aceeași categorie a imaginilor repulsive. În antisemitismul rusesc se găsesc trăsături ale „mitului iluminist", așa cum s-a format el în Europa de Vest. Un document de vreo treizeci de pagini, intitulat *Le secret du judaïsme* sau *Le Secret des Juifs*, datând din 1895, începe să circule în Rusia imediat după publicare: una dintre tezele expuse în document este aceea că, de la Ordinul templierilor la Ordinul Illuminati, societățile secrete și lojile masonice au fost folosite de evrei în interesul lor, până când capitalismul „a fost trecut cu abilitate în mâinile evreimii", în același timp în care „dăunătoarea putere secretă a iudaismului" exercita un „rol conducător în mișcarea revoluționară rusească"[445]. În scopul realizării obiectivului lor principal încă din epoca templierilor, adică refacerea Templului lui Solomon, evreii duceau un război secret împotriva „lumii creștine, în general, și a Rusiei, în particular": „Din acele timpuri, societatea secretă evreiască, sub denumiri diferite - *Gnostici, Illuminati, Rosacrucieni, Martiniști* etc. –, a încercat să influențeze pe nevăzute cursul istoriei evreilor"[446]. În 1905, documentul va fi repus în circulație, într-un context marcat de amenințarea unei revoluții.

Un amestec tipic de antisemitism, de teorie a conspirației, de misticism creștin, plus o anumită formă de ocultism găsim la Serghei Alexandrovici Nilus (1862–1929)[447], scriitor religios rus (ortodox), hagiograf și „cronicar" al mănăstirii de la Optina Pustina. Într-una dintre cărțile sale marcate de o viziune apocaliptică despre mersul lumii, Nilus a publicat prima dată textul integral al *Protocoalelor* în 1905, într-o versiune care, prin traduceri ulterioare, se va răspândi începând cu 1920 în toată lumea. Credințe îmbinând esotericul, magicul, misticul pot apărea, desigur, fără nici o legătură cu diferitele tradiții creștine, tot așa cum, la fel de bine, în lumea modernă supusă proceselor secularizării și dezvrăjirii, ele pot intra în sinteză cu aceste tradiții. Structura compozită a gândirii lui Nilus este, în această privință, emblematică. Căci ea întrunește cele patru dimensiuni pe care le aflăm în relații de diferite tipuri în literatura cam pestriță, să-i zicem „esotero-complotistă", din punct de vedere politic situată la extrema dreaptă (calitate în care vădește un stil de gândire „extremist"), și a cărei cercetare face obiectul prezentei lucrări:

1° *esoterismul*, sau mai exact un esoterism marcat de influența misticismului creștin și al credințelor în forțe oculte (Nilus crede în miracole, în clarviziune, în predicții și în profeții ale sfinților și ale stareților din Rusia, în visele premonitorii, în acțiunea forțelor diavolești)[448];

2° *conspiraționismul* sau viziunea conspirației, implicând denunțarea unui complot împotriva civilizației creștine, organizat de forțe satanice ai căror agenți sunt în principal evreii și francmasonii;

3° *antisemitismul* sau, mai exact, o iudeofobie apocaliptică de tradiție creștină, desigur, cu un puternic specific rusesc, legată de convingerea că, anunțat prin solii săi (evrei, masoni, liberali etc.), Antihristul își va face apariția în cursul istoriei;

4° *mistificarea literară*, pentru care, se pare, Nilus este mai degrabă un instrument inconștient (dar plin de îngăduință) decât un inițiator sau un agent, în măsura în care, publicând celebrul fals, *Protocoalele*, produsul unui plagiat ideologic cu țintă exactă, l-a prezentat ca pe un document autentic (autentic „evreiesc" sau „iudeo-masonic") și revelator, căci permite înțelegerea temutelor „secrete" ale celor care organizau „marea conspirație" în vederea cuceririi lumii.

În 1905, Serghei Alexandrovici Nilus publică o carte intitulată *Le Grand dans le Petit, et l' Antéchrist comme possibilité politique imminente*, în care sunt incluse și *Protocoalele*[449]. Acest titlu ilustrează o idee foarte răspândită, prezentă în toată literatura antisemită a secolului al XIX-lea, anume că, de la Revoluția Franceză cel puțin, a fost declanșat procesul ce anunță venirea Antihristului. Acesta este marele eveniment ce se anunță prin semne mici, la care credincioșii trebuie să fie foarte atenți: „Cel Mare în cel Mic". Omenirea s-ar afla într-o eră apocaliptică de revelații și dezvăluiri. La capătul Epilogului cărții sale, Nilus transformă, cum se va vedea, legenda Antihristului într-o reprezentare despre conspirația evreiască mondială vehiculată de *Protocoale:*

> (...) În ziua de azi, toate guvernele din lume, conștient sau nu, sunt supuse ordinelor acestui superguvern al Sionului, deoarece toate valorile sunt în mâinile lui, toate țările fiind datoare către evrei cu sume pe care niciodată nu le vor putea plăti. (...) Se vor împlini curând patru ani de când *Protocoalele Înțelepților Sionului* sunt în posesia mea. Dumnezeu știe cât am încercat fără rezultat să le aduc la lumină și chiar să-i previn pe cei aflați la putere, dezvăluindu-le adevărata cauză a furtunii ce se abate peste apatica Rusie, care, din nefericire, pare că nu mai înțelege nimic din ceea ce se petrece în jurul ei. (...) Nici o îndoială nu-și are locul. Cu toată puterea și teroarea lui Satana, triumful domniei Regelui lui Israel e tot

mai aproape de lumea noastră căzută în păcat; Regele ivit din sângele Sionului – Antihristul – este gata să urce pe tronul imperiului universal. În lume, evenimentele au loc cu o înspăimântătoare repeziciune; conflicte, războaie, zvonuri, foamete, molime și cutremure – tot ceea ce mai ieri părea cu neputință devine astăzi un fapt împlinit. Zilele se scurg parcă în favoarea poporului ales. Nu mai este destul timp pentru o minuțioasă cercetare a istoriei omenirii din punctul de vedere al „misterelor nelegiuirii" dezvăluite, pentru a proba cu argumente istorice influența pe care Înțelepții Sionului au avut-o asupra nenorocirilor spiței omenești, pentru a prezice viitorul iminent ce-i dă târcoale omenirii ori pentru a dezvălui actul final al tragediei mondiale. Singură Lumina lui Hristos și a Sfintei sale Biserici universale poate răzbate în adâncurile satanice și scoate la iveală profunda perversitate a acestora. Simt în sufletul meu că a venit ceasul să fie convocat cel de-al VIII-lea Consiliu ecumenic la care se vor aduna, trecând peste certurile care i-au despărțit timp de atâtea secole, pastorii și reprezentanții întregii Creștinătăți, pentru a se pregăti de venirea Antihristului[450].

Felul în care „documentul" presupus revelator a fost publicat pentru prima dată integral, în 1905, de către misticul Serghei A. Nilus a favorizat pe termen lung receptarea acestuia: falsul este publicat ca document autentic cu valoare profetică într-o lucrare religioasă, în care Nilus anunță iminenta venire a Antihristului, *Le Grand dans le Petit, et l' Antéchrist comme possibilité politique imminente*[451]. Interpretarea apocaliptică a *Protocoalelor* va domina receptarea în Rusia a acestui „document", până la începutul anilor 1920.

Sub denumirea de *Protocoalele Înțelepților Sionului*, falsul era deja cunoscut în Rusia: *Protocoalele* fuseseră publicate în foileton, cu doi ani înainte, din 28 august până pe 7 septembrie 1903, într-o formă prescurtată, cu titlul „Program de cucerire a lumii de către evrei", în ziarul *Znamia (Drapelul)*[452] al cărui editor este Pavolachi A. Kruşevan (Sankt-Petersburg), antisemit militant de extremă dreaptă (cofondator al Uniunii Poporului Rus) și cunoscut pogromist[453]. Publicat la câteva luni după cumplitul pogrom de la Chișinău (Basarabia)[454], și exact pentru a justifica acest pogrom (6–7 aprilie 1903), documentul face un tablou repulsiv al lumii dominate de războaie, revoluții, răsturnări de orice fel, fără a lăsa deoparte fabricarea unor uriașe mistificări, imposturi și escrocherii. Trasată de Înțeleptul Sionului care se adresează, în *Protocoale*, egalilor săi, această imagine a nenorocirilor abătute asupra lumii se prezintă ca o etapă premergătoare în realizarea unui vast program de cucerire a lumii de către evrei (sau „iudeo-masoni"), ocupând dubla poziție de conspiratori și agresori ai altor popoare. Având ca singură lege misiunea de-a face numai ce aduce profit – se

spune în *Protocolul 3 – „regelui-despot din sângele Sionului pe care i-l pregătim lumii întregi"*[455]. Planul de dominare și cucerire mondială este explicit atribuit unei minorități active, având aceeași apartenență etnică și fiind condusă de viitorul despot al întregii lumi: tema guvernului mondial (și nevăzut, până la instalarea noii ordini), este astfel legată de tema complotului evreiesc mondial.

Pentru cine investighează nașterea mitului despre „complotul evreiesc mondial" și a reprezentărilor apocaliptice cu răsfrângere în viața politică, biografia lui Nilus nu este lipsită de interes. Născut pe 28 august 1862, la Moscova, Serghei A. Nilus, fiul unui bogat proprietar de pământuri, urmează studii de drept la universitatea din Moscova, lucrează apoi în Ministerul de Justiție (1886–1888), după care se dedică exploatării domeniului său. Vorbitor curent de franceză, germană și engleză, el face mai multe călătorii în străinătate, mai ales în Franța (de exemplu, în 1883 și în 1895). Până la sfârșitul secolului al XIX-lea, Nilus trecea drept un dandy rus europenizat, liber-cugetător și discipol al lui Nietzsche. Criza mistică pe care o traversează, într-un context marcat de înmulțirea credințelor escatologice și apocaliptice, se datorează șocului pe care l-a avut asupra lui lectura a două texte aparținând lui Vladimir Soloviev (1853–1900): *Trois Entretiens*, ultima lucrare a gânditorului rus, publicată în 1899 (cunoscută sub titlurile următoare: *Trois Entretiens sur la guerre, le progrès et la fin de l' histoire du monde* sau *Trois Entretiens sur la guerre, la morale et la religion),* și *Brève histoire de l' Antéchrist* (Soloviev, 1916)[456]. Apariție altfel necesară, Antihristul poate semăna, după Soloviev, oricărui om obișnuit, riscând astfel să treacă neobservat. Din acest motiv, el este extrem de îngrijorător: „Fiara nu arată a ceea ce este"[457].

Nilus vizitează tot mai des pensiuni și așezări mănăstirești (în special celebra Optina Pustina, din 1901), regăsind, prin aceste pelerinaje, drumul credinței. În acest context el se apropie de Père Jean de Cronstadt (1829–1908), care devine mentorul său și un fel de model: pe de o parte, un predicator plin de har, vizionar, exorcist și vindecător, și pe de altă parte, membru al Uniunii poporului rus[458] și antisemit fanatic. În gândirea lui Nilus, devenit credincios, temelor legate de sfârșitul lumii sau al civilizației și de venirea Antihristului li se adaugă reprezentarea antisemită a complotului evreiesc sau iudeo-mason împotriva creștinătății, dar, mai ales, împotriva Rusiei ortodoxe. Nilus dedică prima ediție a cărții sale, *Le Grand dans le Petit*[459], epuizată la capătul unui singur an, lui Jean de Cronstadt. În decembrie 1905, Nilus publică o a doua ediție, mult adăugită (X-417 p.) și având inclus, de acum, textul *Protocoalelor* (cap. X, pp. 325–394), sub titlul *Le Grand dans le Petit, et l' Antéchrist comme possibilité politique imminente* (Țarskoie-Selo, imprimeria Crucii-Roșii). Este posibil ca textul *Protocoalelor* să-i fi fost procurat – direct sau nu – de către Ratchkovski[460], care,

din toamna lui 1905, avea să conducă în ascuns Uniunea Poporului Rus, ai cărei lideri se vor dovedi foarte activi în difuzarea falsului. În septembrie 1907, Nilus se instalează în vecinătatea mănăstirii Optina Pustina, dotată cu o bogată bibliotecă, putând astfel să lucreze intens și să publice foarte mult. Rămâne aici până în 1911, apoi se mută lângă mănăstirea Iverski. O a treia ediție a cărții apare în 1911, urmată în 1912 de o a patra. În ianuarie 1917, publică o nouă ediție, revăzută, în care dimensiunea apocaliptică reiese cu mai multă pregnanță decât în edițiile precedente: *E tot mai aproape, e aici la ușă...* (Sergiev Posad, VIII–288 p.)[461]. Teza acestei ediții este că „Antihristul se apropie" și că, în consecință, „e pe aproape domnia Diavolului pe pământ". În aprilie 1917, Nilus și soția sa acceptă invitația prințului Vladimir Davidovici Jevakhov (1874–1938) – mare admirator al lui Nilus, căruia, mai târziu, îi va consacra o carte (1936) – și se instalează pe domeniul său de la Linovița, unde rămân până în aprilie 1923. După ani dificili petrecuți în Ucraina, apoi în Rusia, Nilus moare pe 14 ianuarie 1929 în urma unei crize cardiace. Operele sale complete au fost publicate la Moscova în 1991–1992.

În 1905, tirajul este foarte mic: cartea lui Nilus, conținând în apendice *Protocoalele Înțelepților Sionului*, este tipărită în mai puțin de două mii de exemplare[462]. Falsificatorii din Okhrana care l-au convins pe Nilus să includă falsul în a doua ediție a cărții sale și au înlesnit publicarea acesteia aveau fixat un obiectiv foarte clar: să-l convingă pe țar că evreii și francmasonii, prin intermediul contelui Serghei Iulievici Witte (ministru de finanțe și partizan hotărât al liberalizării economice a Rusiei)[463], voiau să-l detroneze și să-l înlocuiască apoi cu „regele Israelului"[464]. Lucrarea trece aproape total neobservată, cu atât mai mult cu cât ministrul de interne Piotr Arkadievici Stolipin, care n-ar putea fi bănuit de filosemitism, publică, la începutul lui 1906, în *Novoie Vremia*, o notiță în care nu-și ascunde convingerea că ar fi vorba despre un fals și încheie prin a lansa: „Nu-i putem iubi pe evrei, dar acesta nu e un motiv să fim imbecili!" Când liderii Uniunii Poporului Rus, Markov II[465] și Alexei Chmakov[466], îi cer permisiunea și mijloacele necesare difuzării masive a *Protocoalelor*, Stolipin însărcinează doi ofițeri de poliție, Martinov și Vasiliev, să ancheteze proveniența „documentului": concluzia a fost că era vorba despre un fals[467]. Este posibil ca judecata personală a țarului, entuziasmat, în primul moment, de dezvăluirile *Protocoalelor*, convins apoi de inautenticitatea textului, după ce i-au fost comunicate rezultatele anchetei ordonate de Stolipin, să fi oprit răspândirea în Rusia a falsului. Generalul K.I. Globacev, fost comandant al diviziei din Sankt-Petersburg[468] a Okhranei, raportează astfel reacția lui Nicolae al II-lea, convins totuși de existența unei conspirații iudeo-masonice[469]: „Lăsați-o baltă cu *Protocoalele*. O cauză curată nu se

apără cu metode necurate". În ceea ce o privește pe țarina Alexandra Feodorovna, până la moartea sa, n-a încetat să creadă în autenticitatea *Protocoalelor*. De la sfârșitul lui 1905, până în 1916, guvernul rus a autorizat tipărirea și difuzarea a mai bine de 14 milioane de exemplare a 3 000 de cărți și pamflete antisemite[470]. După cât se spune, țarul însuși ar fi consacrat peste 12 milioane de ruble din averea sa personală răspândirii unei literaturi a urii, incluzând – în ciuda reticențelor pe care le avea – și *Protocoalele*[471].

În 1909, Nilus pare din ce în ce mai obsedat de intervenția forțelor diavolești. Frica sa de o conjurație se accentuează și se manifestă printr-un delir de interpretare căruia vizitatorul său francez, Alexandre du Chayala, i-a fost un foarte minuțios observator. Pe baza acestei prețioase mărturii, istoricul Michael Hagemeister face o descriere pertinentă a stării de spirit în care se găsea atunci Nilus:

> În spiritul Antihristului, al necredinței, el vedea o consecință a forțelor ascunse, manifestată fie în presa dirijată „de o mână iudeo-masonică, văzută ori nevăzută", fie în „kahal-ul profesorilor universitari, jidoviți, pe față ori în secret, dându-și aere de filosofi". „Ultimul bastion" împotriva acestor atacuri îl reprezentau „mănăstirile ortodoxe". Concepțiile apocaliptice ale lui Nilus au căpătat accente nebunești, făcându-l să vadă pretutindeni „pecetea Antihristului" sau cifra Fiarei.[472]

În 1911–1912 apar noi ediții ale cărții lui Nilus conținând *Protocoalele*, tot într-un tiraj foarte mic și care, nici în câțiva ani, nu vor ajunge să fie epuizate. Lucru de care se plânge amar Nilus, așa cum rezultă din aceste cuvinte datând din 1913, pe care ni le transmite prințul Nicolai Davidovici Jevakhov: „Nu reușesc să fac *Protocoalele* să fie luate în serios de public, așa cum ar merita. Ele sunt citite, criticate și, deseori, ridiculizate, dar puțini sunt aceia care le acordă importanță și recunosc în ele o adevărată amenințare pentru creștinătate, un plan de distrugere a ordinii creștine și pentru cucerirea întregii lumi de către evrei, în care nu crede nimeni".[473]

În ianuarie 1917, cartea lui Serghei Nilus apărea din nou sub titlul: *Il est tout près, à la porte. De ce à quoi l' on ne peut pas croire et qui est si proche*. Este ultima ediție, în Rusia, a cărții lui Nilus, conținând textul *Protocoalelor*. Împărăteasa Alexandra Feodorovna deține un exemplar din aceasta, în camera sa din casa lui Ipatiev, la Ekaterinburg, unde, în noaptea de 16 spre 17 iulie 1918, va fi masacrată întreaga familie a țarului, inclusiv medicul și servitorii acestuia[474]. „Crimă rituală

evreiască", crimă comisă de „fiii diavolului" va fi concluzia trasă de majoritatea monarhiștilor opuși revoluției pe care o percepeau ca fiind „iudeo-bolșevică". Iată ce pare să confirme și interpretarea oricărei evoluții ca fenomen satanic, teză larg difuzată, de la abatele Barruel și Joseph de Maistre încoace și aclimatizată în mediul rusesc ortodox. Mâna nevăzută a lui Satana era negreșit în spatele agenților masonici, evrei iudeo-masonici sau iudeo-bolșevici ai acestuia, activi în orice revoluție a cărei semnificație esotero-teologică este aceea de-a pregăti domnia Antihristului.

În 1877, la sfârșitul pamfletului său predominant antimasonic îndreptat împotriva societăților secrete, Claudio Jannet rezuma ideea apocaliptică a marii conspirații, după cum urmează:

> Prin ideea de îndumnezeire a omului și visul despre o republică universală, Masoneria nu este altceva decât pregătirea domniei Antihristului, anunțată ca o încercare de revanșă, efemeră și neputincioasă a dușmanului din vechime învins de crucea Calvarului. Această domnie a Antihristului nu va fi însă o domnie a păcii. Minciuna este trăsătura caracteristică a societăților secrete, ca și a celui ce le-a creat și a nedezmințitului lor inspirator. Minciună e și în secretul în care acestea se învăluie, și în armele de care ele se folosesc, minciună este și în dezamăgirea care întotdeauna urmează promisiunilor lor! Cu multă înțelepciune a spus J. de Maistre că Revoluția este esențialmente satanică. La fel și Masoneria, care este Revoluția în stare vie și activă[475].

Această viziune apocaliptică poate funcționa independent de contextul său teologico-religios. Discursurile acuzatoare care au însoțit difuzarea mondială a *Protocoalelor*, începută în Germania în ianuarie 1920 și, în luna următoare, în Marea Britanie, readuc la lumină „legenda iluministă" și genealogia fictivă, mergând de la Illuminati lui Weishaupt la bolșevicii lui Lenin și ai lui Trotki. În februarie 1920, când *Protocoalele* tocmai fuseseră traduse în engleză, iată cum exprima Winston Churchill, pe atunci ministru de război, viziunea conspiraționistă despre Revoluția Bolșevică, răspândită de emigranții ruși antisemiți, antimasoni și antibolșevici:

> Această mișcare printre evrei nu e ceva nou. Din epoca lui Spartacus Weishaupt, trecând prin aceea a lui Karl Marx, pentru a ajunge acum în epoca lui Trotki (Rusia), Bela Kuhn (Ungaria), Rosa Luxemburg (Germania) și Emma Goldman (Statele Unite), această conspirație mondială pentru nimicirea civilizației și pentru reconstruirea societății pe baza stopării progresului, a unei

răutăți meschine și a unei imposibile egalități n-a făcut decât să se extindă continuu. Cum foarte bine a arătat un autor modern, doamna Webster, conspirația a jucat un rol ușor de observat în tragedia care a fost Revoluția Franceză. Ea a fost resortul tuturor mișcărilor subversive din secolul al XIX-lea[476].

Se poate pune întrebarea dacă falsuri precum *Discursul Rabinului* sau *Protocoalele* nu servesc cumva, prin diabolizarea celor desemnați ca dușmani, doar la înșelarea celor care se vrea a fi coalizați sau la dezinformarea celor împotriva cărora ar fi îndreptată conspirația. Ele mai servesc și incitărilor la ucidere, la eliminarea fizică a presupușilor reprezentanți ai sectei sau ai societății secrete diabolizate. Cum s-a întâmplat, de exemplu, sub Republica de la Weimar, asasinarea ministrului Walter Rathenau, la 24 iunie 1922, de către un grup de naționaliști germani fanatici, convinși că victima lor era unul dintre misterioșii și amenințătorii Înțelepți ai Sionului. Ei citiseră poate cărțile sau broșurile lui Wichtl, ale lui Rosenberg sau Fritsch și credeau în autenticitatea *Protocoalelor*. Erau fie adepți ai „creștinismului germanic", fie păgâni nostalgici ai lumii „indo-germanice" sau „ariene", dar, în oricare din aceste cazuri, erau dușmani declarați ai „iudaizării lumii".

Acești militanți-asasini credeau în mitul complotului evreiesc mondial, un amestec de complot masonic și bolșevic.[477] Ei au ucis în numele Binelui și pentru salvarea Germaniei sau chiar a omenirii (celei autentice). Au eliminat un trimis al lui Satana. Mitul conspirationist le-a oferit legitimarea de care aveau nevoie pentru a acționa. Un permis de a ucide.

NOTE

[242] Joseph de Maistre, *Oeuvres complètes*, Lyton, Vitte, 1884–1887, vol. VIII, pp. 335–336

[243] În galeria de imagini ale dușmanului satanic construită de Jan Udo Holey („Jan van Helsing") nu întâlnim decât figuri de Illuminati, termen folosit de obicei de Holey încă de la prima sa carte: *Geheimgesellschaften und ihre Macht im 20. Jahrhundert* (Helsing, 1993), devenită în 1997, pentru utilizatorii ei de limbă franceză, *Livre jaune n°5*. V. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, în special pp. 171–183.

[244] Lévi-Strauss, 1962, p. 32

[245] Ilustrat de bestsellerul lui Garry Allen (1971–1971), de pamfletele lui Henry Coston (v. *infra*, Bibliografie, I) sau de *Livre jaune n°5* (1997–2001).

[246] Să amintim principalele bule pontificale împotriva masoneriei: *In Eminenti* (Clement al XII-lea, 1737), *Providas Romanorum* (Benedict al XIV-lea, 1751), *Ecclesiam* (Pius al VII-lea, 1821), *Quo Graviora* (Leon al XII-lea, 1825), *Traditi* (Pius al VIII-lea, 1829), *Qui pluribus* (Pius al IX-lea, 1846), *Multiplices inter* (Pius al IX-lea, 1865), *Apostolicae Sedis* (Pius al IX-lea, 1869), *Humanum Genus* (Leon al XIII-lea, 1884), *Praeclara* (Leon al XIII-lea, 1894), *Annum ingressi* (Leon al XIII-lea, 1902). V. Lemaire, 1985 și 1998; Ferrer-Benimeli, 1989a; Laurant/Poula, 1994; Rousse-Lacordaire, 1996.

[247] În *Joseph Balsamo* (1849), Alexandre Dumas prezintă personajul cu acest nume (cunoscut în istorie sub numele de Cagliostro) ca fiind înzestrat cu puteri mentale extraordinare ce-i permiteau, mai cu seamă, să facă previziuni despre evenimente viitoare sau care urmau să aibă loc în ținuturi îndepărtate. Marele lui proiect era să asigure reușita unui complot: să provoace o revoluție, folosindu-se de societățile secrete la cârma cărora se afla, și să grăbească într-un fel căderea regalității prin generalizarea corupției. Înfățișându-se, într-o adunare a Iluminaților, ca Marele Copt, Joseph Balsamo se prezintă ca urmaș al profeților și conducătorul unei secte cu trei milioane de membri care juraseră „ascultare și supunere", fiind gata să conspire la un ordin al șefului lor. Revoluția Franceză avea să fie rezultatul acestui mare complot „iluminist". V. Dumas, 1990. Despre „biografia imposibilă" a lui Cagliostro, v. lămuriri de Robert Amadou, *in* Ligou, 2004, pp. 184–193.

[248] Pentru mai multe detalii, v. *supra*, Introducere, și *infra*. În afara lui Le Forestier, 2001, v. următoarele articole: „Illuminati" de Hermann Gruber (trad. americ. Thomas J. Bress) în *The Catholic Encyclopedia*, www.newadvent/cathen/07661b. html; „Iluminații din Bavaria" *in* Ligou, 2004, pp. 619–623; „*Illuminaten*" (de Michel-André Iafelice) *in* Saunier (coord.), 2000, pp. 417–419.

[249] Pentru o privire de ansamblu sugestivă, v. Lemaire, 1985, pp. 69–75.

[250] În genul scrierilor lui Barruel, autori ca: Le Couteulx de Canteleu, 1863; Jannet, 1877; Deschamps, 1882 (1880); De Lannoy, 1911; Pouget de Saint-André, 1923.

[251] V. de ex. Mariel, 1971a, p. 260.

[252] Barruel/Perrenet, s.d., p. 224; Barruel, 1973, vol. II, p. 21. Acest rezumat al *Mémoires pour servir a l' histoire du jacobinisme* scris de Barruel, datorat lui E. Perrenet, poate fi datat, plecând de la diverse indicii conținute în text, la sfârșitul anilor 1900 sau la începutul anilor 1910. În Avertismentul pe care-l semnează, E. Perrenet îl citează pe Paul Copin-Albancelli, ale cărui două lucrări antiiudeo-masonice datează din 1909 și din 1910.

[253] Barruel/Perrenet, p. 229. V, Barruel, 1973, vol. II, p. 11: „Numele de Iluminat pe care și l-a ales această Sectă, cea mai dezastruoasă în principiile sale, cu proiectele cele mai ambițioase, cea mai mintoasă și mai scelerată, după mijloacele de care se folosește. (...)"

[254] Barruel/Perrenet, p. 223. V. Barruel, 1973, vol. I, p. 47; vol. II, p. 30 *sq.*

[255] V. de ex. Perrenet, *in* Barruel/Perrenet, pp. 395–396.

[256] Webster, 1964, pp. 196–232 (cap. 9)

[257] V. *infra*, cap.VII.

[258] V. Taxil, 1886a, pp. 12–16; 1886b, pp. 254–255. Autori precum Monseniorul Jouin, Nesta Webster, Lady Queenborough sau William Guy Carr au preluat fără discernământ elemente din pamfletele lui Taxil.

[259] Se mai poate insista asupra legăturii, datorate iluminismului (chiar în virtutea caracterului său ambiguu), dintre Lumini și Romantism. V. Didier, 1987, pp. 199–200 (art. „Iluminism").

[260] Jannet, *in* Deschamps, 1882, vol. I, pp. LXXXII, XCI). V. și Evola, 1987, pp. 63–85 (articole intitulate: „Iluminare și revoluție", „Masoneria și pregătirea conceptuală a revoluțiilor").

[261] Găsim o versiune antisemită în cartea antimasonică a lui Lady Queenborough, *Occult Theocrasy* (1933), în care autoarea reia interpretarea conspiraționistă a Conventului de la Wilhelmsbad din 1782 (Queenborough, 1975, pp. 183–187).

[262] V. Riffard, 1993, pp. 169–170 (art. „Iluminism"): „Potrivit filosofilor (secolului al XVIII-lea), „iluminism" înseamnă „Luminile", *Aufklärung*, gândirea europeană a secolului al XVIII-lea. În acest caz, esoterismul se vrea „Anti-Lumini", cu Martinès de Pasqually, L.Cl. de Saint-Martin, Fabre d'Olivet".

[263] Despre martinism și masoneria martinistă, v. Le Forestier, 1928a și b; 2003, pp. 289–325; Amadou, 1946, 2000a, b și c, 2004a și b.

[264] Maistre, 1980, vol. II, a X-a convorbire, p. 202

[265] Maistre, 1980, vol. II, a XI-a convorbire, pp. 226–227, 245–247, 249. V. Dermenghem, 1946, pp. 78–94; Riquet, 1979–1980, și 1989, pp. 113–120.

[266] V. pamfletul conspiraționist al lui Henry Coston, *Les Financiers qui mènent le monde*, în întregime construit în jurul familiei Rothschild, obiect al unei povestiri mitologizate și țintă a acuzației. Capitolul VII al cărții este sugestiv intitulat: „Rothschild, regele Europei" (Coston, 1955, pp. 66–71), și capitolul XVI: „Marii bancheri cosmopoliți" (pp. 148–157). În afara familiei Rothschild, una dintre țintele recurente ale literaturii despre conspirație, începând cu anii 1920, este bancherul Iacob Schiff, ca și banca Kuhn, Loeb and C° (cu sau fără Paul Warburg), acuzați că ar fi finanțat Revoluția Bolșevică (Laqueur, 1965, pp. 89–90; Cohn, 1967, p. 131; Taguieff, 2004b, p. 71 *sq.*, pp. 139, 391). Acești bancheri evrei sunt desemnați și astfel diabolizați ca Înțelepți ai Sionului sau ca agenți ai acestora (cu reputația de a fi încă și mai nevăzuți decât bancherii fără patrie).

[267] Cel mai celebru pamflet al lui Anthony C. Sutton, *America's Secret Establishment*, este integral consacrat Ordinului Skull & Bones (Sutton, 1986). Această carte i-a inspirat atât pe Pierre de Villemarest, în Franța (Villemarest, 1996), cât și pe Jan Udo Holey în Germania (*Livre jaune n°5*). Un film despre această dubioasă „societate secretă" a apărut în 2000: *Societatea secretă*, de Rob Cohen. V. *supra*. V. Michael Cohen, „Skull & Bones" *in* P. Knight (ed.), 2003, pp. 657–658.

[268] V. suplimentul revistei de extremă dreaptă *The Spotlight* (Washington), septembrie, 1991, în întregime consacrat grupului Bilderberg: „The Bilderberg Group and the World Shadow Government" (8 p., cu ilustrații). V. Marlon Kuzmick, „Bilderbergers", în P. Knight (ed.), 2003, pp. 123–124.

[269] Principalii autori conspiraționiști americani (sau canadieni), începând cu anii cincizeci: Carr, 1958; Smoot, 1962; Allen, 1971–1972 și 1976; Griffin, 1976 (2001) și 1980 (2001); Sutton, 1986; Perloff, 1988 (2000); Cooper, 1991; Mullins, 1993; Monast (1994) etc. V. Knight, 2003 și 2004. Pentru Franța: Poncins, 1928–1975; Coston, 1937–2000; Ploncard d'Assac, 1938–1975; Bordiot, 1974–1979; Lombard, 1974–1977; Villemarest, 1996; Moncomble, 1980–1983; Ratier, 1993. Pe această temă, în Germania contemporană (Rothkrantz, Borowskyy, Rüggeberg, Conrad, Helsing/Holey etc.) v. Petri, 1998; Chatwin, 1998: Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998; Meining, 2004.

[270] *Vril*, fluidul considerat a conține „puteri latente" ca, de pildă, aceea de a vindeca boli sau de a ucide la distanță, este o invenție a scriitorului Edward G. Bulwer-Lytton, în *The Coming Race* (1871), ale cărei traduceri în franceză le dezvăluie, parțial, ambiguitatea: *La Race qui nous exterminera*, *La Race qui nous soupplantera* și *La Race a venir* (1973). O Societate Vril (sau Societatea Vril) sau Loja luminoasă, societate secretă inițiatică, ar fi fost fondată la Berlin, la sfârșitul anilor 1920, așa cum mărturisește inginerul Willy Ley (1947), care, în 1933, fugise din Germania (Ravenscroft, 1977, pp. 235–241). V. *infra*, cap. VII, p. 348 *sq.*

[271] Din această lucrare publicată fără nume de autor, redactată de un vindecător german, Jan Udo Holey, care publică mai ales în Germania, Statele Unite și Australia, sub pseudonimul de Jan van Helsing, v. *supra*, cap. I. *Livre jaune n°5* a fost urmată de alte două volume: *Livre jaune n°6* (2001) și *Livre jaune n°7* (2004). Despre Holey și producția sa conspiraționistă v. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, în special pp. 167–226; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 87–95; Meining, 2004.

[272] V. *infra*, Anexe III, conferința lui Myron C. Fagan.

[273] Pierre Virion s-a născut la Paris, pe 27 ianuarie 1899. După studii de drept și istorie a fost profesor la Institutul de studii corporative și sociale, apoi, din 1930, în calitate de catolic tradiționalist specializat în studiul „mișcărilor oculte", a colaborat (mai ales sub pseudonimele de J. Boicherot și Lefrançois) la *Revue internationale des sociétés secrètes*, sub conducerea Monseniorului Jouin și a succesorilor acestuia, până la dispariția revistei, în 1939. Această colaborare nu l-a împiedicat să țină conferințe în diferite medii naționaliste, de pildă, pentru Acțiunea franceză. După al Doilea Război Mondial, Virion participă, împreună cu generalul Weygang, la fondarea și conducerea Asociației universale a prietenilor Ioanei d'Arc, al cărei președinte va deveni. Colaborează la revistele *Le Corporatisme*, *Aspects de la France*, *Pensée catholique*, *Ecrits de Paris* etc. În anii 1960 și

1970 publică o serie de cărți și de broșuri pe tematica „conspirației", a „guvernului mondial" și a „forțelor oculte". Moare la Paris, pe 27 mai 1988.

[274] Virion, 1966a

[275] Virion, 1969

[276] *Livre jaune n°5*, 2001, p. 283

[277] Rüggeberg, 1990, p. 61 (citat de Holey, *Livre jaune n°5*, pp. 283–284). Prezentat de către specialiștii germani ai extremei drepte ca un „teoretician conspirationist de extremă dreaptă", chiar ca „o eminență cenușie" a scenei esotero-complotiste germane, Dieter Rüggeberg este eseist și editor, publicând mai ales lucrări încadrate la rubrica „Esoterism", având printre subsecțiunile sale „Ufologia esoterică". Subiectele sale favorite sunt, pe de o parte, Madame Blavatsky, Rudolph Steiner, Franz Bardon și Siegfried A. Kummer și, pe de altă parte, Gary Allen, Des Griffin și Karl Steinhauser. Despre cazul Rüggeberg, v. Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 157, 167 *sq.*, 186, 202–204, 214; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 96–98; Meining, 2004.

[278] Icke, 2002, p. 29

[279] Virion, 1966a și 1966b

[280] Despre John Birch Society (JBS), v. Broyles, 1964; „John Birch Society", articol on-line pe site-ul Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wik/John_Birch_Society.

[281] Comisia Trilaterală și CFR erau deja denunțate cu violență de către Dan Smoot în *The Invisible Government*, pamflet conspirationist apărut în 1962 și răspândit de John Birch Society. Lista „conspiratorilor" crescuse cu rapiditate. Tonul era dat de bestsellerul lui Gary Allen, apărut în 1972, ce exprima viziunea JBS. O mulțime de pamflete, difuzate sau nu de JBS, reiau temele acuzațiilor formulate de Gary Allen. În 1980, de pildă, Robert Eringer publică *The Global Manipulators*. Despre interpretările conspiraționiste legate de Noua Ordine mondială apărute în Statele Unite, v. Spark, 2003; West/Sanders, 2003.

[282] V., de pildă, http://66.102.9.104, 31 ianuarie 2005 *(Descent into Slavery?)*. Capitolul 5 din *Descent into Slavery?*, consacrat dinastiei Rothschild se poate citi on-line: „The Rothschild Dynasty", http://www.hiddenmisteries.org/conspiracy/rothschilddynasty.html. Într-un alt pamflet, *Fourth Reich of the Rich* (1976; ed. nouă, 2001), Des Griffin consacră două capitole din douăsprezece pentru Illuminati (cap. 5: „Illuminati – Part I, 1776–1876", pp. 40–71, și cap. 6: „Illuminati – Part II,", pp. 72–119).

[283] Wilson, 1981

[284] V. mai ales *Les enfants de la matrice* (Icke, 2002 și 2005).

[285] Astfel și-a caracterizat Bardon acest text rămas neterminat la moartea sa.

[286] Bardon, 1987, coperta a 4-a (de atribuit traducătorului și editorului Alexandre Moryason)

[287] Această lucrare cu subtitlu semnificativ: *Der Fahrplan zur Weltherrschaft*, face obiectul unei a treia ediții în 1993, fiind urmată în 1994 de un al doilea volum: *Geheimpolitik. Bd. 2. Logen-Politik.*

[288] „Informația" ar fi o „dezvăluire" făcută de Franz Bardon secretarei sale Oti Votavova și reluată de Rüggeberg (Bardon, 1987, Epilog). Interogat asupra existenței dovezilor palpabile ale apartenenței lui Hitler la una dintre „Lojile negre", acesta dă un răspuns tipic atitudinii complotiste: „Nu, nu am cunoștință de vreo probă materială privind apartenența lui Hitler la una dintre aceste loji.

Deoarece frații lucrează sub jurământ de moarte, nu mi se pare indicat să caut astfel de dovezi" (Rüggeberg, 2005).

289 Rüggeberg, 2005

290 Icke, 2002, pp. 25–26, 29 *sq.*

291 V. Birnbaum, 1995; Taguieff, 2002b și 2004d.

292 Bordiot, 1987, p. 13 („Către cititor", 25 aprilie 1983)

293 V. *supra*, Introducere, Pentru o scurtă expunere a variantelor „teoriei conspirației", v. Ramsay, 2000.

294 Hofstadter, 1996, p. 29

295 Popper, 1985, p. 497

296 În afară de antimondialiștii de extremă dreaptă, trebuie menționați și aceia de extremă stângă, dintre care unii își zic „altermondialiști", plus reprezentanții naționalismului populist. V. Taguieff, 2002b și 2004c.

297 V. Barkun, 2003, pp. 3–4.

298 Pipes, 1997, pp. 44–45

299 Carr, 1998, p. 3 (text de prezentare fără semnătură, purtând doar mențiunea „Autorul" ce poate fi atribuit fie editorului, Jacques Delacroix, el însuși autor conspirationist, fie traducătorului, prezentat ca „prieten al lui Hristos").

300 Ploncard d'Assac, 1988, p. 220. Jacques Ploncard, zis Ploncard d'Assac, s-a născut în 1910 la Chalon-sur-Saône. Lecturile din Drumont, mai ales *La France juive* și *La Fin d' un monde*, l-au determinat să treacă la naționalismul de tip tradiționalist, la anticomunism și antisemitism. La 16 ani aderă la Action française, pune bazele ziarului *La Lutte* în 1927 și participă împreună cu Henri (zis, mai târziu, Henry) Coston la relansarea publicației *La Libre Parole*. Participă la „turnee de formare" organizate de *Revue internationale des sociétés secrètes*, la care colaborează. În 1936 aderă la PPF-ul lui Jacques Doriot. El semnează încă „Jacques Ploncard" o broșură intitulată *Pourquoi je suis anti-Juif* (text datat cu 16 februarie 1938, singurul material al nr. 2 al publicației *La Lutte nationaliste*, revistă al cărei director este). În 1940, el se alătură cu entuziasm politicii mareșalului Pétain, colaborează activ la propaganda antimasonică (sub îndrumarea lui Bernard Fay), înainte de a se refugia în străinătate în 1944, ceea ce i-a permis să scape de toate cele trei condamnări la moarte pronunțate împotriva lui la Eliberare. A sfârșit prin a se refugia în Portugalia, unde a devenit unul dintre consilierii dictatorului Salazar asigurând (cu începere din 1958) și editorialul pentru *La Voix de l' Occident*, emisiune de radio difuzată, din Lisabona, în mai multe limbi în care îi susține pe partizanii Algeriei franceze și denunță politica gaullistă. Amnistiat în 1968, revine în Franța, unde va fi un colaborator constant al diverselor periodice catolice contrarevoluționare, printre care: *Lectures françaises* și *Lecture et Tradition*, contribuind și la apariția unei publicații lunare cu denumirea de *Lettre politique*. Acest apropiat al lui Henry Coston și al lui Léon de Poncins a murit pe 20 februarie 2005. Despre Ploncard și Coston, v. notița lui Michaël Lenoire *in* Taguieff, 1999, pp. 370–384.

301 Allen, 1971, p. 8

302 V. Pipes, 1997, p. 43.

303 Popper, 1979, vol. 2, p. 68

304 Pipes, 1997, p. 45.

[305] Barbier, 1910

[306] Coston, 1999

[307] Un împrumut din mitologia luciferică fabricată de Léo Taxil. V. *infra*, cap. VII.

[308] Carr, 1998, p. 17

[309] V. Ploncard d'Assac, 2005 (1975); Lassus, 2002.

[310] Prefața la reeditarea cărții lui Jacques Crétineau-Joly, *L'Eglise romaine en face de la Révolution* (1859), 1976, p. XIV. Haute Vente sau Haute Vente romaine este una dintre societățile secrete constant demonizate de către polemiștii catolici din secolul al XIX-lea. Unii dintre ei o denunțau ca fiind o secție secretă a francmasoneriei, al cărei obiectiv final și „satanic" era distrugerea Bisericii Catolice.

[311] V. *infra*.

[312] V., de pildă, Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 341 *sq.*

[313] V. Roberts, 1979, p. 274 *sq.*, pp. 298–302, 309 *sq.*, p. 327 *sq.*

[314] V. Porset, 1989.

[315] Intenția polemică a scrierilor marchizului de Luchet (Jean Pierre Louis de la Roche du Maine, 1740–1792) este mai redusă în momentul în care publică anonim la Berlin, în 1788, o broșură intitulată *Essai sur la secte des Illuminés*. Deși Luchet nu stăpânea bine subiectul (confunda, de pildă, „perfectibilismul" revoluționar al lui Weishaupt cu Iluminismul mistic al martiniștilor), pamfletul său a avut rapid trei ediții succesive (1789, 1790, 1792). Prieten cu Mirabeau, de Luchet era mason, fiind admis în Loja din Cassel pe 13 martie 1781. Dar în 1785, în *Mémoires authentiques pour servir à l'histoire du comte de Cagliostro*, el avea să condamne fără echivoc impostura lui Joseph Balsamo, zis Cagliostro, „Marele Copt". V. Le Forestier, 2001, p. 624; Ligou, 2004, p. 742 (articolul lui Charles Porset). Abatele Lefranc va amesteca și el martinismul cu iluminismul bavarez (Viatte, 1928, vol. I, p. 316; Lemaire, 1985, p. 27). În cartea sa intitulată *Les Sectes et Societés secrètes politiques et religieuses*, apărută în 1863, inspirându-se din Luchet și din Barruel, contele Le Couteulx de Canteleu reia acest amalgam polemic (1987, reed., pp. 163–164).

[316] Contele Ferrand este autorul unui pamflet publicat la Torino în 1790: *Les Conspirateurs démasqués*. Aceștia ar fi mai ales oameni politici nutriți cu valorile Luminilor, ambițioși și demagogi: bancherul Jacques Necker, ideologul Constantin de Volney, marchizul de La Fayette și, mai cu seamă, Philippe d'Orléans (Lemaire, 1985, p. 82).

[317] Abatele Henri Jabineau este autorul pamfletului *La Vraie Conspiration dévoilée* (1790, f. l.), centrat pe denunțarea „filosofilor" și, în mod deosebit, a enciclopediștilor.

[318] V. Roberts, 1979, pp. 171–174, 177; Lemaire, 1985, pp. 83–87. În 1789, abatele Lefranc conducea Eudistes à Caen.

[319] Augustin Barruel, *Memoires pour servir à l'histoire du jacobinisme*, Londra, la Ph. Le Boussonnier, 1797–1798, 4 vol.; Hamburg, P. Fauche, 1798–1799, 5 vol.; a 4-a ediție, Augsburg, Libraires associés, 1799, 5 vol. (text revizuit și corectat în 1818); ed. nouă, Chiré-en-Montreuil, Vouillé, Diffusion de la pensée Française, 1973, 2 vol.

[320] John Robison, *Proofs of a Conspiracy Against All the Religions and Governments of Europe, carried on in the secret Meetings of Free Masons, Illuminati, and Reading Societies*, Edinburgh, 1797.

[321] Titlul lucrării diferă de la o ediție la alta (1791, 1816, 1826 etc.). Titlul ediției din 1826 este următorul: *Le Voile levé pour les curieux, ou Histoire de la francmaçonnerie depuis son origine jusque' à nos jours.*

[322] Le Forestier, 2001, p. 685

[323] V. Lefranc, 1792 (ed. a 2-a, 1818), p. 59: Hiram ar fi fost un personaj în întregime inventat de către rabini pentru a-i uzurpa lui Mesia divinitatea și puterea. V. Lemaire, 1985, p. 83. Numele de Hiram trimite la cel puțin doi eroi legendari: pe de o parte, regele din Tir, citat în Cartea întâi a Regilor (cap. 5) și în Cartea a doua a Cronicilor (cap. 2) și, pe de altă parte, Hiram Abi (sau Abif), sau Maestrul Hiram (Regi, I, cap. 7 și Cronici, II, cap. 2), acesta din urmă devenit progresiv un personaj esențial al ritualurilor masonice. Despre legenda lui Hiram în francmasonerie, v. Wirth, 1974; Boucher, 1984, p. 133 *sq.*, p. 251 *sq.*, p. 276 *sq.*; Mellor, 1979, pp. 135–140; Saunier, 2000, pp. 402–405 (articolul lui Vladimir Biaggi); Ligou, 2004, pp. 595–596.

[324] Lefranc, 1816 (1791), p. 2

[325] Lefranc, 1792, p. 21

[326] Lefranc, 1792, p. 19

[327] Lefranc, 1792, p. 143

[328] Paris, Anul IV al erei franceze (1796). Anul următor, Cadet, zis Cadet-Gassicourt sau Cadet de Gassicourt, publică o a doua ediție a cărții: *Le Tombeau de Jacques Molay, ou Histoire secrète et abrégée des Initiés anciens et modernes, des Templiers, Francs-Maçons, Illuminés etc. et recherches sur leur influence dans la Révolution française, suivie de la Clef des Loges*, Paris, Desenne, Anul V al erei franceze. V. Le Forestier, 2003, p. 850; Lemaire, 1985, pp. 73, 109.

[329] Jacques de Molay este în mod curent numit Jacques Molay (ortografiat și Jacques Molai). Despre formarea „legendei templiere", v. Le Forestier, 2003, *passim.*

[330] Roberts, 1979, p. 180, nota 94. V. totuși Pipes, 1997, p. 215, nota 52, care datează pamfletul cu anul 1799.

[331] V. Le Forestier, 2001, pp. 685–686, și 2003, pp. 850–854; Partner, 1992, pp. 192–193; Chevallier, 2002, vol. I, p. 384.

[332] V. Barruel, 1974, vol. I, pp. 462 *sq.*

[333] Citat de către Partner, 1992, p. 193

[334] Allport și Postman (1965b, p. 162) defineau zvonul ca fiind „o legendă închegată"; mi se pare mai corect a defini legenda ca fiind „un zvon închegat" sau, mai bine, ca un ansamblu de zvonuri închegate sau stabilizate în urma amalgamării lor, și asta din simplul motiv că este o legendă modernă (răspândită deci prin scrieri) și cu relevanță politică (având loc în spațiul public).

[335] Un indiciu ar fi publicarea unui scurt eseu de Johann Bode, *Ist Cagliostro des Chef der Illuminati?*, Gotha, 1790 (broșură anonimă care respinge legenda unui Cagliostro ca șef al iluminaților bavarezi și astfel adevărat autor al Revoluției Franceze, menită să răzbune, peste sute de ani, moartea Marelui Maestru al Templierilor). V. Le Forestier, 2001, pp. 658–661; Rogalla von Bieberstein, 1976, pp. 89–94; 2002, pp. 22–23; Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 48, 58–59, 84.

[336] Calificativul „totalitar" apare timid, în literatura antimondialistă (americană, mai ales), în cursul anilor 1950 și 1960, ceea ce făcea să iasă în evidență semnificația pozitivă a opusului său: regimul

liberal/democratic, dezavuat de mediile catolice tradiționaliste, urmate, în această privință, de majoritatea mișcărilor de extremă dreaptă. De la începutul anilor 1970, acest calificativ a devenit banal. V., de pildă, prefața (datată cu 16 septembrie 1976) redactată de Monseniorul Marcel Lefebvre pentru reeditarea, în 1976, a celebrei cărți a lui Crétineau-Joly, *L'Église roumaine en face de la Révolution* (1859): „Europa creștină, lumea întreagă sunt pe punctul de a intra sub jugul comunismului ateu, sub conducerea totalitară sovietică pe care, în zadar, Aleksandr Soljenițîn o denunță Occidentului, căzut pradă decadenței liberaliste, gata de orice abandon, de orice trădare, gata a se dezice de orice" (Monseniorul Lefebvre, în Crétineau-Joly, 1976, p. XIV).

[337] Edinburgh, 1797; apoi New York, 1798 (reed., Boston, 1978)

[338] Londra, J. Cadell and W. Davies, 1799, 2 vol.

[339] Despre John Robison, v. Cohn, 1967, pp. 29–31; Hofstadter, 1996, pp. 10–14; Riquet, 1989, p. 97; Le Forestier, 2001, pp. 676–681.

[340] V. memoriul *Histoire de l'Illuminisme* redactat de către doctorul Starck la cererea abatelui Barruel (reprodus *in* Riquet, 1989, pp. 149–189).

[341] Despre Barruel, despre cartea și influența cărții sale, v. Roberts, 1979, pp. 187–200; Riquet, 1979–1980 și 1989, pp. 83–120; Le Forestier, 2001, pp. 681–692; Chevallier, 2002, vol. I, pp. 384–385.

[342] Lucrarea din 1869 care, la publicare, a trecut neobservată (Poliakov, 1977, p. 50) a fost reeditată în 1886, într-un context în care, după patru ani de agitație antisemită, *La France juive* (1886) a lui Edouard Drumont devenise un bestseller chiar din anul apariției ei în librării. Despre Gougenot des Mousseaux, v. Byrnes, 1950, pp. 113–114; Sorlin, 1967, p. 198; Cohn, 1967, pp. 45–49, 55, 193, 251; Poliakov, 1968, p. 348, și 1977, pp. 49–50 (în care istoricul insistă asupra echivocului atitudinii lui Gougenot față de poporul evreu cu referire la cartea apărută în 1869, p. 386); Verdès-Leroux, 1969, pp. 101–104; Rogalla von Bieberstein, 1976, p. 113, și 1978, pp. 198, 221; Katz, 1995 (1970), pp. 250–255; Isser, 1991; Pierrard, 1997, pp. 22, 29; Pipes, 1997, p. 135; Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 80, 110; Lemaire, 2003, pp. 222–223, 227; Leff, 2005.

[343] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 349. V. Eckert, 1854, vol. I, p. 123, care afirmă cu nonșalanță că francmasoneria „consacră cultul materialismului" (citat de Gougenot des Mousseaux, p. 271). Gougenot des Mousseaux are în vedere „trei expresii ale aceleiași credințe, ale unei unice aspirații: evreul, francmasonul și liber-cugetătorul" (p. 271). Pentru comentarii, v. Katz, 1995, pp. 243–255; Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 77–79.

[344] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXI.

[345] *Ibid.*

[346] *Ibid.*, pp. XXI–XXII.

[347] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 538, care precizează în notă: „Înalta Masonerie!" (p. 538, nota 1). Pasajul face parte dintr-o mai lungă dezvoltare critică consacrată doctrinelor „ocultiste" ale „profesorului de magie" Eliphas Levi (pp. 515–544, 553–554). Dintre lucrările sale sunt citate mai ales: *Dogme et rituel de la haute magie* (1856), *Historie de la magie* (1859).

[348] Gougenot des Mousseaux, 1869, *Causerie*, p. XXIII

[349] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXIII

[350] *Ibid.*, p. XXIV. Acesta este, după Crétineau-Joly, scopul „Haute Vente" (1859).

[351] Gougenot des Mousseaux, 1869, pp. XXIII–XXIV. Într-un alt pasaj (p. 340), Gougenot caracterizează masoneria ca pe o „imensă asociație ai cărei *rari inițiați*, adică adevărații ei conducători, care nu trebuie confundați cu liderii ei nominali, trăiesc într-o strânsă și intimă legătură cu membrii militanți ai iudaismului, prinți și inițiatori ai înaltei cabale".

[352] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXIV. Avem aici o componentă a „secretului suprem" cu toate indiciile inexistente sau cu desăvârșire inaccesibile. De unde paradoxul: dovada decisivă a existenței unui secret real este imposibilitatea de a-l stabili cu probe materiale (indicii, urme etc.).

[353] „(...) Consiliul universal și suprem, secret, al masoneriei, compus din nouă membri, trebuie să rezerve pentru reprezentanții națiunii evreiești un număr de *cel puțin* cinci locuri (...)" (Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 539).

[354] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 347

[355] Expresia făcută celebră de lucrarea Monseniorului Meurin (1893) fusese utilizată de către Pius al IX-lea împotriva masoneriei, condamnate ca „societate secretă" sau „ocultă", în enciclica sa *Etsi multa* din noiembrie 1873. După Johannes Rogalla von Bieberstein (1978, p. 193), Pius al IX-lea s-ar fi aflat sub influența tezelor lui Gougenot des Mousseaux. Denunțarea scopurilor și relelor făptuite de „Sinagoga lui Satan" a fost reluată și dezvoltată de Leon al XIII-lea în enciclica *Humanum genus* (1884). V. Rousse-Lacordaire, 1996, p. 113; Lemaire, 2003, p. 223. Jacques-Charles Lemaire *(ibid.)* semnalează că expresia „Sinagoga lui Satana" este atestată în cartea lui François-Xavier Gautrelet, *La francmaçonnerie et la Révolution* (Lyon, Briday, 1872, p. 452).

[356] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. XXV

[357] Nicoullaud, 1914, p. 115

[358] Henry Coston (1910–2001) care, în îndelungata sa carieră de „jurnalist", s-a dovedit a fi un specialist francez în scrierea de eseuri conspiraționiste (antisemite și antimasonice) a fost, cu începere din 1934, corespondent la *Welt-Dienst* (organizație nazistă de propagandă antievreiască), calitate în care s-a ocupat, în anii 1930 și în prima jumătate a anilor 1940, cu difuzarea *Protocoalelor Înțelepților Sionului* (și a unor texte derivate din acestea). A continuat în același mod în anii 1950, denunțând „înalta finanță internațională", presupusă complice a mișcării comuniste și a organizațiilor mondialiste, formând un tot ce ar fi complotat în scopul instaurării unui guvern mondial. Coston a publicat o carte în întregime consacrată mișcării lui Weishaupt, cu o reeditare, în anexă, a traducerii în franceză a documentelor interne ale societății secrete: *La Conjuration des Illuminés* (Coston, 1979b, p. 304). Pentru o abordare mai aplicată, v. Le Forestier, 2001 (1914–1915); Lepper, 1936, p. 121 *sq.*; Roberts, 1979, pp. 123–138; Dülmen, 1975; Hippchen, 1998. V., de asemenea, și lucrările de popularizare de bună calitate: Serge Hutin, *Les sociétés secrètes* (1952; 1987, pp. 91–95), *Gouvernants invisibles et sociétés secrètes* (1971, pp. 193–212); Rene Alleau, 1969, pp. 105–119. Facem o mențiune și pentru genul de lucrări kitsch despre nazism și societățile secrete, la pasajele consacrate Iluminaților din Bavaria ca model al societăților esoterice sau inițiatice: Gerson, 1969, pp. 51–63; Angebert, 1971a, pp. 136, 191–192.

[359] V, Jonathan Vankin și John Whalen, *The 50 Greatest Conspiracies of All Time: History's Biggest Mysteries, Coverups, and Cabals*, New York, Citadel Press, 1995; reeditată apoi pentru *The 60 Greatest Conspiracies* (1998) și *The 70 Greatest Conspiracies* (2001). V. și Cooper, 1991, cap. II

(„Secret Societies and the New World Order"), în special, pp. 80–90 (text publicat on-line pe mai multe site-uri sub titlul Secret Societies/New World Order); Cooper, 2004, pp. 39–40.

[360] V. mai ales Roberts, 1979. Cu prudență și cu spirit critic, v. și Wilgus, 1978.

[361] Barruel, 1973, vol. I, p. 42

[362] Roberts, 1979, p. 337. Istoricul britanic caracterizează cartea abatelui Barruel ca fiind „Biblia mitologiei societăților secrete și baza indispensabilă viitoarei literaturi antimasonice" (Roberts, 1979, pp. 191–192).

[363] Luchet, 1788 (citat de Poliakov, 1980, p. 152).

[364] Monseniorul Jouin, „Societatea secretă. Programul nostru", *Revue internationale des sociétés secrètes (RISS)*, I, 1912, (pp. 3–29), pp. 3–4.

[365] Monseniorul Jouin, 1912, p. 3

[366] Monseniorul Jouin, 1912, pp. 9–10. V. Roberts, 1979, pp. 12–13, 20 (nota 17), care citează parțial acest lung articol fondator. Monseniorul Jouin citează în sprijinul afirmațiilor sale mai multe pasaje din cartea lui Gougenot des Mousseaux: pp. XXXI (de fapt: 1869, pp. XXIII–XXIV) și 338 (de fapt: 339–340).

[367] Monseniorul Jouin, 1912, p. 11

[368] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 410

[369] V. Pagels, 1996, p. 182.

[370] *Le Contemporain*, vol. XVI, 1878, pp. 58–61. Regăsim scrisoarea atribuită lui Simonini în mai multe lucrări pe teme conspiraționiste: Nicolas Deschamps, *Les sociétés secrètes et la société* sau *Philosophie de l' histoire contemporaine*, a 6-a ediție integral refăcută și continuată până la evenimentele actuale, cu o introducere despre activitatea societăților secrete în secolul al XIX-lea de M. Claudio Jannet, Avignon, Seguin Frères, Paris, Oudin Frères și Lyon, Librairie générale catholiqie et clasique, 1882, vol. III („Note și documente adunate de M. Claudio Jannet"), Anexe, Document anexat B *(„Le rôle des Juifs dans la Révolution universelle"*, pp. 658–661; Henri Delassus, *L' Américanisme et la Conjuration antichrétienne*, Paris și Lille, Desclée, De Brouwer et Cie, 1899, pp. 321–323; *Id.*, *La Question juive. Notes et documents*, Lille-Lyon-Paris, Desclée, De Brouwer et Cie, 1911, pp. 94–98. V și Netchvolodow, 1924, pp. 231–234.

[371] V. Cohn, 1967, pp. 30–36; Poliakov, 1968, pp. 295–297

[372] Sugestie venită din partea lui Léon Poliakov (1980, p. 179). Umberto Eco pare că ia în serios ipoteza sugerată lui Norman Cohn de Léon Poliakov, potrivit căreia scrisoarea lui Simonini „ar fi fost falsificată literă cu literă de către agenții lui Fouché, îngrijorat de contactele lui Napoleon cu reprezentanți ai comunității ebraice" (Eco, 1998, pp. 144–145). Intenția lui Joseph Fouché era, bineînțeles, aceea de a-i compromite pe evrei în ochii împăratului, o strategie de poliție politică repetată cu aproape un secol mai târziu prin fabricarea *Protocoalelor Înțelepților Sionului* din inițiativa lui Pierre I. Ratchkovski. V. și Cohn, 1967, p. 33, nota 1; Bronner, 2000, p. 73; Goldschläger/Lemaire, 2005, p. 22.

[373] Despre formarea mitului Rothschild care începe să prindă contur începând din 1845, v. Robert F. Byrnes, 1950, *passim*; Lovsky, 1955, p. 275 *sq.*, p. 323; Rabi, 1962, pp. 48–61; Poliakov, 1968, pp. 354–363; Verdès-Leroux, 1969, pp. 58–59, 93–96, 105–110, 115–116; Katz, 1980, p. 120 *sq.*, pp. 293–295.

[374] Citat de Henri Delassus, 1899, pp. 321–322. „Scrisoarea căpitanului Simonini" este citată, în mod deosebit, în valul de literatură antievreiască provocată de publicarea *Protocoalelor* de către generalul Alexandru Netchvolodow, *L'Empereur Nicolas II et les Juifs* (1924, pp. 31–234), care reia legenda potrivit căreia scrisoarea lui Simonini ar fi fost păstrată în arhivele Vaticanului *(ibid.*, p. 235; Delassus, 1911, p. 93).

[375] Maistre, 1859, p. 112

[376] Citat de Goldschläger/Lemaire, 2005, p. 23

[377] Emmanuel Augustin Chabauty (1827–1914) a fost preot al parohiei Sfântului Andrei, la Mirebeau, din iunie 1856 până în 1881, de unde și pseudonimul de „C.C. de Saint-André", pe care îl dezvăluie, în eseul său din 1882. V. Barrucand, 1993. Despre influența lui Chabauty, v. Cohn, 1967, pp. 49–51, 54–55 ; Katz, 1980, pp. 144, 295 ; Katz, 1995, pp. 255–259.

[378] Osman-Bey sau Osman Bey este unul dintre pseudonimele unui anume Frederick Milligen (și nu „Milliger" cum afirmă Norman Cohn, 1967, pp. 61–62) care uneori semnează și „Major Osman, Bey", „Major Osman Bey", „Major Osman-Bey", „Osman-Seify-Bey", „Spartaco", „Alexis Andreievici", „Kibrizli-Zade". El se prezintă și sub numele de Vladimir Andreievici Osman-Bey. Cohn îl caracterizează drept „escroc internațional de origine evreiască" (Cohn, 1967, p. 61). În 1870, el publică la Londra, sub numele de „Major Frederick Milligen", o carte în limba engleză: *Wild Life Among the Koords* (Hurst and Blacket, XIII, 380 p.). Milligen își luase pseudonimul de Osman Bey cu ocazia angajării sale în armata turcă. El este unul dintre acei antisemiți de profesie apăruți în Europa în ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea. Ediția germană cel mai des citată a micii sale cărți, *Die Eroberung der Welt durch die Juden* (Wiesbaden, 1875), poartă mențiunea: „a 7-a ediție". Publicată inițial în franceză (1873), apoi în rusă (1874), cărțulia apare câțiva ani mai târziu în limba engleză, în Statele Unite: *The Conquest of the World by the Jews: An Historical and Ethnical Essay*, revised and translated by F.W. Mathias, St Louis, St Louis Book Club & News Company, 1878, 71 p. Pamfletul este apoi tradus în poloneză (Varșovia, 1880). O traducere italiană (după cea de-a 8-a ediție, cum se precizează) apare în 1880: *Gli ebrei alla conquista del mondo*, Venise, Favai, 1880, 8–64 p. (a 2-a ediție, 1883). Născut în 1836, Osman-Bey moare, pe cât se pare, între 1898 și 1901 (Cohn, 1967, p. 61; Cesare G. De Michelis, 2001, p. 26).

[379] Reed., Paris, Henri Gautier,1887, 64 p.

[380] Paris, Victor Retaux et Fils, 1893, 556 p.

[381] Disraeli, 1844, VI, cap. XV, pp. 183–184. În bestsellerul *None Dare Call It Conspiracy* (1972, p. 97), Gary Allen atribuie „omului politic britanic și confident al lui Rothschild", Disraeli, faimoasa frază: *So you see, my dear Coningsby, that the world is governed by very different personages from (to?) what is imagined by those who are not behind the scenes.* La John Birch Society, aceasta este cea dintâi credință.

[382] Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 390; v. și pp. 355 și 504.

[383] Marquès-Rivière, 1935, p. 9

[384] Jannet, *in* Deschamps, 1882, vol. I, p. XCV

[385] De Lannoy, 1911, p. 14

[386] Pouget de Saint-André, 1923, p. 5

[387] În 1987 e lansată la Ed. Guy Trédaniel o nouă colecție *Initiation & Pouvoir*, al cărei text de prezentare se încheie astfel: „Este vorba chiar de cercetarea *adevăratelor* culise ale acestui gigantic teatru care este istoria". În 2005, publicația bitrimestrială *Top Secret* (subtitlu: „Cu toții avem nevoie de adevăr") își stimulează cititorii să se aboneze, prin acest îndemn: „Pătrundeți în culisele științei și ale istoriei. Fiindcă nu putem fi peste tot unde se ascunde ceva!" *(Top Secret*, nr. 29, 2005, p. 19).

[388] Meurin, 1893, p. 196

[389] *Idem*, p. 260

[390] *Idem*, p. 260

[391] Subtitlul acestei monumentale lucrări (Paris, Victor Palme, 822 p.) este următorul: „*Sixième Âge de l' Église d' après l' Apocalypse*".

[392] Chabauty, 1882, prefață, pp. VII–X

[393] Chabauty, 1882, p. 248

[394] Jannet, 1882, p. XCI

[395] Jannet, 1882, pp. XCI–XCII. V. Eckert, 1854, vol. I, p. 287, și Gyp, 1859, p. 234 *sq.*

[396] V. Gougenot des Mousseaux, 1869, pp. 485–486. Teza polemistului catolic este că „marea *unitate cosmopolită*" realizată sub conducerea evreilor „reclamă *un cap*", pregătind astfel „prodigioasa venire a unui unic dominator suprem în care evreii l-ar fi putut vedea pe Mesia, în timp ce creștinii l-ar fi recunoscut în el pe Antihrist". Întrebarea și-o pune, de pildă, în 1980 (și 1996), catolicul tradiționalist Arnaud de Lassus într-unul dintre pamfletele sale antimasonice (Lassus, 1996, pp. 63–66).

[397] Despre Jean Boissel (1891–1951), antisemit francez, din 1934 trecut la nazism, v. articolul lui Grégoire Kauffmann, *in* Taguieff, 1999, pp. 343–347.

[398] Aluzie la *Protocoalele Înțelepților Sionului*, supraintitulate adesea „Program evreiesc de dominație asupra lumii" (Taguieff, 2004b, p. 326 *sq.).*

[399] Acest articol, nesemnat, este integral reprodus în *La Libre Parole*, al 7-lea an, nr. 11, 1 iunie 1936, pp. 13–17 (presupun că, prin „Ordo Templi Orientalis", autorul se referea la Ordo Templi Orientalis condus de Theodore Reuss). Articolul citează amplu, dintr-o „revistă englezească" (fără altă precizare), așa-zise extrase din discursuri (menite să rămână secrete) rostite în timpul unei foarte secrete „reuniuni a Supremului Conciliu al B'naï B'rith" care ar fi avut loc la Paris, în ianuarie 1936 (pp. 14–17). E vorba despre un fals antievreiesc și antimasonic de felul *Protocoalelor*. Citim acolo, de exemplu, aceste cuvinte atribuite unuia dintre conducătorii B'nai B'rith: „Noi am întemeiat numeroase societăți secrete care lucrează în interesul nostru, la ordinul nostru și sub conducerea noastră. (...) Noi suntem Părinții tuturor Revoluțiilor. (...) Aproape toată presa mondială este în mâinile noastre". (...) În deschiderea acestei ediții a publicației *La Libre Parole și Le Porc-Epic reunite*, titrând pe prima pagină: „Sub cizma lui Iuda. Manevrele lui Blum", găsim un editorial semnat Henry Coston: „Front francez împotriva blocului evreiesc" (pp. 1–2). Lupta contra Frontului Popular este, pentru „naționaliști", la ordinea zilei. Henry Coston este în acest moment directorul politic al acestor două periodice reunite, iar Henry-Robert Petit este director-administrator al aceleiași publicații. Petit mai este și președinte al Centrului de Documentare și Propagandă (C.D.P.) sub a cărui direcție este publicată revista. Despre Henry-Robert Petit (1899–1985), v. articolul lui Michaël Lenoire, *in* Taguieff, 1999, pp. 428–432.

[400] Norman Cohn, 1967, p. 70; Cesare G. de Michelis, 2001, p. 80; Stephen Eric Bronner, 2000, p. 79. Această misterioasă „Cancelarie centrală a Sionului" este, evident, invenție pură.

[401] În Franța, rolul lui Gougenot des Mousseaux, la timpul său cunoscut pentru lucrările despre magie (1860) și demonologie, a fost determinant în formarea acestei doctrine de luptă asimilând diverse figuri ale dușmanului (iudaism, francmasonerie, „liberă-cugetare", ocultism etc.) pentru a explica înmulțirea „revoluțiilor". V. Gougenot des Mousseaux, 1869, în special pp. 358–373, 483–509.

[402] Bertrand, 1905, pp. 26–27 (cu italice, în text). Despre Alianța Israelită Universală, v. Gougenot des Mousseaux, 1869, p. 334 *sq.*

[403] Cohn, 1967, p. 38 *sq.*, pp. 269–273 (extrase din document); Bronner, 2000, pp. 81–83. Documentul este integral reprodus *in* Taguieff, 2004b, pp 421–426.

[404] Eco, 1998, p. 146. Analogia între *Protocoale* și adunarea conspiratorilor în prezența lui Cagliostro fusese deja remarcată de către autorul de pamflete antievreiești Jean Drault, într-o serie de trei articole publicate în 1921 în revista lui Urbain Gohier, *La Vieille France*, sub titlul generic: „Alexandre Dumas tatăl și *Protocoalele*". V. mai ales ultimele două: „Cagliostro, erou al mai multor romane masonice" *(La Vieille France*, nr. 243, 22–29 septembrie 1921, pp. 22–32); „Spectre, subterane, jonglerii, magnetism, proxenetism: tot ce înseamnă Iluminismul; tot Iudaismul: *Protocoale!" (La Vieille France*, nr. 244, 30 septembrie–7 octombrie 1921, pp. 23–32). Balsamo este identificat ca „simbol al evreului stăpân pe alte neamuri" („Spectre...", art. cit., p. 25). Teza lui Drault este următoarea: „Autorul cărții *Mémoirs d' un médecin* s-a inspirat dintr-o veche versiune a *Protocoalelor* care nu sunt decât un comentariu la Talmud" („Cagliostro...", art. cit., p. 30).

[405] V. Dumas, *Joseph Balsamo*, 1990 (introducere, II și III).

[406] În articolul său din 1909 apărut în *Neue Freie Presse*, Rathenau, care nu vorbea deloc în calitate de evreu (căci el se dorea în primul rând german), avea în vedere, mai modest, „destinele economice ale Europei": „Trei sute de bărbați, care se cunosc, toți, între ei, conduc destinele economice ale Europei și își aleg succesorii dintre discipolii lor". V. Cohn, 1967, pp.148–149. Fraza lui Rathenau, ca și aceea a personajului Sidonia (din romanul lui Disraeli: *Coningsby)*, atribuită creatorului acestuia, a fost folosită ca o mărturisire, ca dovadă a existenței în realitate a unui complot evreiesc sau iudeo-masonic mondial. V. Taguieff, 2004b, pp. 79, 219–220; 2004c, pp. 637–639.

[407] *Le Contemporain*, seria a 3-a, vol. XXII, 1 iulie 1881. Titlul dat fragmentului din cartea lui Sir John Readclif este: „Dare de seamă despre evenimentele politico-istorice ce au avut loc în ultimii zece ani". V. Delassus, 1899, p. 329, și 1911, p. 101.

[408] Delassus, 1911, p. 100. Studiul semnat Wolski cuprindea douăzeci de capitole, publicate în cinci ediții ale *Contemporain* (din iulie până în noiembrie 1881). Kalixt de Wolski este unul dintre pseudonimele luate de Pierre I. Ratchkovski (1850?–1911), șeful diviziei internaționale a Okhranei (poliția politică secretă a regimului țarist), stabilit la Paris, începând cu 1884.

[409] V., de exemplu, pamfletul anonim de proveniență canadiană: *La Clé du mystère*, 1937, pp. 7–11 („Un plan de cucerire a lumii"). Falsul este prezentat acolo ca „textul unui discurs ținut la Praga de către rabinul Reichhorn, în 1869, la mormântul marelui rabin Simeon-ben-Jehuda" (p. 7).

[410] Ortografiat ca în Céline. V. Céline, 1937, p. 277. Pe aceeași pagină, Retcliffe (Readcliff) devine Radcliff. În pamfletul său, Céline reproduce câteva pasaje din *Discursul Rabinului* (pp. 278–279).

[411] Cohn, 1967, p. 42

[412] V. Wolski, 1887, (XXI–336 p.), pp. 4–19.

[413] Bournand, 1898, pp. 283–286

[414] Delassus, 1899, pp. 330–333. *Discursul Rabinului* va fi integral reprodus de către Monseniorul Henri Delassus, în 1911, în *La Question juive*, pp. 102–111.

[415] Bournand, 1898, p. 283

[416] Delassus, 1911, pp. 101–102

[417] *Discursul Rabinului*, citat după Wolski, 1887, pp. 4, 5, 16, 19

[418] Jouin, 1912, pp. 11–14 (prezentat ca un „discurs rostit în 1880 de către un mare rabin", documentul este citat în lunga notă 3 de la p. 11, care se întinde pe următoarele trei pagini).

[419] Jouin, 1920, pp. 18–26

[420] V. seria de lucrări publicate la Bernard Grasset de către Roger Lambelin în cursul anilor douăzeci sub titlul generic *Le Peril juif: Le Régne d' Israël chez les Anglo-Saxons* (1921), *L' Imperialisme d' Israël* (1924) și *Les Victoires d' Israël* (1928). Roger Lambelin este cunoscut mai ales ca autor al unei traduceri fanceze (precedate de o lungă introducere) a *Protocoalelor Înțelepților Sionului*, publicată la Grasset în 1921, lucrare care a fost un bestseller al anilor douăzeci și treizeci, de numeroase ori reeditată, până în 1938. V. *Protocoalele...* 1910 și 1925; Taguieff, 2004b, *passim*.

[421] La sfârșitul secolului al XIX-lea, teza a fost larg difuzată în Franța prin cartea lui Abel Clarin de la Rive, *Le Juif dans la francmaçonnerie* (Paris, A. Pierret, 1895). În anii 1910 și 1920 (apoi la începutul anilor treizeci, până la moartea sa în 1932), Monseniorul Jouin, împreună cu *Revue internationale des societés secrètes* (creată în ianuarie 1912), denunță neobosit „pericolul iudeo-masonic" înainte și după apariția ediției sale comentate a *Protocoalelor Înțelepților Sionului* (Jouin, 1920). Un vechi colaborator al revistei Monseniorului Jouin, Georges Ollivier, publică în 1959, într-o editură creată de Henry Coston *(Documents et Témoignages)* o lucrare consacrată Alianței Israelite Universale (Ollivier, 1959).

[422] V. articolul „Copin-Albancelli" de Charles Porset, *in* Ligou (coord.), 2004, pp. 312–313.

[423] Doumic, 1906, p. 9. Max Doumic rezumă astfel „ipoteza" lui Copin-Albancelli, pe care o discută în cartea sa, pentru ca, în final, să propună această interpretare: evreii n-au jucat un rol semnificativ în francmasonerie decât „din ziua în care s-au legat de Anglia", adică spre sfârșitul Primului Imperiu, când „cu banca Rothschild, evreii au pus mâna pe puterea financiară" (Doumic, 1906, pp. 83–84).

[424] Despre „șefii necunoscuți" și „mijloacele lor de acțiune", v. Bertrand, 1905, pp. 42–49.

[425] Referire la Louis Blanc, *Histoire de dix ans, 1830–1840* (Paris, 1841–1844, 5 vol.). În literatura contrarevoluționară, citatele din francmasonul și „revoluționarul" Louis Blanc (extrase mai ales din cartea sa *Histoire de la Révolution française* (1862), 1865, vol. I, pp. 36–38, și vol. II, pp. 74–84) despre responsabilitățile masonice în pregătirea și organizarea Revoluției Franceze deveniseră rituale, funcționând ca mod de a legitima modelul conspirationist de tip Barruel, cel puțin de la lucrarea contelui Le Couteulx de Canteleu, *Les sectes et Sociétés Secrètes politiques et religieuses* (1863; reed., 1987, pp. 202–208). În opusculul său din 1877, *Les Sociétés secrètes*, Claudio Jannet îl citează îndelung pe Louis Blanc (Jannet, 1877, pp. 60–65) prezentat ca „un istoric foarte avansat în studiul societăților secrete și expert în arta de-a face

revoluții (...) care ne va dezvălui cum a fost pregătită *marea mișcare din 1789*" (Jannet 1877, p. 60). În monumentul său despre societățile secrete, Père Deschamps nu va ezita să joace din nou actul de referință tactică (Deschamps, 1882, vol. II, pp. 236–237, citând *Histoire de dix ans..*). La fel se întâmplă cu Monseniorul Fava, episcop de Grenoble și autor al unei lucrări puternic inspirate de opera-summum a lui Père Deschamps: *Le Secret de la francmaçonnerie* (Fava, 1883, pp. 77–79). V. și Monseniorul de Ségur, 1884, pp. 46–48, p. 58. Utilizarea în sens antimasonic a textelor lui Louis Blanc funcționează aidoma utilizării antisemite a lui Disraeli sau a lui Bernard Lazare (și, mai târziu, a lui Rathenau): un pasaj sau o frază sunt extrase din context, se insistă asupra originii etnice sau asupra apartenenței politice a autorului său (francmason, evreu etc.), și cuvintele, astfel calificate (un mason sau un evreu vorbește, martor privilegiat), se întorc împotriva grupului de apartenență a autorului citat. Charles Porset remarcă pe bună dreptate că teza lui Barruel despre Revoluția Franceză (redusă la a fi un rezultat al complotului masonic) în radicalitatea sa, „n-a fost reținută de nici un istoric – cu excepția, poate, a lui Louis Blanc, care este o verigă de legătură esențială în istoriografia complotului" (Porset, 2000, p. 67).

[426] Personaj fictiv, creat de autorii catolici specializați în antimasonism (apoi în antiiudeo-masonism), evreu francmason considerat, în mod special, un membru deosebit de activ al *Haute Vente (Haute Vente romaine* sau *haute vente romaine)* prezentată ca o puternică societate secretă, ba chiar ca o societate secretă aflată la conducerea întregii masonerii, menită să aducă ruina Bisericii Catolice. V. Pierrard, 1970, pp. 27–29. În lucrarea publicată în 1859, *L'Eglise romaine en face de la Révolution*, Jacques Crétineau-Joly se mulțumește să-l descrie ca fiind „un evreu cunoscut sub peudonimul Piccolo-Tigre" (Crétineau-Joly, 1976, vol. II, p. 119), care, către 1822, ar fi jucat „un rol în Carbonarism" *(ibid.*, p. 124). Polemistul catolic citează o lungă scrisoare „către genții superiori ai Vente piémontaise" în care Piccolo-Tigre este considerat a înfățișa planul distrugerii lumii creștine prin acțiunea corelată a Carbonarismului și a Francmasoneriei *(ibid.*, pp. 119–124). Este vorba despre unul dintre numeroasele falsuri antimasonice care, ca și falsurile antievreiești, sunt prezentate ca texte „revelatoare" atribuite unor evrei sau unor masoni „importanți" care nu le-ar fi destinat uzului public. Potrivit tradiției întemeiate de Barruel, care făcea distincția, în cadrul masoneriei, între „loji" (mai mult sau mai puțin cunoscute) și „lojile ascunse" (necunoscute), caracterizează cea mai redutabilă societate secretă a timpului său după cum urmează: „La Vente suprême, care se folosește de Carbonarism și de Francmasonerie, fără să se dea de gol, rămâne un secret chiar pentru celelalte societăți oculte" *(ibid.*, p. 117). Pentru alte mențiuni despre Piccolo-Tigre (în general după Crétineau-Joly), v. Ségur, 1867 (1884), pp. 8–10 („unul dintre șefii ocultă supranumit «Micul-Tigru»"), p. 46 (unul dintre „șefii *Vente suprême* (...) era un evreu care-și luase ca nume de război pe acela de *Micul-Tigru"),* p. 53; Jannet, 1877, pp. 44–45 („un evreu membru al *haute vente romaine");* Jannet, 1882, pp. LXXXVI–LXXXVII; Deschamps, 1882, vol. II, p. 272, nota 2 („Piccolo-Tigre" este „numele de război" al unui conspirator ale cărui scrisori ar fi fost confiscate de poliția romană); Estampes/Jannet, 1884, pp. 72–73 („În 1822, un evreu, membru al *Haute Vente romaine,* îi scria unuia dintre complicii săi să înmulțească peste tot asociațiile (...), și mai ales francmasoneria"); Delassus, 1910, vol. II, p. 409; Heekelingen, 1939, pp. 163–164.

[427] Bertrand, 1900, p. 48 (pasaj reluat, ușor modificat de către Bertrand, 1905, p. 43).

[428] Barbier, 1908, pp. 8, 71–73, 78

[429] Pemjean, 1934, p. 19

[430] Pemjean, 1934, p. 17. Pamfletul se încheie cu o diatribă la adresa „stăpânilor lumii" (pp. 225–237).

[431] Jolivet, 1935, pp. 11–12

[432] Winrod, 1935, apoi 1937. Pamfletul neavînd vreo menţiune despre data şi locul apariţiei, ne vom ghida după informaţia istoricului american Leo Ribuffo (1983, p. 308), care indică prima ediţie a acestuia în 1935 (Wichita, Kansas, Defender Publishers). Pastorul fundamentalist Gerald B. Winrod (1900–1957), creatorul, în 1925, al organizaţiei Apărătorilor Credinţei creştine, amestecând anticomunismul, antisemitismul cu anticatolicismul, a fost, în anii treizeci, un propagator eficient în Statele Unite al *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului*, fără a-şi ascunde entuziasmul pentru Germania nazistă. În numeroasele sale pamflete antievreieşti, inspirându-se din Nasta Webster şi într-un stil apropiat de cel al lui Lady Queenborough, el face legătura între Înţelepţii Sionului şi Illuminati. În 1935, după ce vizitase Germania, el scria, de pildă, în revista sa, *The Defender:* „Dintre toate ţările Europei, Germania este singura care a avut curajul să înfrunte ocultismul masonic evreiesc, comunismul evreiesc şi puterea evreiască financiară internaţională" (citat de Strong, 1940, p. 214, şi de Cohn, 1967, p. 235; tr. fr. uşor modificată). În 1932, Winrod publică o lucrare despre *Protocoale*, intitulată *The Hidden Hand* – tradusă imediat în germană –, apoi, în anul următor, un pamflet cu titlul *The Protocols and the Coming Super Man*, urmat de încă două broşuri: *The Truth About the Protocols* şi *The Antichrist and the Tribe of Dan* (1936). Un alt pamflet semnificativ al lui Winrod, despre „iudeo-bolşevism", este *Trotski and the Jews Behind the Russian Revolution.* Winrod era prezentat în presa germană a vremii ca „Streicher-ul american". V. Strong, 1940; Cohn, 1967, pp. 231, 234–235; Ribuffo, 1983, în principal pp. 144–175; Barkun, 2003, pp. 42–43, 49; D'Agostino, 2005.

[433] Winrod, 1935, pp. 45, 47

[434] Queenborough, 1975 (1933), p. 662

[435] *Idem*, p. 184

[436] *Ibid.* v. Barkun, 2003, p. 49.

[437] Kah, 1991; v. extrasele on-line sub titlul *Masonic Origins*, cu referire la gnosticism, cavalerii templieri, Illuminati, rosacrucieni etc., http://www.biblebelievers.org.au/.

[438] Drumont, 1886, vol. I, p. 260. „Paschales" îl desemnează în mod eronat pe Martines de Pasqually (sau Pascuallis) (1727–1774), a cărui doctrină s-a numit, echivoc, „martinism" (la fel şi referitor la doctrina teosofului Louis-Claude de Saint-Martin), „martiniştii" devenind „Aleşii Cohen" (sau Coen). V. Amadou, 1946, 2000a, b şi c, 2004a şi b. Ambiguitatea referinţei se accentuează însă odată cu crearea de către Papus, la sfârşitul secolului al XIX-lea, a Ordinului martinist. V. Papus, 1895 şi 1899 (reunite într-un vol., 1986, apoi 2004). Să reţinem că Drumont reia amestecul de idei contrarevoluţionare, ale Iluminismului teosofic/creştin şi ale Iluminismului revoluţionar, într-o nedezminţită şi lipsită de subtilitate perspectivă antievreiască, prin argumente de tipul: „Weishaupt era evreu ca şi Martines de Pasqually, deci...").

[439] Belliot, 1927, p. 329. Respectăm, în principiu, dar, în acelaşi timp, simplificăm opţiunile grafice ale autorului, transcriind mereu cu italice cuvintele sau pasajele îngroşate sau redate cu italice.

[440] Belliot, 1927, p. 341

[441] Despre cele trei „măști", v. Belliot, 1927, pp. 346–348.

[442] Belliot, 1927, pp. 350–351

[443] Belliot, 1927, p. 351

[444] Lucrarea de față vine în prelungirea celor două cărți pe care le-am consacrat, în esență, formării, metamorfozelor, utilizării în scopuri politice și formelor de receptare a mitului modern al „conspirației evreiești internaționale" sau al „complotului evreiesc mondial": *Les Protocoles de Sages de Sion. Faux et usage d' un faux*, ediție nouă revizuită (2004 b) și *Prêcheurs de haine. Traversé de la judéophobie planétaire* (2004c), în special pp. 617–817 (a III-a parte: „Inventarea și reinventările mitului Înțelepților Sionului").

[445] Citat după Poliakov, 1977, pp. 125–126

[446] Citat după Webb, 1981 (1976), pp. 242–243

[447] La începutul anilor 1900 (până în 1905), în lupta pentru influență de la curtea țarului, Nilus era în rivalitate cu tămăduitorul Philippe, un prieten al ocultistului Papus (zis Gérard Encausse), foarte activ în implantarea Ordinului martinist în Rusia. În 1906, Rasputin este chemat la curte: semn de eșec pentru partidul lui Nilus. V. Rollin, 1991 (1939), pp. 429–475; Encausse, 1954, pp. 179–220; André/Beaufils, 1995, pp. 205–232, 233–248.

[448] Despre influența contextului cultural rusesc *fin-de-siècle* în materie, v. Carlson, 1997. Despre efectul încrucișat al factorilor culturali și politici, v. Webb, 1981 (1976), pp. 213–273; Poliakov, 1977, pp. 85–153.

[449] V. Webb, 1981 (1976), pp. 213–344; Laqueur, 1993, pp. 3–57; Hagemeister, 1995 și 1996; Rosenthal, 1997, p. 396. V. și Cohn, 1967, p. 71 *sq.*, p. 89 *sq.*; Taguieff, 2004b, pp. 40–56 (ediție comentată a mărturiei contelui Armand Alexandre de Blanquet du Chayla (1885–1939), care, din ianuarie până la jumătatea lui noiembrie 1909, a trăit la mănăstirea Optina Pustina, unde se întâlnea adesea cu Nilus).

[450] Text parțial citat de Cohn, 1967, p. 285 (trad. modificată). V. și ediția comentată a *Protocoalelor* a lui Leslie Fry, 1931, pp. 263–265. Această carte, intitulată *Le Retour des flots vers l' Orient. Le juif, nôtre maître*, redactată de antisemitul de profesie Leslie Fry (căsătorită Șișmarev), membră a echipei finanțate de Henry Ford, la începutul anilor 1920 pentru a dovedi autenticitatea *Protocoalelor*, a fost publicată sub îngrijirea Monseniorului Jouin, directorul la *Revue internationale des sociétés secrètes*.

[451] Nilus încorporează textul *Protocoalelor* în cea de-a doua ediție revăzută și adăugită a cărții sale (Țarskoie-Selo, imprimeria Crucii Roșii, decembrie 1905, cap. XII, pp. 325–394), a cărei primă ediție fusese publicată în 1903. V. Taguieff, 2004b, p. 42; Hagemeister, 1991, p. 54; *id.*, 1955, pp. 145, 151; *id.*, 1996, p. 127 *sq.*

[452] Prima publicare a *Protocoalelor* în foileton se face pe parcursul a nouă articole din *Znamia* (Cesare G. De Michelis, 1997, pp. 264–265). Versiunea anonimă din 1905 și versiunea Boutmi din 1906 derivă din această primă versiune din 1903.

[453] Rollin, 1991, p. 33; Cohn, 1967, p. 70; Taguieff, 1992, vol. I, pp. 14, 366; Bronner, 2000, pp. 76, 79; De Michelis, 1998, pp. 229–240 (text reconstruit de ediția Kruşevan, 1903); *id.*, 2001, pp. 34–38, 81–82 (Notă anonimă de prezentare a *Protocoalelor* în 1903, care poate fi atribuită lui Kruşevan)

83–143 (textul ed. din 1903). Cotidianul de extremă dreaptă *Znamia* fusese lansat de Kruşevan (1860–1909) în februarie 1903.

[454] 49 de morţi, 495 de răniţi, un număr mare de violuri, în jur de 1 500 de ateliere şi prăvălii devastate şi distruse, 20% din populaţia evreiască rămasă fără adăpost.

[455] *Protocoalele...*, 1925, p. 27 *(Protoc. 3;* subliniat în text)

[458] Hagemeister, 1995, pp. 143–144, 155 (nota 17). Pentru evitarea oricărei greşeli de interpretare, precizăm că, în 1890, Vladimir Soloviev condamnase cu fermitate antisemitismul rusesc printr-un „Protest împotriva mişcării antisemite în presă", publicat în *Times*, la 10 decembrie 1890, fără nume de autor, sub titlul „Evreii în Rusia". V. Soloviev, 1992, pp. 167–169.

[457] Soloviev, citat de Ravenscroft, 1977, p. 121

[458] Ca reacţie împotriva Manifestului din 17 octombrie 1905, simbolizând liberalizarea Rusiei sub egida contelui Witté, la iniţiativa doctorului Dubrovin, a fost creată Uniunea Poporului Rus, organizaţie monarhistă de extremă dreaptă al cărei obiectiv declarat era combaterea mişcării revoluţionare. Beneficiind de fonduri considerabile (secrete sau nu), Uniunea Poporului Rus a organizat, în 1906 şi 1907, mai multe atentate şi asasinate, cu binecuvântarea înalţilor responsabili ai poliţiei (a Okhranei ţariste).

[450] Jean de Cronstadt, *Le Grand dans Le Petit*, 1903, VIII–179 p.

[460] V. Cohn, 1967, pp. 91–92.

[461] Sfânta Evanghelie după Matei: „(...) să ştiţi că este aproape, la uşi".

[462] Despre primele ediţii ruseşti ale *Protocoalelor*, v. Hagemeister, 1995 şi 1996; De Michelis, 1998, p. 17 *sq.*

[463] Contele Serghei Iulievici Witte (1849–1915) a fost, succesiv, ministru al transporturilor şi comunicaţiilor (1892), ministru de finanţe (din 1893 în 1905), preşedinte al Consiliului de Miniştri (1905), prim-ministru (după publicarea manifestului din 17 octombrie 1905, calitate în care a dat poporului rus o Constituţie). Văzând că ţarul se arată ostil reformelor, îşi dă demisia în 1906, dar îşi păstrează funcţiile de membru al Consiliului de Stat, de preşedinte al Comitetului Finanţelor şi de secretar de stat al ţarului.

[464] V. Rollin, 1991, pp. 334–335; Curtiss, 1942, pp. 80–82; Cohn, 1967, pp. 106–110; Katz, 1995, p. 281.

[465] Despre activitatea lui Markov II (Nicolai E. Markov), urmaşul doctorului Dubrovin la şefia Uniunii Poporului Rus, v. Henri Rollin, 1991, pp. 178–179, 603–604, 644–645; Léon Poliakov, 1977, pp. 145–146, 338; *id.*, 1985, pp. 235, 249, 343 (Eugen şi Nicolai nefiind decât unul!); Walter Laqueur, 1993, pp. 16–17, 23–24, 28 (1996, pp. 35, 42–43, 46).

[466] Alexei Chmakov (1852–1916), jurist şi publicist, era unul dintre şefii Centuriilor Negre care, în felul lui Boutmi sau Kruşevan, organizau pogromuri, făcând continuu propagandă antisemită. Chmakov este autorul mai multor texte antievreieşti sau antiiudeo-masonice: „Discursul evreilor" (Moscova, 1897), „Libertatea şi evreii" (Moscova, 1906), „Evreii în istorie" (Cjarkov, 1907), „Guvernul ocult internaţional" (în *Novoie Vremia*, 26 mai 1912; reed., Tallin, 1999). V. De Michelis, 2001, pp. 14, 39, 41, 215. Chmakov îşi datorează relativa celebritate faptului de a fi publicat în 1906 un fals antievreiesc, prezentat ca fiind un document redactat în 1860 de Adolphe Crémieux, în perioada formării Alianţei Israelite Universale; un pretins manifest ce i-ar fi chemat pe toţi evreii să colaboreze la instalarea dominaţiei evreieşti în lume (Cohn, 1967, p. 164).

Francmason din 1912, Crémieux (1796–1880) putea trece drept un iudeo-mason tipic și să se transforme într-un Înțelept al Sionului. V. Rollin, 1991, pp. 279 *sq.;* Katz, 1995, p. 248–249, 254–255.

[467] Cohn, 1967, p. 120; Laqueur, 1996, p. 45

[468] Amintirile sub formă de mărturie ale generalului Globacev, reașezate în contextul lor, vor fi prezentate de Vladimir Burțev în fața tribunalului din Berna în 1934, apoi publicate în cartea sa apărută în 1938: *Protokoly Sionskikh Moudretzov – dokazanny podlog (Protocoalele Înțelepților Sionului, un fals dezvăluit),* Paris, Oreste Zeluk, pp. 98–106 (reed. Moscova, 1991). V. și Curtiss, 1942, pp. 80–82, 90–91; Cohn, 1967, pp. 119–120.

[469] Rollin, 1991, pp. 589 *sq.*

[470] Baron, 1987, p. 61

[471] Lindemann, 1993, p. 179

[472] Hagemeister, 1995, p. 148

[473] Nicolai D. Javakhov, *Serghei Alexandrovici Nilus. Scurtă schiță a vieții și a operei sale* (în rusă) Novi Sad, 1936, p. 35 (citat de Cohn, 1967, p. 119)

[474] Rollin, 1991, pp. 83–87; Cohn, 1967, pp. 120–121. Exemplarul din *Protocoale*, aparținând țarinei, tăiat în întregime, va fi găsit de anchetatori și menționat în inventarul său de judecătorul Nicolai Sokoloff (Taguieff, 2004c, p. 654). Pe 17 iulie 1998, sub președinția lui Boris Elțîn, rămășițele familiei imperiale identificate de experți vor face obiectul unor funeralii naționale.

[475] Jannet, 1877, p. 127

[476] Winston Churchill, „Sionism *versus* Bolșevism", *Illustrated Sunday Herald* (Londra), 8 februarie 1920 (citat de Lebzelter, 1978, p. 19). V. și Bronner, 2000, p. 107; Moisan, 2004, p. 390. Stigmatizând „intrigile Internaționalei evreiești", tânărul Churchill insista apoi asupra „rolului jucat de acești evrei internaționaliști, în mare parte, atei" în „crearea bolșevismului" și în declanșarea Revoluției Bolșevice: „Au avut, cu siguranță, un rol însemnat; probabil mai important decât alte contribuții".

[477] V. Cohn, 1967, pp. 149–152.

IV
Înclinația spre „ciudat" a jocurilor complotiste: cultura sincretică postcreștină

„Câte gânduri despre care se credea că s-au stins de secole au apărut din nou, incubate sub dogoarea unui soare diferit!"

Edgar QUINET (1865)

Acest tip de sinteză teoretică între reprezentările sau practicile „magice" (în sensul cel mai larg al termenului), mitul complotului mondial și credințele religioase creștine – chiar și în varianta adăugării moștenirii germanice – nu este singurul posibil. E de-ajuns o scurtă referire la existența unor sinteze cu diferite forme de gândire străine creștinismului (budismul) sau în vădită opoziție cu acesta (rasismul păgâno-arianist, de pildă). În plus, anumiți istorici și sociologi contemporani ai fenomenelor religioase consideră că nevoia de a crede în paranormal se datorează slăbirii creștinismului și accentuării, în contrapondere, a formelor de credință ce nu fac referire la un Dumnezeu transcendent. Din anii 1980 și 1990, mulți sociologi și istorici cercetători ai prezentului au observat apariția unor atitudini și comportamente legate de ideea de sacru în comunități străine de cadrul religiei instituționalizate. Rezultă astfel, oricum am interpreta-o, ipoteza apariției în Occident a unei noi credințe religioase, postcreștine[478]. Or, în aceste configurații afectivo-imaginare, raportarea la ideea de sacru presupune recursul la anumite credințe etichetate drept „esoterice" și la anumite practici ce pot fi considerate „magice" sau „ocultiste". Altfel spus, dacă acceptăm să le recunoaștem acestor fenomene o dimensiune religioasă, atunci și credința în paranormal sau în astrologie ar avea un caracter religios[479]. Ipoteza este atrăgătoare în

condițiile precizării naturii acestei noi forme de credință religioasă extrainstituțională, denumită „incertă" de unii sociologi, specializați în studierea acestor credințe „paralele": astrologie, clarviziune, reîncarnare, experiența morții iminente, medicină paralelă etc.[480] În 1981, sociologul Jacques Maître observa astfel că „în presă, astrologia implică esoterismul, diferite tradiții divinatorii, spiritismul, yoga, parapsihologia, tehnicile dominării de sine și a celorlalți" și adăuga o idee foarte interesantă pentru un etnograf al credințelor contemporane: „survine adesea, ca trăsătură comună, o religiozitate fără prezența unui Dumnezeu"[481]. O întrebare pe care un sociolog, un expert în psihologia socială sau un politolog nu ar putea-o ocoli se referă la eventualele legături dintre angajarea pe calea „esoterico-ocultistă" și anumite tendințe sau înclinații ale indivizilor, categorisite de obicei ca indicii ale acelor „-isme" cu reputație negativă: dogmatism (sau gândire rigidă), autoritarism sau chiar extremism.

Credințe „paralele" și rigiditate în gândire

Legătura dintre aceste credințe „paralele" și ceea vom denumi, cu un termen global, „extremism" a fost parțial stabilită de ancheta asupra „personalității autoritare" publicată în 1950 sub conducerea lui Theodor W. Adorno: „superstițiile", în rândul cărora echipa lui Adorno situa mai cu seamă credința în astrologie, erau elemente structurale ale „personalității autoritare". Superstiția era deci considerată în corelația ei cu alte trăsături, cum ar fi „gândirea în noțiuni rigide", adică tendința de a gândi în clișee și de a utiliza stereotipuri cu referire la diverse grupuri etnice sau naționale, tendința de a vedea lumea printr-o imagine lipsită de complexitate și fără a face concesii fenomenului ambiguității.[482] În lucrarea publicată în 1950 de Adorno și de echipa sa de cercetători (formată mai ales din membri ai Școlii de la Frankfurt aflați în exil în Statele Unite), aceste trăsături sau „variabile fundamentale" ale „personalității autoritare" rezultate dintr-o analiză de conținut a convorbirilor realizate, raportată, ca instrument de măsură, la o scală atitudinală denumită „F" (scala autoritarismului) sunt nouă la număr[483]:

1) caracterul „convențional": adeziunea inflexibilă la valori burgheze convenționale (în franceză, o astfel de atitudine denotă „conformism", termenul de „convenționalism" având un cu totul alt sens);

2) supunerea în fața autorității: atitudine de supunere necritică față de autoritățile morale idealizate ale grupului de apartenență (de la familie la națiune);

3) agresivitate autoritară: tendința de a fi mereu la pândă față de cei care încalcă valorile convenționale și de a-i condamna, respinge sau pedepsi;

4) antiintrospecție: opoziția sau rezistența la subiectiv, la imaginație și afectivitate;

5) superstiție și stereotipie: credința în determinarea prin forța mistică a destinului individual și tendința de a gândi în noțiuni fixe[484];

6) putere și „duritate": sensibilitate la dimensiunile dominație/supunere, forță/slăbiciune, șef/subordonat; identificarea cu cei puternici, importanță excesivă acordată aspectelor celor mai comune ale eului, afirmarea cu putere a forței și a durității;

7) nimicire și cinism: ostilitate generalizată, înjosirea și degradarea sistematică a ființei omenești[485];

8) proiectivitate: tendința de a crede în manifestarea în lume a unor forțe distructive și periculoase (proiectarea în realitate a unor imbolduri ale inconștientului)[486];

9) sexualitate: preocupare exagerată pentru chestiuni de ordin sexual[487].

De observat că noțiunea de „personalitate autoritară" o acoperă pe aceea de „personalitate antidemocratică", studiată de psihologia socială practicată de colaboratorii lui Adorno[488].

Aceste cercetări despre natura și originile prejudecăților au fost continuate și totodată și corectate sau reinterpretate de Milton Rokeach, care a stabilit că, dacă prejudecățile sunt rezultatul unui stil de gândire rigid și ultrasimplificat, rigiditatea mentală nu este doar o caracteristică a indivizilor cu idei politic conservatoare sau „potențial fasciste și rasiste". Trăsăturile ce denotă autoritarism nu ar fi legate, prin urmare, de poziția politică (de dreapta sau conservatoare), nici de un conținut ideologic („conservator" sau „reacționar")[489]. Rezultă că, măsurat de echipa lui Adorno, pe scala F, autoritarismul trebuie reinterpretat ca un caz particular al sindromului mai general al intoleranței despre care Rokeach propune să fie denumit „spirit închis" *(closed mind)* sau „personalitate dogmatică"[490]. Principalele ei caracteristici ar fi închistarea diferitelor sisteme de credințe astfel încât credințe reciproc contradictorii să poată fi totuși menținute, o rezistență la schimbare a credințelor, și justificarea acestora prin recursul la autoritate[491]. De unde ipoteza că o concepție dogmatică ar putea constitui un proces de cunoaștere foarte general, transideologic. „Rigiditatea mentală" (sau gândirea în clișee), rezistența la influență (închiderea) și intoleranța ar permite construirea, de pildă, a sistemului de credințe al unui individ,

ba chiar a unui tip de persoalitate sau a unui mod de a gândi susceptibile de a fi atribuite unui individ independent de angajamentele ideologico-politice ale acestuia. Se pornește de la premisa că dogmatismul înseamnă incapacitatea unui subiect de-a accepta un mod de a gândi diferit de al său. Mai rămâne de știut, de pildă, dacă dogmatismul nu este supoziția oricărui extremism ideologic. Și dacă e posibilă măsurarea dogmatismului prin elaborarea unei scale care să indice, cum presupunea Rokeach[492], că el aparține deopotrivă și dreptei, și stângii politice. Plecând de la ipoteza că dogmatismul caracterizează extremismul ideologic de orice culoare politică (de dreapta, de stânga, de tip conservator sau revoluționar), analizele anchetelor efectuate pe eșantioane de populație cu orientare de extremă dreaptă și de extremă stângă ar trebui să demonstreze că acestea manifestă în medie un nivel al dogmatismului mai ridicat decât al populației neangajate în grupuri politice[493]. Un alt instrument de măsură a fost construit de Palmer și de Kalin în 1991: scala respingerii dogmatice (scala DRS: Dogmatic Rejection Scale) care permite măsurarea respingerii celuilalt, cu credințe diferite, ceea ce ar indica un nivel înalt al dogmatismului[494]. Rezultatele cercetărilor întreprinse de Nathalie Sgro și Serge Guimond pe trei grupuri distincte (22 de militanți de extremă stângă, 17 de extremă dreaptă și 32 neangajați politic) sugerează, mai întâi, că scala DRS este un instrument mai fidel și mai plauzibil de măsurare a dogmatismului decât scala D, apoi că aceasta permite scoaterea în evidență a dogmatismului de stânga[495] și, în fine, că militanții de extremă dreaptă sunt semnificativ mai dogmatici decât ceilalți participanți, în timp ce militanții de extremă stângă nu sunt mai dogmatici decât cei neangajați politic. Concluzia nuanțată și provizorie a acestui studiu este că dogmatismul prezent în mediul atitudinilor ideologico-politice pare a funcționa ca un proces de cunoaștere mai specific partizanilor unei ideologii de extremă dreaptă decât celor ai unei ideologii de extremă stângă[496].

Această abordare a prejudecăților sau a credințelor în termeni de „personalitate autoritară", cu accent pe „înclinații" sau „predispoziții" (considerate a se fi constituit în copilăria subiecților, potrivit unei ipoteze aparținând psihanalizei), are totuși un punct slab, după cum observă numeroși autori: ele tind să neglijeze sau să minimalizeze importanța factorilor de ordin situațional, contextual sau „socio-cultural"[497]. Într-un studiu fundamental publicat în 1958, specialistul american în psihologie socială Thomas Pettigrew arată că prejudecățile rasiste pot să nu fie corelate cu scorul ridicat pe scara F, așadar, că, la o populație dată, subiecții rasiști pot

să nu fie mai „autoritari" decât media populației și că, în acest caz, prejudecățile rasiste se explică prin conformitatea cu norma socială dominantă[498]. Într-un alt studiu de referință[499], același Pettigrew a caracterizat „eroarea fundamentală în atribuire" ca tendință de a atribui comportamentul unui actor aproape exclusiv predispozițiilor acestuia și, în consecință, de a ignora astfel contextul, elementul cel mai puternic al determinării comportamentului. Rezultă de aici că, în judecățile individuale, pot apărea perturbări când un subiect trebuie să explice comportamentele membrilor endogrupului (grupul din care face parte subiectul) și cele ale exogrupului (un grup diferit de al subiectului). De pildă, un comportament negativ, cum ar fi un act de violență, face obiectul unei atribuiri pe bază de predispoziție atunci când actul este comis de un membru al exogrupului („așa sunt ei", „nu se vor schimba niciodată") și al unei atribuiri pe bază de context când autorul actului este un membru al endogrupului („am fost provocați", „era legitimă apărare"). La acestea mai trebuie adăugat că reprezentările sociale impun – desigur, nu în mod strict determinist – explicații de-a gata care să-i conducă pe actorii sociali, oricare le-ar fi predispozițiile („autoritare" sau nu), să facă atribuiri sau să aducă imputații pe baza cunoașterii înnăscute conținute în aceste reprezentări. În pofida limitelor sale, modelul „personalității autoritare", redefinit ca aparținând stilului de gândire autoritar sau dogmatic, păstrează o valoare descriptivă[500].

În cercetările sale de ultimă oră, sociologul Guy Michelat a constatat și el că, în cazul unei toleranțe mai mari, frecvența credințelor în astrologie (horoscop) este mai scăzută[501]. Potrivit paradigmei lui Rokeach, totul se întâmplă ca și cum stilul rigid de a gândi și dogmatismul ar crește cu formele foarte răspândite ale credințelor astrologice. Mai general, după o scală de toleranță construită plecând de la opinii ducând până la etnocentrism și la pedeapsa cu moartea, se observă că toleranța descrește pe măsura descreșterii sentimentului de insecuritate. Din perspectivă psihosociologică, aceasta este, în mod cert, varianta de interpretare cea mai bogată în rezultate: „Situațiile obiective și subiective, generatoare de neliniște, cum ar fi sentimentul de nesiguranță, antrenează o sporire a credințelor paralele. Or, acestea sunt exact situațiile în care se dezvoltă intoleranța"[502]. Cererea și consumul de credințe esotero-magice ar putea astfel explica printr-un puternic sentiment de insecuritate, destul de răspândit în masa populației, dar, mult mai mult, în media acesteia, la persoanele de peste patruzeci de ani decât la persoanele tinere. Or, în rezultatele anchetelor de opinie, luând în calcul gusturile partizane, se observă că intoleranța este net mai mare la persoanele care, chestionate, s-au considerat mai aproape de extrema dreaptă[503]. În

situații sociale marcate de un puternic sentiment de insecuritate, este oare îndreptățită ipoteza corelației dintre nivelul înalt al intoleranței, identificarea politică la extrema dreaptă și tendința spre consumul de credințe în paranormal? Ipoteza trebuie supusă, evident, verificării empirice.

Așteptând să se facă mai multă lumină în aceste chestiuni, care ar putea veni dinspre psihologia socială sau știința politicii, să facem totuși câteva constatări. Procesul specific al modernității, denumit democrație, însoțit de popularizarea lui științifică și de laicizare/secularizare, n-a dus nicidecum la dispariția credinței în existența forțelor nemateriale și în acțiunea acestora asupra lumii sensibile. În lumea dezvrăjită a modernilor, reprezentările de tip magic și-au deschis noi drumuri, mai ales în numeroasele forme pe care le-a luat sentimentul religios al mulțimilor, în afara câmpului instituțional. O dovedește vasta piață în expansiune a unei literaturi de mase, pe teme esoterice sau reprezentări magice despre lumea fantasticului (cel mai reușit model al acestui gen de ficțiune rămânând *Stăpânul inelelor*, marea frescă feerică a lui J.R.R. Tolkien[504]), dar și o sumedenie de scrieri din domeniul paraistoriei sau al pseudoștiinței, al căror discurs confuz este presărat cu atracții „esotero-mistico-magice" (cum ar fi *Le Matin des magiciens* de Louis Pauwels și Jacques Bergier). Circulația mondială a acestor texte este de acum înainte asigurată pe un foarte mare număr de website-uri. Difuzarea acestei literaturi sincretice este însoțită de o producție masivă de filme și de jocuri video. Într-un pasaj important din *Économie et société*, Max Weber observa cu subtilitate că faptul de „a concepe forțele «supranaturale» în forma zeilor, chiar și sub aceea a unui zeu transcendent, nu elimină deloc vechile reprezentări magice, ca atare (nici măcar în creștinism)"[505]. Această observație poate fi extinsă la ansamblul neclar delimitat al credințelor de tipul „nebuloasei mistico-esoterice"[506], abordate ca una dintre cele mai semnificative manifestări ale „credințelor paralele" care s-au dezvoltat, începând cu anii 1970, pe fondul pretinsei „reîntoarceri la credință". Căci sfera conceptului de „credințe paralele" este tot atât de largă pe cât de vag rămâne (în sens logic) conținutul său. Pentru a explora însă noi domenii de obiecte, trebuie să ne mulțumim cu concepte vagi (fr. *flous* – n.tr.). Sociologul Françoise Champion propune o definiție descriptivă, cu meritul de a putea fi ușor utilizată: „Prin credințe paralele se va înțelege (...), în context occidental, toate religiile necreștine, diferitele forme de esoterism și toate credințele și practicile parareligioase, vechi (clarviziunea, de exemplu) sau noi (de pildă, meditația)"[507].

Considerată, în principiu, a fi pus capăt practicilor magiei și vrăjitoriei, credința creștină în Dumnezeul transcendent s-a arătat adesea a fi compatibilă, în cazul unui anume personaj sau în interiorul unei anumite grupări religioase, cu aceea în paranormal și astrologie, cu spiritismul[508] sau ocultismul, care, de multe ori, implică recursul la practici divinatorii sau magice. Efectul pervers al reconstrucției raționale moderne a teologiei creștine, al aducerii Bisericii la argumentarea rațională a fost proliferarea credințelor „iraționale", la marginea religiei instituționalizate, dar mai ales în afara acesteia. Trebuie însă ținut cont de un alt mare efect pervers al procesului modern: democratizarea, care merge în sensul unei creșteri continue în complexitate, a favorizat recursul la schema conspirației pentru a se putea trece dincolo de aparențe – o simplificare ce reduce complexa realitate socio-istorică la reaua intenție sau la acțiunea ocultă a grupurilor pentru care scopul (dominarea lumii) scuză inclusiv mijloacele cele mai rele. Ceea ce ne interesează aici sunt interferențele dintre modalitatea simplificatorie a gândirii complotiste și formele gândirii împrumutate din tradiția esoterismului, așa cum răzbat ele în cultura lumii.

Este momentul să abordăm acum mai îndeaproape noua cultură esotero-complotistă cercetând una dintre formele acesteia din anii șaizeci, așa cum a fost ea exprimată în bestsellerul lansat de Louis Pauwels și de colaboratorii săi, *Le Matin des magiciens* (1960) și în revista *Planète*, lansată în contextul în care mișcarea New Age era pe cale de-a se constitui, și ea profund inspirată de „contra-cultura" stângistă a epocii. Itinerarul urmat de Pauwels, de la esoterismul amestecat cu complotismul (grație unei pasiuni pentru „societățile secrete"[509]), la Noua Dreaptă în ipostaza sa neopăgână, adică GRECE (sfârșitul anilor 1970/începutul anilor 1980)[510], ar putea oferi o ilustrare sumară a tezei după care credința în paranormal, sub oricare dintre formele sale, este legată de dogmatism și de extremismul de dreapta[511].

Cultura misterului și a straniului

Noua cultură mondială de masă a asimilat tema „puterii oculte", legată fie de mitul politic clasic al conspirației mondiale, fie de noua mitologie izvorâtă din ufologie și amestecând științifico-fantasticul de groază cu interpretări ale „mărturiilor victimelor". Un sociolog trebuie să-și pună întrebări despre persistența interesului marelui public pentru „societățile secrete" sau „sectele" considerate vechi de secole, fie că sunt pură închipuire, fie că au existat în realitate (pentru a fi, în cele mai multe

dintre cazuri, „ficționate"). În scrierile referitoare la această subcategorie a literaturii de masă, eseuri sau romane, cursul istoriei apare ca rezultat al acțiunii oculte a unor „personaje misterioase" și a unor organizații inițiatice, implicând practica „magiei". Succesul imens (național, apoi internațional) al cărții lui Pauwels (fost discipol al lui Gurdjieff, înainte de-a se simți atras de Guénon) și a lui Jacques Bergier (popularizator de știință și amator de fapte insolite, de fenomene stranii sau misterioase), *Le Matin des magiciens* (1960), urmată de crearea revistei *Planète*, organ al „realismului fantastic"[512], a scos la iveală gustul publicului nespecializat pentru istoria „misterioasă", o istorie „alternativă" amestecând teme ocultiste sau magice, prezentări ale unor pretinse „teorii științifice" respinse de „știința oficială" (de exemplu, doctrina cosmologică a lui Hans Hörbiger[513]), relatări despre activitatea „societăților secrete" (deseori menționate cu referire la nazism[514]) și reinterpretarea unor legende sau teme de mitologie (Altantida și „civilizațiile pierdute" sau „necunoscute"[515], Sfântul Graal și templierii, alchimia, permanența păgânismului)[516]. Iată cum era prezentată cartea *Le Matin des magiciens* de către coautorii ei: „Povestirea, pe alocuri legendă, pe alocuri reală, a unei prime călătorii în domenii ale cunoașterii încă prea puțin explorate"[517]. Printre „ținuturile interzise" pe care își propun să le exploreze, nazismul ocupă un loc aparte, conform ipotezei că „Germania nazistă întruchipa conceptele unei civilizații diferite de a noastră"[518]. Al Doilea Război Mondial devenea o inevitabilă înfruntare a două „concepții despre lume": „umanistă" și „magică"[519]. Nazismul era astfel situat în zona aflată sub semnul misterului și al straniului, al necunoscutului și al fantasticului.[520] Împotriva discursului rutinat al „științei oficiale", considerat conformist și prea puțin curajos, se miza, în felul acesta, pe atracția exercitată de „subiectele blestemate". Cuvântul de ordine paradoxal al acestor pretinse mărturii despre ocult este de a nu oculta nimic: pe același argument se întemeiază și parapsihologia, numită și „metapsihică" sau „psihotronică"[521].

Față de nazism, abordat din unghiul unui esoterism demagogic, Pauwels și Bergier o făceau pe șarlatanii: „În istoria civilizației noastre, nazismul a constituit unul dintre acele rare momente în care, la vedere și cu zgomot, o ușă s-a deschis spre altceva"[522]. Mai departe, autorii precizau că „noutatea extraordinară a Germaniei naziste consta în implicarea gândirii magice în știință și în tehnică" și adăugau, inspirându-se dintr-o formulă celebră a lui Lenin (incorect citată), această caraterizare absurdă: „Dintr-un anumit punct de vedere, hitlerismul însemna guénonism, plus diviziile blindate"[523]. În prefața la *Histoire des magies*, a lui Kurt Seligmann, unul dintre primele volume din *Enciclopedia Planète*, Jacques Bergier își formulează concepția despre originile magiei, plecând de la

ideea existenței civilizațiilor dispărute, a căror moștenire, rămasă în stare fosilă, ar putea fi identificată în practicile magice: „Trebuie acceptat (...) că magicienii au fost întotdeauna deținătorii informației de ordin tehnic. (...) De unde ar putea proveni aceste informații? O singură sursă mi se pare plauzibilă: una sau mai multe civilizații dispărute care să fi atins un nivel tehnic superior celui de care dispunem în prezent și ale cărui urme sunt încă prezente în conținutul ritualurilor și al formulelor magice"[524]. Suntem astfel pe urmele „continentelor pierdute", ale „civilizațiilor dispărute", ale „strămoșilor superiori" (atlanți sau locuitori ai „ținutului Mu") și ale „misterelor cerului" (extratereștri și OZN-uri), obiect privilegiat al arheologiei fantastice, popularizate în lucrările lui Robert Charroux[525], publicate în cursul anilor 1960 și 1970 la Robert Laffont[526]. Câțiva ani înaintea operațiunii *Matin des magiciens/Planète*, Jacques Bergier colaborase, mai ales cu René Alleau, Michel Carrouges și Robert Kanters, la revista *La Tour Saint-Jacques* (nr. 1 noiembrie–decembrie 1955), care, sub conducerea lui Robert Amadou – cunoscut pentru valoroasele și eruditele sale lucrări despre „ocultism"[527] –, își propunea să exploreze „regatul necunoscutului"[528]. În această revistă de calitate erau publicate articole pe teme de parapsihologie, alchimie, astrologie și ocultism. În anii 1960, revista *Planète* va fi întruchipat o versiune a acesteia capabilă să suscite interesul „marelui public". Primul număr al revistei *Planète* apare în octombrie 1961. Obiectivul său declarat este să „creeze o legătură între cititorii impresionați de *Le Matin des magiciens* cu filosofia, estetica, sensibilitatea «realismului fantastic»[529]". În ianuarie 1965, Pauwels declară, nu fără mândrie, că tirajul cărții *Le Matin des magiciens* a atins în Europa 500 000 de exemplare, că, în Statele Unite, faima cărții s-a făcut simțită din octombrie 1964, amintește de succesul *Enciclopediei Planète* (lansată în aprilie 1963[530]), apoi anunță crearea editurii Planète[531].

În secolul al XX-lea, teoreticienii esotero-ocultismului au folosit adesea mitul Atlantidei ca material simbolic al speculațiilor lor. O dovedesc numeroasele cărți publicate pe această temă, de pildă, în Franța, ale lui Paul Le Cour (1871–1954), profet al Erei Vărsătorului[532], și, în limba engleză, cele ale istoricului scoțian al ocultismului, Lewis Spence (1874–1955), el însuși ocultist[533]. Lucrările colonelului britanic James Churchward (1852–1936) ce apar începând cu 1931 (în Statele Unite) despre așa-pretinsul continent pierdut denumit Mu sau Mû (un echivalent oriental al Atlantidei), o construcție mitologică fabricată din elemente împrumutate din tradiția esoterismului, ce a dat prilej unei literaturi foarte abundente[534]. Legendele despre Atlantida, Mu sau Lemuria (continent care, după Madame Blavatsky, se întindea de la oceanul Indian până în

Australia), au fost reinterpretate sub forma unor „investigații" sau a unor construcții pur fanteziste despre extratereștri, adesea însoțite de speculații morbide despre „reptilieni"[535].

Să ne oprim, de pildă, asupra „teoriei glaciare" („teoria despre lumea înghețurilor" sau „doctrina înghețului veșnic"[536]), „cosmologie" și „cosmogonie" alternative ale căror principii au fost descrise de Hanns Hörbiger și Philipp Fauth în 1913, într-o lucrare intitulată *Glazial-Kosmogonie*[537]. Tezele lui Hanns Hörbiger (1860–1931), numit de Hitler „Copernic al germanilor"[538] au fost reluate, mai ales, de Hans Schindler Bellamy în Anglia și, în Franța, de Denis Saurat, în eseul apărut în 1954, *L'Atlantide et le Règne des géants*[540]. La acești creatori profesioniști de „teorii catastrofiste", printre care, începând cu anii 1950, îl putem socoti și pe Immanuel Velikovski[541], argumentația de tip științific este construită pe „revelații" datorate unor relatări mitice despre, bunăoară, Atlantida sau despre vechile „rase de uriași", adeseori asimilate unor specii de extratereștri care ar fi vizitat Pământul cu misiunea de a influența cursul istoriei oamenilor („teoria Vechilor Astronauți" reluată, mai ales, de Robert Charroux și Erich von Däniken). Robert Charroux chiar nu s-a ferit să expună, fără un comentariu critic, unele aspecte ale teoriilor lui Hörbiger, pentru care „Cosmosul este rezultatul luptei permanente dintre rece și cald, dintre gheață și soare": „Ființa omului este intim asociată evoluției naturii și, potrivit influențelor Lunii, suferă mutații haotice. Ea este uneori atinsă de gigantism (când Luna, apropiindu-se, exercită o atracție dublă față de cea obișnuită), alteori se vede strivită de o greutate ca de plumb. În funcție de acești factori, omenirea de astăzi, provenind din uriașii blonzi cu frumoasa lor piele albită în aura ghețurilor veșnice, reînvie mitul ancestral al ținuturilor hiperboreene cu bărbații lor superiori și cu splendidele femei-piton. Ipoteza era menită să-l încânte pe Adolf, care, pentru refacerea globului, avea nevoie de o nouă mitologie"[542].

Lucrările lui Robert Charroux au fost integrate Panteonului de referințe ale epocii New Age, cum rezultă din acest omagiu adus „Maestrului", difuzat în 2005 pe website-ul unei asociații de adepți ai „Erei Vărsătorului":

> De-a lungul întregii sale vieți, Robert Charroux s-a aflat în căutarea „adevărului", iar de nu l-a aflat în chip indubitabil, s-a apropiat suficient de mult de el pentru ca Oamenii Erei Vărsătorului să folosească rezultatele căutărilor sale (...) la construirea unui nou sanctuar – a unei noi civilizații. E dincolo de orice îndoială că omul care este în același timp cercetător, istoric, filosof refuză să se încreadă orbește în istoria oficială, aceea povestită în manualele școlare, din licee, colegii și

universități. (...) În toată existența sa, Charroux a combătut versiunile oficiale, fie despre omul cavernelor, despre descoperirea Americii sau alte *(sic)*. Pentru el (fără a spune de ce), puterile mint și camuflează adevărata istorie a omenirii sau, poate, adevăratele ei istorii, căci este mai mult decât plauzibil că au existat numeroase civilizații și numeroase distrugeri, fie prin cataclisme naturale, fie din cauza războaielor. (...) Cei cărora li s-a ascuns realitatea, ca niște copii care devin adulți, sunt însetați să o cunoască[543].

Din autoprezentarea animatorilor site-ului rezultă poziția centrală a unei perechi de concepte formată din „alter" (descoperirea unei științe, alta decât „știința oficială") și „nou" („civilizație nouă", „filosofie nouă"), într-o relatare amplă, conținând legende luate în serios despre „civilizații dispărute" (cu sau fără extratereștri): „ERA-NEW este sămânța unei gândiri sau a unui partid politic ce refuză să creadă istoria oficială. Pentru noi, ea maschează realitatea, anume că, înaintea noastră, au existat civilizații identice sau superioare celei din prezent". Același site New Age în stil franțuzesc difuzează articole despre Nietzsche, Rennes-le-Château, *Livre jaune* (prezentată ca o „carte curioasă"), despre SIDA (abordată din perspectiva complotului criminal). Mitologizarea originilor și a modurilor de transmitere a virusului SIDA[544] s-a constituit ca o nouă și inepuizabilă dimensiune a discursului despre complot: prin litaniile denunțării unui „lobby biomedical", a unui „lobby farmaceutic" (sau al „industriei farmaceutice"), diabolizate pe modelul de „lobby militaro-industrial"[545], acuze noi și apeluri la refuzul vaccinurilor și al medicamentelor care „ar otrăvi" specia umană. Practicanții „medicinei naturale" și ai oricăror forme de „naturopatie" nu pot decât privi cu bucurie această gravă punere sub acuzație. Teoriile despre complot diferă după orientarea politică a autorilor lor. Pentru unii, virusul SIDA, fabricat în laborator și transmis cu bună știință prin campaniile de vaccinare obligatorie, este, în primul rând, un mijloc de „a reduce numeric populația globului" (Holey), de a realiza deci unul dintre obiectivele atribuite „mondialiștilor" (presupuși a avea o orientare neomalthusiană) de către dușmanii lor. Pentru unii teoreticieni ai complotului din mediile homosexuale anglo-saxone, transmiterea orchestrată a virusului SIDA ar face parte dintr-un program de exterminare a persoanelor „gay"[546], în timp ce pentru naționaliștii americani de culoare, ea ar constitui instrumentul cel mai lesne de folosit la uciderea în masă a negrilor[547]. Acțiunea politică ridicată în slăvi de aceste medii militante este, în primul rând, boicotul campaniilor de vaccinare, apoi denunțarea și hărțuirea diferitelor lobby-uri diabolizate, începând cu acela al firmelor farmaceutice. Dar

și apelul de a întoarce spatele mijloacelor tehnico-științifice și de a redescoperi binefacerile „terapiilor blânde", ale „tratamentelor naturiste", ale acupuncturii și ale yoga, ale relaxării, ale vegetarianismului, ale agriculturii biologice și, de ce nu, ale magnetismului și ale hipnozei[548]. N-ar fi nici exagerare să vedem în „planetismul" anilor șaizeci o primă sinteză a acestor refuzuri, a acestor aspirații și iluzii.

Acest episod din istoria contemporană a culturii de masă, ca un nou val de popularizare a temelor ocultismului[549] atât de caracteristic anilor 1960 și 1970, ca și curentul New Age, celebrat de apologeții săi ca „nouă paradigmă", ne interesează, în special, în măsura în care a prilejuit difuzarea unei Vulgata a neopăgânismului și a ocultismului (fără a lăsa deoparte yoga și „terapiile blânde"), dar și reprezentări conspiraționiste. Dacă „planetismul" lui Pauwels și Bergier reține și combină în temele abordate mai ales dimensiunea esotero-terapeutică a mișcării New Age, numai în două privințe se deosebește de aceasta din urmă: întâi, prin exagerarea tipic conspiraționistă a rolului societăților secrete în istorie, apoi prin fascinația pe care o trezește pentru tot ce gravitează în jurul nazismului. Nimic de acest fel nu găsim în mișcarea New Age, ce poate fi văzută ca mișcare mondială consecutivă „contra-culturii" anilor 1960, de la care a împrumutat programul de transformare individuală și culturală în afara influenței militantismului politic tradițional[550]. O investigație asupra mișcării New Age a jurnalistei americane Marilyn Ferguson, realizată între 1976 și 1979, a fost publicată la începutul anilor 1980 sub titlul *The Aquarian Conspiracy (Conspirația Vărsătorului)* și având subtitlul: „Transformarea individului și a societății în zilele noastre". Din anul următor, lucrarea a fost tradusă în franceză, cu subtitlul mai abstract: „Pentru o nouă paradigmă"[551]. Termenul de „conspirație", precizează jurnalista în introducerea cărții, apare aici fără conotație negativă și trebuie înțeles ca o metaforă pentru a spune „uniune", aspirație comună, „respirație laolaltă" (sensul literal al lui „a conspira"), cum sugera Pierre Theilhard de Chardin în pledoaria sa pentru o *conspiration d' amour*[552]. Este deci vorba despre o „conspirație dulce"[553]: a respira și a aspira împreună, într-o singură suflare. Recursul la termenul „Vărsător" este justificat după cum urmează: „În pofida ignoranței mele în ce privește astrologia, mă simțeam atrasă de forța simbolică a acestui vis adânc pătruns în cultura noastră populară, îmi făcea bine să aflu că, după o epocă de întuneric și violență – era Peștilor –, aveam să pătrundem într-un mileniu de iubire și lumină, în „Era Vărsătorului" ca epocă a „adevăratei eliberări a spiritului"[554]. Atacul împotriva creștinismului (sau „iudeo-creștinismului") este

parte componentă a celebrării intrării în Era Vărsătorului care urma celei a Peștilor, dominate de creștinism. „Conspirația Vărsătorului" desemnează, prin urmare, ansamblul grupurilor având aceeași convingere: „Ne aflăm în miezul unei mari transformări..."[555] America este prezentată și celebrată ca „matrice a transformării"[556]. „Conspirația Vărsătorului" este o „puternică rețea"[557] cu două mari caracteristici: este „lipsită de conducători" și liberă de orice „doctrină politică"[558], ceea ce o diferențiază categoric de orice conspirație organizată de către o societate secretă cu scopuri întunecate. Unul dintre cei mai buni specialiști în „noile mișcări religioase", Wouter J. Hanegraaff a interpretat New Age ca rezultat al secularizării esoterismului occidental, produsul unei configurații de compromis între anumite exigențe sau promisiuni ale științei moderne (prelungirea vieții omului, de exemplu) și diferite împrumuturi din tradiția esoterismului[559].

În mediile catolice se manifestă tendința de a reduce mișcarea New Age la o nouă formă a „neognosticismului", ceea ce este, mai degrabă, o perpetuare a tradiției polemice împotriva ereziilor, a societăților secrete (între care și francmasoneria)[560], a teosofiei (care, în sens restrâns, desemnează școala întemeiată de Madame Blavatsky) decât o abordare sociologică[561]. Poate „Gnoză", forțând și supraestimând nivelul demersului teoretic, dar cum ar putea fi acceptate atât de prozaicele „vibrații bune", practicile infantile de *channeling* ori dobândirea cu orice preț a unei „sănătăți" sacralizate numai de „tratamentele blânde" și de câteva ritualuri magice? În pofida specificului său defensiv, dar și a unei anumite doze de rea-credință, critica venită dinspre gândirea catolică nu este chiar lipsită de luciditate. Citim, de pildă, într-un document despre „Noua Eră", difuzat în 1993 de Vatican, următoarea sugestivă caracterizare a „principalei matrice a gândirii de tip Noua Eră":

> Matricea esențială a gândirii Noua Eră rezidă în tradiția esoterico-teosofică, tradiție larg răspândită în cercurile intelectuale europene din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea. Se regăsește în special în francmasonerie, spiritism, ocultism și teosofie, întemeiate deopotrivă pe o cultură esoterică. În această reprezentare a lumii, universurile vizibile și nevăzute sunt legate între ele printr-o serie de corespondențe, analogii și influențe, între microcosmos și macrocosmos, între metale și planete, între planete și diferitele părți ale corpului omenesc, între lumea vizibilă și nevăzutele domnii ale realității. Natura este o ființă vie, străbătută de influxuri de atracție și de respingere și însuflețită de un foc ascuns pe care ființele omenești caută să-l domine. Oamenii pot intra în legătură cu lumile superioare sau inferioare, pe calea imaginației (un organ al sufletului sau al minții) sau prin anumiți intermediari (îngeri, spirite, demoni) ori ritualuri. Inițierea în misterele

cosmosului, ale lui Dumnezeu și ale conștiinței este posibilă prin parcurgerea etapelor unui proces de transformare. Adevăratul scop al inițierii este însă *gnoza*, cea mai înaltă formă a cunoașterii, un echivalent al mântuirii, care impune cercetarea celor mai vechi și nobile tradiții ale filosofiei (incorect denumită *philosophia perennis)* și ale religiei (teologia primordială), precum și o doctrină secretă (esoterică) deținătoare a cheii tuturor tradițiilor „esoterice" accesibile tuturor. Învățăturile esoterice sunt transmise de la maestru la discipol după etapele unui program de inițiere progresiv[561].

În această descriere, nimic nu este fals, dar ea nu merge totuși la esență. Sociologul și istoricul Massimo Introvigne a caracterizat cu mai multă dreptate specificul „spiritului" New Age, rezumându-l în formula „da, sacrului, nu, religiei", descoperirea sacrului în afara religiei având loc pe căi de multă vreme respinse de Biserică, precum șamanismul, magia, cercetarea stărilor de spirit alterate (inclusiv prin utilizarea de droguri), sau prin revenirea la „sentimentul religios al cosmosului"[562].

Bunei sau dulcii „Conspirații a Vărsătorului" ce-și propune răspândirea în întreaga lume a iubirii și a păcii prin înmulțirea comunităților „eliberate" i se opun „conspirațiile" satanice sau ale „societăților secrete" menite unor planuri de dominație și distrugere. Reale sau închipuite, aceste societăți secrete fac obiectul unor fixații în imaginație și al unei preocupări continue de a le reinventa, de-a le mitologiza prin eforturi mereu luate de la capăt. Această pereptuă remitologizare poate avea loc independent de orice concepție despre complot și fără cea mai mică urmă de antisemitism. Dar prea adeseori ea implică o reluare a reprezentărilor antievreiești și antimasonice, cum se întâmplă în cazul Illuminati, personaje mitice, anistorice, create prin fabricare de simboluri, pornind de la Ordinul Iluminaților din Bavaria[563]. Un termen precum cel de „Illuminati", cu semnificație nedeterminată, poate fi liber sau arbitrar determinat. Multitudinea posibilelor sale interpretări favorizează necontenit trecerea de la discursul cu acoperire referențială (care trimite la un eveniment istoric concret) la discursul de ficțiune. Este momentul să introducem aici distincția, necesară în privința literaturii de popularizare, între eseul „istoric" și roman, thrillerul, mai exact, acesta având la bază fapte istorice. Se observă, pe de-o parte, succesul nedezmințit vreodată al numeroaselor eseuri destinate „marelui public" ce propun o istorie „alternativă", oferindu-i cititorului cutremurătoare „dezvăluiri" despre „secrete" cumplite considerate „pierdute" sau „păstrate cu înverșunare". Sau cazul unor avertismente pertinente despre „fața ascunsă a istoriei". În aceeași categorie, trebuie menționată mulțimea eseurilor de arheologie

„alternativă" ce își propune trecerea în revistă „a numeroase fapte tulburătoare și mereu inexplicabile la nivelul arheologiei oficiale"[564]. Argumentul comercial sună mereu la fel: „La granița arheologiei convenționale, *Arheologia interzisă* ne poartă într-o pasionantă explorare a marilor enigme ale civilizației"[565]. În cadrul prezentei lucrări nu ar fi posibilă nici măcar tentativa de a începe o explorare a masei imense de literatură consacrată „misterelor Egiptului" sau „misterului Piramidelor" (ficțiune cu aparența unor eseuri de „egiptologie" pseudoștiințifică) ce formează un obiect de studiu numai al ei. Publicațiile lui Christian Jacq care se consideră egiptolog și autor de romane și care este autorul celebru a numeroase bestselleruri sunt un exemplu de texte ce răspund gustului exagerat al publicului pentru „mesajele" Egiptului faraonic, pentru „secretul marii piramide", pentru alte „secrete" și „comori" etc. Era o cale bătută deja, în limba franceză, de Robert Charroux[566]. Într-un eseu ce s-ar încadra la categoria „Spiritualitate", *Pouvoir et sagesse selon l' Egipte ancien* (1981), Christian Jacq afirmă încă din prima pagină: „Datorită Egiptului, misterul vieții se dezvăluie în deplinătatea sa, se face văzut ochilor noștri. Porțile templelor se pot deschide dinaintea dorinței noastre de a cunoaște, căci întunecatele naosuri, strălucind de o lumină lăuntrică, își dezvăluie întreaga semnificație aceluia care aspiră să facă din propria viață o arhitectură divină".[567] Ca și în anumite tradiții esoterice, în literatura ce tratează teme de parapsihologie, piramidelor li se atribuie „extraordinare proprietăți energetice": forma de piramidă ca atare ar avea „efecte energetice datorate undelor acestei forme"[568].

Începând din anii 1960, producția de astfel de texte, oferite în limba franceză sub marca „*Les énigmes de l' univers*" sau „*Les Portes de l' értrange*" (la Ed. Robert Laffont), „*Univers secrets*" (Biblioteca Marabout, Verviers, Belgia) sau „*L' aventure mystérieuse du cosmos et des civilisations diparues*" și „*Aventure secrète*" (La ed. J'ai Lu[569]), și-a găsit un mare număr de cititori. Pe de altă parte, este uluitor să constatăm exagerata înclinație a contemporanilor noștri pentru romanele cu subiect esotero-religios sau teologic, pentru romanele de aventură care, împletind adevărul istoric cu ficțiunea, se inspiră în egală măsură din romanul de peripeții și din romanul pesimist și recurg, după modelul romanului polițist sau de spionaj, la emoție și suspans, mergând până la a inspira teroare și groază. Povestirea aduce la lumină, mascând însă în același timp, ansamblul activităților oculte ale unui grup sau ale unei rețele ce pune în pericol viața altor grupuri de oameni și chiar a omenirii întregi. Atenția istoricului sau a etnografului prezentului este în mod deosebit atrasă de caracterul masiv al prezenței, în genul romanului, a motivului societăților secrete și al conspirației (din care ar decurge inevitabile asasinate învăluite în mister), cu intrigi în care elemente de

erudiție (sau de pseudoerudiție) sunt amestecate cu interpretări de simboluri ce implică din partea cititorului – informat, dar și dezinformat – un nesfârșit efort de descifrare, ba chiar de decriptare. Cititorul este antrenat în marele efort de depistare, decodificare și demistificare pentru care thrillerul oferă toate instrumentele și indiciile necesare.

În 1991, tratând o temă sub forma unui astfel de thriller în revista *Polar*, Jean-Pierre Deloux propunea această „schiță a unei tentative de a defini" ce pare a nu fi îmbătrânit cu nimic cincizeci de ani mai târziu, când romanele lui Dan Brown, „thrillere teologice", au devenit bestselleruri internaționale:

> Există o tendință deliberată din partea editorilor și a autorilor de a oferi publicului tot mai mult, de a-l ului și de a-l antrena într-un univers aparent asemănător cu al nostru în căutarea unei alte realități nevăzute pentru muritorii de rând; pentru a-l face să descopere ce anume guvernează lumea noastră: conducătorii nevăzuți, societățile secrete, serviciile și agențiile de informații cunoscute și necunoscute. Descoperirea chipului ascuns al istoriei contemporane e mult peste relatarea unor aventuri sau peste ce înseamnă în mod obișnuit romanul de spionaj, căci duce la o cucerire inițiatică pe baza descifrării unui mister. Într-un fel, universul nemilos (!), ofensator și adeseori paranoic al thrillerului descifrează și decodifică realitatea în același mod în care o făceau, la vremea lor, autorii cărții *Le Matin des magiciens* și exponenții realismului fantastic[570].

Un thriller nu-și poate exercita puterea de „mitificare și de mistificare" decât cu condiția de a părea că se referă la evenimente din istorie sau la „fapte diverse" cărora pretind a le dezvălui latura ascunsă. Prin eficacitatea simbolurilor, se obține un efect de plauzibilitate chiar atunci când faptele invocate sunt dintre cele mai neverosimile. Jean-Pierre Deloux mai sugerează că un thriller poate funcționa ca un simulacru de roman istoric și indică anume ștergerea, în relatările de acest gen, a graniței dintre real și fictiv:

> În miezul celor mai extravagante și incredibile istorisiri, există o voință de a se rezema pe un simulacru de realitate, pe surse parțial și, uneori, în totalitate autentice, de a folosi atât prezentul, cât și date istorice reale sau doar în parte contestabile. Paradoxal, acest gen în care imaginația este atotstăpânitoare își află justificarea și impactul într-o voință de alipire la realitate, de a destrăma vălul aparențelor, de a demitifica valorile aparente ale societăților noastre, pentru a-l scoate pe cititor de sub vraja înșelării. Sprijinindu-se pe fapte autentice sau care ar avea șanse să fie astfel, un thriller urmărește, înainte de toate, propria credibilitate. El își atinge scopul când

cititorul, epuizat fizic și pe jumătate ucis de cantitatea, în general enormă, a balastului ce i s-a dat de înghițit, sfârșește prin a-și lăsa brațele să-i cadă moi și, cu spiritul critic de-acum volatilizat, abia mai suflând, prinde a murmura: „Și dacă ar fi adevărat..."[571]

Iluminismul ludic: INWO, un joc video pentru inițiați

La sfârșitul anilor 1970, Illuminati intraseră deja în vocabularul celor care citiseră romanul stufos și baroc al lui Robert Shea și Robert Anton Wilson, *Illuminatus! Trilogy*, publicat în 1975[572]. În cercul acestor cititori trebuie incluși toți adepții mișcării New Age care, fără doar și poate, căzuseră peste unul sau altul dintre textele inspirate și provocatoare ale lui Robert Anton Wilson. În ediția de buzunar americană din 1988 se spune că trilogia (805 p.) s-a vândut în mai mult de 100 000 de exemplare. Ea este prezentată ca roman „clasic" de către membrii „Bisericii discordiene" sau a credincioșilor în „Discordianism" (întemeiată în principal de către Kerry Thornley, devenit celebru prin faptul că a fost acuzat de complicitate la asasinarea lui John F. Kennedy), „religie dezorganizată" despre care Robert Anton Wilson, cel mai celebru dintre promotorii săi, afirmă că n-ar fi o farsă deghizată în religie, ci o religie, deghizată în farsă. Această teorie cam tulbure este dezvoltată cu un umor reținut de către Wilson[573], care îi dă următoarea definiție: „Discordianismul se pretinde a fi prima autentică religie a lumii și întemeiată pe cultul lui Eris, zeița Haosului"[574]. Textul sfânt al „Bisericii discordiene" este textul intitulat *Principia Discordia, or How I Found Goddess and What I Did to Her After I Found Her*. Textul este semnat Malaclypse le Jeune, pseudonimul lui Greg Hill. Teza sa fundamentală este că „Sfântul Haos", simbol sacru al „Societății discordiene", este esența realității. În lexicul său, Wilson prezintă *Principia Discordia* ca fiind „*the official Holy Book of the Discordian Society*"[575]. „Discordienii" o adoră pe zeița Eris, regina haosului, a discordiei și a confuziei, cunoscută pentru a fi dat la iveală mărul de aur destinat „celei mai frumoase", ceea ce a semănat zâzanie între cele trei principale zeițe ale Olimpului și a dus la izbucnirea Războiului Troiei. Kerry Thornley (sub numele de Ho Chih Zen) a mai fondat și Frontul Erisian de Eliberare (Erisian Liberation Front). Tehnica preferată de această „religie farsă" este „gherila ontologică". În opinia lui Wilson, inspirat din înțelepciunea Zen și semantica generală (a lui Alfred Korzybski), aceasta constă în a amesteca subtil adevărul și falsul pentru a-i sili pe oameni să gândească prin ei înșiși[576]. Dar ceea ce a frapat în mod deosebit,

în spațiul cultural anglo-saxon, a fost lumea Illuminati și a altor conspiratori, membri ai „societăților secrete", această lume fantastică imaginată de Wilson în romanul său și în alte texte publicate ulterior[577].

La începutul anilor 1980, ideea unei conspirații mondiale puse pe seama unei rețele de organizații secrete mai mult sau mai puțin criminale era atât de prezentă în cultura mediatică americană, încât un celebru inventator de jocuri video, Steve Jackson, a putut crea un joc pe roluri intitulat *INWO (Illuminati - New World Order)* care a avut imediat un succes enorm[578]. Scopul fiecărui jucător este să preia controlul asupra lumii. Or, este evident, iar faptul nu mai are nevoie să fie în plus subliniat, că în lumea adolescenților și pentru publicul tânăr, cu vârste între 18-35 de ani, puterea de contagiune culturală a unui joc video celebru este superioară celei a unei cărți sau a unui film. Iată ce se putea citi pe un website specializat în jocuri video, la sfârșit de iunie 2005:

> Steve Jackson este un foarte prolific creator de jocuri. (...) El a creat, a participat la crearea sau a editat un număr mare de jocuri mitice, dintre care cele mai multe au ca trăsătură comună un anumit cinism. Menționăm mai întâi *Killer*, un joc axat pe ideea de crimă (pe care nici nu se poate spune că l-a inventat, căci se practica în campusurile americane încă din anii 1970), foarte bine organizat: reguli, accesorii, variante, opțiuni... *Illuminati*, pe de altă parte, cere un câmp de joc în care fiecare este o societate secretă (Iluminații din Bavaria, OZN-uri, Secta din Cthulhu...) care încearcă să preia controlul grupurilor de presiune (Mafia, Părinții elevilor, Motarzi, Companii petroliere...). Cinic în fond, jocul încurajează trădarea, furtul sau uciderea grupurilor de presiune și chiar înșelătoria (este prima regulă opțională!). Un moment de mare bucurie[579].

În *Îngeri și demoni*, Dan Brown pomenește în treacăt de jocul *Illuminati*, ca și cum ar fi intenționat să indice una dintre „sursele" pe care le-a folosit:

> Vittoria auzi cuvintele, însă sensul lor părea să nu-i pătrundă în minte. „Un cult satanic!"
>
> – Grupul care revendică responsabilitatea se autointitulează *Illuminati*.
>
> Vittoria se uita când la unul, când la altul, întrebându-se dacă totul nu era cumva doar un soi de glumă perversă.
>
> – *Illuminati*? Acei *Illuminati* din *Bavaria*?
>
> Kohler o privi încremenit.
>
> – Adică ai auzit despre ei?
>
> Tânăra simți cum lacrimi de frustrare îi împânzesc ochii.

– *Illuminati din Bavaria: Noua Ordine Mondială*... Jocurile pe computer ale lui Steve Jackson. Jumătate dintre băieții de aici le joacă pe internet. Dintr-odată vocea i se frânse: Dar nu înțeleg...

Kohler îi aruncă lui Langdon o privire nedumerită, iar acesta încuviință.

– Un joc foarte popular. O veche confrerie care pune stăpânire pe planetă. Semiistoric. Nu știam că a ajuns și în Europa.

– Ce tot vorbiți acolo? izbucni ea. *Illuminati?* E doar un joc pe computer!

– Vittoria, interveni Kohler, *Illuminati* este grupul care a revendicat uciderea tatălui tău.[580]

În jocul creat de el, Steve Jackson a știut să valorifice propensiunea către reprezentări de tip conspirationist, cu aproape douăzeci de ani înaintea lui Dan Brown. Jocul său poate fi descris ca un „Monopoly esoteric și conspirationist"[581] care a „lansat moda Illuminati în campusurile americane"[582]. Adevărul e că, în joc, Iluminații din Bavaria nu sunt decât una dintre cele opt societăți secrete, pe cât de influente, pe atât de redutabile, care își dispută puterea de secole întregi, celelalte șapte fiind: Gnomii din Zürich[583], OZN-uri[584], Rețeaua[585], Secta Assassinilor[586], Slujitorii lui Cthulhu[587], Societatea Discordia[588] și Triunghiul Bermudelor[589]. Aceste grupuri de conspiratori de diverse feluri sunt și ele alcătuite din Iluminați sau din marionete manevrate de către Illuminati. În acest joc regăsim deci mitul modern al Superiorilor necunoscuți, considerați a fi organizatorii răsturnărilor de tot felul și de pe tot pământul, în vederea unui scop bine determinat: instaurarea Noii Ordini mondiale, pentru care ei sunt stăpâni absoluți. Celelalte cărți ale jocului sunt grupurile reprezentând diferite lobby-uri, grupuri de presiune sau organizații militante (Mafia, CIA, KGK, KKK, Yuppies, Secta Moon, Boys Scouts, Constructorii de Automobile etc.), fiecare putând fi identificat prin patru criterii: orientare, putere, rezistență și venituri. Iată cum vede jocul un amator și un comentator stângaci:

Illuminati propune jucătorilor o justificare a celebrei psihoze: „suntem cu toții manipulați" prin închipuirea unui grup de Illuminati care preia în secret controlul asupra instituțiilor, asupra grupurilor de presiune și asupra activiștilor de toate felurile din țară (Statele Unite). În acest scop, Illuminati sunt situați în vârful unei structuri de putere piramidale în care grupurile controlează alte grupuri, fiind la rândul lor controlate, direct sau indirect, de către Illuminati: astfel, grupul Triunghiul Bermudelor controlează Constructorii de Automobile, care controlează micul comerț, care controlează CIA, care controlează Cluburile de acvariofili[590].

Un alt exemplu de situație simplă în care nu apar decât grupuri: „KKK sprijinit de CIA încearcă să preia controlul asupra celor din Yuppies". O parte dintre Illuminati poate nimeri în situația hazlie de genul: „Gnomii din Zürich controlează secta Moon, care controlează KGB, care controlează Boys Scouts și Punk Rockers, în timp ce Rețeaua controlează Pentagonul, care, la rândul lui, controlează grupul Hedoniștilor din California și Magazinele Dietetice".

Obiectivul jucătorului deținător de cărți-atu este de a ajunge, prin alianțe subtile și conspirații, să preia controlul asupra altor grupuri, până ce va putea, odată ajuns în vârful piramidei, să domine întreaga lume. Să reținem definiția, oferită de creatorii jocului, cărții Iluminatii din Bavaria, cea mai puternică dintre toate:

> Cunoscuți, odinioară, ca „vechii profeți iluminați din Bavaria", ei sunt adevărații Illuminati. Mulți îi consideră prototipul tuturor societăților secrete. Puși sub acuzație în trei rânduri de către Inchiziția spaniolă, jurământul lor de tăcere i-a salvat de fiecare dată. Illuminati din Bavaria s-ar fi infiltrat în francmasonerie în 1776 și ar fi încercat să preia din interior controlul asupra acestei organizații.

„Bavarezii" sunt, așadar, Illuminati în sensul restrâns al termenului. Înclinația și scopurile acestora sunt însă clare: „Obiectivul Illuminaților din Bavaria este puterea ca atare. (...) Acționând mai subtil decât ceilalți Illuminati, ei își pot folosi talentul pentru lansarea de atacuri repetate. (...)" Și creatorii jocului continuă cu sfaturi acordate jucătorilor dornici să joace cu abilitatea Iluminaților din Bavaria sau să înfrunte riscurile competiției:

> *Cum se joacă Bavarezii:* Aveți puterea cea mai însemnată, venituri substanțiale și o abilitate specială împotriva căreia este greu de luptat. Nu uitați că dețineți această aptitudine specială și folosiți-o! Mai mult, țelul principal este direct legat de puterea din structura dumneavoastră de putere. De câte ori, în timpul jocului, situația dumneavoastră se îmbunătățește, vă apropiați automat de obiectivul principal! Strategia ce trebuie aleasă este aceea de-a juca hotărât și cu prudență. Nu faceți valuri și nu vă creați dușmani. Dacă adversarii se aliază împotriva dumneavoastră, vă pot distruge. Dacă vă lasă în pace, este foarte probabil că veți putea avansa discret spre victorie (sau o puteți dobândi dintr-odată, de pildă, punând mâna pe una dintre ramificațiile unei alte organizații Illuminati al cărui ansamblu de grupuri v-ar da forța necesară atingerii obiectivului propus). Marionetele ideale pentru Bavarezi sunt grupurile de mare concentrare a puterii: mafia, conspirația comunistă internațională etc.

Cum să lupți împotriva Bavarezilor: Baftă! Illuminati din Bavaria nu au un punct slab anume. În cel mai bun caz, îi puteți supraveghea de aproape, profitând de teama că puterea și aptitudinea lor ar putea duce la apariția altor Illuminati. Uniți, poate reușiți să-i distrugeți pe bavarezi sau, cel puțin, le puteți slăbi puterea într-atât încât să-i împiedicați să câștige.

Așa puternici, Bavarezii nu sunt întotdeauna nici cei mai periculoși, nici cei mai inteligenți. În schimb, trebuie atenție la Secta Assassinilor. În cartea lui Dan Brown, *Îngeri și demoni*, rolul ucigașului celui rău aparține unui „arab", descendent al *hachichins*-ilor (literal, adepții haşişului, sectă medievală). La fel și în jocul video al lui Steve Jackson, în care Secta Assassinilor este astfel caracterizată:

Originari din Orientul Mijlociu, Assassinii erau o societate secretă provenită din secta ismaelită a musulmanilor. Deși s-au aflat pe culmea puterii lor în perioada Evului Mediu, ei sunt și astăzi activi. Nu au întotdeauna nevoie să treacă la fapte. Un simplu indiciu din partea lor că un anumit lucru le-ar displăcea este suficient pentru a-și intimida adversarii. Avertismentul tradițional al Assassinilor, un pumnal lăsat pe perna rivalului, a făcut și regi să tremure.

În privința Gnomilor din Zürich, identitatea lor repulsivă era incertă: „Este vorba despre o mai veche denumire dată bancherilor elvețieni, considerați stăpânii financiari ai lumii. Nu numai că dispun de capitaluri impresionante... Dar își pot efectua tranzacțiile ușor și rapid. Din orice afacere profitabilă, o parte le revine lor". Toate societățile secrete mai sus-menționate sunt construcții artificiale ce au la bază realități socio-istorice: grupuri de factură diferită, reconstruite ca imagini mitice. În ultimele trei cazuri (Triunghiul Bermudelor, Societatea Discordantă, Slujitorii lui Cthulhu), mitologizarea are loc mult dincolo de fapte propriu-zise, în ordinea crescătoare a abstractizării prin imaginație. Dacă Triunghiul Bermudelor nu există în realitate ca grup de indivizi, constituie totuși un loc geografic cu mare valoare simbolică pentru unii oameni. Dimpotrivă, dacă Societatea Discordantă poate trimite, indirect, la „societatea" prietenilor sau a admiratorilor lui Robert Anton Wilson, statutul ei de „societate secretă" ține de ficțiunea pură. În ceea ce-i privește pe Slujitorii lui Cthulhu, extrase cu ocazia unei perspective video-ludice asupra lumii supranaturale a lui Lovecraft, deși se aseamănă mult cu magicienii, alchimiștii sau maeștrii în „științe oculte", ei rămân cu desăvârșire fictivi.

Nu fără umor, creatorii jocului caracterizează după cum urmează cele trei reprezentări despre Illuminati, în sensul larg al termenului:

Triunghiul Bermudelor

Pentru acești indivizi, să facă să dispară vapoare nu este decât un mod de petrecere a timpului. Singura lor filosofie constă în preluarea controlului asupra diferitelor grupări. Ei se înconjoară de mister și seamănă atâta teamă, încât oricine altcineva ar sfârși întotdeauna prin a fi acuzat de evenimentele inexplicabile ce se petrec în apropierea cartierului lor general, la mică distanță de coastele Floridei. (...)

Societatea Discordantă

Credincioși ai lui Eris, zeița romană a discordiei și a haosului, membrii Societății Discordante se complac în stare de confuzie. Discordanții caută să unească sub stindard propriu toate elementele ciudate și marginale ale societății și adoră să-i încurce pe „conformiștii" din jurul lor. (...)

Slujitorii lui Cthulhu

Sunt cei care studiază secretele pe care omenirea nu trebuia să le cunoască niciodată. Ei caută să ia în stăpânire forțele esoterice și pe cele supranaturale, riscându-și, în urmărirea acestui scop, viața și sufletul. (...) Slujitorii lui Cthulhu își propun să distrugă, și excelează într-aceasta. (...)

Nu le rămâne jucătorilor decât să se arate pe cât de subtili, pe atât de nemiloși, de vicleni și de cinici în acțiunile lor strategice. Se manifestă, în acest gen de joc, un sistem de credințe și aspirații larg împărtășite de contemporani și un fel anume de îndoctrinare care nu e de ajuns pentru a neutraliza distanțarea ironică sau satirică a creatorilor jocului. Căci jocul video reflectă, întreține și reactivează o anume configurație a jocului social, transformată astfel, ca ritual, într-o evidență ce n-ar mai putea fi pusă la îndoială. În cazul *INWO,* în care legenda despre Illuminati este amestecată cu mitul mondialist, miza este considerabilă și ea dictează principiul normativ unic: scopul scuză mijloacele. A deveni Stăpânii lumii, aceasta este toată problema. Singura. Și singura morală a istoriei de care pomenește acest joc.

Note

[478] V. Introvigne, 1993; Poulat, 1994; Hervieu-Léger, 1999; Laurant, 2001, p. 185 *sq.*; Lenoir, 2004 și 2005.

[479] Michelat, 2003, p. 79

[480] Champion, 1998

[481] Maître, 1981, citat de Michelat, *ibid.*

[482] Adorno *et al.*, 1950; Billig, 1984, pp. 453–467

[483] Adorno *et al.*, 1950, vol. I, p. 288; Adorno, 1973, p. 45. V., de asemenea, și Eysenck, 1956, pp. 195–196.

[484] Exemplu: „Se poate dovedi că astrologia explică o mulțime de lucruri, deși multora nu le pasă".

[485] Exemplu: „Dacă vreți să priviți în adâncul lucrurilor, veți vedea că omul nu acționează niciodată decît în vederea propriului interes".

[486] Exemplu: „Viețile noastre sunt la cheremul comploturilor urzite în secret de politicieni, cu atât mai mult cu cât cei mai mulți dintre noi nu cred în ele".

[487] Exemplu: „Orgiile sexuale ale vechilor greci și romani nu-s decât jocuri de copil față de aceea ce se întâmplă astăzi chiar în mediile în care te-ai aștepta mai puțin". Pentru o ilustrare caricaturală a ultimelor două atitudini de interpretare, vezi scrierile lui Fritz Springmeier, 1995, 1996, 1998, și *infra*, cap. VII.

[488] Frenkel-Brunswick *et al.*, 1965 (1947). Pentru o prezentare a lucrărilor americane ale echipei lui Adorno despre „personalitatea autoritară", v. Jay, 1977, în special pp. 274–286.

[489] V. Eysenck, 1956, pp. 200–202; Billig, 1984, pp. 462–463.

[490] Rokeach, 1971 (1954) și 1960

[491] Rokeach, 1960

[492] În 1956, Rokeach a construit o scală în scopul măsurării dogmatismului, scala D. Contrar a ceea ce aștepta Rokeach, cercetările făcute pe baza acestei scale D au stabilit că scorurile ridicate pe această scală erau legate de atitudinea de tip conservator (Billig, 1984). Dogmatismul măsurat era, în realitate, dogmatismul de dreapta (conservatoare și nu liberală). Ori trebuia revizuită scala D, ori se considera că ea permite și stabilirea unor rezultate interesante, deși neprevăzute.

[493] V. Sgro/Guimond, 2004.

[494] Palmer/Kalin, 1991, și Sgro/Guimond, 2004, pp. 78–79

[495] Sgro și Guimond (2004, p. 77) observă chiar că, asemenea scalei (F) de măsurare a autoritarismului, a lui Adorno, pe care Rokeach o „criticase căci nu permitea identificarea și studierea decât a autoritarismului de dreapta, scala D pare a permite măsurarea nu a dogmatismului ca atare, ci a dogmatismului de dreapta".

[496] Sgro/Guimond, 2004, pp. 84–85

[497] O expunere sintetică a criticilor aduse cercetării pe baza „predispozițiilor", v. Taguieff, 1997, pp. 85–88, și 1998, pp. 95–101.

[498] V. Pettigrew, 1958.
[499] Pettigrew, 1979. V. și Billig, 1984, pp. 463–465.
[500] V. *infra,* cap. VIII.
[501] Michelat, 2003, p. 113
[502] Michelat, 2003, p. 112–113
[503] V. Mayer (Nonna), 2002.
[504] Romanul epic al lui Tolkien s-a vândut în mai bine de cincizeci de milioane de exemplare. A devenit „cea mai populară carte a secolului al XX-lea" (Bruner/Ware, 2005, p. 8). Trilogia lui Tolkien (Tolkien, 2000), adusă pe marile ecrane de New Line Cinema și realizată de Peter Jackson, a avut și ea un imens succes de sală.
[505] Weber, 1971, p. 447
[506] Champion, 1989 și 1998
[507] Champion, 1993, p. 750
[508] Amintim că termenul „spiritism" desemnează o mișcare (mișcarea spiritistă) apărută spre mijlocul secolului al XIX-lea în Statele Unite (surorile Fox) și în Franța (Allan Kardec), o doctrină (a existenței, manifestărilor și învățăturii Spiritelor, adică ale sufletelor celor defuncți) și, totodată, un ansamblu de practici sau o artă. Comerțul cu spirite implică, într-adevăr, arta comunicării cu spiritele persoanelor decedate, prin tehnici precise, considerate probate (mese turnante sau medii). V. Kardec, 2005 (1857). Spiritismul a cunoscut o nouă revigorare în cadrul mișcării New Age (din anii 1970), sub numele de *channeling*. V. Introvigne, 1989 și 2005; Ladous, 1989; Castellan, 1995; Edelman, 1995. Pentru o cercetare contemporană empatică, v. LeGuyader, 2003.
[509] Spre sfârșitul episodului *Planète*, timp în care societățile secrete au constituit un laitmotiv, Louis Pauwels publică în 1971, într-o colecție condusă de el, un *Dictionnaire des sociétés secrètes en Occident* (lucrare colectivă, coordonată de Pierre Mariel), prefațată prin grija sa („Societăți inițiatice în general"). Colecția este confuz intitulată „Istoria ideilor, a eroilor, a societăților Franței secrete și a Occidentului" (de ce nu, de pildă, a „Occidentului secret"?), dar pe coperta a patra a cărții, sub imaginea-simbol a ochiului deschis încadrat într-un triunghi (motiv masonic), dăm peste ceea ce pare a fi titlul colecției: „Istoria personajelor misterioase și a societăților secrete".
[510] Louis Pauwels colabora la activitățile grupării GRECE (Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne), în timp ce Alain de Benoist, ideologul „societății de gândire" – ce se pretindea GRECE a fi –, colabora la *Figaro-Magazine*, condusă de Louis Pauwels, care-i încredința rubrica „Idei" încă de la crearea acestui supliment săptămânal al cotidianului *Figaro* (inițial intitulat *Figaro-Dimanche*, lansat la 1 octombrie 1977 și redenumit *Figaro-Magazine*, din 7 octombrie 1978). În anii 1970, Alain de Benoist colabora și la revista *Question de*, patronată de Pauwels. Acolo a publicat mai ales unul dintre cele mai semnificative articole ale sale: „Teza despre «creștinismul-otravă»" (nr. 5, trim. al 4-lea, 1974, pp. 5–23), reluat (cu unele modificări) sub titlul „Bolșevismul Antichității" în cartea sa *Les Idées à l'endroit* (1979, pp. 167–184), căreia doar mediile neonaziste cultivate i-ar fi putut decripta atunci aluzia la cartea lui Dietrich Eckart: *Le Bolchevisme de Moïse à Lenine. Dialogue entre Adolf Hitler et moi* (1924); v. de pildă rezumatul empatic pe care i-l face revista neonazistă *Le Devenir européen*, 20 noiembrie 1979, p. 10. La sfârșitul anilor 1970, când Pauwels făcea parte din mișcarea Noua Dreaptă pe punctul de a forma un tandem cu Alain de Benoist, Les Éditions Copernic, întemeiată de lideii GRECE, publică două cărți ale unui celebru teoretician neonazist, Jacques de Mahieu (Mahieu, 1977 și 1979), una dintre

tezele susținute de acesta fiind aceea că „impostorul" și „apatridul" Cristofor Columb ar fi furat o „hartă secretă" întocmită pe baza datelor furnizate de vikingii norvegieni. În 1969, Jacques de Mahieu s-a făcut cunoscut mediilor de extremă dreaptă publicând un *Précis de biopolitique*, un minitratat de rasism și eugenism, prima carte editată de Institutul Superior de Științe Psihosomatice, Biologice și Rasiale (Lausanne și Montreal). Alte lucrări din aceeași colecție (la Éd. Celtiques, special create): *Nous autres racistes* („Manifestul social-rasist prezentat de profesorul G.-A. Amaudruz"), prefață de Jacques Baugé-Prévost, 1971; Jacques Baugé-Prévost, *Le Celtisme. L'éthique biologique de l'homme blanc* (1973); J. Baugé-Prévost, *La Médicine naturelle* (1973) și *Naturothérapie. Méthode naturelle de santé* (1976); René Binet, *Contribution à une éthique raciste* (1975, postum). Aflam atunci din ediția 1975–1976 a *Who's Who* că Alain Benoist era „doctor în biologie honoris causa" al așa-zisului institut, creat în anii 1969 de către liderii Noii Ordini europene (printre care și Gaston-Armand Amaudruz), organizație neonazistă întemeiată în septembrie 1951! De altfel, Jacques de Mahieu era membru al comitetului de patronare a *Nouvelle École* (revista lui Alain Benoist) din 1972, revistă la care colabora. Este greu de crezut că Pauwels n-ar fi avut cunoștință de ambiguitatea acestui fief al neopăgânismului în care „revoluționarii conservatori" se intersectau cu neonaziștii. Rupând, după convertirea sa la creștinism, legătura cu mediile neopăgânismului, Pauwels se va îndepărta definitiv de GRECE în 1983. V. Taguieff, 1994, în special p. 203 *sq.*, p. 237 *sq.* Pentru evoluția recentă a GRECE, v. François, 2005.

[511] Nu este vorba despre o confuzie între conservatismul reacționar al unui Louis Pauwels și una dintre varietățile neonazismului.

[512] Subtitlul cărții *Le Matin des magiciens* este „Introduction au réalisme fantastique". În primăvara lui 1963 este lansată enciclopedia *Planète* (șase volume pe an), din care primul volum este, semnificativ, consacrat societăților secrete (Alleau, 1963). În noiembrie 1969, în numărul 12 din *Nouveau Planète*, Louis Pauwels și Jacques Bergier publică un prim extras – intitulat *„Des doutes sur l'evolution"* – din lucrarea lor concepută ca „o continuare a *Le Matin des magiciens*". Articolul este prezentat astfel: autorii „abordează și explică evoluția *(sic)*, în marea tradiție a realismului fantastic" (Pauwels/Bergier, 1969, p. 83). În această postură „alter-științifică" care a făcut tradiție și își are autori de referință (Tesla, Velikovsky, Sitchin etc.), v. *infra*, cap. VII.

[513] V. Pauwels/Bergier, 1972, p. 350 *sq.*

[514] Societatea Thulé *(Thule-Gesellschaft)*, cu „secretele" sale și cu „inițiații" săi, este cel mai des citată și obligatoriu însoțită de elemente din istoria mitologizantă a începuturilor nazismului: aducerea în scenă a celebrului mentor al lui Hitler din 1919 în 1923, Dietrich Eckardt (1868–1923), reprezentat al curentului *völkisch* al „Revoluției conservatoare" germane și ocultiste (Pauwels/Bergier, 1972, p. 419 *sq.*). În același sens mitologizant, v. Ravenscroft, 1977, pp. 162–176. Pentru a înțelege fascinația exercitată de relația dintre Eckart și Hitler, trebuie citită cărticica postumă a lui Eckart, *Der Bolchewismus von Moses bis Lenin. Zwiegespräch zwischen Adolf Hitler und mir (Bolșevismul de la Moise la Lenin. Dialog între mine și Adolf Hitler)*, apărută în martie 1924 la München, după care s-a făcut o traducere engleză de către unul dintre principalii lideri neonaziști, William L. Pierce, în 1966 (a doua ediție în 1999). V. *infra*, cap. VII.

[515] V. Hutin, 1961. Pentru o demistificare, făcută de un arheolog francez, nemilos cu „Marii Inițiați" veniți de pe alte tărâmuri și cu „supercivilizații", v. Adam, 1975.

[516] Despre succesul cărții *Le Matin des magiciens*, tezele apărate în aceasta și lansarea revistei *Planète*, v. Galifret, 1965; Renard, 1996.

[517] Pauwels/Bergier, 1972, p. 28

[518] Pauwels/Bergier, 1972, p. 396

[519] *Ibid.*

[520] Istoricul și germanistul britanic Nicholas Goodrick-Clarke se arată pe drept sever în privința acestei literaturi: „Cărțile despre ocultismul nazist scrise între 1960 și 1975 erau tipice pentru literatura de senzație și profund lipsite de simț critic. Completa ignoranță a surselor esențiale îi caracteriza pe cei mai mulți dintre autorii lor (...)" (Goodrick-Clarke, 1989, p. 311).

[521] Pentru o prezentare actualizată a „cercetărilor" și a „revelațiilor" specialiștilor în parapsihologie, definită ca „știință și studiu despre paranormal sau despre evenimente și fenomene insolite din viața omului: apariții, bântuiri, dedublări, bilocații, transă, levitație, transmiterea gândurilor la distanță (telepatie)", v. „investigație asupra lumii de dincolo" de Serge LeGuyader, publicată sub titlul *Dialogues avec les mortes* (LeGuyader, 2003).

[522] Pauwels/Bergier, 1972, p. 346

[523] Pauwels/Bergier, 1972, p. 397

[524] Bergier, *in* Seligmann, 1964, p. 27

[525] „Robert Charroux" este pseudonimul literar al lui Robert Grugeau (născut la 7 aprilie 1909 la Payroux, Vienne), jurnalist care va publica și texte de ficțiune, sub numele de Saint-Saviol, între 1942 și 1946. De partea lui Pétain, departe de-a fi exercitat importante funcții ministeriale în guvernul de la Vichy (cum afirmă neîntemeiat Goodrick-Clarke, 2002, p. 117), a fost un modest funcționar PTT. Între 1947 și 1965, exercită profesia de jurnalist mai ales la *Ici-Paris*. Începând din 1963, va publica, sub pseudonimul Robert Charroux, o serie de eseuri alter-istorice și paraarheologice la Robert Laffont, traduse în mai multe limbi. În anii 1970, bucurându-se de o reputație internațională, Charroux a contribuit la banalizarea trecerii de la „misterele nazismului" la cea mai extinsă mitologie elaborată vreodată pe seama arienilor și a strămoșilor lor semidivini (Goodrick-Clarke, 2002, p. 118). Pentru o documentare serioasă, v. Stoczowski, 1999, pp. 112–116, 139–142, 398–401.

[526] V. *infra*, Bibliografie, I, lista cărților lui Robert Charroux, de la *Histoire inconnue des hommes depuis cent mille ans* (1963), la *L'Énigme des Andes* (1974).

[527] V. mai ales, Amadou, 1950 și Amadou/Kanters, 1950.

[528] „Către cititor", *La Tour Saint-Jacques*, nr. 1, nov.–dec. 1955, p. 1. În acest prim număr al revistei, se putea citi o investigație despre „pictura magică a lui Léonor Fini" cu un articol al lui Marcel Brion despre „realismul fantastic" (pp. 47–54), expresie reluată ulterior de Jacques Bergier și de Louis Pauwels.

[529] Pauwels, 1965, p. 5

[530] Amintim că primul volum apărut în *Enciclopedia Planète* era dedicat „originii și structurilor societăților secrete" (Alleau, 1963). Acesta se datora lui René Alleau, un „specialist cu reputație în probleme de esoterism și în istoria alchimiei tradiționale" (Pauwels, 1965, p. 6).

[531] Pauwels, 1965, pp. 5–7

[532] Le Cour, 1926, 1950, 1971

[533] Spence, 2003

[534] Churchward, 1969, 1970, 1972; Charroux, 1963, pp. 129–148, și 1971, pp. 145–188; Vincent, 1981

[535] Icke, 2001, p. 33 *sq.*, p. 108 *sq.* Despre relațiile dintre lemurieni („A treia Rasă") și „giganticii

atlanți" („A patra Rasă") în *Doctrine Secrète* a lui Madame Blavatsky, v. Blavatsky, 2000, vol. 3 *(Anthropogenèse)*, pp. 191–449; Besant, 1912, *passim*; *Abrégé de la Doctrine Secrète*, 1923, p. 296 *sq.*

[536] Literal vorbind: „doctrină" sau „teoria despre ghețurile lumii" (Welteislehre, sau WEL)

[537] Hörbiger/Fauth, 1913. V. Webb, 1981 (1976), pp. 313, 325–333; Bowen, 1993 (studiu de ansamblu); Goodrick-Clarke, 2002, p. 131 *sq.*

[538] Ravenscroft, 1977, p. 238, nota 1

[539] Bellamy, 1936

[540] Saurat, 1971

[541] Velikovski, 2003 și 2004. V. *infra*, cap. VII

[542] Charroux, 1963, p. 139. Despre „strămoșii superiori", v. Charroux, 1973, pp. 49–58. În alte lucrări, Charroux îi identifică pe acești „strămoși superiori" cu „oamenii albi" sau „arienii" provenind „de pe o altă planetă" (Charroux, 1967, p. 329). V. Godwin, 2000, pp. 217–219. Pentru o reinterpretare ce include și ipoteza „Vizitatorilor din spațiu", v. cartea lui Brinsley Le Poer Trench tradusă în 1975: *Les Géants venus du ciel* (prima ed. engl., 1962), ca și numeroasele lucrări ale lui Charles Berlitz, specialist în arheologie fantastică și ufologia de tip conspirationist și autor de bestselleruri de gen (Berlitz, 1969, 1975, 1978, 1984a, 1984b, 1991). Apărută în 1975, lucrarea sa intitulată *Le Triangle des Bermudes* atinsese în 1977, în ediția engleză, un tiraj de cinci milioane de exemplare și fusese tradusă în douăzeci de limbi (Berlitz, 1978, p. 7).

[543] „New R. Charroux", http://site.voilà.fr/NOUVELLE PHILOSOPHIE/page.3.html, 28 aprilie 2005

[544] V. *supra*, Introducere, în care sunt prezentate pe scurt tezele „alternative" ale lui Leonard G. Horowitz despre originile virusului SIDA. Publicată în Statele Unite în 1966 (Horowitz, 2000), principala sa lucrare, *La Guerre des virus*, a devenit o sursă de inspirație pentru Louis Farrakhan, dar și pentru „ministrul sănătății" Națiunii Islamice (Doctorul Muhammad), ca și pentru David Icke și Jan Udo Holey *(Livre jaune n°6*, 2001, pp. 379–413; *Livre jaune n°7*, 2004, pp. 149–157).

[545] Pentru o cercetare critică a acestei „epidemii de complot" în fața „lupului farmaceutic celui rău", v. Urfalino, 2005, pp. 11–41.

[546] Cantwell, 1993

[547] V. interviul acordat lui Leonard Horowitz de către Dr. Muhammad, *in* Horowitz, 2000, pp. 630–633. V. și pe site-ul lui David Icke, secțiunea „Medical Archives", unde pot fi citite texte de Leonard Horowitz, de exemplu: *„SARS* (Sever Acute Respiratory Syndrome): *A Great Global SCAM"*, http://www.davidicke.net/medicalarchives/conspiracy/sars.html.

[548] V. autoprezentarea elogioasă a creatorului „terapiei naturiste", „decan" al învățării „medicinii naturale", Jacques Baugé-Prévost, devenit în 1984 „titularul cursului de naturoterapie al Facultății de Medicină din Paris XIII":
http://www.onag.net/1inm/3info_gen/2jacques_noblesse/publica.html.

[549] Primul val de popularizare a avut loc la sfârșitul secolului al XIX-lea, în anii 1880–1900 (Laurant, 1993, pp. 12–13, și 2001, pp. 84–85). Despre „frumoasele zile ale ocultismului" în Franța (1870–1907), v. Laurant, 1992, pp. 117–162. Despre perioada imediat următoare Primului Război Mondial, v. Laurant, 2001, p. 162 *sq.* Pentru o abordare de ansamblu a curentelor esotero-ocultiste din secolele al XIX-lea și al XX-lea, v. Webb, 1974 și 1976 (1981).

[550] V. articolul lui J. Gordon Melton, 1998. Viziune ce trebuie nunațată dacă ținem seama de politizarea către extrema stângă a anumitor medii legate de mișcarea New Age (de la hippies la yippies,

la freebes sau la weathermen, trecute la terorism): v. Faligot/Kauffer, 1995.
[551] Ferguson, 1995 (1981)
[552] *Idem*, p. 12
[553] *Idem*, p. 15
[554] *Idem*, p. 12
[555] *Idem*, p. 13
[556] *Idem*, p. 122–134
[557] Reprezentarea New Age ca o „rețea" *(network)* a fost dezvoltată mai ales de Massimo Introvigne (2005), din anii 1994 (data primei ediții italiene a cărții sale pe acest subiect).
[558] Ferguson, 1995, p. 15
[559] Hanegraaff, 1996
[560] V. *supra*, Introducere și cap. III.
[561] V. mai ales Vernette, 1990 și 1993; ca și documentul de la Vatican difuzat în 2003 *(Isus Hristos purtătorul de apă vie..).*
[561] Consiliul pontifical al culturii/Consiliul pontifical pentru dialogul între religii, *Isus Hristos...*, 2003, 2. 3. 2.
[562] Introvigne, 2005, pp. 264–267
[563] V. *supra*, Introducere și cap. III.
[564] Extras din textul de pe coperta a 4-a a cărții lui Colin Wilson, *L'Archéologie interdite. De l'Atlantide au Sphinx* (Wilson, 2001)
[565] *Ibid.*
[566] Charroux, 1963, p. 83 *sq.*
[567] Jacq, 1997, p. 7
[568] LeGuyader, 2003, p. 181
[569] Colecția *„Aventure secrète"* în care, în martie 2005, a fost reeditată principala operă a maestrului francez al spiritismului, Allan Kardec *(Le Livre des Esprits)*, este astfel prezentată de editor în 2005: „Spiritismul, esoterismul și parapsihologia deschid fascinante perspective lumii moderne. Științele de azi vin alături de tradițiile de ieri: nevăzutul și puterile spiritului sunt o realitate. *„Aventure secrète"* vă invită să aruncați o privire nouă asupra dumneavoastră și asupra universului și vă oferă răspuns la întrebările cele mai grave ale tuturor timpurilor".
[570] Deloux, 1991, pp. 11–12. V. Pauwels/Bergier, 1972 (1960); Pauwels, 1965.
[571] Deloux, 1991, p. 12
[572] V. Pipes, 1997, p. 17; Fenster, 1999, pp. 201–210. Acest roman a fost urmat de mai multe texte ale lui Robert Anton Wilson referitoare la Illuminati, texte greu de încadrat într-o categorie (între ficțiune, inclusiv stilul științifico-fantastic, și eseu pe aspecte diverse ale lumii contemporane): *Cosmic Trigger I: Final Secret of the Illuminati* (1977), *The Illuminati Papers* (1980), *Masks of the Illuminati* (1981), *The Historical Illuminatus Chronicles* (1982–1988, 3 vol.), și, în colaborare cu Miriam Joan Hill, *Everything Is Under Control: Conspiracies, Cults, and Cover-ups* (1998; tradusă în germană, într-o versiune adăugită, în 2004).
[573] Wilson, 1998, pp. 145–146; 2004, pp. 138–139
[574] Wilson, 1998, p. 155
[575] Wilson, 1998, p. 347. V. traducerea franceză integrală a acestei „cărți sfinte oficiale a Societății discordiene" (care ar fi fost redactată în 1968, de Timothy Leary sau, mai puțin plauzibil, de Alan

Watts, și amplu difuzată la începutul anilor 1970), cu o introducere a lui Wilson (care, în 1975, o cita în *Illuminatus!*, trilogie la care era coautor cu Robert Shea), la adresa următoare: http:/evilloop.com/principia.discordia.html.

[576] V. Wilson (cu Hill), 1998, articolele „*Discordianism*" (pp. 155–156), „*The Golden Apple Corps*" (pp. 203–204), „*OM*" (p. 327), „*The Sacred Chao*" (pp. 369–370), „Kerry Thornley" (pp. 400–401). V. și Vankin, 1996; http://www.prairienet.org/ kkbuxton/discordia.html; http://www-2.cs.cmu.edu/tilt/principia/.

[577] În *The Iluminatus! Trilogy*, Wilson dezvăluie universul său baroc și complotist începând cu seria numelor proprii citate, ca de exemplu: Gary Allen și John Birch Society, William Burroughs, Cagliostro, A. Daraul *(A History of Secret Societies*, 1961), Leopold Engel, Henry Ford, Abbie Hoffman, Timothy Leary, Eliphas Lévy, Lovecraft, Ishmael Reed, John Robison, N. Webster, Weishaupt.

[578] V. Fenster, 1999, pp. 199–201, 210–215.

[579] *Illuminati* este într-adevăr un joc Steve Jackson Games tradus în franceză de Jeux Descartes. V. „Steve Jackson Games", http://fumble.blogspirit.com/editeur/, pus în rețea pe 28 iunie 2005; detalii în http:www.sjgames.com. Pentru o descriere completă a regulilor jocului *Illuminati*, v. http://jeuxstrategie.free.fr/Illuminati_complet.php.

[580] Brown, 2004, p. 105

[581] După o formulă a lui Jean-Jacques Bedu

[582] V. Bedu, 2005a, p. 289; 2005b, pp. 89–92, 98.

[583] Întruchipare a Marii Finanțe internaționale. Cu o floare nu se face primăvară: „Bancherii internaționali" sunt prezentați ca fiind elvețieni și nu evrei. Să fie un câștig? Sau să riscăm a rămâne prizonierii unui proces de intenție sugerând că autorii jocului se dovedesc doar mai prudenți, arătând că țin seama de legislația antirasistă?

[584] Iată cum sunt descrise aceste ființe misterioase denumite „ovnis": „Să fie creaturi venite din adâncurile spațiului sau supersavanți din rândul oamenilor? Dintre toți *Illuminati*, ei sunt cel mai puțin perceptibili. Intențiile lor sunt învăluite în mister și se schimbă continuu. (...) Avantajul lor este viteza. (...)"

[585] Rețeaua are trăsăturile internetului, dar cu o nuanță conspirațională ușor de recunoscut după felul în care se insistă pe ideea de programare și control. Identitatea Rețelei comportă caracteristicile atribuite de obicei CIA-ului și în general serviciilor secrete considerate ca fiind deosebit de puternice, cu o mare acoperire internațională și susceptibile de a funcționa relativ autonom (în raport cu guvernele). Creatorii jocului se mulțumesc să sugereze: „sunt unii care susțin că Rețeaua este o conspirație formată din programatorii întregii lumi; după alții, programatorii nu sunt decât pioni și, de fapt, computerele sunt cele care conduc. Oricum ar sta lucrurile, membrii Rețelei sunt bogați și puternici și probabil vă supraveghează chiar în acest moment. *Rețeaua* știe totul și înaintea tuturor".

[586] Despre realitatea istorică a Ordinului (sau a Sectei) Assassinilor („Hachichins" sau „Haschischins"), sectă ismaeliană (islamică) creată de Hassan al-Sabbah (către 1055–1124), v. Lewis, 1967; Wasserman, 2001 și 2005; Bartlett, 2001; Harding, 2005, pp. 23–26; Cox, 2005, pp. 28–31. În lexicul său conspirationist, Robert Anton Wilson le consacră Assassinilor un articol în care citează ultimele cuvinte atribuite lui Hassan al-Sabbah: „Nimic nu este adevărat, totul este permis, înainte de-a adăuga: Pusă pe seama lui William Burroughs, [această maximă] a devenit ceva de felul unei mantra și un fel de Koan în contracultura literară a timpului nostru" (Wilson, 1998, p. 54).

[587] Creatură mitică luată din universul fantastic creat de Howard Phillips Lovecraft: *L'Apel à Cthulhu* (1926), *Le masque de Cthulhu, La Trace de Cthulhu* etc. În *R'lyeh la Noire,* de pildă, marele Cthulhu află în vis că stelele sunt mijloace propice pentru invadarea Pământului și dominarea lumii. V. Van Herp, 1999.

[588] Aluzie la „discordianism"; v. *supra.*

[589] Triunghiul Bermudelor este un tărâm mitic în literatura ufologică, dar și pentru specialiștii în „civilizații pierdute" (după modelul Atlantidei). Este vorba despre o zonă a Atlanticului de Vest, situată în largul coastelor de sud-est ale Statelor Unite, în formă de triunghi delimitat spre nord de insulele Bermude, la vest, de sudul Floridei și spre sud, de Porto Rico. În 1974, Charles Berlitz, un „specialist recunoscut în fenomene paranormale", făcea următoarea prezentare a zonei Bermudelor: „Colțul acesta ocupă un loc primordial, tulburător, chiar de neimaginat printre misterele încă neelucidate ale lumii" (Berlitz, 1975, p. 7). Un „Triunghi" ce inspiră teamă, un loc al „dispariților inexplicabile", precizează Berlitz (1975, p. 8), „în care peste o sută de avioane și vapoare s-au evaporat literalmente, cele mai multe după 1945, și unde mai bine de o mie de vieți omenești s-au pierdut pe parcursul ultimilor douăzeci și șase de ani, fără ca măcar un singur corp sau un rest de naufragiu să fie găsite vreodată" (Berlitz, 1975, p. 7; v. și Berlitz, 1978). Cincisprezece ani mai târziu, Berlitz va publica o carte despre „Triunghiul Dragonului", o zonă din Pacific, în largul coastelor Japoniei („marea Diavolului"), „exact în partea opusă Triunghiului Bermudelor", fiind o dublură primejdioasă a acestuia, în care ar avea loc, de asemenea, „dispariții bruște și inexplicabile" de vapoare și avioane (Berlitz, 1991, pp. 13–14). Despre Triunghiul Bermudelor v. și Charroux, 1971, pp. 53–62 (care se referă la „Rombul magic" sau „Triunghiul morții"). Menționăm că în multe privințe (teme abordate, genuri literare, publicul-țintă etc.), Robert Charroux poate fi considerat un omolog francez al lui Charles Berlitz.

[590] Vincent Calame, 27 februarie 1999, la adresa:
http:77www.multimania.com/ludocrat/schwand.

V
Istoria secretă și reprezentarea conspiraționistă

„Istoria lumii este istoria războiului dintre societățile secrete."
Ishmael REED, *Mumbo Jumbo*[591]

„Istoria teoriilor despre complot (...) este istoria societăților secrete. Istoria societăților secrete este istoria comploturilor. Și anume, istoria civilizației."
Jonathan VANKIN[592]

Menit, întâi de toate, să producă o plăcere estetică, un roman ori un film nedocumentar pe teme fantastice sau științifico-fantastice se adresează imaginației – ceea ce, bineînțeles, nu exclude faptul că el poate fi și subiect de reflecție. Este și cazul altor numeroase forme, mai puțin nobile, ale culturii contemporane de masă: benzi desenate, seriale de televiziune sau jocuri video. Ține de specificul creației artistice ca ficțiunea tratată estetic să fie altceva decât realitatea, iar dimensiunea ei ludică să nu coincidă cu politicul. Că aceste opere „de cultură" prilejuiesc reprezentări sociale sau deliberat politice ori că vehiculează mesaje de ordin ideologic nu sunt motive care să determine transformarea lor în dispozitive de propagandă sau de îndoctrinare. În principiu, ar trebui făcută o distincție între lumea imaginației creatoare și lumea reală a oamenilor vii care gândesc și acționează. Dar, că ne place sau nu, cele două planuri sunt deseori confundate. Mulți dintre cititorii pasionați ai cărții *Codul lui da Vinci* ajung, de

pildă, la concluzia că Biserica, o instituție definită în principal prin puterea și „secretele" sale (fără a mai socoti și „minciunile" sale) se dovedește funciar misogină sau dominată, în mod ocult, de Opus Dei, prezentată ca o redutabilă „societate secretă", preocupată să-i manipuleze pe oameni, să pună la cale chiar asasinate. Par motive suficiente să justifice atitudinea anticlericală radicală combinată cu una anticatolică paranoidă. Alți cititori cred că Prioria din Sion este o puternică societate secretă deținătoare a unui admirabil și periculos secret (referitor la Sfântul Graal), motiv pentru care Vaticanul, temându-se de divulgarea acestuia, s-ar afla în conflict cu Biserica încă din timpul cruciadelor. Acestea sunt „interpretări" diferite ale romanului, ecou al unor opinii politice întemeiate pe așa-zise fapte istorice.

În toamna lui 1982, putea fi citită, în foarte respectabila publicație *Bulletin d' information sur l' intervention clandestine (BIIC)*[593], o rubrică pe tema „Societăți oculte și servicii secrete", scrisă de Jonathan Marshall, redactor-șef adjunct al revistei lunare *Inquiry*, publicată la Washington. Jurnalistul de investigație american care tocmai citise *Holy Blood, Holy Grail (Sângele sfânt și Sfântul Graal)*, scrisă de cei trei colegi britanici ai săi, tratează mai ales despre cazul din Franța marcat de „proliferarea societăților secrete", dintre care templierii ar fi o entitate cu deosebire îngrijorătoare. Marshall face această dezvăluire referindu-se fără nici cea mai mică rezervă la lucrarea semnată de Baigent, Leigh și Lincoln: „Mai multe societăți (secrete) din Franța (...) susțin că ar proveni din Ordinul templierilor. Una dintre ele, Prioria monarhistă din Sion, a atras de curând atenția asupra sa"[594]. Cum altfel ar putea fi înțeles pelerinajul sau minuțioasele investigații la Luvru, la biserica Saint-Sulpice sau la castelul din Villette a numeroși turiști investigatori cu un aer serios, imperturbabil, înarmați cu aparate de fotografiat sau de filmat și dotați adeseori cu un ghid de conversație sau, din primăvara lui 2005, cu excelentul ghid al lui Peter Caine *Sur les pas du Code Da Vinci*[595]? Ei se documentează citind lucrările lui Baigent, Leigh și Lincoln, iar cei mai entuziaști nu ezită să devoreze tot ce apare legat de *Codul lui da Vinci* sau de *Îngeri și demoni*, chiar și publicațiile cele mai critice (care pot fi găsite până și în supermarketurile de provincie) – „decodificarea", chiar și „neautorizată", funcționează ca un produs derivat, suficient de atrăgător. Pentru această categorie de cititori, romanele lui Dan Brown nu sunt un prilej de distracție oarecare, ele nu se reduc la ficțiuni de consum pentru pura satisfacție individuală. Ele oferă informație, creează sau întăresc convingeri, inspiră anumite comportamente. Poate fi considerat autorul răspunzător de toate acestea? În

parte, da, întrucât ambele romane încep cu afirmații ce induc în eroare. Cititorul lui Dan Brown este determinat să creadă că Illuminati există în realitate, ca și Prioria din Sion. Unii sunt tentați să meargă și mai departe, de pildă, în compania lui Jan van Helsing (cele trei numere ale *Livre jaune),* a lui Stan Deyo, Bill Cooper sau a lui David Icke ale căror lucrări le vor găsi, la raionul „Esoterism", în toate marile librării.

Se întâmplă însă și lucruri mai grave și mai îngrijorătoare, cum arată un fapt recent petrecut: asasinarea, la 16 august 2005, de către o credincioasă de origine română bântuită de viziunea unei „conspirații masonice" în sânul Bisericii, a preotului Roger, fondatorul comunității de la Taizé (Saône-et-Loire), pe care ea pretindea că ar fi vrut să-l pună în gardă cu privire la respectivul complot, „atrăgându-i atenția" prin agresiunea comisă, și care, de principiu, nu avea scopul de a ucide[596]. Avem aici de-a face cu o trecere la fapte după o îndelungată îndoctrinare cu reprezentări complotiste antimasonice (așa-zisele infiltrări masonice în Biserică), de multă vreme răspândite de propaganda a numeroase grupări catolice integriste[597]. Copil unic al unei familii catolice practicante, Luminița Ravailescu Solcan voia să devină călugăriță, dar fusese refuzată de Biserica Catolică din Iași pe motiv că ar prezenta semne de „instabilitate psihică". Venise la Taizé pentru a treia oară și, după cum a declarat anchetatorilor, a pus cuțitul la gâtul preotului Roger pentru a-l sili s-o asculte, în scopul de a-l avertiza în legătură cu „o conspirație a călugărilor francmasoni despre care se auzise în comunitate". După o primă expertiză psihiatrică, Luminița Solcan ar suferi de un „delir de tip paranoic", dar, din punct de vedere penal, ar trebui considerată responsabilă de faptele sale.

Estetic, ludic, politic: spații de reprezentare complotistă

Acuzațiile de conspirație (chiar de „megaconspirație") circulă ca zvonuri care, după cum consideră Gordon Allport și Leo Postman, „răspândesc inevitabil virusul ostilității"[598]. Dacă avem tot dreptul să ne îndoim de șansele unei analogii cu bolile virale – ce presupune pasivitatea subiectului, supus „în mod fatal" contaminării prin contactul cu agentul infecției[599] –, nu e mai puțin adevărat că zvonurile și legendele din mediul orășenesc par a selecționa, în modul în care se transmit, pasiunile negative și viziunile ostile. Ceea ce acreditează un stil de a gândi „paranoid". Dar, vor spune sociologii relativiști, doctrinele conspiraționiste fac parte din cultura specifică a grupurilor creștine

fundamentaliste (inclusiv catolic tradiționaliste sau integriste). Și nici unei entități religioase nu i-ar putea fi contestat dreptul la identitate culturală.

Trebuie să ne punem totuși întrebări pe care cei cu o viziune angelică sau „neutralistă" despre actul „cultural" refuză să le pună. Ce este oare comun între romanele cu enigme ale lui Dan Brown, thrillere esotero-religioase devenite bestselleruri internaționale, și cantitatea de pamflete de extremă dreaptă ce denunță comploturi organizate de puteri oculte sau semioculte (evrei, francmasoni, Illuminati, Sinarhie, Comisia Trilaterală, Council of Foreign Relations[600], Bilderberg Group, Skull and Bones, B'nai B'rith etc.) în scopul instalării unui „guvern mondial"? Dar amatorii serialului de televiziune *Dosarele X* (având ca una dintre mantre *Trust no one*[601]), consumatorii de filme sau jocuri video (*Illuminati/INWO* sau *Tomb Raider*, de exemplu), ilustrând lupta dintre redutabilii Illuminati[602] și diverși eroi înzestrați cu un curaj admirabil, împărtășesc ei, oare, ideile semidocților care formează majoritatea în lumea adepților „istoriei alternative" sau ale fanaticilor obsedați de „conspirația mondială"? Avem oare motive să credem că ar exista pasiuni comune acestora din urmă și consumatorilor în exces de hrană „esoterică" de orice fel, ca și cititorilor plini de entuziasm ai trilogiei *The Illuminatus!*[603], ai cărților ca *Îngeri și demoni*, *Codul lui da Vinci* de Dan Brown? Am putea face legătura între recordul la vânzarea de bilete în cazul unui film ca *Stăpânul inelelor* (după Tolkien), ficțiune în care regăsim tema călătoriei inițiatice[604], a forțelor care se confruntă (structurate dualist: forțe luminoase împotriva forțelor întunericului) și a magiei (magicianul Gandalf, Inelul Puterii), entuziasmul debordant stârnit la scară planetară de Harry Potter (o imagine juvenilă de vrăjitor[605]) și, în general, de literatura de tip *heroic fantasy*, în care lumea apare locuită de „forțe discrete, binevoitoare sau răuvoitoare"[606] – și fascinația exercitată de teza unei conspirații a Illuminati în scopul de-a instaura, prin orice mijloace – inclusiv cele mai criminale –, Noua Ordine mondială? Dictatura ce ar rezulta din impunerea unei New World Order se situează în miezul mitului repulsiv (acela al „megaconspirației"), incluzând ceea ce ar trebui denumit hipermachiavelismul atribuit „mondialiștilor". Cum altfel să fie interpretată această atracție pentru „o lume a magiei, a onoarei, a fidelității, a curajului, a inițierii și a cuceririi"[607] care, prin căutarea sacrului în manifestările sale cosmice, pare a fi expresia unei revanșe a păgânismului asupra monoteismului, dar care, deseori, este efectul unui amestec nebulos de credințe în manipulare și conspirație, punând laolaltă societăți

secrete, guverne cinice sau servicii de informații (americane, mai ales), precum și pericolul extraterestru?

Încercarea de față își propune să ofere câteva elemente de răspuns acestor întrebări, pe baza unei ipoteze larg acceptate astăzi de antropologi și de clerici: revrăjirea lumii, ca fenomen cultural universal și totodată ca obiect al dorințelor și al aspirațiilor. Ea pornește de la o dublă constatare: ficțiunile semnate Dan Brown *(Codul lui da Vinci, Îngeri și demoni),* printre numeroase altele care nu s-au bucurat de același succes, se inspiră din același fond de simboluri ca mulțimea pamfletelor conspiraționiste de extremă dreaptă, publicate începând cu mijlocul anilor 1980, iar acest rezervor de zvonuri, de legende și de credințe continuă să fie exploatat de întreprinzători în plan cultural care prilejuiesc realizarea unor scrieri literare care, la prima vedere, ar putea fi calificate drept esoterice, într-un sens, de obicei, nedeterminat și deschis oricăror interpretări, la „tot ce emană un parfum de mister"[608]. Sens nu lipsit de un anume ortodoxism, dacă ne referim la „renovatorul ocultismului", Eliphas Lévi, care, în 1859, în prefața pentru *La Clef des grands mystères,* începea cu afirmația: „Mintea omenească suferă de vertijul misterului. Misterul este hăul ce ne atrage necontenit curiozitatea, preocupată de extraordinarele sale profunzimi"[609]. Această constatare ne îndrumă la cercetarea a ceea ce ar putea fi astăzi considerat bazarul esoterismului. Mai exact, această literatură ar putea fi considerată esoterică întrucât include referințe la mistere și la secrete transmise timp de secole („Egiptul secret", „secretele templierilor"), la necunoscut și la inexplicabil, la nevăzut și la supranatural (de unde inevitabile suprapuneri cu tematica religioasă), la o francmasonerie amplu reinventată de imaginație (cu ai săi „Stăpâni nevăzuți" și „Învățători esoterici"), ca și de „comori" ascunse, „mesaje oculte" și societăți secrete – considerate a fi garanția transmiterii cunoștințelor secrete prin ritualuri inițiatice. Problema se complică prin faptul că existența sectelor ce se consideră a proveni din tradiția esoterică, fiind organizații cu structură inițiatică, dintre care unele nu ascund decât scopuri publicitare, în cazul în care nu sunt pur și simplu decât o escrocherie (raelienii), iar altele, asociații criminale (Ordinul Templului Solar[610]). Această literatură pentru mase pretinde a deschide uși până acum închise, a scoate la iveală secrete foarte bine păstrate (viața secretă a lui Isus etc.), oferind cititorului interesat informații despre puterile oculte ce conduc mersul istoriei, dându-i, în sfârșit, cheia unei mari „enigme" (a templierilor, a Atlantidei, a Sfântului Graal etc.). Ea își asumă sarcina „decodificării mesajelor transmise"[611]. Curiozitatea cititorului este, de la bun început, atâțată de promisiunea

unui demers substanțial de descifrare, decriptare, decodificare. Lăcomia de a decodifica orice este un aspect semnificativ al nevoii actuale de sensuri și de semnificații, nevoie pe care obișnuitele „explicații" nu o pot satisface și care, dimpotrivă, generează bănuiala că discursul „oficial" asupra evenimentelor istoriei ar ascunde, de fapt, „adevăratul sens" al acestora. Ceea ce înseamnă a postula că adevărul nu poate fi decât ascuns și că există forțe care acționează pentru a-l menține astfel. Ca manifestare a unor intenții rele, aceste forțe trebuie deci identificate și neutralizate.

Să alegem un exemplu din revista de specialitate *Les Grands Mystères des Sciences Sacrées:* comentariul „esoteric" al filmului lui Jon Turteltaub produs de Walt Disney, *Comoara Națională* (2004, cu Nicolas Cage, Diane Kruger etc.). Acest comentariu[612] se axează pe decriptarea unor simboluri, însoțită de expresii aluzive ori sugestive:

> Am remarcat mai ales „Ochiul Atoatevăzător" și piramida masonică la treisprezece grade (cele treisprezece grade ale puterii), al cărei logo se regăsește pe Dollars *(sic)* american. În prezent, numeroase lucrări vorbesc despre o conspirație ce ar avea ca scop instalarea unei „Noi Ordini mondiale", pusă la cale de o bandă ce și-a adjudecat cele mai mari averi din lume și care formează un cartel politico-economic ultrasecret, Illuminatis *(sic).* (...) La baza piramidei se poate citi anul 1776. (...) Majoritatea oamenilor cred că este anul semnării Declarației de Independență americane, însă pentru adepții teoriei conspirației data n-ar avea nici o legătură cu acest eveniment, ci ar face referire la anul întemeierii Ordinului Iluminaților din Bavaria de către Adam Weishaupt, la 1 mai 1776. (...) În plus, se știe că semnatarii Declarației de Independență erau aproape toți masoni și s-ar presupune că Illuminatis *(sic)* dețineau cele mai înalte grade ale Francmasoneriei mondiale... Dacă, pentru unii, Ochiul lui Horus plasat în vârful (detașat) al piramidei reprezintă rețeaua de spioni pusă în mișcare de Weishaupt, pentru alții el este simbolul fie al ochiului „Marelui Arhitect al Universului", venerat de masoni, fie ochiul lui Lucifer sau ochiul unei entități extraterestre cu aspect reptilian pe care ar fi venerat-o Illuminatis *(sic)!* (...) Credibilitatea unor astfel de afirmații ar putea fi pusă la îndoială dacă n-ar exista atâtea lucrări, atâtea avertismente și indicii tulburătoare ce lasă să se înțeleagă că o asemenea conspirație la scară planetară există în realitate, iar noi n-am putea-o decât constata, ca și Walt Disney, producătorul *Comorii Naționale,* care a fost el însuși mason inițiat în gradul 33! Nu e oare uimitor să descoperi trei de 6 în semnătura sa care apare aici încercuită. Și acești trei de 6 nu sunt oare semnul „Fiarei" venerate de Illuminatis *(sic)*[613]? Coincidență sau fapt real? Credeți ce vreți...

În astfel de ficțiuni și povestiri pseudoistorice, dimensiunea esoterică întâlnește o alta polemică, întrucât a dezvălui înseamnă a combate. Dezvăluirea de „mari secrete" presupune denunțarea de personaje sau de grupări considerate întruchipări ale răului, dar și ilustrarea unei spectaculoase înfruntări, pe modelul dualismului, între puteri mai mult sau mai puțin oculte, fiecare urmărind anihilarea celeilalte. În cărțile de tip „thriller teologic" ale lui Dan Brown intriga are la bază exact lupta pe viață și pe moarte între organizații secrete sau semisecrete, existente în realitate (dar mitizate) sau închipuite în totalitate: Opus Dei (existentă în realitate, dar mitologizată și diabolizată) și Prioria din Sion (ficțiune) în *Codul lui da Vinci* (2003), Illuminati (mit construit plecând de la o realitate atestată istoric) și Vaticanul (dar un Vatican misterios și dătător de neliniști) în *Îngeri și demoni* (2000). În anii 1980, Umberto Eco deschisese calea cu eruditele sale thrillere: *Numele trandafirului* (1980) și, mai ales, *Pendulul lui Foucault* (1988)[614], în care eruditul scriitor-semiolog a integrat modelul conspirationist legat de *Protocoalele Înțelepților Sionului*, de istoria lor din secolul al XX-lea, dar și de preistoria veacului al XXI-lea[615].

Este denunțată „conspirația mondială" sau „marea conspirație", ai cărei actori nevăzuți sunt de regulă desemnați ca evrei, masoni sau Iluminați *(Illuminati,* termen latinesc ce aduce un plus de mister), fie că sunt sau nu magnați ai marii finanțe internaționale. Antisemitismul și antimasonismul sunt două caracteristici ale antimondialismului sau ale anticosmopolitismului ce fac sinteză, în aceste scrieri, cu dimensiunea esoterică (în sensul vag al termenului ce face trimitere la presupuse cunoștințe secrete). Este denunțată Noua Ordine mondială (New World Order) imaginată ca marea amenințare, ca sâmbure în jurul căruia se construiește marele mit politic repulsiv. De aceea antimondialismul de extremă dreaptă a asimilat atât de ușor tematica din mediile neostângiste „antimondializare", interpretând-o după modelul complotist al acțiunii secrete a Illuminati.

În cartea sa intitulată *Les Cinq Clefs,* cu subtitlul *„La résistance Humani-Terre face aux Reptiliens et au nouvel ordre mondialiste des* Illuminati", amestec incluzând subiecte New Age (evoluția individuală ca imperativ major), o viziune complotistă și deliruri despre ființe venite din exteriorul Terrei, a „reptilienilor" ca amenințare la adresa omenirii, Frank Hatem dedică un capitol celor „zece porunci ale ultraliberalismului" în care reia, într-o interpretare proprie, o caracterizare polemică a „liberalismului" sau a „neoliberalismului" schițată de economistul Ricardo Petrella, președintele și fondatorul Asociației Prietenilor *Lumii*

diplomatice, într-o conferință ținută la 7 decembrie 1998. Este un rezumat exemplar al Vulgatei „antimondializare": 1° „Monopolul va fi Dumnezeul tău adorat"; 2° „Vei fi competitiv și îl vei ucide pe aproapele tău"; 3° „Vei veghea asupra profitului tău"; 4° „Te vei supune progresului"; 5° „Lumii întregi te vei deschide și nu vei apăra nici un teritoriu anume"; 6° „Pe ceilalți îi vei lăsa să moară de foame"; 7° „Vei deveni o marfă"; 8° „Vei renunța la orice suveranitate"; 9° „Te vei supune legii și moralei monopolurilor"; 10° „Vei fi organizatorul propriei mizerii"; 11° „Șansa vieții și pe cea a libertății tale le vei lăsa să-ți scape"[616]. După încheierea acestui inventar, Hatem adaugă imediat următorul comentariu: „Acesta este felul în care Illuminati ne pun la lucru ca pe vite de povară, în deplină supunere. Cum spune David Icke, dacă o vacă ar spune altor vaci: «Ei, fetelor, știți voi că acest camion le încarcă pe colegele noastre în fiecare dimineață nu pentru a le duce la pășunile cele mai bune, ci pentru a le duce la un abator îngrozitor, unde suntem strangulate pentru a fi mâncate?!», n-ar crede-o nimeni și ar fi alungată din turmă"[617]. Parabola capătă sens în viziunea de coșmar pe care Hatem o împarte, cu mici diferențe de accent, cu Icke, Cooper, Deyo și mulți alți specialiști în „ufologie politică", a aducerii în stare de sclavie a pământenilor de către descendenții anumitor specii de extratereștri cuceritori și exploatatori: „Global vorbind, Terra este o grădină transformată în seră. Cei care ne cultivă sunt Reptile. Monocultura pe care o cultivă ele sunt emoțiile negative, căci aceasta este mâncarea lor preferată"[618].

Illuminati sunt deci indivizii și grupurile care, în înțelegere cu reptilienii sau cu Micii Cenușii (atunci când nu sunt hibrizi de tip om/extraterestru), stăpânesc asupra pământenilor, manipulându-i: „Puterea celor din Illuminati are la bază mondialismul și monopolurile"[619]. Or, „această mișcare mondialistă (...) vine în contradicție absolută cu altă vocație a pământenilor, cea a evoluției spirituale"[620]. Profetul Hatem anunță că „lupta dusă pe Pământ între Fiii Luminii și Fiii Întunericului e aproape de sfârșit"[621]. O înfruntare directă între „prietenii noștri, îngeri", pe de-o parte, și demoni, pe de altă parte, ar fi soluția ideală a situației create. Numai că „îngerii nu pot acționa nemijlocit asupra deciziilor oamenilor" și deci „nu pot interveni pentru alungarea Micilor Cenușii sau a Reptilienilor"[622]. Pământenilor le mai rămâne o singură cale, cea a cunoașterii rețelelor marii manipulări, iar de contat pot conta doar pe ei înșiși: „Nu depinde decât de noi să venim alături de Fiii Luminii și să ne aflăm locul printre ei. Pentru asta este destul să ne deschidem inimile. Nimeni n-o poate face în locul

nostru. Câtă vreme nu suntem în stare de așa ceva, vom rămâne la cheremul pulsiunilor noastre reptiliene"[623]. Pentru a dejuca complotul manipulatorilor, e suficient să fim conștienți de el, să transmitem mai departe ceea ce știm și, bineînțeles, să rămânem uniți împotriva acelora care ne despart și ne învrăjbesc: „De voi depinde să nu vă lăsați păcăliți și să începeți să vorbiți cu cel de lângă voi"[624]. Denunțarea publică a conspirației Illuminati: aceasta este marea cauză față de care toate celelalte sunt subordonate. Principalul obstacol este bine cunoscut, un amestec de nepăsare și de lașitate ce duce la orbirea voluntară. De aceea totul sfârșește cu o lecție de morală:

> Ceea ce vă blochează, în toate direcțiile, acțiunile pozitive sunt cu siguranță manipulările exercitate de Illuminati. Acțiunea lor de supraveghere și constrângere este deja foarte individualizată. Nu sunteți nicidecum paranoici atunci când simțiți complotul urzit împotriva proiectelor voastre. Ei sunt paranoicii, ei care vor să controleze totul. (...) Numai frica și nepăsarea noastră fac să se mențină dictatura nevăzută. (...) Adevărata informație este lumina, căci ea ucide umbra. Știți prea bine ce aveți de făcut[625].

Teoreticianul New Age și „antimondialistul" Hatem, discipol al lui David Icke, nu ezită să se refere la *Protocoalele Înțelepților Sionului* și nici la pamfletele de un antisemitism moderat ale lui Holey (în franceză: *Livre jaune*, în trei volume) pentru a da un temei viziunii sale despre complotul mondial al organizației Illuminati, ce ar putea oferi o explicație a atentatelor din 11 septembrie 2001:

> Remarcabilele cărți ale lui David Icke (...) și *Livre jaune* publicate de Felix, ca și alte surse anterioare, în limba engleză, oferă toate detaliile acestor manipulări venite nu de sus, ci de jos, descrise deja, de la începutul secolului al XX-lea, în *Protocoalele Înțelepților Sionului* și de alte documente provenind de la diverse loji, despre care s-a vrut să se facă astfel încât să fie considerate falsuri. Este însă evident, astăzi, că planurile respective sunt deja puse în practică în chip sistematic. Trebuie să-i ascultăm pe cei care ne previn. Nu vom mai putea spune „nu știam". Afacerea World Trade Center face parte din aceste manipulări și constituie un stimulent prețios al urii și al dorinței de răzbunare[626].

Genealogia fantastică a Illuminati pe care o prezintă Hatem, deși ilustrează o formă contemporană de antisemitism simbolic (indirect, „subtil", disimulat în efecte implicite etc.[627]), permite identificarea pe criteriu etnic a conspiratorilor

și a manipulatorilor pe plan mondial: „Pentateucul istorisește foarte limpede cum un număr mic de extratereștri al căror șef, pe nume „Iehova", stând pe „norul" său zburător și distrugător, conduce militar un popor pe care îl face să ocupe un teritoriu strategic. De aici, acești „nobili" cu sânge rece și albastru au organizat banca unică feniciană familială care, devenită templieră și, ulterior, implantată în Anglia, a devenit instrumentul dominației mondiale[628].

Numeroase scrieri complotiste, folosind sau nu ingredientul „extratereștri", includ genealogii fantastice de același tip în care puterea despotică atribuită Illuminati este, cel mai adesea, asociată unui scop de distrugere: specia omenească este amenințată cu dispariția. Inspirându-se din ecologia „profundă", complotiștii denunță, dincolo de epuizarea prin supraexploatare a „vitelor umane", un și mai amplu program de exploatare ce ar urma să ducă la dispariția tuturor formelor de viață de pe Terra. Catastrofismul ecologist se potrivește perfect dimensiunii apocaliptice a tradiționalei iudeofobii. Avem aici de-a face cu un antisemitism cu dominantă apocaliptică, în care se amestecă moșteniri diverse: antiiudaism creștin, antisemitism în sens strict (rasism îndreptat mai ales împotriva evreilor, presupuși a fi exponenții „rasei semitice"), antisemitism naționalist (care își regăsește o nouă vigoare în denunțările „antimondialiste"). În scrierile anilor 1980 și 1990, intră în scenă retorica „antisionistă": „mâna nevăzută" a lui Israel se simte pretutindeni, Mossad-ul, de pildă, este imaginat ca o forță nevăzută, răufăcătoare și omnipotentă.

Vom observa însă, pe bună dreptate, că asocierea unui esoterism de bâlci (împestrițat, de-acum, cu elemente de ufologie) cu antisemitismul complotist nu este suficientă pentru plasarea acestui fel de texte în spațiul extremei drepte. În secolul al XIX-lea, în mod deosebit în Franța, numeroși socialiști, „progresiști" sau revoluționari au fost, într-adevăr, adepți ai uneia sau alteia dintre formele esoterismului, ca expresie a unor sentimente sau de pe poziții antisemite. E de ajuns să-i amintim pe gânditorii revoluționari Charles Fourier, Pierre Leroux sau Louis-Auguste Blanqui, a cărui cosmologie fantastică cuprinde numeroase elemente ținând de ocultism[629] – ceea ce nu trebuie să ne facă să uităm mistica Egiptului prezentă în gândirea unui reformator „filosemit" ca Saint-Simon[630]. Pentru a putea include aceste scrieri în sfera extremei drepte, pe lângă prezența deopotrivă a esoterismului și a antisemitismului, mai trebuie adăugate trăsături suplimentare: o poziție global antimodernă, întemeiată pe postulatul că lumea modernă este produsul unei conspirații cu scop distructiv (având ca țintă „civilizația creștină", confundată, cel mai adesea, cu „Civilizația") și, prin urmare,

este un enorm proces de decadență; respingerea în totalitate a regimului democratic și a principiilor liberalismului (individualism, pluralism etc.), însoțit totodată de o concepție „reacționară" sau restauratoare (chemare la restaurarea unei ordini politice anterioare, în general ilustrată prin monarhie); diabolizarea francmasoneriei și a socialismului, adesea implicând și Revoluția Franceză (poziție contrarevoluționară). Toate aceste trăsături se regăsesc laolaltă în gândirea și scrierile francezului Henri Gougenot des Mousseaux, autor catolic și contrarevoluționar al unei lucrări devenite legendare în mediile antisemite din Europa: *Le Juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens* (1869)[631]. În 1921, ideologul nazist Alfred Rosenberg, mare admirator al lui Gougenot des Mousseaux, a editat un volum de extrase din această carte, traduse în germană și comentate prin grija lui[632]. Afirmând că „evreii și francmasonii sunt în fruntea lumii de astăzi și lucrează pe ascuns"[633], Rosenberg se dovedea un discipol fidel al teoreticianului francez al „conspirației iudeo-masonice". Dar același cavaler Gougenot des Mousseaux, la vremea când intra în războiul cultural împotriva francmasoneriei, a evreilor și a iudaismului, era deja autorul mai multor lucrări ce întruneau trăsăturile pamfletului antisatanic și ale genului „esoteric" (deși avea o orientare clar antiocultistă): *La Magie au XIXe siècle. Ses agents, ses verités, ses mensonges*[634], sau *Les Médiateurs et les moyens de la magie. Les hallucinations et les savants, le fantôme humain et le principe vital*[635].

De la crime iudeo-masonice la asasinate „iluministe"

Pentru a deveni un model de interpretare conspiraționistă a „morților misterioase", moartea cavalerului mistico-antisemit a fost subiectul unei mitologizări, inspirate din mitul „crimei rituale" atribuite evreilor[636], care are o variantă modernă în legenda „uciderilor masonice": scriitorul catolic antievreu ar fi fost asasinat de evrei sau de oameni tocmiți de aceștia[637]. Într-o carte intitulată *Le Crime rituel chez les Juifs*, publicată și prefațată de prietenul său Drumont, publicistul Albert Monniot consacră acestei probleme un capitol întreg: „Cartea și moartea lui Gougenot des Mousseaux"[638]. Aflăm de la acest autor că, potrivit mărturiei unui apropiat al cavalerului, acesta a primit, pe 3 octombrie 1876, un bilet pe care era scris: „Nu mâncați nimic, nu beți nimic înainte de-a încerca hrana pe câine, căci, într-o adunare secretă ținută ieri, ați fost condamnat la moarte de către evrei". Ziua următoare, după ce luase sfânta cuminecătură „la mesa de la ora șapte, ca de obicei", pe când ieșea din capelă, des Mousseaux „cădea pentru a nu

se mai scula niciodată". Rămâne întrebarea: execuția a fost sau nu însoțită „de o profanare, de o substituire a împărtășaniei"? Iată ce răspunde marele martor: „Un mister care, vai!, mister va rămâne..."[639] Prin urmare, cavalerul a fost asasinat pentru că știa prea multe despre evrei și pentru că dezvăluise secrete păzite de aceștia cu mare grijă. Multe dintre locurile comune ale discursului antisemit au fost construite din cuvinte-argument cum ar fi „secret", „mister", „minciună", „conspirație". Prin larga răspândire, cu începere din 1885, a unei acuzații puse în circulație de către antisemiții de profesie, aceea a „asasinatelor masonice"[640], și prin adaptarea acesteia la discursul polemic al Bisericii la adresa masoneriei, Léo Taxil a contribuit din plin la încetățenirea tezei despre o cârdășie „iudeo-masonică", această entitate mitică caracterizată, desigur, prin conspirație, corupție și asasinat - prin „pumnal și pistol", dar și, mai ales, prin otravă, fatala „otravă masonică"[641], a cărei formulă este, evident, secretă. Discursul antimasonic susținut și răspândit, în același timp, de Biserică în ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea s-a construit pe același vocabular de luptă. La începutul „ediției populare" a cărții sale apărute în 1886, *La Franc-Maçonnerie devoilée et expliquée*, Léo Taxil caracterizează această „sectă tenebroasă" după cum urmează: „Dacă Francmasonii se ascund, dacă adunările lor intime sunt învăluite în cel mai de nepătruns mister este pentru a-și pune mai bine la cale intrigile; căci, înainte de orice, acești sectanți sunt niște intriganți"[642]. Acest papă al antimasonismului consacră ultimul capitol al cărții sale „intrigilor și crimelor sectei"[643]. El consideră că „secta blestemată" îi elimină, în toate modurile posibile, pe cei care-i stau în cale, începând cu foștii masoni care au părăsit-o.

Pentru un antisemit de profesie, tot ceea ce privește practicile poporului evreu este marcat de „mister", în sensul că evreii își ascund cu cea mai mare grijă teribilele lor „secrete". Din acest motiv, un alt specialist în „crima rituală", abatele Henri Desportes, în *Le Mystère du Sang chez les Juifs de tous les temps*, carte apărută în 1889, cu o prefață semnată de Drumont, conține un capitol dedicat studierii „secretului" la evrei. Căci tuturor celor care se îndoiau de realitatea istorică a „uciderii rituale", la nesfârșit repetată de toți autorii antisemiți, li se cuvenea o lămurire. Metoda cea mai utilizată constă în denunțarea tăcerii istoricilor „oficiali" în privința „cazurilor" de „crimă rituală", prezentându-i pe acești istorici ca evrei ori complici ai evreilor, fie acționând la înțelegere cu „fiii diavolului", fie terorizați de către aceștia. Iată cum abordează Desportes această problemă:

> Dar, se va obiecta, dacă practicile sângeroase ale evreilor sunt atât de răspândite pe cât ar vrea să ne facă să credem precedentul studiu, de ce nu se vorbește niciodată despre ele? Cum se poate ca un obicei atât de îngrozitor să rămână pierdut în negurile uitării? Întrebarea este însă copilărească. Că evreii nu vor trâmbița despre ritualuri atât de respingătoare este ceva cu totul firesc; ei chiar vor depune toate eforturile pentru a împiedica să se răspândească, devenind publică, o astfel de bănuială. Să prezentăm principalele mijloace de care se folosește lumea iudaică pentru a păstra, în secretul ghetoului, misterul sângelui[644].

De vreme ce oribilele practici rituale atribuite evreilor sunt înconjurate de mister, este important ca ele să fie dezvăluite: a-i combate pe evrei înseamnă în primul rând a aduce la lumină secretele lor de nemărturisit. Trebuie deci descoperite semne și indicii, trebuie inventariat orice semnal misterios și îngrijorător și o interpretare corectă a acestora. Pe scurt, trebuie știut a descifra, a decodifica sau a decripta. Aceasta este logica acuzației de „crimă rituală" și, extrapolând, a acuzațiilor mincinoase la adresa evreilor, în măsura în care acestea preiau zvonuri și legende: la capătul unui demers de descifrare, punerea sub acuzație păstrează mereu aparența unei dezvăluiri. Ceea ce antrenează o altă acuzație: evreii sunt acuzați de faptul că lasă să se creadă că sunt nevinovați de ceea ce sunt acuzați. Ei pot fi deci acuzați de „minciună"!

În Franța, bunăoară, în epoca afacerii Dreyfus, jurnalistul Gaston Méry (1866–1909), consilier municipal al Parisului (Montmartre, grup republican național-antisemit, 1900–1908), militant antisocialist, prietenul și colaboratorul lui Edouard Drumont la *Libre Parole* (fondat în 1892), unde publica la rubrica juridică (era licențiat în drept), și director la *L'Echo du merveilleux* (fondat la 15 ianuarie 1897), dădea o interpretare proprie sintezei antisemitismului, extremismului politic (de tip naționalist/rasist) și esoterismului (în sens de ocultism/spiritism/clarviziune/case bântuite). El a fost admis în Ordinul martinist, unde a fost inițiat în gradul al treilea de însuși Papus, la 18 decembrie 1894[645]. Acest ideolog antisemit era, în același timp, adept al unor forme de esoterism pe cât de îndoielnice, pe atât de tulburi și un pasionat de spiritism[646], un amator de pornografie, dublat de un ocultist luat adesea peste picior de unii dintre apropiații săi din cauza „iubirii sale pentru clarvăzătoare și magiciene"[647]. Dușman declarat al materialismului științific, Méry nu se sfia să facă referiri la case bântuite și la practici magice „atestate" în tradiția populară. În *L'Echo du merveilleux*, publicație pe care a condus-o până la moartea sa, Méry se sforța cu naivitate să le „dovedească" tuturor celor mai sceptici realitatea aparițiilor

(începând cu cele ale Fecioarei Maria la Tilly-sur-Seulles, în 1896), adunând mărturii ai unor presupuși martori la aceste fenomene.[648] Un absolvent al academiei militare de la Saint-Cyr, Albert Pouvourville, zis Matgioi (1861–1939), inițiat taoist supranumit Esoteristul, cunoscut pentru atașamentul său față de societățile secrete și pentru activitățile sale din mediul ocultiștilor, fondator al revistei *La Voie* (aprilie 1904–decembrie 1906), care visa o Franță condusă de o elită taoistă, profesa un virulent anticlericalism amestecat cu un pronunțat antisemitism.[649]

În scrierile esoterico-antisemite contemporane, locul evreilor va fi luat de Illuminati, reprezentanții celor „treisprezece spițe satanice" sau „membri ai conspirației mondiale". Tenebroasele mașinațiuni ale conspiratorilor sunt neobosit dezvăluite și denunțate în lucrări ce reiau mereu aceleași teme, pe un ton catastrofist și în chipul cel mai dramatic, autorii prezentându-se ei înșiși ca oponenți curajoși sau ca investigatori plini de eroism. Iată, de pildă, ce se spune în prefața la *Livre jaune n°7*, apărută în aprilie 2004[650]:

> Această carte încearcă să facă publică existența „Imperiului satanic". Ea vă va ajuta să-i descoperiți pe cei care trag sforile în culisele evenimentelor din această lume și care se folosesc de oameni politici și de propovăduitori ca de niște marionete. Cu ajutorul a nenumărate fapte, cititorul va afla ceea ce cărțile de istorie uită să spună. Învățați să sesizați dezinformarea „oficială" și să interpretați informația în adevăratul ei sens! Citind această carte veți simți și veți înțelege că lumea dinadins e dusă la pieire. Un abis de distrugere și robie! Vă va deveni din ce în ce mai clar cine, ce forță controlează *Noua Ordine mondială*. (...) Această carte are la bază zeci de interviuri și discuții pe care autorul le-a purtat cu persoane care au participat activ la acest complot mondial sau care, prin relațiile lor personale cu membrii grupurilor conspiratoare, au putut să observe și să-și dea seama de acțiunile sataniștilor. Această carte este dedicată tuturor bărbaților și femeilor care și-au dat viața în lupta împotriva conspirației mondiale.

Urmează o listă cu cele mai celebre victime, în timpul din urmă, ale organizației mondiale secrete, menționate în majoritatea pamfletelor esotero-complotiste:

Toate persoanele aflate pe lista ce urmează au fost asasinate de membri ai conspirației pentru că ei *(sic)* erau apărători ai adevărului sau pentru că știau adevărul și cunoșteau obiectivele conspirației:

John F. Kennedy: prin politica sa, el a venit în conflict cu membrii conspirației, drept pentru care a fost eliminat.

Giorgio Ambrosoli: cercetările sale asupra conspirației l-au costat viața.

Tom Collins: a fost asasinat de conspiratori pentru că vorbea prea mult.

Prințesa Diana: se crede că știa prea mult despre conspirație.

Vincent Forestall (ministru american al apărării) [...]

André Cools (fost viceprim-ministru belgian) [...]

Anna Lindh (ministru de externe suedez)[651] [...]

David Kelly: expert englez în dezarmare, specialist în problema Irakului. [...]

Uwe Barschel și *Jörgen Möllemann:* doi oameni politici germani care deranjau Mossad-ul.

Nu trebuie însă uitate nici victimele mai vechi ale „conspirației": „Napoleon al III-lea, Alexandru al II-lea (Țarul Rusiei), marele duce al Toscanei, Abraham Lincoln [...], Martin Luther King [...]".

Teoreticienii conspiraționiști preocupați de ufologie, care presupun că printre noi, pământenii obișnuiți, trăiesc invadatori veniți din alte spații, extratereștrii (E.T., alieni, alienigeni, Cenușii sau Mici Cenușii, extraneeni etc.), au construit un mit politic larg răspândit prin nenumărate articole, broșuri sau cărți (romane sau eseuri), pornind de la un act de acuzație din 1989, împotriva guvernului american, aparținând a doi americani, John Lear și Milton William Cooper (1943–2001, militant de extremă dreaptă, ostil guvernului federal, șef al unei miliții din Arizona). Majoritatea ufologilor adepți ai teoriei conspirației pleacă de la ipotetica prăbușire a unei nave extraterestre în regiunea Roswell (New Mexico), în iulie 1947. S-ar fi găsit atunci trei sau patru alieni morți și un supraviețuitor care ar fi rămas în mâinile armatei până la moartea sa în 1952 sau 1953. Cât privește nava spațială și corpurile congelate ale unor alieni morți, acestea ar fi fost păstrate în baze aeriene, în cel mai mare secret. La 24 septembrie 1947, președintele Truman ar fi autorizat crearea unei organizații secrete, Majestic 12 (MJ 12), menită să garanteze confidențialitatea fenomenului OZN prin toate mijloacele, începând cu reținerea de informații și dezinformarea, mergând până la discreditarea investigatorilor curajoși sau a martorilor hotărâți să dezvăluie „marea conspirație". Pentru mulți autori însă, invadarea Pământului

de către extratereștri – Cenușii sau Reptilieni – s-ar fi produs cu mii de ani în urmă (datările fanteziste variază considerabil!). Obsesia pe care o împărtășesc sau o exploatează ufologii susținători ai teoriei conspirației este că specia umană este complet și definitiv adusă în stare de sclavie de către alienigeni și aliații lor umani (sau ființele hibride, jumătate oameni, jumătate alieni).[652]

Pilot reputat (a lucrat mai ales pentru CIA, dar și pentru alte agenții guvernamentale), John Lear începe, în vara lui 1986, să manifeste interes pentru fenomenele OZN și publică, la 29 decembrie 1987, un text în Paranet: „*Aliens at Area 51*" („Extratereștri în zona 51") în care afirmă că „omuleții cenușii" se găsesc într-o mare instalație subterană de la Groom Lake, că mănâncă oameni și că guvernul american ar fi încheiat, din 1933, un „pact" cu una dintre varietățile sau „rasele" lor (foarte imaginativ, pilotul adaugă că Pământul este vizitat de optzeci de „rase" diferite de extratereștri). După lectura textului lui Lear despre existența unei amenințări extraterestre, Cooper îl contactează, în octombrie 1988. Colaborarea care începe între ei se strică însă foarte curând. La 26 aprilie 1989, Cooper trimite congresului american 535 de exemplare din acest act de acuzație în care guvernul american este învinuit că ar fi încheiat în secret un pact cu extratereștri ce intenționează să cucerească și să colonizeze Pământul: sus-amintitul guvern le-ar fi acordat extratereștrilor (sau numai anumitor categorii de extratereștri), în schimbul unui transfer de tehnologie, dreptul de-a construi baze subterane și de a răpi cetățeni americani pentru experiemente biologice, precum și dreptul de-a le fura acestora organe. În spatele guvernului aflat la vedere sau oficial, s-ar afla un „guvern secret"[653]. Deși lipsită de orice dovadă concretă, teza conspirationistă este limpede: potrivit lui Cooper, dar și altor numeroși autori[654], „omuleții cenușii" ar fi invadat în secret planeta cu știrea autorităților civile și militare, care, în consecință, au rolul de-a face să prolifereze operațiunile de dezinformare pentru a determina să se creadă că fenomenele OZN sunt doar închipuiri. Ceea ce înseamnă a acuza guvernul american de minciună permanentă și, mai grav, de a fi trădat și de a continua să trădeze specia umană.

Conspirația este și o bună explicație a unor asasinate (reale sau presupuse) rămase misterioase. Să luăm două cazuri notorii: moartea actriței Marilyn Monroe și asasinarea președintelui John Fitzgerald Kennedy. Se știe că Marilyn Monroe a murit la 5 august 1962 după înghițirea unei doze masive de barbiturice, ceea ce justifica concluzia anchetei oficiale: sinucidere. Pentru teoreticienii conspirației însă, adevărul este altul: Marilyn ar fi fost de fapt asasinată la ordinul lui Sam Giancana, șeful mafiei din Chicago, cu acordul lui Kennedy tatăl, pentru că

ar fi fost pe punctul de a dezvălui secrete despre extratereștrii aflați pe Pământ, secrete pe care i le-ar fi destăinuit amantul ei, John F. Kennedy. Asasinat la 22 noiembrie la Dallas, acesta ar fi fost eliminat de șoferul său, ucigaș în solda lui MJ 12, pentru că ar fi cerut divulgarea către publicul american a prezenței extratereștrilor, dar și desființarea traficului de droguri menit să finanțeze construirea de baze extraterestre în Statele Unite. Existența ufonauților printre pământeni, ca și marea conspirație cosmică provocată de amenințătoarea lor prezență sunt singurele explicații a tot ceea ce se întâmplă.

Moșteniri contemporane ale *Protocoalelor*

În Germania contemporană, autorul de bestselleruri esotero-complotiste care semnează Jan van Helsing (alias Jan Udo Holey)[655] se bazează mai ales pe textul *Protocoalelor Înțelepților Sionului* în denunțarea „conspirației mondiale", pusă la cale de Illuminati cu sprijinul a numeroase societăți secrete. Nucleul dur al sectei Illuminati îl constituie iudeo-masonii de rang înalt aliați cu diverse grupări și descendenți în care se amestecă reprezentanți ai familiilor Rothschild, Rockefeller și Bush! Jan van Helsing este considerat de către unii eseiști contemporani, ei înșiși specialiști în „istoria ocultă"[656], ca aparținând „noii generații de mistici SS"[657]. Cartea sa despre „societățile secrete și puterea lor în secolul al XX-lea", apărută în germană în 1993, a fost tradusă în engleză (1995) și franceză (1997). După interzicerea la vânzare, în anumite țări, începând cu Franța, a traducerii ei franceze, cartea lui Holey a fost difuzată fără nume de autor, sub titlul *Livre jaune n°5*[658]. Ulterior au fost publicate alte două volume din *Livre jaune*, și ele prezentate ca instrumente în sprijinul demistificării, destinate cititorului cu bunăvoință (acela care „își pune întrebări" și citește cartea până la capăt). Aceste lucrări, vândute prin corespondență sau difuzate prin librării specializate în esoterism, pretind că oferă „informații secrete" ce permit fiecăruia să înțeleagă cum și de ce „suntem manipulați" și „înșelați". *Livre jaune n°7*, publicată în primăvara lui 2004, începe cu acest avertisment al editorului:

> De la 11 septembrie 2001, lumea s-a schimbat. După toate aparențele, Illuminati sunt cei care au lovit. Prin această înscenare de proporții, cu desăvârșire lipsită de orice sentiment omenesc, opinia publică a fost indusă în eroare în mod brutal. (...) La ora actuală, se poartă, cu ajutorul unei tehnologii secrete, necunoscute încă marelui public, un război psihologic și biologic împotriva „ta și a mea". Vă oferim aici informații secrete (...), ce ni se par de cea mai mare importanță pentru

a înțelege cum poate fi înscenat, cu atâta perfecțiune, un eveniment ca acela din 11 septembrie 2001[659].

Stigmatizarea se poate face prin aluzii strecurate, de pildă, în formularea unei întrebări retorice care scoate în evidență un amănunt considerat semnificativ: „Știți cui aparține rețeaua de televiziune CNN? (CNN este rețeaua din care, la data de 11 septembrie 2001, nici unul dintre membri nu se afla în biroul său din World Trade Center)"[660]. Precizarea adusă în paranteză nu poate fi decodificată decât de către cei care cred că știu deja răspunsul la întrebarea strategic formulată: un „zvon" larg orchestrat potrivit căruia, în ziua atacului asupra celor două turnuri, nici un evreu nu se afla acolo – însemnând că evreii erau la curent cu ceea ce avea să se întâmple, din simplul motiv că ei înșiși au pus la cale atentatul. La câteva săptămâni de la 11 septembrie, molahul Omar, „șeful suprem" al talibanilor, a formulat și el o acuzație de manipulare: „De ce anchetele făcute de americani n-au luat în considerație absența, în ziua atacului, a celor 4 000 de evrei care lucrau la World Trade Center?"[661] Iată, prin urmare, de ce e ușor de ghicit „cui aparține CNN"! Această dimensiune antisemită apare și în bestsellerul americanului Milton William Cooper, *Behold a Pale Horse* (1989, apoi 1991), unde, în contextul denunțării unei conspirații la scară planetară, cu implicarea unui „guvern secret" („explicat" de *Protocoale*, integral reproduse în carte), autorul pretinde că dezvăluie motivele „secrete" ale asasinării lui John F. Kennedy și prezența, pe planeta noastră, a extratereștrilor, dovenind, în același timp, un interes deosebit pentru legendele despre „misterul de la Rennes-le-Château" și „Sfântul Graal"[662].

Este deci vorba despre o literatură de factură polemică alcătuită din bănuieli și dezvăluiri ce ar trebui, de fapt, considerată „esotero-complotistă" ori „esotero-extremistă", dacă e să ținem seama de întrepătrunderea unor teme esoterice și a unor reprezentări politice sau obiective politice extremiste sau radicale, mai mult ori mai puțin explicite. Citim despre locuri misterioase, despre personaje dubioase, despre „societăți secrete", „puteri ascunse" („guverne nevăzute"), despre „istorii subterane" și manipulări oculte de la care se așteaptă cheia istoriei. Axioma comună romanelor lui Dan Brown și literaturii esotero-complotiste este că istoria nevăzută determină, în secret, pe aceea desfășurată la vedere. Altfel spus, „o mână ascunsă conduce..." sau „societățile secrete hotărăsc mersul lumii". Un punct de vedere sociologic realist, de bun-simț, ar asuma denunțarea „pieței irațională", deopotrivă cu ancheta despre producție și consum, ca și despre felul în care sunt organizate relațiile de piață. Câtă vreme însă nu se precizează conținutul termenului „irațional"[663], întrebarea persistă: de ce această puternică

cerință de irațional în societăți organizate tot mai potrivit rațiunii, care, în ziua de astăzi, își găsește expresia mai ales în întâietatea acordată normelor economice, financiare și tehnologice? Căci, este evident, în domeniul reprezentărilor și al imaginației, cererea este aceea care menține și relansează oferta. Oferta de mister n-are nici un mister: principalul argument în vânzarea publicațiilor de tipul: *Les Grands Mystères de l' Histoire, Les Mystères du Temps* sau *Le Monde de l' Inconnu* este acela că există unii care cunosc adevărul despre „fenomenele neexplicate" sau „evenimentele incredibile", un adevăr ascuns prin minciuni bine ticluite, dar care poate fi aflat prin simpla îndrăzneală de a „deschide ochii". Or, pentru asta, e nevoie de lectura respectivelor publicații, ajutoare de nelipsit în materie de vigilență! Pe tema OZN, de pildă, în publicația *Le Monde de l' Inconnu* („Revista Întâmplărilor Misterioase și a Enigmelor Paranormalului") ce consacră, în ianuarie 2005, o temă senzațională: „OZN: mesajul unei alte civilizații. Dezvăluiri despre documentele inedite ale guvernelor" (cu litere de-o șchioapă), editorialistul se adresează astfel cititorilor săi: „Desigur, dezinformarea și-a împlinit lucrarea, făcând, ca totdeauna, ca o mulțime de fenomene neexplicate să capete dintr-odată explicații dincolo de orice îndoială și reciproc compatibile (chiar dacă, uneori, complet absurde!). Lovitură dură însă pentru sceptici și pentru amatorii de dezmințiri cu orice preț, încep militarii de-acum să vorbească, unii dintre ei după mai multe decenii de tăcere impusă de necesitatea păstrării unui secret strategic. (...) Chiar și în mediul atât de puțin comunicativ al Marii Mute, se găsesc unii cărora le place să scoată adevărul la lumină. Faptele care-l dovedesc sunt aici, palpabile, sub nasul nostru, dar majoritatea oamenilor nu vor să-l vadă. E totuși timpul să scoatem capul din nisip și să deschidem, în sfârșit, ochii"...[664]

Problema nu se reduce însă la o chestiune de consum de cultură, nici de marketing – chiar dacă aceste produse „esoterice" sunt agrementate, în mod obișnuit, de cele mai elementare argumente publicitare. Este, întâi de toate, o problemă de antropologie a credințelor, de istorie a formelor de reprezentare ale epocii moderne și de psihologie socială și politică. A da la iveală, a dezvălui, a demasca, a denunța: acestea sunt actele agreate de profesioniștii în cele nevăzute și ai conspirației, contraexperți specializați în identificarea adevărului care, așa cum se spune, „este altundeva". Acești contraexperți pretind că distrug „prejudecățile" și că-i ajută pe cititorii lor să „deschidă ochii": în realitate, ei contribuie la inocularea de prejudecăți și la accentuarea, în același timp, a orbirii opiniei publice. Acel „altundeva", sediul presupus al „adevărului", se află mereu „în spate" sau, cum precizează ei, „dincolo de aparențe": ceea ce este aparent nu dezvăluie niciodată adevărul despre realitate, ci o ascunde. Există forțe sau puteri interesate să îl ascundă:

deşi marii manipulatori ai aparenţelor sunt greu de dovedit, ei pot fi totuşi identificaţi graţie unor „informaţii secrete" culese şi legate între ele de unul sau altul dintre „specialiştii în investigaţie"[665]. Să reţinem: „Noi ne-am fixaţi *(sic)* ca obiectiv de-a vă prezenta informaţii pe care, în ziare, le găsiţi rar sau deloc. (...) Avem în acest scop experţii noştri"[666]. Ceea ce se află la vedere ca fiind oficial este, de principiu, înşelător: „Cei mai de sus conducători (nu oamenii politici care sunt şi ei manipulaţi) au un scop diferit de ceea ce crede omenirea. (...) Nimic din ceea ce este oficial recunoscut în lume nu este neapărat adevărat"[667]. Sfatul care urmează constituie o incitare învăluită la „revizionism istoric" şi este o sugestie de realibilitare a nazismului: „Trebuie să vă arătaţi mai cu luare-aminte la tot ceea ce este combătut pe această planetă, defăimat, ponegrit sau lăsat la cheremul unei propagande negre"[668]. Aşa cum notează doi ziarişti germani, autori de investigaţii în cazul Holey: „Scopul său este uşor de descris (...): revizuirea istoriei"[669]. Aşa cum ecologia a fost dublată de o „ecologie profundă", denotând un anume misticism (valorificată de mişcarea New Age), la graniţa istoriei scrise de istorici s-a format o „istorie profundă", mai mult sau mai puţin mitologizantă, care-şi propune să dezvăluie secrete şi mistere. Tendinţa manifestată în gândirea modernă de a cultiva bănuiala şi de a regăsi acea hipercritică radicalizată de la Voltaire la Nietzsche şi vulgarizată în secolul al XX-lea ca moştenire a triadei „Marx/Nietzsche/Freud", gustul pentru bănuială şi demistificare şi-a găsit în literatura esotero-complotistă o aplicaţie neprevăzută şi, bineînţeles, paradoxală în faptul că (re)mistificarea se face pe baza demistificării. Tot aşa cum dezvrăjirea absolută poate avea loc sub forma unei revrăjiri.

În 1978, Stan Deyo (născut în 1945) publică *The Cosmic Conspiracy*, tradusă, câţiva ani mai târziu, în franceză la Québec. Într-o introducere la această din urmă ediţie, în care, de pe poziţii admirative, traducătorul îi caracterizează foarte bine şi stilul, şi conţinutul, putem recunoaşte mare parte din şabloanele viziunii conspiraţioniste, agrementate cu elemente esoterice şi referiri la extratereştri:

> Potrivit autorului, OZN-urile nu constituie decât vârful de lance al unei maşinaţiuni la scară mondială, ba chiar cosmică. Invocând ştiinţa, societăţile secrete şi scrierile sacre, Stan Deyo ne îmbie la o extraordinară cercetare din toate unghiurile ce ne dezvăluie partea dosnică a scenei societăţilor pământeşti. *La conspiration cosmique* priveşte pe fiecare. Această lucrare abundă de nemaiauzite şi tulburătoare dezvăluiri. Cu o documentaţie impresionantă şi într-un stil caracteristic, Stan Deyo îşi propune să ne trezească la o realitate pe care, de fapt, într-un fel inconştient, o bănuieşte fiecare. Aparent dezordonat, procedeul utilizat duce, paradoxal, la ordine. Trebuie ştiut mai întâi că autorul ne transmite mesajul său la trei niveluri

de înțelegere diferite: primul fiind sensul curent, al doilea, sensul simbolic, și al treilea, cel numerologic, acesta din urmă constituind, în esență, trama propriu-zisă a lucrării, a ordinii. Ea determină dispunerea fiecărui paragraf sau ansamblu de paragrafe, făcând să reiasă astfel adevăratul înțeles al textului, acesta fiind când mai clar, când mai învăluit. Prin modul în care este structurată, *La conspiration cosmique* are un caracter *unic* ce nu încetează a uimi și a fascina. Totodată, pentru înțelegerea mesajului lui Stan Deyo, sensul curent al textului aduce el singur destulă substanță pentru ca scopul său să fie atins: adică pentru a ne face să devenim conștienți de ceea ce se întâmplă în realitate în culisele jocului pământesc, de ceea ce constituie miza reală a omenirii și, aceasta odată realizată, de ceea ce ne stă în putință să facem pentru a ieși cu bine dintr-o situație complicată. (...) Elemente de straniu, concret și mistic se împletesc pentru a face din *La conspiration cosmique* o lucrare determinantă în cercetare pentru oricine dorește să lărgească limitele lumii văzute[670].

Erou și martir al esoterismului conspiraționist: Serge Monast

„Jurnalistul de investigație" din Québec, Serge Monast (născut în 1945), mort în urma unei crize cardiace la 5 decembrie 1996, a devenit celebru în mediile complotiste de limbă franceză prin publicarea, în martie 1995, a lucrărilor *Protocolul de la Toronto* și *Aurora roșie*, două „documente" fabricate după modelul *Protocoalelor Înțelepților Sionului*, axate pe denunțarea „puterii oculte" și a programului de dominație mondială a Illuminati, în tradiția constituită, în secolul al XX-lea, de Nesta Webster, Lady Queenborough și William Guy Carr. De la prima lor publicare, aceste două texte în mod caricatural „antimondialiste" și conspiraționiste sunt difuzate pe numeroase website-uri[671] și comentate de nenumărați autoproclamați „specialiști" în materie[672]. Monast s-a specializat în denunțarea comploturilor la scară planetară, prin articole de presă, conferințe (reproduse pe casete audio și video) și prin publicarea de numeroase broșuri (cel mai adesea nedatate), printre care: *Du complot de Saturn au Nouvel Ordre mondiale, Le Complot des Nations unies contre la Chrétienté, Le Contrôle de l' information à l' échelle mondiale, Le Gouvernement mondial et l' Antéchrist, Le Contrôle total 666, La Technologie de contrôle à distance de la pensée, Dévoilement du complot relatif au plan de marquage de l' humanité (ou „au plan du chaos et du marquage de l' humanité").*

Textul acestei din urmă broșuri, publicat on-line pe un site catolic integrist[673], este prezentat ca „dezvăluiri aparținând lui S. Monast" și ca „unul dintre ultimele documente prezentate de autor înainte de-a fi asasinat", așa cum se crede că ar confirma următorul pasaj dintr-o lucrare a editorului și eseistului

Jacques Delacroix:

> În data de 15 decembrie 1993, la Montreal, Serge Monast, de la Agenția Internațională a Presei Libere, a cărei activitate era axată numai pe jurnalismul de investigație internațională în plan economic, politic, militar și medical, dezvăluia informații atât de uimitoare, încât l-au costat propria viață. Nouă ani mai târziu, informațiile sale s-au confirmat una după alta. E adevărat că el fusese informat de către politicieni spășiți, agenți ai serviciilor secrete plini de regrete; el primea și documente clasificate, ultraconfidențiale, adesea anonim sau transmise de către confrați din toate cele patru colțuri ale lumii[674].

Introducerea pamfletului conspiraționist al lui Monast este o expresie limpede a principalelor obsesii ale acestuia:

> De mai mulți ani există deja proiecte serioase de marcare a indivizilor cu laser pe frunte sau la încheietura mâinii. Astăzi însă, cei care trag sforile Noii Ordini mondiale au mers mai departe: ei aproape că-și văd realizat visul de CONTROL TOTAL AL ȘEPTELULUI UMAN. Cum? Prin injectarea unui cip electronic fiecărei vietăți. Totul merge conform planului! Aceasta va constitui obiectul primei părți a prezentului document. Vom vedea mai departe de ce școlile noastre au produs un tineret care, în marea sa majoritate, este – ÎN CIUDA LUI ÎNSUȘI – putred, măcinat de vicii, lipsit de Credință și de valori morale, fără de spirit și discernământ, fără o viață interioară și având ca unică perspectivă aceea de a servi Sistemul în conformitate cu morala ANTICREȘTINĂ și UMANISTĂ. Ne vom apleca astfel asupra formelor polițienești și militare constituite de membri ai guvernului mondial. Cadre selecționate dintre strălucitii absolvenți ai școlilor fără de Dumnezeu. Tineri formați după o idelogie specială. Acest guvern mondial, aflat în serviciul Infernului, trebuie să-l instaleze pe fiul pierzaniei – Antihristul. El are nevoie de o forță de acțiune MULTINAȚIONALĂ omniprezentă. Aceasta nu se poate alcătui decât plecând de la ELEMENTE NAȚIONALE!

Moartea lui Monast, catolic tradiționalist militant, membru al Agenției Internaționale a Presei Libere (International Free Press Agency), a fost, în tradiția încetățenită a delirului despre „asasinatele masonice", denunțată ca o moarte suspectă: după unii, el ar fi fost eliminat de agenții celor ale căror manipulări și manevre oculte le denunța în anchetele sale, în conferințele și broșurile sale: Illuminati. Iată unul dintre textele dedicate memoriei lui Serge Monast, și care rezumă unele dintre dezvăluirile sale, text publicat on-line de către prietenii autorului[675]:

„COMPLOT UCIGAȘ" - ADEVĂRATĂ ISTORIE, TRĂITĂ DE ACEST OM DIN QUEBEC

Serge Monast, jurnalist de investigație și membru al Agenției Internaționale a Presei Libere - International Free Press Agency - a murit la 5 decembrie 1996 în urma unei „crize cardiace", în brațele soției sale. (...) Victimă a armelor psihotronice? Serge Monast se considera hărțuit de forțele polițienești și militare nord-americane pentru a fi preluat informații din dosare interzise și pe care a hotărât să le publice, apărându-le cu propriul trup. Serge Monast este chiar modelul eroului din filmul *Teoria Conspirației*, apărut pe ecranele cinematografelor în august 1997 (de văzut) și având-l în rolul principal pe Mel Gibson[676]. Pentru Serge, istoria a luat o întorsătură proastă. Și dacă ar fi adevărat? Cine suntem noi să judecăm? El și-a pierdut viața în această aventură. Acesta este un fapt și, ca atare, este indiscutabil. (...) Având cunoștință de interesul pe care l-a suscitat prin comentariile sale în cadrul emisiunii „Esoterism experimental", ne-am decis să prezentăm o emisiune extrasă din arhive (mai 1995): *„In Memoriam"*. Timp de 57 de minute, Serge Monast abordează subiecte șoc publicat *(sic)* sub formă de documente scrise la mașină... (ele nu vor fi reeditate din motive de securitate).

Ce înseamnă instaurarea *Noii Ordini mondiale?* Ea vizează controlul asupra sufletelor tuturor indivizilor de pe planetă.

- *Controlul armelor* pentru intimidarea populației (sunt provocați trăgători debili mintal) și pentru crearea unui climat de violență și instabilitate socială.
- *Proiectul Blue Beam:* instrument laser servind la distrugerea indivizilor, pornind din sateliții militari[677].
- *Lagăre de concentrare* răspândite pe toate continentele pentru a înlocui închisorile suprapopulate, în scopul eliminării elementelor disturbatoare, prea conștiente de ceea ce se întâmplă în toate țările lumii.
- *Secretul diabolic al OZN-urilor:* manipularea psihică a oamenilor de către o rasă extraterestră superioară, pe baza unei înțelegeri secrete cu autoritățile politice ale omenirii, care ignoră realitățile în care sunt implicate...
- *Scandalul datoriei naționale:* perdea de fum servind ca pretext pentru normalizarea rupturilor și înlocuirea angajaților cu instrumente electronice (dominate complet și neimplicate emoțional 24 h/24).
- Folosirea sistematică a amenințărilor la adresa securității indivizilor pentru justificarea intervențiilor polițienești în viața privată a indivizilor (sau *supravegherea electronică).* Exemplu: traficul de droguri sau spălarea de bani sunt pretexte utilizate de forțele de poliție pentru ascultarea convorbirilor telefonice... Delațiunea este generalizată...

Și toate acestea sunt o confirmare a textelor sacre profetice (Biblia, Apocalipsa, cap. 13)[678].

Ar fi revelatoare mențiunea că Serge Monast, teoretician al marii conspirații împotriva omenirii, a fost un militant de extremă dreaptă? Pentru situarea acestui polemist

într-o anume categorie, este mai potrivit să amintim că el n-a fost nici neofascist, nici neonazist, nici „revoluționar-conservator": el va fi fost o figură cu totul reprezentativă a unei facțiuni catolice tradiționaliste, a unei forme de fundamentalism creștin, aflat în război cu lumea modernă.

O noțiune problematică: „extrema dreaptă"

Ultimele considerente asupra „cazului Monast" sunt un ecou al dificultății pe care am simțit-o de fiecare dată când a fost vorba despre situarea sau identificarea pe plan politic a actorilor sau a autorilor care se plasau ei singuri, greșind sau nu, în sfera gândirii religioase sau, mai larg, în planul culturii. Am arătat în mai multe rânduri indiciile confluenței dintre mentalitatea complotistă și angajarea politică la „extrema dreaptă", constatând, în același timp, o polarizare a reprezentărilor „megaconspirației" (atribuită „elitelor mondialiste") în jurul extremelor (la stânga, ca și la dreapta). Situarea a numeroși teoreticieni ai conspirației în categoria pe care am obișnuit s-o denumim până acum „extrema dreaptă" nu are decât o valoare metodologică. Să spunem că încadrarea sub această etichetă răspunde criteriului de comoditate care, luat ca definiție sau concept, se dovedește înșelător. În uzul său curent, această localizare politică ridică probleme de natură foarte diversă. Înainte de-a continua această cercetare, este profitabil să ne oprim la semnificația curentă a noțiunii de „extremă dreaptă", a cărei înșelătoare claritate poate da naștere la absurdități.

Prin înlocuirea noțiunii de „extremă dreaptă" cu „dreapta radicală" și a celei de „raicalism de dreapta" cu „extremism de dreapta", problema nu devine clară[679]. Utilizarea, fără un examen critic, a formei de singular a expresiei „extrema dreaptă" ar lăsa să se înțeleagă că fenomenul astfel denumit este unitar, omogen și invariabil. Dar nu e deloc astfel[680]. Expresia „extrema dreaptă", cu sens puternic peiorativ atât în limbaj academic, cât și în vorbirea curentă, utilizată adesea ca echivalent pentru „fascism" sau „neofascism", rezultă din coagularea mai multor tradiții, familii ori sensibilități politice foarte diferite ale căror transformări presupun, firește, contexte istorice diferite, iar istoricii ideilor politice din Occident o situează în istoria dreptelor, a naționalismului sau în aceea a fascismului (ori fascismelor), ori chiar în istoria „extremismelor" sau a „radicalismelor" politice. Dar nici unul dintre „extremismele de dreapta" despre care vorbesc istoricii și politologii nu se definește prin totala respingere a democrației liberale și ideea înlocuirii acesteia cu o „nouă ordine". Ea nu ilustrează întreaga logică a opoziției radicale la sistemul liberal/pluralist. Ele nu sunt deci în egală măsură „extremiste". Se cuvine, prin urmare, să facem anumite distincții în sfera vastă a noțiunii de „extremă dreaptă" sau de „dreaptă radicală", noțiuni care sunt mai bine folosite la plural. În ce ne privește, noi ne propunem o descriere pe scurt a evoluției noțiunii de „extremă dreaptă" în spațiul

contemporan, așa cum se înfățișează acesta de la începutul anilor 1980, cu identificarea acelor tradiții politice reluate sau reinventate. Extremismele sau „radicalismele" de dreapta pot fi reduse la șapte categorii diferite, susceptibile totuși, în accepțiunea unora, de a se întrepătrunde și de a intra în formule sincretice prin intermediul a diferite înlesniri sau metamorfoze de natură ideologică. Să le trecem în revistă, pe rând:

1° *Tradiționalismul*, care, în istorie, s-a constituit ca tradiționalism *contrarevoluționar* a cărui doctrină este singura ce poate fi calificată drept „reacționară", în sensul strict al termenului: dorință mai curând decât „voință" sau „proiect"[681] de revenire la continuitatea din vechime, de dinaintea rupturii revoluționare, percepută ca o paranteză „satanică" (Joseph de Maistre)[682]. În doctrina tradiționalistă, concepția organică și ierarhică despre societate este inseparabilă de idealul monarhist sau al regalității (legitime), ca și de o anume nostalgie a „civilizației creștine", implicând, în consecință, respingerea cu desăvârșire a democrației liberale/pluraliste ca regim și sistem al valorilor, dar și o depreciere a modernității ca epocă decadentă, concepută adesea ca rezultat al unei conspirații (iacobine, masonice sau iudeo-masonice)[683]. Ca formă a gândirii politice, tradiționalismul se prezintă în două chipuri diferite și, în anumite privințe, aflate în opoziție: pe de o parte, tradiționalismul, atașat unei orientări universaliste, creștină[684] sau nu[685]; pe de altă parte, tradiționalismul, care, la sfârșitul secolului al XIX-lea, a fuzionat cu naționalismul pentru a da naștere unei forme noi a gândirii reacționare, anume antidemocratice și antiliberale, ilustrată în Franța de Acțiunea franceză, al cărui lider necontestat a fost Charles Maurras[686]. Mulți istorici văd în aceasta ultima expresie politică a regimului de la Vichy, cel puțin în latura sa antimodernă, coexistentă alături de latura „tehnocratică". În Franța, din 1945, atitudinea contrarevoluționară și antimodernă își găsește un spațiu de supraviețuire în afara politicii active, în implicațiile ideologice ale acesteia, în cercurile scriitoricești și intelectuale, ale revistelor și ale ziarelor. În aceste publicații, spiritul conspirationist constituie trăsătura dominantă. Prin logica și atitudinea sa intransigentă până la obstinație, tradiționalismul contrarevoluționar este ilustrarea perfectă a extremismului. Poate chiar asta explică lipsa ei de vocație politică exprimată în disperarea și nostalgia, atât de nepolitice, în fond. Atitudinea „intransigentă"[687], cu virajul ei spre „integrism" este destinată doar marginalității și desconsiderării, adică urii neputincioase, resentimentului mereu crescând și exasperării fără margini. Printr-un paradox ce ar merita cercetat mai îndeaproape, adevăratul extremism politic este calea spre ieșirea din istorie, până la imposibilitatea politicii înseși. Uneori, la reacționarii de vocație, acest eșec înlesnește o producție literară „antimodernă" de înaltă ținută[688]. În Rusia, ca și în diferite țări ale Europei Occidentale (Franța, Italia, Mare Britanie mai ales), numeroase curente tradiționaliste se declară, începând cu anii 1970, urmașe ale gândirii lui René Guénon și a lui Julius Evola. La Evola, orientarea radical antimodernă nu se poate disocia de voința de reabilitare a unui curent „gibelin"[689], opunând idealul Imperiului intereselor Bisericii. Favorizarea modelului imperial explică

angajarea noilor tradiționaliști în realizarea unității Europei, într-un sens total diferit de europeiștii de tradiție antifascistă. Aceste curente amestecă influențele „tradiționiste" cu altele (naționaliste, revoluționar-conservatoare, neofasciste, „național-bolșevice", chiar neonaziste). Ele au teoreticienii lor naționali, ca Aleksandr Duguin în Rusia[690], Derek Holland sau Michael Walker în Marea Britanie, Claudio Mutti în Italia[691].

2° *Bonapartismul*, al cărui cult al șefului, al cărui antiparlamentarism și ale cărui tendințe autoritare nu exclud o anume formă de legitimitate populară (plebiscit), moștenire „populistă" ce se regăsește și în unele manifestări contemporane ale național-populismului european (Frontul Național, FPÖ). În cadrul acestuia, naționalismul ia uneori înfățișarea șovinismului xenofob, așa cum apelul către popor ia chipul demagogiei. În ce privește teoria despre conspirație, ea este reiterată în felul în care sunt explicate dificultățile apărute în calea șefului charismatic în ascensiunea sa către putere sau, după luarea puterii, în modul autocratic de guvernare al reprezentanților națiunii. Dacă există extremism în modelul bonapartist, el este limitat, domesticit, ținut sub control, după toate regulile strategiei de acces la putere[692].

3° *Naționalismul* etno-rasist, un naționalism populist și xenofob cu bază etnică, fondat pe principiul determinismului biologico-rasial sau istorico-cultural, puternic marcat de antisemitism în epoca de apariție a nebuloasei pe care istoricul Zeev Sternhell o denumește „dreapta revoluționară"[693] și care avea totuși trăsături contrarevoluționare sau reacționare[694], iar a cărei xenofobie îndreptată împotriva imigranților reprezintă astăzi expresia politică cea mai palpabilă[695], implicând diabolizarea elitelor și recursul la teoria conspirației. Principalul tip de conspirație denunțată este atribuită forțelor internaționale, bănuite a lucra în direcția eliminării națiunilor și instaurării unui „guvern mondial". De aceea naționalismul cu bază etnică se afirmă ca „antimondialist", poziție întâlnită în toate formele contemporane de „populism" – „elitele" cele mai periculoase fiind cele internaționale, iar „antimondialismul", o consecință logică a antielitismului[696]. Această configurație ideologică poate fi ilustrată cu Frontul Național în Franța[697] sau cu extrema dreaptă pentru identitate „creștină" antisemită din Statele Unite[698]. Extremismul manifestat în aceste medii, protestatare și identitare în același timp, constă în esență în diabolizarea forțelor oculte care, în opinia lor, ar urmări distrugerea națiunilor în folosul „mondialismului" reprezentat prin interesele „bancherilor internaționali"[699].

4° *Fascismul*, a cărui moștenire s-ar transmite astăzi sub forma confuză a „neofascismului"[700] care, ca o evocare indistinctă a fascismului italian și a nazismului, utilizează termeni și subiecte precum: ultranaționalismul, exaltarea valorilor „virile" (și/sau războinice), atitudinea antiburgheză, denunțarea „plutocrației" sau a „finanței apatride", anticomunismul radical și teme asociate rasismului biologic sau „darwinismului social"[701]. După 1945, în Italia, neofascismul a format multă vreme nucleul extremei drepte, până când MSI a devenit o mișcare „postfascistă", Alleanza nazionale[702]. Este

singular cazul Franței: existența istorică a unui „fascism francez" în anii treizeci și pe durata ocupației naziste rămâne o ipoteză contestată de numeroși specialiști în problematica fascismului[703]. Se poate cădea însă de acord asupra variantei franceze a fascismului, predominant literară, gestionată de facțiuni diverse și despre care unii istorici presupun că ar fi existat între războaie[704], dar niciodată n-a reușit să ajungă la putere. Marca de „extremă dreaptă" se folosește, în mod obișnuit, la desemnarea diferitelor formațiuni politice cu reticențe față de „sistem" (adică liberalismul și, totodată, social-democrația, dreapta și stânga etc.), dintre care unele par să intre totuși în jocul electoral. Or, dacă destule astfel de formațiuni, autodesemnate adesea ca „naționalist-revoluționare", pot fi considerate, fără echivoc, „neofasciste" (să spunem, mai degrabă, grupusculele „radicale" fără perspective politice, dar care se pot coagula în alianțe electorale), nu același lucru se întâmplă cu altele (partide-mișcări precum Frontul Național, Vlaams Blok-ul sau FPÖ)[705]. Extremismul acestor grupări variază, așadar, în intensitate: de regulă, cu cât gruparea este mai mică, este cu atât mai radicală în respingerile sau în proiectele sale. Teoreticianul la care fac referire cele mai multe dintre grupările neofasciste este Julius Evola, „proeminentă imagine a idealului fascist"[706]. Influența lui Evola se face simțită mai ales în mediile neonaziste, europene sau americane, și în curentele Noii Drepte din Franța și Italia, dar și în alte țări ale Europei[707]. În Franța, Christian Bouchet (născut în 1956), fost membru al GRECE, al CAR condus de Bruno Mégret și al organizației A Treia Cale (creată în 1985 de neofascistul Jean-Gilles Malliarakis[708]), apoi fondator al Noii Rezistențe (vara 1991) și al Unității Radicale (iulie 1998), se referă la Crowley, la Yockey și la Evola[709].

5° *Neonazismul*, ai cărui adepți se consideră continuatori, în principiu, ai ideologiei național-socialiste, dar care, în realitate, preiau doar o componentă sau alta, reformulată sau nu potrivit exigențelor actuale. Din acest motiv, granițele ce o despart de neofascism sunt variabile. În Germania, întreaga zonă a extremei drepte este în topul preferințelor „moștenitorilor celui de-al Treilea Reich"[710]. În toate cazurile, Adolf Hitler face obiectul unui cult. Unele curente inspirate din Frontul European de Eliberare, creat în 1949 de către Yockey în scopul de-a instaura, prin „purificarea sufletului european" și respingerea „forțelor iudeo-americane", un bloc continental „fascist"[711]; alte curente, mai sensibile la aspectele esoterice sau la „păgânismul arian", se revendică din Julius Evola sau din Savitri Devi[712]. Începând din anii 1980, neonazismul se prezintă sub trei forme mai importante: curentele negaționiste făcând explicit apel la reabilitarea regimului nazist, pe motiv că un genocid al evreilor din Europa nu ar fi avut loc („revizioniști", așa cum se autodenumesc), mediile „skinheads" (definite prin violența împotriva categoriilor sociale sau a minorităților considerate „inferioare" sau „dăunătoare") și apărătorii declarați ai „rasei albe" sau ai „rasei ariene" care, adesea, se denumesc ei înșiși „naționaliști". Discursurile ideologice ale acestor trei orientări poartă marca unui antisemitism viru-

lent, pe baze rasiste, centrat pe mitul „conspirației evreiești mondiale" (îndulcit uneori cu denumirea de „conspirația sionistă mondială"). În Germania, retorica „esotero-complotistă" se arată solidară cu poziția negaționistă, pe baza unui argument devenit banal: genocidul nazist al evreilor din Europa n-ar fi decât o minciună de propagandă fabricată și difuzată de „sionismul internațional", cu aportul „mondialiștilor" americani și al internaționaliștilor sovietici[713]. Shoah și atentatele antiamericane de la 11 septembrie 2001 ar fi „gogoși" datorate sectei Illuminati ce complotează pentru a domina complet lumea. Unii ideologi neonaziști, cum este David Myatt în Marea Britanie, frizează satanismul[714]. Alții, pornind de la zvonul potrivit căruia Hitler ar fi fugit în aprilie 1945 și s-ar fi ascuns, împreună cu alți naziști, în refugii subterane, au elaborat o doctrină ufologică pe baza mitului „Pământului gol pe dinăuntru" și a OZN-urilor[715]. Neonazismul, fenomen atașat grupărilor de mică amploare, marginalizat și incriminat (adepții lui ajungând adesea la susținerea terorismului), reprezintă noțiunea pură a extremismului.

6° *Orientarea „revoluționar-conservatoare"*, asumat antiliberală și antiuniversalistă[716], deseori legată de grupările etniste, etno-naționaliste sau etno-regionaliste („etno-pluralismul"), dar care se pot orienta și spre crearea unui „imperiu european" postnațional[717]. În acest din urmă caz, teoreticienii „revoluționar-conservatori" apără o poziție antinaționalistă (zisă „antiiacobină"), proeuropeană (unitatea Europei ca „Imperiu") și antiamericană. În privința celor care preiau moștenirea curentului *völkisch,* mai ales în sânul Noii Drepte, ei se pot radicaliza în poziția de apărători ai „identităților culturale" până la proslăvirea modelului „multiculturalist"[718], despărțindu-se astfel total de naționalism. Cei mai mulți dintre militanții acestei orientări ajung la un antiamericanism turbat și un „antisionism" radical, în numele unui „antiimperialism" împrumutat de la extrema stângă. Unui Occident americanizat i se opune o „civilizație europeană" care trebuie să-și regăsească rădăcinile precreștine. Putem vedea aici expresia unui extremism înmuiat sau atenuat, adică relativ acceptabil în spațiul liberal/pluralist. În spațiul conceptual al Noilor Drepte europene (începând cu GRECE din Franța), el se întemeiază pe ideile lui Evola: Alain de Benoist în Franța, Robert Steuckers în Belgia, Marco Tarchi în Italia, Michael Walker în Marea Britanie, Alexandr Duguin în Rusia[719], toți acești ideologi s-au inspirat din principiile, orientările și strategiile cuprinse în scrierile lui Evola[720]. Dar adevărata lor sursă de inspirație nu constă în dimensiunea tradiționalistă a gândirii lui Evola, ci în angajarea „revoluționar-conservatoare" a acestui personaj.

7° Curentele *dreptei „neoconservatoare"*, mai exact neoconservatorismul religios de dreapta (a se deosebi de neoconservatorismul „imperialiștilor democrației" în stil american), unde-i găsim pe apărătorii unui liberalism economic nelimitat („ultraliberalism"), ca și pe apărătorii unui protecționism economic radical, cu toții fiind, în același timp, apărătorii „valorilor tradiționale" (muncă, respectul autorității, preferința pentru ordine, sensul familiei, respingerea avortului și a căsătoriei între persoane de același sex, sentimentul patriotic etc.), pe fondul credinței creștine (a credinței catolice, cel mai ades în Europa, predominant evanghelice în Statele Unite), situate de către adversarii lor de

stânga (și de extremă stângă) la extrema dreaptă. Avem aici de-a face cu o formațiune de compromis, luând forma paradoxală a unei versiuni politizate și relativ moderate a intransigenței religioase.

Temele „esotero-complotiste" nu sunt egal distribuite în acest vast spațiu politic neomogen: ele sunt prezente, mai ales, în sfera tradiționalismului și a neonazismului, dar n-am putea trece cu vederea marea receptivitate a mediilor naționaliste față de miturile conspiraționiste, în special când acestea iau forma atrăgătoare a diabolizării Noii Ordini mondiale prin intermediul căreia se exprimă antiamericanismul radical din ultimii cincisprezece ani. În plus, mai trebuie subliniate importante excepții de la principiul afinității speciale între complotism, tradiționalism și neonazism, excepții care se înmulțesc imediat ce este solicitată întrepătrunderea dintre politic și intelectual: le întâlnim mai cu seamă în perpetuarea influenței lui Julius Evola, de pildă, la un ideolog precum Aleksandr Duguin.

NOTE

[591] Citat de Robert Shea și Robert Anton Wilson, *The Illuminatus! Trilogy* (1975), New York, Dell Publishing, 1988, p. 5. Născut în 1938 în Tennessee, scriitorul afro-american Ishmael Reed a publicat *Mumbo Jumbo* în 1972. O traducere franceză a cărții a fost publicată în 1998 la Ed. Olivier.

[592] *Conspiracies, Cover-Ups and Crimes: Political Manipulation and Mind Control in America*, New York, Paragon House, 1991, p. 221

[593] *BIIC* se prezenta ca o revistă trimestrială condusă de Dominique Sigaud și publicată de ADI (Asociația pentru Dreptul la Informare) al cărui comitet director era format din: Dean Mac Bride (președinte de onoare), D. Sigaud (președinte al consiliului), vicepreședinți: Claude Bourdet, Georges Casalis, André Jacques, Didier Motchane, Philippe de Saint-Robert, Antoine Sanguinetti. Redacția *BIIC* era evident obsedată de acțiunile întreprinse de CIA, așa cum se înțelege suficient din cuprinsul primei ediții a revistei: „Cum să identifici membrii CIA cu documente publice. Norvegia, spionajul (ne)voit pentru Statele Unite. Control mental. (...)"

[594] Marshall, 1982, pp. 10–11

[595] Caine, 2005

[596] Tânăra de 36 de ani, Luminița Solcan, absolventă de învățământ superior, a declarat că n-a avut intenția să-l ucidă pe preotul Roger, în pofida faptului că a lovit de trei ori cu cuțitul, una dintre loviturile (cea de la gât) dovedindu-se mortală pentru acest om demn de toată admirația, în vârstă de 90 de ani, și în prezența a aproape 2 500 de persoane adunate la obișnuita rugăciune de seară.

[597] Tema se regăsește la majoritatea specialiștilor în „societăți secrete" din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea: Père Deschamps, Claudio Jannet, Monseniorul Meurin, abatele Barbier, Monseniorul Jouin etc. V. *supra*, cap. III.

[598] Allport/Postmann, 1965b (1947), p. VII

[599] Froissard, 2002, p. 206 *sq.*

[600] V. de ex. James Perloff, al cărui pamflet *(The Shadows of Power: The Council of Foreign Relations and the American Decline)*, tipărit în 10 000 de exemplare în octombrie 1988 (prima ediție), atinge, doi ani mai târziu, 100 000 de exemplare.

[601] Acest imperativ, „Nu vă încredeți în nimeni", este o ilustrare a gândirii bănuitoare sau a ultrascepticismului de principiu al concepției despre complot.

[602] Oameni puternici acționând în ascuns și total lipsiți de scrupule

[603] Despre acest roman celebru al lui Robert Shea și Robert Anton Wilson, v. *supra*, cap. IV.

[604] Călătorie inițiatică întreprinsă mai întîi de membrii comunității Inelului, apoi de cuplul format din eroul Frodo și prietenul său, grădinarul Sam.

[605] V. Smadja, 2001; Ernould, 2003, pp. 191–245.

[606] Lenoir, 2005, p. 280. Orfanul Harry Potter își face educația de magician (mai degrabă decât de vrăjitor) la școala de magicieni (și nu de vrăjitorie) Poudlard, care, nevăzută pentru ochii oamenilor obișnuiți, constituie „o lume magică, vrăjită, în care sunt prezente toate ingredientele din *heroic fantasy:* magie, pădure fermecată, creaturi inteligente, „elfii de casă", uriași, licorni, dragoni, centaur și, ca la Tolkien [personajul Sauron], o încarnare a Răului, Voldemort" (Lenoir, 2005, pp. 347–348). Despre școala de magie unde și-a făcut ucenicia Harry Potter, v. Ernould, 2003, pp. 24–25, 192 *sq.*

[607] Lenoir, 2005, p. 280

[609] Faivre, 2005, p. 8

[610] Lévi, 2000, p. 681

[611] Despre avatarurile recente ale mitului templier, fondarea Ordinului Reînnoit al Templului (ORT) în prelungirea Ordinului Rosacrucian AMORC și condițiile creării de către Luc Jouret și Jo Di Mambro, a Ordinului Templului Solar (OTS), v. Caillet, 1997. Despre OTS, v. Mayer (J.-F.), 1996, și Debray, 2005.

[612] Kapf, 2005, p. 4

[612] Extras dintr-un articol nesemnat, intitulat „Benjamin Gates și Secretul Templierilor".

[613] Despre „cifra Fiarei" („666"), despre care se credea că anunță apariția Antichristului, v. *infra*, în capitolul de față.

[614] Acest roman este povestea a trei prieteni care, pentru a-și alunga plictisul, au imaginat o conspirație planetară pentru dominarea lumii care, întinzându-se pe secole întregi, îi aduce în scenă mai ales pe templieri, pe rosacrucieni, pe francmasoni etc., fără a-i ocoli nici pe Înțelepții Sionului.

[615] În *Pendulul lui Foucault*, Umberto Eco este tributar cărții lui Norman Cohn despre *Protocoalele Înțelepților Sionului* (Cohn, 1967), dar nu evită să reproducă unele inexactități pe care aceasta le conține. O reținem și o îndreptăm pe cea mai nevinovată dintre ele: titlul cărții lui Maurice Joly, plagiat de falsificatorul care a fabricat *Protocoalele,* nu este *Dialogue aux Enfers entre Montesquieu et Machiavel* (Cohn, 1967, p. 77; Eco, 1992, p. 605), ci *Dialogue aux Enfers entre Machiavel et Montesquieu.*

[616] Hatem, 2002, pp. 182–188

[617] Hatem, 2002, pp. 188–189

[618] Hatem, 2002, p. 16

[619] Hatem, 2002, p. 355

[620] Hatem, *ibid.*

[621] Hatem, 2002, p. 351

[622] Hatem, *ibid.*

[623] Hatem, 2002, pp. 347–348

[624] Hatem, 2002, p. 367

[625] Hatem, 2002, pp. 367–368

[626] Hatem, 2002, p. 18

[627] Pentru o punere în discuție a conceptului de „rasism simbolic", v. Taguieff, 2002a.

[628] Hatem, 2002, pp. 16–17

[629] V. Webb, 1988 (1974), pp. 28, 343–345, 353–357; 1981 (1976), p. 327; Muray, 1999, *passim*; Rosenthal, 1997, pp. 15–16.

[630] V. Poliakov, 1968, pp. 378–389; Rosenthal, 1997, p. 15.

[631] V. *supra*, cap. III; Taguieff, 2004b și 2004c.

[632] Cohn, 1967, p. 193; Rogalla von Bieberstein, 1978, p. 221; Morvan, 1995, p. 160; Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, p. 110

[633] Alfred Rosenberg, citat de Jacob Katz, 1995, p. 302 (care citează din Rosenberg: *Die Spur der Juden im Wandel der Zeit*, Munchen, 1920, pp. 88–109, și *Das Verbrechen der Freimaurerei*, München, 1921, p. 9).

[634] Paris, Plon, 1860

[635] Paris, Plon, 1863

[636] În *Le Juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens* (1869, pp. 184–219), Gougenot des Mousseaux consacrase un capitol întreg „asasinatului talmudic".

[637] În cartea sa despre „societățile secrete și mișcările subversive", Nesta Webster menționează tezele lui Gougenot despre „evreul cabalist" și adaugă că prima ediție a cărții polemistului catolic, lovit de o moarte subită înainte de-a fi putut să publice o a doua ediție, ar fi fost „distrusă de evrei" (Webster, 1964, p. 10, nota 4).

[638] Monniot, 1914, pp. 316–324

[639] Pasaje citate: Monniot, 1914, pp. 320–322

[640] Taxil, 1886b, pp. 292–318 („Asasinatele masonice")

[641] Taxil, 1886b, p. 317

[642] Taxil, 1886b, p. 7

[643] Taxil, 1886b, cap. VII, pp. 273–318

[644] Desportes, 1889, p. 251

[645] André/Beaufils, 1995, p. 131

[646] Joly, 1998, p. 276

[647] Viau, 1910, p. 342

[648] Laurant, 1992, p. 123

[649] Laurant, 1982; 1993, pp. 51–52, 54. V. și Le Forestier, 1990, pp. 147, 154.

[650] Despre cele trei volume din *Livre jaune*, v. *supra*, cap. I.

[651] Capitolul 40 al aceleiași publicații, *Livre jaune nr°7*, se intitulează: „De ce a murit Anna Lindh?" (pp. 331–333). Răspunsul este clar: ea ar fi fost eliminată din cauza poziției sale propalestiniene și ostile Israelului.

[652] V. *The Big Book of Conspiracies*, 1995; *Le Dossier ovni*, 1996; Icke, 1999 (și 2001); Ronecker, 2001; Hatem, 2002; Deyo, 2004.

[653] Cooper, 1989, 1991, 1995

[654] Pentru lucrările de ufologie în limba franceză, v. mai ales Guieu, 1990 și 2000.

[655] V. *supra*, cap. I. Jan Udo Holey nu și-a luat, desigur, întâmplător, ca principal pseudonim, numele unui personaj din *Dracula* (1897) lui Bram Stocker, capodoperă indiscutabilă a literaturii fantastice: doctorul Van Helsing, figură de Înțelept și imagine a Părintelui, dar și imagine luminoasă a lui Dumnezeu (Claude Aziza, *in* Stocker, 1992, p. 563). În acest roman de groază, doctorul Van Helsing prezintă personajele pozitive ca formând un grup de cavaleri menit să îndeplinească o misiune divină: „Am devenit reprezentanții voinței lui Dumnezeu. El ne-a îngăduit deja să salvăm un suflet, iar noi, precum Cavalerii lui Hristos, avem a salva multe altele. (...) Asemenea

lor, noi vom pleca spre Orient, iar de vom cădea, ca și ei, va fi pentru o cauză nobilă" (Stocker, 1992, p. 420; trad. ușor modificată).

[656] Definiția „istoriei oculte" pe care o găsim într-un site specializat, în legătură cu cartea lui Trevor Ravenscroft, *La lance du destin* (Ravenscroft, 1973-1977), carte ce rescrie istoria hitlerismului ca relatare despre cucerirea și însușirea apoi de către Hitler a „lăncii lui Longinus" (aceea care ar fi străpuns coasta lui Isus), atribuie acesteia puteri misterioase: „Istoria ocultă cercetează felul în care forțele supranaturale influențează cursul evenimentelor din întreaga lume". (http://www.clairvision.org).

[657] V. Trimondi, 2002.

[658] V. mai ales *Livre jaune n°5*, pp. 73-78, 80-88, 256-275.

[659] *Livre jaune n°7*, p. 11.

[660] *Idem*, p. 13

[661] Despre această acuzație de manipulare diabolică ce-i vizează pe evrei sau pe sioniști, v. Taguieff, 2002, pp. 228-229, și 2004c, pp. 641-644.

[662] Cooper, 1991, p. 76

[663] Să ne amintim că Max Weber spune că: „un lucru nu este niciodată «irațional» în sine, ci doar dintr-un punct de vedere «rațional» dat" (Weber, 1967, p. 51, nota 8)

[664] Ducrot, 2005

[665] *Livre jaune n°7*, p. 11

[666] *Idem*, p. 16. „Editorii" insistă aici apăsat pe „redutele" pe care înțeleg să le ocupe: genul „esoterocomplotist" este și o afacere de marketing.

[667] *Idem*, p. 14

[668] *Idem*, pp. 14-15

[669] Bellmund/Siniveer, 1997, p. 199

[670] Bernard Milot, *in* Deyo, 2004, pp. 7-8

[671] V. de ex.: http://.asoc.wanadoo.fr/sos/pt666.htm; http://catholiquedu.free.fr/cultes/Octopussy/PROTOCOLTORONTO.htm; http:/persocite.francite.com/ApocalypseRevaltions/protocolhtm; http://esotersime-exp.com/francais/main/emissions/semaine/monast/semaine/htm. Reproducem în Anexe aceste două documente prezentate de Serge Monast.

[672] V. Serge LeGuyader, în *Murmures d'Irem*, nr. 8, 1998 (revistă on-line: http://www.oeildusphinx.com/maitre.html). Serge LeGuyader, care se prezintă ca „inginer și economist specialist în paranormal", este, mai cu seamă, autor al lucrării *Dialogues aves les morts. Enquêtes sur l' au-delà* (2003).

[673] V. *infra*, Bibliografie, I, „Monast".

[674] Jacques Delacroix, *Naufrage d' un système (Naufragiul unui sistem)*, vol. 1, Colecția L.I.E.S.I., Châteauneuf, Ed. Delacroix, 2003, p. 70. Acest autor catolic angajat, specializat în conspirație și apocalipsă, a publicat un număr din broșurile lui Serge Monast.

[675] Articolul este astfel prezentat: „SERGE MONAST JURNALIST DE INVESTIGAȚII INTERNAȚIONALE - Decedat în împrejurări ciudate. Extras din arhivele de Esoterism experimental. Tema: CONȘTIENTIZAREA PRIN ȘOC cât mai este timp. Invitat: Serge Monast, jurnalist de investigații internaționale, autor de documente dezvăluitoare. EXTRASE DIN CONFERINȚE: *Societatea tehnotronică este împotriva omului*, 12 min.; *Față cu Noua Ordine mondială*, AUDIO de 6 min."

[676] Titlul american: *Conspiracy Theory,* de Richard Donner

[677] Despre „Blue Beam Project" (Proiectul Rază Albastră), prezentat ca un proiect secret al NASA având drept scop stabilirea unui control total asupra minților și, mai exact, „înșelarea lumii printr-o mistificare high-tech", printr-o „conspirație planetară" conform profeției despre venirea Antihristului, v. „Le Projet Blue Beam", http://www.bibleetnombres.online.fr/bluebeam.htm.

[678] Asemenea lui Stan Deyo, Serge Monast interpretează mersul istoriei contemporane plecând de la „semne și miracole înșelătoare" (Pavel) ce anunță, potrivit Apocalipsei (ultima carte a Noului Testament atribuită evanghelistului Ioan) venirea Antihristului, falsul Hristos, „maimuțărind pe Dumnezeu", „cel ce se opune și se ridică împotriva a tot ce se numește Dumnezeu" (după Pavel, epistola a 2-a către cei din Tesaloniceni, 2, 1–12). De unde toate cercetările sale despre „numărul Fiarei": „666" (Apocalipsa, cap. 13). Despre numărul Fiarei, v. Armogathe, 2005, pp. 103–109, 298–299. Pentru a avea un exemplu de ceea ce înseamnă delirul contemporan pe tema numărului satanic, v. „Tout! Le 666!", http://gematrie.online.fr/666pro5.htm.

[679] Dreapta radicală, *radical right, Rechtsradikalismus, destra radicale;* extrema dreaptă, *extreme right/far right/right-wing extremism, Rechtsextremismus, estrema destra.* V. Ferraresi, 1984; Ignazi, 2000 (1994); Moreau, 1994; Perrineau, 2001; Milza, 2002; Davies/Lynch, 2002

[680] V. Mudde, 1996; Taguieff, 2002b, p. 70 *sq.*; Mayer (N.), 2002, p. 281 *sq.*

[681] V. Rials, 1984 și 1987, care arată că „oroarea voinței" este preferata gândirii contrarevoluționare sau tradiționaliste, antimodernă și, mai ales, antidemocratică.

[682] Despre forma dintâi a gândirii reacționare, v. Cioran, 1977 (1957). Pentru o informare istoriografică, v. Remond, 1982, pp. 46–83; Rials, 1985 și 1987; Gengembre, 1989.

[683] Despre tradiționalism în general, v. Sedgwick, 2004, pp. 3–69. În măsura în care evreii sunt percepuți ca principalii „agenți ai modernității" sau ai modernizării, antisemitismul funcționează, din ultimii treizeci de ani ai secolului al XIX-lea, ca forma politică dominantă a tradiționalismului. Despre antisemitismul rusesc, v. Marks, 2003, pp. 140–175.

[684] În ce privește tradiționalismul catolic, v. *infra,* Bibliografie I: Barruel și Maistre.

[685] Cei mai mulți dintre tradiționaliștii necreștini ai secolului al XX-lea (dar și câțiva creștini cum ar fi Jean Borella) îl iau ca referință pe René Guénon, ca gânditor al Tradiției sau al „Tradiției primordiale", al „Tradiționalismului integral": Frithjof Schuon, Titus Bruckhardt, Ananda Kentish Coomaraswamy, Julius Evola.

[686] Acest naționalism de orientare antimodernă axat pe imperativul conservării identității (ce s-ar putea formula ca „datorie a națiunilor de a rămâne ele însele") nu trebuie confundat cu naționalismul de eliberare (denumit, în Franța, „republican") care îi este diametral opus și care se referă la „dreptul popoarelor de a hotărî pentru ele însele" (sau ceea ce se cheamă „principiul naționalităților"). Naționalismul lui Maurras aparține categoriei „tradițio-naționalismului" (Taguieff, 1990a).

[687] Expresie pusă în circulație de Emil Poulat (1971 și 1982, pp. 32–35), al cărui „integralism" ar putea fi un echivalent; v. și Guasco, 2001.

[688] Compagnon, 2005

[689] V. Evola, 1977 și 1991, în special pp. 37–133. În *Le Mystère du Gaal et l' idée impériale gibeline,* Evola se străduiește să „decreștineze" Graalul pentru a-l reinterpreta din perspectiva unei inițieri războinice și cavalerești zise „gibelină": „Esența cea mai de preț a Graalului [este] relația lui cu

regalitatea transcendentă", și, în esență, gibelinismul n-a fost decât o reapariție a idealului saacru și spiritual [...] a autorității proprii șefului unei organizații politice cu caracter tradițional" (Evola, 1977, pp. 265–266).

690 În 2002, Aleksandr Duguin (născut în 1962), vechi membru al „Pamiat", devenit teoretician al „național-bolșevismului", a publicat *Philosophie du traditionalisme*. Despre Duguin (Dugin), 1991–2002, v. Bibliografie I. Traducător al lui Guénon și al lui Evola, Duguin este cel mai prolix dintre teoreticienii neoeurasismului rusesc, în perspectiva „antimondialistă" a mediilor de extremă dreaptă. Primele sale articole din revista *Elementy*, fondată de el în 1991, arată rolul determinant al influenței lui Evola. Dar concepția sa despre „geografia sacrală" vădește o influență din partea lui Madame Blavatsky. V. Laqueur, 1996, pp. 57, 161–165, 233, 272, 287–289; Rosenthal, 1997, pp. 414–418; Rossman, 2002, pp. 38–71; Laruelle, 2001 și 2006; Sedgwick, 2004, 221–237.

691 Goodrick-Clarke, 2002, p. 67 *sq.*, pp. 104–105

692 Rémond, 1982, pp. 99–121; Taguieff, 2002d

693 Sternhell, 1978

694 Rémond, 1982, pp. 148–180

695 Perrineau, 2001; Milza, 2002; Mayer (N.), 2002

696 Taguieff, 2002b și 2004d

697 Ribuffo, 1983; Barkun, 1994; George/Wilcox, 1996, pp. 7–94, 171–381

698 Mayer (N.), 2002; Taguieiff, 2005a, pp. 187–233

699 Duguin a integrat această viziune complotistă în doctrina sa politică la începutul anilor 1990. V. articolul lui Duguin, „Ideologia guvernului mondial", publicat în 1991 în *Elementy* (tr. engl., 1998). În 1991, în eseul său polemic *The New World Order*, demagogul american Pat Robertson (născut în 1930), celebru reprezentant al dreptei creștine fundamentaliste (fondator al Christian Coalition), denunța „marea finanță evreiască" (Nathan Mayer Rothschild, Paul M. Warburg, Jacob Schiff) ca fiind centrul de gravitate al marii conspirații iudeo-masonico-comuniste (Robertson, 1991, pp. 123–125). Pentru Rusia, v. Laqueur, 1996, pp. 56–64; Laruelle, 2001 și 2006. Pentru Statele Unite, v. George/Wilcox, 1996, pp. 81–88; Boston, 1996; Durham, 2000.

700 Confuzia derivă din paradoxul ce constă în a presupune existența „fascismului de după fascism" (Schnapp, 1998).

701 Despre interpretările fascismului, v. De Felice, 2000 (1969); Gregor, 1997 (1974); Griffin, 2003 (1991); Gentile (E.), 2004 (2002).

702 Ignazi, 2000 (1994); Milza, 2002, pp. 264–289

703 Rémond, 1982, pp. 195–230. Pentru un comentariu asupra modelului lui René Rémond, v. Dobry.

704 Sternhell, 1983 și 1984

705 Perrineau, 2001; Taguieff, 2004d

706 Goodrick-Clarke, 2002, p. 53

707 Descoperirea textelor politico-esoterice ale lui Evola i-a determinat, de pildă, în anii 1980, pe unii tineri militanți ai Frontului Național (Marea Britanie) să-și reîntemeieze doctrina „naționalistă" (Eatwell, 1996); Goodrick-Clarke, 2002, pp. 68–69).

708 Fost militant al mișcării conduse de Maurras, orientat apoi spre neofascism, Malliarakis a sfârșit, la începutul anilor 1990, prin a se alătura Frontului Național.

709 V. *infra*, Bibliografie I, la intrarea „Bouchet". V. Taguieff, 1994; François, 2005.

[710] Moreau, 1994

[711] Coogan, 1999. Textul intitulat „Proclamația Londrei", manifest al Frontului European de Eliberare (1949), a fost tradus în franceză în culegerea de texte a lui Yockey (și de articole despre Yockey) publicată sub titlul *Le Prophète de l' Imperium* (Yockey, 2004, pp. 37–74). Pentru perioada 1960–1978 în Statele Unite, v. Simonelli, 1999, și Schmatz, 1999. Pentru o perspectivă de ansamblu asupra neonazismului american, v. Saleam, 2001. Despre Gorgee Lincoln Rockwell și American Nazi Parti, v. Gooderick-Clarke, 2002, pp. 7–29; pentru Marea Britanie, v. *ibid.*, pp. 30–51, și Thurlow, 1998.

[712] Gooderick-Clarke, 1998 și 2002, pp. 52–71, 88–106

[713] Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998; Pfahl-Traughber, 2002; Meining, 2004

[714] Despre activitățile satanisto-naziste ale lui David William Myatt (născut în 1952), fost lider al grupării neonaziste Combat 18 și care a fost și șeful sectei rasiste Reichsfolk și creatorul Legiunii lui Adolf Hitler, care, după convertirea sa la islam, semnează Abdul-Aziz Ibn Myatt sau Abdul Aziz, v. Gooderick-Clarke, 1998, pp. 215–216, 225, și 2002, pp. 216–231, 342–343; Taguieff, 2004c, pp. 788–789.

[715] V. Gooderick-Clarke, 2002, pp. 151–172. Raoul Girardet (1986, p. 41 *sq.)* a arătat că spațiul subteran joacă, „în simbolul legendar al conspirației, un rol mereu esențial".

[716] Încetul cu încetul, discutabila noțiune a „Revoluției conservatoare" s-a impus specialiștilor în istoria Germaniei din secolul al XX-lea (Republica de la Weimar și național-socialismul) cu referire la teza inițială a lui Armin Mohler (1950; ediție nouă în 1993). Pe când toate curentele „Revoluției conservatoare" germane se prezentau ca variante ale naționalismului germanic, moștenitorii contemporani ai acestora se desemnează ei înșiși ca „revoluționari-conservatori" sau sunt astfel caracterizați de istorici și de politologi. Despre conceptul de „Revoluție conservatoare" în recentele dezbateri istoriografice, v. Dupeux, 1992; Koehn, 2003.

[717] Teoreticienii de referință pe această temă sunt fie Jean Thiriart, fie Julius Evola. Pe tema „Europei imperiale" ca fiind „cea de-a treia cale", v. Taguieff, 1994, pp. 209–213, 265–268.

[718] Este cazul lui Alain de Benoist (urmat de o parte a GRECE) de la finele anilor 1980 (Taguieff, 1994, pp. 254–265). V. numărul special al revistei *Eléments* (nr. 77, aprilie 1993) pe tema „Imigrația", mai ales articolele lui Alain de Benoist: „Dreptul la indiferență" (pp. 24–25), „Ce este identitatea?" (pp. 44–47), „Pluralism sau asimilare?" (pp. 50–52), „Cetățenie, naționalitate, integrare" (pp. 53–57), „Modelul comunitar" (pp. 58–62).

[719] Aleksandr Duguin este ilustrativ pentru îmbinarea noțiunilor: tradiționalist, naționalist, „național-bolșevic", neofascist și „revoluționar-conservator". Motiv pentru care a fost etichetat în presă drept roșu-întunecat", ceea ce este, mai degrabă, expresia unui disconfort decît a unei categorisiri din punct de vedere politic. V. Taguieff, 1994, pp. 29–43, 308–314.

[720] Taguieff, 1994; Laqueur, 1996, pp. 162–164; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 69–71; Sedgwick, 2004, p. 222 *sq.*

VI
Esoterismul la vedere
tentații, derive, efecte perverse

„Pe-aici îmi sunteți, încă tot pe-aici?
Voi, spirite de rând,
Să dispăreți n-aveți de gând?
Nici chiar în epoca luminii?
Un neam drăcesc de reguli nu întreabă."

GOETHE, *Faust*[721]

Să pornim de la un paradox pe care-l întâlnește oricine studiază fenomenul „esoterism": deoarece termenul trimite la „o categorie de cunoștințe rezervate unei elite"[722], implicând accesul „inițiaților" la o cunoaștere considerată „ocultă" întrucât presupune „forțe ascunse ori secrete ale naturii sau ale cosmosului (...) pe care instrumentele științei moderne nu le poate nici măsura, nici identifica"[723] și, pentru care, „esoterism", urmându-i pe istoricii cei mai exigenți, desemnează o „formă de gândire" ce poate fi aproximativ definită[724] și, cel puțin pentru „esoterismul occidental", de la sfârșitul anilor 1980, un domeniu de studiu și cercetare instituționalizat în sânul învățământului universitar[725], „esoterism" a devenit o marcă bună pentru stimularea vânzărilor, caracteristică a unei întregi categorii de mărfuri culturale aflate la îndemâna tuturor. El este o sursă nesecată de teme atrăgătoare, în lumea jurnalistică a cărei propensiune pentru alcătuirea de „dosare" despre francmasonerie sau parapsihologie, secte, satanism sau astrologie, este bine cunoscută. Iată cum ceea ce era considerat un

mister de nepătruns devine subiect de vulgarizare. Misterul, pe cât se știe, îndeamnă la visare[726], iar secretul stârnește curiozitatea și îndeamnă la necontenită cercetare[727].

A descifra, a decodifica, a decripta: iată una dintre căile care, la moderni, joacă rol de inițiere (acces la sacru), cu promisiunea cunoașterii mântuitoare[728] și ducând, dacă este adevărat că gnosticul credincios este acela care crede ce știe, la o formă pe jumătate secularizată a gnozei, ilustrată de marile ideologii politice moderne (mai cu seamă de comunism)[729]. Dimensiunea gnostică este aici inseparabilă de orientarea soteriologică (legată de doctrinele salvării): cunoașterea este echivalentul salvării, trecând prin iluminare. Pentru grupul restrâns al discipolilor „treziți" care își deschid cale spre cunoașterea ascunsă a adevărului revelat și ocultat în același timp, ceea ce echivalează cu o inițiere, mântuirea este asigurată. Acesta este ciclul învățăturii hermetice: după experiența unei revelații originare, Maestrul procedează la o ocultare a ceea ce a văzut și a înțeles, ceea ce justifică inițierea, deschiderea căii inițiatice – pentru inițiat, „accesul la o lume secretă, necunoscută lui câtă vreme fusese profan"[730]. Există un număr de autori care, plecând de la etimologii adesea fanteziste, au scos în evidență chiar dimensiunea inițiatică proprie oricărui esoterism *(initiare:* „a începe, a introduce")[731]. Termenul „esoterism", provenind din grecescul *eisotheo* („fac să intre", „pătrund în"), este, în limba franceză, de creație relativ recentă (1828)[732], cum atestă unele dicționare printre care și *Dictionnaire des mots nouveaux* al lui Jean-Baptiste Richard de Randonvilliers care, în 1842, menționează sensul comun al termenului ca fiind oarecum sinonim cu „ocultism"[733]. Mai precis, istoricul Jean-Pierre Laurant a întâlnit „esoterism" ca substantiv într-o lucrare a profesorului Jacques Matter din Strasbourg (1791–1864), specialist în școlile alexandrine: *Histoire critique du gnosticisme et de son influence sur les sectes religieuses et philosophiques des six premiers siècles de l'ère chrétienne*, publicată în 1828[734]. Matter ar fi putut astfel să fie creatorul acestui termen[735] prin care desemna o „liberă cercetare sincretică, preluând din adevărurile creștinismului, dar și ceva din gândirea greacă, în special din pitagorism"[736].

Dar adjectivul „esoteric" a fost utilizat mai înainte, în 1742, de către un autor masonic, La Tierce, care, în *Nouvelles obligations et statuts de la très vénérable corporation des francs-maçons*, deosebind „două feluri de doctrine" existente la francmasoni: o categorie, denumită „exoterică și care poate fi transmisă celorlalți și cealaltă, esoterică sau secretă, rezervată membrilor lojilor"[737]. În secolul al XVIII-lea, observă lingvistul Alain Rey, adjectivul „esoteric"[738] este folosit „ca

noțiune filosofică pentru a caracteriza învățătura profesată în cadrul unora dintre școlile Greciei antice, rezervată numai inițiaților *(doctrina esoterică a lui Pitagora, a lui Platon)*". Același autor adaugă: „prin extensie, termenul se aplică acelor cunoștințe transmise prin tradiție orală adepților inițiați, din care, la sfârșitul secolului al XIX-lea, a rezultat sensul netehnic de «obscur, hermetic» (1890), vorbind despre limbaj, despre poezie".[739]

Un „ocultist", Alphonse-Louis Constant sau „abatele Constant", ideolog creștino-socialist până în 1848[740], cunoscut sub pseudonimul pe care și l-a luat din 1852: Eliphas Lévi (1810–1875), primul exponent al neoocultismului[741], este cel care, la mijlocul secolului al XIX-lea, a introdus termenul „esoterism" în sensul în care este folosit și astăzi, pentru ansamblul de tradiții, de curente, școli și doctrine desemnat mai înainte cu expresii ca *philosophia perennis* sau *philosophia occulta*[742]. Potrivit tradiției, ea avea ca obiectiv descifrarea misterelor din natură și din istorie. În *Dogme et rituel de la haute magie* (1856)[743], tot lui Eliphas Lévi i-a revenit strădania de a defini „ocultismul", un termen care începe să circule către 1842[744], ca știință a magilor, o alăturare de rațiune și credință[745]. Iată ce scrie magul în Discursul preliminar al cărții sale:

> Am cutezat să răscolim prin resturile vechilor sanctuare ale ocultismului; doctrinelor secrete ale caldeenilor, egiptenilor și evreilor le-am cerut tainele transfigurării dogmelor, și adevărul cel ce există de-a pururi ne-a dat răspuns: adevărul, care este unul și universal ca și ființa; adevărul care aparține atât științei, cât și religiei; adevărul, părinte al rațiunii și al dreptății; adevărul viu cel cuprins în forțele naturii (...)[746].

Magul anunță apoi cu entuziasm vestea cea bună a apariției cunoașterii mântuitoare: „Dezvăluind lumii legea universală a echilibrului și a armoniei contrariilor, abordarea magică[747] tinde spre o reîntemeiere a tuturor cunoștințelor și, prin reforma matematicilor, vestește o revoluție în toate ramurile cunoașterii omenești". Nouă gnoză sau un misticism, în chip paradoxal, scientist și tradiționalist în același timp? În acest context, „magic"[748] este folosit ca sinonim pentru „ocult", termen care, în vocabularul curent, s-a impus în cele din urmă.

Derive și tentații

În cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea și mai ales în anii 1880–1900, când s-au înmulțit societățile ocultiste de popularizare, „transformându-i pe

inițiați în toboșari de bâlci"[749] și pe „Nobilii Călători"[750] în scamatori și prestidigitatori[751], ocultismul a devenit suspect, iar termenul „ocultism" a căpătat un sens peiorativ. În anii premergători Primului Război Mondial și mai ales din 1910, se poate constata un „declin al ocultismului"[752]. După moartea magului Papus (15 octombrie 1916), Ordinul martinist a cunoscut „cele mai mari vicisitudini", căci discipolii i-au disputat moștenirea, iar ocultismul și-a pierdut o mare parte din puterea de seducție[753] – urmând să înflorească din nou, în anii treizeci. De aici reacția critică a lui René Guénon (1886–1951), care, în *Le Théosophisme* (1921) și în *L'Erreur spirite* (1923) își îndemna cititorii să distingă „adevăratul esoterism, cu autentică dimensiune spirituală, de practicile îndoielnice din științele oculte, care, pe urmele magiei din perioada Antichității[754], ar avea să ducă la dobândirea de puteri neobișnuite". Criticile aduse de Guénon își păstrează valabilitatea în raport cu sincretismul facil și confuz al culturii New Age ce derivă, întâi de toate, din teosofismul și ocultismul pseudooriental al acestuia, presărat cu ingrediente ca: vârsta sau Era astrologică a Vărsătorului, definită în perioada interbelică, de Paul Le Cour și de unii astrologi americani și belgieni, *channeling*-ul, un mod de comunicare cu lumea de dincolo ce ar permite indivizilor să intre în legătură cu entități spirituale, reîncarnarea (în care mai mult de un european din cinci declară că ar crede!), o cosmologie construită cu îngeri și duhuri, credința într-un Hristos cosmic ce însuflețește universul, ca o formă subtilă de energie etc.[755]. Între „esoterism" și „ocultism", granița a rămas însă indeterminată: la unii autori contemporani, cei doi termeni sunt utilizați ca sinonimi chiar dacă fiecare autor are vocabularul său preferat[756].

După Robert Amadou, ocultismul nu ar putea fi redus la „o cunoaștere" a tuturor faptelor, nerecunoscută de vreo știință oficială": el este „o viziune despre univers și o regulă de viață"[757]. Astfel abordat, ocultismul poate fi definit ca „ansamblul doctrinelor și al practicilor întemeiate pe teoria corespondențelor"[758]. Rămâne totuși alternativa: abordarea esoterismului, asimilat ocultismului, în specificul său occidental, presupunând că „ocultismul occidental" constituie „o ramificație a ocultismului universal însă mult mai unitar"[759] sau înțelegerea esoterismului „universal" ca fiind definit prin câteva constante[760]: autori impersonali, opoziția dintre profani și inițiați, subtilul, corespondențele, numerele, științele oculte, artele oculte și inițierea. Caracterul vag al conceptului de esoterism face ca sfera lui să fie foarte largă: în istoria occidentală întâlnim, bunăoară, neopitagorismul, hermetismul alexandrin și hermetismul medieval, gnosticismul primelor secole ale erei creștine, neoplatonismul păgân, alchimia, curentele mistice medievale, speculațiile florentine, Cabala evreilor și celelalte, simbolistica masonică, dar și teosofia și ocultismul[761]. Dar abia în secolul al

XVI-lea, domeniul impropriu definit a ceea ce, într-un „corpus de referințe" pe care istoricii au datoria de a-l constitui și a-l analiza, va fi mai târziu denumit „esoterism"[762], a început să devină autonom în raport cu religia oficială[763]. Împreună cu Emile Poulat, pentru o concluzie cât mai satisfăcătoare am putea porni de la postularea existenței unei „gândiri esoterice" (așa cum există una științifică, utopică, mistică, teologică ori scolastică etc.), adică de la abordarea esoterismului ca o „formă de gândire" reprezentând o reelaborare modernă a gândirii simbolice[764]. Poulat reconstituie cu acuratețe marile etape de la apariția primei forme de expresie a esoterismului ca fenomen modern:

> Gândirea esoterică poate fi recunoscută și identificată după demersul specific ce se construiește construind, în același timp, și corpusul ei, în opoziție cu celelalte forme de gândire. Ea se constituie prin două mari rupturi epistemice: cu teologia și cu știința, căci în raport cu acestea își face ea apariția în vremea Renașterii (...) și se afirmă în următoarele două sute de ani (...): ea este, dacă se poate spune astfel, fața ascunsă a Luminilor, un aspect a ceea ce numim îndeobște iluminism (în timp ce în Italia *illuminismo* are un sens ceva mai cuprinzător decât înțelegem noi prin Lumini). (...) ea ajunge apoi (...) la Revoluția Franceză, la societățile secrete și la complotul lor satanic împotriva creștinismului și a creștinătății, împotriva credinței și a civilizației creștine. În acest stadiu, totul devine încețoșat și încep rătăcirile[765].

Dacă în nici un tip de esoterism nu apare cu necesitate problema inițierii, în sensul strict al accesului, prin anumite ritualuri, la cunoștințe secrete sau rezervate, există, în schimb, în toate acestea, dimensiunea esoterică a unei iluminări sau renașteri în și printr-o cunoaștere care eliberează și mântuiește („gnoza") sau permite „punerea în acțiune a unor forțe de natură secretă și misterioasă (magie, alchimie, astrologie, teosofie)"[766]. Definită, în general, ca „transmitere" sau „comunicare a sacrului"[767], inițierea aruncă o punte între religios și esoteric (în sensul modern al termenului). Esoterismul implică, în general, o relație cu ocultul și postulează existența unui „sens ascuns" ori că „adevăratul sens" este ascuns. Rămâne însă problematică relația dintre esoterism și ocultism, abordată foarte diferit de istorici și de sociologi. Ea poate fi gândită elementar, prin schema relației dintre teorie și practică, ceea ce-i face pe unii sociologi să definească drept „esoterice" „sistemele credințelor filosofico-religioase care implică metode și practici oculte"[768]. Conceptul de esoterism poate fi, de asemenea, definit în sens larg, cu trimitere la toate tipurile de gândire tradiționale și non-„raționale" (în sensul modern al termenului, modelul normativ al raționalității fiind limbajul

fizicii matematice). Istoricul Jean-Pierre Laurant propunea, la începutul anilor 1980, ca termenul de „esoterism" să fie utilizat doar la desemnarea „naturii demersului"[769], iar termenul „ocultism" să facă referire la obiectul acestui demers[770]. Dar, mult mai satisfăcător, ocultismul ar putea fi înțeles în baza presupoziției că esoterismul este o „atitudine a minții" sau „un fel de a reprezenta" (Faivre), ca înfățișarea sau „alura" luată de multitudinea curentelor esoterice către 1840, când începe epoca a ceea ce a fost denumit „secularizare" și care a făcut ca „abordarea esoterică" (Laurant) să aibă în vedere forme de cunoaștere diferite de cea teologică[771]. Sociologii, psihologii și istoricii care studiază într-un cadru universitar „curentele esoterice și mistice" contemporane[772] nu propun criterii de necontestat după care să fie deosebite „noi mișcări religioase", dintre care unele ar trebui, mai corect, considerate „magice"[773]. Aceste noțiuni descriptive („curente esoterice", „noi mișcări religioase", „noi mișcări ale magiei", „nebuloasa mistico-esoterică"), aplicate manifestărilor culturale, se suprapun inevitabil.

În rândul maselor, este ușor de produs un bestseller, cu elemente de doctrine sau cu motive esoterice, cu reprezentări ale ideii de sacru, și ale aceleia de secret. Acest gen de bestseller este însoțit de o promisiune făcută cititorilor: iluminați în urma lecturii, aceștia vor deveni capabili să descifreze cele nevăzute, să pătrundă arcanele Istoriei. Metoda favorită este aceea, întâlnită în toate practicile divinatorii, a interpretării semnelor și simbolurilor[774]. Cititorii sunt mulțumiți: ei sunt convinși că intră în posesia unor mijloace de cunoaștere a trecutului, de înțelegere a prezentului și de prevedere a viitorului. Ghicitul devine astfel la îndemnâna oricui. Consumul masiv de astrologie o dovedește de multă vreme, într-un context marcat de o descreștinare tot mai accentuată sau, mai precis, de o scădere a influenței instituțiilor creștine[775], în favoarea cotei tot mai crescute a credințelor în paranormal și în „paraștiințe"[776]. Ceea ce înseamnă că procesul de secularizare, slăbind influența instituțiilor creștine, lasă frâu liber gustului pentru „irațional" nutrit din cele mai vechi superstiții, din credințele în supranatural și din cucerirea lumii de dincolo. Cu toate acestea, fără a fi întotdeauna clar, moștenirea creștină dăinuie: ea dă naștere, cum observă Guy Michelat, „unui humus pe care sunt sedimentate noile credințe". Urmare a unei serii de cercetări psihosociologice efectuate între 1982 și 2000 de o echipă a Cevipof[777] asupra credinței francezilor în „paraștiințe" au rezultat următoarele: 1) 26% dintre persoanele intervievate „cred în predicții prin citirea semnelor astrologice și în horoscop"; 2) 41% din persoanele intervievate cred în explicația prin semnele astrologice a trăsăturilor de personalitate; 3) aproximativ 13% dintre persoane au consultat deja un astrolog. O investigație recentă despre „în

ce mai cred francezii", realizată de Sofrès, arată că în jur de o treime dintre persoanele intervievate sunt sensibile la tematica impropriu considerată „esoterică" sau „magică" (am putea-o denumi chiar „scientistă", credința în parașțiințe fiind la fel de mare ca și aceea în știința „normală": dacă numai 15% cred în fantome, în spirite, sunt mai mult de 55% aceia care cred în vindecarea prin magnetism și utilizarea mâinilor, explicarea personalității prin semnele astrologice întrunind aproape 40% la bărbați și aproximativ 55% la femei[778]. Potrivit unui sondaj realizat în 2004 de Ifop, 42% dintre persoanele intervievate cred în existența miracolelor, 59% cred că „ceva" subzistă după moarte, iar 26% susțin că ar fi trăit o experiență supranaturală – mergând de la halucinație la presentiment, trecând prin experiența mistică. Cercetări recente făcute în Statele Unite arată că 15% dintre studenți cred în previziunile astrologiei și că, din totalul populației, 39% dintre adulți cred că astrologia este „științifică" – ceea ce este nu are nici o legătură cu esoterismul în sensul de formă de cunoaștere ireductibilă la știința modernă și la metodele sale. Consumatorii de „horoscoape" vor să cunoască viitorul, ceea ce știința „oficială" nu le poate oferi. De aici, „eterna reîntoarcere" la Nostradamus (1503–1566), medic, vizionar, profet și astrolog[779]. În această zonă a credințelor ce se constituie în afara religiei instituționalizate, nu știința ca atare este pusă sub acuzație, ci știința „oficială", căreia i se reproșează refuzul de a lua în seamă anumite fenomene, în special acelea despre care se crede că sunt dovada unor corespondențe nevăzute între toate planurile sau nivelurile realității, nefiind accesibile decât prin utilizarea anumitor tehnici, a unui anumit instrumentar și cu ajutorul unor ritualuri. Credințele astrologice au la bază tocmai o astfel de concepție despre lume, structurată pe corespondențele cerești și pământești. Recunoaștem aici funcția tradițională a mitului: aceea de a oferi o explicație globală a lumii și a devenirii[780]. Idealul baconian al științei nu este însă cu totul străin acestor credințe care, de asemenea, își propun stăpânirea lumii prin cunoaștere. A putea prezice înseamnă a putea stăpâni ce este cel mai de nestpânită: viitorul.

Asistăm, în societatea comunicării, la o vulgarizare a ceea ce ține, în principiu, de caracteristica secretului, adică a transmiterii „esoterice". Cunoașterea care era privilegiul unui mic număr de inițiați este acum oferită publicului de pretutindeni, căruia nu i se cere decât să știe a citi, și uneori nici atât. Poți întâlni „inițiați" la fiecare colț de stradă. Dar, ca și în culturile tradiționale sau premoderne[781], formele modernizate ale divinației au o funcție socială sau psihosocială: aceea de a da sens succesiunii de evenimente. Învățământului esoteric par a i se substitui serii de „revelații" senzaționale, povestiri ispititoare ce pot lua

forma romanului de ficțiune sau a reconstrucțiilor istorice „alternative" (prin contribuția unor „istorici" care se definesc împotriva lumii istoricilor „oficiali"). Oricum ar sta lucrurile, istoricul, sociologul și etnologul din zilele noastre nu pot decât să fie izbiți de manifestarea în valuri succesive a unei preferințe exagerate pentru orice intră în sfera cuprinzătoare a esotericului. În 1974, întrebându-se în legătură cu „uimitoarea popularitate a vrăjitoriei în cultura și subculturile Occidentului modern", Mircea Eliade formula o remarcă foarte justă: „Interesul actual pentru vrăjitorie aparține unei tendințe mai ample: moda ocultului și a esotericului, cuprinzând astrologia, mișcările pseudospiritualiste, hermetismul, alchimia, înțelepciunea zen, yoga, tantrismul, precum și alte gnoze și tehnici orientale".[782] Acesta este punctul din care trebuie pornit: există o literatură așa-zis esoterică, având multiple aspecte religioase și politice ai căror autori pretind că dezvăluie și transmit cunoștințe despre „logica" profundă implicată în mersul istoriei și chiar în evoluția lumii. Se va vorbi astfel despre un „esoterism de extremă dreaptă"[783], creștin sau anticreștin, naționalist sau rasist, catolic tradiționalist sau neopăgân, despre un esoterism „fascizant"[784] și chiar neonazist. În aproape toate aceste cazuri, dimensiunea antisemită este prezentă, legată de ideea complotului.

Numeroși autori, cu viziuni foarte diferite, de la profesioniști în fabricarea de bestselleruri, la mitomani sau escroci mai mult sau mai puțin abili[785], au contribuit la elaborarea miturilor moderne din care se nutrește „criptoistoria", toate așa-zisele dezvăluiri despre evenimente, personaje și acțiuni aparținând „istoriei secrete". Versiunile populare ale acestei literaturi „esoterice" apar în ultima treime a secolului al XIX-lea, cum o dovedește, de pildă, publicarea celebrei lucrări a lui Edouard Schuré, *Les Grands Initiés*, care va deveni un bestseller dublat de un long-seller[786]. Astfel de mediatori realizează o amplă răspândire a imaginii, jumătate ocultiste și jumătate complotiste, a „Superiorilor necunoscuți" sau a „maeștrilor secreți" popularizați de Madame Blavatsky care presupunea existența unei Mari Frății Albe a Maeștrilor sau „Mahatma" inițiați din Tibet, necunoscută, evident, de către oamenii obișnuiți[787]. Despre acești „Mahatma" se credea că sunt păstrătorii doctrinei unui „budism esoteric" transmis pe căi apropiate spiritismului. Unii dintre maeștri erau însă cunoscuți: Isus, Buddha, Confucius, Jakob Boehme, Cagliostro, contele de Saint-Germain etc. La Madame Blavatsky, fondatoare a Societății de Teosofie la 7 septembrie 1875[789], sentimentele anticlericale se amestecau cu o orientare anticreștină, exploatată de unii polemiști catolici care denunțau atitudinea contra Bisericii a demersurilor „esoterice" de acest fel. Dacă este adevărat că „felul în care se

relatează istoria modelează istoria" (Jean-Pierre Faye), ne-am putea atunci întreba despre efectele răspândirii masive a povestirilor care transformă în mit cursul istoriei. Fabricarea, exploatarea și eficiența simbolică a miturilor politice moderne au fost analizate mai cu seamă în cadrul cercetărilor asupra formelor totalitarismului din secolul al XX-lea. Acestea ar putea reprezenta doar unul dintre modurile posibile de utilizare a forței miturilor. Și, desigur, nu ultimul, așa cum pare a presupune Ernst Cassirer, care, în ultima sa lucrare, redactată în 1945, despre „mitul statului", pleca de la un diagnostic edificator în acest sens:

> Apariția unei noi puteri, aceea a gândirii mitice, este probabil trăsătura cea mai accentuată și mai demnă de interes în dezvoltarea gândirii politice moderne. Avem de-a face, în unele dintre sistemele politice contemporane, cu dominația evidentă a acestei gândiri asupra gândirii raționale[790].

De la începutul anilor 1990, asistăm la o masivă difuzare pe internet a unei literaturi care, situată, cu aproximație, în categoria „esoterismului de extremă dreaptă", se prezintă ca o zonă foarte neclar delimitată de nebuloasa „mistico-esoterică"[791]; aceasta, la fel de bine, ar putea fi calificată drept „mistico-esoteroocultistă"[792], având în vedere aspectele ei politizate, mai mult sau mai puțin explicite. Sunt texte care circulă pe o multitudine de site-uri ce propun navigatorilor pe internet să cumpere cărți pe temele discutate, cel mai adesea compilații mai mult sau mai puțin abil confecționate. Există o piață a esoterismului infinit mai extinsă decât aceea a doctrinelor situate la extrema dreaptă și de care scrierile extremiste (rasiste, antisemite, neonaziste, negaționiste etc.) beneficiază într-o măsură considerabilă. Sub formă de lucrări, de broșuri sau de reviste ce iau în discuție influența ocultă a societăților secrete (francmasoneria, în primul rând), conspirațiile care decid mersul lumii și „fața nevăzută" a istoriei („întunecate"[793], evident), dar și dimensiunea esoterică a nazismului – celebrată ca atare –, aceste scrieri de natură sincretică pot fi cumpărate din librăriile obișnuite, de la raionul „Esoterism-ocultism etc.", dar și din cele specializate în „esoterism", unde e greu de ales dintr-o rubricație de o diversitate atât de barocă: ocultism, astrologie, alchimie, magie (albă și neagră, și „magie sexuală"), teosofie, tarot, Cabala[794], francmasonerie, Rosa-Cruce, spiritism, antroposophie, numerologie, Egiptul Piramidelor („Misteriosul Egipt"[795]), templieri, magnetism, sănătate naturală, parapsihologie, paranormal, dezvoltarea individuală, OZN-uri și extratereștri (sau ufologie), societăți secrete, îngeri (inclusiv „îngeri păzitori"), Atlantida, vrăjitorie, telepatie, tantrism, lumea de dincolo, divinație etc.[796] Ne putem face însă

cumpărăturile în librăriile de extremă dreaptă (raioanele „Tradiții", „Catarism", „Celtism", „Cavalerism" „Rune" etc.), și chiar, atunci când indicii de „sionism" radical permit identificarea lor, în unele librării islamiste. Dacă scrierile de orientare neonazistă, toate ducând la conspiraționism, sunt excelent reprezentate în acest corpus eterogen (ba chiar eteroclit), curentele tradiționaliste și contrarevoluționare (sau antimoderne), legate sau nu de o formă de creștinism, rămân distincte, purtând adeseori marca unei orientări rasiste sau antisemite. Chiar dacă antimasonismul pare a avea întâietate în domeniul politico-cultural, întâlnim aici și idei de inspirație masonică împănate cu ocultism, cum ar fi, de pildă, la René Guénon, excesiv de partizan adeseori[797]. Esoterismul neonazist, ca de altfel tot ceea ce are legătură cu nazismul[798], e predispus la kitsch și constituie un filon deloc de neglijat în producția de bestselleruri, în vreme ce esoterismul tradiționalist, provenit de la „tradiționiști"[799] ca René Guénon sau ca Julius Evola (1898–1974), rămâne la nivelul unor grupuri restrânse de entuziaști sau de militanți care lansează reviste cu apariție de scurtă durată[800], cum a fost și cazul revistei de limbă franceză a lui Evola, *Totalité* („Pentru revoluția culturală europeană"), creată în 1977 de un grup în care îi găsim și pe Daniel Cologne, Claudio Mutti și Georges Gondinet, care, evolian militant, va fi mai târziu, în 1982, fondatorul lui *Éditions Pardès*[801], în care vor apărea traduceri a numeroase lucrări și opuscule ale lui Julius Evola. Istoric și militant politic neonazist, Claudio Mutti, convertit la islam în accepțiunea fundamentalistă și antimodernă a acestuia, poate fi socotit discipol al lui Evola, apropiat al „nazistului-maoist" Franco (zis Giorgio) Freda (născut în 1941), în jurul căruia s-a format o grupare „tradiționalist-revoluționară". Este foarte semnificativă, în acest sens, reeditarea de către Mutti, în 1971 și în 1976, a *Protocoalelor Înțelepților Sionului* (în versiunea italiană a ideologului fascist Giovanni Preziosi, din 1921) la Edizioni di Ar, editură fondată în 1963 la Padova și condusă de atunci de către Freda[802].

În textul-manifest tipărit la începutul fiecărui număr al revistei *Totalité*, orientarea acestei reviste era limpede definită prin „negarea lumii moderne, revolta integrală împotriva sistemului burghez":

> Titlul *Totalité* (...) este doar un semn, pentru începuturile îndelungatului proces al revoluției europene, al voinței de a angaja o luptă totală – spirituală, culturală, politică – împotriva forțelor, acționând la vedere sau oculte, hotărâte să ducă la capăt procesul, de multă vreme început, al completei denaturări a Europei și de a o aduce astfel printre exponatele muzeului de istorie. În acest sens, *Totalité* va conștientiza și va susține, în Europa și în afara ei, mișcările ce acționează în direcția luptei de eliberare națională și populară împotriva oli-

garhiilor mondialiste, luptă care nu este decât un palid reflex, în prezentele condiții ale istoriei, ale luptei permanente care se dă în culisele istoriei între Tradiție și Subversiune.

Această orientare politică și metapolitică poate fi, cu aproximație, denumită „tradiționalism integral". La Pardès va fi, de altfel, lansată colecția „Revoluția conservatoare" (cu referire la diferite mișcări de extremă dreaptă din Germania anilor 1918–1932), condusă de Alain de Benoist, cel mai prolix dintre scriitorii mișcării Noua Dreaptă. Tot aici vor fi publicate cărțile lui Carl Schmitt, Werner Sombart, Ernst Niekish, Arthur Moeller van den Bruck etc. Apoi, în anii 1990, această editură va da întâietate domeniului foarte atractiv, deși vag în care găsim sumedenie de rubrici ca „esoterism" „ocultism", „arte marțiale", „astrologie", „mitologie celtică" „arheologie misterioasă", „numerologie", „simboluri" și „tradiții", „Rune", „tarot", și asta făcând apel la un autor de extremă dreaptă (de tendință „naționalist-revoluționară", adică neofascistă) cum este Christian Bouchet[803], de aceeași orientare cu un alt membru al Unității Radicale, Bernard Marillier, și unul, și celălalt semnatari ai multor titluri din colecția „B.A.-BA"[804]. În 1998, Éditions Pardès lansează o revistă „esoterică": *L' Essentiel,* supraintitulată „*Un autre regard sur le monde*" („O altă privire asupra lumii") și subintitulată „*La revue de la spiritualité, du développement personnel et de la santé naturelle*" (Revista spiritualității, a dezvoltării personale și a sănătății naturale)"[805].

Urme ale influenței lui Guénon și a lui Evola, în amestec cu altele (Madame Blavatsky, Aleister Crowley etc.), putem găsi însă și în „noile mișcări religioase" sau „magice"[806], chiar în unele „secte", între acestea granițele nefiind întotdeauna clar delimitate[807]. În aceste medii, este luată foarte în serios butada „magicianului negru" englez Aleister Crowley (1875–1947): „Înainte să fie Hitler, sunt eu".[808] Butada este în general comentată printr-o remarcă sau alta a unui personaj „autorizat", de pildă Guénon, care, la 4 septembrie 1938, îi scrie lui Renato Schneider: „Ceea ce e adevărat este că, la începutul ascensiunii lui Hitler, exista nu numai Trebitsch-Lincoln, ci și Aleister Crowley. (...)"[809] Menționarea „evreului Trebitsch-Lincoln" dă ocazie teoreticienilor marii conspirații (capitaliste-comuniste-naziste) să denunțe complicitatea ultrasecretă dintre conducătorii naziști și personaje de origine evreiască (caracterizate adesea ca fiind „cosmopolite"). Un exemplu de acest fel se poate găsi într-o fasciculă distribuită la Vichy în decembrie 1943, în rândurile militarilor francezi, *L' Imperialisme allemand et les Sociétés secrètes germaniques* în care „evreul Trebitsch-Lincoln", prezentat ca „fost cetățean englez, fost agent de informații, om de o strălucitoare cultură și agitator internațional", este acuzat că ar fi fost „amestecat, în

calitate de consilier personal al lui Ludendorff, în lovitura de stat naționalistă a lui Kapp" la Berlin și că l-ar fi cunoscut pe Hitler la începuturile sale în politică. Concluzia este următoarea: „Așa cum bântuia și sub Wilhelm al II-lea, apoi în timpul Republicii de la Weimar, *cosmopolitismul* se face încă simțit în centrele de conducere oculte și chiar aflate la vedere ale celui de-al Treilea Reich..."[810]

Referiri la Crowley (care se pretindea o întruchipare a „Fiarei Apocalipsei", sau „Marea Fiară 666"[811]), prieten al ocultistului german Theodore Reuss (1855–1923) și adept al magiei sexuale[812], găsim de regulă în literatura esoterico-complotistă[813]. Pasionat de tantrism, Crowley afirma, de pildă, că adevăratul „secret al Templierilor" consta în magia sexuală. La Crowley, identificarea sa cu Antihristul Apocalipsei (666: numărul Fiarei) era corolarul unui anumit satanism pe care „magul negru" și-l asuma, cum rezultă din invocații de tipul: „Tu, Soare al spiritului, O, Satana! Tu, ochiul! Tu, voință! Strigă cu voce tare! (...) Învârte roata, o, Tată al meu! O, Satana! O, Soare[814]!" Crowley era membru al Golden Dawn (The Hermetic Order of the Golden Dawn – Ordinul Hermetic al Aurorei de Aur), considerat cea mai puternică și mai secretă societate magică modernă, fondată în 1888 de către francmasonii englezi William Robert Woodman, William Wynn Westcott și Samuel Liddell MacGregor Mathers (zis MacGregor Mathers, soțul pictoriței Mina sau Moïna Bergson, sora celebrului filosof francez)[815]. În afară de Crowley (care, după ce intrase în ordin, la 18 noiembrie 1898, l-a părăsit în 1907 pentru a înființa Astrum Argentinum), ordinul includea în rândurile sale și oameni ca autorul lui *Dracula*, Bram Stocker, revoluționara irlandeză Maud Gonne și poetul irlandez William Butler Yeats. În 1895, și Papus a fost inițiat de către Mathers[816].

Dovezi ale fascinației exercitate de Crowley mai găsim și printre adepții Bisericii Scientologice (fondatorul acesteia, L. Ron Hubbard, numărându-se o vreme printre discipolii săi[817]) și ai altor secte sau noi mișcări religioase. Influența lui Crowley s-a manifestat, de pildă, în cadrul A.M.O.R.C. (Ancien et Mystique Ordre de la Rose-Croix – Ordinul Antic și Mistic de Rosa-Cruce), societate rosacruciană internațională creată în Statele Unite de Harvey Spencer Lewis (1883–1939)[818]. Influența lui a atins și mediile culturale contemporane, mai ales ale muzicienilor rock sau pop: chitaristul Jimmy Page și grupul rock Led Zeppelin[819], David Bowie, Andy Summers și Sting din grupul Police, Mick Jagger din formația Rolling Stones și chiar Beatles[820]. Sulfurosul Crowley este o figură fascinantă în mediile culturii underground, mai ales în anii aventurii hippie. Legendarul cineast underground Kenneth Anger îi aduce omagiul în două filme „suav-decadente": *Inauguration of the Pleasure Dome* (1954, „LSD version",

în 1966) și *Invocation of my Demon Brother* (1969), un film despre diavol pentru care Mick Jagger compune muzica la sintetizator. În acest film, rolul principal, cel al lui Satana, este jucat de Anton LaVey, adept al magiei negre și fondator al Bisericii lui Satana (1966)[821]. Iar, de la valul psihedelic al anilor șaizeci (care a unit LSD-ul cu zen macrobiotic, antimilitarismul, muzica pop-rock, manevrarea pendulului și ghicitul în tarot), există mereu un public amator de „revelații" despre societățile secrete din perioada Belle Epoque, marcată de figura „magului Papus" (Gérard Encausse, 1865–1916, zis Papus), mare vulgarizator de ocultism[822] și inițiator în materie al tânărului Guénon, la sfârșitul lui 1906 – mai târziu, Guénon va supune unei critici demolatoare doctrinele ocultiste, cu referiri la Papus sau la Madame Blavatsky[823]. În al său *Traité élémentaire de science occulte,* a cărei primă ediție datează din 1888, Papus asimila esoterismul cu ocultismul: „Doctrina esoterică este deci doctrina ascunsă, aceea care era comunicată prin viu grai. Denumirea de esoterism a fost, așadar, aplicată tradiției oculte, de orice proveniență"[824]. Al său *ABC illustré d' occultisme* începea cu enunțarea unei „definiții generale": „Ocultismul are ca scop studiul tradiției antice cu privire la forțele ascunse (supranaturale) ale Naturii, Omului și Planului divin"[825]. Papus adăuga imediat că învățarea acestei „tradiții" era rezervată unei elite, selectate printr-un procedeu de inițiere: „Această tradiție se învăța atât în Egiptul antic, cât și în vechile sanctuare ale Chinei și ale Indiei către o elită selecționată printr-o inițiere progresivă. Știința nu era deci la îndemâna tuturor; ea se transmitea la adăpostul templelor, iar acest prim aspect al său poate fi definit sub denumirea de «Știință ascunsă» *(Scientia occulta)*"[826]. Astăzi, „Știința ascunsă" fiind de-a binelea ieșită din temple, putem deosebi literatura esoterică destinată unui public restrâns de „inițiați" (într-un sens nu neapărat inițiatic) de literatura esoterică de masă, adresată marelui public și adaptată cererii acestuia care diferă în raport cu moda culturală.

Acest tip de literatură, ale cărui granițe, ce îl despart de științifico-fantastic, de noile religii (categoria „Păgânism" și „New Age") și de satanism, de scrierile antievreiești (sau antiiudeomasonice) și de neonazism, rămân labile, este o ofertă specifică destinată, desigur, unui public avizat, dar și publicului larg, de factura cea mai diversă. Judecată după modul în care își face publicitate, oferta apare ca fiind dublă: ea permite, pe de o parte, cititorului accesul la o știință exclusivă, destinată numai inițiaților, cărora li se conferă astfel puterea de a pătrunde misterele și enigmele lumii ca un fel de cheie a istoriei (dimensiunea propriu-zis esoterică de transmitere de cunoștințe secrete, „care fac lumină"); iar, pe de altă parte, ea îl introduce

pe cititor în lumea întunecată a conspirației și a manipulării, dându-i, în același timp, siguranța că el cercetează, cu spaima de rigoare (sursă de satisfacție) „fața ascunsă a istoriei" sau realitatea nevăzută căreia noniniției nu-i percep decât aparențele înșelătoare. În mod normal, cititorul este încântat de promisiunea de a face parte dintr-o elită, elita celor care știu. Dar oare ce știu? Nimic în plus sau în minus față de principiul Răului și cum se manifestă acesta în istoria lumii. Această prețioasă cunoaștere este înfățișată ca o condiție necesară a unei eficiente apărări în fața amenințării. A cunoaște înseamnă deja a acționa. Și este vorba despre o cunoaștere salvatoare: cam în asta constă dimensiunea gnostică a acestui tip de literatură necontenit difuzat ca bestseller în Europa și în America de Nord. Politizarea sa de extremă dreaptă determină centrarea „dezvăluirilor" pe imaginea „conducătorilor nevăzuți", conspiratori puternici și cinici care, ca membri ai unor societăți secrete, exercită sau urmăresc preluarea puterii asupra lumii[827], ceea ce ar implica distrugerea civilizației creștine. Din acest motiv, lumea modernă poate fi denunțată ca satanică: modernitatea este decriptată, în mod global, ca domnia mascată a „Superiorilor Necunoscuți", adică „inițiații" superiori și nevăzuți. În *Mémoires pour servir à l' histoire du jacobinisme*, pentru a se referi la conducătorii nevăzuți ai francmasoneriei[828], abatele Barruel vorbea despre „arrière-loji" (lojile ascunse): masoneria „la vedere" nu era pentru el decât un decor făcut anume să înșele. La începutul secolului al XX-lea, antisemiții vor tălmăci astfel: „Înțelepții Sionului"[829] se află în spatele tuturor societăților secrete și al comunităților evreiești acționând la vedere în diaspora. De aici, dezvăluiri despre „adevărații stăpâni ai lumii" care, nefiind niciodată cei aflați la vedere, rămân necunoscuți, ba chiar de necunoscut, căci identificarea lor prin cercetarea și decriptarea indiciilor ar însemna o muncă fără capăt. În *Protocoale* 4 citim: „Cine ar putea răsturna o forță nevăzută? Căci astfel este forța noastră. *Francmasoneria exterioară* nu servește decât la acoperirea proiectelor noastre; planul de acțiune al acestei forțe și chiar locul din care ea acționează vor rămâne mereu necunoscute oamenilor".[830] Este ciudat și îngrijorător modul în care vizionarii conspiraționiști vor căuta mereu „dovezi" pentru a proba că pericolul este real.

Astfel de teme sunt la baza unei întregi literaturi ce poate fi calificată drept „populistă de extremă dreaptă"[831] reprezentată de autori de bestselleruri, în special în Statele Unite[832]. În teoriile despre conspirație, reformulate de noile curente de extremă dreaptă se observă o orientare tot mai antiplutocratică (sau anticapitalistă) și antimondialistă *(antiglobalistă)* diametral opusă predominanței, până în anii 1980, a anticomunismului[833]. Prin tradițiile sale, extrema dreaptă esoterico-complotistă va fi constituit o excelentă structură de primire

pentru discursurile antimondialiste, structură ce prezintă numeroase asemănări cu aceea din noile mișcări de stânga („antimondializare" sau „alter-mondialiști"): axare pe denunțarea Noii Ordini mondiale și accent pe amenințarea reprezentată de guvernul mondial pe care conspiratorii „mondialiști" urmăresc, de fapt, să-l instaleze, sub diferite „măști"[834]. O constantă cu foarte mare semnificație în mitologia politică este: „Rothschild, regele epocii"[835]. Această reprezentare fixă exprimă dimensiunea antisemită constitutivă a concepției despre „conspirația mondială" a cărei moștenire fragmentată poate fi astăzi recunoscută, sub aspecte mai mult sau mai puțin pronunțate, în toate formele „antimondialismului"[836] în care se practică denunțarea „stăpânilor lumii", considerați a conduce omenirea la propria pieire. În această arie vastă a reprezentărilor despre „conspirația mondială" rămân de cercetat distribuția diferitelor teme, formulările specifice structurii de argumentare conspiraționiste, formele de gândire închistate și măsura în care acestea se dovedesc dogmatice.

Efecte perverse: esoterismul rasist, prenazist și nazist

În literatura esoterică de extremă dreaptă, întâlnim, inevitabil, o reactivare a legendelor și a ideilor antisemite clasice, cu o preferință pentru denunțarea, într-un stil conspirationist inventat de contrarevoluționarii catolici, atotputerniciei planetare a familiei Rothschild, precum și, în special în publicațiile de orientare „păgână", readucerea în actualitate a unor doctrine rasiste (cu dominantă antisemită), și acestea marcate de o dimensiune esoterică sau ocultistă. Putem vedea aici una dintre manifestările neopăgânismului contemporan printre multe altele, mai puțin îngrijorătoare. Acestea pot fi doctrine prenaziste: revista *Ostara* a ariosofistului Jörg Lanz von Liebenfels (1874–1954), delirul despre „ariogermani" și cultul armano-wotanist al lui Guido von List (1848–1919), „primul scriitor popular prin aceea că a combinat ideologia *völkisch* cu ocultismul și teosofismul"[837], Societatea Thule fondată de Rudolf von Sebottendorff (1875–1945), ideolog *völkisch*, ocultist, francmason și membru al Germanenorden (Ordinul „germanic", adică rasist și antisemit, fondat în 1912 cu sprijinul lui Theodore Fritsch), teosof și spion, în același timp[838].

Ostara era un periodic ce apărea din 1905, fondat de Adolf Joseph Lanz, zis Jörg Lanz von Liebenfels, un aventurier cu idei destul de vagi, cunoscut la Viena ca un gânditor mistico-rasist și antisemit fanatic. Lanz fusese membru al Ordinului cistercian (1893) și, după ce a fost hirotonit preot, în 1898, a părăsit abația Sfintei Cruci de la Wiener Wald, în 1899, pentru a fonda, în 1900,

Ordinul Noului Templu. Își acordă un rang de noblețe (baron) și un titlu de doctor, profesează un virulent anticatolicism, frecventează mediile pangermaniste și se lansează într-o activitate de poligraf, difuzând teze arianiste, exploatând simbolul crucii încârligate, ajungând fără nici o reținere la satanizarea și acuzarea de nelegiuiri a evreilor. El începe printr-o colaborare la *Das frei Wort (Cuvântul Liber),* ziar creat în 1901 și ulterior devenit organul semioficial al Ligii Moniste fondate în 1906 de Ernst Haeckel. El își expune viziunea delirantă despre lume într-o lucrare publicată în1905 în care cultul „rasei blonde" și mistica sa „nordico-ariană" triumfă în fața „raselor inferioare", a celor cu părul întunecat, a „maimuțelor Sodomei": *Theozoologie oder Die Kunde von den Sodoms-Äfflingen und dem Götter-Elektron (Teozoologie sau Cunoașterea Maimuțelor Sodomei și a Electronului Zeilor)*[839]*;* lucrarea avea ca subtitlu: „Introducere la cea mai veche și cea mai nouă viziune despre lume, cu o justificare a regalității și a noblețeî". Obiectivul revistei *Ostara* (subintitulată: „Corespondența Blonzilor") este definit în caietul 29, apărut în toamna lui 1908: „*Ostara* este cel dintâi și unicul periodic consacrat studierii rasei eroice și virile care își propune să transpună în faptă învățămintele științei despre rase în scopul de a menține rasa nobilă pe calea cultivării sistematice a purității sângelui și de a ține forța de procreare la adăpost de amenințările cu distrugerea prin revoluțiile socialiste și efeminate". E foarte posibil ca tânărul Adolf Hitler să fi fost, la Viena (unde a trăit din februarie 1908 până în 1913), un cititor fie și ocazional al lui Lanz von Liebenfels, în ciuda faptului că nu-l citează niciodată public[840]. Mai trebuie menționat că Lanz, botezat un pic cam în grabă „omul care i-a dat idei lui Hitler" a fost colaborator al revistei rasiste, eugeniste și pangermaniste a „socialistului" Ludwig Woltmann *(Politisch-Anthropologische Revue,* fondată la Leipzig în aprilie 1902), alături de autori categoric mai puțin deplasați: Ludwig Gumplowicz, Ludwig Wilser, John Beddoe, Robert Michels, Cesare Lombroso, Gabriel Tarde etc. Pentru a-și denumi doctrina „secretă", Lanz creează, în 1915, neologismul „ariosofie" (sau „aryosofie": înțelepciune ocultă a arienilor sau referitoare la arieni), ce va înlocui termenul „teozoologie" și „ariocreștinism" pe care le utiliza curent înaintea războiului din 1914, la concurență cu „metafizica rasială" sau „mistica raselor"[841].

În aceeași măsură, în literatura esoterico-extremistă contemporană întâlnim referiri directe la doctrine sau la apartenențe presupuse secrete ale conducătorilor naziști, după rețeta care s-a vădit de mare succes la momentul apariției cărții *Le Matin des magiciens* (1960), bestsellerul lui Jacques Bergier și Louis Pauwels. Adolf Hitler, Heinrich Himmler, Rudolf Hess sau Alfred Rosenberg pot fi, de

pildă, prezentați ca „inițiați". Este, de exemplu, bine cunoscută influența ocultistului *völkisch* Karl Maria Wiligut (1866–1946) asupra lui *Reichsführer-SS* Heinrich Himmler, care era pasionat de hipnoză și magnetism și consulta cu regularitate astrologi[842]. Cel care a fost supranumit „Rasputin al lui Himmler" (Mund, 1982), cunoscut sub pseudonimul Weisthor, pe care și l-a luat la intrarea în SS, în septembrie 1933, a jucat realmente rolul „magului personal" al lui Himmler[843], pe care-l sfătuia mai ales în legătură cu cercetările asupra tradițiilor germanice arhaice și mitologia germano-nordică („înțelepciunea runică" inclusiv). Datorită cercetărilor sale asupra catarilor și legendelor Graalului, de care se arătau interesați colaboratorii lui Himmler, angajați în descoperirea unei tradiții religioase strict germanice (o veche cultură păgână, eliminată de creștinism), Otto Rahn (1904–1939) a fost recrutat de Weisthor în mai 1935 și a intrat oficial în SS în martie 1936 cu gradul de sergent. Puțin după demisia sa din SS (februarie 1939), acesta a murit de frig în timpul unei plimbări mai lungi în munți (13 martie 1939). Această moarte accidentală li s-a părut suspectă unora dintre adepții „istoriei alternative", astfel că, în jurul acestui personaj, s-au țesut numeroase legende. „Misterul Otto Rahn" a făcut obiectul unui mare număr de scrieri fanteziste: unii autori au negat moartea protejatului lui Himmler, susținând teza că acesta ar fi devenit Rudolf Rahn, colaborator al ambasadorului Germaniei la Paris, Otto Abetz, și că sfârșitul războiului l-ar fi prins ambasador al celui de-al Treilea Reich la Roma[844]. E bine de amintit că în epigraful cărții sale apărute în 1937, *Luziferus Hofgesind (Slujitorii lui Lucifer* sau *Curtea lui Lucifer),* dedicată „Camarazilor mei", Rahn așezase un citat din Schopenhauer: „Trebuie să nădăjduim că, într-o zi, Europa va fi purificată de toată mitologia evreiască"[845].

Lui Weisthor, SS i-a încredințat misiunea de-a expertiza ideile lui Julius Evola, teoreticianul unui elitism antimodern întemeiat pe o tradiție „ario-nordică", ale cărui lucrări fuseseră traduse în germană și care au prilejuit, în Germania nazistă, o serie de conferințe, în decembrie 1937 și iunie 1938[846], în ideea de a face școală în sânul celui de-al Treilea Reich. În expertiza sa[847], Weisthor a ajuns la concluzia că Evola avea cu certitudine o gândire de orientare „ariană" sau „nordică", dar că nu scotea în evidență spiritualitatea de tip feminin, ba chiar contesta existența acesteia, ceea ce, pentru expertul SS, era o eroare supărătoare. Un alt raport adresat lui Himmler de mai mulți dintre membrii Ahnenerbe (din care făcea parte și *Hauptsturmführer SS* Wolfram Sievers, unul dintre cei mai înați responsabili ai acestuia)[848], la începutul lui iulie 1938, se arăta mult mai sever. Experții începeau prin a aminti că Evola era „considerat un fanatic mai mult sau mai puțin bizar", că era „suficient de neînțeles și doar tolerat

de către fascismul oficial"[849]. Apoi, după o examinare succintă a doctrinei lui Evola ca gânditor al Tradiției, și insistând asupra primatului ideii imperiale (la fel de supranațională ca și „rasa ariană de tip germanic-roman") față de ideea de națiune, aceștia formulau o concluzie global-negativă asupra orientării lui Evola:

> Doctrina lui Evola (...) nu este nici național-socialistă, nici fascistă. (...) Ceea ce o desparte cel mai mult de *Weltanschauung*-ul național-socialist este nepăsarea absolută față de datele concrete și istorice ale trecutului nostru național în favoarea unei utopii abstracte bazate exclusiv pe elementul fantastic. Chiar și astăzi, Evola predică depășirea națiunii în elita tradițională, care, sub forma unui ordin supranațional și secret, trebuie să ducă o luptă conștientă împotriva forțelor lumii inferioare ostile Tradiției. Scopul secret al lui Evola pare a fi o revoltă a vechii nobilimi împotriva lumii moderne, străină de orice formă de aristocrație. Se confirmă astfel prima impresie pe care el a lăsat-o în Germania, și anume, că este un „Roman reacționar".

Mai exact, experții SS îl acuzau pe Evola că nu cunoaște, de fapt, instituțiile germanice preistorice și semnificația lor și că predică utopia unui „Reich romano-germanic", sursă de grave „confuzii ideologice"[850]. Înțeles doar ca exponent al unei „aristocrații decadente", baronul Evola a fost descalificat ca „reacționar contrarevoluționar"[851]. Deși își atrăsese un oarecare interes din partea șefilor SS, el a pierdut curând sprijinul nazist, ca urmare a rapoartelor înaintate lui Himmler. Destul de neatrăgător și pentru ideologii Italiei fasciste, „rasismul inițiatic"[852] al lui Evola nu a reușit să-i convingă nici pe șefii SS[853]. Într-un text publicat în 1970 ca apendice la a doua ediție a eseului *Le fascisme vu de droite*, intitulat *Notes sur le Troisième Reich*, Evola face o scurtă referire la acest episod, neuitând să amintească de caracterul pozitiv, după părerea lui, al unora dintre inițiativele „culturale" himmleriene:

> Faptul că un ordin, în sensul propriu al termenului, are nevoie și de un fundament spiritual era un fel de *handicap*[854] în realizarea idealului lui Himmler; dar, chiar și așa, referirile la creștinism erau cu desăvârșire imposibile. În realitate, orientarea anticreștină, ideea conform căreia creștinismul era de neacceptat din cauza conținutului său nonarian și nongermanic, era foarte răspândită printre membrii SS și, în pofida faptului că între Himmler și Rosenberg existau oarece tensiuni, este dincolo de orice îndoială că, asupra acestei chestiuni, părerile lor se întâlneau. Creștinismul și catolicismul fiind excluse, concepția despre lume nu răzbătea mai departe de impunerile unei discipline severe și ale formării personalității; SS-iștii au mai avut și ambiția de a fi o *weltanschauuliche Stosstruppe*,

adică o forță a discontinuității (rupturii) tocmai în domeniul concepției despre lume *(Weltanschauung)*. În cadrul SS, fusese de multă vreme înființat așa-numitul SD, sau „Serviciul de Siguranță" (Sicherheitsdienst) care, în principiu, ar fi trebuit și el să desfășoare activități culturale și de control al culturii (declarația lui Himmler în 1937). Chiar dacă, ulterior, SD s-a dezvoltat în alte direcții, inclusiv în contraspionaj, Biroul VII din structura sa a păstrat un caracter cultural, căci din SD au făcut parte și oameni de știință și profesori dintre cei mai reputați. De altminteri, puteai deveni un SS „din oficiu", *ad honorem (Ehrendienst,* slujbă onorifică): această posibilitate era rezervată personalităților culturii considerate a fi adus o contribuție pozitivă în domeniul mai sus pomenit. Îi putem cita, de pildă, pe profesorul Franz Altheim, de la Universitatea din Halle, ilustru istoric al Antichității și al Romei, și pe profesorul O. Menghin, de la Universitatea din Viena, eminent specialist în Preistorie. Ahnenerbe, institutul particular al SS avea sarcina de-a întreprinde cercetări asupra originilor, începând cu simbolurile și tradițiile și terminând cu arheologia[855]. Ceea ce se căuta erau elemente ale acestei moșteniri care să poată fi valorificate ca viziune despre lume, iar, în cadrul acestor cercetări, exclusivismul naționalist al anumitor cercuri a fost lăsat la o parte. Așa se explică, de pildă, că Himmler a aprobat subvenționarea olandezului Herman Wirth, autorul lucrării *L'Aurore de l'Humanité*[856], o carte voluminoasă despre originile nordico-atlantice, și, de asemenea, a invitat să susțină conferințe publice un autor italian (Evola face aici referire la propria persoană) care a făcut cercetări și în acest domeniu, dar și în general despre lumea Tradiției, ținându-se departe de catolicism și de creștinism și evitând, în același timp, devierile pe care le-am semnalat deja cu privire la Rosenberg și la alți autori[857].

Mărturia lui Rudolf Mund, ultimul maestru al lui Ordo Novi Templi (ONT), întemeiat de Lanz von Liebenfels, confirmă teza influenței exercitate de Wiligut asupra lui Himmler, dar această influență, manifestată la nivelul relației personale dintre aceștia, n-ar fi un motiv suficient pentru a se presupune că în cadrul SS ar fi existat o orientare esoterică (Mund, 2002). Ba, mai mult, în numeroase scrieri despre o așa-zisă „criptoistorie", se vehiculează ideea că Hitler a fost inițiat în Societatea Thule prin intermediul renumitului teoretician al geopoliticii Karl Haushofer (1869–1946), cel care i-ar fi conferit acesteia un „adevărat caracter de societate secretă de inițiați aflați în legătură cu Nevăzutul", făcând din ea „centrul magic al nazismului"[858]. De aici, legenda unui Hitler mistic păgân, înzestrat cu însușiri oculte[859] sau care și-ar fi dobândit puterile secrete prin practici sataniste[860]. Or, dacă Karl Haushofer pare să fi fost unul dintre membrii berlinezi ai semilegendarei Societăți Vril[861], nu există nici o dovadă că ar fi făcut parte din

Societatea Thule[862]. În plus, Societatea Thule, în pofida interesului personal al lui Sebottendorff pentru practicile legate de ocultism, era, înainte de toate, o organizație rasistă, fanatic antisemită, naționalistă și anticomunistă[863]. De altminteri, dacă Haushofer se cunoștea cu Rudolf Hess (care-i fusese asistent la universitatea din München), relațiile sale cu Hitler au fost extrem de limitate[864]. Legenda potrivit căreia conducătorii național-socialiști s-ar fi folosit în cunoștință de cauză de doctrinele esoterice pentru a ajunge și a se menține la putere continuă să fie prezentă într-un mare număr de lucrări, dintre care unele sunt chiar valoroase prin erudiția de care dau dovadă[865].

De la începutul anilor 1970 mai cu seamă, în cercurile neonaziste contemporane relatările fanteziste în care este reluată tema dimensiunii „esoterice" a nazismului provin în principal de la trei autori care, admiratori sau tovarăși de drum ai regimlui hitlerist dinainte chiar de cel de-al Doilea Război Mondial, au devenit, după 1945, nume de referință: Julius Evola, Savitri Devi (1905–1982) și chilianul Miguel Serrano[866]. În 1936, Maximiani Portas, născută la 30 septembrie 1905 la Lyon, dintr-un tată grec și o mamă englezoaică, și-a luat numele hindus de Savitri Devi, în onoarea zeiței solare indo-ariene[867]. Angajată, de la mijlocul anilor treizeci, de partea rasistă a mișcării naționaliste hinduse, Savitri Devi milita și în favoarea regimului nazist, ceea ce a determinat-o să facă, pe timpul celui de-al Doilea Război Mondial, spionaj în favoarea Axei. Ea vedea în persoana lui Hitler cel de-al nouălea avatar al zeului Vișnu și considera că svastica este „legătura vizibilă dintre Hitler și hinduismul ortodox". În 1976, Savitri Devi publică *Souvenirs et réflexions d'une aryenne*, lucrare scrisă direct în franceză, în care relatarea autobiografică se întrepătrunde cu efuziuni esoterico-politice, dedicate semnificativ „inițiaților morți sau vii ai Ordinului Schutzstaffeln[868], în mod deosebit celor din secțiunea Ahnenerbe a acestui ordin, discipolilor și continuatorilor din prezent și din veacurile ce vor veni"[869]. Capitolul zece al lucrării se ocupă de „Esoterismul hitlerist și tradiția"[870]. În ce-l privește pe Miguel Serrano, după ce a fost primit în Europa de unii dintre foștii conducători naziști, ca și de Julius Evola și de Hermann Wirth, acesta s-a impus în cercurile neonaziste ca specialist în „hitlerismul esoteric"[871], publicând mai multe lucrări în care idolatria pentru Hitler se combină cu elemente de mitologie nazistă și cu fărâmele unui sincretism mistico-esoteric din care nu lipsesc cavalerii Templului, catarii, Sfântul Graal și rosacrucienii: *El Cordon Dorado. Hitlerismo Esoterico* (1978), *Adolf Hitler, el Último Avatara* (1984) și *Manú: „Por el hombre que vendra"* (1991)[872]. Serrano reia, într-o interpretare proprie, legendele referitoare la vizitatorii extratereștri care ar fi strămoșii semidivini ai

„rasei hiperboreene", legende masiv utilizate de Robert Charroux în cărțile publicate în anii șaizeci, mai ales în *Le Livre des secrets trahis* (1965) și *Le Livre des maîtres du monde* (1967)[873]. Prin urmare, independent de influența difuză a cărții *Le Matin des magiciens*, care l-a adus pe piața culturală ca o caracterizare, pe jumătate negativă, pe jumătate atrăgătoare, a nazismului, amalgamul dintre hitlerism și esoterism a continuat să fie profesat în unele cercuri neonaziste, într-un sens pozitiv, astfel încât să genereze un val de păgânism rasial asociat cu o ecologie profundă, cu o zoofilie cu tentă moralizatoare (apărarea „drepturilor animalelor"), cu un cult al soarelui și al dezvoltării individului (componentă New Age) și chiar cu satanismul și ufologia de tip conspirationist[874].

În scrierile contemporane cu tentă esoterico-fascizantă (sau mai degrabă „nazifiantă") găsim frecvent referiri la teoreticianul *völkisch* Theodore Fritsch (1852–1933), botezat cu tandrețe de către Führer „bătrânul maestru al antisemitismului german", autor al lucrării *Catéchisme des antisémites* (1887) – reluată în 1907 cu titlul *Manuel de la question juive – et des Protocoles sionistes* (1924), traducere comentată a *Protocoalelor* având ca subtitlu *„Le programme du gouvernement mondial secret"*[875]. Lanz von Liebenfels, precum și alți teoreticieni *völkisch* au colaborat la periodicul înființat de Theodore Fritsch în ianuarie 1902: *Hammer* care a jucat curând rolul de „centru de raliere" a mișcării rasiste (arianiste) și antisemite inițiate de Fritsch (prin „Grupurile Hammer" locale) și care a fost sprijinit prin înființarea unei edituri (Hammer-Verlag). În jurul lui 1910, în Germania, pentru cei mai fanatici membri ai grupurilor *völkisch*, plutea în aer ideea creării unei loji secrete de tip masonic pentru a lupta împotriva „conspirației evreiești" sau „iudeo-masonice". Obsesia unui complot fictiv duce astfel la apariția unui complot real. La un an de la crearea unei Mari Loji (ariene), la 15 aprilie 1911, avându-l pe Fritsch ca Mare Maestru, este înființat Germanenorden (Ordinul „germanic") (12 martie 1912)[876]. A face din Fritsch unul dintre „mentorii" tânărului Hitler din perioada lui vieneză[877] ar fi, desigur, o exagerare. Oricum ar sta lucrurile, în cartea sa din 1933, Holey găsește de cuviință să citeze ediția din 1933 (a 13-a!) a *Protocoalelor*, ediție datorată lui Fritsch, din care reține extrase repartizate pe douăsprezece puncte ca rezumat al conținutului „programului secret"[878]. Iar, referindu-se la celebra lucrare conspiraționistă a lui William Guy Carr, *Pawns in the Game* (1958), el adaugă următorul comentariu:

> După ce a elaborat acest proiect de dominare a lumii (Noua Ordine mondială = *Novus Ordo Seclorum*[879]), banca Rothschild l-ar fi desemnat pe evreul

bavarez Adam Weishaupt să înființeze Ordinul secret al Iluminaților din Bavaria (*Livre jaune n°5*, p. 77).

Ca o supraestimare a importanței mediului „esoteric" în care s-ar fi scăldat viitorul Führer, literatura scrisă pe tema „misterelor naziste" a dat atenție și celor mai neînsemnate bârfe din câte au circulat la adresa tânărului Hitler. Este foarte posibil ca o lectură noncritică a celebrei scrieri antinaziste a lui Hermann Rauschning, *Hitler m'a dit* (1939), laolaltă cu amintirile mai mult sau mai puțin aranjate ale unora dintre „prietenii din copilărie" sau din adolescență, să fi stat la baza constituirii legendei „oculto-nazismului"[880]. A-l prezenta pe Hitler, care, cu siguranță, consulta astrologi (ca de altfel, mai târziu, și François Mitterrand!) și frecventase un timp (sfârșitul lui 1918–începutul lui 1919), fără a deveni membru[881], *Thule-Gesellschaft* cu Dietrich Eckart, Gottfried Feder, Alfred Rosenberg și Rudolf Hess, ca pe un discipol al lui Lanz von Liebenfels, al lui Guido von List sau al lui Rudolf von Sebottendorff, este pură închipuire ori escrocherie. Chiar dacă Himmler[882] sau alți conducători naziști (Rudolf Hess, Hans Frank etc.) pot fi bănuiți de a fi avut un interes deosebit pentru esoterism, acest interes a fost indistinct atribuit și supraestimat, totodată, în mod deliberat, de către autori specializați în mitologizarea nazismului (profesioniștii literaturii „nazi-ocultiste"), așa cum recent au stabilit excelenți specialiști în această chestiune[883]. În remarcabilul său studiu despre ariosofia în Germania și Austria (între 1890 și 1935), Goodrick-Clarke aduce următoarele explicații, pe cât de clare, pe atât de nuanțate:

> În *Mein Kampf*, Hitler îi denunța pe „clericii *völkisch* girovagi" și pe amatorii de ritualuri ca luptători ineficienți în bătălia pentru salvarea Germaniei și își manifesta disprețul pentru arhaismul de care făceau dovadă ceremonialurile lor. (...) Această critică implică limpede disprețul lui Hitler pentru cercurile de conspiratori și studiile oculto-rasiste, precum și preferința sa pentru activismul nemijlocit. Cu siguranță, Hitler a fost influențat de tezele milenariste și maniheiste ale ariosofiei, însă descrierile făcute de aceasta vârstei de aur preistorice, clerului gnostic și moștenirii secrete păstrate în vestigii și în cenacluri culturale n-aveau nici un loc printre reprezentările lui politice sau culturale. Aceste idei erau, desigur, foarte răspândite în mișcarea *völkisch*, dar Hitler plănuia transformarea acestor sentimente și a acestor nostalgii naționaliste într-o mișcare violent antisemită care să revoluționeze și să facă să renască valorile naționale. Dimpotrivă, Heinrich Himmler era mereu în căutarea de vechi rădăcini germanice pentru planurile sale

utopice. Ariosofia apărea deci mai puțin ca un factor de influență decât ca un simptom precursor al nazismului[884].

Există însă și un argument ce permite relativizarea legăturilor dintre esoterism și nazism. Interesul, mai mult sau mai puțin pasionat, manifestat pentru esoterism este prezent la diferiți adversari dintre cei mai radicali ai nazismului: astfel, Winston Churchill, un democrat convins, a luat anumite decizii la sugestia unor clarvăzători. Mai exact, Churchill era în legătură cu anumite cercuri esoterice britanice care l-au convins că Hitler ea un „contrainițiat", de unde refuzul oricărei negocieri cu Germania hitleristă[885].

Ce știau inițiații din Thule

În cea mai mare parte a scrierilor complotiste amestecate cu „esoterism" găsim și teme „revizioniste", chiar negaționiste. Este, de pildă, cazul, pe site-ul lui David Icke, autor în stil New Age al unui bestseller publicat în 1999, *The Biggest Secret,* prezentat ca *„the book that will change the world"!* inspirat mai ales din scrierile lui Holey, în special din cartea acestuia apărută în 1993, tradusă în engleză (Jan van Helsing, *Secret Societies and their Power in the 20th Century*, ETC) și în cele ale lui William Cooper. În cartea sa, Icke ne destăinuie mai ales că „Hitler era un Rothschild"[886]. În numeroasele sale compilații, cum era poligraf, Icke citează sistematic din *Protocoale* pentru a da o explicație evenimentelor la care se referă sau tezelor pe care le susține[887]. Dacă adevărata istorie este secretă, dacă accesul la ea este interzis sau ocultat de o pseudoistorie „oficială", retorica „dezvăluirii" implică „revizuirea istoriei" și denunțarea „minciunilor istorice" (inclusiv camerele de gazare de tip Shoah). Aceasta este sarcina pe care și-o iau apărătorii „revizionismului istoric". Recopiind textele ce însoțesc *Protocoalele*, autorii acestor texte, prezentându-se ca „inițiați" (uneori de către extratereștri!), ca oameni de știință care pot descifra sau ca profeți inspirați, aleg să citeze fraza extrasă din romanul celebru al lui Disraeli, *Coningsby:* „Lumea este în puterea cu totul altor personaje decât își închipuie cei care nu au acces dincolo de culise" (sau „ai căror ochi nu răzbat în culise"), frază prezentată ca o „mărturisire" care, venind din partea unui Înțelept al Sionului (vorbind prin intermediul unuia dintre personaje, „evreul Sidonia"), ar fi dovada existenței unui „complot evreiesc" în scopul „dominării lumii", adevărat motor al istoriei universale[888]. În *Livre jaune n°5,* găsim următoarea justificare a antisemitismului hitlerist:

Mereu, foarte mulți se întreabă cu naivitate de ce Hitler s-a legat doar de evrei. (...) Potrivit Societății Thule, din care s-au constituit mai târziu DAP, NSDAP, SS etc., însărcinat de Dumnezeul Iahve al Vechiului Testament să aducă infernul pe pământ, poporul evreu era cauza tuturor războaielor și a neînțelegerilor. Membrii Thule cunoșteau foarte bine totul despre sistemul bancar evreiesc, adică despre Rothschild & co., ca și despre *Protocoale Înțelepților Sionului*. Ei simțeau că le-a fost menit, în acord cu dezvăluirile lui Sajaha, să lupte împotriva acestui popor și, mai ales, împotriva sistemului lojilor evreiești și a băncilor lor pentru a crea împărăția *(Reich)* luminii pe Pământ[889].

În 1978, Jean Mabire, fost naționalist francez, aliat al OAS și unul dintre jurnaliștii-scriitori ai mișcării Noua Dreaptă[890] în care el, alături de Pierre Vial, reprezintă sensibilitatea de tip *„völkisch"* neopăgână și curentul etno-regionalist[891], publică în colecția „Les Enigmes de l'Universe", la Robert Laffont, un eseu „istoric" intitulat *Thulé. Le Soleil retrouvé des Hyperboréens*, cu largi dezvoltări pe tema „marii aventuri a rasei originare nordice", a Atlantidei și a atlanților. Se știe că, în Germania[892], Atlantida a fost mitul preferat al cercurilor *völkisch*, pentru ca apoi să devină mitul favorit a numeroși ideologi naziști[893], începând cu Himmler și colaboratorii săi din SS în cadrul Ahnenerbe Institut (Institutul Moștenirii Strămoșești)[894]. În perioada de după război, pastorul luteran și arheolog Jürgen Spanuth (născut în 1907), fost nazist, va publica mai multe lucrări despre Atlantida, cu preocuparea constantă de a-i dezvălui originile nordic-germanice, și va contribui din plin la răspândirea ideii că insula Heligoland a fost capitala Atlantidei. Cea dintâi editură a GRECE, Copernic, va lua inițiativa de a traduce o carte a lui Spanuth, *Le Secret de l' Atlantide*[895], din care Mabire se inspiră pe față[896]. Cartea lui Mabire este însă dedicată în principal „renașterii" lui Thule la München în 1918, odată cu crearea Societății Thule de către astrologul/ocultistul Sebotendorff și cu relansarea Germanenorden, creat în 1912 din inițiativa lui Theodore Fritsch și a altor câtorva naționaliști. La reeditarea ei de către Éd. Pardès în 2002, cartea lui Mabire este astfel prezentată de editor, în textul preluat de pe coperta a patra a primei ediții, din care numai ultima frază este schimbată:

Numai plutind spre Nord regăsești semnul primitiv al Soarelui și credința celor mai îndepărtați strămoși ai noștri, hiperboreenii. (...) Jean Mabire pornește în căutarea marelui mister al lumii noastre occidentale: Atlantida. El nu ezită să

plaseze continentul dispărut în jurul altei insule sacre: Heligoland. Acest univers atlanto-hiperboreean n-a dispărut însă în vreun cataclism universal. Spiritul lui Thule este viu în misterul ordinelor cavalerești sau al grupurilor inițiatice... Cea mai puțin cunoscută dintre toate rămâne, fără îndoială, celebra „Societate Thule", care a jucat un rol important în timpul Revoluției din München, în 1919. Jean Mabire îi dezvăluie acum secretele, redefinește trăsăturile păgânismului nordic și evocă lupta implacabilă a Ciocanului lui Thor și a Crucii lui Hristos.

În concluzia la care ajunge, neopăgânul Mabire spune, nu fără nostalgie, că „dușmanii lui Thule au înlocuit credința noastră din strămoși cu un rit străin" și că „astăzi, triumful lor pare deplin"[897]. Nu pierde însă ocazia să reafirme „sensul însuși al luptei noastre" pentru a trage concluzia că „soarele regăsit al hiperboreenilor va rămâne soarele neînvins"[898]. *Sol Invictus!* La începutul cărții sale, *Les Mystiques du soleil* (apărută și în colecția „Les Énigmes de l'Universe"), Jean-Michel Angebert făcea următorul comentariu: „Prin această exclamație, adoratorii zeului Mithra salutau astrul zilei, cum, înaintea lor cu mult, făcea atotputernicul faraon al Egiptului, Akhenaton („Cel iubit de soare"), cel făcut din Soare: Ra, zeul unic, emanație a Nenumitului, cum, mai târziu, adepții mazdeismului, îndrumați de Zoroastru, se închinau lui Ormuzd, zeul-lumină al vechii Persii (...)"[899]. În ultimul capitol al cărții, dedicat lui „Hitler sau «soarele negru»"[900], Angebert citează parțial (și aproximativ) celebrul discurs rostit de Sebottendorff în fața membrilor Societății Thule, la 9 noiembrie 1918, cu două zile înaintea armistițiului și într-un context marcat de revoluția comunistă:

> Voi rămâne decis să angajez „(Societatea) Thule" în această luptă atâta vreme cât voi ține ciocanul de fier (referire la ciocanul de Maestru). (...) Jur pe acest simbol ce ne este sfânt (svastica) – ascultă-mă, o, Soare victorios! – și îți voi rămâne credincios.

Această chemare la luptă era precedată de un pasaj în care identitatea dușmanului revoluționar era clar decriptată ca evreiască:

> Am asistat ieri la ruinarea a tot ce era mai familiar, mai scump și mai de preț pentru noi. În locul prinților noștri de sânge germanic domnește dușmanul nostru de moarte: Judas. Ce va ieși din acest haos nu știm acum, dar nu e greu de imaginat. Va sosi ceasul luptei, al cumplitei suferințe și al primejdiei. Noi toți suntem

în mare primejdie, noi cei care ne sculăm la luptă, căci dușmanul ne urăște cu nesfârșita ură a rasei evreiești[901].

În cercurile zise neonaziste, noțiune vagă, de altfel, căci îi desemnează pe toți cei care (indivizi sau grupuri) se recunosc continuatori ai hitlerismului sau imită nazismul, esoterismul de strânsură pare a fi un ingredient nelipsit. Sociologic vorbind, fenomenul începe să aducă a prelucrare folclorică a nazismului, reconstruit sau reinventat pe baza unei selecții de material simbolic foarte divers, atingând însă teme puține la număr: svastica, runele, mitologia nordică interpretată în sens rasist, Energia (Vril), Thule (și Societatea Thule), Atlantida, Germanenorden, SS ca ordin cavaleresc, orașul subteran și Regele Lumii. În paralel, tipul Führer-ului de operetă a devenit banal în grupusculele neonaziste din Europa, dar și din Statele Unite[902]. Cele două cazuri, al britanicului Colin Jordan (liderul Mișcării Național Socialiste create în 1962) și al americanului George Lincoln Rockwell (șeful Partidului Nazist American, creat în martie 1959), cofondatori ai WUNS (World Union of National Socialists/Uniunea Mondială a Național-Socialiștilor) în august 1962, au făcut obiectul unor studii relativ amănunțite[903]. Numeroși militanți neonaziști exaltați pornesc de la ideea că Hitler este încă în viață, ascuns într-un loc secret de la Polul Nord sau într-un oraș subteran (în Tibet, bunăoară). În Franța, un anume Jean-Claude Monet (născut în 1938)[904], Führer autoproclamat, orb în fața ridicolului personajului său din cauza delirului megalomaniac (se crede unul dintre fiii naturali ai lui Adolf Hitler!), adresează unui grup de inițiați, la 21 iunie 1963, ziua solstițiului de vară, o scrisoare pe care o semnează „Hans Klaus Hitler":

> (...) Eu, Hans Klaus Hitler, voi purta Uniunea Svasticilor: voi fi Stăpânul Lumii. (...) Inițiați! Voi mă veți recunoaște după Semne: m-am născut în 1938 la Riedisheim la GRANIȚA ACESTOR DOUĂ STATE A CĂROR UNIRE PĂREA SĂ FIE SARCINA PRINCIPALĂ A GENERAȚIEI NOASTRE. (...) Eu sunt moștenitorul Führer-ului, fiul Maestrului Mason inițiat în ocultism; fiu al lui Thule, voi deschide Era Vărsătorului care este cea a lui Atlantis. Germanii din toată lumea se vor ridica la chemarea mea, căci voi fi Verbul Întrupat, întocmai ca și Tatăl meu trăitor încă, dar unde? În Schamballah[905]? Voi fi aliatul regelui subteran și al reprezentanților săi asiatici; preoții îmi vor insufla Forța magică, Energia ce-și răspândește razele. (...) Voi avea viziunea Întregului și-mi voi așeza pecetea asupra lumii vreme de milenii. (...)

NOTE

[721] Goethe, *Faust*, tr. fr. Henri Lichtenberger, Paris, Ed. Montaigne, 1932

[722] Guénon, 1985, p. 73. V. Papus, 1982 (1888), p. 562, unde esoterismul este astfel definit: „Tot ceea ce, ca știință sau artă, este rezervat unei elite de inițiați". Inițiatul este acela „care a fost admis la mistere", astfel că e presupus a cunoaște „rudimentele doctrinei esoterice" *(ibid.,* p. 566). René Forestier (1990, p. 7) reține acest criteriu în definiția pe care o dă ocultismului: „(...) anumite concepții (...) sunt în mod firesc rezervate unei elite intelectuale".

[723] Tiryakian, 1972, p. 498. V. Abellio, 1955, p. 51 *sq.*

[724] Faivre, 2002, pp. 14–23. În criteriologia sa, Antoine Faivre reține șase caractere fundamentale: ideea de corespondență (între Pământ și lumile celeste), viziunea despre natura însuflețită, imaginația creatoare (și medierile), ideea de transformare sau experiența transmutației și, secundar, practica concordanței (sau concordismul) și transmisia (relația între maestru și discipol, unde regăsim inițierea). V. Faivre, 1996, vol. II, pp. 26–30, și 2005, p. 16.

[725] Faivre, 1996, vol. II, pp. 13–42, 2001, și 2005, pp. 8–9. Cum stă mărturie, de pildă, în Franța, crearea revistei semestriale *Aries* în 1985 (dir: Antoine Faivre, Pierre Deghaye, Roland Edighoffer, Jacques Fabry, apoi Wouter J. Hanegraaff) și cea a revistei anuale *Politica Hermetica* în 1987 (Jean-Pierre Laurant, Jean-Pierre Brach). V. și Poulat, prefață la Laurant, 1992, pp. 14–16.

[726] Faivre, 2002, p. 6

[727] Poulat, 1991

[728] Robert Amadou, observând că Occidentul modern respinsese inițierea, spune: „Cheia istoriei constă în inițierea condamnată, supraviețuitoare, cu toate acestea, și doldora de esoterism" (Amadou, 1980a, p. 120).

[729] Besançon, 1978

[730] Bonardel, 1985, p. 25

[731] Marquès-Rivière, 1940, p. 7

[732] După unii autori, termenul ar fi fost creat de Pierre Leroux (Riffard, 1990, p. 85).

[733] Laurant, 1992, p. 19 și 1993, p. 7

[734] Ed. a 2-a Strasbourg și Paris, 1843–1844, 3 vol.

[735] Laurant, 1992, p. 19

[736] Faivre, 2005, p. 8

[737] Citat de Laurant, 1993, p. 12

[738] În *Dictionnare historique de la langue française*, Alain Rey face următoarele precizări despre adjectivul „esoteric": „Împrumut savant (1752, *ezoteric,* Trévoux) al grecescului *esoterikos* „din interior, din intimitate" și „rezervat doar adepților", derivat din adverbul *eso,* variantă a lui *eiso* „înăuntru", provenit și acesta din *eis* „în, către". Termenul substantivizat a fost utilizat la desemnarea adepților doctrinei lui Pitagora" (Rey, 1992, vol. 1, p. 722). Cf. *Supplément au*

Dictionniare universel français et latin (zis al lui Trévoux, datorat poate iezuiților Buffier, Castel și Tournemire), în 1752 „ezoteric" înseamnă „ceea ce este ascuns, misterios și puțin comun". Apariția substantivului „esoterism" lingvistul o datează cu 1840. În *Le Nouveau Petit Robert* (ediție apărută la Paris, 2002, p. 944), termenului „esoterism" îi sunt asociate două accepțiuni: „1. Doctrină potrivit căreia cunoștințele nu pot fi sau nu trebuie vulgarizate, ci transmise doar unui mic număr de discipoli. (...) 2. Caracteristică a ceea ce este de nepătruns, enigmatic, a ceea ce are un sens ascuns. (...)" V. și Corsetti, 1992, pp. 7–8.

[739] Rey, 1992, vol. 1, p. 722

[740] Seijo-Lopez, 1994

[741] Riffard, 1990, p. 807. V. Webb, 1988 (1974), pp. 262–278, 301–312.

[742] Faivre, 1986, p. 13

[743] După publicarea ei în foileton, din 1854 în 1856, lucrarea a apărut în 1856 la Paris, într-un volum. O nouă ediție a lucrării, mult adăugită, va apărea în 1861 (2 vol.).

[744] Paisprezece ani mai târziu de la data la care a fost creat (1828). V. Rey, 1992, vol. 2, p. 1 352: „ocultism" în sensul de „sistem ocult", apoi „ansamblul științelor oculte", expresie care apare în 1884 la Joséphin Péladan (1858–1918). Despre acest ocultist, figură de seamă a esoterisimului „catolic", v. Webb, 1988 (1974), pp. 167–183, Beaufils, 1993. Sfera conceptului de „filosofie ocultă" (folosit mai ales de Agrippa) este mai largă decât a termenului „ocultism" așa cum a fost el introdus de Eliphas Lévi pentru a desemna o „mișcare analogă romantismului și socialismului" (Alexandrian, 1994, p. 9).

[745] Laurant, 1993, p. 12; Lévi, 2000, pp. 9–33

[746] Lévi, 2000, pp. 9–10

[747] *Idem*, 2000, p. 10

[748] Termenul (fr. *magism* - n.tr.) este din nou utilizat de Robert Amadou (1980a, p. 120) pentru a desemna o „cunoaștere sacră".

[749] Laurant, 1993, p. 13

[750] Printre acești „Nobili Călători" mânați de un scop spiritual: Matgioi (Albert de Pouvourville) în Tonkin, René Guènon la Cairo, Alexandra David-Neel în Tibet (Laurant, 1982, p. 9). Și, bineînțeles, Ferdynand Ossendowski (1878–1945), scriitor vagabond care a știut să transforme peregrinările sale din Mongolia (1920–1921), amenințat fiind de ucigașii de la Tcheka, în aventură spirituală. V. Ossendowski, 2000; dar și Webb, 1981 (1974), pp. 198–204 și Godwin, 2000, pp. 101–102, 117–119. Avem motive serioase să fim mai rezervați în cazul Madame Blavatsky și Gurdjieff. Urmându-l pe Guènon, putem pune la îndoială autenticitatea demersului spiritual al acestora (Guènon, 1996; v. și Washington, 1999). Despre Gurdjieff și învățătura sa, în mediul său „cultural" și, mai larg, în epoca sa, v. Wilson (C.), 1976, vol. II, pp. 94–129; Webb, 1981 (1976), pp. 179–181, și 1987 (1980), *passim*.

[751] Laurant, 1982, p. 10

[752] André/Beaufils, 1995, pp. 297–318

[753] André/Beaufils, 1995, p. 337 *sq.;* Galtier, 1989, p. 308 *sq.*

[754] Laurant, 1993, p. 13; Alexandrian, 1994, pp. 317–318

[755] V. Introvigne, 2005, dar și Lacroix, 1995 și 1996. Pentru o cercetare critică din perspectivă catolică, v. Vernette, 1990 și 1993b. Sincretismul doctrinal al mișcării New Age este interpretat ca expresie a unei „noi religiozități" care „împrumută multe dintre trăsăturile gnozei eterne"

(Vernette, 2002, pp. 47–48). Nu este de neglijat nici dimensiunea neognostică. A vedea însă, în acest avatar al modalităţilor esotero-ocultiste contemporane, o „revenire a gnozei" poate părea excesiv. V. *supra*, cap. IV.

[756] Amadou, 1950; Amadou şi Kanters, 1950

[757] Amadou, 1950, p. 16

[758] Amadou, 1950, p. 19

[759] V. Amadou, 1980a, p. 120: „Esoterismul sau ocultismul occidental, el însuşi o ramificaţie a ocultismului universal însă mai unitar (...), vehicul de valori cosmice, omeneşti, divine. (...) Or, tocmai împotriva acestor valori şi a acestor raporturi corelative s-a ridicat şi s-a edificat civilizaţia iudeo-creştină. Sub constrângerea acesteia şi sub imperiul apărării tradiţiei, a avut ocultismul a se configura". V. şi Amadou, 1980b.

[760] Riffard, 1990, pp. 307–364

[761] Thorndike, 1923–1958; Hutin, 1980; Riffard, 1990; Servier, 1998

[762] Faivre, 2002, pp. 8–14

[763] Poulat, citat de Faivre, 2001, p. 212

[764] V. Faivre, 2001, pp. 212–213.

[765] Poulat, prefaţă la Laurant, 1992, p. 13

[766] *Oxford Dictionary*, art. „Occulte" citat de Eliade, 1978, p. 66

[767] Amadou, 1980, p. 120

[768] Tiryakian, 1972, p. 499

[769] Sau al „abordării" (Laurant, 2001). Oricum, este vorba despre o „cunoaştere cu graniţe incerte" (Laurant, 2001, p. 220 *sq.)*.

[770] Laurant, 1982, p. 8, nota 2

[771] Este mereu vorba, de atunci, despre accesul la absolut, „abordarea esoterică" fiind favorabilă nu atât speculaţiilor teologice, cât formelor ştiinţifice ale cunoaşterii (Laurant, 2001, pp. 18–19). Însăşi noţiunea de secularizare poate fi definită în multiple feluri, oscilând între modelul diminuării influenţei factorului religios (în orice caz, al celui iudeo-creştin sau, mai general, monoteist) ca trăsătură şi/sau criteriu al modernităţii şi teza îngustării sferei religiei diferenţiate sau specializate, implicând o slăbire a religiei organizate ca mijloc de control în societate, proces ce se desfăşoară în cadrul edificării modernităţii. V. Lübbe, 1995; Hervieu-Léger, 1999. Dar, ca model de inteligibilitate a modernităţii, şi secularizarea poate fi discutată, sub toate implicaţiile sale, unii dintre specialişti mergând până acolo încât consideră acest model inadecvat. V. Berger *et al.*, 2001.

[772] Faivre, 1996, vol. II, pp. 13–42, şi 2002; Champion, 1989 şi 1998

[773] Expresia „noi mişcări religioase", introdusă ca o categorie sociologică de către Massimo Introvigne în 1990 (Introvigne, 1993), nu este pe deplin satisfăcătoare: căci o abordare strict „pozitivă" a fenomenului devine lesne apologetică.

[774] Bloch, 1991

[775] Champion, 1998

[776] Maître, 1968; Eliade, 1978, p. 80 *sq.;* Bois şi Michelat, 1994; Kunth, Zarka, 2005

[777] Boy şi Michelat, 1986 şi 1993, pp. 209–215; Boy, 2002

[778] Doré, 2005, p. 48

[779] Drévillon şi Lagrange, 2003

[780] Girardet. 1986

[781] Vernant, 1974; Bloch, 1991

[782] Eliade, 1978, p. 93

[783] Meining, 2004

[784] Dubuisson, 2005

[785] Weber (Eugen), 1964

[786] Schuré, 1889 și 1983

[787] Pentru o părere critică, v. Guénon, 1986 (prima ed., 1922); Washington, 1999; Stoczkowski, 1999, pp. 153–251.

[788] Laurant, 1992, p. 139. V. Guénon, 1986, pp. 102–108

[789] V. Poulat *et al.*, 1993, în principal articolele lui Faivre și Santucci; Faivre, 1996, vol. II, pp. 47–49, 92–96.

[790] Cassirer, 1993, p. 17

[791] Champion, 1989

[792] Jean Vernette folosește expresia „esotero-ocultism" la desemnarea doctrinei sincretice a unor mișcări neoreligioase, referindu-se indistinct la Allan Kardec, Éliphas Lévi și Madame Blavatsky, și vorbește chiar despre o „literatură esotero-gnostică" (Vernette, 2002, p. 73).

[793] Poulat, 1991, 1992a, 1996

[794] În lucrarea de față nu vom include observații specifice asupra teoriilor cabalistice, nici asupra tablelor de tarot sau asupra fenomenului rosacrucian, mărginindu-ne a aminti importanța acestora în esoterismul și ocultismul modern. V. Galtier, 1989; Vanloo, 1996, 2001.

[795] „Thrillerul egiptean" în genul cărților lui Christian Jacq face parte din peisaj.

[796] Trebuie avută în vedere și partea de contribuție a lucrărilor unor autori considerați importanți: Aivanhov, Besant, Blavatsky, Evola, Guénon, Gurdjieff, Nostradamus, Papus.

[797] Laurant, 1975; Faivre, 2002, pp. 105–109

[798] Friedländer, 1982

[799] Expresie folosită de Pierre A. Riffard, 1990, p. 35

[800] Ferraresi, 1984 și 1987; Boutin, 1992; Lippi, 1998; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 67–71; Sedgwick, 2004, pp. 98–109, 179–187, 197–198; Gregor, 2005, pp. 191–221

[801] 45 390 Puiseaux

[802] V. Taguieff, 2004b, pp. 80–81, 240, 315–316, 335–336; 2004c, pp. 524, 772–773, 885–886.

[803] Despre militantul politic Christian Bouchet, v. *infra*, cap. VII.

[804] V. *infra*, prezentarea lui Bouchet și Marillier în Bibliografie I. Aceste lucrări sunt vândute on-line prin intermediul site-ului „naționalist-revoluționar" VOXNR (http://www.voxnr.com; http://www.tilsafe.com).

[805] Lucrările publicate la Pardès se găsesc în librăriile de extremă dreaptă, precum și în librăriile obișnuite, la raionul „Esoterism" și în prăvăliile specializate în materie de „esoterism".

[806] Introvigne, 1993 și 1997

[807] Mayer, 1985 și 1987; Luca/Lenoir, 1998; Champion/Cohen, 1999; Hervieu-Léger, 2001. Dacă adăugăm esoterismul, confuzia noțională e tot mai accentuată odată cu proliferarea textelor polemice (Laurant, 2001, pp. 185–226). Un autor catolic precum Jean Vernette nu poate ignora argumentele sociologice prin care distincția dintre religios și sectar devine una foarte relativă, dar

se străduiește, cu toate acestea, să definească criteriile după care „sectele" pot fi considerate „periculoase" (Vernette, 1994, și 2002, p. 88 *sq.*).

[808] Crowley ar fi lansat această afirmație provocatoare în mai multe rânduri, la începutul ascensiunii lui Adolf Hitler (Gerson, 1969, p. 166). Puțin înainte de-a muri, în 1947, „magul negru" ar fi „afișat o profundă simpatie pentru Sir Oswald Mosley" *(ibid.),* liderul charismatic al British Union of Fascists, creată în octombrie 1932. Despre legăturile acesteia cu nazismul, v. Webb, 1981 (1976), pp. 494–496. Despre Crowley, v. Hutin, 1973; King, 1972, 1977 și 2004, pp. 153–182, 213, 235, 255–256, 283–284; Symonds, 1989 și 1997; Introvigne, 1993, pp. 215–231, și 1997, pp. 209–219; Wilson (Colin), 1976, vol. II, pp. 51–82, și 2004, pp. 457–491. Edward Alexander Crowley își „celtizase" prenumele în Aleister pe vremea când era student la universitatea din Cambridge, în 1897 (Introvigne, 1997, p. 211).

[809] Citat de Robin, 1978, p. 275

[810] Extrase citate de Pierre de Villemarest într-unul dintre opusculele sale conspiraționiste, *Les Sources financières du nazisme;* Villemarest, 1984b, pp. 63–64

[811] V. Wilson (C.), 1976, vol. II, p. 59 *sq.*

[812] Despre ocultistul francmason Theodore Reuss și paramasoneria ocultizantă de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea, v. Möller/Howe, 1986. Despre „magia sexuală", v. Wilson (C.), 1976, vol. II, p. 69 *sq.;* Webb, 1981 (1976), p. 61; King, 2004, pp. 139–256; Symonds, 1997. Julius Evola s-a interesat îndeaproape de această chestiune și a cercetat deloc superficial teoriile lui Crowley (Evola, 1972, pp. 256–265, și 1989, pp. 346–351).

[813] Gerson, 1969, pp. 338–345

[814] Crowley, citat de Evola, 1972, p. 256; Crowley reprezintă un tip de Magician opus de către Raymond Abellio celui de Îndrumător spiritual sau de Profet caracterizat prin nevoia de comunicare, în timp ce pe Magician îl definește „nevoia de posesie" (Abellio, 1947, p. 17).

[815] Despre Golden Dawn, v. Introvigne, 1993, pp. 192–211.

[816] V. Gerson, 1969, pp. 338–345; Wilson (Colin), 1976, vol. 2, pp. 51–66; Introvigne, 1993, pp. 194–199; André/Beaufils, 1995, p. 127. Pentru o caracterizare partizană, dar bine documentată, v. Ruggiu, 1990; Bouchet, 1990, 1998 și 1999.

[817] Despre Biserica Scientologică, v. *Livre jaune n°6,* pp. 61–67. După Holey, Ron Hubbard ar fi participat la proiectul MK Ultra, „proiect strict secret al CIA (...), condus după anii cincizeci de psihologi și sociologi americani pentru a constata schimbarea de conștiință provocată de consumul drogurilor" *(Livre jaune n°5,* p. 213). V. și Bouchet, 2000, p. 90.

[818] Galtier, 1989, p. 345 *sq.;* Introvigne, 1993, p. 132 *sq.*

[819] La mijlocul anilor șaizeci, Jimmy Page (născut în 1944) și grupul Led Zeppelin (1968–1980) au cumpărat conacul lui Crowley pentru a practica acolo magia, în sunetul chitarelor electrice și sub efectul substanțelor halucinogene (Bourre, 2000, p. 63).

[820] Pentru alte exemple, v. Bouchet, 1999, pp. 74–76.

[821] După ce este ales în 1966 pentru rolul lui Lucifer, Bobby Beausoleil, membru al „familiei" Manson, „va pleca într-o atmosferă furtunoasă, luând cu el singurele copii ale scenelor brute ce urmau să fie încorporate peliculei" (Introvigne, 1997, p. 263). V. și Bouyxou și Delannoy, 2004, p. 131.

[822] André/Beaufils, 1995

[823] V. Guénon, 1921.

[824] Papus, 1982, p. 562

[825] Papus, 1922, p. 39. V. și Papus, 1982 (1888), p. 570, unde ocultismul este definit ca „ansamblul sistemelor filosofice și al artelor misterioase derivate din cunoștințele secrete ale anticilor".

[826] Papus, 1922, p. 39

[827] Hutin, 1971 și 1996

[828] Barruel, 1973 (1797–1798). V. *supra*, Introducere și cap. III.

[829] Taguieff, 2004b și 2004c

[830] *Protocoalele...*, 1925, p. 31

[831] Kazin, 1995; Taguieff, 2002b și 2004d

[832] Allen, 1971–1972 și 1976; Cooper, 1989 (2004). Dacă scrierile lui Cooper nu ajung decât în unele medii ale extremei drepte, cu Gary Allen, autor de bestselleruri, situația este diferită. Tirajele pamfletului scris în 1971 *(None Dare Call It Conspiracy)* sunt semnificative în acest sens: februarie 1972 (prima retipărire): 350 000 ex.; martie 1972 (a 2-a): 1 250 000 ex.; aprilie 1972 (a 3-a): 4 000 000 ex. Pamfletul anti-Rockefeller a fost tipărit în 250 000 ex. în ianuarie 1976 și retipărit imediat în februarie, tot în 250 000 ex.

[833] Pipes, 1997; Fenster, 1999; Melley, 2000; Knight, 2000, 2003 și 2004; Barkun, 2003

[834] Dery, 1999; Knight, 2000

[835] Coston, 1955, pp. 66–71

[836] Taguieff, 2004c. Dimensiunea antievreiască nu este, bineînțeles, întotdeauna prezentă în mitul „conspirației mondiale", pe tot parcursul peregrinărilor ideologico-politice ale acestuia: un anticapitalism radical, de pildă, poate fi afirmat fără implicații antievreiești, însă mitul conspirationist, chiar în funcțiunile sale neexplicit antisemite, pare să încurajeze alunecările spre discursul de tip „antiiudeo-capitalist" („antiiudeo-masonic", „antiiudeo-comunist" etc.) ca și cum s-ar perpetua o impregnare iudeofobă a acestuia.

[837] Gooderick-Clarke, 1989, p. 47

[838] Bronder, 1964, pp. 32–39; Maser, 1968, pp. 87, 95–96; Mosse, 1985, p. 99 *sq.;* Goodrick-Clarke, 1989, pp. 193–216; Maistre, 2004, pp. 685–690.

[839] Viena-Leipzig-Budapesta, Moderner Verlag, 1905

[840] Waite, 1977, pp. 87–91; Richard, 2000, pp. 91–93

[841] Daim, 1958; Bronder, 1964, pp. 227-232; Maser, 1965, p. 101 *sq.*, și 1993, pp. 251–253; Faye, 1973, p. 518 *sq.;* Gooderick-Clarke, 1989, *passim*; Mohler, 1993, pp. 447–453; Hieronymus, 1996, pp. 131–146.

[842] V. Breitman, 1991. Pentru o prezentare relativ obiectivă a raporturilor dintre nazism și astrologie (și, mai larg, ocultism), v. Howe, 1967 (1984), și Webb, 1976. Despre credulitatea lui Himmler în materie de astrologie, v. mărturia lui Walter Schellenberg în relatările sale din zilele de 12 și 13 martie 1946 (Goldensohn, 2005, pp. 501, 594, 509). Un DVD oferit spre vânzare on-line: *The Occult History of the Third Reich: Himmler the Mistic* (http://www.gumboot.co.nz).

[843] Goodrick-Clarke, 1989, pp. 249–268

[844] Bernadac, 1978

[845] Rahn, 1974, p. 45

[846] „Doctrina ariană a luptei sacre" (13 iunie), „Graalul ca mister nordic" (20 iunie) și „Armele războiului ocult" (27 iunie).

[847] Raportul lui Brigadeführer-SS Karl Maria Weisthor este disponibil în traducere engleză *(Report to Himmler on Julius Evola)* pe site-ul: http//thomkins_kariou.tripod.com. Data menționată pe document este de 2 februarie 1938 și se prezintă ca o evaluare a conferinței ținute de Evola la 22 ianuarie 1938: „Restaurarea Occidentului pe baza spiritului arian originar".

[848] V. Hansen, 2002, p. 63.

[849] V. documentul publicat sub titlul „Raport despre Evola în atenția Reichsführer-ului SS", *Totalité*, nr. 21–22, 1985, pp. 36–41. Este vorba despre traducerea franceză parțială a unui raport intern SS despre Evola, redactat în iulie 1938 (Evola ținuse ultima sa conferință în Germania în 27 iunie 1938: „Armele războiului ocult") și comunicat lui Himmler înainte de 11 august, dată a unei scrisori provenind de la statul-major personal al acestuia, care ar fi aprobat concluziile respectivului raport, indicând: „Să nu se acorde nici un sprijin concret eforturilor desfășurate de Evola în vederea creării unui ordin supranațional", „să fie suspendată activitatea sa în Germania, la încheierea ciclului de conferințe" și „să fie împiedicate încercările acestuia de a lua legătura cu persoane din conducerea superioară de partid și de stat". V. Boutin, 1992, pp. 283–284; Hansen, pp. 63–64.

[850] Mund, 1982, pp. 275–289; Goodrick-Clarke, 1989, pp. 266–267

[851] Galli, 1995b; Gregor, 2005, p. 205

[852] Gregor, 2005, pp. 191–221

[853] V. Sedgwick, 2004, pp. 104–108.

[854] În franceză, în text

[855] Ahnenerbe a organizat două expediții în Tibet, unde, potrivit unei legende transmise în mediile neonaziste, s-ar fi refugiat mai mulți dintre înalții săi conducători care ar fi reușit să părăsească în 1945 Germania. Pentru o tratare a acestui subiect, din perspectiva unei „istorii secrete" a nazismului, v. lucrarea lui Victor și a Victoriei Trimondi, *Hitler – Buddha – Krishna* (Trimondi, 2002).

[856] Lucrarea lui Wirth, *Der Aufgang der Menschheit*, întemeiată mai ales pe simbolurile runice ale țărilor nordice, fusese publicată la Jena, în 1928 (Wirth, 1928; Godwin, 2000, pp. 63–64). Pentru un rezumat al concepției acestui autor despre „leagănul arienilor", v. articolul său „Patria originară a rasei nordice", publicat on-line pe un site italian de extremă dreaptă (Wirth, 2005). Herman Wirth (1885–1981) a fost cofondator al Ahnenerbe (Moștenirea Strămoșilor) în 1935. V. Edwardes, 1978. V. și Rauschning, 1979, pp. 303–305.

[857] Evola, 1993, pp. 208–209

[858] Bergier și Pauwels, 1960, p. 433; Gerson, 1969, pp. 215–235; Angebert, 1971a, pp. 200–206; King, 1976

[859] Suster, 1981

[860] Spence, 1940

[861] Ravenscroft, 1977, p. 235 *sq.;* despre formarea legendei *vril*-ului, v. *infra*, cap. VII, p. 348 *sq.*

[862] Goodrick-Clarke, 1989, pp. 302–306

[863] Rose, 1994; Hakl, 2000, pp. 10–12

[864] Goodrick-Clarke, 1989, p. 304; Padfield, 1991

[865] Gugenberger, 2001

[866] Despre Miguel Serrano, v. Casals, 1995, pp. 252–264; Goodrick-Clarke, 1998 și 2002.

[867] Goodrick-Clarke, 1998, p. 40

[868] Eşalon de Protecţie (Schutzstaffel), în mod obişnuit desemnat prin sigla SS. La 6 ianuarie 1929, Heinrich Himmler lua comanda SS, cu titlul de Reichsführer.

[869] Savitri Devi, 1976, p. V

[870] Savitri Devi, 1976, pp. 255–281. V. Casals, 1995, p. 254 *sq.;* Goodrick-Clarke, 2002, cap. 5 („Savitri Devi şi avatarul Hitler").

[871] Goodrick-Clarke, 1998, pp. 219–222

[872] V. Goodrick-Clarke, 2002, cap. 9 („Miguel Serrano şi hitlerismul esoteric"). Pentru o abordare, ea însăşi mitologizantă, a specialiştilor în „hitlerismul esoteric" şi „neonazismul religios" (Savitri Devi, Wilhelm Landig, Rudolf J. Mund, Jan van Helsing, Miguel Serrano), v. Trimondi, 2002a.

[873] V. Goodrick-Clarke, 2002, pp. 330 (nota 22) şi 336 (nota 28). La începutul eseului său *Le Livre des maîtres du monde,* Charroux afirmă: „Avem o mie de dovezi despre venirea, odinioară, pe globul nostru pământesc, a unor fiinţe extraterestre care au fost numite zei, îngeri iniţiatori sau demoni" (Charroux, 1967, p. 15).

[874] Goodrick-Clarke, 1998 (2000) şi 2002, pp. 107–192, 213–231

[875] Taguieff, 2004b, p. 328, şi 2004b, pp. 667–668

[876] V. Goodrick-Clarke, 1989, pp. 177–183.

[877] Waite, 1977, pp. 87, 93–94

[878] *Livre jaune n° 5,* pp. 73–78, 312–313, 329

[879] În pofida caracterului ei pronunţat ideologic, expresia „*Novus Ordo Seclorum*" se regăseşte în thrillerul lui Dan Brown, *Îngeri şi demoni* (2004, p. 118).

[880] V. Rauschning, 1979, în special pp. 96–101, 308-309, 312–322, 324–334.

[881] Regretăm prezenţa unei afirmaţii contrare într-o carte altminteri stimabilă a lui Jean-Jacques Debu (2005a, p. 315): „1912. Înfiinţarea, în Germania, a societăţii secrete a grupului Thule (...) din care, în 1919, va face parte şi Hitler".

[882] V. Webb, 1988 (1974), p. 104, şi 1981 (1976), pp. 318–325.

[883] Goodrick-Clarke, 1989; Hamann, 2001

[884] Goodrick-Clarke, 1989, pp. 281–282

[885] Galli, 1989 şi 2004

[886] Icke, 2001, pp. 509–513

[887] Offley, 2000

[888] V. *supra,* cap. III. Pentru alte declaraţii privind influenţa evreiască în politica europeană sau o pretinsă alianţă iudeo-masonică, Disraeli este un autor citat deseori de autorii antisemiţi. V. Poliakov, 1968, pp. 343–344, şi 1980, p. 39. Primul mentor al lui Adolf Hitler, ideologul *völkisch* Dietrich Eckart (1868–1923), în eseul său postum (1924), *Le Bolchevisme de Moise à Lenin* (subintitulat: „Dialogue entre Adof Hitler et moi"), citează romanul lui Disraeli, *Coningsby,* în legătură cu „misterioasa diplomaţie rusească", „organizată de evrei" (Eckart, 1999, p. 41).

[889] *Livre jaune n°5,* p. 143

[890] Taguieff, 1994

[891] Mabire şi Vial, 1975; Vial, 2004. Despre curentele neopăgâne, v. mărturia lui Christian Bouchet, 2003 şi 2005 (autorul face parte el însuşi din mişcarea pe care o descrie).

[892] V. de ex. lucrarea lui Karl Georg Zschaetzsch, publicată în 1922 la Berlin, despre *L'Atlantide, patrie primitive des Aryens*, întemeiată pe următorul postulat rasist: „Fără existența unui filon arian, nici un stat nu poate dăinui" (Zschaetzsch, 1922, p. 94; ciat de Vidal-Naquet, 2005, p. 125).
[893] V. lucrarea lui Albert Hermann, profesor la Universitatea din Berlin, adept al nazismului: *Unsere Ahnen und Atlantis (Strămoșii noștri și Atlantida)*, Berlin, 1934 (citat de Vidal-Naquet, 2005, pp. 125–126).
[894] Kater, 1974, pp. 51–71, 372, 378; Vidal-Naquet, 2005, pp. 124–128
[895] Spanuth, 1977
[896] Mabire, 1978, p. 65 *sq.* și 2002, p. 54 *sq.*
[897] Mabire, 2002, p. 298
[898] Mabire, 2002, p. 299
[899] Angebert, 1971b, p. 13
[900] *Ibid.*, p. 338, traducere corectată prin grija mea
[901] Parțial citat de Goodrick-Clarke, 1989, p. 206; discurs reprodus *in* Sebottendorff, 2001, pp. 69–72.
[902] V. Coogan, 1999; Goodrick-Clarke, 2000 și 2002.
[903] Chairoff, 1977, pp. 312–319, 382–384, 446–447; Thurlow, 1998, pp. 231–244; Simonelli, 1999; Schmaltz, 1999; Coogan, 1999, pp. 479–481, 508–511, 518–520, 616–617, 620; Goodrick-Clarke, 2000, pp. 257–286 și 2002, în special pp. 7–51.
[904] Succesiv sau chiar în același timp, Monet a fost „Führer-ul" PNSOF (Parti national-socialiste des ouvriers français – Partidul Național-Socialist al Muncitorilor Francezi) (septembrie 1961), al OSS și al Organizației Svastica-OSS (ianuarie 1963), dar și al OVF (Organisation des Vikings de France – Organizația Vikingilor din Franța) (iulie 1962), al Breuriezh an Hevoud (în bretonă: Frăția Crucii Încârligate) și al PPNS (Parti prolétarien national-socialiste – Partidul Muncitoresc Național-Socialist). V. Angebert, 1971a, pp. 249–250; Chairoff, 1977, pp. 191–195.
[905] Referire la ceea ce desemnează, în gândirea hindusă, termenul *Agartha (Agarttha, Asgartha, Agarti sau Agharti)*, care coincide cu ceea ce în Tibet se cheamă *Shambala* (astăzi transcris *Shambhala)*. Despre formarea acestei legende ocultiste (la care, prin Saint-Yves d'Alveydre (1995) și Ossendowski (2000), teosofii și-au adus o contribuție importantă), v., de pildă, Madame Blavatsky, 1994, vol. 1, Introducere și Prefață; Ravenscroft, 1977, pp. 242–247. V. valorificarea simbolică a temei în Godwin, 1986 și 2000, în special pp. 93–122; Kafton-Minkel, 1989, pp. 168–175; Goodrick-Clarke, 1989, pp. 301–302, și 2002, în special pp. 111–149, Barkun, 2003, pp. 118, 121, 166, 167. Prelucrări New Age, v. Redfield, 2003.

VII
Reprezentarea conspiraționistă în contextul său: „societăți secrete fictive" și manipulare luciferică

„Sunt personajul-cheie într-o mașinațiune guvernamentală, într-un complot menit să ascundă adevărul despre existența extratereștrilor. O conspirație mondială ai cărei actori sunt plasați la cel mai înalt nivel al puterii și care afectează viața fiecărui bărbat, femeie sau copil de pe această planetă."

Agent Fox Mulder, *Dosarele X – Filmul*[906]

„Clădirea unei teorii înainte de-a aduna toate dovezile este o greșeală capitală. Ea poate falsifica raționamentul."

Sherlock HOLMES[907]

Să plecăm de la ideea că, prin chiar faptul de a trăi în societăți ce nu pot fi transparente, ființele omenești nu se pot înfrâna să se teamă, să se simtă amenințate și nici nu se pot opri să inventeze cauze pentru faptul că se simt expuse, fragile, vulnerabile. Sentimentul că societățile contemporane sunt tot mai complexe nu face decât să sporească incertitudinea. De data aceasta, nu misterioasa Natură este aceea care, înspăimântându-i, îi împinge pe oameni să creeze ființe imaginare[908], ci lumea istorico-socială care, nefiindu-le la îndemână, părându-li-se inaccesibilă și *a fortiori* de nestăpânit, este cauză de profundă neliniște,

prielnică superstiției. Anxietatea stimulează dezvoltarea imaginarului conspirației, făcând trimitere la interese ascunse, la forțe ce acționează din umbră și la actori nevăzuți angajați în activități oculte. Vorbind despre conspirație, atâta vreme cât ceea ce ar trebui, de fapt, explicat este doar denumit, închipuirea sau delirul devin motive serioase de spaimă sau chiar de teroare. Inexistența neputând fi dovedită cu fapte, ideea de conspirație nu poate fi respinsă pe cale logică, ea având capacitatea regenerării perpetue, fiind oarecum inepuizabilă[909]. Bănuiala că ar putea exista un complot, în pofida absenței oricărui indiciu palpabil, stimulează imaginația și capacitatea fabulatorie ca și cum a nu putea fi vizualizat, a nu intra sub incidența simțurilor ar fi simptome de interpretat sau chiar piste de urmat. Ceea ce este destinat, prin natură, să mocnească în umbră, renaște mereu, după consumpție, din propria cenușă. Presentimentul conspirației generează teamă, recunoașterea ei sporește neliniștea, dar și credința că totul a fost prevăzut, că mersul spre viitor ascultă de un plan ascuns prin care totul s-ar explica. Caracterul hiperrațional al devenirii indus de reprezentarea despre conspirație risipește parțial teama provocată de amestecul de ignoranță și neputință. Modelul de inteligibilitate oferit de teoria despre conspirație cucerește exact în măsura în care, la moderni, practica demistificării este aducătoare de satisfacție. Dacă, în istoria societății omenești, totul se reduce la raporturi de forță și la conflicte de interese, logica bănuielii domină în procesul cunoașterii: cel care este mânat de „duhul bănuielii"[910] trece pe nesimțite de la dezvăluire (pătrunderea dincolo de aparențe, accentul pe latura nevăzută a puterii sau a antiputerii) la denunțare (suspectare, supraveghere, urmărire, localizare a ceea ce se petrece „în întuneric"[911]). Reprezentarea despre conspirație oferă certitudine, dar și neliniște, în același timp.

Lăsat vreme îndelungată pe seama răspândirii prin broșuri, genul conspiraționist începe să fie amplu reprezentat pe internet, iar site-urile specializate pe această temă nu se limitează nici la site-urile rasiste sau neonaziste, nici la cele special dedicate esoterismului. Unii autori de texte esotero-complotiste joacă rol de mediatori, dar și de transmițători și vulgarizatori prin producția de bestselleruri care, fabricate în ideea succeselor de librărie de până acum, vor constitui, la rândul lor, materiale simbolice pentru viitoare lucrări de succes: o literatură încropită din compilații și plagiat, din fapte inventate și documente falsificate. Un anumit număr de lucrări de factură academică (cu aparat critic, note etc.) menite să aducă clarificări obiective în aceste chestiuni intră și ele, parțial, în domeniul esoterico-politic: în Franța, cărțile lui Serge Hutin, profesor universitar și martinist, îmbină genul studiului istoric cu acela mai atractiv de popularizare a doctrinelor

studiate.[912] În aceeași situație, fără a fi întotdeauna vorba despre o calificare universitară, sunt lucrările lui Jean-Claude Frère, Robert Charroux, Jean-Michel Angebert[913], Jean Mabire[914], Werner Gerson (alias Pierre Mariel) sau ale lui André Chaleil, în cazul cărora dubla referință la „istoria secretă" și la „personaje misterioase" este un argument în sprijinul vânzărilor.[915] În privința interesului militant al lui Christian Bouchet pentru Aleister Crowley, acesta poate fi considerat unul dintre indiciile încrucișării formelor contemporane ale esoterismului cu noile configurații politico-culturale de extremă dreaptă.[916] Christian Bouchet, care se prezintă ca „dascăl, jurnalist și scriitor", a fost secretar general al organizației neofasciste Unitate Radicală, în care se reuneau militanții „naționaliști-revoluționari" care respingeau „conservatismul" Frontului Național. Revista acestei orientări era intitulată *Résistance!,* având un subtitlu „antimondialist" foarte semnificativ: „*Bimestriel des Résistants au Nouvel Ordre mondial et à la pensée unique*". Se știe că în urma atentatului eșuat împotriva lui Jacques Chirac, la Paris, la data de 14 iulie 2002, comis de Maxime Brunerie, membru al Unității Radicale, această organizație a fost dizolvată. Ea s-a reconstituit rapid sub o denumire nouă: Blocul Identitar[917]. Autor a numeroase cărți despre ocultism, neopăgânism și spiritism, cu referiri la Aleister Crowley, la René Guénon și la Julius Evola, Bouchet întruchipează tipul scriitorului-militant neofascist și antimondialist, inspirat din esoterism și din gândirea conspirațională. Scopul său declarat este de „a constitui un front unit" pentru „a lupta împotriva dușmanilor comuni: imperialismul american și sionismul".

Dubla posteritate a romanului *Sângele sfânt și Sfântul Graal:* Holey și Brown

Celebra lucrare a lui Michael Baigent, Richard Leigh și Henry Lincoln, *The Holy Blood and the Holy Grail*, apărută la Londra în 1982 și tradusă, în română, sub titlul *Sângele sfânt și Sfântul Graal*, sinteză a unor cercetări savante și semisavante amestecate cu relatări imaginare sau cu mărturii mincinoase, în care este vorba despre Isus Hristos, Sfântul Graal, Prioria din Sion, despre catari, templieri și francmasoni, romanul a inspirat numeroase alte lucrări, calitativ mai slabe, și a fost de curând readusă în memoria colectivă prin imensul succes internațional al romanului lui Dan Brown, *Da Vinci Code* (2003). Ca bestseller internațional, *Sângele sfânt și Sfântul Graal* va fi constituit cel mai important text-precursor al romanului lui Dan Brown, căci a adus în scenă temele principale. În 1986, același trio britanic a publicat *The Messianic Legacy*, în română – *Moștenirea mesianică*, în care este vorba

despre Mesia, Merovingieni, Ordinul de Malta, despre Regele pierdut, despre Rennes-le-Château și Prioria din Sion. *Codul lui da Vinci* începe cu un scurt cuvânt-înainte, intitulat „Faptele". Să citim primul paragraf, în care autorul își abuzează deja cititorul:

> **Prioria din Sion** – societate secretă fondată în 1099 – este o organizație reală. În 1975, în cadrul Bibliotecii Naționale din Paris au fost descoperite o serie de suluri de pergament, denumite apoi *Les Dossiers Secrets*, în care erau menționate numele unor membri ai acestei organizații, printre care Sir Isaac Newton, Sandro Botticelli, Victor Hugo și Leonardo da Vinci[918].

Problema este că aceste pretinse „fapte" sunt atât un rod atât al fanteziei, cât și al impostorii: ele sunt produsul mitomaniei unui anume Pierre Plantard (1920–2000), zis Plantard de Saint-Clair, care poate fi considerat un escroc literar[919]. Prioria din Sion cu marii și prestigioșii săi maeștri este o invenție a lui Plantard (care se prezenta pe sine ca fiind ultimul Mare Maestru al respectivei Priorii[920]), exploatată literar de Baigent, Leigh și Lincoln cu douăzeci de ani înaintea lui Dan Brown. *Les Dossiers Secrets* sunt un fals datorat lui Plantard și unuia dintre acoliții săi (Philippe de Chérisey). Faptul că ar fi fost depuse la Biblioteca Națională nu schimbă cu nimic situația. Prin urmare, Dan Brown și-a fabricat romanul pe baza câtorva „făcături" și minciuni istorice transformate, prin abuz, în fapte istoric atestate sau foarte plauzibile de către Baigent/Leigh/Lincoln și de alți autori care au făcut pe contraexperții[921]. Imensul succes al romanului lui Dan Brown a suscitat scrieri dintre care unele, în pofida faptului că se autoconsideră „ghid" de lectură critică, conținând detalii istorice, aparțin ele însele aceluiași domeniu ca și obiectul de care se ocupă[922]. Asemenea numeroaselor lucrări cu aspect academic despre „societățile secrete" și „conducătorii nevăzuți" (Hutin, Gerson-Mariel etc.), scrieri ca acestea alimentează reprezentările esotero-conspiraționiste, credința în relatările pseudoistorice, întărind cititorului iluzia că este și el un inițiat în „marile secrete".

Ideea principală a romanului lui Dan Brown, și anume că Isus Hristos, soțul Mariei Magdalena, a avut urmași biologici, descendența lui prelungindu-se până în zilele noastre, este împrumutată din lucrări precum *Sângele sfânt și Sfântul Graal* de Baigent, Leigh și Lincoln sau *Misterul templierilor* de Lynn Picknett și Clive Prince[923]. Acești autori de lucrări de succes au preluat ei înșiși unele interpretări, cel puțin îndoielnice, din texte ce descriau în mod aluziv relațiile dintre Isus și Maria Magdalena, cum este Evanghelia lui Filip (LVIII, 33–6), una dintre evangheliile gnostice prezente în tazaurul de la Nag Hammadi, descoperit în Egipt în 1945. Baigent,

Leigh și Lincoln au adăugat acestei legende teza complet fantezistă după care adevărata misiune a pretinsei Priorii din Sion ar fi fost apărarea sfintei descendențe a cuplului. La fel stau lucrurile și în interpretarea Sfântului Graal, care, după tradiție, era potirul în care se prelinsese sângele lui Hristos răstignit: Dan Brown preia din *Sângele sfânt și Sfântul Graal* teza, prezentată ca un adevăr pe care Biserica vrea să-l țină ascuns, potrivit căreia Graalul ar fi metafora folosită la desemnarea urmașilor biologici ai lui Hristos, adică „ramura" prin care regii merovingieni ar proveni din descendenții lui Hristos. Ceea ce înseamnă că, după răstignire, Maria Magdalena s-ar fi refugiat în Franța cu copilul său și că unul dintre urmașii acestuia, care s-ar fi căsătorit cu un membru al unui trib franc, ar fi întemeiat dinastia merovingiană. Și, pentru ca lucrurile să fie și mai complicate, se spune că templierii au fost creați pentru apărarea „marelui secret" al Sfântului Graal. Cât despre Leonardo da Vinci, înfățișat ca unul dintre Marii Maeștri (din 1510 până în 1519) ai Prioriei din Sion (o invenție a mitomanului numit Plantard, din 1956), este limpede că n-a disimulat în tablourile sale indicii ale închipuitului „mare secret" (căsătoria lui Isus cu Maria Magdalena). În acest sens, remarcabila investigație făcută de Marie-France Etchegoin și de Frédéric Lenoir a adus argumente pe deplin edificatoare. Prin ceea ce afirmă despre templieri, ca și despre Leonardo, Dan Brown se dovedește un compilator grăbit, dispus să creadă că tot ce zboară se mănâncă.

Dar materialul simbolic și resursele narative ale cărții-sinteză scrise de Baigent/Leigh/Lincoln (și ale celor ce au urmat) au fost refolosite de unii autori de extremă dreaptă, în special de către neonaziști, de creștinii fundamentaliști sau de către membrii milițiilor patriotice americane, adepți ai teoriei conspirației evreiești, iudeo-masonice sau iudeo-plutocratice. Unul dintre ultimele texte de ufologie conspirationistă ale lui Milton William Cooper, *Secret Societies/New World Order*, se referă chiar la acest subiect:

> *I had intended to go into great detail linking P2, the Prieure de Sion, the Vatican, the CIA, orgnizations for a United Europe, and the Bilderberg Group. Fortunately, Michael Baigent, Righard Leigh & Henry Lincoln beat me to it. I say fortunately, because they confirm my previous allegation that I published in my paper „The Secret Government" that the CIA had plants, called moles, deep within the Vatican. You must read* Holy Blood, Holy Grail *and* The Messianic Legacy, *both by Baigent, Leigh & Lincoln. Any reputable bookstore should carry them. Between pages 343 și 361 of* The Messianic Legacy *you can read of the alliance of power that resulted in a secret world government*[924].

Cel mai recent bestseller internațional din această categorie de scrieri se datorează unui personaj despre care am mai vorbit, Jan Udo Holey, autor mascat al cărții *Livre jaune* în trei volume (nr. 5, nr. 6, nr. 7). Cele trei volume conțin, în chip semnificativ, extrase comentate sau ilustrate, ori pur și simplu fraze reproduse din *Protocoalele Înțelepților Sionului,* cel mai cunoscut fals antisemit din istoria occidentală[925]. Holey nu se sfiește să susțină că „textul complet al *Protocoalelor* descrie situația actuală a lumii în care trăim"[926]. Cele trei volume ale *Livre jaune* pretind că relatează cu lux de amănunte „istoria câtorva persoane în carne și oase care, în 1773, au pus la Frankfurt bazele unui proiect, într-o casă din Judenstrasse (strada evreiască) *[sic]*", și „voiau să pregătească terenul în vederea instalării, până în anul 2000 și prin mijlocirea a trei războaie mondiale, a guvernului lor unic mondial".[927] Este și motivul pentru care nu mai miră frecvența oricât de mare a apariției acestei referiri fanteziste la „*Protocoalele Illuminati* din 1897"[928] în care, potrivit formulei metaforice rituale folosite în mediile antisemite, s-ar găsi „cheia misterului"[929]. Reînnoire a unei legende fabricate de către primii propagatori ai *Protocoalelor*, documentul ar fi fost prezentat în cadrul primului congres sionist ținut la Basel, în august 1897, în reuniune secretă. Liderii sioniști prezenți la congres pot fi astfel transformați în Înțelepți ai Sionului, pregătindu-și marele lor complot. Cel care citește *Livre jaune n°7* este prevenit încă din prefața lucrării: „Această carte încearcă să aducă la lumină adevărul despre existența «Imperiului Satanic». Ea vă va ajuta să-i descoperiți pe cei care trag sforile în culisele evenimentelor acestei lumi. (...) Va fi tot mai limpede pentru dumneavoastră ce forță anume controlează *Noua Ordine mondială*"[930].

În *Codul lui da Vinci,* Dan Brown a reușit o manevră deloc ușoară: extragerea dintr-o adunătură de simboluri dominată de conspiraționism și antisemitism a materiei pentru construcția unei intrigi atent „purificate". Chiar dacă urmele de mitologie antiiudeo-masonică sunt estompate de romancier (invers decât se petrec lucrurile cu privire la mitologia anticatolică[931]), cititorii atașați acestei mitologii găsesc totuși satisfacție. Adâncul urcă la suprafață sau, cel puțin, poate urca la suprafață. Romanul în discuție poate fi privit ca un palimpsest, determinând astfel decodificarea unui text menit codificării și decodificării. Noțiunile-simbol (ca Prioria din Sion sau Illuminati) sunt prezente pentru a da frâu liber reprezentărilor conspiraționiste. Dovada o putem găsi în acest material „de contrast" reprezentat de *Livre jaune,* al cărui autor se inspiră din aceleași surse ca și Dan Brown. Tot cu referire la *Sângele sfânt și Sfântul Graal* (mai ales), Holey pomenește de Prioria din Sion sau de Illuminati, pentru a continua

pe tema conspirației mondiale, dar fără a-și da osteneala să-și curețe discursul de implicațiile sale antievreiești și antimasonice cu o doză de satanism. În *Livre jaune n°6* (2001) citim, de pildă, în capitolul 12 (intitulat *Protocoalele Înțelepților Sionului):* „Liderii *Illuminati* sunt un mic grup puternic de bancheri internaționali, industriași, savanți, responsabili militari și politici, educatori, economiști. Cu toții au adoptat doctrina luciferică a lui Adam Weishaupt și Albert Pike (înfățișat ca fiind marele discipol american al lui Weishaupt). Ei îl venerează pe Lucifer. (...) Iau asupra lor conspirația luciferică pentru dobândirea controlului absolut în lume"[932]. Iată o trăsătură caracteristică fabricării acestui gen de povestire mito-politică: preluarea necritică a legendelor despre un personaj din mitologia societăților secrete, în cazul nostru, Adam Weishaupt (1748–1830), șeful Iluminaților din Bavaria[933], sau Albert Pike (1809–1891), căruia, în cercurile antimasonice, a devenit un adevărat ritual să-i fie atribuit un cult luciferic[934]. Albert Pike, avocat și general devenit mason în 1850, fusese ales în 1859 Suveran Mare Comandor al Marelui Consiliu al Ritului pentru regiunea de sud a Statelor Unite, funcție pe care a exercitat-o timp de treizeci și doi de ani[935]. Este vorba, prin urmare, despre un personaj istoric de o anumită importanță, mitologizat de către Léo Taxil, întemeietorul, în acest sens, al unei tradiții polemice antimasonice după cum o dovedesc, în ultimii zece ani ai secolului al XIX-lea, cei mai mulți dintre autorii conspiraționiști[936]. Foarte imaginativul Taxil, inventatorul „Ritului Palladic nou Reformat" (denunțat ca un cult satanic), îl înfățișa pe Pike ca papă luciferic al „Palladismului" la scară mondială[937], căruia i-ar fi urmat în funcție Marele Maestru italian Adriano Lemmi (1822–1906) – alt personaj istoric „ficționat" și el de Taxil. În 1994, conspiraționistul canadian Serge Monast, ca fidel discipol al lui Taxil, îl caracteriza astfel pe celebrul francmason american: „Albert Pike, Mare Pontif al Francmasoneriei universale, francmason de gradul 33, Mare Preot al Bisericii satanice. (...)"[938]

Revenire asupra unui caz exemplar de mistificare: afacerea Léo Taxil

Printre vorbele și legendele care circulau despre Pike în spațiul vast al diabolizărilor din secolul al XIX-lea, se număra și zvonul despre care pomenește și „doctorul Bataille" (în spatele căruia se aflau doctorul Charles Hacks și Léo Taxil) în revista sa intitulată *Le Diable au XIX-e siècle:* „(...) Supremul mare maestru Albert Pike avea la dispoziție un demon domestic, de rang inferior, care

apărea imediat ce îl evoca la el acasă și căruia îi încredința sarcina de a transporta, în câteva secunde, acolo unde era nevoie, documente de cea mai mare importanță"[939]. În dezvăluirile sale, pretinsul „doctor Bataille" povestește cum, prin infiltrarea lojilor masonice din Charleston (Louisiana), „Veneția americană", în care domnea Albert Pike, „suveranul pontif al francmasonilor"[940], conducător pe viață al grupului masonic din Carolina de Sud și întemeietor al noului Palladium reformat (o renaștere a vechiului Palladium, organizație masonică pentru ambele sexe), a putut descoperi că adevăratul Mare Maestru ascuns nu era altul decât Satana în persoană. Nu e deci de mirare că la Charleston, „centrul satanismului universal", Satana apărea „o dată pe săptămână, la aceeași oră, vinerea" în „sala denumită Sanctum Regnum și în fața lui Baphomet cel adevărat"[941]. Baphomet (cap de țap, steaua de foc pe frunte, sâni femeiești, aripi mari, deschise, copite despicate etc.), menționează Meurin, este „o reprezentare panteistă a marelui *Tout* și, totodată, a lui Lucifer"[942]. Meurin găsește astfel ocazia de-a readuce în atenție legenda templieră: „Acest Baphomet adorat de Templieri este o dovadă sigură a legăturii dintre vechile secte creștino-cabalistice și ordinul degenerat al templierilor".[943] Însă Meurin lasă în grija lui Adolphe Ricoux afirmarea continuității dintre templieri și masoneria luciferică. Acesta, vorbind în numele Monseniorului Fava și al lui Taxil, o face cu multă risipă de imaginație: „Baphomet, cel care le fusese (...) dat templierilor chiar de către Marele Arhitect pentru a le servi de Palladium, a fost transportat, în 1801, la Charleston, în Statele Unite, unde a fost întemeiat primul Consiliu Suprem, care, ulterior, puțin câte puțin, a constituit cele 24 de Consilii Supreme masonice existente în prezent pe glob"[945]. Or, Satana, îngerul revoltei, este și Lucifer, purtătorul Luminii[946].

La Charleston, „Roma luciferică", capitala cultului satanic denumită „Palladism", „Vaticanul francmasoneriei universale", masonii de grade înalte îl adorau deci pe Diavol în „arrière-loji" (lojile nevăzute). Satana prezida adunările acestor loji nevăzute putând astfel să dea instrucțiuni noilor stăpâni ai lumii. Mistificarea lui Léo Taxil (pseudonimul scriitorului pamfletist Gabriel-Antoine Jogand-Pagès, 1854–1907), pe baza exploatării fără scrupule a rumorilor, a legendelor și a stereotipurilor antimasonismului radical al mediilor catolice din anii 1880–1890[947] – care tinde a se confunda cu un antiiudeo-masonism tot mai virulent – a constat în a le oferi celor creduli, din 1885 până în 1897, „dovezile" că francmasoneria era o societate secretă de adoratori ai lui Satana:

„Francmasoneria (...) este, în esența ei, demonolatră"[948]. Masoneria este literalmente diabolizată: ea este denunțată ca templu al lui Satana sau, după titlul celebrei cărți a Monseniorului Meurin[949], „Sinagoga lui Satana". După citări masive din descrierile fanteziste și răuvoitoare ale lui Taxil și Ricoux, Meurin ajunge la concluzia: „Adorarea lui Lucifer prin rugăciunea rostită în genunchi, la deschiderea lucrărilor, de către toți participanții, este punctul culminant al misterelor masonice. Nu mai încape nici o îndoială: avem în fața noastră *Sinagoga lui Satana*"[950].

Taxil inventează și apoi lansează pe piața credulității antimasonice personajul Diana Vaughan, mare preoteasă luciferică (aparținând ordinului închipuit sub denumirea de „Palladium"), egerie a masoneriei diabolice, povestind cu multe amănunte aventurile frumoasei papese din Charleston, până la convertirea ei la catolicism, în iunie 1895, de către Bataille, care ar fi rebotezat-o Jeanne în onoarea Fecioarei din Orléans[951]. Bănuit, din 1896, de escrocherie de unele cercuri ecleziastice, Taxil a decis, la 19 aprilie 1897, să „treacă la mărturisiri", punând astfel chiar el capăt uneia dintre cele mai mari imposturi din istoria occidentală, care însă a continuat să aibă efecte și după recunoașterea publică de către mistificator: numeroși antimasoni vor afirma că „mărturisirile" lui Taxil n-ar fi decât o altă viclenie a lui Satana. Vor fi fost astfel înjghebate și puse în circulație, cu efect durabil, un amalgam de texte de factură polemică: asimilarea dintre esoterism (ocultism, gnoză etc.) și masonerie, imaginea dușmanului absolut al Bisericii și principiu al tuturor ereziilor. Când abatele Emmanuel Barbier (1851–1925) denunță, în 1910, „infiltrările masonice în Biserică", el se referă, de fapt, la esoterismul înțeles ca fiind erezia însăși sau, prin intermediul lui Paul Vuilliaud (1875–1950), ca „o variantă a gnozei eterne, în chip firesc asociată ereziei moderniste"[952]. După ce i-a citit cartea, episcopul de Verdun i-a scris: „Vorbiți de o primejdie despre care foarte mulți n-au știut până acum. Vârful stâncii s-a zărit adesea la suprafața apei, dar era mai mult ascunsă decât la vedere și deci cu atât mai de temut. Este adevărat că ne aflăm invadați de esoterismul cel răspândit de Francmasonerie"[953].

Minciunile defăimătoare și zvonurile delirante la adresa francmasoneriei intră în atenția, mai ales în Franța, a *Revue internationale des sociétés secrètes*, create în 1912 de Monseniorul Ernest Jouin (1844–1932), unul dintre primii editori, în limba franceză, ai *Protocoalelor Înțelepților Sionului* (octombrie 1920)[954]. Monseniorul Jouin coresponda regulat cu agitatorul antisemit, antimason și anticomunist german Ludwig Müller (1851–1929), zis Müller von Hausen, care, sub

pseudonimul de Gottfried zur Beek, va fi primul care va publica o traducere germană a *Protocoalelor*, în ianuarie 1920[955]. În 1930, în *La Revue internationale des sociétés secrètes*, sub conducerea lui Spectator (pseudonim al lui Jouin?), este publicat un ansamblu de studii și documente despre „misterul lui Léo Taxil" și „adevărata Diana Vaughan". Trebuia dovedit că „palladista" Diana Vaughan a existat în realitate, că nu era deloc o invenție a lui Léo Taxil și că „Apostolul lui Lucifer" s-a convertit într-adevăr la catolicism.[956] Încercarea de a salva legenda creată de Taxil face parte din logica antimasonismului radical: era o legendă prea frumoasă în întunecimea ei pentru a fi abandonată. Iată de ce unul dintre falsurile fabricate de Taxil, *Mémoires d' une ex-palladiste*, de Diana Vaughan, a fost reeditat în Franța la începutul anilor 2000[957]. În această privință, este extrem de semnificativă publicitatea făcută de Éd. Delacroix[958] pentru reeditarea acestei cărți de Diana Vaughan (alias Léo Taxil, alias...):

Societățile secrete în istorie.

Înțelegerea rolului acestora pornind de la dezvăluirile făcute de o mare preoteasă luciferică.

Documente niciodată reeditate până acum...

Astăzi, convertirea Dianei Vaughan este dincolo de orice îndoială datorită documentelor menționate, mai ales, de către Monseniorul Jouin și colaboratorii săi în celebra *Revue internationale des sociétés secrètes*.

Mémoires d' une ex-palladiste (Diana Vaughan, 1890) [...]

La 25 martie 1645, Thomas Vaughan, luciferian, face un pact cu Diavolul. Peste mai bine de două sute de ani, descendenta acestuia, Diana Vaughan, mare preoteasă luciferică, se convertește la catolicism și dezvăluie incredibilul: adevăratele origini ale Masoneriei și ce se petrece la vârful acesteia.

Ce interes ar avea o asemenea mărturie?

În acea epocă, pontiful Bisericii lui Satana poartă numele de Albert Pike. Același care, în august 1871, anunța trei războaie mondiale înaintea instaurării domniei luciferice, Noua Ordine mondială anticreștină.

Două dintre ele au avut deja loc! Despre cel de-al treilea conflict mondial, Albert Pike evoca un război între lumea evreiască și cea islamică.

Astăzi, ce se petrece?

Putea un om să prevadă toate acestea? Nu. Atunci, cine l-a inspirat pe Albert Pike?

Diana Vaughan răspunde: Lucifer!

Dar cum intervenea Lucifer pe lângă clericii Bisericii sale? Ce fac adepții de rang înalt? Cine este Marele Arhitect al Universului? Care este acea putere ocultă de care puterea politică aflată la vedere este nelipsită?

Nu cumva ar trebui să fii smintit să nu-ți pese de ceva atât de serios? În aceste vremuri în care totul ne depășește, e absolut necesară o reconsiderare a faptelor aflate la originea manipulărilor politice și geopolitice. După o astfel de lectură, nu vom mai putea spune: „Nu știam!"

Un bestseller.

Léo Taxil a murit de aproape o jumătate de secol, dar legendele create de el au supraviețuit până astăzi.

Program de dominare mondială și „conspirație luciferică"

De la începutul anilor 1910 până la sfârșitul anilor 1930, *La Revue internationale des sociétés secrètes* a banalizat sintezele de antisemitism și antimasonism, generând un amestec de literatură antitalmudică și legende antimasonice în cadrul integrator al mitului conspirationist. Refuzarea de către evrei a creștinismului și respingerea masoneriei de pe pozițiile hegemoniei catolicismului sunt cele două componente ale viziunii moderne proprie cercurilor tradiționaliste contrarevoluționare. Teoreticianul catolic Julio Meinvielle (1905–1973) este, în multe privințe, omologul argentinian al Monseniorului Jouin. În 1936, în Argentina, Meinvielle publică *El judio en el misterio de la historia*[959], în care îi acuză pe evrei de ură împotriva speciei umane și de intenția de a domina lumea. Iată cum definește Meinvielle chipul dușmanului lui Hristos:

> Ca „fii ai diavolului", după cum îi numește Isus Hristos, evreii au și metode diabolice de dominare a popoarelor creștine. Aceste metode se reduc la minciună. (...) Vorbind despre Satana, Sf. Paul ne spune „că el se transformă în înger de lumină" (II, Cor., XI, 14). Minciuna este marea armă a diavolului și a fiilor săi, evreii. De asemenea, imaginea diavolului este șarpele, iar evreii adoptă șarpele ca simbol cabalistic. Ceea ce explică de ce întinderea de capcane este o metodă proprie iudaismului în lupta sa împotriva popoarelor creștine.

Începând din secolul al XVIII-lea, înlănțuirea evenimentelor istorice arată că programul evreiesc de dominare se înfăptuiește:

Francmasoneria este opera evreilor. Revoluția Franceză este, la rândul ei, opera francmasoneriei. Pe de altă parte, Revoluția Franceză s-a făcut împotriva Bisericii, spre profitul exclusiv al evreilor[960].

„Tactica iudaică" de realizare a „dominației universale" trebuie mai îndeaproape analizată, iar Meinvielle își propune să „demonstreze" trei lucruri:

Primul, că prin intermediul Capitalismului evreii acaparează bogățiile tuturor popoarelor. Al doilea, că, prin intermediul Liberalismului și al Socialismului, evreii stăpâni pe bogățiile lumii otrăvesc toate popoarele, pervertindu-le inteligența și corupându-le sufletul. Al treilea, că, prin Comunism, evreii își extermină adversarii și îi supun pe creștini unui jug cu neputință de sfărâmat[961].

Referirea la Talmud îi permite antisemitului argentinian să înfățișeze „ura față de specia umană" atribuită de el evreilor, în spiritul celei mai vechi tradiții antice iudeofobe, ca fiind o recomandare religioasă specifică acestui popor:

Este important de știut că evreul se supune acestei legi care este a sa, ca și cum ar îndeplini o misiune. Pentru că această lege conținută în Talmud, după care se conduc evreii, îi impune, de fapt, să urască și să disprețuiască toate popoarele, în special pe cele creștine, să nu aibă liniște până nu le domină și nu le aduce în stare de robie[962].

Ura față de specia umană nu este, după Meinvielle, decât unul dintre elementele concepției despre negativitatea evreiască. În prologul eseului său, ca o parafrază la prefețele repetitive ale *Protocoalelor*, teoreticianul antisemit îi înfățișează mai întâi pe evrei ca fiind purtați de o irepresibilă tendință de a domina:

(...) Domnația acestui popor, aici și pretutindeni, este cu fiecare zi mai reală. (...) Evreii ne domină guvernele precum creditorii pe debitorii lor. Și această dominație se face simțită în politica internațională a popoarelor, în politica internă a partidelor, în orientarea economică a diferitelor țări; această dominație se face simțită în Ministerul Instrucțiunii Publice, în planurile de învățământ, în formarea de maeștri, în mentalitatea cadrelor universitare; dominația evreiască se exercită asupra băncii și a consorțiilor financiare, iar întregul mecanism complex al aurului, al devizelor, al plăților se derulează în mod fatal sub această puternică influență. (...) Dar unde nu domină evreul? (...) Buenos Aires, acest mare Babilon, este un caz tipic. Cu fiecare zi înflorește mai mult și tot cu fiecare zi puterea iudaică este acolo mai mare. Evreii controlează banii noștri, grâul, porumbul

nostru, inul, carnea, pâinea noastră, laptele, industria noastră în formare, câtă vreme se dovedește util și, în același timp, tot ei sunt cei care seamănă vrajbă și ațâță ura între patroni și muncitorii creștini, între burghezi și proletari; ei sunt agenții cei mai pasionați ai socialismului și ai comunismului; ei sunt cei mai puternici capitaliști ce pot deține baruri și discoteci prin care infectează orașul[963].

Pentru a dramatiza descrierea cuceririi evreiești, Meinvielle înfățișează „poporul proscris" ca fiind pregătit să realizeze, în 1936, ultima etapă a progamului său de dominare a lumii:

> Iar ceea ce vedem aici se vede în orice loc și în orice timp. Întotdeauna, evreul purtat de frenezia de a domina lumea, de a jefui bogățiile popoarelor, semănând tristețea și dezolarea printre oameni. Se împlinesc două mii de ani de când, cu tenacitatea rasei sale, se achită de această misiune, iar acum se află pe punctul de a-și instaura efectiv dominația asupra lumii.[964]

Illuminati și satanism

Raporturile apropiate dintre francmasonerie și diavol (și „fiii" acestuia, evreii) vor continua, după cel de-al Doilea Război Mondial, să fie obiect de relatări și „dezvăluiri", în special în mediile catolice tradiționaliste. Pe parcursul ultimilor douăzeci de ani ai secolului al XX-lea, antiiudeo-masonismul de orientare antisatanistă a ieșit din limitele conspiraționismului creștin pentru a întâlni și a se combina cu doctrine neopăgâne marcate de ocultism, înscriindu-se, de cele mai multe ori din oportunism, în valul New Age, profitând de faptul că, prin temele ei, această cultură a favorizat revenirea la esoterism. Scrierile publiciștilor contemporani precum Jan Udo Holey arată că moștenirea acestui antimasonism satanist atins de antisemitism (întotdeauna îndulcit) persistă și intră în noi sinteze mitopolitice, străine catolicismului intransigent și chiar radical anticreștine.

După ce denunță „conspirația luciferică", de teamă să nu apară naiv sau mai rău, Holey adaugă imediat: „Ar fi simplist să se creadă că ar fi vorba despre o conspirație evreiască. E mai degrabă o conspirație satanică la care au participat evreii, Weishaupt, Marx, frații Warburg, familia Rothschild, Jacob Schiff"[965]. Mai e nevoie să insistăm asupra tăgăduirii? Ori asupra involuntarei supralicitări? Până și neonaziștii, străduindu-se să fabrice viitoare bestselleruri, își mai îndulcesc, cu mai multă sau mai puțină abilitate, discursul despre activitățile criminale ale „Evreului Internațional"[966]. Referirea la Weishaupt are semnificația unui ritual inițiatic, ea având forța, pentru cei care știu s-o decripteze, de a te face să pătrunzi în lumea

„istoriei secrete" sau de a-ți trezi intuiția. Chiar la începutul unei cărți foarte citite în anii de dinaintea celui de-al Doilea Război Mondial, *La Guerre occulte*, carte scrisă în colaborare de contele (polonez) Emmanuel Malynski (?–1938) și Léon de Poncins (1897–1976)[967], doi ideologi ai catolicismului tradiționalist și contrarevoluționar a căror apropiere de Julius Evola a fost deja constatată[968], găsim:

> Întreaga istorie a secolului al XIX-lea este marcată de evoluția mișcării revoluționare, de la 1789 până la bolșevismul rusesc. Această luptă subterană a început cu Revoluția Franceză sprijinită de „Iluminații" întruniți la „conventul" de la Wilhelmsbad prezidat de profesorul bavarez Weisshaupt *[sic]*[969].

În bestsellerul său conspirationist apărut în 1971, *None Dare Call it Conspiracy*, Gary Allen cântă pe aceeași strună:

> Karl Marx a fost angajat de către un grup misterios denumit Liga Oamenilor Drepți pentru a redacta Manifestul comunist, ca momeală pentru nătărăi, menită să cucerească adeziunea publică. (...) Tot ceea ce a făcut în realitate Marx a fost să actualizeze, în spiritul epocii sale, și să codifice exact programul și principiile revoluționare fixate cu șaptezeci de ani înainte de către Adam Weishaupt, întemeietorul Ordinului Iluminaților din Bavaria. Și este clar dovedit de către specialiști recunoscuți în ceea ce privește această temă că Liga Oamenilor Drepți nu era decât un surogat al Iluminismului. (...)[970]

În 2004, *Livre jaune n°7* denunță marea conspirație mondială, făcând „dezvăluiri" suplimentare deosebit de atrăgătoare cu privire la mormoni:

> Nu este un secret că, din secolul al XIX-lea, Illuminati au sprijinit anumite secte și chiar și-au creat, mai târziu, secte proprii. (...) Familiile Rothschild și Rockefeller, Biserica Scientologică, B'nai B'rith și chiar Prioria din Sion au legături nemijlocite cu Biserica Mormonilor! Acțiunile Prioriei din Sion nu se limitează la continuarea planurilor celor din Illuminati. Acest ordin este direct responsabil de existența și de tot ceea ce are legătură cu mormonii. Toți șefii Bisericii Mormonilor sunt urmași direcți ai dinastiei Merovingienilor![971]

În sensul mai cuprinzător pe care i-l atribuie Holey, noțiunea de „Illuminati" îi include și pe mormoni, pe care „doctorul Bataille", în cartea sa *Le Diable au XIXe siècle*, îi acuză de „satanism", ca, de altfel, și unii teoreticieni conspirationiști americani contemporani[972].

Literatura „esoterică" de extremă dreaptă se recunoaşte deci mai întâi în teoria „megaconspiraţiei" pe care sunt structurate toate capetele de acuzare ce se vehiculează şi toate pretinsele „dezvăluiri" propuse cititorului. „Dezvăluiri" mereu tulburătoare despre personaje celebre (de la Isus Hristos la George W. Bush, inclusiv Adolf Hitler şi papa Ioan Paul al II-lea) sau despre evenimente istorice bazate pe „minciuni", construite şi impuse, în cel mai mare secret, de înspăimântători conspiratori, considerându-se că Illuminati şi complicii lor ocupă „poziţiile-cheie în conducerea superioară a structurilor financiare, politice, economice, religioase şi ştiinţifice"[973]. Se dezvăluie şi se denunţă o vastă manipulare, orchestrată la nivel mondial de „marile puteri oculte"[974], obiectivul lor final fiind instalarea unui „guvern mondial", proiect atribuit de obicei lui Adam Weishaupt şi Iluminaţilor din Bavaria[975], a căror activitate se crede că ar fi fost continuată de Giuseppe Mazzini şi de francmasonul satanist american Albert Pike[976]. Pe aceeaşi filiaţie apar inevitabil Karl Marx, B'nai B'rith şi Ku Klux Klan[977], fără a mai vorbi de templieri[978] şi de Council on Foreign Relations (CFR)[979]... Însă trebuie să ajungem la rădăcina Răului:

„Activitatea organizaţiei Illuminati pe pământ coboară la aproximativ 3 000 de secole î.e.n., când a infiltrat *Frăţia şarpelui* în Mesopotamia, de care s-a folosit în scopuri rele. (...) Numai după 3 000 de generaţii acesteia i-au urmat alte grupuri, precum evreii, creştinii, francmasonii sau alte comunităţi religioase"[980].

În *Livre jaune n°7*, cititorul neliniştit află cu uşurare că „braţele înarmate ale conspiraţiei mondiale (...) au fost demascate", adică: „Evreii, masonii, Prioria din Sion, Vaticanul, Comisia Trilaterală, CFR-ul, grupurile New Age, diferitele culte şi secte - fiecare tendinţă avându-şi originea în familia Rothschild".[981] Chiar dacă Maeştrii Nevăzuţi sau Superiorii Necunoscuţi ai marii conspiraţii rămân, prin definiţie ori prin natură, de neidentificat, cititorul iniţiat al *Livre jaune* ştie de-acum la ce să se aştepte din partea duşmanilor săi cunoscuţi, pe care îi poate denunţa şi combate prin ce mijloace va crede de cuviinţă.

Să cunoşti secretele organizaţiei Illuminati, ale celor care se denumesc ei înşişi „luminaţi" înseamnă să ştii adevăratele lor planuri, să fii deci la fel de luminat ca şi ei şi să-i poţi astfel înfrunta[982]. Pentru aceasta este suficient să citeşti *Livre jaune!* În marea conspiraţie mondială denunţată acolo, evreii sunt pe primul loc: nu numai că evreii sunt pretutindeni (sub diferite deghizări: Roosevelt, Stalin, Helmut Kohl sau G.W. Bush, de pildă, ar fi evrei!), dar ei se găsesc mereu în spatele puterii aflate la vedere şi sunt în stare de orice (ei ar fi răspunzători pentru cele două războaie mondiale şi pentru cel de-al treilea, pe cale de-a avea loc!).

Reprezentări stereotipe ale infiltrării, ale dominației nelimitate, ale manipulării și ale cruzimii distrugătoare. Aplicate la critica democrației, aceste idei conduc la respingerea ei ca accesoriu înșelător menit să ascundă natura plutocratică a puterii. Literatura esoterică de extremă dreaptă se mai poate recunoaște și prin prezența în același timp a unor referințe sau motive în care sunt amestecate mit și istorie, deliruri rasiste și discursuri pseudoștiințifice, închipuiri paranoice și rumori „anti-" ceva. Dar, mai întâi de toate, inevitabila referire la *Protocoalele Înțelepților Sionului*, falsul fabricat la Paris în 1900–1901 de un emisar al Okhranei țariste, Matthieu Golovinski[983], și difuzat apoi în toată lumea, cu începere din 1920[984].

În *Sângele sfânt și Sfântul Graal*, lucrare în trei părți, partea a doua, intitulată „Societatea secretă", conține un capitol dedicat „Conspirației de-a lungul secolelor", în care găsim un comentariu unic despre „Protocoalele Sionului" care începe astfel:

> Una dintre cele mai convingătoare mărturii referitoare la existența și activitățile Prioriei din Sion pe care le-am descoperit datează de la sfârșitul secolului al nouăsprezecelea. Este o dovadă bine cunoscută, dar nu și recunoscută ca atare. Dimpotrivă, a fost întotdeauna asociată cu lucruri mai sinistre. A jucat un rol notoriu în istoria recentă și încă tinde să stârnească emoții violente, conflicte dureroase și amintiri cumplite pe care cei mai mulți autori le ocolesc cu plăcere.[985]

Autorii cărții *Sângele sfânt și Sfântul Graal* ajung la concluzii de risc minim asupra originilor *Protocoalelor:*

> 1) A existat un prim text, care stă la baza versiunii tipărite a *Protocoalelor*. Acest text nu era un fals. Dimpotrivă, era cât se poate de autentic. (...) 2) Textul original, pe care se bazează versiunea publicată, nu ar fi avut nevoie de un limbaj provocator sau incendiar. Dar este posibil să fi inclus o strategie de preluare a puterii, de infiltrare a francmasoneriei pentru a obține controlul instituțiilor sociale, politice și economice. (...) 3) Textul original (...) a căzut în mâinile lui Serghei Nilus (...) care i-a modificat limbajul, care a devenit astfel cu mult mai veninos și mai incendiar (...). 4) Așadar, versiunea publicată a *Protocoalelor* (...) este mai degrabă un document fundamental modificat. Însă, în ciuda modificărilor, o serie de urme ale versiunii originale pot fi deslușite. (...) Și aceste urme (...) trebuie să fi avut o importanță extremă pentru societatea secretă. După cum am descoperit ulterior, ele erau (...) de o importanță supremă pentru Prioria din Sion[986].

Nici una dintre aceste afirmații nu este adevărată. Cei trei pseudoistorici britanici au lansat însă, pe piața mondială a conspirationismului, o nouă genealogie fictivă a celebrului fals antisemit.

Trebuie observat că autorii conspiraționiști nu sunt interesați de adevărata posteritate istorică a Iluminaților: într-adevăr, nu s-a tras cine știe ce profit ideologic de pe urma faptului că, de pildă, Ordinul Iluminaților a fost „trezit" din adormire în atmosfera ocultistă a anilor 1895–1896 de către Leopold Engel în colaborare cu Theodor Reuss (1855–1923), fondator al Ordo Templi Orientis (O.T.O.), ordin neotemplier inspirat deopotrivă din gândirea teosofică și din mișcările rosacruciene[987]. O întreagă tradiție antirevoluționară catolică a văzut în Ordinul Iluminaților prima formă istorică a conspirației iudeo-masonice[988]. Iată cum reconstituie Holey strategia „machiavelică" de fond a Illuminati:

Să facem un rezumat al acestui sistem: 1. sunt provocate conflicte ce-i determină pe oameni să se bată între ei și nu împotriva celor aflați la originea neînțelegerilor. 2. Nimeni nu se dă drept adevăratul instigator. 3. sunt sprijinite toate părțile aflate în conflict. 4. Ei trec drept instanța binevoitoare care ar putea pune capăt conflictului. Aceasta este calea urmată de Illuminati care vor să domine lumea; să provoace pe cât posibil învrăjbirea oamenilor și a națiunilor de pe pământ. Rătăciți în haloul informațiilor contradictorii, aceștia nu-i vor putea descoperi pe adevărații instigatori. Societăți secrete internaționale sunt un instrument puternic de care se servesc pentru a semăna discordie între oameni. (...) Vârâți, timp îndelungat, până în gât în războaie, oamenii vor sfârși prin a se sătura să tot lupte și vor ajunge să ceară chiar ei un guvern mondial[989].

Înfricoșătoarele „dezvăluiri" ale lui Fritz Springmeier despre Illuminati: infiltrare, programare mentală, conducere în secret a organizațiilor mondialiste, pregătire pentru domnia Antihristului

Dintre numeroșii autori conspiraționiști citați și exploatați (menționați, rezumați sau, pur și simplu, plagiați) de publiciști ca Jan Udo Holey (Jan van Helsing) sau David Icke, ale căror lucrări ating tiraje semnificative (depășind 100 000 de exemplare), un anume Fritz Springmeier[990] atrage atenția prin felul în care scrierile sale sunt un mănunchi alcătuit din cele mai diverse tipuri de delir care, deși relativ confidențiale, sunt totuși o sursă de inspirație pentru numeroase site-uri de internet. În cărțile, broșurile și casetele (audio și video) ale lui Fritz Springmeier, clasica denunțare „populistă" a guvernului american se

combină cu aceea a marii conspirații mondiale (a „mondialiștilor"), iar denunțarea acțiunilor criminale ale grupărilor sataniste (reale sau imaginare), cu aceea a „răpirilor" de ființe umane de către extratereștri pentru efectuarea de experiențe sau pentru realizarea controlului mental asupra viitorilor „sclavi", în special prin introducerea de implanturi. Scrierile și cuvântările sale (Springmeier fiind un neobosit conferențiar) sunt o ilustrare a sintezei ce are loc începând cu anii 1990 între antimondialismul de factură americană[991], ufologia conspirationistă[992] și antisatanismul creștinilor fundamentaliști[993].

Despre așa-zisele „abducții", adică, în limbaj ufologic, răpirile de ființe umane și animale de către extratereștri, au fost publicate numeroase „mărturii" urmate de investigații mai mult sau mai puțin serioase. Prezentarea extratereștrilor ca ființe ostile locuitorilor Terrei, periculoase, în mod special pentru oameni, a avut la bază relatările despre cazuri de dispariție, adeseori însoțite de detalii mai mult sau mai puțin delirante despre prelevări de organe sau de sânge ori despre introducerea unor implanturi. Acestea din urmă au fost descrise ca instrumente sau aparate de mici dimensiuni pe care „alienii" le-ar introduce în corpul celor răpiți („abduși"), cel mai frecvent în nas, în urechi, în ochi și chiar în sex (în cazul bărbaților). Relatările despre „abducții" sunt mereu însoțite de denunțarea statului federal american sau a unora dintre serviciile lui secrete, acuzat de colaborare cu invadatorii extratereștri, deoarece ar pune la dispoziția acestora, de pildă, baze subterane sau i-ar sprijini în acțiunile de răpire. De unde reprezentările, banalizate deja prin exploatarea lor cinematografică, despre „bărbați în negru" *(Men in Black,* MIB), agenți ai CIA lucrând pentru sau cu extratereștrii, sau „elicopterele negre" *(Black Helicopters)*[994]. În Statele Unite, printre profesioniștii ufologiei conspiraționiste, John Keel are faima de a fi unul dintre cei mai buni specialiști în *Men in Black*. Expresia a fost popularizată de cele două filme ale lui Barry Sonnenfeld, *Men in Black I* (1997) și *Men in Black II* (2002), care, amestecând comicul cu fantasticul, au obținut un imens succes internațional: filmul pleacă de la faptul că diverși extratereștrii, dintre care unii foarte de temut, trăiesc pe Pământ, pe seama oamenilor (acești „extraneeni" sau „alienigeni" sunt deci „intratereștrii")[995]. În Franța, autorul de romane științifico-fantastice Jimmy Guieu s-a specializat în jocul cu asemenea teme de acuzare și relatări delirante[996].

Pentru a simți legăturile imaginare țesute de propagandiștii „antimondialiști" de extremă dreaptă între planul instaurării Noii Ordini mondiale, complotul organizației Illuminati și practicile secrete ale CIA în materie de „control mental"[997], ne poate fi de folos un amplu interviu al publicistului Fritz Springmeier,

realizat în 1998 de Wayne Morris în Canada pentru Radio CKLN (Universitatea Politehnică Ryerson, Toronto, Ontario) și difuzat pe parcursul unei serii de emisiuni consacrate „programării mentale". Experiențele de Mind Control despre care este vorba sunt considerate a avea loc în cadrul unei conspirații guvernamentale (despre care deseori se crede că ar fi organizată de un guvern secret) sau în acela al unui contract secret între liderii politici și extratereștri/invadatori/colonizatori/prădători care se dedau cu regularitate practicării răpirilor. Interviurile radiofonice au fost transcrise și difuzate mai ales în traducere franceză pe diverse site-uri de internet, de pildă, sub titlul de „Supraviețuitori ai Illuminati rup tăcerea"[998]. Fritz Springmeier are într-adevăr reputația de a fi un „expert în Illuminati"[999]. În introducerea pe care o face interviurilor realizate de Wayne Morris, Henri Viaud-Murat scrie, adresându-se „creștinilor":

> Organizarea Noii Ordini mondiale și pregătirea de către Illuminati a manifestării Antihristului *[sic]* presupun realizarea în prealabil a planului lor masiv de programare mentală. Acesta are în vedere programarea și manipularea mentală, prin diverse tehnici ultrasofisticate, a unei armate cât mai numeroase cu putință de soldați docili și gata să îndeplinească toate atrocitățile ordonate de stăpânii lor[1000].

Fritz Springmeier este înfățișat ca militant și combatant: „Acest creștin are o misiune în favoarea supraviețuitorilor Illuminati despre care a făcut numeroase studii și a publicat foarte multe cărți și articole". Așa-zișii supraviețuitori sunt foști „sclavi" programați mental și adesea torturați de pretinșii Illuminati – o altă categorie de supraviețuitori fiind alcătuită din ființe omenești care ar fi fost răpite de alieni[1001]. „Supraviețuitorii" răpirilor extraterestre devin martori privilegiați care, adesea, se transformă în autori sau coautori de cărți de succes despre îngrozitoarele activități secrete ale alienilor sau ale Illuminati, presupușii lor complici. Mărturiile militante precum cele ale lui Cisco Wheeler exploatate de Fritz Springmeier au, pe de o parte, caracteristicile literaturii antisataniste care, pe parcursul ultimelor două decenii ale secolului al XX-lea, a cunoscut o surprinzătoare amploare, îngemănându-se cu diferite curente ale ufologiei conspiraționiste și, pe de altă parte, ale unei categorii de scrieri științifico-fantastice specializate în relatarea invadării sau a cuceririi Pământului de către extratereștri pe cât de răi, pe atât de inteligenți și deci foarte de temut. Miza este jocul cu tendințele paranoice ale cititorilor sau ale spectatorilor, cu condiția ca prelucrarea artistică a sentimentului de a fi amenințați să le

producă acestora purificarea/sublimarea, catharsisul trăirilor negative. Omagiu involuntar lui Herbert George Wells, un pionier în materie, cel care se află la originile acestei tradiții ca autor al romanului *The War of the Worlds (Războiul lumilor)*, publicat în 1898[1002]. Această viziune a „războiului lumilor" în care monștri îngrozitori veniți din alte lumi sunt atacatori nemiloși[1003] a fost adusă pe marele ecran cu talent de Steven Spielberg într-un film din 2005[1004]. După drăguțul și simpaticul *E.T. Extraterestrul*, care vrea binele pământenilor (care nu sunt îngeri), apare respingătorul și răul E.B.E. (Entitate Biologică Extraterestră), invadatorul care împrumută trăsăturile negative ale nazistului, ale teroristului sau ale vampirului. Răul absolut este opusul absolut al cetățeanului american care respectă drepturile omului, este ființa cea mai străină de morală, de respectul necondiționat față de viața omenească. Or, cel mai străin dintre străini și cea mai stranie apariție dintre ființele stranii este extraterestrul monstruos, ucigaș de oameni, exterminator, adică, într-un cuvânt, „barbarul". Un amestec de spirit dictatorial și de instincte criminale. După 11 septembrie 2001, pe plan mondial, reprezentarea se schimbă: străinul absolut este de acum înainte dușmanul absolut. N-ar fi de mirare dacă s-ar afla că acesta complotează de secole întregi, poate chiar de milenii.

Pentru a construi imaginea marii conspirații, Fritz Springmeier (și alți publiciști, ca Alex Constantine sau Jim Keith[1005]) se inspiră mai ales din mărturiile „supraviețuitorilor" acestor operațiuni criminale („supraviețuitorii" – martorii cei mai celebri fiind femei, Cisco Wheeler și Cathy O'Brien[1006]), operațiuni prevăzute în cadrul a ceea ce adesea este denumit „Projet MK Monarch" sau „Programme Monarch"[1007]. „MK" pentru „Mind Kontrol" *[sic]*, „K" evocând activitățile criminale ale medicilor naziști evacuați în Statele Unite, ale căror „experiențe" asupra prizonierilor din lagărele hitleriste i-ar fi inspirat pe unii dintre specialiștii manipulării conștiințelor care lucrează pentru CIA, ca Dr. Ewen Cameron – cunoscut pentru participarea sa la programul numit „MK Ultra", program de cercetare științifică asupra manipulării mentale, lansat în 1949, a cărui existență este atestată de numeroase documente declasificate ale CIA[1008]. Cisco Wheeler și-a construit reputația de a fi o „supraviețuitoare" a programului MK Ultra Monarch. Cât despre Fritz Springmeier, el este mereu înfățișat în mediile conspiraționiste ca un eminent specialist al Project MK Monarch. În cartea sa apărută în 1995 *(The Top 13 Illuminati Bloodlines)*, ca și în partea a doua a interviului din care am citat anterior, Springmeier revine amănunțit asupra relațiilor dintre Dr. Ewen Cameron și Dr. Joseph Mengele, care, după 1945, ar fi colaborat cu CIA, sub numele de „Dr. Green". De exemplu: „Mengele era descendent al Illuminati și făcea cercetări de tip Illuminati în scopul de a putea exercita control

asupra mentalului. A făcut nenumărate cercetări despre gemeni. Ei [Mengele și colaboratorii săi] au descoperit cu acest prilej nivelul exact al traumei ce poate fi produsă diferitelor persoane înainte de a le ucide"[1009]. În 2004, în *Livre jaune n°7*, Holey-Helsing consacră un capitol întreg unui subiect foarte nelămurit: „Joseph Mengele și proiectul Monarque[1010]". Inspirându-se din Keith și din Springmeier, el afirmă că „paternitatea proiectului Monarque poate fi atribuită"[1011] lui Mengele și aduce detalii menite să confere credibilitate ulterioarei sale relatări delirante: „Proiectul Monarque a debutat în anii 1950. Proiectul ultrasecret se derula sub oblăduirea unui departament întreg din CIA. [...] La începutul proiectului, responsabilii săi erau Illuminati. Cele patru „creiere" ale operațiunii erau Dr. Green – care era, de fapt, însuși Mengele –, Dr. White, adică Dr. Eween Cameron, Dr. Black, adică, Dr. Ed Hummel, și Dr. Blue, adică Dr. Heinrich Mueller"[1012]. În ce privește ororile comise în cadrul proiectului Monarque mitologizat, descris amănunțit de Springmeier, Keith sau Holey, ne putem face o idee citind următoarea descriere fantasmagorică: „Lucrările la proiectul Monarque se desfășurau într-un hangar uriaș destinat construirii de avioane mari. În acest hangar erau îngrămădite mii de cuști, suficient de mari pentru a încăpea în ele copii de vârstă mică. După informațiile noastre *[sic]*, era vorba despre două-trei mii de bebeluși"[1013]. Bebeluși destinați să devină, după torturi îngrozitoare, „roboți umani" sau „sclavi ai Illuminati". Căci, „fără sclavi, Noua Ordine mondială nu poate exista"[1014]. Această literatură de groază arată că însăși poziția antitotalitară poate fi atinsă de delir.

Datorate inițiativei CIA, experimentările pe cobai umani, cu sau fără acordul acestora, sunt o realitate și au urmărit, de exemplu, să testeze efectele anumitor droguri (LSD, în special[1015]) asupra comportamentului uman, în scopul de a putea fi mai bine „controlat". Sunt poate singurele fapte pe care se bazează reprezentările paranoice și povestirile fantastice cu privire la marele complot criminal denunțat de Fritz Springmeier, de cei asemenea lui (Jim Keith), de epigonii și vulgarizatorii săi (Holey, Icke).

Scrierile și casetele acestui profesionist al antimondialismului de extremă dreaptă amestecate cu elemente aparținând genului științifico-fantastic au constituit o sursă de inspirație pentru autorii conspiraționiști ai generației următoare care îl parafrazează sau îl citează foarte frecvent. Din ampla discuție a lui Wayne Morris cu Fritz Springmeier, ne va fi suficient următorul pasaj referitor, în mod deosebit, la actele criminale ale Illuminati:

Fritz Springmeier: Îi salut pe toți ascultătorii noștri și îi îndemn să acorde atenție acestei emisiuni, deoarece vom vorbi despre chestiuni importante, ce vor avea consecințe în viața lor și a nepoților lor!

Wayne Morris: Aș prefera să încep prin a vă întreba cum ați aflat despre cercetările făcute cu sprijin guvernamental pe tema programării mentale.

Fritz Springmeier: Programarea mentală atinge foarte multe domenii. Ea presupune mai ales un guvern mondial secret condus de Illuminati. În timpul unor investigații pe care le făceam despre Illuminati, am aflat cu ce se ocupau aceștia și cum au ajuns să se ascundă. Se prevalau de alibiul Siguranței naționale. Se folosesc de patriotismul nostru și încearcă să ne convingă că este în interesul nostru și interesul propriei securități să ne supunem la tot ceea ce vor ei să ne impună, păstrând, în același timp, secretul asupra activităților lor.

Wayne Morris: Pe Illuminati i-ați descoperit în timpul cercetărilor despre programarea mentalului sau invers?

Fritz Springmeier: Am descoperit programarea mentalului făcând cercetări despre Illuminati. Investighez, de asemenea, toate inițiativele guvernului. Dar, vedeți, în general nu cunoaștem decât aspecte de suprafață. Dacă vrem să știm ce se întâmplă într-adevăr, atunci trebuie să căutăm dincolo de aparențe.

Wayne Morris: Ne-ați putea explica cine sunt Illuminati?

Fritz Springmeier: Illuminati sunt cei care zdruncină lumea din temelii. Sunt un grup de familii care, de generații, fac parte din elita societății. Eu le numesc „triburi" sau „familii"[1016]. Există 13 familii principale. Sunt sataniști de generații întregi. Ceea ce înseamnă că, de secole, ei practică o vrăjitorie secretă, își transmit „religia" din generație în generație. Ei duc o viață dublă. Au o viață publică, în văzul lumii, și o viață ascunsă, ferită de ochii lumii[1017]. Sunt foarte puțini aceia care au izbutit să le descopere secretele, deoarece sunt maeștri în arta secretului. Nu m-aș fi gândit niciodată că ei pot păstra atât de bine secretul asupra activităților lor, până ce n-am trecut la cercetări sistematice despre Illuminati. Un anume John Robison a adus dovezi despre existența unei conspirații secrete împotriva tuturor statelor din Europa[1018]. Această conspirație secretă era organizată de francmasoni, de Illuminati și de către societăți secrete. Acestea se întâmplau în 1798. În acea vreme, guvernul din Bavaria a organizat descinderi la diferite sedii ale Illuminati, punând mâna pe documentele secrete ale acestora. Dosarul lor a fost trimis tuturor guvernelor europene, sub titlul: „Înscrisuri originale ale Ordinului Illuminati". În același timp, în epoca modernă, foarte puțini au putut dezvălui ceva despre organizarea actuală a Illuminati. Eu mi-am asumat această sarcină. Vreau să dezvălui pe larg cine sunt acești oameni, în ce constau practicile și activitățile lor, absolut totul despre ei! Faptul că vă ofer răspunsuri mai lungi la întrebările pe care mi le adresați se explică prin aceea că, în general, oamenii tind să interpreteze informațiile despre Illuminati în funcție de propriul sistem de gândire. Dacă doriți să-i înțelegeți pe Illuminati, atunci trebuie să înțelegeți că acești oameni nu gândesc nicidecum ca mine ori ca dumneata. Pentru a lua un

singur exemplu, aflați că foarte mulți dintre ei au personalități multiplu programate, ceea ce deja creează o enormă diferență față de toți aceia care, asemenea nouă, nu sunt „multiplu programați" *(NE: Springmeier folosește deseori acest termen pe care-l putem înțelege ca definind o tulburare de personalitate: un singur individ posedă mai multe personalități distincte, toate programate și artificial induse prin tehnici psiho-științifice complexe).*

Wayne Morris: Vorbind despre Illuminati, aveți în vedere gruparea creată în 1776 în Bavaria de către Adam Weishaupt?

Fritz Springmeier: Da, la ea mă refer. Însă nu Weishaupt a creat-o, căci această organizație există de mult mai multă vreme. Familiile oligarhice sunt extrem de puternice. Studiind istoria, vă veți da seama că acestea nu au renunțat niciodată la putere. Unele dintre aceste familii datează chiar din timpul lui Nemrod. Familia Rothschild și-a reconstituit propria genealogie secretă care ajunge până la Nemrod. Aceiași care controlau religiile de mistere. În Antichitate, exista un Consiliu suprem care superviza toate religiile de mistere. Aveau preoți foarte puternici, și au preferat să rămână ascunși timp de secole și să acționeze în secret. Dar au fost întotdeauna prezenți. La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost trimisă în Europa o comisie care să constate situația bisericilor distruse în timpul luptelor. De sub altarele „creștine" au ieșit la iveală altare păgâne. Foarte multe catedrale au fost construite pe amplasamente considerate puternice centre oculte. La orele la care nu se oficiau slujbe religioase, aceste biserici serveau unor ceremonii satanice. Și practica aceasta a continuat, în secret, timp de secole.

Wayne Morris: Vreți să spuneți că aceste biserici au fost infiltrate de Illuminati?

Fritz Springmeier: Lumea noastră se află sub controlul acestor familii foarte puternice. Una dintre ele, de exemplu, include toate familiie regale din Europa[1019]. În realitate, ei ne conduc. Multe dintre statele europene au Biserici naționale conduse de monarh.

Wayne Morris: Ați vorbit despre existența a 13 familii de Illuminati. Le puteți numi?

Fritz Springmeier: Am publicat o carte în care toate aceste familii sunt prezentate amănunțit. Principalele 13 familii sunt: Astor, Bundy, Collins, Dupont, Freeman, Kennedy, Leigh, Onassis, Rockefeller, Rothschild, Russell și Van Dine. Cea de-a treisprezecea este familia Merovingienilor. Aceasta este foarte importantă, căci reunește toate familiile regale din Europa. În cartea mea despre Illuminati, n-am discutat foarte mult despre ramura merovingiană, deoarece există alte publicații care o prezintă în detaliu. Prințul Charles al Marii Britanii, de exemplu, aparține acestei ramuri. Dacă i-ați studia genealogia, ați vedea că el se înrudește cu mai mulți președinți americani: Washington, Jefferson, Madison, cei doi Harrison, Tyler, Taylor și George Bush. Și Dan Quayle, vicepreședintele american din perioada când președinte era George Bush

(tatăl), se înrudește cu familia regală din Anglia. Prințul Charles se mai află în relație de rudenie și cu doamna Woodrow Wilson. Americanii cred că familiile care îi conduc nu sunt legate între ele prin rudenie, dar nu este deloc așa. Mi s-a spus că la inaugurarea bibliotecii lui George Bush, în Texas, președintele Carter a amintit că publicase o carte care să arate că toți președinții americani erau mai mult sau mai puțin înrudiți.

Wayne Morris: Când ați aflat despre existența celor numiți Illuminati? Ce informații v-au trezit interesul?

Fritz Springmeier: Fără îndoială că toată lumea a auzit vorbindu-se despre Martorii lui Iehova și despre felul lor de-a merge din poartă-n poartă, câte doi. În ce mă privește, eu eram un misionar creștin și lucram pentru a aduce Martori de-ai lui Iehova pe calea lui Hristos. Într-o zi, obosit să tot am de-a face cu membri de rând ai Martorilor lui Iehova, m-am rugat lui Dumnezeu să-mi dea mijlocul prin care să decapitez organizația autoritară ce-i ține pe Martorii lui Iehova sub controlul ei. Ruga mi-a fost îndeplinită. Am intrat în posesia unor informații confidențiale ce dovedeau că șefii Martorilor lui Iehova, care se află la conducerea Watchtower Society (Societatea Turnului de Pază) colaborează cu șefii Bisericii Mormonilor (Biserica Sfinților Ultimelor Zile)[1020]. Această informație mi-a întors viața pe dos. Atunci am aflat despre Illuminati și despre tehnicile lor de programare mentală. Nu vreau doar să-i arăt cu degetul pe Martorii lui Iehova și pe mormoni, căci Illuminati au infiltrat toate religiile și toate Bisericile pe care, în bună parte, le controlează. Toate denumirile creștine în general au fost infiltrate și sunt, în secret, controlate de Illuminati. Așa s-a întâmplat să aflu prima oară despre existența acestora. Despre existența CFR (Council of Foreign Relations), a Comisiei Trilaterale și a grupului Bilderberg știam de aproximativ douăzeci de ani[1021]. Dar aici este vorba despre o organizație situată în cu totul alt plan[1022]. Când am început să fac cercetări, am început totodată să ajut oameni care voiau să părăsească gruparea Illuminati. Cu acest prilej, am aflat lucruri noi, în special modul de funcționare a programării mentale. O descoperire atrăgea după sine alta nouă.

Wayne Morris: Care sunt scopurile familiilor de Illuminati și ale întregii lor organizații? De ce au infiltrat Illuminati aceste organizații mondiale?

Fritz Springmeier: Pentru înfăptuirea a ceea ce se cheamă Noua Ordine mondială și pentru aducerea unui om încă așteptat să apară și care va atrage atenția lumii întregi. Acest om se numește Antihrist. Este obiectivul lor final. Nu doresc să las ascultătorilor impresia că sunt pe cale să le fac un jurământ religios, dar chiar asta se întâmplă. Cine lucrează la deprogramarea victimelor grupării Illuminati își dă seama că acestea au fost programate după un plan mondial foarte elaborat care are drept scop unificarea lumii sub domnia Antihristului[1023].

Wayne Morris: Ați afirmat că, pentru a-și atinge scopurile, Illuminati folosesc programarea mentală. Cum v-ați dat seama de asta? Ați lucrat cu Cisco Wheeler, care a scris o carte împreună cu dumneavoastră. Cred că ea era una dintre victimele

exercitării controlului mental de către Illuminati. Cum ați întâlnit-o și cum v-ați dat seama de ceea ce i se întâmplase?

Fritz Springmeier: Ea încerca să se desfacă din lanț, să rupă dependența de programarea mentală. Am descoperit că era vorba despre cel mai mare sistem sclavagist cunoscut vreodată în lume. Erau, cu totul, patru femei care făceau parte din Illuminati și care lucrau în echipă. Devenite toate patru creștine, ele încercau să se elibereze ajutându-se una pe cealaltă. Iar eu investigam cazul Illuminati. Cei care sunt sub efectul programării mentale sunt determinați să nu-și dezvăluie niciodată secretele. Pentru cei care au făcut parte din Illuminati și asupra cărora a fost exercitată programarea mentală, este foarte greu să dezvăluie tot ceea ce s-a petrecut. Cu mine, aceste femei au putut lucra mult mai ușor pentru că eu făcusem deja cercetări proprii, iar ele erau convinse că voi înțelege ce vor să-mi spună. Nu era nevoie să vorbească prea mult pentru a spune anumite lucruri, deoarece eu le știam deja, ceea ce le-a scutit de multe suferințe și a împiedicat declanșarea unor programe defensive din cauza faptului că ar fi vorbit prea mult. Cisco Wheeler făcea parte din acest grup care se străduia să scape de sub tirania controlului mental. Întâlnindu-le, am făcut tot ce mi-a stat în putință să le ajut. Pe Cisco am scos-o din grupul Illuminati. Ca mulțumire, cunoștințele mele despre Illuminati au sporit enorm, căci aveam de-a face cu persoane care îmi ofereau informații din interior, despre situații trăite aievea. Ulterior am întâlnit și alți supraviețuitori. Repet, este foarte greu să înțelegi această organizație foarte secretă și legăturile dintre aceste familii, căci, pentru a înțelege cum gândesc și cum acționează Illuminati, ar trebui să renunțăm la deprinderile noastre culturale, la felul nostru de a gândi. Ei nu gândesc în același fel ca noi. Faptul că am putut lucra cu acești supraviețuitori ai Illuminati a fost marele meu premiu.

Wayne Morris: Este adevărat că Illuminati practică programarea mentală supra membrilor propriilor familii?

Fritz Springmeier: O, da! Fac asta de secole și este un secret foarte bine păstrat. Este unul dintre motivele pentru care au putut face tot ce-au făcut și pentru care au avansat în instaurarea Noii Ordini mondiale, fără ca oamenii să bănuiască măcar existența unei conspirații atât de vaste și de puternice. Sunt atât de puternici, că pot face ca totul să pară a se produce din cauze naturale.

Conspirația denunțată de Fritz Springmeier nu se desfășoară, prin urmare, doar în interiorul statului american, nu este nici măcar o conspirație mondială, ci este Marea Conspirație, superconspirația mondialistă destinată să-l aducă pe Antihrist (sau Antehrist) în poziția de Rege al Lumii. În noua ofensivă luciferică, Illuminati și-au găsit aliați deosebit de periculoși: extratereștri sau cel puțin o specie dubioasă de E.B.E. sau de alieni care practică „abducțiile" despre care relatează atâția „martori". Căci există mai multe varietăți de extratereștri. Documentul publicat nesemnat sub titlul *Opération „Cheval de Troie"* (subtitlu:

„La Terre aux mains des Petits Gris"), publicat în anexă la traducerea franceză a cărții *Guovernement secrèt* a lui Milton William Cooper[1024], începe cu o schemă a varietăților de extratereștri[1025]. Autorul pretinde că „au fost enumerate până azi patruzeci de rase de alienigeni", dintre care pot fi amintite „cele care sunt cel mai des prezente pe planeta noastră": „Marii Blonzi", „uriașii", „ființele interdimensionale", „piticii catifelați", „miniandroizii", „clonele de tip arian", „Micii Cenușii" ce constituie „entități biologice extraterestre" (E.B.E.). Micii Cenușii se împart, la rândul lor, în trei categorii (subtipuri)[1026]: *„Tipul 1:* Venerează tehnologia și n-au respect pentru oameni. Acest tip de ființe a fost popularizat de Whitley Strieber în povestirea sa *Communion. Tipul 2:* Prin aspectul lor general sunt asemănători celor din primul tip, deși au chipul ușor diferit de al acestora, și degetele altfel așezate. (...) Nu cunoaștem dacă au nevoie, pentru a se hrăni, de aceleași secreții ca și cei din primul tip. *Tipul 3*: Au aceleași trăsături de bază, dar se situează pe o poziție inferioară celorlalte două tipuri". Și în această privință, adaptarea pentru ecran a unei povestiri, nu a unui roman, ci a unei mărturii (presupuse ca atare) a dus la o largă popularitate a temei ufologice: reprezentări ale celor „Cenușii" sau „Micii Cenușii" în filmul *Communion*, realizat pe baza cărții cu același titlu a lui Whitley Strieber, un bestseller publicat în 1987[1027].

În afara granițelor literaturii științifico-fantastice de groază (Cooper, Keel, Springmeier etc.), o explicație de tip conspirationist mai găsim, în special, la Jacques Vallée: răpirile de către extratereștri ar fi manifestarea mai mult sau mai puțin vizibilă a unei mult mai vaste inteligențe care ar juca o comedie mitică pentru a da apă la moară credințelor ființelor omenești[1028]. Această inteligență superioară ar exploata credulitatea oamenilor: „Este emergența unei noi forme de conștiință care ajunge să manipuleze modul în care oamenii percep realitatea"[1029]. Jacques Vallée ocupă un loc aparte în lumea pestriță a ufologilor americani. Pentru că Jacques Vallée, născut în 1939 la Pontoise, după studii de matematică și astrofizică la Paris și la Lille, s-a angajat într-o carieră dublă, de ufolog și de informatician în Statele Unite, unde s-a stabilit în 1962[1030]. Acolo îl va întâlni pe celebrul ufolog american Joseph Allen Hynek, acesta devenind, pentru multă vreme, colaboratorul său. Autor a mai multor bestselleruri internaționale și bucurându-se, printre ufologii americani, de o reputație de „cercetător" în sensul propriu al cuvântului, Vallée va fi ales de către Steven Spielberg, în filmul *Întâlnire de Gradul Trei* (1977), ca model al personajului Lacombe, savant francez interpretat de François Truffaut. Se știe că, pregătind acest film, Spielberg s-a documentat serios pe tema extratereștrilor și l-a consultat în special pe J. Allen Hynek[1031]. În legătură cu imaginea atribuită de Spielberg extratereștrilor, Vallée a avut mai degrabă o reacție critică: aceste ființe vênite

din alte părți sunt, de fapt, prezentate în film ca „frați" inofensivi. Felul angelic în care îi vede cineastul și pe care îl vom constata și în *E.T.* (1982) – dar la care va renunța în serialul *Istoria după Steven Spielberg* (2002), la care va fi producător executiv, schimbare confirmată în 2005 de *Războiul Lumilor* – nu putea decât să îl șocheze pe „cercetătorul" obișnuit să ia în serios relatările despre răpiri care, de la începutul anilor 1980, au produs o transformare-cadru a prelucrărilor de tip ufologic, făcând ca, de atunci înainte, fantasticul să prevaleze asupra magicului, generând un discurs nou despre extratereștri „răpitori" și „violentele farfurii" (!) ilustrative pentru un gen mai apropiat de științifico-fantasticul de groază.

Descendențe satanice și de la Prioria din Sion la puterea Societății Vril

Scrierile esotero-conspiraționiste ale lui Holey sunt puternic influențate de textele poligrafului antisatanist Fritz Springmeier, alături de ale altor autori specializați în același gen politico-literar (Mullins, Perloff, Cooper, Sutton, Icke, Coleman etc.). În prima sa parte, dedicată celor „13 descendențe satanice" – denunțate ca „adevărata cauză a sărăciei și răului pe Pământ"[1032] –, *Livre jaune n°7* (2004) conține o scurtă mențiune despre Prioria din Sion, inspirată explicit din povestirea fabricată și difuzată de cartea lui Baigent, Leigh și Lincoln, *Sângele sfânt și Sfântul Graal* (citată în notă[1033]), reînscriind-o însă în metapovestirea mitologică despre destinul „tribului lui Dan"[1034], înfățișat ca „una dintre descendențele satanice cele mai puternice de-a lungul secolelor"[1035]:

> Urmașii celor din semința lui Dan au ținut sub protecția lor cele 13 descendențe pe tot parcursul istoriei, până în zilele noastre. Din ea trebuie să se nască Antihristul, cel care va conduce lumea. Ei au fost ajutați de una dintre societățile cele mai puternice și mai secrete din lume, care și-a luat diferite nume, cel mai des folosit fiind acela de *Ordinul Sionului*. Ordinul a fost întemeiat de Godefroy de Bouillon după cucerirea Ierusalimului. De-a lungul secolelor, el s-a transformat în ceea ce se cheamă astăzi *Prioria din Sion*. Acest ordin este unul dintre principalii precursori ai Antihristului! De la crearea sa, ordinul a fost întotdeauna apropiat celei de-a 13-a descendențe. Denumirea de *Prioria din Sion* a apărut întâia oară la cucerirea Ierusalimului, în vremea cruciadelor. Godefroy de Bouillon a construit în apropiere de Ierusalim o mănăstire pe care a numit-o *Notre Dame du Mont de Sion* (Sf. Fecioară de la Muntele Sionului). Obiectivul principal al mănăstirii era să mențină viu *Ordinul Sionului*. (...) Ordinul avea puterea de a alege regele care urca pe tronul Ierusalimului. Era condus de mari maeștri (...).

Membri ai acestui ordin au făcut parte din grupul *Illuminati* în care au deținut funcțiile cele mai înalte. (...) Comunitatea templierilor, a primilor bancheri internaționali, a fost întemeiată de membri ai acestui ordin (...). Se găseau membri ai ordinului și printre rosacrucieni și francmasoni. Ei au contribuit la întemeierea Ritului Scoțian, o ramură importantă a masoneriei actuale. Cele mai înalte grade din Ritul Scoțian corespund gradelor inferioare ale *Prioriei din Sion*. Magia hermetică fost întotdeauna o practică secretă a acestora. (...) Toți membrii prioriei se dedau la practici oculte și esoterice. Cei mai puternici membri ai acestui ordin au pus la cale, din umbră, mari evenimente politice, au avut, în toate timpurile, o influență decisivă asupra cursului istoriei[1036].

Puterea grupării Illuminati ar fi, susține Holey, inseparabilă de existența societăților secrete, în special a Societății Vril, ordin secret care ar fi activat sub cel de-al Treilea Reich[1037]. În *Le Matin des magiciens,* Pauwels și Bergier menționau „societatea berlineză" care „se numea Loja Luminoasă sau Societatea Vril", atribuindu-i o importanță hotărâtoare datorată teoriilor sale „științifice" și concepțiilor sale „religioase", „în care Hitler și membrii grupului din care acesta făcea parte credeau"[1038], astfel că ele pot fi socotite surse de inspirație pentru originile nazismului. Sursa comună tuturor autorilor care au abordat acest subiect este mărturia – contestabilă ca atare – a inginerului german Willy Ley, care, într-un articol apărut după cel de-al Doilea Război Mondial, în Statele Unite, unde emigrase în 1935, a schițat o istorie a ideilor pseudoștiințifice pe care, după părerea lui, cel de-al Treilea Reich le luase în serios.[1039] Ley se referea nu numai la celebra teorie a glaciației și a Pământului gol pe dinăuntru, ci și la o „sectă din Berlin în care se practica meditația în scopul de a pătrunde secretul *vril*-ului"[1040].

La originea acestor legende pseudoistorice se află mai cu seamă teza ocultistă despre Pământul gol pe dinăuntru și despre prezența în scobitura acestuia a unei populații de rasă superioară descrisă în romanul lui Edward George Bulwer-Lytton (1803–1873), apărut în 1871, *The Coming race (Rasa viitorului* sau *Rasa care ne va înlocui),* sub denumirea de Vril-ya, și care mai apare și la Joseph-Alexandre Saint-Yves d'Alveydre[1041] (1842–1909) în cartea sa *Mission de l' Inde (Misiunea Indiei)* cu Agartha (sau Agarttha), regiune din Himalaya (Tibet) ce se pretinde centru spiritual ascuns (subteran) al Pământului, chiar centrul inițiatic al Lumii[1042]. Romancierul și poetul englez Bulwer-Lytton, despre a cărui inițiere rosacruciană nu mai există nici o îndoială și care a fost prieten cu Eliphas Lévi[1043], era pasionat de ocultism, de societățile secrete, continuându-și, în același timp, cariera politică. Edward George Earle Bulwer, Lord Lytton, descendent al unui alchimist din secolul al XVII-lea, doctorul Bulwer, a intrat în Parlament în 1831 și a fost ministrul pentru Colonii al Reginei Victoria. Cunoscut pentru romanul

său istoric *The Last Days of Pompeii*, ca și pentru romanele sale de mister și groază ca *Zanoni* și *A strange story*, el ar fi făcut parte dintr-o grupare ultrasecretă și, potrivit unei afirmații ciudate a „istoricului" Andrew Lang, l-ar fi întâlnit pe contele de Saint-Germain (1700–1784) la Paris, în 1860[1044]! Printre cititorii săi entuziaști se numără chiar Madame Blavatsky, cofondatoare (împreună cu Henry Steel Olcott) a Societății de Teosofie din New York, la 13 septembrie 1875[1045]. Madame Blavatsky îl considera unul dintre marii „superiori necunoscuți" ai omenirii. În utopia sa, puterea *vril*-ului, care includea telepatia și telekinezia, se afla în posesia unei anumite rase subterane de oameni, Vrilya sau „civilizați", mental „foarte avansați în raport cu specia umană"[1046]. *Vril*-ul este descris ca o undă misterioasă care concentrează toată forța energetică a materiei prin care sunt posibile hipnotismul, dezintegrarea, tratarea bolilor etc.[1047], cu marele avantaj, pentru „civilizații" lumii subterane, că e suficient pentru a le asigura subzistența tuturor. Mai exact, domnia abundenței: imagine a vârstei de aur. Aristocrați cum sunt, Vril-ya arată un dispreț nețărmurit pentru Koom-Posh, adică pentru democrație, pe care o definesc „guvernarea de către ignoranți, bazată pe principiul cantității (al numărului mai mare)", un sistem politic aberant rămas în vigoare la un anumit număr de triburi, care, în diferite stadii de barbarie, au populat aceeași lume subterană. Comentatorii n-au avut nici o dificultate în a recunoaște în Koom-Posh imaginea repulsivă a Americii democratice, pragmatice și mecanizate. Reinterpretată de Louis Jacolliot[1048], apoi de către Madame Blavatsky, ficțiunea denumită *vril* avea să fie concepută ca un „enorm rezervor de energie în organismul omenesc, inaccesibil noninițiaților". De unde credința că „oricine ajungea să stăpânească forța *vril*-ului putea, precum cei din rasa Vril-ya (...), să se bucure de stăpânirea deplină asupra întregii naturi"[1049]. Ideea de *vril* a continuat să se răspândească mai ales prin intermediul adepților teosofiei[1050].

În accepțiunea de energie cosmică, susceptibilă de a fi captată și utilizată de către unii inițiați, *vril*-ul a fost inclus în lumea legendelor despre „esoterismul nazist", datorită și unor predispoziții manifestate în povestirile despre așa-zisa Societate Vril și despre importanța, exagerată de obicei, acordată Societății Thule, de care a fost legat mitul despre Agartha. Din literatura de factură mitologică despre nazism și pretinsele sale „origini ocultiste", aflăm că legenda transmisă de inițiații Societății Thule lui Rudolf Hess[1051], Adolf Hitler și Alfred Rosenberg ar fi fost următoarea: după dispariția, ca urmare a unui cataclism cosmic, a marii insule Hiperborea, dintre „membrii inițierii supreme" (care trăiau la Thule, capitala Hiperboreei) a supraviețuit un mic număr de hiperboreeni, deținători de

secrete despre legăturile ființelor omenești cu „Inteligențe din Afară" care s-ar fi instalat în deșertul Gobi, iar apoi, în urma unei a doua catastrofe, într-un imens refugiu subteran din munții Himalaya, unde s-ar fi împărțit în două grupuri, unul alegând să urmeze „calea mâinii drepte sub roata Soarelui de Aur", iar celălalt, „calea mâinii stângi sub roata Soarelui Negru". Centrul celor care aleseseră prima cale s-ar fi găsit la Agarthi sau Agartha, loc al contemplației și oraș ascuns al Binelui, iar ceilalți ar fi trecut prin Schamballach sau Shambalha, loc al violenței și oraș al Puterii. Pentru „nazificarea" acestei legende e destul a sugera că Hitler a fost cucerit de această povestire ce includea și venirea, tot la o mie de ani, a Superiorului Necunoscut, cel care putea da naștere „noii dinastii solare" ce avea să domnească mai bine de o mie de ani asupra lumii[1052].

Iată, așadar, cui i se datorează, în universul fantastic al lui Holey[1053] și al altora, relatările despre *ovnis*, dar mai ales despre farfuriile zburătoare germane pe care naziștii le-ar fi construit între 1935 și 1945, așa cum lasă de înțeles cartea de mici dimensiuni a lui Norbert Jürgen Ratthofer și a lui Ralf Ettl, *Das Vril-Projekt (Proiectul Vril. Lupta decisivă pentru Pământ)*, publicată la Viena în 1992[1054]. Ca și ați ufologi fascinați de nazism, precum Willibald Mattern, Wilhelm Landig și Ernst Zündel[1055], neonazistul chilian Miguel Serrano (născut în 1917), mare maestru al „hitlerismului esoteric", a mers până la a susține că, după distrugerea celui de-al Treilea Reich, mulți dintre naziști s-ar fi ascuns în bazele subterane de la poli (în Antarctica, mai exact[1056]), și ei ar fi creatorii de OZN-uri, cu sau fără ajutorul extratereștrilor din alte galaxii[1057].

Aceste publicații pomenesc de contacte între extratereștri și mulți dintre autorii de texte esotero-naziste. Holey, de pildă, afirmă că primul volum al cărții sale *Sociétés secrètes* (1993, apoi 1995) a fost scris sub influența unor forțe superioare. În această privință, mărturiile părinților săi, Hannes și Luise Holey, sunt foarte clare: tânărul Jan Udo avea legături cu extratereștri și cu mari personaje ale trecutului.[1058] Nici spiritismul nu lipsește din peisaj. În unele cărți de literatură conspiraționistă conținând referiri la OZN-uri și la extratereștri, o temă frecvent întâlnită este aceea a existenței printre oameni a unor specii străine acționând cu foarte rele intenții. Denunțător de profesie al Noii Ordini mondiale, William Milton Cooper (1943–2001), militant al Dreptei Creștine și activist al mișcării Patriot Movement, cunoscut ca autor al cărții de succes *Behold a Pale Horse*[1059], dar și pentru „viziunile sale radicale din domeniul ufologiei", merge până la a susține că majoritatea specialiștilor în materie de OZN-uri nu erau decât agenți ai unei mari conspirații având drept scop disimularea extratereștrilor pentru ca aceștia să-și poată realiza planul de invadare și de cucerire fără a avea de înfruntat rezistență din partea ființelor omenești. Iată câte resurse simbolice inepuizabile

au interpretările paranoice ale istoriei recente[1060]. Nu-i de mirare că *Protocoalele* pot fi citite în bestsellerul lui „Bill" Cooper, *Behold a Pale Horse*[1061], care denunță „puterea ocultă" a societăților secrete. Puțin înaintea morții sale violente în timpul unui schimb de focuri cu polițiștii veniți să-l aresteze (5 noiembrie 2001), „patriotul" milițian Cooper (considerat neonazist de unii jurnaliști) se apucase să pună la îndoială „teza oficială" despre atentatele din 11 septembrie, în care vedea rezultatul unei conspirații organizate de CIA. Bineînțeles, admiratorii au atribuit moartea sa agenților Illuminati pe care „dezvăluirile" lui i-ar fi deranjat din cale-afară.

Cunoașterea interzisă

Majoritatea autorilor de lucrări care susțin că dezvăluie marile secrete ale istoriei lumii se pretind un fel de contraexperți, respingând atât istoria „oficială", cât și științele constituite ca atare și predate la nivel academic. Și de această dată, adevărul se află „altundeva". Așa cum rezultă din invocările prea repetate și admirative ale „lucrărilor revoluționare" și, evident, necunoscute (datorită eficientei intervenții a manipulatorilor din umbră) ale fizicianului sârbo-american Nikola Tesla (1856–1943) sau ale „doctorului Immanuel Velikovsky": adevărata știință este „altundeva"[1062]. Elogiul adus marilor necunoscuți este un corolar al denunțării impostorii „științei oficiale" sau a „erorilor" comise de savanții cei mai iluștri, suspecți prin chiar acest lucru, ca, de pildă, Einstein. Științei „normale" recunoscute de autoritățile aparținând marii conspirații i se opune ceva de felul unei „alter-științe" ai cărei reprezentanți sunt marginalizați și defăimați. Adevărul științific este interzis și camuflat cu grijă sub cunoștințe false: aceasta este convingerea diferit exprimată în literatura complotistă. Astfel, în *Conspirația cosmică,* după celebrarea unui „geniu remarcabil: Tesla"[1063] și omagierea lui Velikovsky[1064], Stan Deyo consacră teoriei câmpurilor unificate a lui Einstein o analiză critică intitulată „Relativitatea lui Einstein: eroarea"[1065]. În *Livre jaune n°5*[1066], Holey nu pierde ocazia de a se referi la Nikola Tesla și la conceptul acestuia de „energie liberă", iar Éd. Felix publică o lucrare, redactată de un „colectiv de autori", pe tema „energiei libere" și a „operei lui Tesla", prezentată după cum urmează: „Veți înțelege din această lucrare că energiile libere există. Se pune întrebarea: Cine are interes să ascundă această realitate?"

Iată ce scrie David Icke în cartea sa ufologică și conspirationistă intitulată *Les Enfants de la matrice* despre ce s-a petrecut pe planeta Marte „acum milioane de ani":

> Potrivit unor noi dovezi, planeta Marte pare să fi fost distrusă de un cataclism asemănător celui care a adus sfârșitul brusc pe Pământ al Vârstei de Aur [referire la năruirea miticei Atlantide, la ținutul Mû și la Lemuria]. În anii 1950, Immanuel Velikovsky, un cercetător de origine rusă, a formulat ipoteza că planeta denumită Venus, asemănătoare pe vremea aceea unei comete uriașe, a produs, prin pătrunderea ei în sistemul solar, distrugerile de pe Marte și importante pierderi pe Pământ. Velikovsky a fost ridiculizat și atacat de comunitatea științifică, într-atât de plauzibilă trebuie că era ipoteza sa. Cu toate acestea, afirmațiile sale au o tot mai mare audiență[1067].

Autorul cărții *Le Plus Grand Secret* își expune mai în detaliu teza, având grijă să apeleze la anumite instanțe de legitimare („cercetători" și alții, ca Brian Desborough, fost angajat al companiei Boeing):

> Concluziile lui Velikovsky, ale fizicienilor de la Boeing și ale unui număr tot mai mare de cercetători fixează încetarea vieții pe Marte în perioada în care a avut loc scufundarea Atlantidei și a ținutului Mû. Brian Desborough avansează ideea că sfârșitul Vârstei de Aur pe Pământ a fost urmarea relațiilor dintre ființele omenești și numeroase specii interdimensionale de extratereștri, de-a lungul unei perioade ce a durat sute de mii de ani[1068].

Icke se bazează pe un „document" comunicat de prietenul său Desborough, în 1998: *The Great Pyramid Mystery, Tomb, Occult Initiation Ceremony or What?*, publicat sub formă de articol în *California Sun* din Los Angeles. Desborough, spune Icke la început, „este un om de știință care a inventat tehnologia bazată pe energia liberă care ar putea schimba esențial viața pe Pământ". El ar fi „un autor și un cercetător pragmatic, în căutare de dovezi". Această imagine de adept al New Age cu pretenții științifice pălește însă pentru a face loc celei a unui „adept iluminat (al New Age)": El investighează pe tema Illuminati de mai bine de treizeci de ani. Interesul său pentru aceștia a apărut în momentul în care a vrut să dovedească existența lui Isus și a înțeles destul de repede că nu era cu putință. Înșelătoria creștină l-a condus la descoperirea unei escrocherii de și mai mare anvergură. (...)"[1069] Și, cum pretenția de a face știință obligă, numeroase lucrări ale lui Velikovsky pot fi citite pe website-ul lui David Icke: *Worlds in Collision* (1950), *Ages in Chaos* (1952) și *Earth in Upheaval* (1955).

Trebuie însă ținut cont și de lucrările de sinteză care își asumă un statut „alter-științific" în care „contraexpertiza" apare pe post de „superexpertiză". Éditions Felix și al lor „colectiv de autori" publică, de exemplu, în 2002, în colaborare cu un misterios centru din Port Louis (Insulele Mauritius): Worldwide

Knowledge and Information Ltd., o lucrare intitulată *L' Origine du monde ou L' Origine de l' esprit, de l' espace-temps et de la matière* cu următorul subtitlu în forma unei dedicații: „Celor care au înțeles că știința, religia și filosofia sunt prizoniere în capcanele minții și care nu se tem să caute altundeva". Pe coperta a patra a cărții i se promit cititorului răspunsuri la marile întrebări: „Originea spiritului? Originea atomului? Originea materiei? Originea universului? De unde venim? Iată cheia celei de-a patra dimensiuni". Unii dintre aceștia fură fără rușine din *Natur-philosophie*, dând scrierilor lor un parfum neognostic[1070]. Nu fac excepție nici noii esoteriști de extremă dreaptă, cu atât mai mult cu cât ei își pot justifica evoluțiile teoretice prin invocarea acelui *Weltanschauung* nazist, acea „religie a Naturii" elaborată de unii dintre conducătorii național-socialiști prin politizarea elementelor înrudite sau a motivelor teoretice izvorâte mai ales din romantismul german[1071]. Ei sunt în stare, bunăoară, să reconsidere, fie și oricât de superficial, amestecul de spiritism și neopăgânism „germano-arian" profesat de Himmler (și deci în unele sectoare ale SS), exagerând importanța istorică a acestuia sau chiar relansând pretențiile lui Rosenberg de a întemeia noile „legi ale vieții" națiunii germane pe „legi ale vieții" mult mai generale.[1072] Madame Blavatsky stabilea ca obiectiv al Societății de Teosofie „explorarea legilor neexplicate ale naturii și puterile latente din om". Holey, de pildă, le oferă cititorilor-discipoli cunoașterea „legilor spirituale ale vieții", în număr de cinci: 1. Legea cauzalității; 2. Legea analogiei; 3. Legea rezonanței; 4. Legea reîncarnării; 5. Legea compensației[1073]. Cel care înțelege bine aceste legi face parte dintre „clarvăzători" și nu mai are a se teme de nimic (sau aproape) de nimic. El este în măsură de-a se apăra împotriva manipulatorilor, căci, explică Holey, „Illuminati n-ar avea atâta putere dacă oamenii nu s-ar lăsa manipulați"[1074]. Lupta se dovedește a fi, desigur, dificilă, deoarece, cum aflăm din *Livre jaune n°7*, „știința grupării Illuminati este cu mulți ani înaintea „științei oficiale". Chiar în sfera cercetării științifice, secretul reprezintă un avantaj: „Între știința pe care o cunoaștem și aceea care ni se ascunde, există o mare distanță"![1075]

Cât privește romanele cu enigmă ale lui Dan Brown, acestea exploatează pasiunea ambivalentă a marelui public contemporan pentru știință, care, răspunzând nevoii de magic, declanșează în același timp reacții de angoasă. Astfel, în *Îngeri și demoni*, asistăm la aducerea în scenă a CERN (Laboratorul European de Fizica Particulelor[1076] care nu conține nimic secret), aluzii la teoria despre Big Bang și mai ales la tratarea temei despre antimaterie, energie „revoluționară" susceptibilă de a fi utilizată ca o „nouă armă devastatoare" într-o perspectivă teroristă. Iată cum sunt definite chiar de către profesorul Langdon legăturile dintre activitățile

secrete ale Illuminati împotriva catolicismului și pentru instaurarea unui guvern mondial, presupunând o utilizare „satanică" sau „luciferică" a științei:

> Extirparea catolicismului era scopul principal al confreriei *Illuminati*. Membrii ei considerau că dogmele superstițioase propovăduite de Biserică reprezintă cel mai mare pericol pentru omenire. Ei se temeau că, dacă religia continua să promoveze un mit pios ca fiind realitatea și adevărul absolut, progresul științific ar fi încetat și omenirea ar fi fost condamnată la un viitor de neîntrerupte și absurde războaie religioase. [...]
>
> *Illuminati* au devenit tot mai puternici în Europa [...] și au început să se orienteze spre America, unde mulți dintre cei aflați în posturi guvernamentale înalte erau masoni – George Washington, Benjamin Franklin –, oameni cinstiți, cu frica lui Dumnezeu, care nu aveau habar despre puterea deținută de *Illuminati* în cadrul masoneriei. Membrii confreriei au contribuit la fondarea unor bănci, uzine și universități, petru a-și finanța planul. [...]
>
> O Nouă Ordine Mondială [...] bazată pe iluminismul științific. Ei au numit-o Doctrina Luciferică. Biserica a pretins că Lucifer este o referire la diavol, dar confreria a insistat că termenul era folosit în sensul său literal din limba latină, acela de „aducător de lumină" sau *Illuminator*[1077].

Cel care citește *Le livre jaune n°7* nu poate decât să se regăsească: n-a citit el capitolul din cartea lui Holey pe tema „Infiltrarea Bisericii Catolice"? Iată cum regăsește în special acele dezvăluiri convergente sau complementare:

> De la Revoluția Franceză, Satana și aliații săi din elită nu cruță nici o țară. (...) Cea mai mare victorie a Illuminati este aceea de a fi pus mâna pe Biserica Romano-Catolică! Planul grupării Illuminati de a lupta fără milă contra catolicismului pare să decurgă potrivit prevederilor. Revoluția Franceză, plănuită de Adam Weishaupt prin intermediul a diferite societăți secrete, precum cea a iacobinilor, a distrus, fără milă, în Franța spiritul catolic[1078].

În pragul mileniului al treilea, vedem eseiști, pamfletari și alți autori de ficțiune inspirându-se din același stoc de reprezentări esotero-complotiste cărora li se adaugă viziuni delirante încurajate de progresul tehnico-științific, fie că e vorba despre cercetarea nucleară, fie despre cucerirea spațiului. Într-o lume globalizată, sunt mai multe lumile ascunse (fr. *arrière-mondes).*

NOTE

[906] Film realizat de Rob Bowman, 1998

[907] Sir Arthur Conan Doyle, *Sherlock Holmes - Studiu în roșu* (1887)

[908] Înțelepciunea începe cu studiul naturii și nu cu teama de moarte, în tradiția mărturisită de Lucrețiu în poemul *De Rerum Natura* (III, V).

[909] Poulat, 1992b, p. 9

[910] Gauchet, 1985

[911] Rolland, 1989

[912] Este un contrast net între lucrările din seria „*Que sais-je?*" despre *Les Sociétés secrètes* (Hutin, 1987) și povestirile ușoare despre *Hommes et civilisations fantastiques*, publicate în colecția „*L'Aventure mystérieuse,*" (Hutin, 1970). Același lucru se poate spune și despre cărțile lui Jean Robin (1977 și 1982) sau, în genul „decriptare" al thrillerelor „esoterice" ale lui Dan Brown, Simon Cox (Cox, 2004 și 2005), ale lui Jean-Jacques Bedu (Bedu, 2005a și 2005b, nu lipsite de calități) și ale lui Philippe Darwin (Darwin, 2005, lucrare penibilă). În limba engleză, lucrările lui Lewis Spence, ale lui Colin Wilson, ale lui Robert Anton Wilson, ale Alexandrei Robbins (2003) și ale lui David Conway (1985), chiar și cele ale lui Francis King (King, 1972 și 2004) sau ale lui Joscelyn Godwin (în special Godwin, 2000) îmbină, deopotrivă, „discursul sigur" de tip istorico-critic și discursul-obiect aparținând genului literar „esoteric" în amestec cu elemente de fantastic sau care vădește o preferință pentru societățile secrete (ori pretinse astfel). Aceeași situație, în limba germană, pentru eseul lui Peter Bahn și Heiner Gehring despre mitul *vril*-ului (Bahn/Gehring, 1997), astfel că este foarte dificilă încadrarea lor biobibliografică pe criteriul document/studiu (v. bibliografia la sfârșitul volumului în care m-am străduit să păstrez deosebirea clasică dintre sursele primare și cele secundare, ceea ce aici nu este posibil decât pînă la un anumit punct). În opera lui René Guénon (v. Biblio, I) găsim însă și abordări în genul universitar și considerații specifice, de bună seamă, speculației esoterice.

[913] Pseudonim comun luat de Jean Angelini și Michel Bertrand. Acesta din urmă a fost unul dintre animatorii secției franceze a WUNS (World Union of National Socialists), creat în august 1962 de Françoise Dior (fiica lui Christian Dior), tovarășă și viitoare soție a lui Colin Jordan, fondatorul și conducătorul Mișcării Național Socialiste (National Socialist Movement - NSM) în Marea Britanie. În cadrul Federației vest-europene a WUNS, condusă de fostul Waffen-SS Yves Jeanne, Michel Bertrand era responsabil al Biroului psihologic federal, ale cărui activități s-au limitat la publicarea unui text de orientare delirantă intitulat *Notre sens national-socialiste de la race* (Chairoff, 1977, pp. 205, 447).

[914] Ideolog și militant al etno-naționalismului normand, fost membru al Europe Action, scriitor de extremă dreaptă, având legături și cu GRECE, și cu Frontul Național (are o rubrică literară la *National-Hebdo).*

[915] În situația inversă, trebuie arătat faptul că un adevărat erudit cum este istoricul Jean Saunier și-a publicat unele dintre cărți în colecția coordonată de Louis Pauwels, *„Histoire des personnages mystérieux et des sociétés secrètes"* (Saunier, 1971 și 1973).

[916] Bouchet, 1990, 1998 și 1999.

[917] Taguieff, 2004b, pp. 86, 193, 194, 820

[918] Brown, 2004, p. 9

[919] V. Sède, 1988, în special pp. 107–162; Etchegoin/Lenoir, 2006, pp. 17–69. V. *supra*, cap. I.

[920] Asociație datând din 1901, Prioria din Sion există și în 2005, supraviețuind dezvăluirii publice a pretențiilor ridicole ale fondatorului Plantard.

[921] V. de ex., Picknett/Prince, 2004, sau Starbid, 1993.

[922] Cox, 2004 și 2005. Un studiu special ar trebui consacrat „decodificărilor" sau „decriptărilor" înșelătoare prilejuite de romanele lui Dan Brown.

[923] Picknett/Prince, 1997; tr. rom., 2004

[924] V. http://www.theforbiddenknowledge.com, extras pe 8 martie 2005. V. și *supra*, cap. I (încheiere), extrasul din textul lui Herbert G. Dorsey III, una dintre sursele lui Holey *(Livre jaune)*.

[925] V. *supra*, cap. III.

[926] *Livre jaune n°5*, p. 63. Holey se referă, în legătură cu această chestiune (p. 312, nota 18), la Herbert G. Dorsey III (1993) și la William Guy Carr (1999).

[927] *Livre jaune n°5*, p. 32. Aluzie la un fals atribuit lui Albert Pike, o pretinsă scrisoare către Mazzini (datată cu 15 august 1871), în care Pike expune un plan ce prevedea trei războaie mondiale succesive (Carr, 2005b, pp. 225–228).

[928] *Livre jaune n°7*, p. 154. În *Satan, prince de ce monde* citim: „Prima reuniune a Înțelepților Sionului pe tema Sionismului politic a avut loc la Basel, în Elveția, în 1897" (Carr, 2005b, p. 228).

[929] Titlul unei broșuri difuzate în Canada, apoi în Franța în anii 1937–1938. V. *infra*, cap. VIII, p. 402.

[930] *Livre jaune n°7*, p. 19

[931] V. *supra*, cap. I. Diabolizarea catolicismului are ca instrument Opus Dei, înfățișat ca o sectă manipulatoare și criminală în interiorul Bisericii. Întemeiată în 1934–1935 de preotul spaniol Josemaría Escrivá De Balaguer, Opus Dei, sau „Societatea sacerdotală a Sfintei Cruci și a Lucrării lui Dumnezeu", oricât de criticabilă, nu seamănă întru nimic caricaturilor de propagandă pe care unii eseiști și autori de romane le vehiculează fără rușine în publicațiile lor.

[932] *Livre jaune n°6*, p. 151

[933] V. Poncins, 1975, pp. 94–96; Coston, 1979; Ploncard d'Assac, 1983, pp. 107–117. Amintim că, pentru un studiu istoric asupra Iluminaților din Bavaria, teza lui René Le Forestier (1868–1951), apărută în 1914, rămâne lucrarea de referință (Le Forestier, 2001). V. *supra*, Introducere și cap. III.

[934] Capetele de acuzare la adresa lui Albert Pike au fost inventate, în cele mai mici amănunte, de Léo Taxil, în polemica sa antimasonică (v. mai ales Taxil, 1885a, vol. II, și 1887b), subiect neîncetat reluat până în cele mai recente pamflete conspiraționiste: Pike rămâne unul dintre „Marii Preoți ai cultului luciferian" considerat că ar controla „Sinagoga lui Satan" (Carr, 2005b, p. 166). V. de pildă Meurin, 1893, pp. 210, 215, 433–434, 450, 457–459. Despre Albert Pike, într-o perspectivă antimasonică, v. cartea lui Arthur Preuss, apărută în Statele Unite în 1908 și tradusă în franceză prin grija *Revue internationale des sociétés secrètes* a Monseniorului Jouin (Preuss, 1924). Întemeiată pe acuzațiile lui Léo Taxil, satanizarea lui Pike, este o temă polemică împărtășită de

cei mai mulți dintre autorii conspiraționiști care se reclamă din creștinism: Meurin, Jouin, Webster, Queenborough, Carr, Griffin, Monast etc. V. și *infra*, Anexe III, textul lui Myron Fagan.

[935] Weber (E.), 1964, p. 53

[936] V. Introvigne, 1997, pp. 145–156, 175–179, 201–204, 233–235, 323.

[937] V. Taxil, 1991, pp. 208–279.

[938] Monast, 1994, p. 25; și pp. 13–16, 25–26

[939] Bataille, 1892–1894, vol. I, p. 39

[940] Meurin, 1893, p. 215

[941] Bataille, 1892–1894, vol. I, pp. 315, 318–319, 324

[942] Meurin, 1893, p. 165

[943] Meurin, 1893, pp. 166–167

[944] Broșura lui Adolphe Ricoux (104 p.) se referă într-adevăr la Monseniorul Fava și la Taxil și pretinde că expune „tezele" acestora; v. *infra*, Bibliografie I (Ricoux, 1891).

[945] Ricoux, 1891, citat de Meurin, 1893, p. 167

[946] Weber, 1991, p. 145. Jurnalul ramurii britanice a Societății de Teosofie era intitulat *Lucifer*, și Rudolf Steiner, pe vremea când era secretar general pentru Germania al Societății de Teosofie, își va boteza revista cu numele de *Luzifer* (1902).

[947] V. Weber, 1964, în special p. 48; James, 1981, pp. 247–252; Ferrer-Benimeli, 1989b; Laurant, 1990, Hervieu, 1991; Laurant și Poulat, 1994; Rousse-Lacordaire, 1996 și 2003; Introvigne, 1997, pp. 167–199; Lemaire, 1998, în special pp. 63–75, și 2003

[948] Taxil, 1887, p. IV

[949] Meurin, 1893. Arhiepiscop de Port Louis, a așezat ca prezentare, la începutul cărții sale, acest pasaj din Apocalipsa (II, 9, 10): „Știu necazul tău și sărăcia ta, dar ești bogat, și hula din partea celor ce zic despre ei înșiși că sunt iudei și nu sunt, ci sinagogă a Satanei. Nu te teme de cele ce ai să pătimești".

[950] Meurin, 1893, p. 436

[951] André/Beaufils, 1995, p. 126.

[952] Laurant, 1992, p. 33

[953] Jean, episcop de Verdun, scrisoare datată cu 10 octombrie 1910 (reprodusă *in* Barbier, 1910, p. IX). V. și Laurant, 1993, p. 85.

[954] Taguieff, 2004b, pp. 330–331

[955] Taguieff, 2004b, pp. 143, 302, 327–328. Acest ofițer al armatei germane (căpitan) crease, puțin înaintea Primului Război Mondial, Alianța împotriva aroganței evreiești. După Hagemeister (1995, p. 149), în 1919, fiul lui Serge A. Nilus, aflat în exil în Germania, era, foarte probabil, în legătură cu contele Ernst zu Reventlow și cu Ludwig Müller, pentru a-și ajuta tatăl să părăsească Rusia.

[956] Spectator *et al.*, 1930

[957] Vaughan, 1895. V. *infra*, Bibliografie I.

[958] V. http://ed.delacroix.free.fr. Amintim că editorul catolic tradiționalist Jacques Delacroix este el însuși un prolific autor de pamflete conspiraționiste. V. *infra*, Bibliografie I.

[959] Meinvielle, 1965

[960] Meinvielle, 1965

[961] *Idem*, 1965 pp. 77–78

[962] Meinvielle, 1965, p. 30

[963] *Ibid.* (pp. XII–XIII)
[964] *Ibid.* (p. XIII)
[965] *Livre jaune n°6,* p. 152. Weishaupt este, o dată în plus, identificat ca evreu: coerența viziunii genealogice a „megaconspirației" depinde de această „iudaizare" retrospectivă.
[966] V. Ford, 1920–1922, 4 vol.; reed., 2004. În 2001 a fost publicată în Elveția prima traducere franceză a versiunii restrânse (un vol.) a bestsellerului antisemit *The International Jew* (în mod abuziv atribuit doar lui Henry Ford), cu o introducere aparținând negaționistului de extremă dreaptă René-Louis Berclaz (Ford, 2001). Găsim semnătura lui Berclaz în revista evoliană *Totalité*. V., de pildă, René-Louis Berclaz, „*Les nouvelles armes de l' usurocratie*" (*Totalité*, nr. 17, primăvara 1984, pp. 16–22), articol având în deschidere un pasaj adeseori folosit din Apocalipsa (XIII, 17): „Încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei".
[967] Unul dintre primele pamflete antisemite, antimasonice și anticomuniste ale lui Léon de Poncins, *Les Forces secrètes de la Révolution*, a fost tradus în 1929 în germană *(Hinter den Kulissen des Revolution*, Berlin, Schlieffen-verlag, 2 vol.) ca și în engleză (Marea Britanie și Statele Unite). V. *infra*, Bibliografie I.
[968] Maistre, în Evola, 1987
[969] Malynski, Poncins, 1940, p. 1
[970] Allen, 1972 (1971), pp. 25–26
[971] *Livre jaune n°7,* pp. 168–169. Despre diabolizarea mormonilor, v. Davis, 1960, și *infra*, în chiar acest capitol (legat de viziunile lui Fritz Springmeier).
[972] Tanner (G.)/Tanner (S.), 1992; Lockwood, 1993, pp. 118–120. V. Introvigne, 1997, p. 323, nota 40
[973] *Livre jaune n°5*, p. 277
[974] *Livre jaune n°7,* p. 62
[975] *Idem*, pp. 86, 180
[976] *Idem*, pp. 96–97. În *Satan, prince de ce monde,* cartea la care lucra puțin înaintea morții sale (2 octombrie 1959), William Guy Carr a oferit un ultim expozeu sintetic al acestor legende despre „conjurația lui Lucifer", având ca personaje principale pe Weishaupt, Pike și Mazzini (Carr, 2005b, pp. 127–229).
[977] *Idem*, pp. 95–101
[978] *Idem*, pp. 47–52, 101. Din Baigent/Leigh/Lincoln (1982)
[979] *Idem*, 7, pp. 37–38, 131–132, 259. Împrumut de la Gary Allen (1971–1972)
[980] *Livre jaune n°5*, p. 33
[981] *Livre jaune n°7,* p. 375, nota 218
[982] Taguieff, 2004c, pp. 797–804
[983] Falsificatorul, un escroc și un abil oportunist în politică, nu era nici un antisemit de profesie (precum Krouchevan sau Boutmi), nici un mistic atras de ocultism (ca Nilus).
[984] Pentru difuzarea înaintea celui de-al Doilea Război mondial, v. Rollin, 1991 (1939) și Cohn, 1967; dar acești autori nu au avut acces la arhivele ce au permis identificarea falsificatorului și stabilirea, totodată, cu exactitate a datei la care a fost redactat falsul la Paris. V. Taguieff, 2004b și 2004c.
[985] Baigent *et al.*, 1983, pp. 176–177
[986] Baigent *et al.*, pp. 180–181

[987] Introvigne, 1993, pp. 64–65; Laurant, 1993, p. 57, și 1998, p. 966. În 1912, Theodor Reuss (fost socialist exclus din partid pentru bănuiala de spionaj în favoarea poliției prusace) îi conferă lui Aleister Crowley o cartă prin care acesta devine Mare Maestru Național și General pentru Marea Britanie și Irlanda al *Mysteria Mystica Maxima*, ca membru al O.T.O. În 1925, Crowley îi urmează lui Reuss (mort la München, la 28 octombrie 1923) la conducerea ordinului. În 1929, Crowley publică principala sa lucrare: *Magick in Theory and Practice*. În *Occult Theocrasy* (1933), principala sa lucrare antimasonică, antisemită și antiocultistă, Lady Queenborough se arată ironică și totodată indignată de extravaganțele lui Crowley, care, de exemplu, se considera pe sine o reîncarnare a lui Eliphas Lévi (Queenborough, 1975, în special pp. 575–577).

[988] Coston, 1979b

[989] *Livre jaune n°5*, pp. 34–35

[990] Victor Earl Schoof, născut în Statele Unite la Garden City (Kansas) la 24 septembrie 1955, și-a schimbat legal și numele, și prenumele în 1987, adoptând numele de Fritz Artz Springmeier. Începând cu anii 1980, el face parte din mișcarea creștin-naționalistă americană de extremă dreaptă. Este membru al organizației Christian Patriot Association. În anii 1990, potrivit unor investigații jurnalistice, el s-ar fi apropiat de cercurile „suprematiste" (apărătorii „rasei albe") până acolo încît ar fi devenit membru al Army of God (ceea ce el a dezmințit). Pentru amănunte biografice despre Springmeier, dar într-un stil moralizator depășit, v. John S. Torell, *Fritz Springmeier – Another Human Tragedy*,

http://www.eaec.org, 25 iulie 2005 (site-ul European American Evangelistic Crusader).

[991] Carr, 1998 și 1999 (1958/2005a)

[992] Cooper, 1989, 1991 și 2004

[993] Despre valul antisatanist al anilor 1980, v. Introvigne, 1997, pp. 334–396.

[994] V. Hopkins, 1987; Cooper, 1989, 1991 și 2004; Keel, 1970 și 2002; Keith, 1993 și 1994a, b, c; Sider, 1994; Mack, 1995. V. și investigația făcută de Marie-Thérèse de Brosses, 1997, precum și lucrările enciclopedice ale lui Peter Knight, 2003 și 2004. Despre *Black Helicopters*, v. Spark, 2003.

[995] Cei doi eroi (interpretați de Tommy Lee Jones și Will Smith), „K" și „J", sunt membrii unei agenții ultraconfidențiale, necunoscută guvernului. Sarcina lor este aceea de-a „regulariza imigrația extraterestră pe Pământ". Textul de prezentare pe DVD insistă asupra rolului lor de protectori: „Ei sunt asigurarea voastră pentru orice risc, cea mai bună șansă de supraviețuire, ultima voastră apărare împotriva viermilor intergalactici". Alienii sunt deci o amenințare, ei fiind prezentați ca invadatori. Umorul realizatorului îngăduie însă distanțarea de orice ar putea fi motiv de spaimă. V. Costello, 2004, pp. 126–127.

[996] V. Guieu, 1990, 1991, 1992 și 2000. Pentru o cercetare critică severă a interpretărilor făcute de Hopkins (1987, 1988), Strieber (1987, 1988), Mack (1995), Jacobs (1995) și atâția alți ufologi specializați în povestiri despre întâlniri doveditoare cu alieni ostili sau despre răpiri făcute de extratereștri, v. Méheust, 1985 și 1992; Klass, 1988; Todd Carroll, 2005.

[997] Despre operația Mind Control, v. Marks, 1979; Bowart, 1994; Constantine, 1995 și 1997; Springmeier/Wheeler, 1996 și 1998.

[998] On-line, pe site-ul de limbă franceză: http://www.eglisedemaison.be, 25 februarie 2005

[999] Expresia îi aparține lui Katie Klemenchich, 2004, p. 25.

[1000] Articol din *Parole de Vie* (http://www.paroledevie.org)

[1001] „Abduși" sau „răpiți". Una dintre cele mai cunoscute „mărturii" aparține lui Debbie Tomey, care semnează Kathie Davis sau Debbie Jordan, al cărei caz a fost studiat și exploatat în anii 1980

de pictorul și sculptorul american Budd Hopkins (născut în 1931), devenit un ufolog celebru începând cu anii 1977–1978 ca urmare a unor întâlniri „tulburătoare" (Hopkins, 1987 și 1995). V. Jordan/Mitchell, 1995; Brosses, 1997, p. 95 *sq.*

[1002] Povestirea lui Herbert George Wells (1866–1946) a apărut inițial în foileton în *Pearson's Magazine* din aprilie până în decembrie 1897, apoi este publicată, anul următor, în volum, devenind imediat un bestseller în pofida criticilor aduse modului necizelat și stilului jurnalistic în care a fost scrisă (Wells, 2005; Lagrange, 2005a, pp. 49–60). Acestui roman științifico-fantastic al lui Wells i se datorează identificarea „marțienilor" ca prototip al invadatorului extraterestru, descris ca un fel de ființă monstruoasă („caracatițele" marțiene ale lui Wells care se hrănesc cu sânge omenesc sunt urmașe ale unor creaturi care, deși erau la origine foarte asemănătoare omului, au evoluat într-o direcție divergentă și într-un mediu diferit), un monstru răpitor împotriva căruia se duce o „luptă pentru viață" *(struggle for life)* nemiloasă (un împrumut din „darwinismul social" al epocii). Wells a creat mitul marțianului invadator, de atunci mereu prezent în instrumentarul imaginativ al contemporanilor noștri. Reușitul film al lui Tim Burton, *Mars Attacks!* (1996, DVD, Warner Home Video), este o dovadă suficientă. V. Manfredo, 2000, pp. 22–26; Andrevon, 2005a, b și d; Bargain, 2005a, b, c și d.

[1003] V., de pildă, filmul lui Don Siegel din 1956, *Invasion of the Body Snatchers (Invazia jefuitorilor de trupuri)*, după romanul omonim al lui Jack Finney (1955), (după care Philippe Kaufman a realizat în 1978 o a doua adaptare foarte reușită, iar Abel Ferrara, o a treia, în 1993), *The Quatermass Xperiment* (1955) sau *Quatermass II* (1957), al lui Val Guest, sau unele texte ale lui Jimmy Guieu, ca *L' Invasion de la Terre* (1956), *Hantise sur le monde* etc. V. Guieu, 2000, pp. 4–5. Pentru alte exemple, v. Sabatier, 1973; Manfredo, 2000; Baudou, 2003, pp. 80–81; Costello, 2004; Andrevon, 2005c; Bargain, 2005b.

[1004] Kathleen Kennedy și Colin Wilson sunt coproducătorii acestui film, iar Tom Cruise, actorul principal. Înainte de filmul lui Steven Spielberg, *Războiul lumilor* a făcut obiectul unei remarcabile adaptări cinematografice în 1953, a lui George Pal (producător și scenograf) și a lui Byron Haskin (realizator) – DVD, Paramount. Pe tema invaziei extraterestre, la cinema, v. remarcabilul supliment nr. 8 („Războiul lumilor"), vara 2005, din revista *L' Ecran fantastique.* V. mai ales Andrevon, 2005a, b, c și d; Bargain, 2005a, b, c și d.

[1005] V. Constantine, 1995 și 1997; Keith, 1993, 1994a, b, c. Despre viziunile conspiraționiste ale lui Jim Keith, v. Goodrick-Clarke, 2002, pp. 170, 281–282.

[1006] V. Springmeier/Wheeler, 1996 și 1998.

[1007] V. o sinteză recentă în Karma One, 2005.

[1008] V. Marks, 1979.

[1009] Interviu on-line la adresa: http://www.karmapolis.be/pipeline/interview_springmeier_suite.htm; tr. fr. ușor modificată. V. și Springmeier/Wheeler, 1996, și Keith, 1994a.

[1010] *Livre jaune n°7*, cap. 10, pp. 67–78.

[1011] *Ibid.*, p. 67

[1012] *Ibid.*, p. 69; traducere modificată

[1013] *Ibid.*, p. 73

[1014] *Livre jaune n°7*, p. 78

[1015] V. Leary, 1984.

[1016] Sau „dinastii" *(Bloodlines)*

[1017] Modelul clasic al povestirii fantastice. V. celebrul roman al lui Robert Louis Stevenson (1850–1894) publicat în 1886: *Straniul caz al doctorului Jekyll și al domnului Hyde*. E bine cunoscută tema centrală a acestui roman „de cercetare științifică": doctorul Henry Jekyll inventează un produs chimic care îi provoacă o dedublare a personalității, fapt dovedit de înspăimântătorul său dublu, domnul Hyde, pe cât de hidos, pe atât de sângeros. Figura ucenicului vrăjitor (folosită de Mary Shelley în celebrul său *Frankenstein sau Prometeul modern*, roman apărut în 1818) cedează locul celei a savantului nebun, victimă a unei cunoașteri și a unui meșteșug pe care nu-l stăpânește în totalitate. Argumentele lui Jean Gattegno care stabilea începuturile genului științifico-fantastic în 1818 sunt convingătoare: „Totul începe cu Frankenstein. Dincolo de vechiul mit prometeic pe care se întemeiază și de tânăra tradiție romantică prin care este și azi actual, romanul lui Mary Shelley este prima lucrare de ficțiune care utilizează ca resort al intrigii sale o știință în plină expansiune" (Gattegno, 1977, p. 38).

[1018] V. Robison, 1797 (și 1798). V. Carr, 2005b, p. 151 *sq.*, 195, pp. 215–216.

[1019] Teză reluată de David Icke, Jan Udo Holey etc.

[1020] Opoziția față de secta mormonilor este o importantă componentă a antisatanismului, în special în cultura americană. V. Davis, 1960; Introvigne, 1997, pp. 92–95. V. și *supra*, în chiar acest capitol (în legătură cu *Livre jaune n°7).*

[1021] V. Allen, 1971–1972 și 1976, lucrări de popularizare a ideilor specifice primei generații de după război a autorilor conspiraționiști americani, urmați de omologii sau de imitatorii lor europeni (Henry Coston, Pierre de Villemarest, Yann Moncomble etc.).

[1022] Springmeier își imaginează puterea celor din Illuminati ca pe o superputere ultrasecretă exercitată prin controlul asupra societăților secrete sau semisecrete cunoscute, adică ale căror denumiri sunt cunoscute, și, uneori, și membrii acestora. A pretinde că faci descrierea unei societăți secrete este oarecum contradictoriu: dacă este cu adevărat secretă, atunci nu este cunoscută, nu se poate spune nimic despre ea, căci este sortită să rămână necunoscută. Adepții teoriei conspirației caută să eludeze această contradicție prin redublarea la nesfârșit a presupusei grupări secrete, după modelul abatelui Barruel, care făcea distincția între „loji" (francmasoneria la vedere) și „arrière-loji" (conducerea nevăzută a sectelor și a societăților secrete, inclusiv francmasoneria). Accesul la Superiorii Necunoscuți înseamnă fie o inițiere prealabilă (de unde importanța acordată mărturiilor presupușilor ex-inițiați), fie posesia de documente interceptate sau confiscate de poliție (cazul scrisorii din 1822 atribuite lui Piccolo-Tigre), ori chiar furate de oameni buni la suflet (cazul *Protocoalele Înțelepților Sionului*, după Serghei Nilus).

[1023] Pentru o mai amplă prezentare a acestei viziuni apocaliptice, v. broșura lui Serge Monast, *Le Gouvernement mondial de l' Antéchrist* (introducere datată 4 aprilie 1994), referitoare, în principal, la William Guy Carr (1956 și 1958), *Protocoalele Înțelepților Sionului* (cu comentariile lui Nilus și Marsden), Lady Queenborough (1933), Antony C. Sutton, Eric D. Butler (1974), René Bergeron (1993), Léon de Poncins (1934; ed. nouă 1975), J. Du Plessis (1937).

[1024] Cooper, 2004 (1989), pp. 59–122

[1025] *„Taxinomie generale des aliénigènes"*, în Cooper, 2004, pp. 64–67

[1026] *Opération..., in* Cooper, 2004, pp. 66–67.

[1027] Strieber, 1987; Conroy, 1989. Despre cazul Strieber, v. investigația lui Marie-Thérèse des Brosses, 1997, p. 251 *sq.* Despre speciile de extratereștri, v. lucrarea în două volume a lui Jean-Paul Ronecker, care reproduce schițe desenate de „martori" sau făcute după descrierile acestora (Ronecker, 2001).

[1028] V. Vallée, 1989 și 1991.

[1029] Vallée, 1991 (citat de Brosses, 1997, p. 411)

[1030] Despre traiectoria acestui personaj din lumea ufologiei, v. http://www.rr0.org/Vallée.Jacques.html.

[1031] Campos, 2005, p. 40. V. și Bergier, 1978, pp. 90–92.

[1032] *Livre jaune n°7*, p. 17. V. Springmeier, 1995, 1996 și 1999.

[1033] V. *Livre jaune n°7*, p. 365, nota 59.

[1034] Despre „tribul lui Dan" din care se consideră că provine Antihristul, v. Armogathe, 2005, pp. 228–229, 231, 294.

[1035] *Livre jaune n°7*, p. 60

[1036] *Livre jaune n°7*, pp. 65–66

[1037] *Livre jaune n°7*, p. 39

[1038] Pauwels/Bergier, 1972, pp. 339–340. Karl Haushofer, înfățișat ca animator al Societății Thule, ar fi fost membru al Societății Vril, societate secretă ce s-ar fi inspirat din tezele lui Louis Jacolliot (1837–1890). V. Brissaud, 1969, pp. 51–52. În legătură cu aceste afirmații îndoielnice, v. *supra*, cap. VI, p. 293.

[1039] Ley, 1947; Hakl, 2000, p. 14

[1040] Goodrick-Clarke, 1989, p. 302. Cuvântul *vril* poate însemna pur și simplu „energie" sau „forță", caz în care acest nume comun nu trebuie înțeles ca având majusculă; el poate apărea însă și ca nume propriu (Vril).

[1041] Joseph Saint-Yves, marchiz d'Alveydre, este autorul mitului sinarhic. El definea sinarhia ca fiind un „guvern general științific". Despre Saint-Yves d'Alveydre (zis Joseph-Alexandre Saint-Yves) și sinarhia, v. Weiss, 1967 (1949); Saunier, 1971 și 1981; Galtier, 1989, p. 306 *sq.;* Dard, 1998.

[1042] Saint-Yves d'Alveydre, 1910 și 1926; Ossendowski, 2000 (1922); Guénon, 1927; Saunier, 1981, pp. 345–368; Chacornac, 1986, pp. 75–77; Laurant, 1993, pp. 114–115. V. și *supra*, cap. VI. Agartha a făcut obiectul unor noi abordări fanteziste în literatura pseudoistorică despre nazism și ocultism: v. Brissaud, 1969, pp. 58–60; Ravenscroft, 1977 (1973), p. 244 *sq.;* Ribadeau Dumas, 1975, pp. 99–101.

[1043] Galtier, 1989, pp. 174–176. Că ar fi fost „imperator" al Societas Rosicruciana in Anglia (întemeiată în 1866) este pură legendă (asupra căreia revine însă Sède, 1978, pp. 138–141). Despre influența lui Eliphas Lévi asupra lui Bulwer-Lytton, v. Colin Wilson, 2003, pp. 427–429. Contrar celor afirmate într-un articol anonim despre „Saint-Yves d'Alveydre, strămoșul sinarhiei", apărut în *Les Documents maçonniques* (februarie 1944, p. 129; reed., 1986, p. 907), nu este deloc cert că Saint-Yves s-ar fi aflat în relații cu Bulwer-Lytton (Saunier, 1981, p. 89).

[1044] Cf. Jacques Bergier, în Bulwer-Lytton, 1987, p. 7. Contele de Saint-Germain, un aventurier a cărui viață rămâne învăluită de mister, era cunoscut ca eminent „ocultist", *avant la lettre*, iar Cagliostro s-a pretins discipol al acestuia. Se considera nemuritor. Despre Bulwer-Lytton, v. Saunier, 1981, pp. 89–93.

[1045] Goodrick-Clarke, 1989, pp. 26–27; Barkun, 2003, pp. 31–32

[1046] Goodrick-Clarke, 1989, p. 302. Romanul lui Bulwer-Lytton, *The Coming Race*, are un loc al său și în istoria utopiilor moderne, în care, pe de o parte, ilustrează subcategoria utopiilor subterane (Trousson, 1979, p. 96), iar, pe de altă parte, pe aceea (minoritară în sfera literaturii utopiste) a utopiilor fără instituții, în care se presupune că înțelepciunea și bunele instincte le permit ființelor omenești să se lipsească de legi și de conducători (Trousson, 1979, pp. 22, 106). Acest roman poate

fi considerat „strămoșul utopiei escatologice a secolului al XX-lea" *(ibid.*, p. 197), întrucât avem de-a face, la autorul ei, cu o pierdere a credinței în Progres conceput ca treaptă necesară pentru atingerea fericirii universale, fără a elabora în schimb o antiutopie (cum a procedat Zamiatine, Huxley, d'Orwell) *(ibid.*, p. 245). Pentru o evaluare a conținutului acestei utopii, v. Ruyer, 1950, pp. 233–237; Morton, 1964, pp. 159–169; Ciorănescu, 1972; Trousson, 1979, pp. 222–223.

[1047] Trousson, 1979, p. 222

[1048] Jacolliot, 1873, 1875

[1049] Goodrick-Clarke, 1989, p. 302

[1050] Galli, 1989

[1051] Amintim că Rudolf Hess a fost într-adevăr un discipol al lui Karl Haushofer, teoreticianul geopoliticii.

[1052] V. Brissaud, 1969, pp. 58–59. Pentru altă versiune, v. Ribadeau-Dumas, 1975, p. 98 *sq.* În *Histoire mondiale des sociétés secrètes*, tratând despre „culisele oculte ale național-socialismului", Serge Hutin insistă asupra influenței ocultistului Jan Hanussen, înfățișat ca „magul negru" al lui Hitler, care, în 1929, i-ar fi urmat lui Haushofer în fruntea Societății Thule (Hutin, 1959, pp. 357–360; v. și Gerson, 1969, pp. 130–143).

[1053] Despre Societatea Thule, Agartha, *vril* și Societatea Vril, v. *Livre jaune n°5*, pp. 140–170.

[1054] V. Ratthofer/Ettl, 1992. Această lucrare este una dintre sursele de inspirație ale lui Jan Udo Holey: v. Helsing, 2004. În legătură cu această carte, v. Bahn/Gehring, 1997, pp. 84–90.

[1055] Neonazistul canadian de origine germană Ernst Zündel (născut în 1939) este cunoscut pentru angajarea sa în rândul negaționiștilor (Goodrick-Clarke, 2000, pp. 10–12, 282–284, 288–290, 301–304; 2002, pp. 157–161). Editura pe care a fondat-o, Samisdat Publishers, a publicat câteva texte, amestec de ufologie conspirațională și esoterism nazist (v., de pildă, Mattern, 1974). V. și romanul lui Landig, 1971 (Godwin, 1993, pp. 63–69; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 137–139, 157–158).

[1056] V. Szabo, 1947.

[1057] În legătură cu aceste teze, v. Godwin, 2000, pp. 75–87, 123–124; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 151–172.

[1058] V. Meining, 204, p. 515.

[1059] Prima ed., 1989; a 2-a ed. revăzută, 1991 (lucrare având în jur de 500 de pagini). Cooper îl inspiră atât pe Holey, cât și pe David Icke (de pildă: Icke,1994, pp. 195–235).

[1060] Grant, 1998; Goodrick-Clarke, 2002, p. 294 *sq.;* Barkun, 2003

[1061] Cooper, 1991, p. 267–332. În comentariile sale la *Protocoale*, Holey îl citează sau îl parafrazează pe Cooper (Goodrick-Clarke, 2002, p. 293). V. Helsing, 1993, pp. 36, 43–49 (sau *Livre jaune n°5*, pp. 74–78).

[1062] V. Tesla, 1992 și Velikovsky, 1952, 1953, 2003 (1950), 2004 (1955). Velikovsky (1895–1979) este prezentat de noul său editor francez (Le Jardin des Livres) ca „unul dintre cele mai mari genii ale secolului al XX-lea". Éditions Felix, unde apare, din 1997, *Livre jaune*, au editat o lucrare întreagă dedicată vieții și operei lui Nikola Tesla intitulată *Coucou c'est Tesla. L'énergie libre*, atribuită unui misterios „colectiv de autori". Despre Tesla, v. O'Neill, 1944; Colladay, 1959 (reed., s.d.); și biografia foarte documentată a lui Margaret Cheney (1981).

[1063] Deyo, 2004, pp. 71–78

[1064] *Idem*, pp. 93–94

[1065] *Idem*, pp. 295–304

[1066] *Idem*, pp. 229–234
[1067] Icke, 2002, pp. 61–62
[1069] Icke, 2002, p. 62–63
[1070] Faivre, 1986 și 2002
[1071] Pois, 1993, pp. 63–99
[1072] Pois, 1993, p. 91
[1073] *Livre jaune n°5*, pp. 288–304
[1074] *Idem*, p. 307
[1075] *Livre jaune n°7*, p. 117
[1076] Consiliul European pentru Cercetare Nucleară (CERN) a fost creat în 1952. Devenit Laboratorul european de Fizica Particulelor, acest centru de cercetare este mereu desemnat prin acronimul CERN. Sediul acestuia se află la Geneva.
[1077] Dan Brown, 2004, p. 49
[1078] *Livre jaune n°7*, 2004, p. 159

VIII
Revanșa diavolului sau seducția complotismului cu tentă esoterică

„Ceea ce auziți la ureche propovăduiți de pe case."

Matei, 10, 27

„A nu crede nimic sau a crede totul sunt însușiri absolute, lipsite de valoare, atât una, cât și cealaltă."

Pierre BAYLE[1079]

În frumoasa sa carte despre *Les Sources occultes du romantisme. Illuminisme – Théosophie,* Auguste Viatte atribuia naturii umane o tendință spre cercetarea cauzelor oculte și o predispoziție pentru explicațiile complotiste, accentuate într-o atmosferă de „criză" în care cunoașterea comună rămâne contrariată la confruntarea cu inexplicabilul:

> Omul este astfel alcătuit încât nu poate accepta explicațiile firești ale marilor catastrofe: când acestea îi contrazic previziunile, el caută cauze oculte, astfel că o revoluție le va părea efectul inevitabil al unui complot. Pe de altă parte, cei care sunt mirați de manifestările excentrice ale teosofilor bănuiesc mereu că în spatele acestora s-ar afla gânduri întunecate. Ei vor imagina evenimente politice, iar Revoluția va avea să le confirme[1080].

Aceste tendințe și tentații al căror specific constă într-un amestec de reprezentări mitice sau credințe magice și așteptări sau norme aparținând științei moderne și indisociabilei lumi a tehnicii pot fi însă atribuite, cu mai puține riscuri, individului modern. Zdruncinarea, în modernitate, a oricărei ordini providențiale eliberează un spațiu conceptual în care își fac loc credințele conspiraționiste: în societatea „machiaveliană" în care relațiile dintre oameni se întemeiază pe forță sau pe viclenie în vederea dobândirii sau păstrării puterii, complotul este un mod de a acționa ce vine de la sine. Pentru a nu trăi doar din abstracții, antropologia trebuie să aibă un caracter istoric: predispozițiile sunt, în aceeași măsură cu nevoile (actuale ale oamenilor), creații istorice, chiar dacă acestea din urmă, privind înapoi în timp, apar ca rezultat al evoluției. Sincretismul culturii contemporane în care se regăsesc laolaltă gândirea magică, credințele religioase și reprezentările de ordin tehno-științific, mai mult sau mai puțin atinse de morbul fabulației, este cea mai recentă imagine a configurației specific moderne pe care termenul „Iluminism", deși ambiguu, are cel puțin meritul de a ne-o reaminti: ea se referă, în același timp, la două lumi, una esotero-ocultistă a teosofiei masonice și alta a „religiei Progresului" ce include cultul științei și tehnicii, dar și un agnosticism sau un ateism, mai mult sau mai puțin declarate[1081].

Frica de libertate

Psihanalistul Erich Fromm, gânditor și teoretician de o rară luciditate, oferă cea mai clară evaluare de ansamblu a situației omenirii în civilizația organizată pe baza științei, a tehnicii și a industriei:

> Eliberat din legăturile societății primitive care îi ofereau siguranță, dar în același timp îl și limitau, omul modern nu și-a dobândit independența în sensul pozitiv al realizării individului; adică al dezvoltării capacităților sale intelectuale, fizice și senzoriale. Înzestrându-l cu autonomie și rațiune, libertatea i-a fost însă și prilej pentru sentimentul de izolare care a făcut să se nască în el nesiguranța și neliniștea. Această însingurare îi apare de neconceput și îl aduce în fața alternativei de a se arunca, eliberat de stindardul libertății, într-o nouă formă de aservire sau de a acționa în direcția totalei dezvoltări a personalității sale[1082].

Căile eliberării iluzorii sunt numeroase și nu ne propunem, în cadrul prezentei lucrări, să le cercetăm pe fiecare. Dar dintre cele ce pot oferi un debușeu dorinței de eliberare, trebuie luată în serios ca având mari șanse de-a se realiza scufundarea în marasmul explicațiilor complotiste ale istoriei – ce răspund apetitului pentru dezvăluiri – și refugierea în povestirile fantastice în care elementul științifico-fantastic apare în amestec cu intriga detectivistă, cu romanul de groază, credința în fenomenele magiei și dimensiunea esotero-gnostică. Desigur, nu ficțiunea ca atare trebuie incriminată: oroarea și teroarea și-au cucerit drept de cetățenie în lumea literaturii și a cinematografiei. Nu suntem de părere că denunțarea lor definitivă sau apelul la cenzură ar fi soluția cea mai bună. Ceea ce ridică într-adevăr o problemă teoretică, morală și politică legată de comportamentul cultural al contemporanilor noștri este – atunci când are loc – confuzia ordinilor și a dimensiunilor, estomparea criteriilor de diferențiere între lumea reală și cea magico-complotistă, aceasta din urmă fiind susceptibilă, pentru mulți dintre cei fascinați, de a remodela realitatea după chipul și asemănarea sa. Iată ce ar însemna să explici și să înțelegi – și, pe cât se poate, să evaluezi și să măsori – ferindu-te a deplânge ori a ironiza condescendent. Discursul compasiunii sau al lamentației este el însuși un simptom: a te arăta indignat că „într-o epocă a științei" (sau „la începul secolului al XXI-lea") mai există „încă" oameni dispuși să creadă în „baliverne" sau să manifeste entuziasm pentru „superstiții" depășite este de-acum o formă plină de naivitate de-a exprima un punct de vedere „progresist". A proceda prin proferarea de insulte de genul: „Obscurantiști!" sau prin apel la reeducarea de urgență a conștiințelor aflate în puterea „iraționalului" ar însemna o ocolire a problemei, care însă reapare la nesfârșit, sub diferite forme: cum e posibil ca reprezentările mitice și credința în magie să nu fi dispărut odată cu perfecționarea rațiunii și a cunoașterii care, în modernitate, a făcut posibile „secularizarea" și „dezvrăjirea lumii"? În ce ne privește, în fața acestei întrebări, adoptăm programul lui Spinoza: „Să nu râzi, să nu plângi, nici să nu urăști, ci doar să înțelegi". Recunoaștem însă că, uneori, aceste recomandări sunt foarte greu de urmat[1083].

Spiritismul și ocultismul, cu multiplele lor avataruri teosofice, antroposofice și „magico-inițiatice", pot fi global interpretate ca forme ale revoltei împotriva dominației raționalismului și materialismului în lumea modernă, mai precis în lumea condusă de ideile Luminilor continuate, în principal, prin triumful, în secolul al XX-lea, al pozitivismului și al scientismului. În sensul restrâns al termenului (care ar fi acela de ocultism), esoterismul modern face parte din ampla mișcare de reacție la „raționalitatea" modernă care a luat mai întâi chipul romantismului, dar care s-a

exprimat și prin suprarealism, prin unele forme ale neopăgânismului deseori legate de o reprezentare mistico-ecologistă a lumii.[1084] În mod cert, peisajul cultural este unul sincretic, alcătuit din fel de fel de elemente: un ecologism mistic cuprinzând laolaltă naturism, vegetarism, terapie blândă și refuzul vaccinării poate fi văzut ca o „renaștere" a tradițiilor celtice, chiar druidice, în timp ce proliferează și așa-zisele cunoașteri „paralele" (astrologie, divinație, ufologie, învățături orientale adaptate etc.) în contextul în care asistăm la o multiplicare a „sectelor" și a „noilor mișcări religioase" sau „magice". Unii deplâng dezlănțuirea „sălbatică" a imaginației sau a afectivității colective eliberate de constrângerile „raționale" la indivizi în căutare de noi apartenențe ori dependențe. Noile formule ale afectivității și ale imaginației nu trebuie să ne mire, căci sunt reacții oarecum firești împotriva excesului de raționalitate. Care, după cum observa Max Weber, a pus într-atât stăpânire pe creștinism încât i-a răpit orice farmec, lipsindu-l de puterea sa de atracție. Conturarea conceptuală tot mai accentuat rațională a convingerilor n-a ocolit nici domeniul religiei: teologia este, de fapt, o prelucrare rațională a experienței religioase[1085]. În secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, reconstrucția rațională a teodiceei a pregătit și a înlesnit ștergerea „păcatului originar"[1086]. Umanismul progresist al Luminilor a sfârșit prin a elimina dogma „păcatului originar" și, odată cu acesta, interogația asupra „răului absolut". Tema de infern a dispărut din cultura politică a modernilor[1087] convertiți la un „machiavelism", ca un alt fel de a spune „secularizare". Diavolul a fost alungat din istorie pentru a lăsa loc unor cauze obiective, unor factori socio-economici, unor interese reale și raționale, determinismelor de tot felul. Și de atunci, proiectul „progresist" al unei îmbunătățiri generale și continue a condiției omului s-a putut dezvolta nestingherit. Viitorul era menit Binelui, a cărui realizare în plan istoric nu însemna altceva decât Progresul la nesfârșit. Individualizarea credințelor n-a făcut decât să urmeze procesul de reconstrucție rațională și de „secularizare" destinat să inculce ființelor omenești convingerea absolută că pot înceta „să apeleze la mijloacele magiei pentru a deține controlul asupra spiritelor sau a le implora"[1088] și pot spera, în schimb, ca acele mijloace prin care vor putea stăpâni mersul lucrurilor să le fie oferite de tehnică și de previziunea rațională. Dar ce mai înseamnă o religie monoteistă care se reduce la o teologie pentru specialiști și la o „etică" umanistă de masă care, întemeiată pe Drepturile Omului, se dispensează de Dumnezeu după eliminarea problemei răului? De altminteri, ateismul victorios în Occident la sfârșitul secolului al XIX-lea și-a pierdut dimensiunea luminoasă pe care o avea ca sursă pentru neliniștea sa inițiatoare[1089], pentru a lua o formă dogmatică

distrugătoare a oricărui alt motiv de a trăi decât acela al dobândirii individuale a binelui presupus a fi garantat de „progresele științei și tehnicii", despre care preferăm să ignorăm că au creat, de fapt, „cușca de fier" a modernității.

Reducerea „religiei Progresului" la o apologie nedisimulată a consumismului de masă, orb la efectele perverse ale progresului tehnico-științific, a provocat revolte ale conștiinței ilustrate nu doar de gândirea filosofică (Nietzsche, Berdiaeff, Ortega y Gasset etc.), dar și de experiența poetică (Poe, Baudelaire, Breton etc.), și de experiența religioasă a misticilor celor mai autentici dintre care Péguy este o figură reprezentativă. În același timp, abstracțiuni ca „viclenia istoriei" sau ideea existenței unei rațiuni ascunse în șirul aparent lipsit de noimă al evenimentelor istoriei a contribuit la banalizarea căutării unei „chei a istoriei" care se poate reduce la iluzia de a fi descoperit o imensă și nesfârșită „conspirație". O iluzie răspândind neliniște, dar și siguranță totodată. A crede că șirul evenimentelor poate fi explicat prin cauze ascunse nu e tocmai abilitatea specifică a științei? Nu e cumva îndatorirea proprie ființelor înzestrate cu rațiune? Iar dacă aceste cauze ascunse se reduc ele însele la rele intenții, ce importanță mai are acest fapt pentru cel care a căpătat siguranță alcătuind un tablou satisfăcător al mersului lumii? Pentru cel căzut pradă delirului, delirul de interpretare este o dovadă de luciditate. Mecanismele paranoiei sunt ușor de recunoscut în felul în care este construită o asemenea reprezentare hiperlogică[1090]. Max Horkheimer observa pe bună dreptate: „Fiecare idee filosofică, etică și politică, odată ce i-a fost tăiat cordonul ombilical al originilor istorice, are tendința să devină nucleul unei noi mitologii. Aceasta este una dintre cauzele care au făcut ca progresul Luminilor să tindă la un moment dat în direcția retrogradă a superstiției și a paranoiei"[1091].

Împotriva lumii moderne a avut, deci, loc o revoltă făcută în numele „gândirii" și sub semnul unei reprezentări paranoice sau „detectiviste" a istoriei. Dar această reacție „spirituală" împotriva „domniei cantității" s-a tradus printr-o masivă cerere de „supranatural" sau de „mister" și un pronunțat gust pentru „miraculos" și mai ales prin dezlănțuirea unui „spiritualism" și a unor „spiritualități" de proastă calitate care, de la sfârșitul secolului al XIX-lea, au devenit mărfuri oferite de piața culturală al cărui consum a determinat o îndepărtare încă și mai mare a Occidentalilor de înțelegerea sensului transcendenței. Căci strategiile de evadare dintr-o lume prozaică, demagogic sau din rațiuni publicitare prezentată ca aducând divinul sau sacrul la îndemâna tuturor, nu pot conta ca forme reînnoite de inițiere sau de asceză. Accesul la „supranatural" nu poate fi confundat cu rezultatul tehnicilor de „dezvoltare individuală" cu parfum de înțelepciune orientală și purtând marca unui hedonism de masă. Recenta

modă New Age este o dovadă a vanității și a vacuității acestor sincretisme magico-religioase. Însă recursul la gândirea magică n-a încetat să rămână o tentație valabilă, iar „reînvierea" ocultismului n-a așteptat anii șaizeci pentru a se produce. Iată de ce în tezele sale despre ocultism (1946–1947), Adorno a reacționat cu atâta severitate afirmând că „Ocultismul este metafizica imbecililor"[1092] și sugerând următoarea explicație: „Când realitatea obiectivă le apare celor vii surdă cum n-a fost niciodată înainte, aceștia încearcă să-i afle un sens printr-un exercițiu de prestidigitator"[1093]. Dar însuși Adorno nu se abține să gândească emergența configurației ocultiste ca indice al unei „regresii", noțiune ce presupune, în cazul de față, comparația între o stare anterioară considerată pozitivă (sau „firească") și una prezentă, considerată negativă. Ceea ce, mai exact, ar însemna „regresie la gândirea magică"[1094], adică o oarecare degradare a atitudinii raționale. Și, în acord cu pornirea specifică epocii de a „psihopatologiza" atitudinile și comportamentele studiate, pornire și mai accentuată în cazul „teoriei critice", Adorno atribuie această „regresie" unei „conștiințe bolnave":

> Înclinația pentru ocultism este un simptom de regresie a conștiinței. Ea și-a pierdut puterea de a gândi incondiționatul și de a suporta condiționatul. În loc să le determine pe amândouă în unitatea și diferența lor, printr-un demers conceptual, ea le amestecă fără deosebire. Incondiționatul devine un fapt, iar condiționatul este imediat esențial[1095].

Dacă, așa cum credea Kant, este adevărat că rațiunea vrea incondiționatul, se poate atunci avansa ipoteza că această irezistibilă căutare a incondiționatului este susceptibilă de a se rătăci în ordinea condiționatului și de a-și avea contrasensurile ei. Pentru că preocuparea pentru sens n-a dispărut, ci s-a lovit de o realitate integral „materializată" ce nu mai corespunde întrebărilor omului, acesta pare că e excedat de o proliferare de nestăpânit a sensului. Sensul este cu totul la cheremul subiectivului, deci al arbitrariului. Iată cum descrie Adorno acest proces:

> Ocultismul este o reacție instinctivă la subiectivizarea a tot ceea ce are un sens, ca fenomen complementar reificării. (...) Fără cel mai mic discernământ, i se atribuie [un sens] celui dintâi lucru întâlnit în cale: caracterul rațional al realului care începe să creeze probleme este înlocuit de mese care se mișcă și de raze emise de movile de pământ. Rămășițele lumii sensibile devin pentru conștiința bolnavă o *mundus intelligibilis*[1096].

O asemenea abordare implică întreaga istorie a gândirii occidentale ce se caracterizează, mai ales, prin hegemonia culturală a creştinismului, deci a unei „religii universale" de tip monoteist care, din secolul al XVIII-lea, n-a contenit să-şi piardă influenţa asupra indivizilor şi a instituţiilor. În secolul al XX-lea au existat gânditori care au văzut sau au întrevăzut că această erodare a creştinismului, în mod special a catolicismului, departe de a favoriza generarea unui „ateism luminos"[1097] a dus la apariţia unei noi mitologii ca receptacul de fragmente din toate vechile mitologii şi fărâme de credinţe religioase. Ocultismul pentru toţi este un produs de substituţie de o proastă calitate metafizică şi teologică. Astrologia redusă la lectura horoscopului este o exacerbare a vidului. Adorno observă astfel că „monoteismul se descompune într-o a doua mitologie" şi oferă, spre lămurire, următorul exemplu:

> „Cred în astrologie pentru că nu cred în Dumnezeu", răspunde participantul la o cercetare de psihologie socială făcută în America. Raţiunea care judecă şi care s-a ridicat până la noţiunea unui Dumnezeu unic pare că se află în cădere. Mintea este disociată într-o multitudine de minţi şi astfel îşi pierde capacitatea de a recunoaşte că acestea nu există[1098].

Schema explicativă este bine cunoscută: descompunerea vechilor sisteme de credinţe duce la apariţia „anarhică" a unor credinţe de substituţie. Ca şi alţi observatori ai procesului modern de producere de surogate ale monoteismului, de felul unui „animism readus la viaţă"[1099], Adorno consideră că acest proces este o „regresie" sau o „cădere", că trebuie, aşadar, gândită sub semnul degradării, al declinului şi al corupţiei. Căci, afirmă el, „a doua mitologie este mai mincinoasă decât prima"[1100]. Concluzia este tipică evaluărilor elitiste, făcute în numele normelor culturii ştiinţifice superioare, ale credinţelor în magie, esoterice sau ocultiste. Echivalentul acestora îl regăsim astăzi în stigmatizarea cu dispreţ a noilor forme ale culturii populare mondiale fabricate din material simbolic de împrumut, provenit din lumea esoterismului sau a ocultismului, şi totodată din discursul conspiraţionist, inseparabil de mitologia societăţilor secrete.

Reîntoarcerea „iraţionalului"? Revanşa diavolului?

În faţa acestor reacţii „esotero-magice" împotriva „domniei cantităţii" reprezentate de lumea modernă[1101], apare constant tentaţia de-a relua o judecată

critică devenită șablon: „reîntoarcerea iraționalului", diagnostic pesimist pronunțat de „medicii civilizației" improvizați și formulă față de care „reîntoarcerea sentimentului religios" apare ca o expresie contradictorie, dar fundamental ambivalentă (pentru care, de fapt, ne putem felicita, la fel de bine cum ne putem indigna sau lamenta). Pentru o gândire leneșă, „reîntoarcerea iraționalului" s-ar datora unei pretinse „crize a Luminilor" sau a „Rațiunii"[1102]. Mai precis, problema este reformulată în termeni polemici: modernitatea identificată ca domnie a rațiunii ar fi amenințată de o nouă ofensivă a preraționalului sau a iraționalului, ofensivă considerată de unii autori ca fiind trecerea la „vârsta iraționalului"[1103]. Vechiul dușman (superstiția și fanatismul) revine pentru a-și lua revanșa sau pentru a se răzbuna. Amenințătoare reîntoarcere a câtorva tipuri de om irațional: credulul, ignorantul, visătorul, superstițiosul, fanaticul, sălbaticul sau delirantul (nebunul) – fără a uita de eternul copil care se ascunde în fiecare om. A gândi o „reîntoarcere" a ceva sau la ceva nu explică nimic după cum arată și Jean-Luc Nancy: „În fenomenele repetitive, de reluare, de relansare sau de revenire, accentul cade întotdeauna pe ceea ce este diferit, nu identic", pentru a nu mai socoti că „în procesul propriei reîntoarceri, identicul își pierde dintr-un foc identitatea"[1104]. În realitate, pretinsa „repetare" este o transmisie, o „contagiune a ideilor". Or, o reprezentare, fie mentală (individuală), fie publică (socială) nu s-ar putea transmite fără a se transforma.[1105] E totuși ceva adevărat în reacția celor care au nostalgia epocii rațiunii, fie ea și mitică: de la sfârșitul secolului al XX-lea, proliferarea credințelor în starea de sălbăticie este favorizată de pierderea încrederii în marile ideologii politice sau, cum vor spune alții, de regresul „religiilor seculare" ce structurau și canalizau concepțiile despre mersul istoriei. De acum înainte, orice interpretare este posibilă, inclusiv cele mai delirante și cele care admit intervenția unor forțe supranaturale și, îndeosebi, diabolice. Grija răului revine odată cu imaginea diavolului, în cadrul unei viziuni maniheiste, utilizată, ca nouă cheie a istoriei, la deschiderea tuturor ușilor.

Observăm apariția unui cerc vicios: „reîntoarcerea iraționalului" apărea ca un simptom al „crizei Rațiunii" și, totodată, ca un factor al acesteia din urmă. Dar dacă, așa cum susțin numeroși sociologi, criza permanentă ține de însăși natura modernității? Dar dacă granițele ce despart raționalul de irațional nu sunt nici clare, nici distincte? Numeroase lucrări de antropologie și sociologie a științei (și a paraștiințelor) permit susținerea tezei „relativiste" potrivit căreia credințele denumite „iraționale" de cei care nu le împărtășesc sunt apărate de partizanii lor cu argumente socotite de adversarii lor „raționale"[1106]. Dacă însă o doză rezonabilă de relativism duce la evitarea unei atitudini dogmatice, prea mult relativism în

cunoaștere alimentează suspiciunile complotiste, favorizând, în același timp, și „zvonurile negatoare" (Renard, 2005), materia primă a miturilor „negaționiste" („camerele de gazare n-au existat", „nici un arian n-a fost strivit în avioanele care-au lovit Pentagonul" etc.).

Pentru teologii și filosofii catolici, o critică a credințelor „sălbatice" sau „dezlănțuite" (dezvoltate în afara dogmei) puse pe seama iraționalului este un act de argumentare recurentă. La sfârșitul secolului al XIX-lea în special, Biserica a fost nevoită să recurgă la ea pentru a reprima tentațiile ocultismului care apăreau în interiorul ei. Împotriva gustului exagerat pentru „mister" și a modului în care acesta este exploatat de șarlatani, Biserica poate și trebuie să formuleze anumite exigențe „de raționalitate" (dovezi concrete, argumentație coerentă etc.). În 1927, într-un eseu intitulat *Défense de l' Occident*, scriitorul catolic și naționalist francez Henri Massis stabilea un diagnostic lucid, în linii mari perfect valabil și acum, la începutul secolului al XXI-lea:

> Este un moment favorabil acțiunilor echivoce ale tuturor falșilor mistici a căror gândire amestecă, în mod curios, cunoașterea materialistă prin simțuri și confuziile spiritualiste. Căci totul este invadat de aceste forțe spirituale. (...) Nu s-ar putea spune că lumea modernă duce lipsă de supranatural. Asistăm la o continuă apariție a tuturor varietăților; dar nu materialismul, scientismul este astăzi lucrul cel mai rău, ci acest spiritualism dezlănțuit prin care adevăratul supranatural nici măcar nu câștigă teren. „Misterul" învăluie totul, ocupă cele mai întunecate zone ale eului pe care îl răscolește, în miezul însuși al rațiunii pe care o alungă de pe domeniul său. Sunt condiții ca el să fie strecurat peste tot, mai puțin în ordinea divină, unde sălășluiește, de fapt[1107].

Massis avea în vedere literatura evazionistă de calitate îndoielnică revărsată, de la sfârșitul secolului al XIX-lea, asupra Europei, în același timp în care era cutreierată de scamatori deghizați în „Inițiați" sau în „Maeștri" reveniți din călătorii, adeseori imaginare, în Orient. În lucrările sale de la începutul anilor 1920 despre spiritism și teosofie, gânditorul tradiționalist René Guénon criticase el însuși cu severitate astfel de activități, considerându-le mistificări sau escrocherii[1108]. Existența unei oferte ideologice și literare venite din partea impostorilor sau a negustorilor de meserie nu trebuie să ne facă să uităm caracterul autentic și intens al cererii de spiritualitate pe care aceștia au izbutit s-o capteze. Nimic nu ne oprește să credem că a dori o lume diferită de cea în care trăim este ceva propriu naturii omului. Gânditorul creștin C.S. Lewis observa: „Dacă hrănesc în mine însumi o dorință pe care nici o experiență a acestei lumi n-o poate satisface înseamnă că sunt făcut pentru o altă lume"[1109]. Dorința insațiabilă pe care lumea, așa cum

este, nu o poate satisface se traduce prin aspirații mistice și religioase alimentate până și de cele mai neizbutite thrillere teologice. Important aici este ca produsul de imaginație să poată ține locul obiectului spre care tinde dorința, având în vedere că acest obiect lipsește din lumea reală. Ar trebui, poate, să presupunem, după expresia lui Chesterton, că „nu este natural (firesc) să-l considerăm pe om ca produs al naturii (firii)" și că „putem admite că este un animal dacă suntem de acord că este un animal fabulos"[1110]. Aplecându-se asupra propriei copilării, Tolkien, prieten apropiat al lui C.S. Lewis, insista asupra satisfacției deosebite pe care o oferă fantasticul, în mod special miraculosul, pură creație a imaginației: „E mai mult decât evident că basmele nu țineau seama de ce se dovedea a fi cu putință, ci de țințe ale aspirației. Dacă aceste basme trezeau în mine o dorință, întărâtând-o până ce o puteau ostoi, succesul cărții era total"[1111].

Teza lui Massis despre consumul morbid de „mistere" și de „spiritisme" îndoielnice în perioade de criză trebuie totuși corectată într-un punct esențial: valabilitatea ei se leagă de faptul că se referă la un anumit stadiu al societăților occidentale în care Biserica continua să exercite un rol social important, statele-națiuni n-aveau a se răfui cu opoziții radicale, iar credințele progresiste nu-și făcuseră încă apariția. Acestei relative stabilități socio-politice îi corespundea o reprezentare socială în care predominau convingerile ideologice și speranțele copilărești. Intrarea în societăți cu o mare mobilitate nu avusese încă loc. Or, într-o lume zguduită de un proces nedefinit de destructurare/restructurare, în sisteme sociale de o mare mobilitate, certitudinile dispar în același timp în care dispare și încrederea, iar orice speranță își pierde vigoarea. Indivizii nesiguri în societăți instabile, conștienți că își duc traiul într-un mediu pe care nu-l stăpânesc, au pierdut capacitatea de a-și prevedea, fie și în linii mari, viitorul. Caracterul imprevizibil al viitorului lor apropiat generează deznădejde și dezorientare. Sentimentul de a trăi într-o lume incontrolabilă crește și se extinde. Indivizii nu mai știu cum să-și utilizeze libertatea care devine un „stindard", transformându-se în „libertate negativă"[1112]. De unde tentația, pentru indivizii incapabili de a suporta o anxietate în creștere, de a renunța la libertate și de a recurge la comportamentul de fugă sau la mecanismele evazioniste pe care Fromm le grupa în trei categorii: supunerea de bunăvoie în fața unor personaje autoritare, renunțarea la imboldurile distructive (vertijul indus de distrugere) și refugierea într-un „conformism de automate"[1113]. Și exigența lor pentru adevăr se pierde în nisipurile relativismului extrem prin care sunt relativizate toate „adevărurile" pe care se întemeiază oamenii. În epoca „turbo-capitalismului", generator de anxietate, chiar de angoasă, oferta de hrană simbolică de tip esotero-gnostico-mistic capătă din acest moment o nouă semnificație socială. Indivizii „negativi",

dezrădăcinați și aflați în căutarea unei apartenențe încearcă în primul rând să scape de instabilitate și de incertitudine. Aspirație menită a fi dezamăgită în civilizația riscului în care „noi" am intrat – cel puțin noi, occidentalii, cu partea occidentalizată a omenirii. În acest context i se prezintă publicului oferta de esoterism, de supranatural estetizat sau de credințe religioase sincretice, antrenând mituri și rămășițe ale vechilor superstiții. Publicul pare a fi copleșit de cultura evazionistă globalizată înainte de toate prin internet.

În noianul credințelor delirante ce puseseră stăpânire pe contemporanii noștri cu începere din anii șaizeci, când unii observatori grăbiți au crezut că au de-a face cu o „reîntoarcere a iraționalului" (ca și cum omenirea ar fi avut, într-o etapă precedentă a evoluției sale, acces la „rațional"!), un John Roberts sau un James Webb, în anii 1970, puteau să constate, pe bună dreptate, „o sechelă a șocului psihic provocat de raționalismul Luminilor și de revoluția industrială"[1114], și să discearnă atrăgătoarea promisiune a acestor credințe, cum că ele ar oferi certitudini lăsând „impresia de control asupra realității"[1115]. Ceea ce înseamnă o abordare a miturilor moderne după același model funcționalist ca al tuturor instituțiilor omenești, interpretându-le ca „răspunsuri la nevoia de a stăpâni realitatea"[1116], model susceptibil de a fi aplicat în aceeași măsură religiilor, mari sau mici. Antropologul Mary Douglas caracteriza religia ca fiind „o tehnologie de control al riscului"[1117], plecând de la premisa că „nu există nici un individ a cărui viață să nu aibă nevoie a se derula într-un sistem simbolic coerent"[1118]. Dintr-o perspectivă apropiată, sociologul Peter Berger definea rolul social al religiei considerând-o „o pavăză contra terorii"[1119]. Definiția este aplicabilă „viziunilor religioase sau cvasireligioase despre lume"[1120].

Această interpretare funcționalistă, axiologic neutră, trebuie însă modificată prin asumarea de considerente critice de factură etică și politică. Faptul că, în perspectivă pozitivistă, științele sociale urmăresc descrierea exclusivă a oricărei judecăți de valoare și a oricărei perspective normative, și se limitează a descrie cum se produc fenomenele sociale este în deplin acord cu programul lor „științific", luând ca model discursul din științele naturii, îndeosebi al fizicii matematice. Strădania de a imita contribuția lui Galilei și al lui Newton înseamnă, înainte de toate, ținând cont de fenomene, abținerea de la judecată sau de la impunerea de norme, mulțumindu-te să observi și să descrii și apoi, pe baza ipotezelor, să organizezi experimente ca, în fine, să traduci rezultatele obținute în limbaj matematic. Dar, de cum se pune problema de a studia fenomenele sociale, evaluările însoțesc, în pofida a toate, descrierile, iar binele și răul, date pe ușă afară în numele Științei, se întorc pe ușa din dos. Fenomenele sociale nu sunt realități independente de observatorii lor, care nu întotdeauna fac evaluări pentru a înțelege respectivele fenomene; pentru ei, acestea sunt

atât entități obiective, cât și proiective. O sociografie pură este o ficțiune. Din acest punct de vedere, vom vedea, de pildă în consumul de credințe sincretice, modalități de a fugi de realitatea repulsivă, comportamente evazioniste ce permit individului să nu se folosească de o libertate implicând tot mai mult curaj, prea mult curaj și luciditate în cazul celor mai mulți dintre indivizi. Aceasta este teza susținută de Erich Fromm potrivit căreia aceste fugi înainte în credințele delirante și superstiții, la moderni pot fi interpretate ca un simptom al „fricii de libertate":

> Când stindardul „libertății negative" ne apasă prea tare pe umeri, suntem nevoiți să renunțăm la el. Dacă nu ne putem transforma autonomia dintr-una negativă în una pozitivă, nu ne mai rămâne nici o altă cale decât aceea de-a evada din noi înșine[1121].

Pentru iubitorii teoriei conspirației sau pentru cei pasionați de ocultism (sau de interpretările esotero-complotiste ale evenimentelor istorice), proiectul baconian („A ști înseamnă a putea"[1122]) rămâne de actualitate. Ca printr-o paradoxală reîntoarcere la origini, știința este înlocuită de cunoașterea gnostică sau de credințele demonologice, iar tehnica, de magie. Asistăm la o revanșă a „cauzalității diabolice" pe care, de la sfârșitul secolului al XIX-lea, științele sociale pretindeau că ar fi aruncat-o demult la „coșul de gunoi al istoriei" în același timp cu judecățile de valoare.[1124] În ce privește religia, ea capătă noi forme, ieșind din epoca credinței pentru a intra în „epoca iraționalului", abandonând teologia (care rămâne o „teologie rațională") pentru a asimila credințele spiritiste și ocultiste, pentru a face loc magiei și, în general, a integra considerente esoterice. Doar frica de libertate, mai exact frica de „libertatea modernilor"[1125] determină trecerea de la epoca credinței (în limitele rațiunii critice) la epoca de proliferare a superstiției. Lévi-Strauss amintea de faptul că, „în spatele fiecărui edificiu ideologic, se profilează edificii cu mult mai vechi" și ele „continuă să retransmită ecouri" aparținând unor epoci foarte îndepărtate[1126]. Poate ar trebui să ajungem la concluzia că, atunci când într-o societate sistemul credințelor este slăbit, nu se mai pot auzi decât asemenea ecouri din vechime. Un erudit istoric al esoterismului și al ocultismului, James Webb[1127], autorul unei opere neterminate consacrate „Epocii iraționalului"[1128], propune o interpretare generală a fenomenului, după cum urmează:

> După epoca rațiunii vine aceea a iraționalului. (...) La mijlocul secolului al XIX-lea, din conștientizarea schimbărilor petrecute în societate, în amestec cu opiniile teoretice și artistice, a rezultat un imens avânt al rațiunii, ale cărui efecte

păreau de netolerat pentru demnitatea omului și insuportabile pentru conștiința de sine a acestuia. Este ceea ce am numit „criza conștiinței". Cauza ei nu este lipsa de chef (proasta dispoziție) a unei omeniri ce descoperea insignifianța locului ce-i revenea în cosmos, ci pur și simplu frica. Sentimentul de insecuritate s-a accentuat prin obligația de a accepta să exercite o răspundere personală în societatea care se dezvolta. În epoca credinței *[Under God]*, într-o societate structurată ierarhic, indivizii erau, inevitabil, scutiți de osteneala de a lua decizii în condițiile îngrozitoarei libertăți fără limite de care dispuneau. (...) A ști că ești arbitrul propriului destin este oricând o descoperire care înspăimântă, iar, pe parcursul secolului al XIX-lea, popoare întregi au început să cunoască această frică. (...) Într-un climat de anxietate și incertitudine, superstiția poate să se dezvolte în voie. Putem vedea aici o regresie spre atitudini infantile sau spre credințe dobândite la începutul vieții, ulterior refulate; sau poate un mijloc de-a obține un fel de control iluzoriu asupra unei împrejurări neliniștitoare[1129].

Webb nu era de partea nici uneia dintre diferitele interpretări enumerate de el. Pentru istoric, importantă era caracterizarea configurației apărute spre mijlocul secolului al XIX-lea și care ulterior a continuat să se accentueze: un amestec de incertitudine și anxietate care, născut din dezvrăjirea datorată științei și tehnicii, era cauza unei insuportabile dezordini, atmosferă în care indivizii ajung să apeleze la „irațional" sau la „superstiții". Diagnosticul stabilit rezultă însă din utilizarea unor noțiuni cu sens precar, culminând cu aceea de „irațional".

Conținutul noțiunii de „irațional" nu se reduce la sensul său polemic de rest sau reziduu al abordărilor așa-zis raționale („prejudecăți", „prenoțiuni" etc.)[1130], un rest ireductibil de afectivitate nealocată (tulburare, suferință psihică), de reprezentare „sălbatică" („superstițiile"), de nereflectare ori neconștientizare ce rămâne pe urma oricărei obiectivări de tip științific. El nu se reduce nici la simpla negare a raționalului, ca lipsă sau ca privațiune a acestuia ce se poate simți plecând de la o experiență a arbitrariului, a contingentului sau a absurdului, experiență gândită de diferiți filosofi moderni (Schopenhauer sau Heidegger) ca manifestare a nefondatului sau a neîntemeiatului (rațional), așa cum nu reduce nici măcar la ceea ce, cu oarecare stângăcie, ar putea fi denumit, după modelul paranormalului, pararaționalul („rătăcirile rațiunii"). „Irațional" nu înseamnă nici „în afara rațiunii", nici „potrivnic rațiunii". El poate fi înțeles ca așteptare a unei reconcilieri, definitive sau nu, a lipsei de sens cu inspirația, a nebuniei cu geniul, a infraomenescului cu supraomenescul, ba chiar, în modernitate, a misterului religiei cu enigmele științei. Este, poate, o iluzie[1131], dar una care acționează asupra realității, iar în domeniul artistic

funcționează ca iluzie creatoare. Ea poate avea și forma iluziei inspiratoare, ca în cazul „nebuniei religioase" manifestate nu doar ca fanatism, dar și ca entuziasm sau extaz mistic. Rezultă că, în zona a ceea ce este desemnat ca „irațional", se întrevede o mișcare către Întreg, o aspirație către totalitate ce nu poate fi satisfăcută niciodată. Nu avem în vedere ideea preconcepută despre irațional, ca remanență a instinctului, a determinațiilor ancestrale (sângele, rasa ori necesitățile primordiale). În miezul a ceea ce se numește „irațional" se află, mai curând, dorința de-a atinge scopul propus, utopic, desigur (căci nu aparține lumii acesteia), dar în care elementele contrare sau contradictorii s-ar afla în unitate, cum ar fi, de pildă, viața și moartea. Unitatea acestora este uneori denumită „transcendență". Această capacitate specifică omului de a se raporta, într-o atmosferă de tensiune proprie stării de așteptare, la o formă de transcendență este esența sentimentului religios. În experiența mistică, tensiunea devine fuziune, iar transcendența se confundă cu imanența.

Să pornim de la următoarea dublă definiție stipulativă: rațional este ceea ce impune a identifica și a delimita domenii sau probleme, iar irațional, orice duce la suprapunere sau fuziune, la amestecul, de pildă, dintre luminos și întunecat, clar și vag, determinat și indeterminat (sau indeterminabil), finit și infinit, măsurat și nemăsurat, exprimabil și inexprimabil. Pentru a înțelege iraționalul astfel caracterizat, este oare nevoie de presupoziția dorinței fundamentale de a scăpa de dizarmonia inerentă vieții omului obișnuit? Să fie oare o nostalgie a indeterminatului? Sau un principiu al Nirvanei conținând „miticul" imbold al morții? Multe și necunoscute sunt căile transcendenței. Efervescența religioasă manifestată în ultimii treizeci de ani justifică trecerea de la diagnosticul neonietzschean al „morții lui Dumnezeu" (sau al sfârșitului sentimentului religios) la descrierea „metamorfozelor lui Dumnezeu"[1132]. „Dumnezeu nu a murit, ci călătorește", cum spune un proverb hippie[1133]. La fel se poate spune și despre diavol.

Atracții incomode

Să începem prin a relua o întrebare aparent simplă legată de psihologia amatorului de eseuri sau de thrillere cu dominantă esotero-religioasă din zilele noastre: prin ce anume exercită atracție asupra numeroșilor cititori textele în care complotismul interferează cu esoterismul? Avansez ipoteza că, prin lectură, acești neliniștiți nomazi ai spiritului, aflați într-o lume nesigură, își satisfac nevoia de cunoaștere în același timp cu aceea de apărare contra amenințării, închipuindu-și că o pot localiza. Acestei duble satisfacții i se adaugă plăcerea cu totul specială de a se lăsa în seama unei revrăjiri a lumii, printr-o rată înaltă a consumului

de fantastic. Pe de altă parte, trebuie avută în vedere puterea de atracție a ideii conspirației mondiale, care furnizează o explicație simplă și savuros anecdotică a mersului lumii (la îndemâna oricui) și, pe de altă parte, a puterii de fascinație exercitată de nazismul interpretat ca ordin secret purtător de lumină (sau reprezentant al autenticei religii ariene), luptător împotriva forțelor tenebrelor (Dumnezeul evreilor și al creștinilor). O reprezentare de tip maniheist care subjugă o anumită categorie a publicului dispusă, de altfel, să-și satisfacă gusturile cu un satanism de carnaval sau cu un cult vrăjitoresc, la care mai trebuie adăugat interesul suscitat de „revizuirea" biografiei și a posterității unui personaj istoric (presupus „mare" chiar dacă pe deplin necunoscut), a cărui întruchipare (fie ea o familie ori o dinastie) a constituit deja obiectul unei invenții mitologice: Isus, împăratul Constantin, Dagobert al II-lea și Merovingienii, vicontele de Carcassonne (Trencavel = Parzival-Perceval?) și mitul Graalului, Jacques de Molay și templierii („emanație directă a Prioriei din Sion"?), Nostradamus, Leonardo da Vinci („Mare Maestru al Prioriei din Sion"?), Galileo Galilei și așa-zișii Illuminati, Adam Weishaupt și Iluminații din Bavaria, familiile Rothschild și Rockefeller, Albert Pike și Ku Klux Klan, Jörg Lanz von Liebenfels, grupul ariano-ocultist al acestuia și revista sa *Ostara*, Rudolf von Sebottendorff și Societatea Thule, Hitler (în mâinile „Superiorilor Necunoscuți"), John Fitzgerald Kennedy (victimă a Illuminati), membrii familiei Bush aparținând societății secrete Skull and Bones, François Mitterrand, exponent (din vorbe) al „marelui arhitect al universului" etc.

Autorii-inițiatori pleacă de la ideea că „suntem înșelați" și că „adevărul se află altundeva", în „latura ascunsă" a marilor evenimente mondiale. Cititorului i se adresează invitația de a se lăsa îndrumat de contraexperți specializați în demontarea aparențelor și a minciunilor oficiale. Editorul publicației *Livre jaune n°5* lansează următorul avertisment:

> Există indicii foarte clare care arată că suntem înșelați. Informațiile care ne parvin sunt dirijate. Vederea noastră, foarte limpede de obicei (...), este sistematic tulburată. Încet, pe nesimțite, ne îndreptăm spre prăpastia financiară, sufletească și morală. (...) Sunteți siguri că știți ce se întâmplă în realitate pe planeta noastră? Sunt foarte mulți care susțin că totul se află în mâinile câtorva oameni puternici. Colectivul nostru de autori (...) vorbește fără echivoc despre legăturile existente între loji, ocultism, politică și marea finanță[1134].

Există o plăcere specială în a demasca, a decodifica, a decripta: cel care crede că a identificat puterile capabile să impună un „guvern mondial", prin intermediul

Noii Ordini mondiale, e încântat că pătrunde în „culisele istoriei". Orice regim politic este o „criptocrație" (Walter Bowart, 1978), întrucât are la bază un complot al elitelor aflate la putere. Omul „luminat" sau „clarvăzător" se presupune că e prevăzut cu o capaciatte de rezistență la manipulare: aproape omniscient, el este ca și atotputernic. În concluzie la prima sa carte, Holey afirmă: „Acela care știe nu poate fi manipulat tocmai pentru că știe"[1135]. Crezând că ajunge să afle secretele cel mai bine păstrate ale teribililor săi dușmani ascunși, cititorul, devenit el însuși un „inițiat", își închipuie că ia parte la marea luptă contra principiului Răului, întruchipat de doar câțiva Înțelepți ai Sionului sau de alte figuri imaginare, și acestea subiect de neliniște. Iată cum își încheia Holey prezentarea pe scurt a *Protocoalelor:* „Avem în față un plan din care reiese ce trebuie făcut pentru ca lumea întreagă să fie redusă la sclavie. Trebuie știut că acest plan e în curs de aplicare. Este esențial să-i cunoaștem mobilurile și să știm că aceia care sunt implicați se lasă folosiți"[1136]! Că e sau nu invocat numele lui Satana, sforile sunt întotdeauna trase de una dintre reprezentările acestuia. „Mâna nevăzută" a lui Satana lasă urme pretutindeni, în lojile masonice nevăzute, ca și în spatele mascaradei democratice care nu este decât o „demonocrație". Demonizarea democrației este cel mai clar dintre criteriile adevăratei gândiri „reacționare", radical antimoderne. Pentru un autentic „reacționar", „suveranitatea poporului", ca și libertățile democratice sunt o întruchipare a diavolului.

Stilul extremist: simplism, denunțare

Pentru a înțelege modul în care oferta de cultură esotero-complotistă poate da satisfacție minților descrise ca „rigide" sau „extremiste" trebuie să începem cu definirea acestora, mai exact a modului lor de a reacționa în condiții date, să le selectăm, să le analizăm și să construim raționamente plecând de la ele. În felul acesta vom putea identifica trăsăturile stilului extremist de a gândi. Pentru aceasta, cea mai eficientă metodă constă în evaluarea, la început, a rezultatelor investigațiilor realizate în ultimii cincizeci de ani de profesioniști ai științelor sociale, un bogat instrumentar ce poate fi o bună sursă de inspirație. Din punctul de vedere al sociologiei politice, într-o societate democratică liberală/pluralistă, extremismul poate fi definit ca tendință a unei categorii de cetățeni de a se situa la polii sau la marginile câmpului ideologico-politic și, eventual, de a trece de aceste limite, ceea ce înseamnă practic eludarea regulilor aflate la baza jocului politic.[1137] Mai exact, este vorba despre natura paradoxală a extremismului, situat atât în interiorul limitelor, cât și dincolo de ele. Nici măcar nu este nevoie să abordăm problema în stilul lui Adorno, plecând de la

premisa că subiecții „autoritari" sau „extremiști" ar fi cazuri patologice ereditare[1138]. Tipul extremist poate fi descris fenomenologic, luând în considerare tendința de promovare a simplismului, manifestată în principal prin utilizarea de stereotipuri în cadrul unei viziuni „alb-negru" favorabilă intoleranței față de ambiguitate și unei inapetențe pentru manevrarea noțiunilor abstracte[1139]. Astfel caracterizat, extremismul, mai mult sau mai puțin accentuat, poate fi evaluat pe baza rezultatelor investigațiilor axate pe oricare dintre caracteristicile sale, simplismul, de pildă, ce se poate măsura prin gradul de adeziune a subiecților la formulări de tipul: „Există două categorii de indivizi, cei puternici și cei slabi", „Soluțiile pentru problemele țării sunt mult mai simple decât ar vrea specialiștii să ne determine să credem" sau „Cititul în stele ne învață multe despre viitor"[1140]. Ipoteza supusă verificării de sociologii americani Gertrude Selznick și Stephen Steinberg, la sfârșitul anilor 1960, este că ideile simple sunt în mod deosebit atrăgătoare pentru firile extremiste – situate la ambii poli ai câmpului politic – despre care vom afirma că dau dovadă de simplism.[1141] Aceștia resping sistematic (deși nu întotdeauna intenționat și conștient[1142]) atât complexitatea situațiilor reale, cât și necesitatea înțelegerii nuanțate, înlocuindu-le cu o reprezentare, în accepțiune dualistă, a înfruntării dintre forțele binelui și ale răului ori cu aceea a uneia sau a mai multor conspirații puse la cale de forțele malefice și oculte[1143]. Conspirаționismul se înfățișează ca o formulă de sinteză a simplismului, a maniheismului hipermoral, a resentimentului față de elite, a căutării unei chei a istoriei (cheia ce deschide toate ușile). Operația simplificării se regăsește în miezul oricărei viziuni conspiraționiste, în sensul că aceasta construiește o interpretare hiperrаționalistă a mersului istoriei reduse la derularea unui plan sau a unui program. Această reducție simplificatoare la un singur factor considerat esențial aruncă o lumină falsă asupra demersului socio-istoric, creând însă o aparență de inteligibilitate foarte rezistentă la critici, ca expresie a imperioasei nevoi de a cunoaște, a unui gen de dorință având la bază puternica patimă a curiozității. Iată motivul pentru care „teribilii simplificatori" sunt întotdeauna ascultați și adeseori urmați.

Astfel, „dogmatismul" și „refuzul dogmatic al aproapelui"[1144] nu mai sunt studiate ca simptome ale unei psihopatologii legate de tulburările de personalitate, ci ca „stiluri de cunoaștere" susceptibile de nuanțe relativ măsurabile, de tendințe vizibile la nivelul comportamentului individual „normal" sau al cetățenilor obișnuiți. Acestea sunt concluziile ce pot fi desprinse dintr-un mare număr de studii americane de psihologie socială considerate clasice, mai cu seamă cele de care se ocupă Milton Rokeach în cartea sa, *The Open and Closed Mind* (1960)[1145]. Aceste lucrări au scos în evidență faptul că „o minte dogmatică și închisă" (Rokeach) are nevoie doar de câteva elemente pentru a-l încadra pe

cel perceput ca „altul", vinovatul desemnat, într-o categorie fixă și negativă, oscilând între „criminal" și „dușman". Etichetarea celui vinovat nu se întemeiază pe vreo investigație care să presupună căutarea de dovezi și munca de verificare a acestora, ci pe o convingere de natură ideologică, pe o judecată de grup sau pe un parti-pris legat de interese deloc lipsite de rea-credință. Să luăm ca exemplu dogma psihologiei detectiviste a intereselor considerate a explica totul: „Tot ce se întâmplă este din voința celor care trag avantaje din asta"[1146]. Orice nou element care ar putea infirma această infamantă presupoziție este trecut apoi cu vederea, negat sau reinterpretat astfel încât să fie perceput ca o dovadă a și mai marii vinovății a acuzatului (individ sau grup), condamnat din principiu. Formula de inteligibilitate sau explicația astfel obținută, iluzorie, dar care oferă siguranță, este rezultatul eliminării din ecuație a oricăror fapte concrete, a noțiunii de întâmplător, imprevizibil, aleatoriu, adică a tot ce poate genera incertitudine.

Bineînțeles, trebuie ținut seama de rolul psihosocial al prejudecăților și al stereotipurilor legate de etnocentrism sau sociocentrism, rol de autoapărare a grupului de apartenență și menținere a identității sau a coeziunii de grup. Acest rol își găsește o bună definiție în celebrul studiu despre „cultura săracului", al lui Richard Hoggart:

> Majoritatea grupurilor sociale își datorează coeziunea în principal forței lor de excludere, adică a perceperii ca diferiți a celor care nu sunt ca „noi". (...) Corelativ acestei trăiri, coeziunea grupului generează în plus sentimentul că lumea „celorlalți" este o lume necunoscută, adesea ostilă, deținând toate atuurile puterii, și greu de înfruntat pe teren propriu. Pentru categoriile cele mai largi, lumea „celorlalți" e desemnată printr-un singur cuvânt: ei[1147].

„Refuzul dogmatic al celorlalți" apare deci ca o atitudine „normală" ce poate evolua până la alunecarea spre un comportament „patologic", „fanatic" sau „sectar". În treacăt fie spus, ceea ce pare că trebuie explicat este existența subiecților lipsiți de orice rigiditate dogmatică: în mod obișnuit, psihologia socială avansează ipoteza că aceste minți deschise, care nu resping nici ambiguitatea, nici complexitatea, ele neacordând credit prejudecăților sau șabloanelor, sunt rezultatul unei educații reușite, datorată, în lumea modernă, întâi de toate, școlarizării[1148]. Adevărata toleranță, rezultat al înțelegerii și nu al indiferenței, singura care dispune de un conținut moral, se află într-o corelație semnificativă cu numărul anilor de școală.

Inversul spiritului de toleranță, modul sectar de a gândi se distinge prin insensibilitate față de nuanțe, de ambiguități, de analiza subtilă care ar putea determina relativizarea statutului celui considerat vinovat, dar și prin impermeabilitatea discursului la argumente sau dovezi opuse concluziilor sale. Acestei închistări a discursului sectar i se adaugă următorul raționament de tip manicheist: „Cine nu este în întregime de acord cu noi este împotriva noastră". Se instituie astfel o alternativă strictă prin care orice clasificare revine la o schemă duală: „Bine *contra* Rău", „Pur *contra* Impur", „Prieten *contra* Dușman", pentru a menționa cele trei mari perechi de opoziții susceptibile de a se suprapune, a se întrepătrunde sau chiar a se completa. Imaginea celui suspect, a trădătorului, a răufăcătorului și a dușmanului se construiește plecând de la termenii negativi ai acestor perechi de opoziții: încarnare a răului (rău, ticălos, necinstit), de natură impură (deci suspect), reprezentând o amenințare. Potrivit schemei duale, în termeni de „isme" și „antiisme", sunt valorificate următoarele posibilități: „naționalism *versus* antinaționalism (mondialism, internaționalism, cosmopolitism)", „comunism *versus* anticomunism" (în variantă stalinistă, dar și maccarthyistă, care nu este decât inversarea celei dintâi). Prin dogmatism („nu stăm de vorbă") și sectarism, trecerea la fanatism se face în momentul în care, pe bază de resentiment („e vina lor că...") și dorință de răzbunare, inepuizabile deopotrivă, se ajunge la proferarea de blesteme, de anateme și chiar la instigare la omor („La moarte...", „Moarte celor...."), justificate prin nevoia imperioasă de a elimina dușmanul periculos, deopotrivă rău și impur, încât se face nedemn de viață. Dorința de a ucide poate lua forma condamnării la o moarte în sens social, o marginalizare, o excludere a „vinovatului" din rândurile cetățenilor onorabili și de încredere.

Pe urmele cercetărilor întreprinse de Rokeach și școala sa, precum și ale lui Lipset privind raportul dintre simplism și autoritarism, dezvoltând însă ipotezele acestora, propunem trei caracteristici utile definirii mai exacte a minții dogmatice și închistate:

1° O minte închisă sau rigidă nu poate evalua o informație ca fiind adevărată sau falsă doar prin *calitățile ei intrinseci.* Ea nu poate emite judecăți despre o atare informație decât prin raportare la *sursa* acesteia. Pentru ea, important este nu ceea ce se spune, conținutul mesajului, ci persoana celui care îl rostește: cine este, de fapt, cel care vorbește? Pe cine reprezintă el? Iată o primă trăsătură specifică minții dogmatice și închise: aceasta izbutește cu greu să *desprindă o informație de sursa* emitentă. Pentru ea, nu valoarea intrinsecă a informației ca atare contează, căci nu-i percepe valoarea decât prin raportare la presupusa ei origine.

Așa se întâmplă că un text semnat cu numele unui autor deja înregistrat în sens negativ (cum ar fi, pentru un antisemit, conotația, prin nume, a apartenenței iudaice) nu va fi citit decât ca o ilustrare a ideii preconcepute despre semnatarul său. Sau, un text apărut într-o revistă sau un ziar, și acestea înregistrate negativ (evreiești, masonice etc.), va fi citit ca un document exprimând opinia respectivei publicații, ca un produs tipic din punct de vedere ideologic al acesteia. Sau, în alt caz, un text semnat X și publicat alături de alt text semnat Y (Y fiind numele unui autor cu semnificație negativă) va fi a priori considerat suspect sau echivoc, bănuit, în orice caz, de o apropiere vinovată, de o potențială contaminare, o secretă complicitate, o tendință spre convergență. Într-un asemenea mod de a decripta, recunoaștem „culpabilizarea prin asociere", argument de natură sofistă și o dovadă fictivă, scumpă adepților doctrinei lui Maccarthy. Mai pe scurt, intoleranța față de sursele unei informații generează rezistența la conținutul acestei informații reduse la semnificația unui indiciu, a unui simptom sau a unei măști. Prejudecata asupra contextului dictează interpretarea textului. Identificarea suportului șterge conținutul mesajului. Stereotipurile asociate numelui autorului sau actorului iau locul lecturii critice a operei sau a acțiunii. Unica preocupare este aceea de a decodifica, a decripta, a dezvălui sau a demasca.

2° Cea de-a doua trăsătură specifică unei minții închise și dogmatice este aceea că percepe lumea ca pe o amenințare, drept pentru care, din nevoia de siguranță și certitudine, arată încredere unei *autorități* ușor de găsit printre „teribilii simplificatori". Toate informațiile provenind de la această autoritate sunt preluate și acceptate fără un examen critic, fără nici un comentariu. „Dovezile" de vinovăție a celui dinainte vinovat sunt întotdeauna ilustrative în raport cu prestabilita lui vinovăție. Condamnarea trece înaintea judecății. Vinovăția lui X se deduce din apartenența sa, reală sau imaginară, la o categorie de acuzație. Judecata incriminatorie are loc în două moduri: „X este evreu, mason, bancher apatrid sau comunist, deci vinovat" și „X este vinovat, deci evreu, mason, bancher apatrid sau comunist". Căutării autorității absolute i se adaugă aceea a autorităților care legitimează, care oferă un complement sau un supliment de legitimitate cu relevanță în contextul dat. Iar acestea sunt întotdeauna găsite: cei care își oferă numele ca instanță de legitimare, sursă de prestigiu au un interes direct în avantajul simbolic produs ca efect al semnăturii (dacă semnează, o fac pentru că merită să fie cei care semnează). Procesul de factură stalinistă intentat, în Franța, lui Kravchenko (1949) a dat prilej unor înalte conștiințe să se năpustească asupra martorului plin de curaj, denunțat ca agent al anticomunismului

internațional. Nici cardinalul Spellman nu și-a precupețit sprijinul activ în vânătoarea de vrăjitoare din perioada maccarthystă.

3° A treia caracteristică a minții dogmatice și închise este că ea *nu caută decât să se apere*, pe sine și convingerile sale ideologice, împotriva unei lumi percepute ca amenințătoare. Bineînțeles, această lume amenințătoare este alcătuită din indivizi și grupuri – împreună cu nenumărații lor complici ascunși – temute ca surse potențiale de agresiune, ca agenți ai dominației sau ai cuceririi, ai crimei și ai invaziei. În cartea sa de căpătâi, Rokeach a scos în evidență dublul rol al sistemelor de convingeri delirante sau nu: „Înțelegerea cât mai bine cu putință a lumii și apărarea împotriva ei doar atât cât este necesar"[1149]. Ființele omenești au, deci, „două serii opuse de motivații: nevoia de a ști și aceea de a se apăra în fața amenințării"[1150]. O funcție de cunoaștere și una autodefensivă. O minte închisă își va putea satisface nevoia de a ști doar prin acceptarea informației furnizate de autoritatea aleasă: voința de a ști este astfel pusă la lucru de instinctul de autoapărare. Obținerea unei siguranțe din punct de vedere psihic elimină căutările în interes de cunoaștere, abolind spiritul critic. Gândirea rigidă prezintă avantajul că-i permite individului să scape de efectele angoasei și să evite inconfortul divergențelor cognitive[1151].

Angajarea politică sau politico-religioasă este un domeniu în care găsim numeroase exemple de manifestare a gândirii rigide în grupuri axate pe ideea unei lupte. O minte închisă și dogmatică determină gândirea să se supună dogmei sau angajării – sau înlocuirea ei cu aceasta – prin intermediul unui ritual de sacrificare a cunoașterii raționale, admirabil descrise de Leszek Kolakowski în cartea sa, *L'Ésprit révolutionnaire*[1152]. Căci, dacă angajarea presupune o cauză erijată în criteriu al valorilor, al normelor și al obligațiilor prin care un ansamblu de dogme se constituie ca sistem de referință, ea implică și existența unei comunități de acțiune, axată pe lupta ce trebuie purtată, o comunitate dinamică ce le oferă intelectualilor „acel sentiment de încredere, siguranță și autoritate a gândirii care, de regulă, lipsește din sfera muncii intelectuale" (Kolakowski). Angajarea de factură militantă într-o „nouă mișcare religioasă" sau „de magie" nu se deosebește, din acest punct de vedere, cu nimic de acțiunea militantă de tip politic sau sindical. Paraștiințele, în mod deosebit astrologia, îndeplinesc o funcție asiguratorie: răspunzând dorinței de a descifra viitorul, astrologia pare să îndeplinească, într-o anumită măsură, făgăduiala făcută oamenilor de șarpele Genezei: „Veți fi ca dumnezei" *(eritis sicut dii)*[1153]. În ce privește abordarea științifico-fantastică, aceasta brodează neobosit pe tema controlului exercitat asupra viitorului: trilogia *Fondation* a lui Isaac Asimov începe cu aducerea în

scenă a inventării, în capitala imperiului, de către eminentul savant Hari Seldon, a „psihoistoriei", o știință nouă ce permite prezicerea viitorului și explorează consecințele acestei capacități supraomenești prin natura ei generatoare de neliniște (previziunea prăbușirii imperiului) și care nu poate fi contracarată decât prin crearea Fundației, cu sarcina de a aduna laolaltă toate cunoștințele dobândite de oameni.[1154]

O acțiune cu specific ideologic care, având drept scop denunțarea și dejucarea unui complot împotriva ordinii existente (considerată bună) sau a oamenilor obișnuiți (majoritatea oamenilor simpli) și cultivând o suspiciune de grup în fața diabolicilor dușmanilor ascunși, exercită o putere de atracție explicabilă prin capacitatea ei de a dezamorsa presiunile psihice[1155]. Ceea ce înseamnă că oferă siguranță și, în același timp, motive de neliniște. Este vorba chiar despre „reîntoarcerea diavolului", detectabilă în puternice și de temut organizații internaționale, închipuite sau reale, dar diabolizate și îndeplinind rolul unor noi societăți secrete de tip inițiatic și cu scop criminal (jaf, exploatare, control, dominație).

1° Denunțarea de grup oferă mai întâi *certitudini* partizanilor și militanților săi. Ceea ce trebuie înțeles este simplu și dincolo de orice îndoială: dușmanii sunt dușmani. E de ajuns să accepți a categorisi ca dușman pe oricine prezintă o anumită caracteristică. Sau de a reduce toți dușmanii la unul singur aplicând metoda magică a mixturilor polemice[1156]. „Stăpânii Lumii", stigmatizați ca „manipulatori" și „prădalnici", pot fi astfel denunțați. Procedeul acesta hiperreducționist este un redutabil mecanism de diabolizare.

2° Denunțarea simplificatoare se face simțită în viața socială prin aceea că prilejuiește un *sentiment de neclintit al dreptei purtări*, satisfacția de a te afla „de partea celor corecți", conferindu-le celor implicați respectabilitate și onorabilitate. Funcționând pe baza opoziției dintre „noi" și „ei" („ceilalți") și plecând de la premisa că „ceilalți" sunt răi din fire (manipulatori, înșelători etc.) și de cu totul altă natură decât „noi" („victimele" lor), argumentul dualist se concretizează mai întâi în concluzia că „noi" suntem întruchiparea Binelui. Prin urmare, el se constituie, fără mari costuri, ca autocaracterizare culturală superioară.

3° Actul de a denunța îi procură denunțătorului un neprețuit *sentiment de superioritate*, în primul rând față de credulii presupuși a se lăsa înșelați sau manipulați și, în al doilea rând, întrucât nutrește iluzia că gestul său este echivalent cu un meritoriu act de revoltă sau de *rezistență*. Cei mai cumpăniți dintre conformiști pot trece astfel drept aventurieri ai cunoașterii, rebeli plini de eroism, aparținând deci

unei categorii, inevitabil, foarte puțin numeroase: „rezistenți" lucizi în mijlocul unei societăți alcătuite în majoritate din subiecți pasivi, orbi și heteronomi, ținte predilecte ale „manipulatorilor" nevăzuți; o reprezentare paranoidă a lumii ilustrată, pe cât de neintenționat pe atât de izbitor, de teoria despre „violarea mulțimii prin propaganda politică", teorie aparținând lui Serge Tchakhotine și care pleacă de la ideea că orice societate este alcătuită din 90% „violabili" (susceptibili de a fi îndoctrinați) și 10% „rezistenți"[1157]. Sentimentul de superioritate al denunțătorului ține de faptul că acesta exercită – e adevărat că în propria închipuire – puterea de a-i de neutraliza pe dușmanii cei puternici, pe care și-i imaginează și la care se referă, dar și de faptul că el se plasează în postura de a da lecții „ignoranților" sau „credulilor" care riscă să dea crezare minciunilor bine ticluite ale perfizilor dușmani. Aceștia, în fața celorlalți, se dau mereu drept ceea ce nu sunt, disimulați întotdeauna – ca „manipulatori" profesioniști ce sunt – sub diferite „măști".

4° Denunțarea ultralucidă, sub diferite forme de *agresiune în legitimă apărare* împotriva indivizilor sau a grupurilor minoritare urâte sau temute, transformate în dușmani absoluți sau în complici, cu voie sau fără voie, ai acestora. De exemplu, în numele „apărării rasei albe" sau al creștinismului autentic sunt denunțate slăbiciunile cetățenilor dezinformați, insuficient informați sau pur și simplu naivi și neștiutori[1158]. Ceea ce înseamnă lărgirea nelimitată a categoriei celor păcăliți și a celor suspecți, înfățișați ca „victime" ale „manipulatorilor mondialiști". Actul de a suspecta în numele Adevărului și de a denunța în numele Binelui generează o formă particulară de plăcere ce nu trebuie minimalizată. Cu simplificarea pe care o implică, demascarea este un fel de *orgasm*. A-i denunța pe conspiratori, a arăta cu degetul spre o anumită societate secretă îi dă subiectului iluzia suveranității sale din punctul de vedere al cunoașterii. Reprezentarea detectivistă a istoriei produce o satisfacție aparte, aceea de a pătrunde în chip suveran secretele sau misterele lumii. O reîntoarcere a viziunii magice asupra lumii: „demonii" sunt denunțați în scopul eliminării lor. Această viziune este o justificare a tentației de a recurge la forță pentru „a sfârși odată" cu „manipulatorii" ascunși.

Întreaga mașinărie retorică descrisă și analizată în diferitele ei elemente culminează cu încetățenirea, în spațiul public mondial, a unei reprezentări prin care sunt demonizate elitele conducătoare[1159] ce pot fi astfel reconstituite: „Stăpânii Lumii" sunt manipulatori și conspiratori lipsiți de scrupule, organizați în societăți secrete transnaționale în scopul exercitării dominației totale asupra lumii, mai ales prin instaurarea unui „guvern mondial", și ale căror victime sunt cei

mai mulți dintre oameni, tratați ca vitele sau ca rezervă de cobai. Cum să nu observi că, în marea aventură esotero-complotistă, „Maeștrii secreți ai Lumii" joacă rolul demonilor noi? În aceasta constă revanșa reprezentării magice a lumii ce pare că reînvie în atmosfera „megaconspirației". Diavolul nu a crezut de cuviință să se lase uitat prea multă vreme.

Oferta contraexperților: „cheia misterului"

Cei despre a căror gândire se poate spune că este rigidă, închisă sau extremistă nu sunt sau nu mai sunt, începând cu anii 1960 și 1970, singurii care se hrănesc cu produse culturale de tip esotero-complotist. Există și consumatori individuali exponenți ai genului hedonist, tolerant, deschis, amatori ai oricăror tehnici susceptibile de a le aduce „o stare de bine", de a contribui la „dezvoltarea personalității lor", satisfăcându-le foamea de sens printr-un soi de cercetare din mers a tuturor „religiilor" și „formelor de spiritualitate" ale lumii. Ar trebui poate pornit de la ipoteza istorică și antropologică formulată de Christopher Lasch la sfârșitul anilor 1970 în cartea sa intitulată *La Culture du narcissisme,* aceea a apariției unui „nou Narcis" în epoca individualismului de masă: nașterea „omului psihologic al timpurilor noastre", specific postmodernității, ar fi pus capăt domniei modelului normativ al omului întruchipând „personalitatea autoritară", după imaginea epocii de fier a modernității. Domnia anxietății ar fi pus capăt celei a culpabilității. „Bântuit (...) de anxietate, spune Lasch, noul Narcis nu încearcă să le impună celorlalți propriile certitudini; el caută un sens al vieții"[1160]. Închis în prezent, el caută satisfacția imediată. Lui nu-i mai pasă nici de trecut, nici de viitor: „El pretinde o recompensă imediată și trăiește într-o stare de alertă a dorinței, a cărei împlinire este etern amânată"[1161].

Într-o remarcabilă postfață publicată în 1991, Lasch arată cum epoca din urmă este marcată, în aceeași măsură, și de „un respect exagerat pentru tehnologie" și de „reînnoirea vechilor superstiții, cum ar fi credința în reîncarnare, sau tot mai puternica fascinație pentru ocult și ciudatele forme de spiritualitate asociate mișcării New Age"[1162]. Istoricul și sociologul american scoate în evidență paradoxala apropiere dintre convingerile scientiste sau tehnofile proprii modernității și un ansamblu vag delimitat de vechi credințe religioase în amestec cu superstiții de tot felul și de toate provenințele, apropiere caracteristică unui anumit aspect sincretic al postmodernității, readucând în actualitate practicile magiei:

> Lumea noastră poate fi definită printr-o profundă revoltă împotriva raţiunii şi, la fel de bine, prin credinţa noastră în ştiinţă şi în tehnologie. Mituri şi superstiţii arhaice au reapărut chiar în sânul celor mai moderne, mai luminate din punct de vedere al cunoaşterii ştiinţifice şi mai progresiste naţiuni ale lumii. Coexistenţa tehnologiei de vârf şi a mentalităţii primitive este un indiciu că ambele sunt determinate de factori de natură socială, de faptul că oamenilor le este tot mai greu să accepte realitatea suferinţei, a pierderii, a îmbătrânirii şi a morţii – pe scurt, să accepte limitările vieţii. Angoasele specifice lumii moderne par a fi accentuat vechile mecanisme de negare a acestor limitări[1163].

Desigur, se poate presupune că cererea de esoterism şi gnosticism a culturii New Age rezultă din refuzul caracterului finit al vieţii omului. Neîndoielnic, New Age valorifică o moştenire gnostică. În gnosticismul antic, construit pe ideea că lumea este rea prin natura ei (materie, corp), aspiraţiile „spirituale" tindeau spre reintegrare în lumea mentalului, lipsit, ca atare, de imperfecţiune şi de răutate. În gândirea New Age, limitele impuse fiinţei omeneşti prin condiţia sa biologică sunt de nesuportat, idee ce funcţionează ca stimulent în căutarea unei căi de abolire a acestor condiţionări într-un fel de nirvana. Pentru a se sustrage ingratei condiţii omeneşti, adepţii New Age sunt gata să se abandoneze în mâinile profesioniştilor în terapeutica sufletului, pricepuţi în a-i atrage cu promisiuni de fericire. Iată cum descrie Lasch căile iluziei gnostice:

> Dualismul religios instituţionalizează aceste forme de apărare primitive şi regresive printr-o riguroasă separare a reprezentărilor despre răsplată şi îndurare de cele legate de creaţie, judecată şi pedeapsă. (...) Negând că un creator binevoitor a putut construi o lume cuprinzând şi suferinţa, şi răsplata deopotrivă, gnosticismul a perpetuat speranţa unei reîntoarceri la o condiţie spirituală în care aceste experienţe sunt necunoscute. Cunoaşterea secretă de care fac atâta caz gnosticii şi la care au acces prin iniţiere doar câteva suflete privilegiate era cu siguranţă iluzia originară a atotputerniciei; amintirea originilor divine ale omului, dinainte ca acesta să devină prizonier al trupului[1164].

S-ar cuveni să fie mai îndeaproape cercetate motivele de ordin psihologic ale succesului de care, la începutul secolului al XXI-lea, caracterizat în principal, după toate aparenţele, de o cursă generală văduvită de sens şi lipsită de un scop precis, s-a bucurat literatura esotero-complotistă, de cele mai multe ori, la nivelul unui public de amatori *(Livre jaune* a lui Holey, pamfletele lui Des Griffin, *The Cosmic Conspiracy* a lui Stan Deyo, *The Secret Government* a lui

„Bill" Cooper, *Le Plus Grand Secret* a lui David Icke[1165] etc.), dar care s-a extins și la nivelul marelui public, cum este cazul romanelor lui Dan Brown (pentru *Îngeri și demoni* vânzările au atins, în februarie 2005, 9,5 milioane de exemplare, iar pentru *Codul lui da Vinci* au depășit, la sfârșitul lui septembrie 2004, 12 milioane de exemplare, ajungând în februarie 2005 la 19 milioane). Totul se petrece ca și cum, în țările occidentale îndeosebi, valul credulității publice s-ar datora regresului creștinismului și, în general, slăbirii religiilor instituționalizate. Ne aflăm în fața unui paradox al secularizării pe care o remarcă a lui George K. Chesterton, apreciată de Umberto Eco, o lămurește cum nu se poate mai bine: „De când oamenii nu mai cred în Dumnezeu, nu este adevărat că ei nu mai cred în nimic, ci că sunt gata să creadă în orice"[1166]. Ce mai rămâne din spiritul monoteist, mai ales în scrierile ufologic-complotiste, este reprezentarea dualistă în care îngerii (Marii Blonzi) și demonii (Micii Cenușii, Reptilienii, Illuminați) se înfruntă din toate puterile. Foarte răspândita reprezentare despre „bunul Dumnezeu" poate lua chipul unui maestru al „magiei albe" (după modelul lui Hristos), în luptă cu unul dintre practicanții „magiei negre" (se crede că și Hitler ar fi fost un adept al acesteia[1167]). Dar ceea ce stârnește curiozitatea este teza potrivit căreia adevărul este ascuns de indivizi cinici, disimulați ei înșiși sub diverse măști sociale sau funcții oficiale. Spectacolul luptei pe viață și pe moarte dintre rebelii organizați (în societăți secrete sau în secte) și conducătorii văzuți sau nevăzuți are o irezistibilă putere de atracție. Ești tentat să urmărești cu sufletul la gură peripețiile marii înfruntări dintre deținătorii de adevăruri oficiale (minciuni de stat sau ale Bisericii) și cei care, aflându-se în posesia adevărului interzis, sunt gata de orice sacrificiu, pentru a fi apoi fericit să-i vezi pe maeștrii minciunii oficiale demascați, iar secretele lor, dezvăluite. „Revelațiile" excită întotdeauna, negreșit...

Succesul unui thriller esotero-complotist cum este *Codul lui da Vinci* se datorează amestecului și dozării optime, în construirea intrigii, a unor elemente de esoterism și conspirationism (Prioria din Sion, Illuminați), a unor teme provenind dintr-o contraistorie a creștinismului (Isus/Maria Magdalena și urmașii lor, Graalul, templierii etc.), a unor pseudorevelații despre apartenența și activitățile secrete ale unor personaje celebre (împăratul Constantin, Leonardo da Vinci, Jean Cocteau etc.), a unei reinterpretări a miturilor prin care este diabolizată imaginea ordinului Opus Dei alături de unele teme preluate din literatura pseudomasonică sau antimasonică (piramida răsturnată sau nu) etc. La fel stau lucrurile cu romanul *Îngeri și demoni* în care ne reîntâlnim cu Illuminați și cu Vaticanul în compania lui Satana („Shaitan") și a cavalerilor din Ordinul

Templului, dar și cu temutul grup Bilderberg și înspăimântătoarea Nouă Ordine mondială, personajul Galileu având acolo un rol de o importanță comparabilă cu aceea pe care Leonardo da Vinci a avut-o în *Codul lui da Vinci*. Și, pentru ca totul să fie cât mai palpitant, puterea societăților secrete și a sectelor criminale adaugă gustului pentru ciudat și plăcerii de a descifra mistere, ingredientul groazei. Dan Brown se amuză să le propună semiinițiaților diferite piste, nu fără ca, uneori, să se joace cu focul: așa se face că, în *Îngeri și demoni*, apare un anume Radcliffe, posibilă aluzie la un fals antisemit considerat cel mai influent până la apariția *Protocoalelor Înțelepților Sionului: Discursul Rabinului*, extras dintr-un roman al lui Hermann Goedsche *(Biarritz)*[1168], larg răspândit în Europa, la începutul anilor 1880, și atribuit unui anume John Readcliff, Readclif sau Retcliffe[1169]. Și iată cum o lucrare de ficțiune poate ajunge să se constituie ca mărturie sau dovadă a unor fapte ori a vreunei „nefăcute". Rețeta folosită de Dan Brown îmbină intriga detectivistă cu atracțiile conspirației și fascinația misterului. Spre deosebire de Dan Brown și cu avantajul erudiției în materie de credințe religioase[1170], cum o dovedește în romanele sale, Umberto Eco, întemeietor al „romanului teologic", a oferit justificări publice despre felul în care s-a folosit de materiale fictive cu potențial simbolic din sfera esoterismului sau a antisemitismului conspirationist.

În schimb, contraexperții oferă de-a dreptul „cheia misterului"[1171]. Ploaia de evenimente ce se abate asupra contemporanilor noștri aflați pradă celor mai negre gânduri își găsește dintr-odată deslușirea: sensul presupus criptat a tot ceea ce se întâmplă este, în fine, descifrat, adus la lumină. Explicarea rațională a misterului este însă o practică ilicită. Societățile secrete criminale nu funcționează oare și ca imagini alegorice ale amenințării teroriste? Avatarurile lor, fictive sau falsificate, vorbesc astfel despre realitatea politico-religioasă conflictuală, așa cum se poate vedea în prezent. Întrebări pe cât de apăsătoare, pe atât de inevitabile își găsesc acum răspunsuri definitive: care este cauza suferințelor noastre? De ce oamenii trăiesc în nefericire? De unde vine răul? Aceste întrebări legitime (și, oricum, ireductibile) sunt, pe nesimțite, înlocuite cu altele: cine este răspunzător pentru nefericirile oamenilor? Unde se ascund cei vinovați? Oamenii obișnuiți se cred dintr-odată victime, evident, inocente, și pornesc în căutarea călăilor lor, despre care își închipuie că se ascund cu o pricepere diabolică. Ei au tendința de a-i identifica pe acești agenți ai „cauzalității diabolice" fie cu organizații internaționale reale, reinterpretate ca societăți secrete având, sub o aparență umanitară, diplomatică sau strategică (CFR, Trilaterala,

Bilderberg, B'nai B'rith, Skull and Bones etc.), scopuri criminale, fie cu grupări integral inventate dintre care Illuminati constituie cel mai puternic exemplu (asociat recent cu Prioria din Sion). Excedat, consumatorul de „dezvăluiri" conspiraționiste se străduiește să vadă aici o revrăjire a lumii și a istoriei sale, prin intermediul redeșteptării îngerilor și a demonilor, prin angoasă și groază, ca și prin mister și miracol. Prin inepuizabila putere de seducție a straniului, a celei mai alarmante stranietăți cu putință[1172], căci poate atinge o extensie patologică a imaginației. În *Madame Hermet*, Maupassant nu-și ascundea atracția pentru manifestările stranii ale nebuniei: „Nebunii mă atrag. Acești oameni trăiesc într-o lume misterioasă de vise bizare (...)"[1173]. Nebunia se poate însă și simula sau poate face obiectul unei simulări literare.

Odată cu accesul la „secretele" istoriei, „contraexperții" mai oferă și iluzia de a deveni stăpânul acesteia. Iluzie a celui care, închipuindu-se inițiat, convins că pătrunde sensul ascuns, crede că se află în posesia adevărului, că știe ce se află dincolo de aparențe și că, astfel, el însuși există ca ființă plenară[1174]. Fiindcă, după cum promit șarlatanii deghizați în mari inițiați, în furnizori de cunoaștere esoterică, a cunoaște înseamnă a fi. Chestiunea ia însă o întorsătură scabroasă, deoarece „secretul esoteric este adesea perceput și denunțat ca fiind complot"[1175], așa cum am arătat că s-a-ntâmplat în numeroase rânduri. Întrucât, cu neroziile și închipuirile pe care nu încetează a și le făuri, acești șarlatani sunt producători de sens, de potențială hrană psihică funcționând ca motivație de-a acționa, ei trebuie priviți cu seriozitate de istoricul și antropologul preocupați de prezent.

Epoca științifico-fantasticului și a politico-fantasticului

Alături de efectele secularizării (ca pierdere de influență de către marile religii instituționalizate), slăbirea „religiilor laice" supraviețuitoare celui de-al Doilea Război Mondial (progresism, comunism etc.) este la originea vidului de valori pe seama căruia s-au putut răspândi ideile esotero-complotiste. Contextul pare, în general, favorabil accentuării și chiar accelerării acestui proces: cu cât lumea devine mai complexă, cu atât ea este mai opacă, iar cererea de idei simple, presupuse edificatoare, este și ea în creștere. Cu cât elitele conducătoare par mai îndepărtate, mai ciudate și mai străine de „cei de jos", cu atât mai mult aceștia au o percepție negativă a lor ca „nefiind de pe la noi" și „nici ca noi". „Noi" contra „celorlalți": natura conflictuală a acestei relații este mai mult decât evidentă. Elitele sunt desemnate ca fiind „ceilalți", cărora li se atribuie o „altă" natură și a căror ostilitate este percepută ca inerentă. Ce ne-ar împiedica să credem că elitele

conspiră „împotriva noastră"? Nimic mai simplu și, în același timp, mai „luminător" decât ideea unui mare complot prin care mersul istoriei și nefericirile omenirii își pot găsi explicație. Literatura conspiraționistă preia din „religia Progresului" ideea rolului decisiv al minorităților active, dar îi răstoarnă semnificația, denunțându-le ca „manipulatoare"[1176] și „luciferice", ca „Sinagoga lui Satana" și „francmasoneria universală", în imaginea ei diabolizată[1177].

Într-un discurs rostit la 1 mai 1996 cu prilejul Zilei Internaționale a Muncii, Jean-Marie Le Pen denunță complotul „mondialist", singurul prin care poate fi explicată construcția europeană așa cum are ea loc în prezent: „În capul eurofederaliștilor, Europa, așa cum arată ea astăzi, nu este decât o etapă spre instaurarea unui guvern mondial despre care Trilaterala nu ascunde că va ajunge să-și exercite atribuțiile înainte de anul 2000 *[sic]*. Este vorba despre o adevărată conspirație împotriva popoarelor și a națiunilor Europei (...)"[1178]. Iar monstrul care conspiră este ceea ce Le Pen denumește „euromondialism". Încă puțin și ne trezim cu totul în lumea fantastică a ufologiei conspiraționiste, lumea lui Deyo, Icke, Cooper, Holey, Hatem: descendențe regale sau „iudeo-masonice" (Illuminati), specii de extratereștri (Reptilieni) și hibrizi humanoizi ca exponenți ai maximei alienări, cei mai „ceilalți" dintre toți „ceilalți" și cei mai răi, spre marea disperare a „victimelor" lor, adică „a noastră". Adesea nu există o delimitare a graniței dintre abordarea politică, în care temele conspiraționiste sunt exploatate polemic în discursuri de propagandă, și cea culturală, în care sunt tratate ca teme de ficțiune. Astfel că declarațiile virulente ale unui demagog al extremei drepte pot părea comice, și nu îngrijorătoare. Între politic (obiectivele de realizat) și cultural (inducerea unei bucurii estetice) există totuși o linie de separație și, metodic vorbind, cele două domenii trebuie înțelese fiecare cu specificul ei. Desigur, ne putem distra oricât pe seama ficțiunilor conspiraționiste (romane, filme, jocuri diverse etc.) fără a ne însuși neapărat viziunea asupra istoriei ori a societății vehiculată de acestea. Prin catharsis, metodă aristotelică de purificare/sublimare, putem desprinde specificul receptării estetice a oricărui material adus la o dimensiune afectivă a reprezentării. Nici aceste considerente nu împiedică însă formularea ipotezei că receptarea estetică are rolul său în internalizarea credințelor, a reprezentărilor și a argumentelor (îndeosebi a celor justificative).

De la sfârșitul anilor patruzeci, fenomenul ufologiei se caracterizează prin producția și consumul de credințe diverse, în care reprezentări religioase tradiționale, mai mult sau mai puțin prelucrate (în stilul teosofiei) însoțesc de aproape noi forme de reprezentare ale straniului sau ale fantasticului inspirate

din literatura științifico-fantastică (cum ar fi cea a extratereștrilor buni și „superiori" care vor să-i ajute pe pământeni). Emergența unui fenomen religios sau pseudoreligie? Ori deja ne confruntăm cu „fenomene religioase paralele"[1179]? Acestei întrebări nu i se poate da un răspuns fără ca acesta să fie dictat de prealabile supoziții culturale. Așa cum definim, suntem la fel de liberi să facem și identificări, având grijă ca acestea să reziste verificării și cercetării critice. Este sigur însă că, în domeniul ufologiei, are loc un proces de reciclare (reinterpretare) a unor noțiuni religioase clasice: mister, transcendență, entități supranaturale, imagini ale perfecțiunii, mântuire și răscumpărare (a păcatelor), imagine atractivă despre lume, pogorârea duhului în om[1180]. În vreme ce reprezentările despre extratereștrii invadatori, colonizatori, exterminatori, creaturi monstruoase și chiar demonice contribuie la elaborarea unei demonologii de substituție. Dacă prin religie înțelegem „activitatea omenească de creare a unui cosmos sacru"[1181], este foarte greu, în acest caz, să negăm dimensiunea religioasă a lumii propuse de credințele ufologice. Atitudinea de tip religios implicată de ufologie nu este proprie doar unor grupări „esotero-gnostice" pentru care raelienii, de pildă, sunt o imagine caricaturală[1182]. Ea este prezentă în toate domeniile culturii și constituie o bogată sursă de material simbolic pentru crearea de opere literare sau cinematografice. Cineastul Steven Spielberg a realizat filme – fascinante pentru milioane de spectatori – care s-au dovedit bune ilustrări pedagogice ale celor două fațete ale religiozității ufologice: pe de o parte, reinventarea miraculosului cu *Întâlnire de Gradul Trei* (1977) și *E.T. Extraterestrul* (1982); iar, pe de altă parte, preluarea de elemente din literatura fantastică și de groază, cu *Războiul Lumilor* (2005) – după *Minority Report* (2002). Iată că sfera imaginației conspiraționiste se extinde: complotului istoric i se adaugă unul cosmic[1183] sau intergalactic[1184]. Avem de-a face cu o reîntoarcere, dar, în același timp, și cu un declin, al schemei conspirației de mari dimensiuni. În fața atâtor recurențe și metamorfoze ale temelor conspiraționiste se poate ajunge la următoarea interpretare: totul are loc ca și cum Conspirația ar fi pe cale să înlăture Progresul din poziția sa de fundament al istoriei, care, în paralel, s-ar orienta spre noțiunea vagă a Evoluției cosmice.

Într-un foarte izbutit studiu consacrat întrebării „Religie sau superstiție?", istoricul Eugen Weber făcea câteva observații subtile în legătură cu ocultismul:

> Cedăm prea ușor tentației de-a considera ocultismul o nerozie; cu toate acestea, persistența sa în eșichierul politic este dovada unei influențe extinse. La fel și în cazul temelor asociate: regenerare socială și individuală; știință și pseudoștiință; conspirație și contraconspirație; acțiuni și forțe subterane, ascunse

celor noniniţiaţi, dar absolut necesare înţelegerii şi stăpânirii unei lumi tot mai opace[1185].

Aceste observaţii lucide sunt valabile şi în cazul ufologiei sau al noilor sincretisme „magice", ca producţii de ficţiune de la care avem foarte mult de învăţat despre „lumea reală". Pentru a deveni în stare să înţelegem lucruri din imediata noastră apropiere, este uneori nevoie de un ocol mai mare. O lecţie de etnografie trece de limitele etnografiei.

A le căuta vină „negustătorilor de taine lipsiţi de scrupule"[1186] sau a-i acuza pe şarlatani pentru esoterismul lor de strânsură este prea simplu şi prea uşor. În societatea globalizată, racordată la piaţa mondială, oferta vine de la sine. Rămân însă de explicat receptarea, consumul, formarea, evoluţia sau fluctuaţiile cererii. E nevoie de răspuns la întrebările: De ce toată această ofertă de credinţe, visuri şi coşmaruri îşi găseşte un public atât de numeros şi de pasionat? Cum se poate explica receptarea nesăţioasă şi lacomă a viziunilor conspiraţioniste clădite pe zvonuri şi legende, prin recursul la falsuri puse în circulaţie de agenţi de propagandă şi de escroci şi prin utilizarea de mărturii mincinoase? Cum poate fi înţeleasă persistenţa şi prezenţa în toate domeniile culturii a reprezentărilor paranoice despre modul de funcţionare al societăţilor democratice şi despre sensul istoriei? Nu se poate răspunde decât formulând ipoteza că ansamblul credinţelor delirante şi al ficţiunilor pline de farmec permite contemporanilor noştri să creadă că lumea indescifrabilă şi plină de ameninţări în care au fost literalmente „aruncaţi" este o lume debusolată şi, din ce în ce mai mult, lipsită de tradiţii pe care să se sprijine şi de o memorie colectivă care să le dea identitate. Gustul pentru miracol şi teama de demoni n-au dispărut din mintea omului chiar dacă marile religii instituite, supuse şi ele procesului modern de reconstrucţie raţională şi conceptuală, nu le mai oferă suportul necesar şi nici ritualuri care să le mijlocească adaptarea socială. În 1955, în *L'Opium des intellectuels*, reamintind că „moartea lui Dumnezeu lasă un gol în sufletul omenesc", Raymond Aron mergea drept la esenţă afirmând: „Nevoile inimii dăinuie"[1187]. Şi bolile sufletului par a se agrava. În ce priveşte interogaţia plină de nelinişte referitoare la originile răului, la o creatură metafizică precum omul, ea persistă în mod firesc. Or, nici reglementările modului democratic de a acţiona, nici facilităţile tehnologiei de azi nu pot da satisfacţie nevoilor sufletului şi inimii.

Scriitorul italian Valerio Evangelisti are dreptate să plaseze în literatura „etajelor inferioare" ştiinţifico-fantasticul, domeniul literar ce investighează realităţile lumii contemporane, oricât de neplăcute şi de neliniştitoare ar fi ele, explorează „tendinţele evolutive (sau regresive)" ale acesteia, arată ambele faţete

ale progresului tehnico-ştiinţific (ale „maşinilor") şi tensiunile pe care le provoacă. El însuşi autor de scrieri ştiinţifico-fantastice, scriitorul italian mai observă că „fantasticul şi îndeosebi ştiinţifico-fantasticul este, din punct de vedere literar, unica modalitate de a face o descriere adecvată a lumii actuale" şi sugerează următoarea explicaţie: „Deoarece este o lume în care imaginarul a dobândit o importanţă cu totul excepţională"[1188]. De la arme de distrugere în masă la cucerirea spaţiului cosmic, de la înlocuirea efortului uman prin utilizarea maşinilor la controlul societăţii sau biopolitica totalitară, ştiinţifico-fantasticul se extinde asupra tuturor aspectelor lumii actuale pentru a imagina noi posibilităţi dintre cele mai diferite. Nimic nu ne împiedică să aplicăm observaţia lui Evangelisti la film, căci prin el au fost popularizate principalele teme ale registrului ştiinţifico-fantastic. Afirmarea unui supranatural compatibil (miraculosul) sau a naturalului „terifiant" (fantasticul de groază, „negru") în opere de ficţiune permite cunoaşterea realităţii şi, pe baza acesteia, distanţarea optimă faţă de aceasta ca obiect de reflecţie. În rezumat, specia umană n-a încetat de a-şi pune problema nevăzutului, nici a lumii de dincolo aşa cum, silită să-i recunoască permanenţa sau persistenţa, ea n-a pus capăt nici gândirii magice. În schimb, omul le poate struni, domestici, considerându-le instrumente de analiză sau unelte de reflecţie. Sau, pentru visători, utopişti şi poeţi, chiar surse de inspiraţie.

Într-unul dintre eseurile sale de sociologie a religiei, despre dezvoltarea mentalităţii capitaliste, Max Weber formula o ipoteză de mare deschidere intelectuală:

> Întotdeauna a existat un singur mijloc de desfiinţare a magiei şi de întemeiere a modului de viaţă pe raţiune: *marile profeţii raţionale*. E adevărat, nici o profeţie nu distruge puterea magiei, dar se poate ca un profet, confirmat prin miracole, dar şi prin alte mijloace, să strice rânduielile sacre tradiţionale. Profeţiile sunt cele care au dus la dezvrăjirea lumii şi, astfel, au pregătit terenul ştiinţei şi tehnicii noastre moderne, ca şi al capitalismului[1189].

Marea problemă este aceea de a şti dacă nu e cumva secătuită puterea de a lansa profeţii, iar noi suntem sortiţi să comemorăm la nesfârşit, prin rituri al căror sens se pierde inevitabil, evenimente fondatoare şi domnii (veniri) unice. Rutinarea sensibilităţii profetice deschide calea secularizării fără a reuşi, cu toate acestea, să zădărnicească tentaţia magiei şi a esoterismului.

Intrarea în epoca secularizării s-a produs deja, însă omenirea continuă se fie mirată că trăieşte momentul ieşirii din această epocă şi azi denumită „modernă". Ea părea să se fi blocat într-o secularizare fără de sfârşit şi lipsită de

continuitate, a cărei nedesăvârșire a dat naștere unei lumi amenințate de nihilism, asortat cu un ateism ce se manifestă în condițiile indefinitei proliferări a credințelor. Într-un sens diferit, s-a produs totuși și o desecularizare, cum o dovedesc, la fel de bine, și numărul mare al noilor mișcări religioase sau magice, ștergerea religiilor laice – variante, fără excepție, ale „religiei Progresului" care a încetat să-și mai entuziasmeze din cale-afară adepții. În ziua de azi, „progresiștii" sunt preocupați, mai degrabă, de protecția mediului sau de ocrotirea „biodiversității", sunt, cu prioritate, angajați în denunțarea ravagiilor produse de „mondializarea sălbatică" sau se interesează de verificarea celor care exercită controlul asupra informației la scară planetară. „Progresismul" și-a schimbat semnificația: nemaiorientându-se în funcție de credința într-un viitor mai bun, el devine tot mai mult o încercare de a evita o deplasare spre mai rău. Cei mai mulți dintre cetățeni pleacă de la ideea că adevărata putere rezidă în stăpânirea informației. Obsesia lor comună este că informația, căzută în mâinile puterilor „nevăzute", este manipulată la scară planetară în scopul instaurării unui nou totalitarism. Noul mare mit repulsiv a fost creat în jurul imaginii „stăpânilor lumii". Cei care cred în existența acestora nu pot fi decât dezamăgiți de democrație întrucât promisiunile ei de transparență au rămas vorbe goale. În civilizația riscului, în care elitele conducătoare nu contenesc să afirme și să celebreze idealul transparenței, care nu se poate niciodată realiza pe deplin, bănuiala funcționează de la sine, formând un teren prielnic receptării discursurilor complotiste[1190]. Realitatea a ajuns să-i dezamăgească pe foarte mulți dintre foștii „entuziaști" și să-i aducă la deznădejde pe cei care au sperat la mai mult, fiind exclusiv hrăniți cu promisiuni specifice „religiei Progresului". Aceste temeri, aceste dezamăgiri și perspective apocaliptice au ca efect principal îndepărtarea contemporanilor noștri de credințele „progresiste": cum să mai crezi de-aici înainte cu ochii închiși în mersul victorios al omenirii către o „lume mai bună"? Ce poți face mai mult decât a evita o înrăutățire a situației?

Un diagnostic global nu e ușor de formulat, cel puțin de către „medicul civilizației" care refuză să acorde credit ideilor simple – acelea care îi farmecă pe apărătorii gândirii publicitare, dominantă în momentul de față. Cu toate acestea, să riscăm un diagnostic: sfârșitul progresismului, relansarea gândirii magice și a celei conspiraționiste, într-un context planetar dominat de pragmatism, de ideea utilității, a eficienței și a rentabilității. Mentalitatea politică este, în plan mondial, dominată de denunțarea „stăpânilor lumii", acuzați de toate crimele, trecute, prezente și viitoare. Întruchipări ale însuși Diavolului. Într-o epocă echivocă a secularizării și, totodată, a desecularizării,

un fel de epocă de tranziție, noile abordări de tip dualist, în care forțele Binelui se opun forțelor Răului și care se inspiră atât din reprezentările în plan politic ale ideii de complot, cât și din miturile despre societăți secrete sau invadatori extratereștri, au avantajul de a revrăji lumea, fie și stârnind îngrijorare. Ca și cum cea mai mare parte dintre oameni ar prefera ca istoria să aibă un sens de coșmar decât să nu aibă nici unul, iar în locul imaginii triste a lumii reale, mai bine una deformată sau inventată pe de-a-ntregul. În felul acesta complotismul poate detrona progresismul. Epoca științifico-fantasticului este totodată și epoca politico-fantasticului. Și într-un caz, și în celălalt, oamenii sunt îndemnați să viseze, în roz sau în negru. Nu trebuie uitată dorința de miracol, nici relația ludică sau ironică cu ideea de teroare. Mitul își păstrează ambivalența: el continuă să funcționeze ca teroare și poezie[1191]. Deosebirea dintre realitate și ficțiune tinde să se estompeze: pentru mulți dintre contemporanii noștri, „a se teme" se confundă cu „a se face că se teme". Întrepătrunderea ficțiunii și politicii are loc într-o epocă în care, prin forța influențelor reciproce, se șterg granițele dintre muncă și timp liber, dintre domeniul activităților publice și al celor private. Și nu mai este atât de sigur că sensul s-ar găsi în „religiile politice", nici în marile religii instituționalizate. Dumnezeu și îngerii cei buni au plecat, iar demonii sunt în elementul lor. Reprezentările politice devin neclare, pe punctul de a se confunda cu cele neoreligioase sau „magice" produse de obsesia celor răi care domină lumea, a manipulatorilor nevăzuți. Domniei „acelora care vor să facă omenirea mai bună", furnizorii unui supliment de suflet pentru inumana societate industrială, îi urmează aceea a neîndurătorilor „stăpâni ai lumii", ai societății organizate în rețele fără frontiere, în continuu proces de derealizare. Însă revrăjirea prin fantasticul de groază nu îngăduie a vedea viitorul altfel decât sub semnul catastrofei și al nefericirii. Dogmatismul simplist al mersului inevitabil spre mai rău nu este cu nimic mai bun decât acela al înaintării pașnice spre o „lume mai bună". Consolatoare sau nu, o iluzionare continuă să se producă. Pascal reținuse esențialul: „Privit de aproape, nimic nu ne poate consola"[1192].

Note

[1079] *Réponse aux questions d' un Provincial*, cap. XXXIX

[1080] Viatte, 1928, vol. I, p. 308

[1081] V. *supra*, cap. III, observațiile lui Joseph de Maistre legate de ambiguitatea referențială a termenului „Iluminism". Aspectul poate avea însă legătură cu dubla apartenență teoretică a lui Victor Hugo, entuziast adept al Progresului și personaj pasionat de spiritism, ocultism sau esoterism mistic (salutat ca atare de Eliphas Lévi sau Saint-Yves d'Alveydre), cum a arătat Auguste Viatte în cartea sa, *Victor Hugo et les Illuminés de son temps* (Viatte, 1943). Despre Hugo gânditor al progresului, v. Taguieff, 2004a, pp. 79–80, 88, 93–94, 118, 135, 217.

[1082] Fromm, 1963, p. 10. Erich Fromm (1900–1980) a fost unul dintre reprezentanții Școlii de la Frankfurt (Jay, *passim).*

[1083] Căci prostia există, la fel viclenia negustorilor de plăcute închipuiri. E astfel justificată mânia apărătorilor opiniei critice care, în numele „rațiunii", aruncă oprobriul asupra „șarlatanilor" (Galifret, 1965; Cavanna, 1989).

[1084] Este vorba de misticism în sensul definiției date de Peter Berger: „În sens larg, se consideră mistică orice practică sau doctrină religioasă care afirmă unitatea omului și divinului" (Berger, 1972, p. 140). Văzut în „perspectivă patologică", ocultismul, observa Le Forestier (1990, p. 7), reprezintă „o reacție spiritualistă împotriva absolutismului materialismului științific".

[1085] V. Freund, 1984, pp. 408–409.

[1086] V. Cassirer, 1970, pp. 155–175.

[1087] Arendt, 1990, pp. 161–162; Taguieff, 2004a, p. 126

[1088] Weber (M.), 1963, pp. 69–70

[1089] Ar trebui zăbovit îndelung asupra elogiului neliniștii (născută, după Hobbes, din caracterul insațiabil al dorinței) la primii gânditori ai „progresului" liniar, necesar și indefinit („la infinit"). Despre dialectica neliniștii și a speranței, v. Taguieff, 2000, p. 57 *sq.*, și 2004a, pp. 38–340, 188–190.

[1090] V. *supra*, cap. II.

[1091] Horkheimer, 1974, p. 39

[1092] Adorno, 2003, p. 32

[1093] *Idem*, p. 323

[1094] *Idem*, p. 322

[1095] *Idem*, p. 321

[1096] *Idem*, 2003, p. 323

[1097] Împrumut această expresie de la Jean-Luc Nancy. Pentru detalii, v. Nancy, 2005, pp. 12, 27 *sq.*, 117 *sq.*

[1098] Adorno, 2003, p. 321

[1099] *Idem*, 2003, p. 322

[1100] *Idem*, 2003, p. 321

[1101] Amintim lucrarea lui René Guénon, *Le Règne de la quantité et les signes des temps* (1945); Guénon, 1970, în special pp. 10–103.

[1102] V. spre lămurire analizele antropologului Wiktor Stoczkowski (1999, pp. 20–37). V. și Jane Parish, *„The Age of Anxiety"*, *in* Parish/Parker, 2001, pp. 1–16.

[1103] Webb, 1988, pp. 5–6

[1104] Nancy, 2005, p. 9

[1105] V. analizele lui Dan Sperber, 1996.

[1106] V. Collins/Pinch, 1990 (1977); Stoczkowski, 1999, p. 31.

[1107] Massis, 1927, p. 245

[1108] Guénon, 1977 și 1996. V. și Guénon, 1970, pp. 287–293 („Neospiritualismul"), 357–366 *(„La grande parodie ou la spiritualité à rebours").* Despre „tradiționalismul" antimodern ce i se poate atribui lui Guénon (plecând de la premisa existenței unei „Tradiții primordiale"), diferit de cel al lui Joseph de Maistre, v., de pildă, Sedgwick, 2004, în special pp. 22–53.

[1109] Lewis, 1996, p. 121

[1110] Chesterton, 1976, p. 31

[1111] Tolkien, „Despre basme" *in* Tolkien, 1966, p. 40

[1112] Expresia aparține psihanalistului Erich Fromm și a fost utilizată în cartea apărută în 1941 *(Escape from Freedom)* în care încerca să explice fascinația exercitată de „fascism" (termen generic care desemnează cu precădere, în epocă, național-socialismul): *La Peur de la liberté* (Fromm, 1963, p. 109). Nu este vorba despre „libertate negativă" așa cum o definește Isaiah Berlin în faimosul său eseu din octombrie 1958: *Deux conceptions de la liberté*. V. Taguieff, 2005, pp. 331–332.

[1113] Fromm, 1963, pp. 111–164. Este limpede că diagnosticul lui Fromm se leagă de atmosfera de la începutul celui de-al Doilea Război Mondial ce oferea spectacolul unei triple exacerbări: cultul șefului, gustul pentru distrugere și conformismul birocratic punctual. Dacă supunerea față de șef este pe deplin realizată în regimurile totalitare, domnia conformismului nu încetează să amenințe democrațiile liberale/pluraliste.

[1114] Poliakov, 1980, p. 32

[1115] Roberts, 1979, p. 337

[1116] *Ibid.*

[1117] Douglas, 1970, p. 126

[1118] *Idem,* p. 50

[1119] V. Berger, 1971, pp. 51–56. Pentru o abordare din perspectivă funcționalistă, v. Pois, 1993, pp. 31–32, 66–67.

[1120] Berger, 1980, p. 50

[1121] Fromm, 1963, p. 109

[1122] V. Taguieff, 2004a, pp. 36–38, 148 *sq.*

[1123] Amintim aici o remarcabilă observație a lui Claude Lévi-Strauss: „(...) Gândirea magică, această «uriașă variație pe tema principiului cauzalității», cum spuneau Hubert și Mauss, se deosebește de știință nu atât prin ignoranța sau disprețul pentru determinism, cât printr-o exigență de determinism, mai imperioasă și mai intransigentă (...) pe care știința o poate considera nerațională și pripită" (Lévi-Strauss, 1962, pp. 18–19).

[1124] V. Oz, 2005. În acest discurs rostit cu prilejul înmânării premiului Goethe, romancierul israelian Amos Oz susține teza că „științele sociale moderne au reprezentat o primă încercare serioasă de a scoate din scena vieții omenești și binele, și răul" (p. 18).

[1125] În sensul exact pe care-l dă acestei expresii Benjamin Constant într-un text celebru: „*De la liberté des anciens comparée à celle des modernes*" (1819): „(...) Noi nu ne mai putem bucura de libertatea celor din Antichitate, alcătuită din participarea activă și constantă la puterea colectivă. Libertatea ce ne e dată nouă trebuie să rezulte din savurarea pașnică a independenței personale" (Constant, 1980, p. 501). Despre unele aspecte ale acestei noi forme de libertate, v. Taguieff, 2001, pp. 131 *sq*., și 2005a, pp. 331 *sq*.

[1126] Lévi-Strauss, 1983, p. 147

[1127] James Webb s-a sinucis la 8 mai 1980, la vârsta de 34 de ani.

[1128] *The Age of Irrational* apărea fie ca titlu al unei proiectate serii de lucrări, fie ca subtitlu al *The Occult Establishment* (1976), vol. II al seriei. Vol. I, *The Occult Underground* (1971–1974), acoperă o perioadă ce se întinde de la mijlocul secolului al XIX-lea până în 1920, vol. II se ocupă de perioada dintre 1918 și 1960. Un al treilea volum, apărut în 1980, *The Harmonious Circle*, este consacrat îndeosebi lui Gurdjieff și discipolilor săi.

[1129] Webb, 1988 (1974), pp. 5, 10–11. În acest pasaj, Webb citează lucrările lui Fromm (1942) și ale lui Gustav Jahoda, 1969, p. 146. V. și Poliakov, 1980, pp. 32–33 (care citează parțial acest pasaj din Webb).

[1130] V. Bonardel, 1996, pp. 3–21, și 1998.

[1131] În sensul de „satisfacere deplină a dorinței", de proiecție în imaginație a dorinței, potrivit concepției vulgarizate prin psihanaliză (Freud, 1995, pp. 30–34). V., de pildă, Freud, 1995, p. 30: „reprezentările religioase" sunt „iluzii, împliniri ale unor năzuințe primare, cele mai irepresibile și mai puternice ale omenirii; secretul puterii lor constă în puterea acestor năzuințe".

[1132] Lenoir, 2005. Teza „reîntoarcerii sentimentului religios" nu este decât un loc comun al epocii, prin care se încearcă înlăturarea clișeului privind „moartea lui Dumnezeu" exprimat mai ales în formulele de factură sociologică precum „eclipsa sacrului" sau „dispariția sentimentului religios".

[1133] Citat de Bouyxou și Delannoy, 2004, p. 130.

[1134] *Livre jaune n°5*, pp. 11, 18

[1135] *Livre jaune n°5*, p. 308

[1136] *Idem*, pp. 77–78

[1137] Lipset/Raab, 1971 (1970), pp. 4–5; Mayer (N.), 2002, p. 27

[1138] V. *supra*, cap. IV.

[1139] V. Mayer (N.), 2002, p. 73 *sq*.

[1140] Selznick/Steinberg, 1969; Mayer (N.), 2002, p. 76

[1141] Selznick/Steinberg, 1969, p. 141

[1142] Ideea de „a respinge" poate avea sensul de „surditate", de „insensibilitate", adică de lipsă, interpretată ca indiciu al purei ignoranțe, al lipsei de „cultură" , al „complicațiilor" de ordin teoretic sau al intoleranței proprii anumitor cercuri sociale, cum presupunea Lipset în urma studierii „autoritarismului clasei muncitoare" (Lipset, 1962, pp. 110–146).

[1143] V. Lipset/Raab, 1971.

[1144] Sgro/Guimond, 2004

[1145] Despre abordarea lui Rokeach ce presupune critica și reinterpretarea primelor cercetări asupra „personalității autoritare" (Adorno *et al*., 1950), v. *supra*, cap. IV.

[1146] Popper, 1979, vol. 2, p. 68; Poliakov, 1980, p. 27

[1147] Hoggart, 1970, p. 117. V. și opinia tardiv exprimată de Claude Lévi-Strauss despre atitudinea etnocentrică: Lévi-Strauss, 1983, pp. 15–16. El extinde afirmațiile lui Hoggart despre prejudecățile

sociocentrice de grup sau de clasă socială la „culturi", nu fără a se justifica interpretându-le ca mecanisme de apărare a identităților culturale ce se opun unele celorlalte. V. Taguieff, 1988, pp. 246–248, 562 (nota 84).

[1148] V. Mayer (N.), 2002, pp. 77, 399 (nota 9).

[1149] Rokeach, 1960, p. 400

[1150] *Idem*, p. 70

[1151] V. lucrarea, cu rol fondator în materie, a lui Léon Festinger, 1957. Festinger lansează ipoteza că două sisteme cognitive sunt disonante sau divergente unul față de celălalt atunci când unul nu „decurge" din celălalt. Teoria clasică a disonanței cognitive pleacă de la premisa existenței unei motivații fundamentale de a reduce dezacordurile cunoașterii.

[1152] V. Kolakowski, 1985, pp. 75–103 („Intelectualii împotriva intelectului")

[1153] Besret, 1993, p. 203

[1154] Asimov, 2000

[1155] V. Broyles, 1964, pp. 164 *sq*. Despre John Birch Society, întemeiată de Robert H.W. Welch, Jr., la 9 decembrie 1958, și puternic influențată de reprezentarea complotului așa cum este desprinsă din *Protocoale* sau din cărțile semnate Nesta Webster v. (în afara eseului lui P. Allen Broyles): Lipset și Raab, 1971, pp. 248–287; Mintz, 1985, pp. 141–162.

[1156] V. Angenot, 1982, pp. 126 *sq*.; Taguieff, 2004b, pp. 31–33. Recursul la mixturi (de tip „iudeo-bolșevic" sau „americano-sionist") este o consecință a funcționării „legii de simplificare și a dușmanului unic", prima dintre legile propagandei (Domenach, 1950, pp. 49–53): nu ataca niciodată mai mult de un dușman. Dacă dușmanii sunt mai mulți, ei trebuie, prin urmare, reduși la unul singur.

[1157] Tchakhotine, 1952, p. 549. Pentru un dialog critic despre o concepție apropiată referitoare la zvonuri (acestea putând fi erijate în agent de contaminare care, asemenea virușilor, ar infecta inevitabil mințile oamenilor, cu excepția unei restrânse minorități de „lucizi" și „rezistenți"), v. Froissard, 2002, pp. 206 *sq*.

[1158] William Guy Carr pornește de la axioma că „Lucifer nu caută decât un lucru, și anume să pună stăpânire pe suflete" (Carr, 2005b, p. 229). De aceea, „lupta care continuă să aibă loc în lumea aceasta are ca miză eterna posesie de suflete" *(idem*, p. 228).

[1159] Aceste închipuite elite sunt nevăzute și perverse totodată: imaginate sub forma „maeștrilor secreți" ele nu sunt totuna cu liderii politici, nici cu cei ai economiei „la vedere" a planetei. În *Livre jaune n°7* (2004), pe coperta a patra, dăm peste următorul argument publicitar: „(...) Elita secretă distruge Pământul, lumea și viitorul copiilor noștri...! Așa ceva este cu putință pentru că ție, ființă omenească, nu-ți pasă deloc... Să nu te miri când te vei vedea, în curând, mânat și spre abator... În ce constă viclenia de care maeștrii secreți se vor folosi împotriva ta... Vei afla citind această carte!!!"

[1160] Lasch, 1981, p. 11 (2000, p. 24). V. și Parish/Parker, 2001.

[1161] Lasch, 1981, p. 12 (2000, p. 25)

[1162] Lasch, 2000, p. 302

[1163] *Idem*, 2000, p. 303

[1164] *Idem*, p. 304

[1165] Unele cărți ale lui David Icke inspirate din tematica New Age sensibilizează un public mai larg decât acela alcătuit din amatorii-specializați în esotero-complotism.

[1166] Citat de Jacques-Pierre Amette, 2005, p. 91

[1167] V. Ravenscroft, 1977 (1973); Ribadeau Dumas, 1975.

[1168] Berlin, 1868

[1169] Taguieff, 2004b, pp. 290–296, și 2004c, pp. 705–709. V. și *supra*, cap. III

[1170] Fabricată, în cazul autorului american, din diferite elemente disparate preluate atât din lucrările unor istorici autentici, cât și din cele ale unor eseiști lipsiți de scrupule, pseudoinvestigatori (Baigent *et al.),* inventatori de meserie, autori de pamflete de propagandă și chiar escroci (Pierre Plantard și complicii săi).

[1171] V. compilația de texte antisemite (și antimasonice) publicată în 1937 de Oficiul de propagandă națională (condus de Henry Coston) sub titlul: *La Clé du Mystère.* Editorul volumului, F. de Boisjolin (membru al Partidului francez Național Comunist), îi atribuie constituirea Ligii feminine anticomuniste din Montreal. Pamfletul va fi tradus în mai multe limbi (printre care engleza și africaans) și difuzat de Service mondial (Welt-Dienst), organizație internațională de propagandă antievreiască întemeiată de naziști (pentru care Coston era unul dintre corespondenți, în Franța). V. Yaeger Kaplan, 1987, p. 66 (care se referă la Norman Cohn, 1967, și la Paul J. Kingston, 1983); Schor, 1992, p. 42.

[1172] Vax, 1965

[1173] Maupassant, 1957, p. 1 124

[1174] Servier, 1964; Laurant, art. „Secret", *in* Servier, 1998, p. 1 176

[1175] Laurant, art. „Secret", *in* Servier, 1998, p. 1 176

[1176] V. Carr, 1999 și 2005.

[1177] Jannet, 1877; Taxil, 1886b și 1887b; Meurin, 1993

[1178] V Taguieff, 2002b, p. 140; Mayer (N.), 2002, p. 75. În acest discurs, Le Pen denunța „elementele unui adevărat complot: mondialismul", dar și „slugile complotului" și pe complicii „Noii Ordini mondiale" (v. cotidianul *Présent*, nr. 3 578, 3 mai 1996, p. 8). Pentru alte exemple, v. Taguieff 1990b, pp. 91–92, 119–135. Denunțătorul populist al „complotului mondialist" se situează astfel printre cei „puri" opuși „impurilor", care sunt conspiratorii și „slugile" lor. Acest procedeu dualist este specific fenomenului pe care psihosociologul Serge Moscovici îl denumește „mentalitate conspirațională" (Moscovici, 1987, p. 154).

[1179] V. Champion, 1993, pp. 750 *sq.*

[1180] V. Saliba, 1995. Pentru o abordare critică, v. Renard, 1988; Lagrange, 1996; Rothstein, 1997; Stoczkowski, 1999.

[1181] Berger, 1971, p. 56

[1182] V. Vernette, 1995, pp. 23–24, și 2002, pp. 84, 86–87.

[1153] Reamintim sinteza operată de cartea lui Stan Deyo, *The Cosmic Conspiracy* (Deyo, 1986, 2004).

[1184] Imaginat în ficțiuni cinematografice precum seria *Star Wars (Războiul Stelelor)* de George Lucas, dublă trilogie apărută pe ecrane într-o oarecare dezordine (începând cu 1977: *Star Wars Episode IV: A New Hope).*

[1185] Weber, 1991, p. 146

[1186] Vernette, 2002, p. 125

[1187] Aron, 1955, p. 288

[1188] Evangelisti, 2000, p. 132. Romancierul Stephen King insistă, în schimb, asupra creării sau explorării de lumi posibile: „Fantasticul și științifico-fantasticul (...) încearcă să creeze universuri inexistente, care nu pot exista sau nu există, care nu pot exista sau care nu există încă" (King, 1995, p. 24).

[1189] Weber, 1992, p. 108
[1190] V. *supra*, cap. III; şi West/Sanders, 2003.
[1191] V. Maître, 2005; Blumenberg, 2005, pp. 15 *sq.*
[1192] Pascal, *Pensées*, Paris, Lemerre, 1877, p. 50

ANEXE

I. Dovada complotului grupării Illuminati: bancnota de 1 dolar SUA (ochiul în vârful piramidei) câteva texte

I.1. „Conspirația internațională" și „luciferiană" după William Guy Carr (1895–1959): *Pawns in the Game,* 1958 (extrase)[1193]

Născut la 2 iunie 1895 și decedat la 2 octombrie 1959, comodorul W.G. Carr, fost ofițer în marina regală canadiană, a activat multă vreme în serviciile de informații și, din 1931, s-a dedicat unor turnee de conferințe având ca temă principală „Conspirația internațională" cu cei doi poli ai săi: „comunismul internațional" și „capitalismul internațional" (reprezentat de „bancherii internaționali"). A reintrat în serviciul activ în timpul celui de-al Doilea Război Mondial în contrainformațiile marinei canadiene și apoi în calitate oficială de lector (1944–1945). După ce a publicat câteva lucrări pe tematică militară, Carr a dobândit o oarecare celebritate în mediile conspiraționiste, publicând târziu principala sa lucrare *Pawns in the Game.* Scrisă în 1955 și publicată în 1958, lucrarea desemnează prin termenul „Illuminati" pe „șefii secreți ai subversiunii mondiale" care vizează instaurarea unui „guvern mondial de esență totalitară". Tot în 1958, Carr a publicat și o broșură axată pe denunțarea „cultului luciferian" – baza doctrinară a acțiunii de „subversiune mondială": *La Conspiration mondiale dont le but est de détruire tous les gouvernements et [les] réligions en place*[1194]. Cu un an mai devreme, Carr publicase *Red Fog Over America,* destinată îndeosebi denunțării „amenințării comuniste" în Statele Unite. S-a întâmplat să moară pe când lucra la o nouă carte intitulată *Satan, Prince of this World.* Rămas neterminat, acest eseu ce constituie o expunere sistematică a doctrinei lui Carr despre

caracterul satanic al „Conspirației mondiale" va fi publicat de unul dintre fiii săi în 1966[1195].

Iată câteva extrase semnificative din întinsa prefață a lucrării *Pawns in the Game:*

> Din 1911, am tot lucrat încercând să descopăr de ce omenirea nu poate trăi în pace și nu se poate bucura de binefacerile pe care Dumnezeu i le-a dăruit cu asupra de măsură; nu am pătruns acest secret decât în preajma anului 1950: războaiele și revoluțiile care ne dau viața peste cap și haosul care rămâne în urma lor nu sunt nimic altceva decât efectele unei Conspirații Luciferiene[1196] mereu la lucru.
>
> Totul a plecat la începuturi din acel coț al universului pe care îl numim Cerul, unde Lucifer s-a opus Dreptului lui Dumnezeu de a exercita autoritatea supremă. Sfânta Scriptură arată cum întreaga Conspirație Luciferiană a fost transferată din acea lume în Grădina Paradisului.
>
> Până să-mi dau seama că lupta omului nu este doar împotriva trupului și a sângelui, dar și împotriva stăpânitorilor întunericului după care se conduc persoanele plasate în posturi „înalte" pe Pământ *(Efes.* VI,12), nu puteam înțelege logica evenimentelor petrecute în întreaga lume. Nu mi-e rușine să recunosc că Biblia a fost aceea care mi-a dat „cheia" dezlegării cursului evenimentelor. (...) Vechiul Testament nu este decât istoria modului în care Satana a devenit Prințul acestei Lumi[1197] și i-a ademenit pe primii noștri părinți pentru a-i despărți de Dumnezeu. Biblia arată cum a fost întemeiată pe Pământ Sinagoga lui Satana, cum lucrează ea de atunci pentru a împiedica Planul lui Dumnezeu, acela de a conduce universul, și cum acest Plan divin trebuie înfăptuit pe Pământ.

Hristos a venit în lumea noastră într-o fază a conspirației în care, după cuvântul său, Satana îi controla pe toți cei care ocupau, între oameni, pozițiile cele mai înalte. Hristos a demascat Sinagoga lui Satana [...]. El i-a denunțat pe membrii acesteia ca Fii ai diavolului, acel diavol pe care El îl incriminează sub numele de Tatăl Minciunii [...] și Prinț al Amăgirii [...]. Hristos a afirmat fără nici un echivoc: cei care formau Sinagoga lui Satana se numeau evrei, dar nu erau întocmai, ci doar mințeau. (...) El îi avea de fapt în vedere, ca fiind Illuminati (= Iluminați) timpului său, pe Zarafi[1198], pe Birocrați și pe Farisei [...]. Conspirația Luciferiană s-a dezvoltat până aproape de ultima ei fază tocmai fiindcă nu am putut pune în lucrare sfatul bun dat de Fiul lui Dumnezeu, Isus Hristos.

În 1784, Providența a făcut ca guvernul bavarez să intre în posesia unor dovezi ce probau existența reală a Conspirației Luciferiene[1199].

Adam Weishaupt, fost elev la iezuiți, profesor de drept canonic, a abandonat creștinismul pentru a îmbrățișa ideologia luciferiană pe vremea când era

profesor la Universitatea din Ingoldstadt. În 1770, „cei care ofereau bani cu împrumut" (care creaseră de curând Casa Rothschild) l-au angajat pe profesor să revizuiască și să modernizeze vechile *Protocoale* prin care Sinagoga lui Satana să-și asigure dominarea definitivă asupra lumii[1200]. Intenția lor era să impună ideologia luciferiană prin exercitarea unui despotism satanic asupra a ceea ce ar mai fi rămas din omenire după ultimul cataclism social. Weishaupt și-a încheiat lucrarea la 1 mai 1776.

Planul prevedea distrugerea tuturor guvernelor și a religiilor existente[1201].

Obiectivul trebuia să fie atins prin divizarea maselor, pe care le denumeau *Goyim* (= Turmă omenească), în facțiuni opuse și în număr tot mai mare în plan politic, social, economic, rasial etc. Părțile astfel învrăjbite aveau apoi să fie înarmate și, printr-un incident provocat, obligate să se ia la luptă și să se slăbească reciproc, distrugând în același timp și guvernele naționale, și instituțiile religioase.

În 1776, Weishaupt a creat organizația Illuminati (= Iluminați) pentru a pune în aplicare complotul. Cuvântul „Illuminati" derivă din „Lucifer" și înseamnă „Purtători ai Luminii". [...] În 1785, guvernul Bavariei i-a scos pe Illuminati în afara legii și a închis lojile Marelui Orient. În 1786, guvernul a publicat și dovezile Conspirației sub titlul *The Original Writings of the Order and Sect of Iluminati*. Exemplare din acest text au fost expediate conducătorilor statelor și ai Bisericii.

Puterea Illuminati era însă atât de mare, încât avertismentul a fost nesocotit, ca și acelea făcute lumii de Isus Hristos.

Illuminati au trecut apoi la planul lor ascuns. Weishaupt le-a dat instrucțiuni membrilor grupării să infiltreze lojile masoneriei albastre și să formeze o societate secretă în interiorul societăților secrete[1202]. Erau inițiați printre Illuminati doar masonii care, prezentând și garanțiile necesare, făceau dovada internaționalismului lor și cei care, prin conduita lor, demonstrau că sunt departe de Dumnezeu. Astfel, conspiratorii se foloseau de paravanul filantropiei pentru a-și ascunde activitățile revoluționare și subversive[1203]. [...]

Stema Ordinului Illuminati apare înscrisă în stânga bancnotei de 1 dolar SUA. Ea a fost adoptată de Weishaupt însuși la fondarea ordinului, la 1 mai 1776. Acesta este evenimentul de care amintește înscrisul MDCCLXXVI de la baza piramidei, și nu data Declarației de Independență cum ar putea presupune persoanele neinformate.

Semnificația simbolului este următoarea: piramida reprezintă conspirația pentru distrugerea Bisericii Catolice și instituirea „guvernului mondial" sau dictatura Națiunilor Unite[1204]: acesta este „secretul" ordinului.

Ochiul în cununa de raze ce se răspândesc în toate direcțiile este „Ochiul Atoatevăzător" care simbolizează agenția de spionaj teroristă, un fel de Gestapo pe care Weishaupt l-a fondat sub numele de Frații Insinuanți pentru a păstra secretul ordinului, pentru a teroriza indivizii și pentru a-i face să accepte

rânduiala sa. Acest GPU (predecesorul KGB – n.tr.) și-a exercitat prima Domnie a Terorii în timpul Revoluției Franceze. Ea a fost produsă ca un instrument de dominație. Suntem de-a dreptul uluiți să constatăm că electoratul american mai tolerează încă utilizarea acestei steme pe Marele Sigiliu al SUA.

ANNUIT COEPTIS înseamnă „Acțiunea Noastră (conspirația) a fost împărtășită, aprobată, încununată de succes".

Dedesubt, NOVUS ORDO SECLORUM explică natura acțiunii: „O Nouă Ordine Socială" sau un „Nou Contract Social" (New Deal).

Trebuie știut că această stemă nu a fost utilizată de francmasonerie decât după fuziunea sa cu Ordinul Illuminati la Congresul de la Wilhelmsbad, în 1782[1205].

Benjamin Franklin, John Adams (rudă a lui Roosevelt) și Thomas Jefferson, Illuminati înfocat, au propus ca această stemă să figureze pe versoul Sigiliului SUA care, pe față, avea simbolul acvilei. În timpul adoptării Constituției, Congresul a decretat oficial pe 15 septembrie 1789 că era păstrat Sigiliul anterior. În continuare, Departamentul de Stat a declarat, în ultimele sale intervenții pe această temă (2860), că „versoul Sigiliului nu a fost niciodată utilizat separat pe înscrisurile oficiale", fiind folosită partea pe care figura acvila. El a fost imprimat pentru prima oară în stânga bancnotei de 1 dolar, pe verso, la începutul perioadei așa-numitei New Deal, în 1933, din ordinul președintelui F.D. Roosevelt.

Care este adevărata semnificație a acestui simbol demn de Gestapo, camuflat cu atâta grijă până la apariția sa în 1933, atât de bine încât nici chiar americanii nu-i cunosc existența decât în calitate de simbol masonic, foarte puțini fiind în stare să citească acest simbol cu adevărat?

El nu poate semnifica decât un singur lucru: odată cu începutul New Deal, Conspiratorii Socialo-Comunisto-Iluminați, urmașii profesorului Weishaupt, au considerat că poporul era de acord cu acțiunea lor ce urma să fie încununată de succes.

În fapt, Sigiliul proclamă în fața tuturor mondialiștilor că întreaga putere de conducere în SUA a trecut sub controlul agenților Illuminati și că, astfel, acest stat va adopta de bunăvoie sau silit politicile dorite de aceia care încearcă să-și aplice planurile secrete de subminare și distrugere a guvernelor autointitulatei Lumi Libere, precum și toate religiile. Obiectivul este ca Sinagoga lui Satana să poată uzurpa prerogativele primului guvern mondial instaurat și să impună apoi o dictatură totalitară luciferiană asupra a tot ce va mai fi rămas din specia umană.

I.2. Un articol antisatanist redactat de un adept al „creditului social" din Canada[1206] (extras)[1207]

„Creditismul" înseamnă pentru canadieni doctrina monetară și mișcarea sociopolitică legată de numele lui Louis Even (1885–1974), naționalist și catolic

tradiționalist canadian, partizan al teoriei anticapitaliste a dreptății sociale, înfăptuită prin reformă monetară și credit social[1208]. Născut în Franța (într-un sat din Bretagne, aproape de Rennes), Louis Even a fost trimis în misiune în Canada în februarie 1903 în calitate de Frate al Educației Creștine. După ce a fost învățător în această calitate, a fost brusc atins de surzenie și, din 1920, nu și-a mai putut exercita harul preoțesc. A început să lucreze într-o imprimerie. Către mijlocul anilor 1930, ca urmare a lecturii de articole și broșuri referitoare la „creditul social", Even a devenit unul dintre principalii săi propagatori în America de Nord. Doctrina „creditistă" a fost elaborată la sfârșitul anilor 1910 de către inginerul scoțian Clifford Hugh Douglas (1879–1952). Maiorul Douglas e mai cunoscut prin cel mai celebru discipol al său, poetul Ezra Pound (1885–1972), care l-a întâlnit în 1918. Pound va publica în anii 1930 o serie de broșuri de popularizare a doctrinei „creditiste", precum cea din 1935: *Creditul social: un șoc*. Poetul, admirator al lui Mussolini și prieten cu șeful mișcării fasciste britanice Sir Oswald Mosley, pleda înflăcărat pentru a-și convinge contemporanii că fascismul și creditul social urmăreau același scop, „nobil" în ochii săi: „Camăta este cancerul lumii pe care numai scalpelul fascismului îl poate extrage din organismul viu al națiilor". Doctrina maiorului Douglas și-a găsit însă un propagandist neobosit în persoana predicatorului William Aberhart, convertit la „creditism" în 1932: câțiva ani de intensă propagandă, și „creditul social" a devenit doctrina oficială a conducerii provinciei canadiene Alberta, în 1935. În septembrie 1939, în Québec a apărut primul număr al revistei *Vers Demain,* instrumentul de propagandă în jurul căruia s-au creat broșuri și opuscule pe tema „creditului social". Una dintre broșurile lui Louis Even, *L'Île du salut,* mai cunoscută sub numele *L'Île des naufragés*, a fost tradusă în 8 limbi și difuzată în milioane de exemplare. Este vorba de un bancher numit Martin Golden, care, debarcat pe o insulă unde pașnice creaturi omenești încercau să se organizeze pentru a trăi în armonie, aduce printre aceștia corupția și războiul tuturor împotriva tuturor. Aflăm, de pildă, că numitul Golden, un zaraf modern, este un maestru al manipulării: „Ca și Rothschild, Martin știa că acela care controlează sistemul financiar al unei națiuni controlează respectiva națiune. Poporul trebuie menținut în bezna neștiinței, iar atenția lui, abătută spre cu totul alte lucruri". Dar după ce își dau seama de intențiile sale, oamenii cinstiți îl alungă pe intrus. „Creditul Social" înlocuiește sistemul bancar. Venit de nicăieri, bancherul dispare nu se știe unde. Aceasta este morala întregii istorii. Broșura lui Louis Even *Qu'est-ce que le vrai Crédit Social?* (cu subtitlul *„Au dessus des partis politiques")* începe cu următorul enunț: „Creditul Social nu creează nici bunuri, nici necesități, ci elimină orice obstacol artificial între cele

două, între producție și consum, între grâul din silozuri și pâinea de pe masă. Astăzi, cel puțin în țările evoluate, obstacolul este de natură pur financiară. Banii sunt acest obstacol". Denunțarea puterii financiare este în centrul doctrinei creditiste ai cărei reprezentanți se dedau la violente atacuri împotriva „bancherilor internaționali" în felul autorilor conspiraționiști ca W.G. Carr sau Serge Monast. În cadrul acestei viziuni antiplutocratice, cu puternice conotații antimasonice și antievreiești, trebuie înțeles și textul de mai jos:

Stema grupării Illuminati

Oricât de surprinzător ar putea părea, stema Ordinului Illuminati apare pe reversul bancnotei de 1 dolar american, și aceasta numai din 1933, la ordinul expres al președintelui Roosevelt, chiar la începutul perioadei sale de reforme politice și economice numită New Deal.

La baza piramidei cu 13 etaje, se poate citi anul 1776 (MDCCLXXVI). Mai toți credem că această cifră reprezintă anul Declarației de Independență a SUA, dar, în realitate, este anul întemeierii, de către Adam Weishaupt, la 1 mai 1776, a Ordinului Illuminati. Piramida reprezintă conspirația pentru distrugerea Bisericii și instaurarea unei dictaturi mondiale. Ochiul din vârful piramidei simbolizează rețeaua de spioni pusă la punct de Weishaupt pentru a păstra secretul ordinului, pentru a teroriza populația și a o forța să-i accepte dictatura. Cuvintele latine ANNUIT COEPTIS înseamnă „conspirația noastră a fost încununată de succes".

În partea de jos, cuvintele NOVUS ORDO SECLORUM arată că este vorba de instaurarea unei „noi ordini mondiale".

Această stemă a fost adoptată ca verso al Marelui Sigiliu al SUA de către Congresul american, la 15 septembrie 1789 (fața înfățișează simbolul mai cunoscut al acvilei, prezent și el pe versoul bancnotei de 1 dolar).

Faptul că acest simbol și-a făcut apariția pe bancnota americană în 1933 arată că șefii conspirației Ordinului Illuminati au considerat că eforturile lor erau efectiv încununate de succes, preluarea controlului asupra guvernului american fiind completă[1209].

Conspirația luciferiană

Atunci când Illuminati sunt calificați [...] drept „conspirație luciferiană", nu este o simplă figură de stil, ci, literalmente, exact așa este. Liderii Illuminati sunt cu adevărat adoratori ai lui Satana, iar obiectivul lor final este ca întreaga lume să i se închine. Prin mijlocirea slujitorilor săi, Lucifer este acela care își continuă neîmpăcat revolta împotriva lui Dumnezeu, voind să ducă de râpă planul lui Dumnezeu pe pământ și să răpească de la Dumnezeu cât mai multe suflete.

Asemenea lui Satana, bancherii se cred singurii în stare să conducă omenirea. Au inventat banii și creditul în bani tocmai pentru a le impune indivizilor voința lor și a controla lumea. Ei vor să aducă toate națiile pământului într-o astfel de situație de criză, încât țările să creadă că nu au altă soluție decât recursul la

„miracolul finanțiștilor" menit să-i salveze de la dezastru: o totală centralizare a conducerii, o singură monedă mondială, un sistem în care toate națiunile vor fi abolite. Membrii Ordinului Illuminati sunt oameni de toate națiile și credințele, având în comun doar setea de bani și de putere.

Cum să recunoaștem prezența forțelor spirituale

În concluzia cărții sale *Pawns in the Game*, care denunță complotul Illuminati pentru dominarea întregii lumi, W.G. Carr arată ce trebuie făcut pentru a opri acest plan. Trebuie, în primul rând, să recunoaștem acele forțe nemateriale prezente pretutindeni, să ne dăm seama că nu avem de-a face numai cu forțe pământești, ci și cu forțe spirituale; să ne dăm seama că este o luptă a lui Dumnezeu împotriva Satanei.

În al doilea rând, trebuie luate măsuri concrete pentru a contracara planul financiarilor, ceea ce, după spusele lui Carr, nu se poate face decât printr-o reformă monetară: „Alegătorii trebuie să militeze pentru ca emisiunea monedei să fie încredințată numai guvernului căreia îi aparține de drept".

NOTE

[1193] Sursa: *Pawns in the Game*, 1958 (reed. 2005), pp. IX–X, XI–XII, XIII; tr. fr. P.C.: *Des Pions sur l' Échiquier*, Châteauneuf, Éditions Delacroix, 1999, pp. 11–13, 16–17, 30–31. Ne-am îngăduit să corectăm câteva erori de traducere în franceză a textului (fără a le menționa) și să înlăturăm, acolo unde nu se justificau, majusculele de care lucrarea lui Carr este plină până la saturație. Cu toate acestea, nu am procedat la eliminarea lor sistematică, având în vedere că abuzul de majuscule face parte din stilul tradiționalist și conspirationist care multiplică entitățile (pozitive și negative) și le esențializează.

[1194] Publicată în traducere franceză, Éd. Delacroix, 1998

[1195] Publicată în traducere franceză, Éd. Saint-Rémi, 2005, sub titlul *Satan, prince de ce monde.*

[1196] „*Luciferian Conspiracy*" (2005a, p. IX).

[1197] În momentul morții (survenită la 2 octombrie 1959), Carr lucra la o carte intitulată *Satan, prince de ce monde*, al cărei manuscris neterminat a fost corectat, completat și pregătit pentru publicare de fiul său cel mare (Carr, 2005b).

[1198] Noțiunea avea pentru Carr înțelesul de *money changers* sau *bankers* (2005a, p. X)

[1199] Înfocat propagator al legendei Iluminaților, Monseniorul Fava nu vorbește decât despre o „întâmplare" pe care o datează 1785: „Întîmplarea a făcut să fie descoperită această sectă a cărei existență nu era nici măcar bănuită. Un preot protestant, numit Lanze, a fost lovit de fulger în iulie 1785. Asupra lui s-au găsit instrucțiuni care (...) dovedeau că avea misiunea, ca Iluminat, să călătorească în Silezia pentru a vizita lojile. (...) Pe urma descoperită, guvernul a făcut o anchetă severă" (Fava, 1883, pp. 45–46). Mai târziu, în timpul mistificării antimasonice a lui Léo Taxil (1885–1897), Monseniorul Fava a fost unul dintre cei mai fideli susținători ai escrocului.

[1200] Carr reia aici teza despre vechimea *Protocoalelor Înțelepților Sionului*, considerat text iudeo-masonic „revizuit" în mai multe rânduri înainte de a fi fost publicat în Rusia în 1903 și 1905, în forma sa cea mai cunoscută. Găsim diferite variante ale acestei teze, cele mai recente, la Baigent, Leigh și Lincoln, în *Sângele sfânt și Sfântul Graal* (2005, pp. 180–181) și la Jan Udo Holey (*Livre jaune n°5*, pp. 73–88; *Livre jaune n°6*, pp. 151–161 și *Livre jaune n°7*, pp. 27–29).

[1201] V. broșura lui Carr *La Conspiration mondiale dont le but est de détruire tous les gouvernements et religions en place* (tr. fr. anonimă, Châteauneuf, Éd. Delacroix, 1998), eseu care datează tot din 1958, dar a cărui redactare s-a făcut după apariția celorlalte două lucrări din același an: *Pawns in the Game* și *Red Fog Over America* (pe care le citează și le rezumă parțial în scurta sa lucrare).

[1202] „Precizări" amintind de „legenda Iluminată" a cărei formare a fost studiată de René Le Forestier (Le Forestier, 2001, p. 613 *sq.*).

[1203] Acest pasaj este preluat de la începutul introducerii cărții lui Carr *La conspiration mondiale* (pp. 11–29), datând din 13 octombrie 1958. Textul care urmează (situat, în traducerea franceză, între introducere și capitolul I, intitulat „*Le Mouvement Révolutionnaire Mondial – M.R.M. – "*) și pe care îl reproducem aici integral (pp. 30–31), se prezintă ca un comentariu explicativ al simbolurilor (piramida și ochiul din vârf, în cunună de raze) care apar pe versoul bancnotei americane de 1 dolar despre care

se crede că reproduce stema Ordinului Illuminati (2005a, p. XIII), înlocuit în traducerea franceză cu o fotografie a respectivei bancnote (p. 30), după un ritual urmat de toți autorii conspiraționiști anglo-saxoni.

[1204] Să remarcăm diferența în raport cu discursul antimondialist specific stângii și extremei stângi în care este denunțată mai degrabă dictatura mondială a SUA decât ONU, cu toate că nici această organizație nu scapă de învinuirea că ar fi o „marionetă" în mâinile americanilor.

[1205] Despre Conventul (Congresul masonic) de la Wilhelmsbad (15 iulie–1 septembrie 1782) la care au participat, sub președinția ducelui Ferdinand de Brunswick (Braunschweig), 35 de delegați (printre care și francezul J.B. Willermoz), v. Le Forestier, 2001, pp. 354–371; Baylot, 2004. Ducele Ferdinand a fost numit de Congres Mare Maestru General al masoneriei. Doi ani mai târziu, în 1784, el devine membru al Illuminati, sub numele de Josephus. Moare la 3 iulie 1792, iar Stricta Observanță decade. Supraestimarea influenței grupării Illuminati manifestate pe parcursul Conventului de la Wilhelmsbad ține de „legenda iluminată". Pentru o ilustrare a reinterpretării conspiraționiste a Conventului, v., de pildă, Deschamps, 1882, vol. II, pp. 105–114 (care datează Conventul cu 1781); Fava, 1883, pp. 175–176 (și el plasează evenimentul în 1781). Claudio Jannet (1877, p. 68) care îl devansează cu doi ani: „În 1780 *[sic]* [...], *Iluminații* au reunit toate societățile secrete din Germania într-un congres sau convent ținut la Wilhelmsbad [...]. Rezultatul a fost informarea tuturor liderilor acestor societăți privind proiectele lor și înrolarea lor sub conducerea *Iluminaților*". Astfel se hrănește mitul conducerii în secret a francmasoneriei „universale" de către Illuminati.

[1206] Se pare că autorul articolului apărut nesemnat este ziaristul Alain Pilote, colaborator al revistei canadiene *Vers Demain*.

[1207] Sursa: http://www.amessi.org/articlr.php3?id_article=467

[1208] V. Gabriel Gagnon, *„Populisme et progrès. Les créditistes québécois"* în *Recherches Sociographiques* (Québec, Les Presses de l'Universite Laval), 17 (1), ianuarie-aprilie 1976, pp. 23–35; J.A. Irving, *The Social Credit Movement in Alberta*, Toronto, University of Toronto Press, 1959.

[1209] Pentru comentarii suplimentare, v. David Icke, *The Biggest Secret; Le Plus Grand Secret. Le livre qui transformera le monde*, vol. I, pp. 353–354; vol. II, pp. 146–148; Stan Deyo, *La Conspiration cosmique*, ed. adăugită din 2004, pp. 121–135.

II. „Protocolul de la Toronto (6.6.6.)“ sau „Panem et Circenses“ (iunie 1967), și „Aurora Roșie“ (iunie 1985): două planuri pentru a instaura „Noua Ordine Mondială Ocultă“, „Documente“ prezentate și comentate de Serge Monast (1945-1996)[1210]

Serge Monast[1211], catolic tradiționalist canadian din Québec și discipol al lui W.G. Carr, a făcut carieră în jurnalistică, având ca specialitate denunțarea comunismului, a francmasoneriei, a „bancherilor internaționali“ și a „sionismului“, a „forțelor oculte“ în general, considerate a lucra pentru instaurarea „guvernului mondial al lui Antihrist“. „Documentele“ publicate de Monast sunt bineînțeles falsuri fabricate după modelul *Protocoalelor Înțelepților Sionului*, cu respectarea principiului expunerii narative: unul dintre conducătorii pretinsei societăți secrete acuzate de organizarea marelui complot, se adresează celor de-un fel cu el (care sunt complicii săi) pentru a le prezenta liniile directoare ale strategiei de cucerire a puterii la nivel mondial („Protocolul de la Toronto“) sau pentru a face, în fața lor, un bilanț al activității deja începute de dezorganizare a statelor și de control al centrelor de putere, și a defini, în detaliu, un nou program de acțiune („Aurora Roșie“). Aceste „documente“ sunt, prin urmare, menite să dezvăluie planurile sau programele „machiavelice“ de acțiune ale unui grup de conspiratori internaționali (așa-numiții „6.6.6.“). Să amintim că în numerologia simplistă a teoreticienilor conspirați onișt i de dată recentă, „666“ rămâne un marcaj al diavolului, „numărul Fiarei“[1212].

PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) (QUÉBEC ANUL ZERO)...[1213]

MIT SAU REALITATE? Cine poate să spună?[1214]

Oricum ar fi, potrivit unor informații obținute din Franța, dar mai ales așa cum rezultă din analiza retrospectivă a evenimentelor din ultimii douăzeci și cinci de ani, scenariul descris în acest „Document" ne permite să înțelegem mai bine ceea ce, până astăzi, celor mai mulți li se părea de neînțeles.

Publicăm integral acest „Document", însoțit de o analiză a noilor condiții economice actuale, care, prin ele însele, par a-i confirma o dată în plus autenticitatea.

Sfârșitul lui iunie 1967: la Montreal se desfășoară Expo '67; la Ottawa, ultimele pregătiri pentru sărbătorirea Centenarului Canadei; în SUA, contestarea Războiului din Vietnam și mișcarea Flower Power. Suntem aproape de evenimentele din mai 1968, de izbucnirile naționaliste din Québec și de festivalul Woodstock din SUA... Dar sfârșitul lui iunie 1967 la Toronto înseamnă și stabilirea de către cele mai înalte foruri ale masoneriei anglo-saxone a ultimelor detalii pentru Planul „Căderii Națiunilor".

Această reuniune secretă, „Confidențială" în cel mai înalt grad, este organizată de către așa-numiții „6.6.6." – căci astfel se numesc ei înșiși –, adică cei care conduc primele 6 bănci din lume, primele 6 multinaționale energetice de pe planetă – inclusiv petroliere – și primii 6 producători agroalimentari, adică aceia care controlează principalele circuite alimentare existente în lume.

În cadrul reuniunii s-a definit o „Strategie comună" în vederea acaparării „Comerțului Mondial", a Armei energetice – portalul de acces în economia secolului al XXI-lea –, precum și controlul agriculturii și al alimentației, inclusiv a companiilor farmaceutice, incluzând, la rândul lor, piața mondială a „Vitaminelor" și a „Vaccinurilor".

Planul lor se reduce la trei direcții mai importante: reușita controlului asupra factorilor de natură economică, politică și socială în deceniile 1970 și 1980 va duce iremediabil la preluarea puterii mondiale prin instaurarea „Noii Ordini mondiale", aceeași pentru care făcea mare caz în anii 1990 președintele George Bush.

Titlul „Documentului" emis de Grupul 6.6.6. ar fi *PANEM ET CIRCENSES (Pâine și jocuri de circ),* iar scopul Proiectului Mondialist, „un geonocid asupra a tot ceea ce reprezintă viață, în profitul Ocultului Rentabil".

Mijloacele aflate la dispoziția Proiectului: între altele, utilizarea ajutoarelor umanitare și alimentare distribuite pe plan internațional pentru a finanța Multinaționalele aparținând Grupului 6.6.6.

DOCUMENTUL

Orice perioadă din istorie care a dus la decăderea civilizațiilor a purtat amprenta „tendinței de rătăcire a oamenilor". Astăzi trebuie să facem astfel încât această „tendință" să se exprime într-o „Societate mondială a Distracției" sub toate formele. Această „Distracție" trebuie să includă: Sex, Droguri, Sport, Călătorii/Exotism și Amuzamente variate, accesibile tuturor straturilor sociale. Omul trebuie să ajungă să creadă că este „modern", iar această modernitate presupune capacitatea și posibilitatea lui de a se bucura pe deplin și imediat de tot ceea ce îl înconjoară.

Pentru a atinge acest obiectiv, este absolut necesară infiltrarea Mass-Mediei (Radio, TV, Presa scrisă), a cercurilor din „modă" și „cultură" (din Noua Muzică, mai cu seamă), prin care vom influența în mod sigur toate straturile din Societățile Occidentale. Lăsând astfel tinerii – adulții de mâine – în totală dependență de „Simțuri", vom avea cale liberă pentru a infiltra în liniște și a transforma în profunzime, Politica, Sistemul Juridic și Educația; ceea ce ne va permite modificarea esențială a cursului, a orientării viitoare a Societăților pe care „Planul" nostru le are în vedere.

Știm că populațiile nu au memorie istorică. Ei *[sic]* repetă neobosit erorile trecutului fără să-și dea seama că exact aceleași erori i-au dus mai înainte pe părinții lor la aceleași neîmpliniri pe care ei le vor trăi și mai dramatic chiar până ca acest secol să ia sfârșit. Să luăm, de pildă, ceea ce li s-a întâmplat bunicilor lor la începutul acestui secol, mulțumită lucrării predecesorilor noștri. După ce au cunoscut o libertate fără limite a moravurilor, abolirea moralei – cu alte cuvinte rătăcirea spiritului –, ei au trăit pe pielea lor „criza economică", apoi „războiul". Astăzi, nepoții și strănepoții lor se îndreaptă spre un deznodământ asemănător, poate chiar mai rău, căci de această dată ne vom putea instaura, în sfârșit, „Noua Ordine mondială", fără ca vreunul dintre ei să prindă de veste, prea ocupați cu toții să-și satisfacă peste măsură simțurile primare.

O „Normă" generală mai mult decât importantă, ale cărei virtuți au fost deja probate în experiența construirii Sistemului Comunist de către regretații Înați Ofițeri, conducători ai lojilor noastre, este promovarea „Excepției". În principiu, știm cu toții că Excepția întărește Regula generală, contrară ei. În vocabularul grupului nostru însă, excepție înseamnă ceva ce trebuie impus tuturor. Trebuie deci să facem în așa fel încât să fabricăm „Excepții" în diferite domenii ale societății, ca și cum ele ar trebui să fie noi „Reguli" generale, aplicabile tuturor, obiectiv prioritar al tuturor viitoarelor contestări venite din partea tineretului. În felul acesta, Excepția va deveni detonatorul prin care toate societățile se vor prăbuși într-o agitație și o confuzie fără precedent.

Fundamentele „Societății Occidentale" provin, în esență, direct din moștenirea iudeo-creștină. Potrivit acesteia, „Familia" este „Nucleul", „Piatra

Unghiulară" a întregului edificiu social actual. Înaintaşii noştri care i-au finanţat pe scriitorii revoluţionari de la cumpăna veacurilor al XIX-lea şi al XX-lea înţeleseseră cât erau de importante fragmentarea şi aruncarea în aer a acestui „Nucleu vital" dacă voiau să edifice, în Rusia, noul „Sistem Comunist". Şi exact asta au făcut, lucrând cu migală la a-i determina pe filosofii şi pe scriitorii non-conformişti ai epocii să dea glas unui „Manifest întru Gloria Statului-Dumnezeu" cu primat absolut în faţa individului şi a Familiei.

Căci, pentru a ajunge fără risc la construirea unui Guvern Mondial – o Nouă Ordine mondială comunitară –, în care toţi indivizii, fără excepţie, să se supună „Statului Mondial" al „Noii Ordini", trebuie să facem să dispară „Familia" – ceea ce va antrena şi dispariţia învăţământului religios transmis din moşi-strămoşi – şi, în al doilea rând, prin nivelarea indivizilor, va face să dispară „Clasele Sociale", în special, „Clasa de Mijloc". Însă trebuie să procedăm astfel încât toate aceste schimbări să apară ca din voinţa populară, cu întreaga aparenţă a „Democraţiei".

Folosindu-ne de cazuri izolate, dar amplificându-le la maximum cu sprijinul mişcărilor studenţeşti puse la cale de noi, de jurnalişti favorabili cauzei noastre şi de politicieni cumpăraţi, vom reuşi să punem în funcţiune noi Organisme având toate trăsăturile „Modernităţii", cum ar fi un „Birou pentru Protecţia Copilului" reglementat de o „Cartă de Drepturi şi Libertăţi".

Pentru reuşita „Planului (nostru) mondial" [Planul Roşu] va trebui să implantăm în toate Societăţile Occidentale ale anilor 1970 astfel de „Birouri pentru Protecţia Copilului" ai căror funcţionari – tineri intelectuali fără experienţă, proaspăt ieşiţi din universităţi, unde au fost îndoctrinaţi cu principiile noastre mondialiste – vor asigura respectarea la literă, fără discernământ, a „Cartei Drepturilor Copilului". Cine va cuteza să se opună fără a fi imediat acuzat de barbarie medievală?

Această „Cartă", în detaliu elaborată în „Lojile" noastre, ne va permite în sfârşit nimicirea oricărei autorităţi părinteşti, făcând familia să se dezbine în indivizi care luptă cu sălbăticie unul împotriva celuilalt în scopul apărării intereselor proprii. Carta îi va încuraja pe copii să denunţe părinţi prea autoritari din cauza ataşamentului lor faţă de tradiţie şi de religie. Părinţii vor fi astfel supuşi unei „Psihoze Colective a Fricii", ceea ce va provoca în toată societatea slăbirea semnificativă a autorităţii parentale. Vom fi reuşit astfel, într-o primă fază, să producem în Occident o societatea asemănătoare celei din Rusia anilor 1950, în care copiii îi denunţau statului pe părinţii lor, şi asta fără ca nimeni să-şi dea seama.

Transferând astfel Statului „Rolul de Părinte", ulterior ne va fi mult mai uşor să acaparăm una câte una toate responsabilităţile care, până la acea dată, aparţinuseră numai şi numai părinţilor. Vom putea, de pildă, să-i facem pe toţi să considere că învăţământul religios tradiţional iudeo-creştin este un abuz împotriva copilului.

Concomitent, însă la un alt nivel, vom face să se înscrie printre cele mai importante Legi ale fiecărei Națiuni că toate Religiile, Cultele și Practicile religioase de orice fel, inclusiv „Vrăjitoria și Magia", trebuie respectate în egală măsură.

Neînchipuit de ușor, va urma transferul drepturilor legale ale statului, în primul rând a celor parentale, către instanțe internaționale precum ONU.

Să fim bine înțeleși: scopul nostru nu este de a-i proteja pe copii sau pe oricine altcineva, ci acela de a provoca explozia și apoi căderea Națiunilor care sunt un obstacol major în calea instaurării „Noii (noastre) Ordini mondiale" . Este motivul pentru care „Birourile de Protecție a Copilului" trebuie să fie învestite cu autoritate legală absolută. Ele trebuie să fie în măsură, cum vor considera de cuviință, dar mereu sub pretextul ocrotirii copilului, să-l extragă pe acesta din mediul familial de origine și să-l plaseze în medii familiale străine sau în Centre Guvernamentale afiliate deja principiilor noastre mondialiste și antireligioase. Spargerea definitivă a „Celulei Familiale Occidentale" se va putea astfel încheia; căci, lipsiți de protecția și supravegherea părinților lor naturali, copiii vor fi definitiv handicapați în ceea ce privește dezvoltarea lor psihică și morală, reprezentând, printr-o consecință naturală, o pradă ușor adaptabilă scopurilor noastre mondialiste.

Pentru reușita sigură a unei astfel de acțiuni, este crucial ca funcționarii acestor „Birouri" în serviciul statului să fie tineri fără experiență, îndopați cu teorii despre care noi știm că sunt goale și ineficiente și, mai ales, să fie obsedați de misiunea lor de mari protectori ai copilăriei primejduite. Pentru ei toți, părinții trebuie să reprezinte niște potențiali criminali, pericole iminente pentru bunăstarea copilului pe care să-l considere ca pe un Dumnezeu.

Biroul și Carta nu au nici o rațiune de a fi dacă nu există copii în pericol. În plus, excepțiile și exemplele din trecut prin care le-a fost justificată necesitatea ar înceta la un moment dat să mai fie un argument în favoarea lor dacă nu ar apărea, constant, cazuri noi. De aceea trebuie să infiltrăm „Sistemul de educație" al Națiunilor, pentru a elimina, sub pretextul „Modernității" și al „Evoluției" predarea Religiei, a Istoriei și a Bunelor Maniere, slăbind în același timp, prin perpetuarea unui climat experimental, în chiar miezul educației, studiul limbii și al matematicilor. În felul acesta, răpind tinerelor generații fundamentele și impunerile moralei, conștiința rădăcinilor și a valorilor trecutului – deci întreaga mândrie națională –, orice respect pentru celălalt, orice putere dată de cunoștințele sigure în domeniul lingvistic și al științei, deci despre întreaga realitate, vom contribui la fabricarea unui tineret înclinat spre orice formă a delincvenței. În acest nou univers destrămat prin teama părinților care renunță la orice responsabilități față de propriii copii, vom avea cale liberă să formăm, în felul nostru și potrivit obiectivelor noastre prioritare, un tineret plin de aroganță și dispreț care să vadă în umilirea aproapelui proba supremă a „Afirmării de Sine" și a „Libertății". Știm din experiența trecutului că un astfel de tineret este încă de pe acum condamnat la autodistrugere, deoarece aceasta este consecința majoră a oricărui „Individualism", „Anarhist" prin definiție. Un astfel de tineret nu mai

este capabil să asigure continuitatea unei societăți și, cu atât mai puțin, o bază solidă pentru asumarea grijii față de bătrâni.

Este, totodată, absolut necesar să întocmim o „Cartă a Drepturilor și Libertăților Persoanei", să determinăm înființarea de „Birouri de Protecție a Cetățeanului", ademenind masele pe ideea că aceste inovații sunt parte integrantă a „Modernității Noilor Societăți" ale secolului al XX-lea. În același timp și în același fel, dar la un alt nivel, trebuie să determinăm adoptarea unor Legi noi care să garanteze „Respectul și Libertatea individului". Ca și în cazul „Familiei", însă de astă dată la nivelul întregii „Societăți", aceste Legi vor intra repede în conflict cu Drepturile Colectivităților, și astfel societățile respective vor merge drept spre autodistrugere. Aici, răsturnarea este totală: nu societatea – dreptul majorității – trebuie protejată împotriva indivizilor care ar putea-o amenința, ci mai degrabă Dreptul Persoanei este acela ce trebuie apărat împotriva posibilelor amenințări ale majorității. Acesta este scopul pe care ni l-am fixat!

Pentru a duce la capăt disoluția familiei, a sistemului de educație, deci a societății în general, trebuie, în primul rând, încurajată „Libertatea Sexuală" la toate categoriile din Societatea Occidentală. Individul – deci masele – trebuie redus la obsesia de a-și satisface instinctele primare prin toate mijloacele posibile. Din istorie știm că această etapă reprezintă punctul culminant dincolo de care orice Societate se va nărui inevitabil. Nu astfel s-a întâmplat în istorie cu Imperiul Roman ajuns la apogeu și cu toate marile civilizații?

Prin savanți și laboratoare finanțate de lojile noastre, am reușit punerea la punct a unui procedeu chimic care va revoluționa toate Societățile Occidentale și care va arunca în uitare pentru totdeauna principiile morale și religioase iudeo-creștine. Aplicat sub forma unei pilule, procedeul va deschide drum larg „Libertății Sexuale" lipsite de consecințe și le va împinge pe femeile aparținând diferitelor națiuni să dorească desprinderea de ceea ce atunci va fi considerat jugul trecutului: sclavia femeii dependente de bărbat și de familia tradițională iudeo-creștină. Odinioară „Centru și pivot al nucleului familial", femeia modernă, acum în calitate de individ independent, va dori să renunțe la rolul ei tradițional, să se desprindă de familie și să-și clădească viața în conformitate cu aspirațiile ei personale. Nimic mai firesc, știm bine, însă, acolo unde intervenția noastră va fi mai puternică, vom infiltra orice „Mișcare de Protest Feministă", determinând-o să își ducă logica până la limita extremă a consecințelor acesteia. Dar aceste limite sunt deja prefigurate în strategia disoluției definitive a familiei tradiționale și a societății iudeo-creștine.

„Eliberarea Sexuală" va fi mijlocul ultim prin care ne va fi posibil să facem să dispară din „Conștiința Populară" orice reper al Binelui și al Răului. Căderea acestei stavile religioase și morale ne va da posibilitatea să desăvârșim procesul falsei „Eliberări a omului de propriul Trecut", care nu este, în realitate, decât o formă de sclavie utilă „Planurilor (noastre) Mondialiste".

Această ușă deschisă, îndemnul la „Libertate Sexuală", „Divorț", „Avort" la cerere, la recunoașterea legală a diferitelor forme de homosexualitate, ne va folosi la modificarea în profunzime a bazelor istorice ale „Dreptului Legitim" al Societăților. El va fi un avantaj net de cea mai mare însemnătate în acțiunea de a-i aduce pe indivizi la un declin al bunelor moravuri și la desolidarizare, fiecare urmându-și doar instinctul și interesele proprii, la distrugerea viitorului celor tineri prin incitarea lor la experiența nefastă a sexualității urgente și a avortului, la compromiterea morală a generațiilor viitoare prin alcoolism, dependență de droguri – piața drogurilor urmează a fi controlată, la nivel mondial, de Ofițerii noștri superiori din Lojile Internaționale – și sinucidere – considerată a fi un sfârșit eroic de un tineret dezabuzat și abandonat propriilor vicii.

Să dezamăgim tineretul lumii înfățișându-i părinții ca fiind iresponsabili, fără Dumnezeu, imorali, necăutând, în cele din urmă, decât plăcerea, detașarea și satisfacerea instinctelor dezlănțuite, cu prețul minciunii, al ipocriziei și al trădării. Să facem ca divorțul și avortul să fie unanim acceptate ca un soi de reglementare socială la ordinea zilei. Să-i împingem pe oameni la delincvență, sub toate formele ei, să-i silim la izolare în grupuri marginale, străine de climatul mediului familial, inevitabil perceput ca o amenințare la adresa propriei supraviețuiri. Țesutul social destrămat o dată pentru totdeauna, vom putea de aici înainte acționa în fiecare țară pentru a o supune, din punct de vedere economic și politic, bunului nostru plac și pentru a o sili să accepte planurile Noii (noastre) Ordini mondiale. Căci, trebuie s-o spunem, națiunile ce nu vor mai putea conta pe un tineret puternic, pe o societate în care indivizii, reuniți în jurul unui ideal comun, întărit cu metereze morale de netrecut, i-ar fi putut fi un sprijin redutabil nu vor putea decât să abdice în fața voinței noastre ce domină lumea. Atunci se va putea cu adevărat începe ceea ce am prevăzut în creațiunile noastre trecute: „sistemul comunist care anunța revoluția mondială pusă în mișcare de toți dezmoștenitii pământului" și „Nazismul prin care anunțam o Nouă Ordine mondială pentru 1 000 de ani". Iată deci scopul nostru din urmă, munca noastră răsplătită cu atâția morți la datorie pentru împlinirea lui, secole de-a rândul. S-o spunem sus și tare: „Toți Frații din Lojile trecutului, jertfe anonime în realizarea acestui Ideal devenit palpabil pentru noi, cei de azi".

Se știe bine că omul, odată ce și-a îndeplinit necesitățile primare – hrană, veșminte, adăpost –, este tot mai puțin dispus să fie vigilent. Să-l lăsăm să-și adoarmă conștiința, în vreme ce, îndreptându-și gândurile după voia noastră, în mintea lui se naște mirajul unor condiții economice favorabile. Prin urmare, în perioada anilor 1970, în care agenții noștri se vor infiltra peste tot în Societate pentru a înlesni acceptarea noilor norme impuse de noi în Educație, Legislație și Politică[1215], vom veghea la învăluirea lui într-un climat economic de încredere. Muncă pentru toată lumea, un Credit accesibil tuturor, Distracție – prin toate acestea să contribuim la iluzia că se naște o nouă clasă socială: Clasa de Mijloc. Însă odată ce ne-am atins obiectivele, prin decuplare definitivă de orice mijloc de

subzistență, vom sorti dispariției această „Clasă" de mijloc, situată între mirenii aduși la sapă de lemn și noi, cei bogați.

În acest scop, vom face statele să devină noii Părinți ai fiecărui cetățean. În această atmosferă de încredere, în care „Agenții (noștri) Internaționali" vor fi făcut tot ce trebuie pentru îndepărtarea oricărei suspiciuni de război mondial, vom încuraja „Centralizarea" excesivă în favoarea Statului. În acest fel, indivizii vor rămâne cu impresia că se bucură de o libertate totală, în timp ce tradiționalul stindard al responsabilității pentru propriile fapte îi va fi transferat statului. Vom putea astfel să facem să crească vertiginos rolul statului prin multiplicarea nelimitată a masei de funcționari-intelectuali. Asigurați material în avans pentru mulți ani, aceștia vor fi executanți ideali ai voinței conducătoare, cu alte cuvinte, ai „Puterii" exercitate de noi.

Crearea unei mase impresionante de funcționari care, prin ea însăși, va forma o putere în interiorul puterii, oricare ar fi partidul politic aflat la conducere, înseamnă un mecanism anonim care într-o zi va fi pârghie în mâinile noastre pentru a accelera, când va veni ceasul, prăbușirea economică a statelor-națiuni, căci acestea nu vor putea suporta la nesfârșit o asemenea masă salarială fără a trebui să se îndatoreze mult peste resursele lor. Pe de altă parte, același mecanism inspirând imaginea rece și insensibilă a aparatului guvernamental, această mașinărie complexă, dar cât de inutilă în foarte multe dintre funcțiunile sale, ne va servi de paravan și apărare împotriva populației. Cine va îndrăzni să se aventureze prin meandrele unui astfel de labirint pentru a cere soluții în chestiuni personale?

În tot timpul acestei perioade de rătăcire generală, vom găsi prilej să profităm pentru a-i cumpăra sau a-i elimina, după necesitățile momentului, pe toți conducătorii de întreprinderi, pe înalții funcționari de stat, pe șefii Centrelor de Cercetare Științifică a căror activitate și performanță riscă să dea prea multă putere statului-națiune. Nu este îngăduit cu nici un chip ca statul să devină forță independentă prin ea însăși, căci am risca să ne scape de sub control și să ne vedem astfel primejduite „Planurile" din strămoși.

Ne vom îngriji să deținem controlul asupra tuturor structurilor supranaționale din care fac parte statele-națiuni. Aceste organisme internaționale trebuie să se ghideze numai și numai după regulile stabilite de noi.

În același scop și ca asigurare că influența noastră asupra populațiilor dă roade, va fi nevoie să exercităm controlul asupra tuturor canalelor de informare. Băncile noastre vor avea grijă să nu-i finanțeze decât pe aceia care ne sunt favorabili și vor supraveghea falimentul celor mai recalcitranți. În principiu, aceasta se va întâmpla fără ca populația să observe, căci ea va fi total absorbită de nevoia de a face cât mai mulți bani și de a se distra.

Trebuie încă de pe acum să ne ocupăm de finalizarea etapei de urbanizare a regiunilor rurale începută odată cu „Criza Economică" din 1929. Suprapopularea orașelor este un corolar al „Revoluției Industriale". Prin independența lor

economică și prin capacitatea de a produce baza alimentară a statului-națiune, proprietarii rurali reprezintă o amenințare la adresa noastră și a viitoarelor noastre Planuri. Adunați în orașe, ei vor fi tot mai dependenți de industriile noastre pentru a supraviețui. Nu putem tolera grupuri independente de „Puterea" noastră. Să-i eliminăm deci pe proprietarii de pământ, făcând din ei sclavi preasupuși ai Industriilor aflate sub controlul nostru. Cât despre ceilalți, lor le vom îngădui să se organizeze în Cooperative Agricole pe care Agenții noștri le vor infiltra pentru a le determina mai ușor să dea curs obiectivelor noastre prioritare.

Prin intermediul statului, vom insista asupra „Respectului" obligatoriu pentru diversitatea „Culturilor", a „Popoarelor", a „Religiilor" și a „Etniilor" care, pentru noi, sunt tot atâtea mijloace de a face din „Libertatea Individuală" o noțiune superioară aceleia de „Unitate Națională". Vom diviza astfel mai bine populația în interiorul statului-națiune, slăbindu-i autoritatea și capacitatea de acțiune. Împins la extrem, însă pe plan internațional, acest procedeu va face în viitor ca etniile diferitelor state-națiune să se grupeze pentru a revendica, fiecare pentru sine, o parte a puterii statului. Acest proces va desăvârși ruina națiunilor, aruncându-le în nesfârșite războaie interne.

Și când statele-națiune vor fi suficient de slăbite prin atâtea frământări interne provocate de recunoașterea „Dreptului Minorităților" la Independență, împotriva căruia luptă orbește, fără nici un rezultat, naționaliștii, și ei divizați în facțiuni culturale și religioase, iar tineretul își va fi pierdut cu totul legătura cu rădăcinile, atunci ne vom putea folosi de ONU pentru a începe să impunem Noua noastră Ordine mondială.

De altfel, în acest stadiu, „Idealurile Umanitare, Sociale și Istorice" ale statelor-națiune se vor fi risipit de mult ca efect al dezbinărilor din interiorul lor.

Sfârșitul documentului Grupului 6.6.6., datând de la sfârșitul lui iunie 1967.

Optsprezece ani mai târziu (adică 6+6+6), a mai avut loc în Canada o importantă reuniune a grupării. Tot la Toronto, la sfârșitul lui iunie 1985 s-a discutat finalizarea ultimei etape înainte de preluarea puterii internaționale prin intermediul ONU, ca urmare a prăbușirii statelor-națiune[1216].

DOCUMENT: AURORA ROȘIE

Titlul documentului Grupului 6.6.6.: AURORA ROȘIE

Scopul proiectului mondialist: ÎNTEMEIEREA UNEI ORGANIZAȚII OCULTE MONDIALE

Mijloacele de finanțare a proiectului: CONTROLUL ASUPRA RESURSELOR FMI, GATT, NATO, ONU, ALE COMISIEI UE, BRUXELLES ȘI A ALTOR ORGANISME INTERNAȚIONALE

Ultimii 18 ani au fost extrem de profitabili dezvoltării proiectelor noastre la scară mondială. Vă pot spune, Fraților, că aproape ne-am atins scopul. Căderea statelor-națiune nu mai este, vă asigur și vă cer să aveți încredere, decât o chestiune de timp, de foarte scurt timp.

Mulțumită agenților noștri de infiltrare și a uriașelor noastre mijloace financiare, au fost realizate progrese fără precedent în toate domeniile Științei și Tehnologiei în care noi deținem controlul financiar al celor mai mari corporații. Din vremea întâlnirilor în secret cu dl de Rothschild, în anii 1956, care aveau ca scop dezvoltarea și răspândirea mondială a Computerelor, am ajuns în prezent să ne putem propune realizarea unei „Autostrăzi Internaționale" prin care aceste mașini să fie legate între ele. Fiindcă, așa cum deja știți, controlul direct și individual al locuitorilor planetei ar fi cu desăvârșire imposibil fără utilizarea Computerelor și racordarea electronică a tuturor calculatoarelor într-o vastă „Rețea mondială". De altfel, aceste mașini mai prezintă și avantajul că pot ține locul a milioane de indivizi. Mai mult, ele nu au nici un fel de conștiință sau morală, ceea ce este indispensabil pentru reușita unui proiect ca al nostru. Dar, mai ales, aceste mașini îndeplinesc fără să crâcnească tot ce li se dictează. Computerul este sclavul perfect la care au visat atâta strămoșii noștri, fără a se îndoi totuși că, într-o bună zi, miracolul se va produce. Aceste mașini fără patrie, fără rasă, fără religie, fără apartenență politică sunt realizarea de ultimă oră a Noii noastre Ordini mondiale. Ele sunt piatra ei unghiulară!

Organizarea acestor mașini într-o vastă „Rețea mondială" ale cărei pârghii principale se vor afla în controlul nostru ne va fi utilă la imobilizarea populației. Cum?

După cum știți, structura de bază a Noii noastre Ordini mondiale este alcătuită, în esența ei, dintr-o multitudine de „Rețele" diferite, fiecare acoperind toate domeniile activității omenești, de pe toată suprafața planetei. Până astăzi, toate aceste „Rețele" erau legate între ele printr-o aceeași bază ideologică: omul ca fiind „Centrul" și „Realizarea Supremă" a creației Universului. Astfel, mulțumită tuturor acestor „Rețele" unite prin „Noua Religie a Omului pentru Om", am putut infiltra fără dificultate toate domeniile activității umane din toate țările occidentale, modificându-le baza „iudeo-creștină". Rezultatul a fost că, astăzi, acest tip de Om, în orice domeniu și-ar desfășura activitatea, Politic, Economic, Social, Educație, Știință sau Religie, s-a dezis deja, de la ultima noastră reuniune din iunie 1967, de moștenirea trecutului său pentru a o înlocui cu idealul oferit de noi: o Religie Mondială bazată doar pe Om. Rupt, de aici înainte, de rădăcinile sale istorice, acest Om nu mai așteaptă decât să i se propună o nouă ideologie; aceasta, bineînțeles, ne aparține: este ideologia „Satului Comunitar Planetar", al cărui „Centru" este chiar el. Iată dar ce îi vom oferi, încurajându-l să se considere ca aparținând „Trup și Suflet" acestei „Rețele Electronice mondiale" în care granițele statelor-națiune vor fi fost pentru totdeauna abolite, distruse cu totul.

În timp ce acest om rătăcit se va lăsa absorbit de entuziasmul orb de-a aparține noii „Comunități mondiale", ca fiind parte a vastei „Rețele de Computere", noi vom avea grijă ca, plecând de la deținerea principalelor pârghii, care lui îi vor fi ascunse, să-l inventariem, să-l identificăm, să-l trecem în evidențe și să-l evaluăm în raport cu obiectivele noastre. Căci înăuntrul acestei „Noi Societăți Globale" nu ne va putea scăpa nici un individ care s-ar putea dovedi rentabil intereselor noastre. Cu aportul „Tehnologiei Electronice", vom dispune de toate mijloacele de fișare, identificare și control al tuturor indivizilor lumii occidentale. Cât despre cei care nu vor face dovada nici unui potențial exploatabil în folosul nostru, vom veghea ca aceștia să se elimine ei înșiși prin lupte interne locale de care ne vom îngriji să izbucnească ici-colo, folosindu-ne de „Căderea Economiei" statelor-națiune, de „Opoziții și Revendicări" ale diferitelor grupări din alcătuirea acestor state.

Iată deci metoda prin care vom proceda până în 1998 pentru a deschide drum „Guvernului (nostru) mondial".

1. Să purcedem la decuplarea „Societății Distracțiilor" care, până acum, s-a dovedit atât de profitabilă pentru noi. Folosindu-ne de invenția aparaturii video pe care am finanțat-o și de jocurile aferente acesteia, vom încheia procesul pervertirii morale a tineretului. Să-i oferim posibilitatea să-și satisfacă pe loc toate instinctele. O ființă posedată de simțuri și căzută în robia acestora nu are nici ideal, nici tărie sufletească pentru a apăra vreo cauză. Este „Individualistă" prin însăși natura sa și reprezintă candidatul perfect pe care să-l putem modela în voie, după dorințele și prioritățile noastre. Vă amintiți, de altfel, cât de ușor le-a fost predecesorilor noștri, în anii 1920–1930, să dirijeze întregul tineret german, folosindu-se tocmai de descurajarea și dezamăgirea acestuia.

2. Să încurajăm orice „Protest Studențesc" datorat unor motive de „Ecologie". Protecția obligatorie a acesteia se va întoarce în avantajul nostru în ziua în care vom fi împins statele-națiune să-și răscumpere întreaga „Datorie Internă" cu 33% din teritoriile lor rămase în stare naturală/sălbatică.

3. Să umplem „vidul interior" al acestui tineret, inițiindu-l de la vârsta cea mai fragedă în Universul Computerelor. Vom folosi în acest scop întregul sistem al educației. Un sclav în serviciul altui sclav controlat de noi.

4. Pe un alt plan, să edificăm „Liberul Schimb internațional" ca prioritate absolută pentru supraviețuirea economică a statelor-națiune. Această nouă concepție economică ne va ajuta să grăbim declinul „Naționaliștilor" din toate aceste state, să-i izolăm în grupări diverse și, la momentul dorit, să-i silim să se lupte între ei cu sălbăticie în războaiele interne care vor desăvârși ruina națiunilor.

5. Pentru a ne asigura pe deplin de reușita unei atare întreprinderi, să facem în așa fel ca agenții noștri deja infiltrați în Instituțiile Interguvernamentale și în acelea care gestionează fenomenul Imigrației în statele-națiuni să impună modificări

de substanță ale legilor acelor instituții. Aceste modificări vor urmări în principal să deschidă porțile țărilor occidentale unei imigrații din ce în ce mai mari în interiorul granițelor lor – imigrații pe care de altfel tot noi le-am provocat, având grijă să facem să izbucnească mai peste tot conflicte locale. Prin campanii de presă bine orchestrate în opinia publică, vom provoca în statele-națiune vizate un important aport de refugiați, ceea ce va avea ca efect destabilizarea economiei lor interne și creșterea tensiunilor rasiale pe teritoriul lor. Vom face astfel încât din acest aflux de imigranți să facă parte și grupuri de extremiști străini, ceea ce ne va ușura sarcina de a destabiliza politic, economic și social națiunile vizate.

6. Acest „Liber Schimb", care, în realitate, nu este deloc așa, căci de mult comerțul internațional este controlat de noi din vârful ierarhiei economice mondiale, va fi organizat în „Comisia Trilaterală": din Asia, America și din Europa. „Liberul Schimb" va aduce însă dezbinare în interiorul statelor-națiune prin creșterea șomajului, ca o consecință a restructurării Multinaționalelor noastre.

7. Treptat, să ne transferăm Multinaționalele în noi țări câștigate pentru „Economia de Piață", de exemplu țările din Estul Europei, Rusia și China. Nu ne pasă pentru moment dacă populația lor reprezintă sau nu o enormă piață de consum. Ceea ce ne interesează în primul rând este accesul la o „Mână de Lucru Înrobită", obținută la un preț bun și neorganizată în sindicate, din plin oferită de aceste țări și de cele din lumea a treia. De altfel, noi suntem cei care le-am instalat guvernele. Nu apelează ele mereu la ajutor străin, la împrumuturi de la FMI și Banca Mondială, instituțiile noastre?

Transferul activității Multinaționalelor ne oferă și alte avantaje. Ele contribuie la întreținerea în rândul acestor populații a iluziei unei libertăți economice, a unei libertăți politice, când, de fapt, ele sunt la mâna noastră prin lăcomia de câștig și prin datoriile pe care nu le vor putea niciodată rambursa. În ceea ce privește populațiile Occidentului, ele vor fi menținute în iluzia unei „Bunăstări Economice", deoarece produsele importate de aceste țări nu vor suferi nici o creștere de preț. Dimpotrivă, fără ca ele să observe la început, tot mai multe dintre întreprinderile lor industriale vor fi nevoite să-și închidă porțile din pricina extinderii activității noastre în afara țărilor occidentale. Aceste reduceri de activitate vor duce la creșterea șomajului, pricinuind pierderi importante veniturilor proprii pe care se întemeiază bugetul statelor-națiune.

8. Vom edifica astfel o „Economie Globală" la scară mondială, care va scăpa cu totul de sub controlul statului-națiune. Această nouă economie va fi mai presus de toate, nici o presiune politică ori sindicală nu va avea influență asupra ei. Ea va dicta propriile „Politici mondiale" și va obliga la o reorganizare politică, însă în conformitate cu prioritățile noastre la scară mondială.

9. Prin această „Economie Independentă" care nu are alte legi decât voința noastră, vom pregăti o „Cultură de Masă mondială". Prin controlul internațional asupra Televiziunii și asupra celorlalte medii de informare, vom institui o „Nouă

Cultură" uniformă pentru toți, strict nivelată și fără nici o „creație" care să scape controlului nostru. Artiștii viitorului se vor supune dictatului nostru sau vor muri de foame. Gata cu timpurile în care aceste „Creații Culturale Independente" puteau primejdui pe neașteptate proiectele noastre mondialiste!

10. Tot prin această „Nouă Economie" vom avea posibilitatea să ne folosim de puterea militară a statelor-națiune – precum aceea a SUA – în așa-zise scopuri umanitare. De fapt, aceste „Forțe" vor fi trimise în țări care nu se supun voinței noastre. Astfel, țări din lumea a treia și altele asemenea lor nu vor mai fi în măsură să evite voința noastră de a ne servi de populația lor ca de o mână de lucru în sclavie.

11. Pentru a controla piața mondială va trebui să înstrăinăm productivitatea muncii de scopul ei firesc: scurtarea timpului de muncă. O vom reorienta împotriva omului pentru a-l aservi sistemului nostru economic și a nu-i mai lăsa altă posibilitate decât să ni se supună ca sclav și chiar să devină un viitor criminal.

12. Transferul în străinătate a Multinaționalelor noastre și reorganizarea mondială a economiei vor avea ca scop, printre altele, acutizarea șomajului în țările occidentale. Și acest scop al nostru va deveni din ce în ce mai realizabil, deoarece la început noi vom fi sprijinit importurile masive de produse de bază în state-națiune și, prin aceeași mișcare, vom fi împovărat aceste state cu o alocare exagerată a populației lor în sfera serviciilor pe care nimeni nu-și va mai permite să le plătească. Duse la extrem, aceste condiții își vor multiplica efectele negative prin creșterea masei celor asistați social, a analfabeților, a defavorizaților de orice fel.

13. Prin pierderea a milioane de locuri de muncă în sectorul primar, prin fuga deghizată a capitalurilor din statele-națiune, ne va fi posibil să punem în pericol de moarte armonia socială agitând spectrul războiului civil.

14. Această manipulare internațională a guvernelor și a populațiilor statului-națiune va fi pretextul pentru utilizarea FMI – pe care-l controlăm – la exercitarea de presiuni asupra guvernelor occidentale să recurgă la „Bugete de Austeritate" sub efectul iluziei de reducere, pe această cale, a „Datoriei Interne", sub efectul ideii incerte de a-și păstra „Cota din Creditul Internațional" și al aspirației nerealiste la „Pacea Socială".

15. Prin aceste „Măsuri Bugetare de Urgență", vom zădărnici finanțarea de către statele-națiune a tuturor „Megaproiectelor" lor ce reprezintă o amenințare directă la adresa controlului nostru mondial asupra economiei.

16. De altfel, toate aceste măsuri de austeritate ne vor permite să destrămăm atașamentul voințelor naționale la structurile moderne în domenii ca Energie, Agricultură, Transport și inovație tehnologică.

17. Aceleași măsuri ne vor da ocazia mult așteptată de-a ne vedea instaurată „Ideologia Concurenței în Economie". Înseamnă că în interiorul statelor-națiune vor trebui reduse în mod voluntar salariile, vor crește concedierile voluntare – cu acordarea de medalii pentru serviciile aduse – ceea ce ne va deschide larg porțile

instaurării pretutindeni a „Tehnologiei (noastre) de Control": toți cei plecați vor fi înlocuiți de Computere aflate în slujba noastră.

18. Aceste prefaceri sociale ne vor da posibilitatea să schimbăm în profunzime mâna de lucru „Polițienească și Militară" a statului-națiune. Sub pretextul necesităților de moment și fără a stârni bănuieli, ne vom debarasa o dată pentru totdeauna de indivizii rămași tributari unei „Conștiințe Iudeo-Creștine". Această reorganizare a structurilor de forță ne va permite să scăpăm, fără a fi contestați, de personalul cu mulți ani de serviciu ca și de toate celelalte elemente care nu împărtășesc principiile noastre mondialiste. Ei vor fi înlocuiți cu tineri recrutați dintre aceia lipsiți de „conștiință și morală", abilitați și favorabili utilizării fără prea multe întrebări a tehnologiilor și a rețelelor electronice care ne aparțin.

19. Concomitent și tot sub pretextul suprimării cheltuielilor bugetului, vom transfera bazele militare ale statelor-națiune către ONU.

20. În această perspectivă, vom pregăti reorganizarea instituției „Mandatului Internațional ONU"; de la statutul de „Forță de Menținere a Păcii" lipsită de putere decizională, o vom aduce la acela de „Forță de Intervenție" în care forțele militare ale statelor-națiune vor coexista într-un amestec omogen. În acest fel, vom putea trece fără luptă la demilitarizarea tuturor acestor state, astfel încât nici unul dintre ele să nu fie pe viitor suficient de puternic – independent – pentru a ne contesta „Puterea mondială".

21. Pentru accelerarea procesului de transfer, vom implica actuala forță militară a ONU în conflicte imposibil de soluționat. În acest fel și beneficiind de ajutorul mijloacelor de informare în masă aflate sub controlul nostru, vom demonstra populației neputința și inutilitatea acestei forțe în forma sa actuală. Mizând pe frustrările populației, împinse la paroxism la momentul dorit, vom sili popoarele din statele-națiune să implore instanțele internaționale să formeze cât mai curând o „Forță Militară Multinațională" pentru a proteja pacea cu orice preț.

22. Apropiata apariție a acestei voințe mondiale de a constitui o „Forță Militară Multinațională" va avea loc odată cu instaurarea în interiorul statelor-națiune a unei „Forțe de Intervenție Multijurisdicțională". Acest amestec de „Efective Polițienești și Militare" create fie și sub pretextul creșterii instabilității politice și sociale în interiorul statelor-națiune doborâte sub povara problemelor economice ne va permite un mai bun control al populațiilor occidentale. Utilizarea în exces a procedeelor de identificare și de urmărire electronică a indivizilor ne va asigura o supraveghere totală a populațiilor vizate.

23. Reorganizarea poliției și a armatei în interiorul și în exteriorul statelor-națiune în planul securității polițienești și militare ne va permite să subordonăm toate obligațiile impuse lor unui „Centru Mondial Judiciar". Acest „Centru" va permite „Corpurilor Polițienești" din fiecare stat-națiune accesul rapid la „Baze de Date" privitoare la indivizi potențial periculoși pentru planurile noastre, de oriunde din lume. Imaginea unei mai bune eficiențe a actului de justiție și legăturile

tot mai strânse create și menținute între structurile de forță militarizate ne vor ajuta să acreditâm ideea necesității unui „Tribunal Internațional" și, în paralel, a unui „Sistem Judiciar Mondial", primul, pentru cazuri civile și penale în care sunt implicați indivizi, cel de-al doilea, pentru statele-națiune.

24. Pe măsură ce, acceptate de toată lumea, aceste necesități vor crește, va fi absolut obligatoriu pentru noi să completăm cât mai repede măsurile de control mondial al armelor de foc pe teritoriul fiecăruia dintre statele-națiune. Pentru a realiza aceste lucru, vom urgenta „Planul Alpha", inițiat de predecesorii noștri în anii 1960.

La origine, „Planul Alpha" urmărea două obiective, neschimbate până astăzi: „crearea, prin intervenția «Trăgătorilor nebuni», a unui climat de insecuritate în rândul populației pentru a determina un control mai strict asupra armelor de foc. Orientarea actelor de violență astfel încât ele să cadă în responsabilitatea extremiștilor religioși, a persoanelor afiliate prin jurământ la grupări religioase cu tentă «tradițională» ori chiar a persoanelor care pretind că pot intra în comunicare cu Dumnezeu".

Astăzi, pentru accelerarea „Controlului asupra Armelor de Foc", putem utiliza mai degrabă „Recesiunea Economică" din statele-națiune, care va antrena totala destabilizare a armoniei sociale, deci o creștere a violenței.

Fraților, nu este nevoie, cred, să vă amintesc și nici să vă demonstrez principiile acestui „Control" al armelor de foc. Fără el, ne-ar fi devenit aproape imposibil să îngenunchem populațiile statelor-națiune. Gândiți-vă numai la succesul cu care predecesorii noștri au putut controla Germania anilor 1930 cu noile „Legi" puse atunci în aplicare, legi pe care, de altminteri, se întemeiază legile actuale ale statelor-națiune destinate să asigure același control.

25. Ultimele „Etape" ale planului nostru se raportează la „Faza Omega", experimentată încă de la începutul anilor 1970. Ele includ punerea în aplicare, la scară mondială, a armelor „Electromagnetice".

„Schimbările de climă" aducătoare a atâtor distrugeri de recolte, cauza falimentelor lucrătorilor agricoli și a denaturării prin mijloace artificiale a produselor alimentare de consum curent, pretext pentru otrăvirea naturii printr-o exploatare exagerată și necugetată a resurselor ei și pentru o utilizare masivă a produselor chimice în agricultură – toate acestea, Fraților, vor duce la ruina negreșită a industriei alimentare a statelor-națiune.

Viitorul „Controlului demografic" în aceste state depinde în mod obligatoriu de controlul absolut pe care îl vom avea asupra producției alimentare la scară mondială și de controlul principalelor circuite alimentare de pe Pământ.

Pentru aceasta, este necesară, între altele, știința Electromagneticii pentru destabilizarea climei în statele cele mai productive pe plan agricol. Poluarea mediului va fi tot mai accelerată pe măsură ce populația înfometată se va crede îndreptățită să-l exploateze fără nici o restricție.

26. Utilizarea Electromagneticii pentru provocarea de „Cutremure de Pământ" în zonele industriale cele mai importante ale statelor-națiune va contribui la accelerarea „Căderii Economice" statelor celor mai amenințătoare pentru noi, precum și la amplificarea obligației de instaurare a Noii Ordini mondiale.

27. Cine ne-ar putea bănui de toate acestea? Cine s-ar putea îndoi de mijloacele pe care le utilizăm? Cei care vor îndrăzni să se ridice împotriva noastră, răspândind informații privind existența și conținutul „Conspirației" noastre, vor deveni suspecți în ochii autorităților din propria țară și în ochii propriului popor. Din cauza dezinformării, a minciunii, a ipocriziei și a individualismului pe care le-am indus în rândul popoarelor din statele-națiune, Omul a devenit Dușmanul Omului. Astfel, acești „Indivizi Independenți", care sunt cei mai periculoși pentru noi, tocmai din cauza acestei independențe, vor fi considerați de semenii lor dușmani, nu eliberatori.

Sclavia copiilor, jefuirea bogățiilor lumii a treia, șomajul, propaganda pentru liberalizarea drogurilor, abrutizarea tineretului fiecărei națiuni, ideologia „Respectului pentru Libertatea Individuală" răspândită în sânul Bisericii Iudeo-Creștine și în interiorul statelor-națiune, obscurantismul considerat ca un temei al mândriei, conflictele interetnice, precum și ultima noastră realizare, „Restricțiile Bugetare" – toate acestea ne permit, în sfârșit, să ne vedem împlinit „Visul" ancestral: instaurarea Noii (noastre) Ordini Mondiale.

Sfârșitul documentului datând din iunie 1985.

CONCLUZIE[1217]

Și atunci: PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Sună ca și cum te-ai întreba dacă „Minunata lume nouă" este un mit sau o realitate, chiar dacă, de fapt, este vorba despre un roman. Cu toate acestea, autorul acestuia a avut și el acces la „Documente" din epocă pentru a-l crea. Acest autor știa bine că a da la iveală și a răspândi informația de care dispune, sub altă formă însă decât romanul, ar fi trezit populației mult mai multă neîncredere decât acceptare. Și oare câți autori nu au folosit și ei aceeași stratagemă pentru a-și preveni contemporanii și generațiile viitoare?

Prin urmare, PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Gravitatea situației actuale generate de începutul „Restricțiilor Bugetare" ce marchează începutul sfârșitului, apropiata izbândă a planului „Noii Ordini mondiale oculte" nu permitea redactarea unui roman – pentru care, în contextul actual, ar fi fost nevoie de prea mult timp.

Impactul prefigurat al dezvăluirii acestor „Documente" este, cu toate acestea, important, deoarece publicarea lor va avea ca efect situarea în defensivă a celor aflați la originea lor.

Eu mi-am dorit numai ca, dincolo de dezinformarea vehiculată și întreținută de politicieni fără scrupule și de oameni înspăimântați de posibilitatea de a-și pierde avantajele personale, fiecare cititor să poată reflecta, să se adune laolaltă cu alți semeni de-ai lui și să organizeze mijloacele pentru a supraviețui în condițiile ce i se pregătesc.

Din cauza răspândirii unor informații ca acestea, viața mea este, poate, în primejdie, însă viața voastră este și mai primejduită de lipsa acestor informații.

Așadar: PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Voi trebuie să aflați răspunsul...

De voi depinde să vedeți în evenimentele recent petrecute și în cele viitoare dacă aceste „Documente" țin de domeniul ficțiunii sau de realitate.

Trebuie să înțelegeți că frica nu are alt rost decât să vă paralizeze acțiunile și să vă pună la cheremul celor care nu vor decât să vă controleze viețile pentru a vă aservi intereselor lor și care, la urma urmelor, nu coincid cu interesele voastre.

Așadar: PROTOCOLUL DE LA TORONTO (6.6.6.) este mit ori realitate?

Serge Monast, jurnalist de investigație, sfârșit de martie 1995.

NOTE

[1210] Aceste „documente" sunt difuzate mai ales prin:
http://persocite.francite.com/ApocalypseRevelations/protocole.htm.

[1211] Despre Serge Monast și legenda apărută după moartea sa pentru a-l consacra martir al cauzei „antimondialiste",v. *supra*, cap. V.

[1212] V. Monast, 1994, pp. 42–43.

[1213] Acest „document" este supratitrat: „INTERNATIONAL FREE PRESS AGENCY «INTELLIGENCE REPORT» MARTIE 1995" și este precedat de o scurtă introducere aparținând lui Serge Monast. Reproducem textul cu grafia sa originală (care prezintă o preferință exagerată pentru majuscule pe care noi le-am redus ca număr) și fidel „stilul" aparte al autorului. N-am îndreptat decât greșelile de tipar și pe cele de ortografie.

[1214] Introducere scrisă de Serge Monast (martie 1995)

[1215] În acest fals, cel care scrie menționează „Agenții noștri" sau „Agenții noștri Internaționali" dedicați infiltrării și manipulării. Acești „Agenți" corespund personajelor imaginare denunțate îndeobște de numeroși autori de pamflete conspiraționiste (în primul rând, Carr și Monast) ca „Agenturi" în sensul de „Agenți-Spioni ai Illuminati" (Monast, 1994, p. 6). V. Carr, 2005a, p. 28, nota 1.

[1216] Pentru a prezenta acest al doilea fals, Serge Monast furnizează „precizări" asupra unei pretinse reuniuni secrete a conspiratorilor „mondialiști". Acest „document" care ar constitui programul de cucerire a puterii mondiale cuprinde 27 de puncte: un propagandist ca Serge Monast nu putea să nu știe că *Protocoalele Înțelepților Sionului* în versiunea publicată de Georges V. Boutmi în decembrie 1905 (reed. în 1905 și 1907) erau 27 de „ședințe" sau „capitole" (Taguieff, 2004b, p. 326). Probabil că „documentul" *Aurora Roșie* a fost fabricat urmând modelul *Protocoalelor*, varianta Boutmi.

[1217] Concluzie generală aparținând lui Serge Monast.

III. Myron C. Fagan: „Complotul satanic pentru un guvern mondial. Illuminati [sau] conspiratorii mondiali" (conferință înregistrată în 1967 prin grija lui Anthony J. Hylder, difuzată în general pe casete audio sub titlurile: „The Illuminati Agenda" sau „The Illuminati - CFR")

Myron C. Fagan (1887–1972), gazetar, eseist, scenarist și, după o carieră pe Broadway (1907–1930), producător de filme la Holywood (începând din anii 1930), a contribuit după 1945 la propaganda anticomunistă și „antimondialistă" din SUA mai ales prin conferințe. Conferința, căreia noi îi reproducem varianta în limba franceză cel mai des întâlnită pe diferite website-uri, este cunoscută și sub titlul de „*The Illuminati and the Council of Foreign Relations*". Această înregistrare (două casete audio) apare pe lista cărților și a casetelor (audio și video) recomandate în finalul cărții soților Griffin, *Fourth Reich of the Rich*, ediția din 2001, Clackamas, Emissary Publications, pag. 316. Acolo mai este menționată o casetă audio cu vocea lui Gary Allen, „*The Estalishment CFR*", o conferință reluată ca bestseller, în 1976, *The Rockefeller File*, unde denunță pe larg CFR (Allen, 1976). Anthony J. Hylder, cel care a avut inițiativa înregistrării și difuzării conferinței lui Fagan, este un gazetar de extremă dreaptă, celebru pentru interviurile sale cu staruri ale lumii politice (Richard Nixon, Ronald Reagan) și ale lumii spectacolului (Marlon Brando)[1218].

Versiunea franceză a textului pe care o reproducem aici (cu unele mici modificări) a fost publicată în ziarul *Vers Demain* din Québec, înființat în septembrie

1939 de Louis Even, șef al mișcării pentru „Credit Social" din Québec[1219], și Gilberte Côté (devenită Côté-Mercier, 1910–2002) în septembrie 1939. Pe website-ul său[1220], *Vers Demain* se autodefinește după cum urmează: „Ziar al patrioților catolici / Pentru reforma economică a Creditului Social / Prin educarea populației / Și nu prin partide politice)". Promotorii ziarului animă în același timp și mișcarea Pèlerins de saint Michel sau Bérets Blancs, care susțin că militează pentru „promovarea idealurilor catolice" „fidele în toate privințele învățăturilor papei Ioan Paul al II-lea" (autoprezentare existentă și la data de 25 aprilie 2005, după moartea papei Ioan-Paul al II-lea). Introducerea la textul francez al conferinței poartă semnătura lui Melvin Sickler, unul dintre conducătorii grupării politico-religioase *Vers Demain* / Pèlerins de saint Michel.

Prefața lui Melvin Sickler

Les Pèlerins de Saint Michel cred cu tărie că toate relele vin din partea celor care controlează diferitele monede în lumea întreagă, a celor pe care noi îi numim de obicei bancheri internaționali. O denumire mai puțin des întâlnită și care este încă mult mai puțin înțeleasă este aceea de Illuminati.

Illuminati fac parte din elită, dintre cele mai sus-puse personaje de pe Pământ care dețin controlul asupra bancherilor internaționali cu scopul de a controla întreaga lume. Agenții lor sunt educați și antrenați să acționeze din culise la toate nivelurile guvernării. Ca experți și consilieri, ei modelează politicile guvernamentale astfel încât să înlesnească planurile secrete ale stăpânilor lor. Ei îi îndepărtează pe oameni de Dumnezeu oferindu-le bani, glorie pământească, plăcerile cărnii și pe însuși diavolul.

Cei care îi conduc pe Illuminati sunt împotriva lui Hristos și de partea Satanei. Ei rămân totdeauna în întuneric și în anonimat și în general nimeni nu are asupra lor vreo bănuială. Pentru a-și atinge scopurile diavolești, ei se folosesc de toate popoarele. Dezbină pentru a stăpâni, procură arme și bani ambelor părți ale unui conflict, îi încurajează pe oameni să se lupte și să se ucidă între ei numai cu scopul de a-și atinge obiectivele. Încurajează terorismul și războiul atomic și, cu bună știință, provoacă foamete în toată lumea. Țelul lor de căpătâi este să formeze un guvern mondial pentru ca, prin distrugerea tuturor religiilor și a tuturor guvernelor, să obțină controlul complet asupra întregii lumi.

De curând, am ascultat pe casetă o conferință intitulată „*The History of the Illuminati*", în care autorul, Myron Fagan, explică în amănunt cine sunt Illuminati, cum și-au început activitatea și în ce constă conspirația lor având ca scop, de acum și până la sfârșitul secolului al XX-lea, formarea unui guvern mondial. (Dl Fagan reia, în linii mari, informațiile conținute în cartea lui William Guy Carr, *Pawns in the Game.)* Iată câteva extrase din această conferință a lui

Fagan, tradusă din engleză în franceză în ziarul *Vers Demain*. Subtitlurile aparţin redacţiei acestei publicaţii.

Melvin Sickler

Transcrierea Conferinţei lui Myron C. Fagan

În spatele Statelor Unite şi al Constituţiei lor se află o mică grupare de indivizi al cărui unic obiectiv este să reducă la sclavie omenirea întregii lumi printr-o conspiraţie satanică pentru instaurarea unui guvern mondial. Pentru a vă face să înţelegeţi acea conspiraţie satanică, mă voi întoarce chiar la originile sale, pe la mijlocul veacului al XVIII-lea, pentru a vă dezvălui numele celor care l-au pus în lucrare.

Acest complot satanic a fost iniţiat în 1776 sub numele generic de Illuminati, fiind organizat de un anume Adam Weishaupt, care, în prealabil, se convertise la catolicism şi devenise preot. La cererea marii finanţe, el a abandonat, mai târziu, Biserica şi, cu finanţarea bancherilor internaţionali, a organizat gruparea Illuminati.

Toate războaiele ulterioare, inclusiv Revoluţia Franceză, au fost organizate de Illuminati acţionând sub diferite nume şi măşti. Spun asta pentru că, odată ce existenţa lor a fost descoperită, iar planul lor a devenit prea cunoscut, Weishaupt şi marionetele sale au început să funcţioneze sub nume diferite.

Însă de ce aceşti conspiratori mondiali au ales termenul de „Illuminati" pentru a desemna organizaţia lor satanică? Chiar Weishaupt spune că termenul îşi are originea în acela de „Lucifer" şi înseamnă „purtătorii luminii".

Conspiraţia luciferiană

În 1770, când a părăsit creştinismul pentru a se alătura conspiraţiei luciferiene, Weishaupt era un iezuit şi profesor de drept canon la Universitatea din Ingoldstadt. A început atunci elaborarea unei strategii ce ar fi trebuit să pună în mâna unui mic grup de oameni cu bani din lumea finanţelor controlul definitiv al întregii lumi, pentru ca, după o ultimă catastrofă socială şi recurgând la un despotism satanic, să poată impune supravieţuitorilor speciei umane ideologia luciferiană.

Weishaupt şi-a îndeplinit sarcina la 1 mai 1776 (ţările comuniste continuă să organizeze sărbătorirea zile de 1 mai în amintirea acestui eveniment). Pentru ca planul să reuşească era nevoie de distrugerea tuturor guvernelor şi religiilor existente. Obiectivul avea să fie atins prin împărţirea maselor în tabere opuse, din ce în ce mai numeroase pe multiple planuri (politic, social, economic etc.) – adică exact starea pe care o constatăm astăzi în ţările noastre. Aceste tabere opuse trebuiau înarmate şi, pentru ca ele să se lupte unele cu altele, slăbindu-şi forţele şi

distrugând încet, încet conducerile naționale și instituțiile religioase, trebuiau provocate incidente.

Planul lui Weishaupt

Pentru a-și atinge scopul de dominație asupra întregii lumi, planul lui Weishaupt prevedea, din partea agenților Illuminați, următoarele acțiuni:

1. Coruperea prin bani și sex urma să fie utilizată pentru a obține controlul celor aflați în posturi de conducere pe diverse paliere ale guvernării și în alte sectoare de activitate. Odată ce aceste persoane influente cădeau în capcanele întinse de Illuminați, ele trebuiau ținute în ascultare prin diferite forme de șantaj – amenințarea cu ruina financiară, darea în vileag a unor elemente de scandal, amenințarea cu rănirea sau chiar uciderea acelor persoane sau a membrilor familiilor lor.

2. Predând în colegii și universități, membrii grupării Illuminați aveau sarcina de a-i cultiva pe studenții cu o înzestrare mentală excepțională, proveniți din familii respectabile cu tendință internaționalistă, și de a face din ei posibili candidați la o formațiune specială în domeniul internaționalismului. O astfel de formațiune alcătuită din studenți selecționați de Illuminați trebuia să fie finanțată din burse universitare, cum ar fi, de pildă, Bursa Rhodes. Toți studenții selectați trebuiau, mai întâi, să fie convinși că oamenii cu talente speciale au dreptul să-i conducă pe cei mai puțin înzestrați sub pretextul că masele nu știu niciodată ceea ce este bun pentru ele în plan fizic, mental ori spiritual.

3. Toți oamenii influenți aflați sub controlul grupării Illuminați, precum și studenții anume selecționați și antrenați de ei trebuiau să fie utilizați ca agenți ai organizației și să acționeze în culisele tuturor guvernărilor, ca experți și specialiști. De la ei se aștepta să-i sfătuiască pe înalții funcționari ai țărilor să adopte acele politici care, pe termen lung, ar fi putut servi planurilor secrete ale Illuminați în legătură cu o conspirație mondială și să aducă distrugerea guvernelor și a religiilor pe care ar fi avut datoria să le slujească.

4. Membrii Illuminați trebuiau să obțină controlul absolut asupra presei pentru ca toate știrile și informațiile să poată fi manipulate cu scopul de a convinge masele că un guvern mondial este singura soluție pentru toate problemele, de orice natură. Ei trebuiau să aibă în proprietate și să controleze toate rețelele radioului și ale televiziunii.

Citind aceste 4 puncte ale strategiei grupării Illuminați, trebuie să acceptăm că mijloacele de informare în masă sunt astăzi controlate la toate nivelurile și că, așa cum Weishaupt planificase încă din 1776, sunt infiltrate și controlate și toate structurile puterii. Din păcate, puțini cetățeni sunt la curent cu această stare de lucruri și de aceea nu reușesc să înțeleagă adevărata semnificație a celor mai multe dintre evenimentele ce au loc în prezent.

Dar să revenim la primele zile ale existenței grupării Illuminati. Marea Britanie și Franța fiind, pe atunci, cele două mari puteri ale lumii, Weishaupt le-a ordonat celor din Illuminati să incite la războaie coloniale, inclusiv la lupta pentru independența americană, cu scopul de a slăbi Imperiul Britanic. Pentru distrugerea Imperiului Francez, tot el a ordonat organizarea Revoluției Franceze.

Weishaupt a hotărât ca Revoluția Franceză să aibă loc în 1789. Cu toate acestea, în 1784, cu ajutorul divinei providențe, guvernul Bavariei a intrat în posesia unor documente ce dovedeau existența Ordinului Illuminati. Respectivele documente ar fi putut salva Franța dacă ea n-ar fi refuzat să le dea crezare.

Un act al providenței divine

În ce a constat acel act al providenței divine? Iată:

În 1784, Weishaupt emisese ordinul de pregătire a Revoluției Franceze. Un scriitor german, pe numele său Zwack, a reprodus acest ordin într-o carte care conținea întreaga istorie a grupării Illuminati, precum și planul lui Weishaupt. O copie a acestei cărți a fost trimisă Iluminaților din Franța conduși de Robespierre, căruia Weishaupt îi dăduse ordin să atâțe la tulburări revoluționare. Mesagerul care transporta această carte a fost lovit de un fulger și ucis pe când călătorea între Frankfurt și Paris. Poliția a descoperit asupra lui documentele subversive și le-a remis autorităților în drept.

După o cercetare amănunțită a dovezilor complotului, guvernul Bavariei a dispus ca poliția să facă o descindere în lojile Marelui Orient care tocmai fuseseră organizate de Weishaupt, precum și la domiciliul celor mai influenți dintre acoliții acestuia. Au fost astfel descoperite și mai multe dovezi, autoritățile fiind convinse că documentele confiscate erau copii autentice ale planului conspirației prin care Illuminați prevedeau să se folosească de războaie și de revoluții pentru a instaura un guvern mondial asupra căruia, odată realizat, înțelegeau să preia controlul. (Notă: ceea ce se potrivește exact actualului complot al ONU.)

În 1785, guvernul Bavariei a interzis activitatea grupării Illuminati și a închis lojile Marelui Orient. În 1786, el a dispus aducerea la cunoștința publică a tuturor detaliilor conspirației, titlul englez al textului respectiv fiind *The Original Writings of the Order and Sect of the Illuminati.* Copii ale acestei cărți au fost trimise tuturor șefilor de stat și ai Bisericii din Europa. Însă puterea aparținând Illuminati era așa de mare, că avertismentul guvernului bavarez a fost trecut cu vederea. Nu e mai puțin adevărat că numele de „Illuminati" a devenit nepopular, iar grupul s-a hotărât, în aceste condiții, să lucreze în secret.

În tot acest timp, Weishaupt le-a dat ordin membrilor Illuminati să infiltreze lojile francmasoneriei albastre și să formeze, chiar în interiorul acestora, propria societate secretă. Doar acei masoni care se arătau devotați internaționalismului și

aceia a căror conduită era o dovadă că se lepădaseră de Dumnezeu puteau fi inițiați în Ordinul Illuminati.

Pentru a infiltra lojile masonice din Marea Britanie, Weishaupt l-a invitat pe continent pe John Robison. Acesta era francmason de rit scoțian de grad foarte înalt. Era profesor de filosofie naturală la Universitatea din Edinburgh și secretar al Royal Society din capitala Scoției. Robison nu a căzut în plasa întinsă de Illuminati care voiau să-l facă să creadă că obiectivul urmărit de ei era o dictatură în sprijinul populației. Robison și-a păstrat gândurile pentru sine, astfel ca Illuminati să-i acorde pe mai departe încrederea lor și să-i încredințeze, spre studiu, un plan al conspirației lui Weishaupt pe care să-l păstreze în deplină siguranță.

Întrucât avertizarea făcută de guvernul bavarez a fost trecută cu vederea, în 1789 a izbucnit Revoluția Franceză, exact cum prevăzuse Weishaupt. Totuși, pentru a alerta alte guverne privind pericolul iminent și pentru a-i informa pe francmasoni că lojile lor au fost infiltrate de Illuminati, Robison a publicat în 1789 [de fapt, în 1797 n.a.] o carte intitulată *Proofs of a Conspiracy to Destroy All Governments and Religions*. Din nefericire, și acest avertisment a fost nesocotit.

Războaiele napoleoniene

Conducătorii Revoluției Franceze au hotărât apoi să se angajeze într-o altă conspirație internațională. De astă dată ei au organizat războaiele napoleoniene pentru a răsturna principalele monarhii europene.

În timp ce o ramură a marii finanțe internaționale îl susținea cu bani pe Napoleon, alta aloca fonduri Marii Britanii, Germaniei și altor țări angajate în război cu acesta. Evident, toți bancherii primeau ordine de la conducătorii grupării Illuminati.

Imediat după războaiele napoleoniene, Illuminati au crezut că națiunile erau atât de disperate și de stoarse de vlagă în urma atâtor lupte, încât orice soluție li s-ar putea părea bine-venită. Slugile Ordinului Illuminati au convocat atunci ceea ce s-a numit Congresul de la Viena. În această adunare, ei s-au străduit să creeze prima Ligă a Națiunilor – o primă tentativă de guvern mondial. În viziunea lor, suveranii Europei erau într-atât de afundați în datorii către ei, încât, de voie, de nevoie, le-ar fi executat orice poruncă. Însă țarul Rusiei a înțeles complotul care se urzea și l-a anihilat. Bancherii străini au jurat atunci că-l vor distruge într-o bună zi pe țar împreună cu întreaga sa familie. Amenințarea a fost dusă la îndeplinire în 1917.

Nu trebuie să uităm că Illuminati nu au fost creați pentru a acționa pe termen scurt. În mod normal, oricine urzește o conspirație este mânat de speranța de a trăi să-i vadă roadele. Nu este însă cazul membrilor Illuminati. Este adevărat

că își doresc să-și vadă împlinit din timpul vieții obiectivul instaurării unui guvern mondial, dar, pentru a parafraza dictonul *the show must go on,* **Illuminati operează pe termen lung. Că este vorba de zeci sau chiar de sute de ani, ei își angajează descendenții în continuarea acestei conspirații până la deplina sa înfăptuire.**

Respingerea brutală, urmată de un dezastru, din partea țarului Rusiei la Congresul de la Viena nu a dus nicidecum la distrugerea conspirației grupării Illuminati: ea doar i-a silit să adopte o altă strategie. Conștienți că, pentru moment, ideea unui guvern mondial a fost înăbușită în față, Illuminati au decis că singura cale de a-și păstra puterea era întărirea controlului asupra sistemului monetar al națiunilor europene.

Rezultatul final al bătăliei de la Waterloo a fost, de aceea, falsificat. Cercurile financiare aveau agenți prezenți pe câmpul de luptă pentru a le anunța din timp, prin porumbei călători, rezultatul bătăliei (rolul porumbeilor călători în această întâmplare a născut chiar zicala „mi-a spus mie o păsărică"). De cum au fost înștiințați despre victoria lui Wellington, bancherii au răspândit în Anglia știrea falsă că bătălia fusese câștigată de Napoleon, ceea ce a indus panică pe piața bursieră. Prețul s-a prăbușit la toate acțiunile până aproape de zero. Astfel, bancherii internaționali le-au putut cumpăra pe nimic, preluând controlul complet asupra economiei britanice, principala economie a Europei și a lumii.

Imediat după Congresul de la Viena, bancherii internaționali au forțat Guvernul Marii Britanii să schimbe statutul Băncii Angliei, astfel încât controlul total asupra acestei bănci să le revină lor, control pe care îl dețin și astăzi.

Weishaupt a murit în 1830, dar a avut grijă dinainte să pregătească o variantă perfecționată a conspirației Ordinului Illuminati, astfel încât să controleze, să finanțeze, să conducă și să controleze, sub diferite forme și pretexte, orice organizație internațională, prin plasarea în centrele și posturile-cheie de la vârful acestor organizații a propriilor agenți.

Programul revoluționar

În 1848, Karl Marx a scris Manifestul comunist sub directa îndrumare a membrilor grupării Illuminati. Concomitent, profesorul Karl Ritter de la Universitatea din Frankfurt a scris replica la lucrarea lui Marx sub conducerea altor membri ai Illuminati. Ideea lor era să folosească deosebirile dintre cele două ideologii la divizarea unui număr tot mai mare de (reprezentanți) ai omenirii în tabere opuse, gata să se ucidă reciproc și distrugând, în același timp, toate instituțiile religioase și politice.

Opera lui Ritter a fost continuată, după moartea lui, de așa-zisul filosof german Friedrich Wilhelm Nietzsche, care a contribuit la dezvoltarea rasismului și a nazismului ce aveau să fie folosite la declanșarea celor două războaie mondiale.

În 1834, liderul revoluționar italian Giuseppe Mazzini a fost ales de Illuminati la conducerea programului lor revoluționar desfășurat în toată lumea, rol pe care acesta l-a îndeplinit până la moartea sa, în 1872. Câțiva ani înainte de-a muri, Mazzini a atras în cercul grupării Illuminati un general american pe nume Albert Pike. Acesta a fost într-atât de fascinat de ideea unui guvern mondial, încât s-a plasat în cele din urmă în fruntea acestei conspirații luciferiene.

Din 1859 până în 1871, Pike a pregătit un plan ce prevedea trei războaie mondiale și diferite revoluții în puncte diferite ale globului, astfel încât conspirația să poată fi încheiată în secolul al XX-lea[1221].

Războaiele mondiale

Primul Război Mondial trebuia să aibă loc pentru a le permite membrilor Illuminati să distrugă regimul țarilor în Rusia. Bancherii internaționali se juraseră să atingă acest obiectiv de când, la Congresul de la Viena, țarul le dejucase planurile și să transforme Rusia într-un bastion al comunismului ateu. Diferendele întreținute de agenții Illuminati între imperiile german și britanic aveau să aducă izbucnirea războiului. Odată războiul terminat, comunismul urma să fie instalat în Rusia și utilizat la distrugerea altor guverne și la slăbirea credinței.

Cel de-al Doilea Război Mondial trebuia provocat prin valorificarea opoziției dintre fasciștii și sioniștii politici. Pe parcursul acestui război, comunismul internațional urma să câștige teren, astfel încât să egaleze puterea țărilor creștine la nivelul forței armate. La încheierea acestei etape, comunismul internațional urma să fie temperat și ținut în șah până în ziua catastrofei finale.

Al treilea război mondial va fi provocat prin utilizarea opoziției între sioniști (partizanii statului Israel) și lumea musulmană. Această confruntare va fi condusă astfel încât Islamul și Israelul se vor distruge reciproc în timp ce restul națiunilor lumii, cu atitudini împărțite în această privință, vor fi silite să se implice și ele în acest război până la completa epuizare fizică, mentală, sufletească și economică. Se vor fi creat atunci toate condițiile instaurării unui guvern mondial.

Guvernul mondial

În etapa finală a conspirației, guvernul mondial va fi compus dintr-un dictator (șeful Națiunilor Unite), Consiliul pentru Relații Externe[1222] (grupul care îi reprezintă pe Illuminati în SUA), câțiva miliardari, comuniști și oameni de știință care au făcut dovada devotamentului lor față de această conspirație. Toți ceilalți indivizi vor alcătui o singură categorie, aceea de sclavi ai conspirației.

Imediat după Primul Război Mondial, Illuminati au înființat în SUA Council on Foreign Relations sau CFR, care îi reprezintă și la ora actuală pe

Illuminati care acționează în SUA. Cei care controlează CFR sunt în cea mai mare parte descendenți ai membrilor inițiali ai Ordinului Illuminati.

Există în Marea Britanie un grup echivalent cu Illuminati, denumit British Institute of International Affairs. Grupuri asemănătoare există, sub diferite nume, în Franța, în Germania și în alte țări. Toate aceste organizații, inclusiv CFR din SUA, continuă să creeze alte grupuri pentru a acționa în spatele acestora în scopul de a infiltra toate afacerile interne ale statului în fiecare dintre fazele desfășurării lor. Acțiunile acestor organizații sunt întotdeauna concepute și conduse de către Illuminati.

Myron Fagan

În acest articol, n-am vorbit până acum decât foarte puțin despre Illuminati și acțiunile lor subversive. Nădăjduim, cu toate acestea, că ne înțelegeți acum de ce spunem că aceia care controlează banii în întreaga lume sunt la baza tuturor relelor[1223]. Dacă vrem să triumfe în lume pacea și dreptatea, trebuie mai întâi să eliberăm toate țările din jugul finanței internaționale.

Melvin Sickler

NOTE

[1218] V. http://www.freeworldalliance.com.

[1219] V. *supra,* nota introductivă la Anexa II.2.

[1220] http://www.michaeljournal.org/accueil.htm

[1221] Acest „plan" sau „program de acțiune", prezentat uneori ca o „profeție", este atribuit de majoritatea autorilor conspiraționiști europeni sau americani lui Albert Pike. Această atribuire este mincinoasă și se face de regulă citând falsul pe care îl constituie pretinsa scrisoare pe care Pike, așa-zisul „luciferian palladist", i-ar fi trimis-o la 15 august 1871 lui Mazzini (v. Dr. Bataille, *Le Diable au XIX-e siècle,* Paris, vol. II, pp. 564–606). Avem aici de-a face cu una dintre consecințele escrocheriei lui Léo Taxil: precum Serge Monast mai târziu, Myron Fagan se inspiră, în mare parte, direct din W.G. Carr, care adaptase discursul antimasonic al lui Taxil la cultura credinciosului american. V. de ex. Queenborough, 1933, pp. 208–209; Carr 1998, pp. 19–20 și 1999, pp. 19–22 (1958, pp. XIV–XVI); Griffin, 2001 (1976), pp. 66–71 (parafrazat stângaci de Holey-Helsing în 1993; să notăm că Griffin, pp. 68–69, îi citează pe „Dr. Bataille", alias Léo Texil, și pe principalul său colaborator Dr. Hacks, coautori la *Le Diable au XIX-e siècle*); Griffin 2001 (1980), pp. 38–40 („planul de cucerire a lumii" constituie concluzia cap. V consacrat „dinastiei Rothschild"); Monast 1994, pp. 13, 15–16; *Livre jaune n°5,* 2001 (Holey-Helsing, 1993), pp. 96–97 („Un plan pentru un guvern mondial").

[1222] Este vorba, bineînțeles, despre CFR (Council on Foreign Relations), organizație existentă în realitate, dar integral mitificată. Fagan se inspiră dintr-o multitudine de pamflete americane aflate în circulație în anii 1950–1960: Smoot, 1962 (1965); etc. Pentru eseurile pe teme complotiste apărute ulterior, v. Allen, 1972 (1971) și 1976; Sutton 1986, p. 36 *sq.;* Perloff, 1988, *passim;* Coleman, 1992; *Livre jaune n°5,* pp. 37–38, 131–132, 259; Griffin 2001, pp. 130–140; Deyo, 2004, p. 161 *sq.*

[1223] E o temă acuzatoare devenită clișeu antievreiesc. Una dintre primele versiuni rusești ale *Protocoalelor Înțelepților Sionului* a fost publicată în decembrie 1905 sub titlul *La Source de nos maux,* reed. în ian. 1906 de Georges V. Boutmi (și difuzată de către activiștii organizației Centuries Noires sub titlul *Les Ennemies du genre humain)* (Taguieff, 2004b, p. 326). V. și pamfletul semnat Pierre Milès, *Voici la cause de nos maux: la juiverie,* Paris, Sorlot, f.d. (1937 sau 1938).

IV. Un portret hagiografic al lui Antony C. Sutton, importantă figură a teoriei conspirației în SUA, principalul propagator al viziunii demonizante asupra organizației Skull & Bones

Reproducem un articol semnat de Félix Causas, intitulat „Omagiu lui Antony C. Sutton (1925–2002). Dispariția unui Mare Cunoscător al «Arcanelor Secrete»", apărut în revista *Sous la Bannière*, nr. 105, ianuarie–februarie 2003, pp. 11–16[1224]:

„*In Memoria Aeterna erit Justus*"

Cât de bine a știut Sutton să decripteze lumea.

Iată Noua Ordine mondială în toată splendoarea sa. După ce veți citi, veți ști ce aveți de făcut.

Un maestru al „istoriei secrete" – „istoria rușinoasă" cum o denumea martinistul Honoré de Balzac[1225] [...] – ne-a părăsit, vai!, în februarie 2002. Antony C. Sutton s-a născut în 1925 la Londra, însă cea mai mare parte a vieții și-a petrecut-o în Statele Unite (40 de ani), după ce a fost naturalizat.

De formație universitară (economie, construcții civile), Antony Sutton a lucrat în industria minieră și a oțelului. Absolvent al universităților din Londra, Göttingen și California, a fost din anii 1960 profesor de economie la Universitatea statului California (Los Angeles) și, timp de 7 ani, cercetător la Universitatea Stanford (Fundația Hoover).

În timpul șederii la Stanford a dat la iveală opera sa capitală în trei volume asupra „surselor" tehnologiei sovietice intitulată *Western Technology and Soviet Economic Development,* apărută în numeroase ediții în ultimul sfert de veac...

Despre această lucrare, Pierre de Villemarest[1226], eminent specialist în problemele sovieto-mondialiste, scrie că „Sutton a fost singurul autor care a cercetat contractele prin care totalitarismul nazist și cel sovietic au putut trăi și supraviețui din punct de vedere economic".

Tocmai aceasta i-a atras ura și hărțuirea din partea membrilor Illuminati sau a „agenților Illuminati" dintre care îi menționăm pe David Rockefeller, Averell Harriman, Henry Kissinger și alți animatori ai cluburilor de fabieni [socialiști utopici anglo-americani (– n.tr.)] care, de la reuniunea Comisiei Trilaterale din 1973, au dictat actualul curs al Mondialismului!...

Acești indivizi n u a u încetat să cumpere tirajele cărților sau orice mărturie a aparițiilor publice ale lui Sutton, să-i interzică semnătura sau evocarea numelui în mass-media până și în Franța, unde autorul nu era cunoscut decât în cercul „specialiștilor în mondialism". Inutil să spunem că nici una dintre aceste lucrări nu a ajuns să fie tradusă în franceză... În consecință, autorul merită pe deplin un omagiu pentru lucrările sale de scriitor neînregimentat, foarte incomod pentru „stăpânii sistemului". Dar să revenim la *Technologie Occidentale.*

În această lucrare monumentală de peste 1 300 de pagini, Sutton demonstrează dependența tehnologică de Occident a URSS începând încă din anii 1930 și trage concluzia că toate invențiile mult trâmbițate de regimul bolșevic, poate cu două-trei excepții, proveneau din țările Vestului...

Occidentul a construit, a susținut și a finanțat Dictatura Roșie încă de la început.

Fără un astfel de sprijin logistic, un regim atât de ticălos nu ar fi supraviețuit!... Se înțelege că Artizanii acestei Conspirații n-au gustat dezvăluirile stânjenitoare ale lui Sutton și au cheltuit cu nemiluita pentru a încerca să-i treacă opera sub tăcere... În același timp, ca pentru a răsuci cuțitul în rană, Sutton a publicat și o lucrare complementară, intitulată *National Suicide. Military Aid to the Soviet Union* în care acuza *establishment*-ul SUA că ucide cetățeni americani în Vietnam cu... ajutorul tehnologiei americane!... Mulțumită unui munte de documente, în majoritate provenite de la instituții guvernamentale și societăți „comerciale"..., el a reactualizat această lucrare în 1986, sub titlul *The Best Enemy Money Can Buy*. Sutton insista asupra faptului că tehnologia militară sovietică era foarte dependentă de transferurile și donațiile din țările lumii libere (mai ales din UE), de comerțul obișnuit și de programele de schimburi cultural-științifice. Totul le-a fost construit sau vândut, de la bobinele de cupru până la camioanele militare, trecând prin tehnologia de ghidaj a rachetelor, a computerelor și chiar a Navetei Spațiale. Sute și sute de milioane de dolari cheltuiți fără a le ține socoteala – totul numai pentru a menține pe linia de plutire formidabila mașinărie sovietică!...

După aceste dezvăluiri „incomode", la presiunile Casei Albe, Fundația Hoover i-a retras bursa de cercetare lui Sutton, care și-a pierdut și locul de

muncă... Este o constantă a istoriei că „forțele întunericului" nu suportă nici cea mai neînsemnată dezvăluire legată de activitățile lor subversive.

În mod firesc intrigat de atacul căruia îi fusese victimă și mai ales de forțele puternice aflate în spatele acestei agresiuni, Antony Sutton a hotărât să facă o anchetă amănunțită asupra acestora, astfel că a publicat în anii 1970 o trilogie consacrată sprijinului politic acordat celor trei variante de Socialism de către bancherii internaționali de pe Wall Street: *Wall Street and the Bolshevik Revolution, Wall Street and the Rise of Hitler* și *Wall Street and FDR* [Franklin Delano Roosevelt]. În prima dintre aceste lucrări, Sutton dezvăluie acțiunea conducătorilor Băncii Morgan în scurgerea ilegală a aurului rusesc controlat de bolșevici către SUA, precum și rolul subversiv jucat în Rusia de Crucea Roșie americană, înfeudată intereselor de pe Wall Street.

Aflăm cum personalități de pe Wall Street au intervenit pentru eliberarea lui Trotki, pentru ca viitorul organizator al Armatei Roșii să poate fi în măsură a declanșa în 1917 „Adevărata Revoluție" rusă, cea sângeroasă, care l-a răsturnat pe Kerensky, francmason notoriu al cărui rol nu era decât acela de a pregăti terenul pentru „călăii roșii de la Kremlin". Sutton a demascat comerțul făcut între marile firme occidentale și sovietici în scopul acapărării uriașei piețe rusești, cu mai bine de 15 ani înainte ca SUA să recunoască oficial Regimul Sovietic...

Pentru prima oară, legăturile strânse dintre bancherii din New York și numeroși revoluționari erau probate cu documente de necontestat de către un savant de renume. Deși susținea de fațadă mișcarea antibolșevică, această imundă „lume interlopă financiară" țesea, în culisele politicii, legături durabile cu... bolșevicii!...

În cea de-a treia carte *(Wall Street and FDR,* 1975) Sutton arată legăturile dintre Roosevelt și Marea Finanță Internațională. Cartierul general al conspirației împotriva omenirii se afla pe Wall Street, la numărul 120. Roosevelt întreținea legături foarte strânse cu acești bancheri, în perioada 1927–1934. Aceiași bancheri apatrizi l-au sfătuit pe Roosevelt să inițieze politica socialistă *New Deal,* contribuind astfel la apariția în SUA a Socialismului. Faptul reiese chiar din corespondența lui Roosevelt, care dovedește că el aplica întotdeauna cu strictețe ordinele primite pentru construirea acestei Noi Societăți mondiale.

Clica financiară de pe Wall Street dorea ca politicienii să edifice o Societate Socialistă, căci numai socialismul nivelează la bază, sărăcește în masă și permite un mai eficient control al populației. Roosevelt s-a făcut purtătorul de stindard și predicatorul acestei sinistre politici, devenind agentul lui Bernard Baruch, membru al Illuminati, conducătorul ocult al SUA și... al unei mari părți a lumii.

Să ne amintim că exact în acea vreme (1933), mereu supus dictaturii mentorilor săi, Roosevelt a dispus plasarea „piramidei Iluminaților" pe bancnota de 1 dolar. Simțind că au făcut deja pași uriași spre împlinirea planului lor de Dominație Mondială, „Stăpânii Lumii" nu s-au putut abține de la a-și „marca teritoriile" cu ajutorul unor simboluri foarte explicite pentru inițiați...

În 1976, Sutton a publicat ultimul volum al trilogiei în care demonstra că Hitler a fost finanțat de către „americani" pentru a provoca cel de-al Doilea Război Mondial[1227]. Trei decenii de eroare, minciună și duplicitate au fost făcute praf într-o lucrare de 220 de pagini, ticsită de documente și referințe mai presus de orice îndoială.

În Franța, cartea lui Sutton i-a îngăduit lui Pierre de Villemarest să-și publice lucrarea *À l' ombre de Wall Street. Complicités et financements soviéto-nazis*[1228]. În cel de-al treilea volum al său, Antony Sutton a demonstrat nu numai că al Doilea Război Mondial a fost premeditat, dar că el a fost extrem de profitabil pentru un grup restrâns de *insiders* ai Marii Finanțe. Sutton se folosise de documente și de mărturii provenite din surse directe ce aruncau o lumină necruțătoare asupra unor secrete păstrate până atunci în cea mai mare taină și pe care principalii protagoniști ai lumii finanțelor nu ar fi vrut să le vadă prea curând ieșite la iveală!

Așa se face că dispunem astfel de explicații privind rolul jucat de J.P. Morgan, T.W. Lamont, H. Ford, familia Rockefeller, General Electric, Standard Oil, Citibank, Chase & Manhattan Bank, Kuhn, Loeb & Co, precum și de ceilalți afaceriști care au participat la marele furt.

Un spectacol care să-ți înmoaie inima: ursitorile Marii Finanțe internaționale aplecate deasupra leagănului „Național-socialismului" cu scopul de a provoca în nici 10 ani cel mai îngrozitor război din câte cunoscuse lumea până atunci, adică tocmai a doua etapă a Planului „Pike-Mazzini"[1229]. E vorba despre aceiași indivizi și aceleași companii multinaționale care au finanțat revoluția bolșevică, politica New Deal și Național-socialismul!...

Mai este oare nevoie să spunem că dezvăluirile pe bază de documente ale lui Antony C. Sutton au deranjat enorm și că *establishment*-ul din SUA i-a arătat acestui autor o ură necontenit sporită...

Dar Antony Sutton nu s-a oprit. Cum aflase foarte multe (mult prea multe!) lucruri despre acțiunile marii finanțe internaționale și despre cercurile mondialiste, el a mai publicat o lucrare, în două părți, despre războaie și revoluții *(Wars and Revolutions)* și comanditarii acestora, cu scopul de a-și duce la îndeplinire planurile proprii. Sutton a publicat de asemenea și o lucrare foarte documentată în două volume despre Comisia Trilaterală (Trilaterals Over Washington), faimoasa societate mondialistă creată în 1973 de bancherul internațional Rockefeller.

Deși această organizație a fost analizată în profunzime de Yann Moncomble[1230], Sutton va rescrie integral cele două volume ale cărții sale, adăugând noi documente în reproducere fotografică, dar publicându-le, de astă dată, într-un singur volum, sub titlul: *Trilaterals Over America* (Boring, OR, CPA Book Publishers).

Fiind o completare utilă a cărții lui Moncomble, importanta lucrare a lui Sutton aduce documente inedite, necunoscute autorului francez. Lectura oferă o

imagine fără ocolișuri a rolului detestabil al acestei organizații dedicate „Noii Ordini mondiale" prin care sunt săvârșite imixtiuni de neconceput în toate domeniile: fiscal, agricol, „falsa pace", alianțe cu socialo-comuniști, dominația monetară prin bănci, utilizarea drogurilor dintr-un punct de vedere specific, anume, acela de a exercita un control din ce în ce mai sufocant asupra popoarelor pentru a ajunge fără dificultate la dominarea întregii lumi!

Bineînțeles, prin această lucrare, Antony Sutton a devenit și mai „simpatic" în ochii membrilor „Trilateralei" și ai celorlalți gangsteri mondialiști... Însă șpilul acestui spectacol, dacă-mi este îngăduit să-l numesc astfel, nu era încă evident. Ne-am mărginit să semnalăm aici numai operele principale ale lui Sutton. El a scris însă mai mult de 20 de cărți și broșuri, dintre care menționăm: *Technological Treason; The Diamond Connection; Gold Versus Paper; The War on Gold; Energy, the Created Crisis.* Toate abordează pe domenii diferite aceeași politică de dominație a lumii și Noua Ordine mondială: trădarea tehnologică în folosul Estului comunist, pietrele prețioase, aurul și energia (penurii create de la un cap la altul de cercurile mondialiste legate de același „complot"...).

Antony Sutton pătrunsese cum nu se poate mai bine secretele „guvernării oculte a lumii". Dar, oricât de straniu ar părea, el nu era totuși pe deplin mulțumit. După 16 volume și un sfert de veac de cercetări fundamentale, credea că văzuse totul, că lumea nu era, în cele din urmă, decât un tărâm al confuziei în stare pură dincolo de orice noimă, complet străină de orice idee de mântuire și că, din nefericire, nu putea face prea mult pentru îndreptarea situației.

Și-a amintit că în 1968 publicase pentru Hoover Institution, la Stanford, volumele despre *Western Technology and Soviet Economic Development.*

Chiar dacă explicase acolo „pe lung, pe lat și de-a curmezișul" felul în care Occidentul construise de fapt Uniunea Sovietică, rămâneau totuși întrebări ca: Din ce motiv s-a acordat acest sprijin? De ce au fost operate transferuri de tehnologie către Germania nazistă?

De ce Washingtonul vrea să ascundă aceste fapte?

De ce fusese întărită puterea militară sovietică simultan cu a noastră? În lucrări ulterioare – seria Wall Street – Sutton a adunat și alte asemenea întrebări, fără a obține însă întotdeauna răspunsuri mulțumitoare. Astfel se face că el a ajuns la concluzia că nici un răspuns rațional nu-l putea satisface pe deplin. Abia în 1982, a primit un teanc de documente, gros de 20 de centimetri! Nici mai mult nici mai puțin decât lista membrilor unei societăți secrete americane. Și ce societate!

Pe măsură ce întorcea paginile, Sutton înțelegea tot mai limpede că nu era vorba despre un grup oarecare. Toate numele erau sinonime cu adevărata Putere. În vreme ce verifica identitatea fiecărei persoane înscrise pe listă, îi apărea tot mai clar imaginea unei construcții uimitoare, și ceea ce mai înainte era o lume vagă dobândea acum o limpezime de cristal...

Această societate secretă care avea ca emblemă un craniu susținut de două tibii încrucișate (Skull & Bones) nu era altceva decât „Ordinul de Yale", descins din Ordinul Iluminaților din Bavaria și având cartierul general la Universitatea Yale.

Sutton a început să publice rezultatele anchetei sale sub forma unor broșuri consistente: *An Introduction to the Order; How the Order contracts Education; How the Order creates War and Revolution* și *The Secret Cult of the Order.* Seria este completată de o broșură anume dedicată unui membru eminent al ordinului, viitorul președinte al SUA, George Bush (tatăl): *Two Faces of George Bush.*

În 1986, Sutton a adunat cele 5 broșuri într-un volum unic intitulat *America's Secret Establisment*[1231]. Volumul a constituit răspunsul mult așteptat de autorul însuși la propriile frământări: el explica de ce Occidentul a construit URSS și l-a susținut pe Hitler; de ce americanii au intrat în cel de-al Doilea Război Mondial având de pierdut în mai multe domenii; de ce Wall Street îi avea la mare stimă pe marxiști și pe naziști. De ce copiii nu știu și nu pot să citească; de ce bisericile au devenit centre de propagandă mondialistă; de ce faptele istorice (care jenează) sunt trucate; de ce politicienii își petrec timpul mințind etc.

Antony Sutton a afirmat că această lucrare este opera vieții sale, mult mai importantă, firește, decât toate cărțile sale despre „tehnologia Occidentală și sprijinul acordat Uniunii Sovietice".

Ordinul de Yale nu este altceva decât o prelungire a celui întemeiat în Bavaria de sinistrul Adam Weishaupt. Toate cercurile mondialiste (Comisia Trilaterală, Grupul Bilderberg, CFR, Pilgrim Society, Consiliul Atlantic, Bohemian Club din San Francisco...) nu sunt decât asociații-satelit ale Ordinului de Yale, unul dintre cele mai importante „centre de conducere" ale subversiunii din întreaga lume.

William (Guy) Carr demonstrase încă din anii 1950 că responsabili pentru programul luciferian al celor trei războaie mondiale urmărind instaurarea Guvernului Mondial al Antihristului[1232] sunt Pike și Mazzini, atașați grupării Illuminati. Iluminații de la Yale nu fac decât să continue pe această linie, dominația mondială fiind principala lor preocupare. Înțelegem, așadar, de ce ordinul s-a amestecat în problemele educației: pentru a controla mai bine popoarele și pentru a le conduce mai apoi, prin cicluri infernale de crize periodice, prin războaie și revoluții. Înțelegem acum de ce astfel de indivizi – putrezi până în măduva oaselor, hârdaie de dejecții, cum i-ar fi numit Marie-Julie Jahenny, cea stigmatizată de ei – nu pot fi decât sclavi ai lui Lucifer.

Ritualurile lor nu lasă nici o umbră de îndoială în această privință. Păcat că o operă atât de importantă nu are un echivalent în limba franceză!...

Nu veți fi deloc surprinși să aflați că, drept urmare a lucrărilor sale despre Ordinul de Yale, Antony Sutton a intrat în vizorul „mondialiștilor de rang înalt", care, în general, nu se dau în vânt după acest gen de publicitate

neașteptată. Arțagul lor a fost de nestăvilit: din acel moment, Sutton nu a mai putut face cercetări în marile biblioteci, în arhivele și în bibliotecile universitare.

Au fost date ordine discrete pentru a interzice accesul la aceste surse „personajului periculos" care îndrăznea să dezvăluie ceea ce nu trebuia dezvăluit, lucruri pe care *vulgus pecus* trebuia să le ignore „numai pentru binele său", pe mai departe... A fost o pensionare forțată pe care însă Sutton a valorificat-o, publicând două broșuri de informare care au îndrăznit să dezvăluie ceea ce presa de mare tiraj, obedientă ordinelor primite, ținea sub cea mai strictă tăcere.

Părăsind Stanford, Sutton lansează *The Phoenix Letter,* cu apariție lunară, consacrată denunțării infracțiunilor comise de Înalta Politică. El nu a încetat să publice broșura până la moarte. În urma persecuțiilor la care l-au supus mondialiștii după publicarea lucrărilor despre Ordinul de Yale, Sutton a lansat în 1990 o nouă broșură periodică intitulată *Future Technology Intelligence Report,* consacrată „tehnicilor ținute în botniță", căci Înalții Mondialiști exercită în acest domeniu o putere absolută.

Antony Sutton a trăit departe de lume, păstrând doar contactul cu una din cele două fiice ale sale, îndurând loviturile și izolarea din partea semenilor, ordonate, fără îndoială, de cel despre care s-a spus că este „Prințului acestei lumi"! Și toate astea pentru că îndrăznise să pătrundă și să dea publicității secretele cel mai bine păstrate din lume, ceea ce, nu-i așa, constituie o „crimă abominabilă"!

Înainte de a părăsi lumea aceasta, A. Sutton a publicat, în 1995, o lucrare de mici dimensiuni, de 115 pagini, *The Federal Reserve Conspiracy,* care oferă substanța esențială a unei probleme dintre cele mai importante, de vreme ce a izbutit să otrăvească o lume întreagă: Banii și „Stăpânii Banilor" care guvernează, de fapt, întreaga planetă.

A fost o lucrare bine documentată, aducând în fața publicului toate dovezile complotului, căci era vorba despre un Complot al Băncii Centrale. Se știe că toate țările lumii sunt dependente de „Bănci Centrale" sau, în anumite țări (precum Franța), sunt „familii" care, secol de secol, se cooptează una pe cealaltă pentru a exercita o putere rezervată unei elite foarte speciale. Să ne mai amintim că „Revoluția Rusă din 1917" a fost hotărâtă, printre altele, și pe motiv că țarul a refuzat crearea unei Bănci Centrale în Rusia.

„Stăpânii lumii" nu iartă un asemenea afront. Publicând acest ultim volum – care de fapt relua exact titlul unui excelent volum publicat în anii 1950 de Eustace Mullins[1234], citat de William Carr în *Pawns in the Game* –, Antony Sutton dorea să atragă atenția asupra complotiștilor care vor declanșa al treilea război mondial folosind scânteia Orientului Apropiat, conflict major care va duce la distrugerea simultană a sionismului și a lumii musulmane, așa cum se prevedea în faimoasa scrisoare a lui Pike către Mazzini în 1870–1871.

Descendenții fruntașilor luciferieni s-au reunit în 1910 pe Jekyl Island, unde au hotărât crearea Băncii Centrale a SUA. Ei au reușit un tur de forță impunând adoptarea, în 1913, de către Congresul SUA a deciziilor lor luate în cel mai mare

secret. Forțele banului au repurtat în acea zi o victorie a cărei greutate popoarele nu o pot evalua nici astăzi; ar trebui să spunem „al cărei tragism"!...

„Mammon" a pus de atunci la jug toate popoarele pământului. Banul este stăpân absolut; toată lumea i se închină. Să le mulțumim deci autorilor curajoși ca Sutton, care a avut îndrăzneala de a se lua la luptă cu puteri infinit mai mari decât el și care – după cum scrie Pierre de Villemarest în *Lettre d' information nr. 8* din 14.09. 2002 – „n-au încetat niciodată să facă să dispară scrierile lui și să-i interzică să mai publice ori să fie pomenit în mass-media, până și în Franța (!...), unde, de 25 de ani, am convenit să nu ne facem publice cercetările și scrierile pe subiectele lui Sutton". Să sperăm că aceste lucrări de neînlocuit nu vor cădea în uitare și vor continua să fie editate sau reeditate în SUA și chiar traduse în țările noastre europene, unde cenzura și terorismul intelectual bântuie mai mult ca oricând[1235].

NOTE

[1224] Acest articol, apărut la începutul lui 2003, figura încă pe site în octombrie 2005. Îl reproducem integral, însă fără note (din singurul motiv că ne-ar sili la comentarii prea ample care ar depăși cadrul acestei secțiuni de anexe). Am eliminat greșelile de gramatică și am făcut corecțiile ortografice cuvenite. Dar n-am crezut că este cazul să intervenim pentru a corecta stângăcia stilului, nici să reformulăm anumite pasaje aluzive ori confuze. Am decis să nu suprimăm majusculele pentru care autorul (Félix Causas) are o apetență deosebită: utilizarea sistematică a majusculelor este caracteristica unui mod de gândire esențialist, în care abstracțiile devin ființe reale, deseori înzestrate cu personalitate (fie că e vorba despre un personaj sau despre un grup). În narațiunea conspiraționistă, aceste figuri cu marcaj negativ îi reprezintă pe agenții complotului mondial.

[1225] Aluzie la o frază atribuită lui Balzac, citată cu o constanță rituală ca motto în lucrările conspiraționiste, de regulă în următoarea formă: „Există două istorii: istoria oficială plină de minciuni, care ne este predată în școli, și istoria secretă în care se găsesc adevăratele cauze ale evenimentelor, o istorie de care poate să ne fie rușine" (cf. Delacroix, *Le Complot mondial: mythe ou réalité?*, Châteauneuf, Éditions Delacroix, col. «L.I.E.S.I.», 2004, p. 2).

[1226] Autorul conspiraționist francez Pierre Faillant de Villemarest, n. 10 decembrie 1922, a intrat în Rezistență în septembrie 1940 și a început în 1945 o carieră de agent în serviciile secrete franceze. Lucrător al SDECE (predecesorul lui DGSE), autorul s-a specializat în monitorizarea țărilor est-europene și a lumii comuniste. Ziarist profesionist din 1952, a fost tentat de activismul politic și s-a angajat în favoarea Algeriei franceze, intrând în rândurile OAS (pentru activitățile sale „naționaliste" a fost condamnat chiar la închisoare). În cursul anilor 1960–1970, a devenit unul dintre profesioniștii denunțării „complotului mondialist" alături de P. Virion, H. Coston, Y. Moncomble și E. Ratier. Catolic integrist, Villemarest a colaborat la numeroase periodice de extremă dreaptă, printre care bilunarul *Monde et Vie*.

[1227] Într-o notă, autorul articolului face trimitere la Henry Coston, 1963 (v. *infra*, Bibliografie I).

[1228] Din prima ediție a acestei lucrări, apărută în 1978, a fost eliminată partea privitoare la „finanțarea nazismului", inclusă din nou în reeditări ulterioare (Villemarest, 1996).

[1229] Să ne amintim că „Planul" respectiv care prevedea organizarea a trei războaie mondiale succesive a fost expus într-un document fals (scrisoarea lui Pike către Mazzini), la nesfârșit citat ca dovadă a unui mare complot luciferian, încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. V. Carr 1999, pp. 19–21 (2005a, pp. XIV–XVI); Monast 1994, pp. 13–16). V. și *supra*, p. 452, nota 30.

[1230] V. *infra*, Bibliografie I (lucrările lui John Moncomble).

[1231] V. *infra*, Bibliografie I.

[1232] V. Carr (2005a; tr. fr., 1999) și *supra*, textul lui Myron Fagan.

[1233] Félix Causas trimite, printr-o notă, la articolul său „*Les Illuminés passent aux aveux*" *(Sous la Bannière*, nr. 86). Este un gest uzual al autorilor conspiraționiști: dacă nu sunt atacați sau băgați în seamă public, susțin că sunt victime ale unei „conspirații a tăcerii". Aceeași atitudine o adoptă Léon

de Poncins în 1931 și 1934 cu *Revue Internationale des Sociétés Secrètes;* v. broșura *La Conspiration du silence*, extrase din *RISS* publicate în 2001 de Éd. Delacroix.

[1234] V. *infra* și celelalte publicații antisemite ale lui Eustace Clarence Mullins (născut în 1923) citate în Bibligrafie. Prieten cu poetul Ezra Pound care l-a stârnit în 1948 să scrie o carte despre Banca Centrală, Mullins nu pierde nici o ocazie să reamintească publicului că a fost „desemnat ca singurul biograf autorizat de Ezra Pound într-o scrisoare a poetului datând din 24 iulie 1958" (Mullins, 1993, la începutul cărții). Despre Pound, raliat la „creditism" și la fascism, v. *supra*, nota introductivă la Anexa I.2.

[1235] Responsabilul site-ului menționează apoi câteva „linkuri utile", unde se găsesc texte conspiraționiste:

http://reformed-theology.org/html/books/bolshevik-revolution/;
http://www.reformation.org/antony-sutton-bio.html;
http://www.hiddenmysteries.com/item/item36.html.
Sources: http:www.cmaq.net/fr/module.php?mo=donjon&id=14880;
http: //topics.practical.org/browse/Antony-C._Sutton.

V. Viziunile conspiraționiste ale ufologului Bill Cooper (1943-2001): *Guvernul secret* (1989-1990)

Milton Willam Cooper este cunoscut ca autor al unui opuscul pe tema „guvernării secrete" a planetei (mai 1989 și noiembrie 1990), urmat în 1991 de o carte care reia și dezvoltă „tezele" anterioare: *Behold a Pale Horse*. Încă de la începutul anilor 1990, aceste două texte sunt sistematic citate de noii reprezentanți ai literaturii conspiraționiste care au asimilat în viziunea lor denunțarea în stil american a „conspirației guvernamentale", inclusiv a „contractului" încheiat cu extratereștrii prin intermediul anumitor cercuri conducătoare ale SUA înregimentate în organizații secrete. La aceasta se mai adaugă și concepția apocaliptică asupra realizării de către forțe oculte a unui plan de instaurare a unui „guvern mondial"[1236].

V.1. Textul de prezentare a autorului de către traducătorul său (anonim)[1237]

Ca și tatăl său, Milton William Cooper a hotărât să facă o carieră militară. Începând cu forțele aeriene, William Cooper și-a continuat cariera în marina militară (NAVY), mai întâi pe un submarin, iar apoi pe un petrolier. Puțin după aceea, a fost trimis să lupte în Vietnam, după care a primit un post pe lângă cartierul general al comandantului-șef al Flotei Pacificului.

În timpul stagiului său în cadrul forțelor aeriene, Cooper a avut acces la secrete militare. Această autorizație i-a fost acordată și pe timpul stagiului la submarine și în unitatea adminsitrativă a flotei. Profitând de aceasta, Cooper s-a documentat în domeniul datelor militare privitoare la securitatea nucleară. Ulterior, i-a fost acordată o autorizație de acces la documente strict secrete, de tip „Q", cu scopul de a pregăti informări pentru serviciile de informații. În acest

context i-au ajuns la cunoştinţă informaţii care l-au îndrumat spre o cercetare care, după 18 ani, s-a încheiat prin scrierea unei cărţi în care documentele reproduse reprezintă unul dintre capitolele cele mai importante. În acest răstimp, Cooper a mai dobândit şi acces la cifru, pentru că avea câteodată misiunea de a supraveghea centrul de comandă în calitate de operator SPECAT. În ziua în care a aflat însă că biroul de informaţii al marinei fusese implicat în asasinarea lui J.F. Kennedy, Cooper a hotărât să părăsească definitiv forţele armate.

În 1972, după ce încercase să comunice unui reporter informaţiile pe care le deţinea (privitoare la OZN, la asasinarea lui Kennedy, la guvernul secret, la soluţiile 1, 2 şi 3[1238], la Noua Ordine mondială etc.), Cooper a fost atacat de doi bărbaţi, răpit într-o limuzină şi aruncat într-o râpă adâncă. Crezându-l mort, asasinii l-au abandonat, dar Cooper a reuşit să se cţtere înapoi din râpă şi să fie apoi salvat. O lună mai târziu, Cooper a avut un accident cauzat de aceeaşi limuzină, în urma căruia şi-a pierdut piciorul stâng. Bărbaţii din maşină l-au vizitat şi la spital, ameninţându-l că, dacă îşi mai continuă dezvăluirile, data viitoare îl vor ucide. Cooper le-a spus că nu va mai întreprinde nimic şi a hotărât să îşi schimbe strategia. Aceasta i-a ocupat următorii 16 ani din viaţă. În 1975 a demisionat din armată şi s-a văzut nevoit să lucreze în viaţa civilă ca manager în instituţii de învăţământ, ca responsabil în cadrul secţiilor de fotografie, după ce a obţinut o diplomă în domeniu. În 1998, citind întâmplător într-o revistă despre documentul descoperit de Moore, Shandera şi Friedman, unde se vorbea despre acţiunile ascunse ale guvernului în materie de OZN-uri, Cooper a hotărât să reintre în arenă, el ştiind că documentul respectiv era un fals ce desemna o operaţie despre care el aflase când fusese în serviciul marinei. Falsul nu servea decât să agite publicul. Cooper mai ştia că Moore şi Friedman[1239] erau agenţi ai guvernului. Însă, de această dată, pentru a-şi face o poliţă de asigurare, Cooper a copiat scrierea sa din 23 mai 1989 şi a expediat-o la un mare număr de adrese din toată lumea. Numai cheltuielile poştale, care i-au înghiţit economiile de o viaţă, s-au ridicat la 27 000 de dolari.

Cu toate acestea, Cooper şi-a dat seama că mai era încă sub supraveghere. Nu era singurul care a constatat acest lucru, pentru că agenţii guvernului făceau presiuni asupra angajatorilor săi. Din acest motiv, Cooper şi-a schimbat foarte des locuinţa. Tot ceea ce a îndrăznit să spună putea să nu fie spus niciodată şi ar fi trăit în liniştе şi pace. Însă conştiinţa l-a împins să ne dezvăluie tot ce ştia pentru ca şi alţii să afle. Urmându-i exemplul, tot mai mulţi oameni renunţă la tăcere, şi adevărul iese încetul cu încetul la lumină.

În Statele Unite, aceste informaţii au făcut obiectul a numeroase reportaje, emisiuni radio şi TV, precum şi al unor articole din numeroase ziare şi reviste. Fenomenul dezvăluit de Cooper este atât de necunoscut în Europa pe cât este de

cunoscut în Statele Unite, cu toate că am putea avea o idee despre el prin intermediul filmelor americane zise „de science-fiction".

Câteva precizări înainte de reproducerea documentului[1240]:

Illuminati:

Illuminati alcătuiesc, încă din secolul al XVIII-lea, o societate secretă ai cărei membri sunt de multă vreme răspândiți în întreaga lume, în numeroase cercuri de influență. Această societate reunește un ansamblu de persoane care, în întreaga lume și de timp îndelungat, au știut și au putut, cu sprijinul puternicilor zilei, să-și asigure accesul la posturi importante, poziții din care ei recrutează persoane cu aspirații similare. Scopul acestor indivizi este instaurarea unei Noi Ordini mondiale prin pârghii economice, politice și prin manipularea mentală și psihologică a popoarelor.

Consiliul pentru Relații Externe (CFR la americani):

CFR este o organizație privată compusă din oameni de afaceri, manageri și lideri politici care studiază problemele globale și joacă un rol-cheie în derularea evenimentelor de politică externă a SUA. CFR este unul dintre grupurile semioficiale cele mai puternice care gestionează rolul Americii în afacerile internaționale.

E mai puțin cunoscut însă faptul că CFR este controlat de un grup ales de persoane recrutate din societățile secrete de la universitățile Harvard și Yale: Skull & Bones și Scroll & Key (ramuri ale Ordinului Illuminati, aceste asociații admit numai persoane din cele două universități care s-au supus unor ritualuri de inițiere și anumitor ceremonialuri. Aceste persoane formează comitetul executiv al CFR, după ce au fost admise și într-o societate secretă numită Ordinul Căutării, mai cunoscut sub numele de Societatea JASON – admiterea în societăți secrete le permite membrilor Illuminati să dobândească certitudinea că recruții sunt de acord cu obiectivele lor).

CFR controlează guvernul SUA, deși unii dintre membrii acestuia nici n u știu ce vrea comitetul executiv al CFR, căci nu toți sunt adepți ai Illuminati ori ai scopurilor acestei grupări. Cert e că membrii CFR au infiltrat pe parcursul timpului orice instituție a puterii executive a statului: Departamentul de Stat, Departamentul Justiției și CIA, cele mai înalte grade din armată. Până în prezent, toți directorii CIA au provenit din rândul membrilor CFR, ca și majoritatea președinților SUA de la Roosevelt încoace. Membrii CFR controlează presa de mare tiraj, iar cei mai importanți ziariști americani aparțin acestei organizații. CFR este o societate secretă, în sensul că ea interzice luarea de notițe în timpul

lucrărilor și divulgarea oricăror informații din timpul dezbaterilor sale sub pedeapsa excluderii. Scopul său este instaurarea Noii Ordini mondiale. Pentru a alege numai două exemple, George Bush și Bill Clinton sunt membri CFR.

Comisia Trilaterală:

Comisia Trilaterală sau Trilaterala este un grup de elită compus din aproximativ 300 de oameni de afaceri, politicieni, directori de opinie intelectuală, cele mai influente personalități din Europa Occidentală, America de Nord și Japonia. Această întreprindere este o agenție privată lucrând pentru construirea unei cooperări politice și economice între cele trei părți ale lumii reprezentate de membrii ei. Scopul ei principal, care, de multă vreme, nu mai este ascuns, este Noua Ordine mondială.

Comisia Trilaterală a fost creată în 1972 de către un magnat american, bancherul David Rockefeller. Motivul creării sale a fost slăbirea temorară a puterii CFR provocată de politica sa de susținere a Războiului din Vietnam care nemulțumise foarte mulți americani. Rațiunea creării sale este deci similară cu aceea pentru care jucătorul pariază pe doi cai în aceeași cursă: dublarea șansei de câștig. Puterea reală a rămas tot timpul în mâinile celor de la CFR. Însă familia Rockefeller a fost, este și va rămâne beneficiara activității celor două organisme[1241].

Grupul Bilderberg:

Grupul Bilderberg (numele hotelului unde s-a ținut ședința de constituire în 1954) a fost creat pentru a coordona și a controla eforturile grupării Illuminati pe plan internațional, în maniera de lucru a unui Guvern Mondial căruia grupul să-i fie nucleul conducător. Membrii grupului conduc organismele interne ale Comisiei Trilaterale, a cărei șefie de vârf a fost de altfel aleasă în cursul unei întâlniri a grupului din 1972, și cercurile interne de putere din CFR, ca și pe cele ale marilor organisme internaționale precum ONU, FMI, OMS...

VOCABULAR UTILIZAT ÎN TRADUCERE:

Extranean: neologism creat plecând de la lat. *extraneus*, „străin", desemnând orice ființă sau realitate care nu aparține culturii umane.

Alienigen: neologism creat plecând de la lat. *alienigenus*, „care aparține altei rase", desemnând orice ființă ale cărei origine și dezvoltare nu corespund deloc celor ale raselor umane pe parcursul evoluției lor pe pământ[1242].

V.2. Extrase din eseul lui Milton William Cooper, Le Gouvernement secret. L'Origine, l'identité et le but de MJ-12 Text prezentat astfel: „Scris pe 23 mai 1989 și revizuit pe 21 noiembrie 1990"[1243]

Trebuie să înțelegeți că guvernul, dispunând de mijloacele necesare, nu va permite nimănui, nici unui grup de persoane, să aducă la lumina zilei secretul cel mai bine păstrat din lume. Se va putea oricând folosi de agenți pentru a controla grupurile, publicațiile și informațiile privitoare la OZN. Dacă alienigenii n-ar exista în realitate și dacă toată povestea s-ar dovedi cea mai mare escrocherie din istorie, e de crezut că ar fi complotat cineva ca toate acestea să se întâmple?[1244]

Dacă istoria ascunsă este adevărată, atunci pe tot parcursul istoriei alienigenii au manipulat continuu și au condus omenirea prin intermediul diferitelor societăți secrete, al ocultismului, al magiei, al vrăjitoriei și al religiei. CFR și Trilaterala se folosesc de tehnicile extraneenilor pentru a exercita controlul absolut asupra economiilor naționale. Eisenhower a fost ultimul președinte al SUA care a avut o vedere de ansamblu asupra faptelor extraneenilor. Toți președinții care i-au urmat au știut numai ceea ce au vrut să le aducă la cunoștință Majesty 12 (MJ-12) și serviciile de informații și, credeți-mă, era departe de a fi adevărul.

Pe cei mai mulți dintre noii președinți, MJ-12 i-a lăsat să creadă că alienigenii sunt o civilizație pierdută care nu încearcă decât să ne răsplătească oferindu-ne tehnologia ei pentru a-i fi permis să-și instaleze baze pe planeta noastră și să renască astfel din propria cenușă. Există și președinți care n-au știut nimic despre alienigeni. Președinții SUA ori au înghițit pur și simplu această poveste, ori chiar n-au știut nimic. Și, în tot acest timp, câte victime nevinovate trebuie să îndure atrocitățile de neînchipuit la care sunt supuși de alienigeni și de slugile lor, sub pretextul experimentelor științifice din laboratoarele lor subterane? N-am reușit să aflu ce anume se întâmplă acolo, dar există o mulțime de persoane care sunt răpite și condamnate la traume psihice și fizice pentru tot restul vieții. Să fie vorba, de fapt, despre operațiunea CIA de exercitare a controlului mental asupra oamenilor?

Conform documentelor pe care le-am văzut, un cetățean din 40 este purtătorul unui implant. Nu întotdeauna am înțeles scopul acestor aparate minuscule, însă guvernul crede că alienigenii le utilizează pentru a-și alcătui o armată de indivizi care să poată fi „pusă în mișcare" și, la un semn, întoarsă împotriva noastră. Este foarte important să știți că deocamdată suntem încă foarte departe de a ne putea măsura cu alienigenii.

Pe 26 aprilie 1989, am înaintat Senatului SUA și Camerei Reprezentanților 536 de exemplare dintr-o „petiție acuzatoare", și până la această dată, 23 noiembrie 1990, nu am primit decât 6 răspunsuri, cu 4 mai mult decât în mai 1989[1245].

Concluziile se impun de la sine

1. Există indivizi umani care au construit o structură secretă pentru a-şi extinde puterea bazându-se pe credinţa că prea puţin a mai rămas până la ziua în care, fie ca urmare a propriei ignoranţe, fie din voinţă divină, planeta Pământ se va autodistruge. Ei cred cu sinceritate că sunt pe cale de-a salva, la timp, omenirea, însă este o crudă ironie că, pentru aceasta, s-au crezut obligaţi să se alieze cu o rasă extraneană aflată ea însăşi în situaţia de a lupta cu disperare pentru a-şi asigura propria supravieţuire. Cele două acţiuni laolaltă au necesitat, atât din punct de vedere moral, cât şi legal, o mulţime de compromisuri despre care ne dăm astăzi seama cât sunt de prosteşti şi care se cuvine a fi îndreptate începând prin a le solicita celor responsabili să dea seamă de faptele lor. Cu cât le înţeleg mai mult teama şi graba ce au stat la baza deciziilor lor, cu atât mai mult nu pot găsi scuze pentru ceea ce au făcut.

Istoria este marcată de aceste grupuri mici şi puternice care s-au crezut mereu singurele capabile să hotărască soarta a milioane de oameni, deşi n-au făcut niciodată altceva decât să provoace dezastre. Marea noastră civilizaţie îşi datorează propria existenţă respectării principiilor libertăţii şi democraţiei. Am deplina convingere că nici o naţiune nu va putea fi vreodată prosperă nesocotind aceste principii. Este timpul să fie dezvăluit publicului întregul adevăr şi să ne unim eforturile pentru salvarea întregii omeniri.

2. La ora actuală, suntem manipulaţi de puterile extraneene şi de puterile pământene care şi-au dat mâna formând un guvern mondial pentru a supune ambiţiilor lor o parte din omenire, ceea ce s-ar justifica prin necesitatea de a rezolva problema esenţială: „Cine va vorbi în numele planetei Pământ?" Se stabilise deja că, în această etapă a evoluţiei sale, omul nu este suficient de matur pentru a fi capabil să acţioneze corect în raport cu o rasă extraneană. Ne confruntăm destul cu problema interrasială dintre oameni, pentru a mai lua în calcul introducerea unei rase extraterestre, total străine. Ar fi oare linşată, scuipată în faţă sau ridicată în slăvi? Posibila discriminare ar avea ca rezultat întâlniri neplăcute prin care oamenirea să fie condamnată din cauza evident superioarei lor tehnologii? Oare conducătorii noştri au hotărât să ne ţină izolaţi în ţarcul nostru? Singura cale de a împiedica acest scenariu să devină realitate este să producem un salt în evoluţia conştiinţelor, o schimbare radicală pentru întreaga rasă umană. Nu am nici o idee despre cum s-ar putea face asta, dar ştiu că avem o nevoie disperată ca un astfel de lucru să se întâmple. Schimbarea trebuie făcută foarte rapid şi pe nesimţite.

3. Guvernele oficiale au fost în întregime acaparate de forţele extraneene care nu au alt interes decât să ne reducă pe toţi la sclavie, chiar şi cu preţul nimicirii

totale a speciei umane. Și în această privință, trebuie să facem tot ce ne stă în putere pentru a nu lăsa acest lucru să se întâmple.

4. Chiar dacă nimic din tot ce am spus până acum n-ar fi adevărat, să admitem totuși că, în ultima vreme, au loc evenimente care ne depășesc înțelegerea; dar, orice ar fi, prima noastră îndatorire este să cerem cu insistență descoperirea adevărului, căci altminteri n-am putea decât să ne învinuim singuri că suntem pe punctul de-a culege roadele propriilor acțiuni și, mai ales, ale propriei pasivități din ultimii 44 de ani. De vreme ce totul se întâmplă numai din greșeala noastră, tot noi suntem singurii care pot schimba evenimentele viitoare. În cea mai mare parte, soluția constă în educație. În rest, este necesară abolirea secretului.

5. Nu exclud posibilitatea să fi fost manipulat în tot acest timp și ca tot acest scenariu extranean să fie, de fapt, cea mai mare farsă din istorie, având scopul de a crea un dușman – străinul provenit din spațiul extraterestru –, astfel încât să grăbească formarea unui guvern mondial. Am găsit o dovadă că și această ipoteză ar putea fi adevărată. Am inclus documentul în anexă. Vă sfătuiesc să considerați acest scenariu ca posibil.

Oare din indolență, ignoranță ori naivitate s-a întâmplat să abdicăm de la cea mai elementară dintre îndatoririle noastre politice, începând să fim vigilenți în privința unui guvern care se laudă că ar fi întemeiat „pe popor, prin popor și pentru popor" și a cărui structură a fost în așa fel gândită încât să se evite ca o mână de indivizi să poată hotărî, atât de fățarnic, asupra destinului unui întreg popor? Dacă ne-am fi făcut datoria, nu s-ar fi ajuns niciodată în această situație, însă cei mai mulți dintre noi nu cunosc nici măcar funcțiunile elementare ale statului. Hotărât lucru, am devenit o adevărată turmă de oi, și ce soartă ne așteaptă dacă nu abatorul? Este timpul să ne ridicăm, să ne ținem pe picioare, cum au făcut-o părinții noștri, și să pășim drept ca ființe umane. Vă amintesc numai că și lagărele naziste de exterminare depășeau nu doar imaginația evreilor din Europa, ci a tuturor popoarelor acestei lumi. Prizonierii evrei pășeau cu supunere spre camerele de gazare, cu toate că și ei fuseseră avertizați[1246].

Trebuie să înțelegeți că, reală sau nu, prezența alienigenilor a fost utilizată la neutralizarea unor părți mari opuse ale populației: „Nu vă neliniștiți, generoșii noștri frați din spațiu vă vor salva". Așa ceva poate servi și la acoperirea lipsei unei amenințări extraterestre care să justifice o Nouă Ordine mondială: „Extratereștrii sunt printre noi". Cea mai importantă informație de care veți avea nevoie pentru a vă decide viitoarele acțiuni este că Noua Ordine mondială înseamnă distrugerea suveranității națiunilor, inclusiv a Statelor Unite. Noua Ordine mondială nu poate și nu va trebui să permită Constituției noastre să existe în continuare. Noua Ordine mondială va fi un sistem socialist totalitar. Vom deveni sclavi înlănțuiți ai unui sistem economic lipsit de bani lichizi.

Dacă documentele pe care le-am studiat cât timp am lucrat la serviciile de informații ale marinei sunt veridice, atunci ceea ce ați citit aici este probabil cel mai aproape de adevăr din tot ce s-a scris până acum. Dacă, dimpotrivă, este o diversiune, atunci ceea ce ați citit până acum este exact ceea ce vor Illuminati să vă facă să credeți. Pot să vă asigur, fără cea mai mică umbră de îndoială, că, și în cazul în care alienigenii nu există în realitate, tehnologia ESTE CÂT SE POATE DE REALĂ. Navele antigravitaționale există, și piloții care le conduc sunt ființe omenești. Eu și alte câteva milioane am fost martori. Sunt construite din metal, sunt mașini, au diferite mărimi și forme și este cu totul evident că sunt conduse de o entitate înzestrată cu inteligență.

NOTE

[1236] Despre „Bell" Cooper, v. *supra*, în special cap. VII.

[1237] Această scurtă biografie a lui W. Cooper care îl înfățișează ca pe un erou aflat în căutarea „adevărului" a fost redactată în timpul vieții autorului, pe la începutul anilor 1990. Ea nu a fost preluată în traducerea franceză, *Gouvernement secret*, la Éd. Louise Courteau (Cooper, 2004). Am îndreptat greșelile de ortografie și de sintaxă, precum și câteva stângăcii de limbaj, fără a aduce însă atingere stilului în care au fost scrise.

[1238] În *Le Gouvernement* Secret, Cooper (2004, pp. 27–28) pretinde că dezvăluie cele trei soluții propuse de „Comisia Jason", la cererea președintelui SUA, Eisenhower.

[1239] William Moore, Jamie Shandera și Stanton Friedman. În legătură cu acest episod în viziunea lui Cooper, v. Cooper, 2004, pp. 37–38.

[1240] Aceste definiții date de traducător sunt tipice pentru reprezentările și credințele conspiraționiste ale omului de rând, legate de societățile secrete și puterea lor ocultă. Am introdus corecții minimale.

[1241] Una dintre principalele teme ale pamfletelor foarte difuzate ale lui Gary Allen (Allen, 1971/1972 și 1976).

[1242] Aceste două „definiții" lexicale sunt preluate ca atare – fiind precedate de o „definiție" a termenului „extraterestru", cf. *Gouvernement Secret* (Cooper 2004, p. 7).

[1243] Reproducem traducerea franceză a textului disponibil la adresa http://spirit2012.free.fr. Acest document este prezentat drept o „traducere" a unuia dintre cele mai interesante capitole ale cărții *Behold a Pale Horse* (Sedona, AZ, Light Technology, 1991). În unele ediții, acest capitol este însoțit de un text prezentat ca „anonim" și intitulat *L'Operation „Cheval de Troie"*. Editorii „specializați" în ufologia conspiraționistă prezintă cele două texte ca dezvăluind detaliile unei conspirații la scară planetară. La http://conspiration.ca/livres/gouvernement_secret_cooper.html (15 februarie 2005), autorul comentariului spune că „nu vă pot cere să credeți, ci numai să constatați manifestările și consecințele. De ele depinde viitorul întregii omeniri. Baze secrete, extratereștri, proiecte negre, tot ceea ce era imposibil de știut în urmă cu 15 ani și care revine în actualitate. Un document-șoc!"

[1244] Acest paragraf a fost adăugat textului cu ocazia revizuirii din 21 noiembrie 1990. Pasajul suprimat poate fi citit în noua ediție din 2004 (Cooper, 2004, p. 40) și este următorul: „Deci grupul Bilderberg, CFR și Comisia Trilaterală constituie nucleul GUVERNULUI SECRET. Ele conduc țara prin intermediul organizației MAJORITY-12 și al Societății Jason, adică prin înalții funcționari guvernamentali care, în cea mai mare parte, sunt membri ai acestuia".

[1245] La data de 23 mai 1989 Cooper nu primise, după spusele sale, decât două răspunsuri: cel al senatorilor Daniel P. Moynihan și Richard G. Lugar (Cooper, 2004, p. 41).

[1246] În versiunea originală din mai 1989, mai există următorul pasaj: „Adolf Hitler e doar un palid reper față de ororile de care sunt în stare entitățile extraneene, căci pot afirma în fața voastră că era el însuși manipulat de către acestea" (Cooper, 2004, p. 43).

VI. Un mare vulgarizator: Jan van Helsing (Jan Udo Holey, zis): *Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle* (prima ediție germană, 1993) *Livre jaune n°5* (1997, 2001)

Jan Udo Holey s-a născut la Dinkelsbühl, în Bavaria, la 22 martie 1967, iar la 26 de ani, înainte de a începe o carieră ca eseist, era vindecător. Alături de David Icke, el poate fi considerat unul dintre reprezentanții tipici ai noului conspiraționsim cu influențe de esoterism apărut în ultimul deceniu și propagat prin broșuri, casete și texte difuzate pe internet[1247]. Spre deosebire însă de Icke, Holey duce o existență discretă: evită să fie fotografiat, nu ține conferințe, iar interviurile sale sunt puține la număr. În 1993 a publicat cartea care avea să-l propulseze pe scena esoterismului german, dându-i alura de „îndrumător spiritual" al uneia dintre facțiunile noului extremism de dreapta: *Geheimgesellschafteen und ihre Macht im 20. Jahrhundert oder Wie man die Welt nicht regiert.* Doi ani mai târziu, în timp ce cartea era tradusă în engleză și în franceză[1248] – *Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle, ou comment on ne dirige pas le monde* –, Holey a publicat un al doilea volum: *Sociètés secrètes 2.* În Franța și în țările francofone, în care lucrările sale au apărut anonim sub titlul *Livre jaune n°5, n°6* și n°*7* (1997, 2001, 2004), adevăratul său nume n-a fost cunoscut decât de câțiva specialiști aparținând cercurilor esoterice sau extremei drepte germane. După mărturia părinților săi, Luise și Hannes Holey, ei înșiși autori de lucrări destinate secțiunii „Esoterism" (Hannes Holey, 1997), el nu ar fi avut deloc legături cu oamenii, dar ar fi avut contacte privilegiate cu extratereștrii și cu personaje ale trecutului[1249]. Pe la mijlocul anilor 1990, Holey devenise celebru în Germania printre esoteriști și ufologi.

Dimensiunea antisemită a scrierilor sale, unul dintre argumentele forte ale volumului vânzărilor, nu a scăpat neobservată anumitor asociații, astfel că, în 1996, *Sociétés secrètes 2* a fost retrasă din librării[1250]. Holey a răspuns abil atacurilor gazetărești și urmăririi în justiție, astfel încât s-a plasat sub aura martiriului, comparându-se cu Salman Rushdie. În Germania, popularitatea sa a continuat să crească, scrierile sale bucurându-se de un public nou, de limbă engleză, dar mai cu seamă francofon. În iunie 1997, Michael Hesemann, fondatorul periodicului de ufologie *Magazin 2000,* estima că aproximativ 50% din scena ufologică germană era „infectată de virusul Helsing"[1251]. În 1998, într-o importantă lucrare dedicată „teoriilor complotului mondial", profesorii universitari Gugenberger, Petri și Schweidlenka constatau că Holey reușise, cu lucrările sale eclectice care știau să îmbine teme ufologice și pseudoștiințifice, să „atingă un nivel de popularitate pe care alte teme esoterice cultivate de extrema dreaptă, cum ar fi mitologia germanică neopăgână, cultul runic sau tezele reîncălzite anterioare nazismului, nu reușiseră niciodată să-l atingă"[1252].

VI.1. Documente

Aceste documente se referă la debutul lui Jan van Helsing ca autor „antimondialist" de inspirație esotero-complotistă și sunt extrase de pe un website[1253]. În introducere, există câteva fraze care, printr-un amestec de naivitate și convingeri conspiraționiste, reflectă un gen de discurs specific multora dintre producătorii unei noi „subliteraturi" ce nu respectă elementare constrângeri formale (ortografie, sintaxă, semantică etc.), colectând fără discernământ zvonuri, clișee, informații aproximative ori false, teze himerice și viziuni delirante:

> Pentru unii, cartea *Sociétés secrètes* poate părea, din cauza lungimii ei, greu de citit. Cu toate acestea, ea explică metodic *cine controlează lumea noastră* și prin ce mijloace.
>
> Suntem adesea sub impresia că citim un roman științifico-fantastic sau chiar unul de groază, deși autorul nu vorbește decât despre planeta noastră și despre secolul în care trăim. Impresionant!
>
> ATENȚIE: deoarece afirmațiile autorului merg destul de departe, totul trebuie citit cu prudență, însă, așa cum el însuși spune: *„dacă fie și numai 10% din ceea ce descriu în această carte este adevărat, atunci este deja foarte grav"*.
>
> Mi-e foarte teamă că partea de adevăr nu se limitează la 10%...
>
> Citiți în plus capitolul „Ce putem face?" sub forma unui articol publicat pe acest site"[1254].

După reproducerea textului de prezentare a cărții și a celui din prefața editorului, urmează un extras din corespondența dintre autor (care semnează Jan van Helsing) și editor (care semnează: K.D. Ewert-Gamalo Tiozon[1255]), precum și cuprinsul primei versiuni a cărții lui Holey (cu variantele vresiunii franceze definitive).

Prezentarea lucrării Sociétés secrètes pe coperta a IV-a a cărții semnate Jan van Helsing:

„Nimic din ceea ce privește politica nu este rodul întâmplării! Să fim siguri că tot ceea ce se întâmplă în politică a fost, bineînțeles, programat!"

F.D. Roosevelt

Chiar credeți că știți cu adevărat ce se întâmplă pe planeta noastră?

Foarte mulți autori au spus deja că numai personajele cu adevărat puternice exercită un control absolut asupra tuturor evenimentelor din lume. Jan van Helsing ne pune față în față cu această afirmație; el ne arată amestecul lojilor și al ocultismului cu marea finanță și înalta politică. Cu toate acestea, ne face serviciul de-a nu mai arunca vina, cum se-ntâmplă de-atâtea ori, pe francmasoni, pe sioniști sau pe Satana. El atacă miezul problemei, se exprimă fără menajamente, precum tinerii epocii sale, care n-au nici o teamă să înfrunte sistemele criminale bazate pe control, putere și manipulare. Această carte nu este doar rezultatul anilor de cercetări și al fișelor de lectură, ea expune și rapoarte ale foștilor agenți secreți din diferite țări. Autorul nu se mulțumește să ne arate dedesubturile politicii, el ne aduce la lumină ce ne-a fost ascuns până acum: existența unei tehnologii care ar putea să scoată foarte repede omenirea din starea jalnică în care este dinadins menținută. Iată o nouă abordare a lumii în care trăim. Cititorul va fi zguduit de lectura acestei cărți și stârnit să o parcurgă dintr-o suflare.

PREFAȚA EDITORULUI

Dragă cititorule, bun găsit.

Viața unui editor este destul de zbuciumată. El nu este niciodată la adăpost de surprize. În toamna lui 1993, am primit telefon de la un tânăr care nu voia să-mi spună numele său. Tocmai scrisese o carte care urma să aibă efectul unei bombe. Era în căutarea unui editor, dar voia să-și păstreze anonimatul. I-am dat acordul și l-am rugat să-mi trimită manuscrisul.

Câteva zile mai târziu, am primit prin poștă o dischetă împreună cu o sumă de bani. Nici un nume în dreptul expeditorului. Exista și o scrisoare pe care o puteți citi în continuare.

Am imprimat numaidecât textul și l-am citit dintr-o suflare cu cel mai mare interes. Deși mă aflam oarecum la curent cu mașinațiunile urzite în cercurile înalte ale societății, la sfârșitul lecturii eram zguduit. Evident, nu am avut posibilitatea să verific exactitatea informațiilor scrise în această carte, însă, chiar dacă numai o parte corespunde adevărului, îmi devine astfel ușor de înțeles de ce mai există încă atâta sărăcie pe planeta noastră, de ce majoritatea oamenilor trăiesc la limita subzistenței și mai înțeleg de ce bogăția întregii lumi și întreaga putere pe pământ se găsesc în mâinile câtorva indivizi fără scrupule.

Nimeni nu poate nesocoti această carte!

Cu stimă,
K.D. Ewert-Gamalo Tiozon

SCRISOAREA AUTORULUI (1993, toamna)

Dragă domnule Ewert,

În urmă cu aproximativ un an un prieten mi-a prezentat revista *Resolut*, pe care o conduceți. Am fost surprins să găsesc publicate acolo numeroase texte din cărți de critică privind domenii foarte diferite. Sunt impresionat de curajul de care dați dovadă și care este absolut necesar pentru a oferi astfel de cărți în deplină libertate, potrivit conceptului dumneavoastră de „realizare cu energie liberă".

Dacă am înțeles corect din lectura revistei dumneavoastră *Resolut*, aveți posibilitatea să publicați și texte aparținând unor debutanți, dacă acestea sunt convingătoare și dacă autorul participă la finanțare. Vă trimit, prin urmare, această dischetă cu manuscrisul meu intitulat *Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle*.

Desigur, vă veți întreba cum am obținut toate aceste informații. La drept vorbind, eu căutam cu totul altceva când am dat de tema „lojile secrete și politica".

Știți, de bună seamă, că întreaga materie, de la microcosmos la macrocosmos, se susține prin forțe electromagnetice.

Dacă se găsește mijlocul de a interveni în acțiunea acestor forțe electromagnetice și de a le modifica, atunci se poate acționa, pe de o parte, asupra materiei și, pe de altă parte, asupra timpului. La aceste două obiective se poate ajunge pe două căi: cu sau fără ajutorul mașinilor. Este vorba despre farfuriile zburătoare antigravitaționale, ceea ce numim de obicei OZN și care se pot deplasa independent de câmpul magnetic terestru grație câmpului magnetic pe care ele îl generează (antigravitația) și, pe de altă parte, despre module spațiu-timp[1257]. Alte mașini care se pot cupla la câmpurile electromagnetice și pot să le transforme în energie utilă sunt cunoscute sub denumirea de mașini cu energie liberă (de ex. convertoarele de tachioni, motoarele spațiu-cuantă)[1258].

Individul uman care poate să modifice materia prin rotirea propriului câmp magnetic executată conștient sau MERKABAH este cunoscut sub numele de AVATAR (cel mai cunoscut lumii occidentale a fost Yeshua ben Joseph = Isus, care era considerat un maestru printre avatari). Acestor indivizi le stă în putință să creeze ceva plecând direct de la ether (materializarea), să transforme materia (de ex. să schimbe apa în vin sau plumbul în aur, ca în alchimie), să anuleze greutatea, să planeze ori să pășească pe apă (levitația), să se deplaseze în spațiu comprimând timpul (teleportare), să vindece pe loc prin modificarea structurii celulei etc...

Am avut privilegiul de-a învăța devreme cum se educă spiritul, astfel că mi-a venit ușor să-mi programez inconștientul într-un scop precis, să trăiesc în acord cu legile cosmosului și să-mi dezvolt capacitatea de clarviziune. În conformitate cu legea rezonanței[1259], am început să atrag persoane având aceeași înzestrare ca mine. La cei 26 de ani împliniți, am străbătut toate cele 5 continente și aproape în fiecare țară am putut vedea mașinile descrise anterior și am putut întâlni avatari[1260]. În Noua Zeelandă, pentru a nu vorbi decât despre această țară, am cunoscut mai multe persoane care se refugiaseră acolo: începuseră să aibă serioase probleme cu cartelul petrolului și al electricității în Europa, căci realizaseră dispozitive bazate pe energie liberă sau discuri zburătoare antigravitaționale. Atunci am început să mă întreb de ce nu știm nimic despre aceste tehnologii și pentru ce, când vine vorba despre avatari, Biserica evită orice discuție, prevalându-se de ideea de miracol. De ce, pentru Biserică, Isus și Buddha sunt fii ai lui Dumnezeu, când, de fapt, ei n-au făcut decât să folosească legi foarte clare, la îndemâna ORICUI de pe această planetă?

Încet, încet am descoperit astfel motivele pentru care asemenea lucruri nu sunt divulgate: fie că aceia care sunt implicați fac în așa fel ca aceste subiecte să nu răzbată niciodată în mass-media ori să fie ridiculizate, fie că, pentru a împiedica orice apariție în presă pe acest subiect, nu există nici o ezitare de-a se recurge la crimă. Nu mi-am dat seama decât mai târziu că astfel de lucruri trebuie luate în serios: unul dintre prietenii mei, fermier într-o insulă din sudul Noii Zeelande, a descoperit o bază militară a SUA unde erau testate farfurii zburătoare. În mai puțin de 5 ore după ce vorbise despre descoperirea sa, a fost găsit asasinat împreună cu alt martor ocular, aruncat de pe o faleză înaltă. În ce mă privește, eu am întâlnit membri ai CIA, US Naval Intelligence și BND (serviciul federal de informații al Germaniei) care erau sau încă mai sunt implicați în astfel de proiecte. Mulți dintre ei nu mai vor să intre în acest joc ucigaș, însă nu au curajul să nu mai participe, căci se tem pentru viața lor, desigur, pe bună dreptate. În această carte am adunat informații de această natură, dar și altele, având un caracter la fel de „secret", peste care am dat din întâmplare în cursul cercetărilor mele. Toate

conduc către o rețea de societăți secrete, religioase, ale marii finanțe și ale politicii[1261].

În ceea ce mă privește, adeseori mă simt hărțuit: fie am impresia că sunt victima unei îngrozitoare neputințe pe care o împărtășesc cu cei de vârsta mea și din cauza căreia foarte mulți dintre noi se refugiază într-o atmosferă de *NO FUTURE*, fie răspund imboldului de a lupta cu toată această nebunie. Un ajutor prețios găsesc în legile spirituale și în mijloacele de perfecționare personală care ne sunt propuse și pe care le găsesc foarte eficace, și mă străduiesc să păstrez un spirit treaz, sincer și lipsit de prejudecăți. E de datoria noastră, editor și autor, să-i trezim la realitate pe ceilalți. Desigur, numai generația tânără actuală a omenirii, de atâta vreme rătăcind pe căi greșite, poate aduce o schimbare pe atât de vătămata planetă Terra.

Am primit de multe ori numeroase și grave avertismente să nu semnez această lucrare în care mă opun puterilor existente; vă trimit deci manuscrisul meu fără adresa expeditorului, cu speranța că va avea puterea de-a vă convinge și că-l veți putea publica sub pseudonimul meu. În aceste condiții, sunt gata să renunț la orice plată.

Îi doresc acestei cărți putere de înrâurire și de izbândă și fie ca ea să se găsească sub cele mai favorabile auspicii ale puterilor spirituale pozitive! Vă adresez, domnule Ewert, toate mulțumirile mele. Să aveți parte de forță și protecție pentru misiunea dumneavoastră în serviciul adevărului.

Jan van Helsing

Cuprinsul lucrării (prima ediție)[1262]

[Nota editorului]
[Prefață („Cuvânt-înainte")]
Introducere
01 sunt atâtea și atâtea loji
02 Înțelepții Sionului
03 Francmasoneria în Anglia
04 Familia Rothschild
05 *Protocoalele Înțelepților Sionului*
06 „STRICTA OBSERVANȚĂ" [dispariția ghilimelelor]
07 ILUMINAȚII din Bavaria ai lui Adam Weishaupt
08 Bătălia de la Waterloo
09 Francmasonii în America
10 Karl Marx
11 Plan pentru un guvern mondial
12 Albert Pike și cavalerii KU KLUX KLAN

13 Traficul de opium și familia regală engleză în secolul al XVIII-lea
14 Revoluția Bolșevică și dedesubturile sale
15 SKULL & BONES
16 ... S-a sfârșit libertatea în America
17 Portărelul Rothschild
18 Cecil Rhodes și cavalerii (săi ai) Mesei Rotunde (The Round Table)
19 Cum să regizezi un război mondial
20 Primul Război Mondial văzut de ILLUMINATI
21 OHRANA (fostul serviciu secret al Rusiei țariste)
22 Petrolul rusesc
23 DECLARAȚIA BALFOUR
24 Și americanii „vor" să participe la război
25 Ministerul Rockefeller al Afacerilor Externe (CFR)
26 Pregătiri pentru cel de-al Doilea Război Mondial
27 Adolf Hitler își oferă serviciile
28 Adolf Schicklgruber[1263] și SOCIETATEA THULE
29 SOCIETATEA VRIL[1264]
30 Al Doilea Război Mondial
31 Și ce se petrecea în America în tot acest timp?
32 Germania vrea să capituleze
33 Ajutorul american dat sovieticilor în timpul războiului
34 Protocoalele trebuie îndeplinite
35 Ce a adus al Doilea Război Mondial?
36 Ce a devenit serviciul secret nazist al Gestapoului?
37 Fondarea statului Israel
38 CFR se întărește
39 Atentatul împotriva lui Kennedy[1265]
40 Cavalerii Ierusalimului
41 Și Vaticanul?
42 Fondul Monetar Internațional (FMI)
43 Controlul informației
44 Cum să duci un război biologic și psihologic?
45 O armă: energia [titlu modificat: „Nikola Tesla: energie liberă"]
46 CIA și șahul Iranului
47 Saddam Hussein și „Desert Storm" [Saddam Hussein și «Furtună în Deșert»"]
48 Ce viitor are Orientul Apropiat aflat sub povara conflictelor
49 Reunificarea Germaniei (spre pierzania sa) [capitol suprimat]
50 Ce se întâmplă cu sârbii? [Ce se întâmplă cu sârbii?]
51 Situația actuală

52 Trecere în revistă a principalelor organizații cunoscute ale ILLUMINATI
53 666 [capitol suprimat]
54 Rezumat
55 Ce putem face?
56 Să revenim la ILLUMINATI [„Ca să sfârșim cu Illuminati"]
57 Reguli de urmat [suprimat/reintegrat]
58 Către cei care vor să cerceteze [suprimat/reintegrat]
Anexe
Index de surse
Bibliografie
Literatură complementară. [„Literatură complementară: Illuminati și conspirațiile de pe planeta noastră!!!"]

VI.2. Extras din lucrarea Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle[1266]

Capitol intitulat „Atentatul împotriva lui Kennedy"[1267]

Chiar din noiembrie 1963, motivele atentatului împotriva lui J.F. KENNEDY sunt obiectul unor dispute violente. Știm că tânărul președinte era pe punctul de a consolida o orientare proprie în legătură cu probleme de mare valoare strategică, situându-se astfel într-o puternică opoziție cu interesele majore, politice și financiare ale ESTABLISHMENT-ului. El nu se dovedea un bun „partener", iar una dintre cauzele asasinării sale a fost concedierea, la scurt timp după preluarea funcției de președinte, a lui ALLEN DULLES, atotputernicul șef de la CIA care tocmai suferise un eșec în „operațiunea din Golful Porcilor" (este vorba despre exilații cubanezi înarmați de americani care nu au putut debarca în Cuba în aprilie 1961 pentru a-l răsturna pe Castro). Mai dorea, în plus, retragerea câtorva consilieri americani din Vietnam, cărora le-a și dat acest ordin în octombrie 1963. Ceea ce îi deranja peste măsură pe Illuminati a fost și faptul că președintele dorea să reducă semnificativ activitățile militare întreprinse de CIA în Asia de Sud-Est. Ba chiar, pe 18 iulie 1963, el a înștiințat Congresul că avea de gând să pună în aplicare măsuri care să reducă deficitul balanței de plăți a SUA. El dorea relansarea exporturilor de mărfuri industriale și colectarea de impozite pe averile din străinătate ale cetățenilor americani. Impozitul pe dividendele la capitalul investit în străinătate ar fi ajuns până la 15% pe an. Aceasta lovea direct în interesele bancherilor internaționali. Kennedy s-a dovedit a fi – și cât de mult! – omul potrivit pentru a apăra drepturile poporului.

„Fenomenul OZN există și trebuie luat în serios"

(Mihail Gorbaciov, *Soviet Youth*, 4 mai 1990).

Pentru a găsi un alt motiv cu mult mai important, să părăsim deocamdată, nu însă pentru mult timp, zona politicului. Să ne amintim că un OZN s-a prăbușit la 2 iulie 1947 la ROSWELL în statul New Mexico[1268]. În această mașinărie au fost descoperiți patru mici umanoizi. Au existat 92 de martori și 35 de mărturii ale personalului militar din forțele aeriene ale SUA. Pe 13 februarie a fost găsită o altă navă spațială în împrejurimile localității Azteca, tot în New Mexico, și o altă prăbușire a avut loc în aceeași regiune la Heart Canyon, la 25 martie 1948. Aparatul avea 33 de metri în diametru, era fabricat dintr-un metal total necunoscut, și în interiorul lui au fost găsite 16 cadavre care măsurau 1,20 m. În 1949, un alt aparat a fost descoperit la Roswell, iar unul dintre pasageri a supraviețuit. Un ofițer al US Air Force a primit ordinul să îl ducă la Los Alamos, unde se găseau pe atunci cele mai păzite instalații ale Armatei SUA (acolo fusese construită prima bombă atomică lansată asupra Japoniei chiar de la baza aeriană Roswell). Pasagerul a fost descris drept umanoid-reptiloid cu anumite caracteristici specifice insectelor. A fost numit EBE (Extraterrestrial Biological Entity). EBE a relatat că indivizii din rasa lui vizitează Terra de 25 000 de ani, că vin dintr-un sistem cu un soare dublu în centru, că planeta lor era deșertică și că soarele constelației lor era pe cale de dispariție. El a mai spus că aveau baze subterane în diferite țări ale lumii. EBE i-a confirmat tânărului colonel care îl însoțea că reîncarnarea și supraviețuirea sufletului corespund legilor universului. Toată relatarea lui EBE a fost notată și înregistrată sub numele de cod *Yellow Book (Livre jaune)*[1269]. S-a încercat apoi, fără succes, contactul cu rasa lui EBE. Acest proiect purta numele de cod SIGMA. La sfârșitul lui 1951, EBE s-a îmbolnăvit grav. Deoarece funcțiunile biologice ale corpului său depindeau de aportul de clorofilă, s-a făcut apel la botanistul dr. Guillermo Mendoza pentru a-l vindeca. EBE a decedat la Los Alamos la 18 iunie 1952 „din cauze necunoscute". Colonelul care răspundea de el i-a plâns moartea, căci ajunsese să-i fie ca un copil. Mai târziu, în cadrul proiectului ROBERTSON-PANEL, evenimentul a fost adaptat pentru ecran: filmul *E.T.*[1270] Acest film de science-fiction avea, de fapt, ca scop familiarizarea publicului cu o realitate ce nu mai putea fi ignorată.

Pe 6 decembrie 1950, o altă farfurie zburătoare de 30 de metri s-a prăbușit lângă Laredo, Texas. Printre resturi a fost găsit și un pasager calcinat având aproximativ 1,30 m și un cap extrem de mare. Când au apărut și fotografii, incidentul a suscitat o vie emoție în opinia publică. La 20 mai 1953, la Kingman, Arizona, a fost recuperată o altă farfurie cu un diametru de 10 metri. Cele 4 cadavre găsite au fost transportate, ca și în cazurile precedente, la baza aeriană

Wright Patterson, hangarul 18. (Cum spun cu atâta dreptate americanii: uneori viața bate filmul!)

Încă de la prima prăbușire, au fost create mai multe organizații secrete pentru a se ocupa de tot ceea ce avea legătură cu OZN-urile. Cea mai importantă a fost MAJESTIC 12, fondată la 12 septembrie 1947 de către președintele Truman, de care depindeau toate proiectele ei (numele de cod pentru acest președinte era MAJESTY). Printre cei 12 membri îi remarcăm pe dr. Vannevar Bush, consilier științific al președintelui, pe ministrul apărării Forrestal, pe Nelson Rockefeller, pe Allen Dulles, șeful CIA, și pe J. Edgar Hoover, șeful FBI. Ceilalți membri făceau parte din CFR. Toți cei 12 fuseseră membri ai JASON SOCIETY sau JASON SCHOLARS, elita Ordinului SKULL & BONES[1271]. Sediul acestui grup era în Maryland, accesibil numai pe calea aerului și supranumit în cercurile avizate Country Club.

Proiectele concepute de conducerea MJ-12 sunt, printre altele, următoarele:

- proiectul MAJI, adică Majority Agency for Joint Intelligence, care se ocupă cu tot ceea ce privește serviciile secrete; MAJIC înseamnă controlat de Maji. Toate informațiile și dezinformările privind OZN-urile și extratereștrii sunt exploatate în comun cu CIA, NSA, DIA și Naval Intelligence;
- proiectul SIGN privitor la studierea fenomenului OZN; ulterior, acest proiect a fost denumit GRUDGE (engl. „resturi"), probabil din cauza numeroaselor rămășițe de corpuri umane care au fost găsite în două dintre farfuriile zburătoare prăbușite;
- proiectul BLUEBOOK privitor la salvarea OZN-urilor prăbușite; în acord cu scopurile proiectului ROBERTSON-PANEL, urmărește să dezinformeze cu premeditare publicul;
- proiectul SIGMA privitor la comunicațiile cu rasa lui EBE;
- proiectul SNOWBIRD privește tehnologiile provenite de la obiecte zburătoare extraterestre pentru a experimenta pilotarea de către oameni a unor astfel de nave;
- proiectul AQUARIUS servește drept acoperire pentru a coordona programele de cercetare și de contact cu extratereștrii;
- proiectul GARNET studiază influența extratereștrilor asupra evoluției rasei umane;
- proiectul POUNCE privește jefuirea navetelor zburătoare prăbușite și examenul biologic făcut asupra corpurilor pasagerilor;
- proiectul REDLIGHT hotărăște asupra încercărilor făcute în zbor cu nave spațiale care au fost găsite sau au fost puse la dispoziție de către extratereștri; în acest moment, acest proiect este desfășurat în AREA 51 (GROOM LAKE, Nevada);

– proiectul LUNA este numele de cod pentru baza extraterestră de pe Lună, care a fost văzută și filmată de astronauții de pe Apollo; acolo este o exploatare minieră și sunt parcate mari astronave în formă de trabuc. DELTA FORCE sunt unități speciale, pregătite pentru toate aceste proiecte.

Conform raportului Cooper (fost agent al Naval Intellingence) și mărturiilor lui George Segal, CIA a fost ea însăși creată special pentru a ascunde existența extratereștrilor, ca și Grupul Bilderberger[1272]. De aceea, nu voi trata acest Grup decât din punct de vedere politic [...][1273].

Să revenim acum la KENNEDY. După ce a fost ales președinte și a fost informat despre OZN-urile recuperate și despre proiectele secrete născute în jurul lor, inclusiv cele privitoare la studierea supraviețuitorilor, Kennedy a vrut să facă toate aceste informații publice. Ministrul apărării Forestal, care era și membru al Majestic 12 și care încercase și el să facă același lucru, a fost aruncat pe fereastra spitalului, spânzurat cu cearșaful de pe pat, la 29 mai 1949. Kennedy, care trebuia să aibă o soartă asemănătoare, a fost asasinat la 29 noiembrie 1963 la Dallas.

Primul glonț a venit într-adevăr de la unul din etajele depozitului de carte, însă nu a fost mortal. Lovitura de grație i-a fost aplicată de către șoferul propriei limuzine, agentul CIA William Greer, care a țintit spre capul președintelui cu o armă din dotarea CIA. Când priviți cu încetinitorul filmul original al atentatului și vă îndreptați atenția către șofer, este clar că acesta s-a întors având arma în mână și a tras atunci când partea din spate a capului lui Kennedy a explodat. Primul glonț de pușcă nu a servit decât la crearea unei diversiuni.

În filmele proiectate în majoritatea țărilor occidentale, șoferul nici nu apare. Într-o emisiune a postului german de televiziune ARD, la emisiunea „Spiegel TV" s-a încercat, pe 21 noiembrie 1993, convingerea spectatorilor că atentatul nu avea nimic de-a face cu CIA, în timp ce RTL difuza simultan o emisiune cu păreri contrare. Lăsând la o parte comentariile, nici unul din cele două posturi de televiziune nu a difuzat vreodată filmul în întregime. În filmele ulterioare nu exista șoferul. Însă acela care știa că trebuie să-și îndrepte atenția către el, urmărind filmul original, putea vedea că șoferul este acela care a tras cu arma din dotare asupra președintelui.

John Lear, moștenitorul lui Lear Aircraft, a găsit trei filme originale, dintre care unul în Japonia. El le-a analizat pe computer pentru a le dovedi autenticitatea. Și el, și William Cooper țin conferințe astăzi peste tot în SUA și nu au putut obține niciodată acolo filme originale. Cooper și-a pierdut piciorul drept din cauza acestui film, fiind victima unui atentat, în 1973. În urma acestuia, televiziunea japoneză a difuzat de mai multe ori filmele originale în jurnalele de actualități la ore de mare audiență. Analiza pe computer a prilejuit identificarea armei care poate fi descrisă ca una dintre acelea având calibru special, aflate în dotarea

CIA. Și glonțul este de asemenea special conceput de către CIA pentru a exploda în creier și a-i provoca dezintegrarea.

La pregătirea atentatului au participat agenți CIA ca Orlando Bosch, E. Howard Hunt, Frank Sturgis și Jack Rubenstein (alias Jack Ruby). Drept răsplată, CIA i-a șters acestuia din urmă imensele datorii acumulate la jocurile de noroc. Și Lee Harvey Oswald era agent CIA, iar la data atentatului lucra pentru Ruby. Moartea sa a fost programată. Jack Ruby l-a ucis înainte de a-și putea dovedi nevinovăția. Vinovatul fusese găsit; și nu mai putea dovedi contrariul.

De altfel, cei din CIA îl urau pe Kennedy. Îl socoteau responsabil de înrăutățirea cursului pe care îl luau proiectele lor în Vietnam, în Cuba și în problema OZN-urilor. Un lucrător de la CIA care participase la operațiunea Golful Porcilor spune că toți colegii săi de birou s-au ridicat și au aplaudat zgomotos la auzul veștii morții lui Kennedy. În fața Comitetului special pentru atentate, au fost dezvăluite multe dintre aceste fapte, dar, conform legilor siguranței statului din SUA, arhivele rămân închise până în 2029. După aceste audieri, CIA a promis să înceteze orice operațiune secretă pe teritoriul SUA (dar cine poate să creadă că s-a ținut de cuvânt?).

Toți martorii conspirației au fost uciși sau au murit de cancerul galopant care le-a fost inoculat (șoferul care a tras a murit, de pildă, la 3 săptămâni după atentat).

După Raportul Comisiei Warren, singurul oficial, LEE HARVEY OSWALD, a fost unicul ucigaș. Este ceea ce s-a spus la nici nouă ore după atentat în toate ziarele americane. Conspirația dintre CIA și Comitetul celor 300 a fost astfel trecută sub tăcere. Dintr-un motiv foarte simplu: Illuminati au fost foarte eficienți în exercitarea controlului asupra agențiilor de presă. Este doar un exemplu, printre multe altele, ce dovedește că, până în ziua în care un cercetător curajos își dă osteneala să facă investigații proprii, națiuni întregi primesc decenii la rând informații eronate.

ROBERT F. KENNEDY, fratele lui J.F. KENNEDY, care era de asemenea un obstacol în calea Illuminati, a murit și el la 5 iunie 1968, cu puțin înainte de a câștiga alegerile prezidențiale. Numai că, în acest caz, ucigașul unic a fost găsit SIRHAN SIRHAN. Acesta se afla sub efectul unui drog preparat de CIA special pentru astfel de împrejurări. Pentru a fi sigur că nu-și va rata ținta, garda de corp a lui Howard Hughes a tras „glonțul suplimentar", găsit ulterior în capul lui Kennedy. După spusele procurorului, bazate pe probele balistice, țeava armei nu putea fi mai departe de 5–8 centimetri de capul lui Kennedy. Și această informație a fost ascunsă publicului. Publicațiile interne ale CFR și ale Ordinului SKULL

& BONES conţin însă aceste informaţii. Conform paragrafului 12 din *Protocoale,* trebuie suprimată orice persoană care este o piedică în calea „planului".

(Istoria completă a atentatului, cu nume, date şi fapte concrete, inclusiv informaţii referitoare la relaţiile Statelor Unite cu extratereştrii, le veţi găsi în cartea lui William Cooper, *Behold a Pale Horse*[1274].)

Note

[1247] V. analiza cazului Holey în Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 167–266; Goodrick-Clarke, 2002, pp. 293–299; Pfahl-Traughber, 2002, pp. 83–95.

[1248] Prima ediție franceză (Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle, ou comment on ne dirige pas le monde) va face obiectul unor acuzații și, pentru a nu atrage atenția asociațiilor antirasiste și a autorităților, editorul va schimba titlul lucrării, care va deveni *Livre jaune n°5* (1997, 2001).

[1249] Meining, 2004, p. 515

[1250] Meining, 2004, p. 521

[1251] Citat de Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, p. 195 și de Meining, 2004, p. 521

[1252] Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, p. 170

[1253] http://ww.iwam.fr/pk_workshop (26 aprilie 2005).

[1254] Este vorba de cap. 55 al cărții lui Holey *(Livre jaune n°5*, pp. 285–306).

[1255] Asupra raporturilor dintre Holey și Éd. Ewert (Klaus Dieter Ewert) v. și Gugenberger/Petri/Schweidlenka, 1998, pp. 191–204)

[1257] Cititor al lucrărilor lui W. Cooper, Holey va deveni în cursul anilor 1990 unul dintre principalii reprezentanți ai ufologiei conspiraționiste.

[1258] Ne aflăm în fața unui buchet de referințe eteroclite, de la „energia liberă" a lui Nikola Tesla (*Livre jaune n°5*, pp. 229 *sq.*) la *vril*, așa cum ar fi fost el utilizat, potrivit mitologiei ufo-naziste, de naziști *(ibid.*, p. 154 *sq.;* v. *supra,* cap. VII) și, de asemenea, în fața câtorva viziuni pseudoștiințifice preluate prin intermediul literaturii ufologice americane.

[1259] *Livre jaune n°5*, pp. 293–296

[1260] Holey se inspiră aici din personaje ca „Îndrumătorii spirituali", care, în tradiția „Nobililor călători", pretind că au vânturat lumea, întâlnind nenumărați „oameni remarcabili" (percepuți eventual ca „avatari") sau care ar fi beneficat de învățături secrete.

[1261] De la apariția primei cărți a lui Holey (în germană, în 1993), lucrările de „dezvăluiri" fabricate pe același calapod s-au multiplicat neîncetat. Una dintre aceste recente lucrări „ufologic-complotiste" este semnată Dr. Steven Greer sub titlul *Disclosure* (2001), tradusă în franceză trei ani mai târziu sub acela de *Révélations* (Greer, 2004; ed. a 2-a, 2005). Editorul prezintă cartea (coperta 4) astfel: „Pentru prima oară în Statele Unite, mai bine de 60 de militari, funcționari, agenți de informații și angajați ai industriei militare au acceptat să depună mărturie privitor la operații ultrasecrete și să dezvăluie adevărul privitor la cele mai extinse programe clandestine din întreaga istorie a omenirii. Aceste mărturii explozive provin din chiar interiorul statului american, pentru a confirma că OZN-urile sunt o realitate, că unele dintre ele sunt de origine extraterestră și că ele sunt folosite în cadrul unor programe ultrasecrete, de tehnologii care folosesc energii și moduri de propulsie care înseamnă pentru omenire nașterea unei noi civilizații. [...] O carte eveniment după care nu ne va mai fi posibil să afirmăm că suntem singuri în Univers". V. și Givaudan, 2005, p. 335.

[1262] Semnalăm, între paranteze drepte, modificările (adăugirile, reprimările, reformulările) aduse în *Livre jaune n°5* (prima ed., 1997, reed. 2001)

[1263] Psihanalistul Walter C. Langer, în *The Mind of Adolf Hitler* (un raport redactat între 1941 și 1943 la cererea serviciilor secrete americane și publicat în 1972), a contribuit semnificativ la răspândirea de informații mai mult sau mai puțin fanteziste asupra originilor evreiești ale lui Adolf Hitler, care sunt deja un standard în argumentările unor autori ca David Icke (Icke, 2005, pp. 336–339), care afirmă că Hitler era un „Rothschild": „Alois Hitler, tatăl lui Adolf, era copilul nelegitim al Mariei Anna Schicklgruber. Este îndeobște admis că tatăl lui Alois Hitler, pe numele său Johann Georg Hiedler (Schicklgruber), fusese lucrător în morărit. Oricum ar fi, Alois nu a fost recunoscut de tatăl său și a continuat să poarte numele mamei până pe la 40 de ani, când și-a luat numele de Hitler. [...] Există persoane care se îndoiesc serios că Johann Georg Hiedler a fost tatăl lui Alois [...]. Potrivit unui document austriac, Maria Anna Schicklgruber locuia la Viena la vremea în care a fost conceput Alois. În acea epocă, lucra ca servitoare la reședința baronului Rothschild. De îndată ce familia a descoperit că este însărcinată, a fost trimisă la casa părintească în localitatea Spital, unde s-a născut Alois. Dacă este adevărat că el e fiul unui Rothschild, înseamnă că Adolf are cel puțin pe sfert sânge evreiesc în vene" (Langer, 1973, pp. 113–114, tr. fr. ușor modificată). Langer adaugă: „Bunicul necunoscut al lui Hitler trebuie căutat probabil în acest anturaj magnific [al familiei Rothschild – n.a.]".

[1264] Asupra exploatării din punct de vedere ocult și politic a mitologiei societății VRIL v. *supra*, cap. III, VI și (mai ales) VII. V. și Bahn/Gehring, 1997, pp. 8–150; Goodrick-Clarke, 2002, p. 113 *sq.*, p. 164 *sq.*, pp. 294–295; Meining, 2004, p. 516 *sq.*

[1265] V. *infra*, extrasele reproduse din acest capitol foarte important, tratând despre una dintre temele favorite ale conspiraționiștilor americani.

[1266] Este vorba despre prima traducere franceză a cărții lui Holey despre puterea societăților secrete (1995–1997), făcută după prima ediție germană (1993). Sursa: http://freeflight.cockpit.be/carl1/ext17.html; on en trouve une version légèrement différente dans le *Livre jaune n°5* (Éd. Félix, 2001) pp. 186–195 (precizăm în notă variantele sau adăugirile semnificative).

[1267] Reproducem acest capitol așa cum a fost pus on-line de către animatorii site-ului C.A.R.L. (Centre d'Analyses, de Récherches et de Liaisons; http://www.conspiration.cc.sujets/politique/societes_secretes_helsing.html), operând însă anumite corecturi de ortografie sau de punctuație. Toate notele sunt ale noastre (P.-A.T.)

[1268] Asupra „incidentului Roswell" și asupra legendei pe care a prilejuit-o, v. studiul critic al lui Pierre Lagrange, 1996, și analizele antropologice ale lui Wiktor Stoczkowski, 1999.

[1269] Holey se inspiră aici din Milton William Cooper, *The Secret Government* (1989); v. Cooper, 1999, p. 11.

[1270] Este vorba despre popularul film al lui Steven Spielberg, *E.T. – Extraterestrul*, peliculă SF lansată în 1982. Pasionat de literatura de mărturii despre OZN-uri și extratereștri, regizorul realizase în prealabil *Întâlnire de gradul trei* (1977). Cu riscul de a legitima existența OZN-urilor, cineastul declarase în legătură cu acest film: „Nimic din ceea ce este relatat acolo nu mi s-a întâmplat personal, ci este doar rezultatul unor îndelungi cercetări. Am citit tot ceea ce era de citit pe rafturi, și inspirația mi-a venit când am început să întâlnesc oameni care trăiseră personal astfel de experiențe. Am luat interviuri până când mi-am spus că nu au cum să mă mintă chiar toți..." (citat de Alexandre Poncet, *„La réalité dépasse la fiction. Les spéculations scientifiques de Steven Spielberg"*, *Fantastic Report*, supliment nr. 1, vara 2005, p. 35). Printre primii, Spielberg l-a întâlnit

și pe Joseph Allen Hynek (1910–1986), despre care se spune că a fost pentru studierea OZN-urilor ceea ce Elvis Presley a fost pentru muzica ușoară (Nixon, 2002, p. 86, nota 2). V. Hynek, 1975.

[1271] V. Cooper, 1999, p. 21.

[1272] Asupra aceastei organizații, pretins secrete și atotputernice (ea este câteodată numită „Guvernul invizibil"), v. *Livre jaune n°5*, pp. 261–262. Holey și alți autori conspiraționiști mai noi utilizează dosarul publicat în săptămânalul de extremă dreaptă american *The Spotlight*, în septembrie 1991: „*The Bilderberg Group and the World Shadow Government*" (un număr special de 8 pagini cu numeroase reeditări). Grupul Bilderberger este deja un loc comun în literatura conspiraționistă. Numele este împrumutat de la un hotel din localitatea Oosterbeek din Olanda, unde prințul Bernhard al Țărilor de Jos a reunit în mai 1954 cam 100 de industriași, bancheri și reprezentanți ai lumii academice și politice pentru o consfătuire. Printre numeroasele referințe, v. și best-sellerul lui Gary Allen *None Dare Call It Conspiracy*, Seal Beach, CA, Concord Press, 1972, pp. 93–97; Sutton, 1986, pp. 37–39; Deyo, 2004, pp. 161–171. Nici conspiraționiștii francezi nu se lasă mai prejos; v. Coston, 1984, pp. 156–160, și 1986; Bordiot, 1974 și 1987, pp. 111–113; Moncomble, 1981, p. 68 *sq.*; Virion, 1992 (1965), pp. 85–93.

[1273] Aici a fost suprimat un pasaj privitor la relațiile între „extraneeni" și vârfurile conducerii politice americane (*Livre jaune n°5*, pp. 189–192).

[1274] „[...] William Cooper, *Le Gouvernement secret* și în *Operation Cheval de Troie*, aparținând unui autor anonim [...] " p. 19. În acest text tipic complotist, în care probele se fabrică prin documente sau zvonuri în întregime artificiale, Holey se inspiră mai ales din Bill Cooper (1989 și 1991), din William Bramley (1990) și din Herbert G. Dorsey III *(A Secret History of the New World Order*, 1993).

VII. În numele dragostei pentru adevăr: ufologia conspiraționistă a lui David Icke (n. 29 aprilie 1952 la Leicester, Marea Britanie)

Pentru a ilustra concepția eclectică a poligrafului britanic David Icke[1275], ale cărui lucrări – elemente de conspiraționism și ufologie în amestec cu teoria „reptiliană" și cu diverse alte teme preluate din diferite tradiții esoterice și din „înțelepciunea" stil New Age – ajung să semene foarte mult între ele, ni se pare nimerit să reproducem un articol de sinteză difuzat pe internet: „*The Reptilian Connection*" („Conexiunea reptiliană")[1276]. Ca și textele lui Holey, scrierile lui Icke folosesc în egală măsură teme complotiste și „esoterice", spre deosebire de pamfletele lui Sutton ori de celebra conferință a lui Myron Fagan, în care prevalează o viziune detectivistă asupra istoriei, iar dimensiunea „esoterică" este prezentă numai accidental. Abordarea conspiraționistă este prioritară și în textele lui Cooper, care marchează totuși începutul unui nou eclectism „esotero-ufologic" în literatura consacrată acestui subiect. În tot acest peisaj, literatura politico-religioasă aparținând lui William Guy Carr, axată pe denunțarea conspirației luciferiene mondiale, constă și ea într-un amestec al viziunii detectiviste asupra istoriei cu elemente discret adaptate din tradiția esoterismului creștin. În cărțile sale însă, Icke nu își încheie discursul de divulgare și denunțare a „megaconspirației" printr-o chemare la război împotriva vlăstarelor lui Satana, ci, în stilul profeților neocreștini de tip New Age, el aduce laudă „adevărului", „păcii" și „dragostei". Cine ar putea fi împotrivă?

Conexiunea reptiliană

Dacă tocmai v-ați apucat să-mi analizați textul, informația cea mai derutantă pe care o veți găsi pe acest site este fără îndoială aceea despre conexiunea reptiliană. E de înțeles. Este ceva greu de înghițit pentru versiunea indusă a realității noastre. Dar tocmai despre asta este vorba. Dacă vrei să ascunzi ceva popoarelor, învață-le să gândească într-un fel cât mai străin posibil de ceea ce se întâmplă cu adevărat. Astfel, dacă realitatea este dată în vileag, ea le va părea tuturor mult prea ridicolă și fantasmagorică pentru a fi acceptată de majoritate. Și, de fapt, dacă ți-ai făcut suficient de bine temele, oamenii vor transforma adevărul în deriziune, calificându-l drept nebunie și ridiculizând pe oricine ar încerca să-l aducă în atenție.

Pentru a înțelege modul în care informațiile de pe acest site se leagă între ele și formează un întreg coerent, trebuie să citiți *The Biggest Secret*[1277]. Pentru aceia care nu au citit-o încă, iată-i contextul, însă, vă rog, amintiți-vă în timp ce citiți ceea ce urmează, că foarte multe dintre informațiile conținute în carte vin în sprijinul a ceea ce urmează.

Acum câțiva ani, s-a întâmplat să ajung în punctul în care îmi devenise necesar să definesc mecanismul prin care lumea a ajuns să fie controlată și condusă de un număr restrâns de persoane (v. *And the Truth Shall Set You Free*, 1995). Îmi era deja clar că această rețea alcătuită din societăți secrete și din grupuri clandestine care manipulau instituțiile internaționale – politice, de afaceri, bancare, militare, mediatice etc. – nu putea să se constituie în numai câțiva ani, nici măcar în câteva decenii. Originile acestei rețele trebuie să fie mult mai îndepărtate. Am început astfel să urc pe firul „istoriei". Am făcut-o știind că, dintr-un motiv încă nelămurit, legăturile de sânge și genetica trebuie să fi avut o importanță vitală pentru acești manipulatori universali, Illuminati sau, mai bine zis, Luminații, cei care beneficiau de o lumină pe care o țineau cu bună știință ascunsă marelui public.

Mi-am urmat pista fără mare dificultate până în vremea cruciadelor din Orientul Mijlociu, prin veacurile al XII-lea–al XIII-lea. Mai departe, firul se pierdea în timpuri străvechi și în Preistorie. Acolo, pe tot cuprinsul planetei, am găsit povestiri și legende despre „zei" veniți dintr-o altă lume care și-au amestecat sângele cu cel al oamenilor pentru a crea o specie de creaturi hibride care să împânzească pământul: o rețea! De pildă, în Vechiul Testament se vorbește despre „fii ai lui Dumnezeu" care s-ar fi însoțit cu fiicele oamenilor pentru a da naștere unei rase hibride: neftali (ebr. *neftilim).* Dar acest mit nu este decât unul dintre atâtea altele pe aceeași temă.

Tăbliețele de lut sumeriene găsite în secolul al XIX-lea pe teritoriul Irakului actual povestesc aceeași întâmplare. Se estimează că ele au fost îngropate cu 2 000 de ani î.Hr., dar faptele descrise s-au petrecut cu mult înaintea acestei perioade. Tăbliețele vorbesc despre o rasă de „zei" veniți dintr-o altă lume care au adus pe

planeta noastră cunoștințe avansate și care s-au unit cu oamenii pentru a crea o rasă hibridă.

Acești „zei" sunt numiți „Annunakis", ceea ce se traduce la prima vedere prin „cei din ceruri veniți pe Pământ"[1278]. Vechile texte spun că aceste ființe hibride – rezultate din combinarea genelor umane selecționate cu acelea ale „zeilor" – au devenit conducători, întemeietori ai caselor regale, mai ales în Orientul Apropiat și Mijlociu, în acele civilizații de vârf înfloritoare în Sumer, Babilon și Egipt. Însă acest fenomen trebuie să se fi produs și în alte locuri, mai ales în Africa neagră, cum se arată în informațiile halucinante furnizate pe acest site de șamanul zulu Credo Mutwa și de incredibilul film *L'Agenda Reptilien* (părțile I și II). Șamanul povestește *aceeași* istorie, zămislită însă din tradiția locurilor sale, ceea ce am întâlnit și în multe alte țări.

Pe tot pământul, în culturile vechi, veți găsi nenumărate povestiri despre rasa șarpelui. Șarpele – reptilianul – simbolizează relația cu Annunakis și poate alți „zei" similari. Și simbolul este larg răspândit. Avem un exemplu chiar în Biblie. Legenda șarpelui din Grădina Edenului este evident provenită din miturile sumeriene, ca și episodul cu Moise în stufăriș, identic cu întâmplarea unui rege sumerian care domnise cu mult înainte de timpurile biblice.

Este motivul pentru care am fost atât de înmărmurit să-l aud pe Zecharia Sitchin[1279], cel mai bun traducător al tăbliței sumeriene, spunându-mi că nu există dovezi ale rasei șarpelui în lumea veche... „Las-o baltă", mi-a spus el. De ce aș face-o atâta vreme cât există din abundență dovezi, și din lumea antică, și din cea modernă?

Pe această filieră ne-au parvenit „dreptul divin al regilor", ca și credința că dreptul de a domni asupra oamenilor este primit direct de le Dumnezeu. În realitate nu este nimic „divin" în asta, cu atât mai puțin „Dumnezeu". Este vorba doar despre dreptul pe care și l-au arogat „zeii" reptilieni prin hibridările lor genetice. Tot succesorii lor sunt cei care stau la originea familiilor regale și aristocratice ale Europei. Mulțumită „marelui" Imperiu Britanic și altor imperii europene, ele au fost exportate mai târziu în Americi, în Africa, în Australia, în Noua Zeelandă, până în Extremul Orient, unde s-au însoțit cu celelalte verigi ale rețelei hibride reptiliene precum cea din China, poate cea mai evidentă, unde simbolul dragonului este însuși fundamentul acelei civilizații.

Familiile umano-reptiliene sunt cele care au dat conducătorii politici și economici în coloniile imperiilor europene cum, de altfel, o mai fac și astăzi. Cine sunt ei de fapt? Există sute de milioane de persoane venite să trăiască în SUA după 1776, toate ieșite din rădăcini genetice incredibil de diferite; cu toate acestea – țineți-vă bine! –, cei 42 de președinți ai SUA sunt toți rude între ei. 33 dintre ei au genealogia care urcă până la unul dintre cei mai celebri regi franci: Carol cel Mare. El a

constituit una dintre principalele verigi ale unei progenituri care s-a răspândit în Britania, Franța, Germania și, în cele din urmă, pe tot pământul.

DESCENDENȚA ÎN FAMILIILE WINDSOR-BUSH
(Înrudirea familiilor Bush-Windsor-Piso)

Familiile Rothschild, Rockefeller, familia regală britanică și cele mai importante familii din politica și economia SUA și a întregii lumi au o descendență COMUNĂ. Acesta este motivul pentru care familiile din *establishment*-ul părții de est al SUA se amestecă între ele într-un mod tot atât de obsesiv cum au procedat dintotdeauna familiile europene „regale" sau „nobile", lucru valabil și pentru alte familii din toate părțile globului. Nu din snobism, ci pentru a menține pe cât posibil structura genetică – combinația mamifero-reptiliană la nivelul ADN-ului –, care le dă posibilitatea „de a-și schimba forma". Pe acest site veți găsi și alte referințe la *shape shifting* (schimbarea formei), fenomen sesizat de atâția martori care au văzut oameni – care se dovedeau a fi aproape în toate cazurile dintre puternicii acestei lumi – transformându-se sub ochii lor în reptile, pentru ca apoi să revină la forma lor umană. Lucrarea *The Biggest Secret* conține mai multe informații despre acest subiect, iar șamanul zulu Credo Mutwa confirmă că a avut exact aceleași experiențe în Africa neagră. Încă o dată, povestirile din vechime și relatările din ziua de azi au un punct comun. Se spune despre zeii din valea Indului, așa-numiții Naga, că ei se pot schimba după voință în om sau în șarpe.

Legat de asta: fostul președinte al SUA George Bush este amintit cel mai adesea de martorii oculari ai schimbărilor de formă. Era logic ca fiul său să se prezinte la alegerile prezidențiale din anul 2000.

Președinții nu sunt aleși prin vot. Ei sunt selecționați prin vocea sângelui (cuvântul sânge este scris cu roșu pe site).

Al Gore, oponentul său „democrat" – în acest partid unic care este statul american –, este și el descendent al aceleiași linii genetice. Dacă sunteți atenți la cei care, oriunde pe acest pământ, au o putere considerabilă, veți vedea că sunt mereu aceiași. Simbolurile reptiliene care vă înconjoară – monștrii de pe catedrale, blazoanele, publicitatea etc. – sunt toate legate de această împrejurare. Fiind prea puțin numeroși, „zeii" inițiali nu puteau lua pe față stăpânirea asupra planetei. Au făcut-o însă în mod clandestin, sub o aparență omenească. Filme ca *They live* și *The Arrival* (prima versiune), precum și serialul *V* de la televiziunea americană relatează ceea ce este CU ADEVĂRAT pe cale să se întâmple: dacă domeniul acesta este nou pentru voi, vă recomand cu toată căldura să vedeți aceste filme pentru a înțelege mai ușor situația.

Cercetătorii care investighează Noua Ordine mondială au propriile sisteme de credințe politice și religioase cărora le sunt fideli și pe care le apără. Deși dezvăluie o parte a conspirației, cei mai mulți dintre ei resping afirmațiile mele despre conexiunea reptiliană și chiar le iau în derâdere. OK, pot face cum vor, însă, după mine, dacă nu se hotărăsc să integreze toate datele într-o viziune globală, nu vor putea înțelege ceea ce se întâmplă cu adevărat în jurul nostru.

Cum spunea Ghandi:

„O eroare nu este un adevăr numai fiindcă ea este împărtășită de foarte mulți oameni, tot așa cum un adevăr nu este fals numai pentru că a fost afirmat de către un singur individ".

După vâlva pe care a stârnit-o *The Biggest Secret* și ca o consecință a mărturiilor venite din lumea întreagă, atrase de lectura cărții și de acest site, oamenii încep să înțeleagă că această poveste aparent nebunească și bizară este foarte reală, că este pe deplin posibil ca lumea să fie controlată de descendenții reptilienilor care se ascund luând forma oamenilor. Prin urmare, înțelegeți mai bine motivul pentru care informațiile acestui site – aparent total necorelate – sunt, în realitate, strâns legate între ele și formează un întreg coerent.

Iată câteva exemple:

RELIGII

Dacă doriți să controlați o masă enormă de oameni, trebuie să-i împiedicați să-și cunoască adevărata natură; trebuie să le ascundeți potențialul nelimitat de care dispun pentru a-și crea propriul destin și a-și conduce propria viață. Trebuie să-i convingeți că sunt insignifianți și că nu au nici o putere și astfel să se mulțumească să trăiască potrivit acestor criterii.

Într-o astfel de abordare, una dintre armele cele mai eficace ale Illuminati și ale descendenței reptiliene s-a dovedit a fi religia: ea face ca oamenii să fie cuprinși de frica unui Dumnezeu care le este judecător și care le spune că, de nu vor crede că „adevărul" despre a tot ce există nu poate fi găsit decât într-o singură carte ori într-un singur sistem de credință, vor merge în iad – iar acolo îi așteaptă pedepse greu de îndurat.

Diferitele religii s-au dovedit, în egală măsură, excelente instrumente pentru dezbinarea și stăpânirea popoarelor, ideale pentru provocarea de conflicte între preoți plini de trufie, siguri că dreptatea este de partea lor.

Din acest motiv au creat reptilienii religiile, iar cei care ocupă pozițiile-cheie nu cred nici o iotă din absurditățile pe care le tot repetă ca papagalii pentru discipolii lor. Aceștia vor fi ușor de controlat după ce vor fi făcuți să creadă. Din acest motiv veți găsi atâția evanghelizatori „creștini" sataniști, de pildă. Pentru ei, „creștinismul" nu este decât o acoperire. [...]

MEDICINĂ ȘI MEDIA

Suprimarea adevăratei științe a vindecării, predominanța tratamentelor medicamentoase și a „medicinei" bazate pe chirurgie, toate acestea fac trupul omenesc să funcționeze mult sub potențialul lui optim. Iată de ce metodele de vindecare zise „alternative", metode care, spre deosebire de medicina modernă, există de mii și mii de ani, sunt de obicei rău văzute și date la o parte.

Aditivii alimentari, fast-foodul, tratarea cu clor a rezervelor de apă, substanțele toxice infiltrate în sol – pe care noi le absorbim prin mâncare și apă – ne afectează starea de sănătate și frecvența de vibrație, dar și, ceea ce e infinit mai rău, funcționarea creierului și a intelectului. O populație cu mintea trează și perspicace este ultimul lucru de care ai nevoie când vrei să manipulezi. De aceea descendența reptiliană face uz de toate mijloacele pentru a controla „educația" și mijloacele de informare în masă. Asta le permite să ne adape constant cu stupidități cum ar fi jocurile televizate, iar fluxurile de „știri" ne spun exact ceea ce conducătorii noștri vor să credem. Majoritatea ziariștilor sunt într-atât de depășiți și înțeleg atât de puțin jocul în care sunt angrenați, încât, asemenea majorității populației, contribuie inconștient la realizarea planului despre existența căruia nici măcar nu știu. [...]

CONTROL ASUPRA MINȚII

Este în mod evident legat de religie, pe care eu o consider forma cea mai sofisticată inventată vreodată pentru a controla în masă mințile oamenilor. Același lucru este valabil și pentru televiziune și publicitate.

Controlul minții are însă o arie de acțiune mult mai largă. Pe parcursul nenumăratelor lor vieți, reptilienii-Illuminati au transformat literalmente milioane de ființe umane în roboți programați pentru a le duce la îndeplinire scopurile. În ziua de astăzi există foarte multe mijloace electronice de programare, însă, de departe, metoda cea mai eficientă are la bază traumatizarea mentală. Din acest motiv atât de multe ființe umane sunt traumatizate prin abuz sexual, violență, obligația de a asista și de a lua parte la ritualuri cu jertfe umane și multe alte orori de aceeași factură. Asemenea experiențe declanșează mecanismul de închistare a gândirii, în efortul ei de a șterge memoria traumatismelor suferite.

Este același mecanism întâlnit la foarte mulți oameni după un grav accident de circulație: aparent, ei nu-și mai pot aminti ceea ce s-a întâmplat. Își pot aduce aminte numai ce a fost înainte sau după, dar nu și impactul ca atare. Mintea omului face efortul benefic de a trece în uitare detalii care, altminteri, l-ar face să

retrăiască la infinit acel traumatism; însă Illuminati au pus la punct metode care utilizează tocmai acest reflex de apărare pentru a traumatiza încă și mai mult spiritul până la punctul în care gândirea este fragmentată de bariere de uitare, ceva asemănător unui fagure într-un stup de albine.

Apoi, reptilienii-Illuminati introduc forțat diferite obiective în aceste fragmente (sau, cum le numesc ei, „altare"). Ele sunt reprogramate pentru a fi activate sub acțiunea unui declanșator care poate fi un cuvânt, o culoare, un sunet etc. În momentul în care acest întrerupător al programului se declanșează, persoana ținută sub control face exact acțiunea pentru care a fost programată.

Ea poate fi determinată să întrețină relații sexuale cu un anume politician, lucru despre care mai apoi, bineînțeles, nu-și va mai aminti nimic; să asasineze pe cineva ca John Lennon; să tragă focuri de armă la întâmplare într-o școală pentru a justifica un control strict al armelor de foc etc. Lagărele de concentrare naziste supravegheate de „Îngerul Morții" Joseph Mengele sunt exemple pentru astfel de centre de experimente. După război, Mengele a fost racolat și dus în SUA de către Illuminati sub identitatea unui anume dr. Green sau Greenbaum, tocmai pentru a-și continua oribila operă. Lui i se datorează celebrul proiect de control mental MK Ultra. Centrul de Luptă al Forțelor Navale din China Lake, aflat în deșertul Californiei, a fost una dintre primele sale baze de operații[1280].

Vârsta optimă pentru a începe procesul de robotizare este între 5 și 6 ani. De aceea am demascat în cărțile mele și pe acest site rețelele unde se desfășoară liturghii și ritualuri satanice asupra copiilor. (V. „*THE MIND CONTROL ARCHIVES*". „PEDEPSELE ȘI RITUALURILE SATANICE APLICATE COPIILOR ȘI CEREMONIILE DE SACRIFICII UMANE ÎN GENERAL".)

Oricât de uimitor ar părea, tot ce v-am descris până acum se petrece pe toată suprafața pământului. Nu contează unde anume vă aflați, dar fiți siguri că în această clipă astfel de lucruri se întâmplă chiar în comunitatea din care faceți parte. Fapte de acest gen sunt date la iveală de ani buni și de alți cercetători, și de mine însumi. Așa cum veți vedea pe acest site, încep să fie tot mai evidente scara la care au loc aceste fapte, precum și implicarea unor personaje celebre.

Rețelele în care sunt practicate pedepse și ritualuri au, în parte, scopul de a traumatiza oamenii, în mod deosebit copiii, dar această finalitate este, de fapt, cu mult depășită. Din cele mai vechi timpuri până astăzi, descendenții reptilieni-Illuminati au luat ÎNTOTDEAUNA parte la ceremonii de sacrificii umane, unde întotdeauna au băut sânge. Sacrificiile aduse „zeilor" despre care vorbesc scrierile vechi erau, de fapt, sacrificii în onoarea reptilienilor și a progeniturii lor hibride. Istoria contelui băutor de sânge, Dracula, este reprezentativă pentru comportamentul acestor „vampiri" reptilieni. Constelația Dragonului pare a fi unul dintre locurile de origine ale acestui grup de reptilieni. Așadar, avem motive să asociem termenul „draconic" cu Illuminati.

Pentru a-şi păstra forma umană, aceste entităţi au nevoie să bea sânge de om (sau de mamifer) pentru a avea acces la codurile ADN pe care le conţine fluidul vital, căci numai această energie le permite să se menţină sub o formă omenească. Dacă n-ar face acest lucru, codurile lor reptiliene s-ar deconspira şi toată lumea ar putea vedea cu ce seamănă ei de fapt. „Dumnezeule, domnule preşedinte, întotdeauna devoraţi pe unul dintre invitaţi la micul dejun?"

După cum am aflat de la „iniţiaţii" din vechime, cel mai mult le place sângele (energia) sugarilor şi al copiilor mici, precum şi sângele de om blond cu ochi albaştri. Aceştia sunt folosiţi la sacrificiile lor şi, se pare, chiar şi persoanele cu părul roşu.

Iată de ce în toate cărţile mele şi pe acest site dau în vileag adevărata natură a unor personalităţi ca George Bush, Henry Kissinger şi *multe* alte celebrităţi din rândul Illuminati: ei sunt reptilieni care îşi schimbă forma, participă la sacrificii umane şi beau sânge. Înţelegem că ultimele două trăsături sunt asociate. Există o legătură foarte importantă şi de la sine grăitoare între reptilienii-Illuminati şi descendenţii lor, pe de o parte, şi pedofilia care face ravagii pe toată planeta, pe de altă parte.

V. O LUNGĂ LISTĂ DE ARTICOLE ŞI DE RELATĂRI EXTRASE DIN FLUXURILE DE ŞTIRI PE ACEST SITE PENTRU A AFLA MAI MULTE PE ACEST SUBIECT.

Înainte de a încheia, aş vrea să insist asupra următorului fapt: tot ce am dat la iveală priveşte doar anumite grupuri de reptilieni care îi susţin pe Illuminati şi nu întreaga descendenţă genetică reptiliană. Multe fiinţe de origine reptiliană se află printre noi pentru a ajuta omenirea să se elibereze de sclavia psihică şi emoţională. În corpul nostru sunt, într-adevăr, multe gene reptiliene, inclusiv acea parte a creierului denumită „complexul R", creierul reptilian. Este pur şi simplu o problemă de proporţie a prezenţei acestor gene.

Sper ca acest rezumat să vă ajute să înţelegeţi importanţa articolelor şi a informaţiilor pe care le veţi găsi pe acest site. În cele din urmă, toate aceste „conspiraţii" care par a nu avea nici o legătură între ele fac parte dintr-o SINGURĂ conspiraţie destinată să aducă la îndeplinire un plan UNIC: controlul reptilian asupra planetei Pământ şi asupra tuturor locuitorilor ei.

Dragoste,
David Icke

NOTE

[1275] Despre David Icke, v. *supra*, cap. I.

[1276] Originalul în engleză poate fi accesat pe site-ul lui David Icke: http://david-icke.com/icke/temp/reptconn.html. Acest articol rezumă tezele autorului privind istoria secretă a lumii din *The Biggest Secret*, 1999, pe care chiar el o numește „cea mai controversată carte de pe planetă". În ceea ce ne privește, ne-am rezumat la a corecta greșelile de ortografie și de gramatică. Stilul oral și călduros adoptat de Icke face parte din strategia lui de imagine: el adoptă atitudinea profeților New Age care celebrează dragostea și pacea fără a uita „esența vieții" – căutarea adevărului și apărarea libertății.

[1277] Cartea a fost publicată în 1999. Doi ani mai târziu, Icke a reluat tezele ei în *Children of the Matrix* – o viziune a istoriei omenirii întemeiată pe teoria „reptiliană" și rolul OZN-urilor. Subtitlul lucrării este explicit: „Cum o rasă interdimensională manipulează planeta noastră de mai multe mii de ani". În același sens, v. Hatem, 2002, care „studiază" *„La résistance Humani-Terre face au Reptiliens et au nouvel ordre mondialiste des* Illuminati".

[1278] V. cap. 13 („Annunakis") din *Livre jaune n°6*, pp. 163-186.

[1279] Citat de David Icke (2001, vol. I, pp. 24, 29-30, 32, 43, 77, 81, 84, 117; 2002, vol. I, pp. 64, 70, 83, 133, 142, 156, 178, 194), Zecharia Sitchin, autor al *Der zwölfte Planet*, este un scriitor la fel de apreciat ca și Holey (de ex. *Livre jaune n°5*, p. 47, și nota 3, p. 311; *Livre jaune n°6*, p. 171 *sq.)* Despre această referință, v. Gugenberger/ Petri/ Schweidlenka, 1988, pp. 172, 246.

[1280] Legendele și zvonurile „împănate" cu relatarea unor fapte reale privitoare la activitățile de după război ale sinistrului dr. Mengele sunt tema predilectă a publicistului antisatanist Fritz Springmeier (1995; v. *supra*, cap. VII) sau ale ufologului Jim Keith (1994a, b, c). Ele au fost reluate de Holey *(Livre jaune n°7*, cap. X, „Joseph Mengele și proiectul Monarch", pp. 67–78, și de David Icke (2001, vol. 2, pp. 74, 79, 129).

VIII. Fantoma abatelui Barruel – o sinteză contemporană a legendelor privind acțiunea luciferiană a societăților secrete și Noua Ordine mondială

Pe site-ul barruel.com, se putea citi în 2004, cu numai câteva săptămâni înaintea alegerilor prezidențiale din SUA (unde George W. Bush a fost ales la diferență confortabilă de concurentul său John Kerry), un text intitulat „Noua Ordine mondială, francmasoneria și Lucifer". Textul este o sinteză a acuzațiilor de conspirație mondială pe care le putem găsi astăzi în pamfletele americane redactate în stil antimondialist, cu reluarea refrenelor din clasicii europeni ai antimasonismului. El include concluzii iudeofobe, elemente ale discursului antisatanist, dar și teza atentatului de la 11 septembrie, considerat produsul unei manipulări „americano-sioniste". Tonul familiar și pamfletar, în același timp, inclusiv prezența câtorva insulte grosolane, este caracteristic literaturii conspiraționiste care circulă pe internet. Reproducem textul integral, cu unele corecturi minimale și fără bibliografia și numeroasele linkuri indicate (și la care autorul anonim face referire pe parcursul articolului său).

Noua Ordine mondială, francmasoneria și Lucifer

De ce un titlul ca acesta? Citiți câteva informații și vă puteți face propria părere...

Deci, FAPTELE.

Se pregătesc alegeri în SUA între George Bush și John Kerry.

Știați că ambii sunt membri ai aceleiași „societăți secrete cu practici foarte marcate de satanism" (Anthony Sutton), Ordinul Skull & Bones, supranumit „The Brotherhood of Death"?

Le puteți admira emblema pe bordura paginii... capul de mort și oasele încrucișate.

Trebuie să citiți artea lui Anthony Sutton referitoare la Skull & Bones. Este singurul om din lume care a avut în mână documentele interne ale acestei SECTE despre care trebuie să repetăm că-i are drept membri pe cei doi „idioți" Bush și pe clona lor Kerry...

Familiile care domină din 1833 acest ordin sunt, printre altele: Rockefeller (Standard Oil, astăzi Exxon), Harriman (căile ferate), Weyerhaeuser, Sloane, Pillsbury, Davison, Payne, Gilman, Taft, Stimsom, Perkins, Whitney, Bundy, Lord, Heinz, Bush...

Și o mai spun o dată: este vorba despre criminali care au fost instigatorii tuturor războaielor din ultimele două veacuri, dezlănțuite cu scopul de a instaura „res-publica (lor) universală", cu religia ei mondială luciferică.

În Franța, clica masonico-republicană favorizează din răsputeri instaurarea unui guvern mondial și înfăptuiește partea europeană a planului respectiv.

Știți oare că „ONU (ca și UNESCO) este aproape în întregime alcătuit din masoni din toate țările?" (Pierre Mariel, *Les Francs-Maçons en France*, Bibliothèque Marabout, 1969, p. 204[1281]).

Știți că aceia care guvernează Franța nu sunt niciodată amărâții de politicieni pentru care „votați"???

Francmasoneria este o sectă religioasă, o sectă satanică sau luciferică și vă conduce fără ca voi să știți...

„Francmasoneria este o sectă religioasă care s-a organizat mai ales în Europa, prin 1725, pentru a profesa o doctrină «umanitară» internațională pe care să o situeze deasupra altor religii" (Gustave Bord, *La Franc-Maçonnerie en France...)*

„Știința masonică este o realitate... Ea constituie o adaptare a Cabalei ebraice și a tradițiilor gnostice, mai mult sau mai puțin modificate de templieri."

La întemeierea ONU, cel puțin 47 de persoane din delegația americană au fost membri ai CFR, printre care David Rockefeller.

De la crearea CFR, aproape toți președinții SUA au fost membri ai acestei organizații înainte de a fi aleși în funcție, printre care Bill Clinton și George Bush (tatăl).

Cercul cel mai exclusiv din cadrul CFR este Ordinul Skull & Bones. Membrii săi au infiltrat toată partea executivă a conducerii SUA: Departamentul de Stat, Departamentul Justiției, CIA și organismele militare. Aproape toți directorii CIA au fost membri ai CFR. Aceștia controlează marea presă, și majoritatea marilor jurnaliști americani sunt membri ai acestui organism. Scopul său este instaurarea Noii Ordini mondiale.

Un alt amănunt: clădirea ONU din New York a fost construită pe un teren donat de familia Rockefeller, unul dintre frați fiind membru în Skull & Bones (Percy). Această familie „de bancheri" s-a îmbogățit de pe urma războaielor, a revoluțiilor și continuă să dirijeze cele mai importante organisme financiare mondiale, băncile centrale (americană și europeană, căci euro a fost creat de ei și pentru ei), precum și alte societăți petroliere, printre care Exxon, mai vechiul Standard Oil care l-a finanțat pe Hitler prin intermediari, printre alții, prin Prescott Bush, și el membru al Skull & Bones[1282], și care astăzi sunt fericiți văzând prețul halucinant al barilului de petrol.

Un ultim detaliu: mai mulți membri ai „comisiei" americane de cercetare a „pseudoatentatelor" din 11 septembrie 2001 au fost membri ai CFR...

Demni copii ai „văduvei" negre, îmbogățiți de aurul negru și de moartea albă (opium, cocaină...).

Și, în tot acest timp, nevinovații au continuat zilnic, în toată lumea, să moară de foame, din cauza virusurilor, din cauza războaielor și a altor „revoluții" premeditate de aceiași fragili „inițiați", indiferent că sunt membri ai francmasoneriei, ai grupului Bilderberg, ai Trilateralei, ai CFR, ai B'nai B'rith-ului sau ai Ordinului Skull & Bones și Bohemian Club.

Acești tarați sunt cei care dețin controlul asupra presei, asupra informației, educației, băncilor, petrolului, armelor „de distrugere în masă"... cei care fabrică opiniile, care scriu istoria mincinoasă și ale căror minciuni sunt crezute de o lume întreagă.

Și toate acestea din cauza presei republicane franceze, care, la distanță confortabilă între frați și lași, obedientă față de secta religioasă numită francmasonerie (Gustave Bord), continuă să vă mintă și să-i țină pe „concetățeni" în neștiință față de ceea ce li se pregătește din umbră...

ONU și camera sa de chibzuință, ONG-urile luciferice, printre care Lucis Trust și Annie Besant, Temple of Understanding și Ioan XXIII, prieten apropiat al lui Paul al VI-lea, a cărui criptă de familie afișează cu mândrie legăturile sale masonice...

The Temple a fost creat de Lucis Trust, cult satanic fondat la Londra în 1922, sub numele de Lucifer Trust. Numele i-a fost schimbat pentru a face scopurile acestei organizații mai puțin „suspecte"... în ochii „concetățenilor" din toată lumea.

Totul demonstrează că 11 septembrie (nu s-a prăbușit nici un avion la Pentagon, turnurile gemene au fost distruse prin implozii...) a fost organizat de George W. Bush, secta lui masonică satanică Skull & Bones și toată clica de măcelari rasiști cu scopul de a masacra mai lesne restul lumii.

Aceasta permite totodată sioniștilor talmudiști, rasiști „iluminați", să continue să masacreze „rasele inferioare"...

Aceleași personaje ne impun banii lor numiți „euro", Europa lor de la Brest la Istanbul, servite de valeții lor francmasoni „europeiști" și de alți „mondialiști".

Acești „europeiști convinși" sunt simpli „executanți asociați", limitați de ambițiile lor „regionale", în timp ce haita de lupi turbați și însetați de sânge își instaurează „economia mondială cu adevărat globalizată" (Noam Chomsky, în introducerea la lucrarea *La Crise de l' Impérialisme et la troisième guerre mondiale* [Paris, Maspero], 1976), marcată de tot ce înseamnă războaie, foamete, virusuri... și inepții mediatice.

Presa aflată la ordinele sectanților criminali continuă să vă împuie urechile cu orice fleac. *Res-publica* masonică e soră bună cu minciuna.

Dar nu veți vedea nimic din toate acestea la TV, nu le veți citi în presa... republicană, cloacă de trădători mincinoși și ați bufoni ratați...

Vă îndoiți???

Urmați linkurile de mai jos și vă veți convinge singuri. [...]

Și, în fine, un mic mesaj de adio celor incitați de lectura informațiilor cuprinse în acest modest site...

Eu vorbesc despre fapte.

Desigur, cum am mai spus-o și în introducere, nu sunt Balzac, dar sunt sincer.

Există pur și simplu o conspirație împotriva statelor și a religiilor.

FAPTELE sunt în fața voastră.

Să nu ne mai ascundem după deget.

Și, încă o dată, că vreți sau nu, în fruntea complotului împotriva omenirii se află indivizi care își spun pe față sataniști sau luciferieni.

De-a lungul întregii istorii moderne, ei n-au încetat să învrăjbească, să masacreze, să asasineze pentru a stăpâni. Și-au impus PUTEREA prin violență: războaie, revoluții pentru realizarea planului de instaurare a guvernul lor mondial... întru gloria marelui lor arhitect al universului, nimeni altul decât Satana-Lucifer.

Îmi pare rău, asta e REALITATEA.

Una dintre principalele caracteristici ale acestui discurs delirant din punctul de vedere al retoricii este insistența asupra „faptelor" și o deosebită grijă de a fi credibil, cum rezultă din trimiterile la lucrări presupuse magistrale în domeniu (Pierre Mariel, Gustave Bord, Noam Chomsky). Este însă o ilustrare mai degrabă stângace a îndemânării de-a strânge laolaltă rămășițe care, astăzi ca și ieri, constituie partea esențială a producției de mituri. O altă caracteristică a discursului este amestecul de reprezentări provenind din tradiția contrarevoluționară franceză (v. abatele Barruel) și locuri comune adunate de prin pamflete conspiraționiste americane din ultimii cincizeci de ani, nu fără a aduna ceva inspirație din stilul pamfletar cam necioplit al corifeilor noii stângi, dintre care unii au pus în circulație „zvonurile de negare" privitoare la 11 septembrie (de tipul „nici un avion nu s-a prăbușit peste Pentagon").

Acest tip de discurs denunțător este construit prin „bricolaj" în sensul dat acestui termen de Claude Lévi-Strauss: „Ca și bricolajului, în sensul său aplicat, gândirii mitice îi este specifică elaborarea de ansambluri structurate pentru care folosește reziduuri și resturi de evenimente; cum se zice în engleză *odds and ends*, sau resturi și rămășițe, urme fosile ale unui individ sau ale unei societăți"[1283].

NOTE

[1281] De fapt Pierre Mariel, mason și „mag", formulase oarecum grăbit și hazardat că societatea națiunilor era rezultatul unei inițiative masonice... (Mariel, 1972, pp. 204–205).

[1282] Despre Prescott Sheldon Bush, tatăl lui George Bush, și despre Hitler, v. Sutton, 1986, pp. 169–170.

[1283] Lévi-Strauss, 1962, p. 32. Antimondialiștii de extremă dreaptă au sesizat repede oportunitatea de a se grefa pe mișcarea antimondialistă de extremă stângă al cărei „guru" a fost Noam Chomsky, el însuși obsedat de conspirație și denunțând peste tot Grupul Bilderberg, Trilaterala etc.

IX. Illuminati și „stăpânii lumii“: retorica conspirației mondiale

Pe site-ul syti.net a fost difuzată în 2005 o anchetă asupra „stăpânilor lumii“, a ideologiei, a proiectelor și a strategiei lor, în care „organizațiile puterii planetare“, inclusiv Illuminati, erau prezentate detaliat alături de societățile secrete sau de grupurile de influență presupuse puternice și care fac obiectul deja clasicelor denunțări ale altor conspiraționiști: Grupul Bilderberg, Comisia Trilaterală, Grupul Jason, CFR, Ordinul sau Fraternitatea Skull & Bones, Bohemian Club etc. Dar ancheta adaugă acestui șir de organizații secrete – în pofida caracterului mitic ce le-a fost dintotdeauna oferit – o listă plină de organizații dintre cele mai diverse, precum Organizația Mondială a Comerțului, Banca Mondială, FMI, World Economic Forum, OECD, Organizația Le Siècle, IFRI (Institutul Francez de Relații Internaționale), CIA, ONU, FBI, OMS, Interpol etc. fără a uita multinaționalele, mafiile și Comisia Europeană. În afara textului special consacrat grupării Illuminati, reproducem lista temelor conexe propuse de site, din care nimic din ce-i omenesc ori cosmic nu lipsește. Astfel extinsă, viziunea conspiraționistă devine calea regală către „filosofia“ lui „totul se regăsește în tot și invers“. Delirul complotist poate ieși din limitele genului fantastic pentru a se înscrie în cel comic.

Illuminati

Illuminati sunt „o elită în elită“. Este cea mai veche și mai secretă dintre organizațiile de „stăpâni ai lumii“. Cea mai mare parte a acestor organizații au o adresă și membri cărora li se cunoaște identitatea. Membrii Illuminati nu sunt însă cunoscuți cu certitudine, chiar dacă anumite nume circulă cu insistență. Este vorba despre mari familii de capitaliști sau făcând parte din aristocrație, precum

Rothschild, Harriman, Russel, Dupont, Windsor sau Rockefeller, în special neobositul David Rockefeller, cofondator atât al Grupului Bilderberg, cât și al CFR.

Illuminati există în forma lor actuală din 1776, data înființării Ordinului Illuminati din Bavaria de către Adam Weishaupt, un fost iezuit. În acea epocă, proiectul lor era schimbarea radicală a lumii prin distrugerea puterii regimurilor monarhice care se opuneau progresului societății și gândirii. Revoluția Franceză și întemeierea SUA au fost rezultatele strategiei lor. Pentru Illuminati, democrația politică era un mijloc și nu un scop. După părerea lor, oamenii sunt prin natura lor proști, ignoranți și predispuși la violență. Deci lumea trebuie guvernată de către o elită. De-a lungul timpului, membrii acestui grup au devenit din conspiratori subversivi stăpâni implacabili al căror obiectiv esențial este să-și păstreze puterea dobândită asupra popoarelor.

Crearea grupului Illuminati a însemnat doar începutul unui plan conceput să se desfășoare timp de mai multe veacuri prin controlul asupra sistemului financiar care se năștea, în scopul de a obține dominația totală asupra întregii lumi. Realizarea Planului a fost transmisă precum o făclie din generație în generație în interiorul unei elite ereditare de inițiați care au știut să adapteze Planul la progresele tehnologiei, ale societății și ale economiei.

Contrar altor organizații de Stăpâni ai Lumii, Illuminati nu sunt doar un „club de reflecție" sau „o rețea de influență". Este vorba despre o organizație cu specific esoteric sau „ocult".

Conducătorii din politică sau din economie apar în fața publicului ca model de persoane raționale și interesate din punct de vedere material. Publicul este însă uimit să afle că anumite personaje din rândul acestora participă la ceremonii stranii desfășurate în societăți secrete unde se continuă cultul zeilor păgâni egipteni ori babilonieni: Isis, Osiris, Baal, Moloh ori Semiramida.

Termenul „Illuminati" înseamnă literal „cei care sunt luminați" (lat. *illuminare:* a se lumina, a cunoaște, a ști). Illuminati se consideră prin urmare deținători ai unei cunoașteri și ai unei înțelepciuni superioare, moștenite din negura vremurilor, care le conferă un drept legitim de a conduce întreaga omenire. Illuminati sunt forma modernă a unei foarte vechi societăți secrete, Frăția (sau Confreria) Șarpelui, a cărei origine urcă până la rădăcinile civilizației occidentale înseși, în Sumer și în Babilon, acum mai bine de 5 000 de ani.

Civilizația care domină astăzi lumea nu este altceva decât prelungirea celei sumeriene care a inventat tot ceea ce este astăzi caracteristic civilizației occidentale: administrația de stat, banii, comerțul, impozitele, sclavia, armata organizată și expansiunea întemeiată pe războaie neîncetate și pe aservirea unui popor de către altul. Practicând o agricultură intensivă ca urmare a inventării sistemelor de

irigații, civilizația sumeriană și cea babiloniană au transformat prerii odinioară înverzite în deșertul dezolant care este astăzi Irakul.

După Sumer și Babilon, Frăția Șarpelui a continuat luând forme și nume multiple de-a lungul vremurilor, continuând însă exercitarea influenței sale asupra religiilor și asupra regimurilor politice care s-au succedat în cadrul unei lungi filiații care include „școlile de mistere" egiptene și grecești, Biserica Creștină a Romei (folosită drept „vehicul" de către frăție pentru a se implanta în toată Europa), Merovingienii (de unde personajul Merovingianul din filmul *Matrix),* templierii și numeroasele lor ramificații – francmasonii, rosacrucienii, Prioria din Sion, Ordinul Sf. Ioan de Ierusalim, Ordinul de Malta...) și, în sfârșit, Illuminati și organizațiile care îi sunt atașate.

Simbolul Illuminati se află pe bancnota de un dolar: o piramidă al cărei vârf (elita) este luminat prin intermediul ochiului conștiinței care domină o bază întunecată făcută din cărămizi identice (populația).

Cele două mențiuni în limba latină ale acestei embleme sunt foarte semnificative: NOVUS ORDO SECLORUM înseamnă „noua ordine pentru totdeauna", cu alte cuvinte o Nouă Ordine mondială și ANNUIT COEPTIS, care înseamnă „proiectul nostru va fi încununat de succes".

Un proiect care este astăzi aproape de a fi în sfârșit realizat.

TEME ASOCIATE

The Bohemian Club

O societate secretă în care puternicii acestei lumi se întâlnesc pentru stranii ceremonii dedicate lui Moloh, diviniate babiloniană...

Grupul Bilderberg

Grupul reunește elita finanței mondiale, a economiei, a politicii și a mass-mediei. Este cea mai puternică dintre rețelele de influență, un adevărat guvern mondial ocult.

Le Siècle, cercul elitei franceze

Le Siècle este un club de reflecție din care fac parte membrii cei mai puternici și mai influenți membri ai clasei conducătoare franceze: conducători politici, conducători de mari întreprinderi și ziariști din mass-media care „creează opinie".

IFRI

IFRI (Institutul Francez de Relații Internaționale) este un club de reflecție consacrat politicii internaționale, inclusiv problemelor economiei, mondializării

și metodelor de exercitare a controlului în cadrul guvernării. IFRI reunește personalități de dreapta și de stânga, patroni de mari întreprinderi și reprezentanți ai lumii universitare.

Stăpânii Lumii la Davos

Site-ul arată câteva imagini ale celor pe care îi consideră Stăpânii Lumii surprinși în timpul Forumului Economic Mondial de la Davos.

Forumul Economic Mondial reunește la Davos în fiecare an elita economiei, a politicii și a mass-mediei.

Organizațiile Stăpânilor Lumii

Cine sunt Stăpânii Lumii și care sunt organizațiile pe care le folosesc pentru a controla lumea?[1284]

Sfârșitul programat al democrației

De zece ani, trăim o schimbare radicală a tipului de regim politic în țările occidentale, odată cu noua putere ce se afirmă: cea a rețelelor economice și financiare. Iată motivele pentru care putem spune că nu mai suntem nicidecum organizați democratic.

Arme tăcute pentru războaie liniștite

Este titlul unui document strict secret care se definește ca un „manual de programare a societății". El expune în amănunt strategiile Stăpânilor Lumii și dă la iveală esențialul pentru a înțelege adevăratele reguli ale jocului prin care se urmărește transformarea radicală și rapidă a societății și a economiei lumii.

O libertate sub supraveghere electronică

Fișiere informatice, telefoane mobile, internet, asocierea între cartea de credit și codul de bare, rețeaua Eșalon, descoperiți toate aceste mijloace prin care libertatea noastră a devenit excesiv de supravegheată...

Minunata lume nouă de Aldous Huxley

În această carte de science-fiction vizionar, Huxley își imaginează dictatura dusă la perfecțiune: o dictatură care va avea aparența democrației și în care indivizii vor fi condiționați genetic, de fapt un sistem sclavagist în care, bunurile de consum și distracția îi vor face pe sclavi „să se îndrăgostească de lanțurile lor".

Strategii de manipulare

Strategiile și tehnicile Stăpânilor Lumii pentru manipularea opiniei publice și a societății.

Ideologia stăpânilor lumii

Principiile-cheie ale Stăpânilor Lumii și noua sclavie care rezultă din aplicarea acestora, așa cum o prezintă George Orwell în romanul său *1984*.

Proiectele Stăpânilor Lumii

Proiectele Stăpânilor Lumii pentru controlul global asupra indivizilor și asupra societății constau în manipulare genetică, controlul minții, implanturi, marcare, noua ordine economică...

E timpul acțiunii

Viitorul omenirii aparține cetățenilor. Direcția imprimată societății, economiei, mediului ambiant poate fi schimbată prin luptă. Chiar fără s-o știe, cetățenii mai dispun de importante mijloace de acțiune...

Istoria universului și a omului

Istoria de 15 miliarde de ani a existenței universului, de la Big Bang la formarea planetei Pământ, apariția vieții, a omului și a civilizației moderne...

NOTE

[1284] Pentru o sinteză recentă pe această temă, v. Givaudan, 2005.

X. Complotul sionisto-masonic din punct de vedere islamist

Din 18 aprilie 2004, pe site-ul islamist news.stcom.net (Vocea Oprimaților), putea fi citit un text prezentat ca rezumat al unei „lecții a Șeicului Mamduh Al Haribi asupra originilor, scopurilor și organizării francmasoneriei în lume și mai ales în lumea arabo-musulmană". Intitulat „Francmasoneria: pleava sionistă mondială...", textul este o ilustrare caricaturală a discursul „antisionist" mai larg (caracterizată prin antiamericanism, antimasonism etc.) difuzat de regulă pe site-urile islamiste de pe internet, în ultimii 15 ani. Este clar afirmată teza unui complot „sionisto-masonic" la nivel mondial, teză expusă după tiparele și clișeele literaturii occidentale anti-Illuminati (referiri la Weishaupt, Albert Pike etc.), de tipul aceleia care a făcut tradiție în rândul extremei drepte (în textul de mai jos sunt citați doi autori de extremă dreaptă: Jean Lombard[1285], adept al lui Charles Maurras, și W.G. Carr).

„Lecția" predicatorului islamist este confecționată după aceleași procedee folosite în pamfletele conspiraționsite de tip occidental: după ce a răscolit prin coșul de gunoi al culturii complotului iudeo-masonic, lipește de bine, de rău câteva dintre bucățile adunate și le adaugă ceva din temele de actualitate (de pildă, al doilea război din Irak). Iată acest text din care eliminarea unor greșeli de ortografie ni s-au părut necesare:

> Iată o lecție la care ar trebui să luăm aminte a Șeicului Mamduh Al Haribi privitoare la adevăratele scopuri nemărturisite ale francmasoneriei în lume, la istoria acesteia și la războiul ei împotriva Islamului.
>
> După cum știți, în zilele noastre lumea este stăpânită de grupuri sataniste sau luciferice: teosofi, rosacrucieni, Illuminati, francmasoni cu grad mare și alte secte și cluburi cu nemăsurată putere financiară și industrială...

E poate greu de crezut, dar este un fapt cert. Puțin cunoscută, Skull & Bones, supranumită și Frăția Morții, este una dintre cele mai puternice secte din America... și din întreaga lume.

Provenită din Ordinul Iluminaților din Bavaria – Adam Weishaupt –, această sectă, a cărei lojă mamă sau „loja neagră" se află la Universitatea Yale, „selecționează" odraslele din înalta societate protestantă și israelită americană (WASP).

Membrii ei sunt recrutați din cele mai mari universități americane și definitiv selecționați în cadrul unor ritualuri satanice în loja mamă sau în „loja neagră" de la Yale, care are numărul 322. Cei „aleși" sunt mai apoi „recrutați" de către CFR, Bilderberg și Trilaterala, organisme atotputernice în zilele noastre, create de secta Skull & Bones. Ei influențează direct politica unor țări, printre care și FRANȚA.

Fac parte din secta Skull & Bones printre alții: Bush tatăl și fiul, Rockefeller, ca și alți „giganți" ai politicii, ai industriei, ai petrolului, ai finanțelor, ai diplomației, ai presei scrise și televizate... Bunicul Bush a fost unul dintre bancherii lui Hitler, împreună cu Harriman și Guaranty Trust. Și el făcea parte din secta Skull & Bones. Secta, care are aceleași simboluri ca francmasoneria (cranii, oase, sicrie...), a finanțat de asemenea și revoluția rusă cu ororile ei.

Ambiția lor este să impună un guvern mondial, o „nouă ordine mondială". Astăzi, mai mult decât ieri, „șefi" de state ori de guverne, patroni ai marilor instituții financiare sau industriale mondiale sunt direct influențați de PUTEREA acestor Skull & Bones care nu ezită să distrugă ori să doboare orice individ, instituție sau țară care refuză să intre în marș forțat spre republica lor universală...

Francmasoneria francează și aproape toți „frații" politicieni republicani sunt direct legați de această sectă mortală... Forma este diferită, dar scopul programului este același.

Este cu adevărat o frăție a morții.

Al treilea război mondial trebuie să fie declanșat profitând de divergențele pe care le vor duce la paroxism agenturile Iluminaților[1286] între politicienii sioniști și conducătorii lumii islamice.

Războiul trebuie să fie purtat astfel încât Islamul (lumea arabă musulmană) și sionismul politic să se distrugă reciproc, în timp ce națiunile celelalte, divizate și ele în această privință, vor fi obligate să lupte până la completa lor epuizare fizică, morală, spirituală și economică.

La 15 august 1871, Pike i-a spus lui Mazzini că, la sfârșitul celui de-al treilea război mondial, cei care aspiră să stăpânească lumea fără a putea fi contestați vor provoca cel mai mare cataclism social pe care l-a cunoscut vreodată omenirea. Citățm chiar cuvintele lui Pike din scrisoarea aflată la British Museum Library din Londra: „Îi vom abandona pe nihiliști și pe atei și vom provoca o formidabilă catastrofă socială care, prin toate ororile sale, va arăta clar națiunilor efectele

unui ateism absolut, sursă a sălbăticiei și a dezordinii celei mai sângeroase. Din acel moment, obligați să se apere împotriva minorității revoluționare mondiale, toți cetățenii vor trece exterminarea demolatorilor civilizației și a maselor dezamăgite de creștinismul al cărui spirit deist, de acum debusolat și în căutarea unei ideologii, dar fără a ști încotro să-și îndrepte adorația, va recunoaște adevărata lumină în manifestarea universală a doctrinei pure a lui Lucifer, revelată, în sfârșit, tuturor, manifestare ce va urma distrugerii creștinismului și ateismului, supuse și distruse în același timp".

Acest plan de acțiune al masoneriei dezvăluie cuvânt cu cuvânt modul de acționare pentru impunerea unei dictaturi universale sub masca unui „guvern mondial". Scrisoarea, ca formă de comunicare între doi francmasoni luciferieni, Albert Pike și Giuseppe Mazzini, este extrasă din lucrarea Jean Lombard *La Face cachée de l' histoire moderne*, pp. 553–554, care îl citează pe istoricul englez *[sic]* William Guy Carr și cartea sa intitulată *Pawns in the Game*, 1967.

Această captivantă trecere în revistă a istoriei fantasmagorice a Iluminaților este urmată de comentarii nu mai puțin semnificative referitoare la imaginile-logo ce însoțesc textul:

„Primul logo reprezintă piramida apărută pe bancnota de 1 dolar în 1935. Ea reprezintă stema pe care a ales-o secta Iluminaților din Bavaria a lui Adam Weishaupt. Data ce figurează pe acest simbol este chiar data întemeierii sectei: 1776 (1 mai).

«Părinții republicii înstelate» erau toți membri ai acestei secte masonice – George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt și Abraham Lincoln – și au sprijinit pătrunderea și răspândirea Iluminaților în lojile masonice americane.

În 1935, secta a impus să se imprime pe bancnota americană semnul puterii sale și a făcut totul pentru a provoca un al Doilea Război Mondial cu scopul de a-și întinde domnia asupra lumii (cum o făcuse așa de bine în timpul Primului Război Mondial și al Revoluției Ruse).

Al doilea logo – INFORMATION AWARENESS OFFICE – este acela al Departamentului special al armatei pentru controlul mondial al comunicațiilor, instrument al guvernului ocult american în frunte cu George W. Bush, membru al sectei satanice SKULL & BONES".

Acest articol difuzat pe site-ul Vocea Oprimaților oferă linkuri către altele având titluri tentante pentru internauți (surferi): „Rezistența islamică a Irakului distruge cartierul general al CIA", „Rezistența irakiană îl lichidează pe directorul CIA", „80% dintre irakieni susțin rezistența" etc. După atentatele islamiste comise la Londra pe 7 iulie 2005, acest site islamist a difuzat un text inspirat de

un anume Ibrahim Hane (Universitatea CAD, Dakar), intitulat „Atentatele de la Londra, încă o făcătură diabolică împotriva Islamului". Făcând paralela între atentatele de la Londra, cel de pe 11 septembrie 2001 și cel din 11 martie 2004 de la Madrid, autorul deslușește astfel sensul evenimentelor: „Nimic nu va putea împiedica Islamul să domine în această lume pentru că este un adevăr anunțat acum mai bine de 1 400 de ani".

Un alt articol nesemnat, pe aceeași linie, la rubrica conspirații: „*Protocoalele Înțelepților Sionului* – diversiune a țarului sau adevărată revelație?"[1287] Întrebarea este evident retorică, și cititorul este purtat cu măiestrie spre concluzii numai citind subtitlurile, ele însele adevărate „teze": „Mitul morții a 6 milioane de evrei"; „Autoritățile sioniste l-au spânzurat pe Adolf Eichman în 1962 numai ca să nu iasă la lumină secretele colaborării între sioniști și naziști"; „Controlul muzicii, al filmului și al industriilor artistice deținut de către evrei"; „Mondializarea înseamnă iudaizarea lumii"; „Evreii utilizează filmele pentru a răspândi molime"; „*Protocoalele Înțelepților Sionului* garantează victoria sionistă". Pe forumul site-ului, un internaut (care semnează „MINOU99") răspunde direct întrebării din titlul articolului, la 2 septembrie 2005: „Protocolul evreilor din Sion [...] este adevărul adevărat..."

În discursul său de tip propagandă, această expresie a islamismului radical a integrat esențialul tematicii conspiraționiste și antimondialiste a extremei drepte creștine, atât cea scrisă în stil american (Carr), cât și cea în stil european (Lombard). Însă predicatorii islamiști au adăugat propria grilă de interpretare a istoriei mondiale. Astfel, la arta de a îmbina resturi ale conspiraționsimului occidental și la recursul la strategia retorsiunii argumentelor[1288], ei au adăugat tema războiului mai mult sau mai puțin secret care va fi dus de Illuminati împotriva Islamului și a musulmanilor. Logica paranoicilor să aibă ultimul cuvânt.

Note

[1285] Lucrarea lui Jean Lombard Coeurderoy a fost publicată în prealabil într-o traducere spaniolă (4 vol., Madrid, Fuerza Nueva, 1976–1980), abia apoi în franceză (parțial) sub titlul *La Face cachée de l' Histoire moderne* (Paris, 1984, vol. I).

[1286] Cuvântul „agentură" folosit aici într-o manieră foarte aproximativă face parte din vocabularul tipic pamfletelor conspiraționiste publicate în anii 1950 în America de Nord și în Europa. De regulă, o „agentură" desemnează o persoană, „un agent spion al Illuminati, de infiltrare, de influență sau de execuție a „unor treburi murdare". În același jargon conspiraționist, pe lângă persoane care se ocupă cu astfel de lucrări, „agentură" sau „agenturi" mai pot desemna și „forme de organizare complete ale corpului de agenți spioni" (Monast, 1994, p. 6). „Agentura" poate fi deci și membrul unei „agenturi". Monast ilustrează o astfel de definiție prin următorul exemplu „istoric": nazismul a fost utilizat pentru a permite agenturilor organizației Illuminati să pregătească ambele războaie mondiale. Mai recent, în falsurile fabricate pe tipicul *Protocoalelor*, se face referire la „agenții noștri" sau la „agenții noștri internaționali".

[1287] Acest articol este alcătuit în esență dintr-o suită de extrase dintr-un documentar antievreiesc difuzat în cursul lunii aprilie 2005 de televiziunea oficială iraniană de limbă arabă Al-Alam. El nu menționează – ceea ce e foarte semnificativ – faptul cert stabilit că *Protocoalele* sunt un fals (v. Taguieff, 2004b, pp. 342–382).

[1288] V. Angenot, 1982, p. 219.

BIBLIOGRAFIE

I. Documente: cărți de ficțiune, texte esoterice, scrieri conspiraționiste (antimasonice, antisemite, antimondialiste), istorie mitologizantă, ufologie, mărturii etc.

Abellio (Raymond) [Georges Soulès, zis], *Vers un nouveau prophetisme. Essai sur le rôle politique du sacré et la situation de Lucifer dans le monde moderne*, Geneva, Les Éditions du Cheval ailé, Bruxelles et Paris, La Diffusion du Livre, 1947.

Abellio (R.), *„L' esprit moderne et la tradition"*, în Sérant (Paul), *Au seuil de l' ésotérisme*, Paris, Grasset, 1955, pp. 7–81.

Adamski (George). V. **Leslie (Desmond).**

Adamski (G.), *A l' intérieur des vaisseaux de l' espace* [1955], tr. fr. Marc Hallet, Régusse, Éditions Michel Moutet, 1979.

Adler (Manfred), *Die Söhne der Finsternis. 1. Teil: Die geplante Weltregierung*, Jestetten, Miriam Verlag, 1975.

Adler (M.), *Die Söhne der Finsternis. 2. Teil: Weltmacht Zionismus*, Jestten, Miriam Verlag, 1975; Durach, Pro Fide Catholica, 1991.

Adler (M.), *„Logen. Endziel der freien Maurer"*, *Diagnosen*, Leonberg, 1982, H. 9.

Adler (M.), *„Die revolutionäre Freimaurerei"*, *Diagnosen*, Leonberg, 1982, H. 12.

Adler (M.), *Die Freimaurer und der Vatikan*, Lippstadt, Verlag Claus P. Clausen, 1985; Durach, Pro Fide Catholica, 1992.

Allen (Gary), with Larry Abraham, *None Dare Call It Conspiracy*, Rossmoor, CA & Seal Beach, CA, Concord Press, 1971 (puis 1972); ediție nouă revăzută și adăugită, Seattle, WA, Double A Publications, 1983. Traducere germană: *Die Insider. Wohltäter oder Diktatoren?*, Oldendorf. VAP Verlag, 1974; ed. a 8-a, Wiesbaden, 1980.

Allen (G.), *The Rockefeller File*, Seal Beach, CA, '76 Press, 1976. Traducere germană: *Die Insider II*, VAP Verlag, f.d.; ed. a 5-a, 2002.

Allen (G.), *Tax Target: Washington*, Seal Beach, CA, '76 Press, 1978.

Allendy (R.), *La Table d' Émeraude d' Hermès Trismégiste*, cu comentarii de Hortulain, prefață de J. Charrot, Paris, Édition du „Voile d'Isis", 1921 ; retipărire, Paris, Éditions traditionnelles, 2000.

Ambelain (Robert), *Jésus ou le mortel secret des Templiers*, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l' univers"*, 1970.

Ambelain (R.), *Le Dragon d' Or. Rites et aspects occultes de la recherche des trésors* [1958], postfață de Serge Caillet, Paris, Dervy, 1997.

Ambelain (R.), *Cérémonies et rituels de la Maçonnerie symbolique* [1966, 1978], Paris, Éditions Niclaus, 1996.

Ambelain (R.), *Les Arcanes noirs de l' hitlérisme* 1849–1945. *L' histoire occulte et sanglante du pangermanisme*, Paris, Robert Laffont, 1990.

Angebert (Jean-Michel), *Hitler et la tradition cathare,* prefață de Serge Hutin, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l' univers"*, 1971a.

Angebert (J.-M.), *Les Mystiques du soleil*, prefață de Serge Hutin, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l' univers"*, 1971b.

Angebert (J.-M.), *Le Livre de la Tradition*, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l' univers"*, 1972.

(Anonim), *„Dossier spécial", Les Dossiers des Grands Mystères de l' Histoire*, nr. 6, ianuarie 2005, pp. 45–47: *„Les sources cachées du nazisme"*; pp. 49–61: *„Hitler à visage découvert"*.

(Anonim), „Benjamin Gates et le Secret des Templiers", *Les Grands Mystères des Sciences Sacrées*, nr. 9, februarie 2005, pp. 5–6.

Ansonneau (Dr), *Les Puissances occultes contre la France. La dictature judéo-maçonnique. Juifs, francs-maçons et libres penseurs*, Bordeaux, Imprimerie coopérative, 1924.

Antebi (Elisabeth), *Ave Lucifer*, Paris, Calmann-Lévy, 1970.

Apremont (Anne-Laure şi Arnaud d'), *B.A.-BA des runes*, Puiseaux, Pardès, 1997; ed. a 5-a, 2003.

Apremont (A.-L. şi A. d'), *B.A.-BA de la tradition nordique*, Puiseaux, Pardès, 1999, 2 vol.; ed. a 2-a, 2005.

Armstrong (George W.), *The Rothschild Money Trust,* USA, ediție de autor, 1940; difuzată (în 2005): de Bloomfield Books, Sudbury, Suffolk (Marea Britanie).

Armstrong (G.W.), *The Zionists,* USA, ediție de autor, 1950; difuzată (în 2005) de Bloomfield Books, Sudbury, Suffolk (Marea Britanie).

Armstong (G.W.), *Third Zionist War*, Fort Worth, Judge Armstrong Foundation, 1951.

Asimov (Isaac), *Civilisations extraterrestres,* tr. fr. Christian Allègre, Montreal/Toronto/Paris, Éditions Multimédia Robert Davies, 1997.

Asimov (I.), *Fondation. Le Cycle de Fondation*, I [1951], tr. fr. Jean Rosenthal, Paris, Denoël, col. „Présence du futur", 1966; Paris, col. „Folio Science-Fiction", 2000.

Asimov (I.), *Moi, Asimov* [1994], tr. fr. Hélène Collon, Paris, Denoël, 1996; Paris. col. *„Folio Science-Fiction"*, 2004.

Atzery (Laurent), *Encyclopédie de l' ésotérisme*, Paris, Éditions Trajectoire, 2004.

Aziz (Philippe), *L' Atlantide continent disparu*, Geneva, Éditions Famot, 1975; Paris, le

Livre de Poche, 1980.
Aziz (Ph.), *„Himmler, «l'ame damnée» de la Waffen SS"*, *Histoire pour tous*, nr. 9, noiembrie-decembrie 1978, pp. 41-58.
Aziz (Ph.), *Les Sociétés secrètes nazies*, Geneva, Éditions Versoix- Idégraf, 1978; reed. Geneva, Éditions Magellan, col. „Frontières de l'étrange",1994.
Baigent (Michael), Leigh (Richard) și **Lincoln (Henry),** *The Holy Blood and the Holy Grail*, Londra, Jonathan Cape Ltd, 1982 (apoi *Holy Blood, Holy Grail*, New York, Dell Publishing, 1983; ediție revizuită, Londra, Arrow, 1996); tr. rom. Ana Veronica Mircea: *Sângele sfânt și Sfântul Graal*, RAO, București, 2005.
Baigent (Michael), Leigh (Richard) și **Lincoln (Henry),** *The Messianic Legacy*, Londra, Jonathan Cape Ltd, 1986; tr. rom. Dan Costinaș: *Moștenirea mesianică*, RAO, București, 2005.
Baigent (Michael) și **Leigh (Richard),** *The Temple and the Lodge*, Londra, Jonathan Cape Ltd și New York, Arcade Publishing, 1989; tr. fr. Corine Derblum: *Des Templiers aux francs-maçons: la transmission du mystère*, Monaco, Éditions du Rocher, 1991; reed., 2005.
Baker (Douglas), *OVNIS. La signification occulte* [1979], tr. fr. Pascale Champeyrol, Spigno Saturnia (Italia), Edizioni Crisalide, 2004.
Barbier (Paul), *Les Propagateurs de l' Irreligion. Les Juifs*, Paris, P. Lethielleux, 1908.
Barbier (abate Emmanuel), *Les Infiltrations maçonniques dans l' Église*, Lille, Paris, Bruxelles și Roma, Société Saint-Augustin, Desclée, De Brouwer et Cie, 1910 (reed. în facsimil, Château-neuf, Éditions Delacroix, f.d.).
Bardon (Franz), *Frabato le Magicien* [postum, 1979], tr. fr. Alexandre Moryason, Courbevoie, Éditions Moryason, 1987 (epilog de Dieter Rüggeberg).
Baron (André) și Dasté (Louis), *Les Sociétés secrètes. Leurs crimes depuis les initiés d' Isis jusqu' aux Francs-Maçons modernes*, Paris, Daragon, 1906.
Barruel (abate Augustin [de]), *Mémoires pour servir à l' histoire du jacobinisme*, Londra, 1797-1798, 4 vol.; text revizuit și corectat în 1818; noua ediție, Chiré-en-Montreuil, Diffusion de la Pensée française, 1973, 2 vol.
Barruel (abate), *Mémoires...*, prescurtată de E. Perrenet, Paris, Guy Le Prat éditeur, f.d. [probabil 1910].
Bataille (Dr) [pseudonim al escrocului literar Gabriel-Antoine Jogand-Pagès, zis Léo Taxil, și al complicelui și prietenului său doctorul Charles Hacks], *Le Diable au XIXe siècle*, Paris-Lyon, Delhomme et Briguet, 1892-1894.
Bayard (Jean-Pierre), *Les Francs-juges de la Sainte Vehme*, Paris, Albin Michel, 1971.
Bayard (J.-P.), *La Symbolique du monde souterrain*, Paris, Payot, 1973.
Bayard (J.-P.), *Le Guide des sociétés secrètes*, Philippe Lebaud Éditeur, col. *„Les Guides de l' Insolite"*, 1989.
Bayard (J.-P.) (cu participarea Natașei Olejnik-Sarkissian), *Guide des sociétés secrètes et des sectes*, ediție nouă, actualizată, Paris, OXUS, 2004.
Bayard (J.-P.), *Papus. Occultiste, ésotériste ou mage? Anthologie thematique de l' œuvre de Papus (Gerard Encausse)*, Mennecy, ÉDIRU, 2004.

Beauharnois (Éric), *„Les pouvoirs secrets des pyramides", L' Initiation,* nr. 5, iulie–august 2005, pp. 14–16.

Becker (Thierry), *„Nazisme et ésotérisme", Défense de l' Occident,* an 22, serie nouă, nr. 118, martie 1974, pp. 57–63.

Bedu (Jean-Jacques), *Rennes-le-Château. Autopsie d' un mythe* [1990], ed. a 2-a, Portet-sur-Garonne, Éditions Loubatières, 2002.

Bedu (J.-J.), *Les Sources secrètes du Da Vinci Code,* Monaco și Paris, Éditions du Rocher, 2005a.

Bedu (J.-J.), *Les Sources secrètes de* Anges et Démons, Monaco și Paris, Éditions du Rocher, 2005b.

Bellamy (Hans Schindler), *Moons, Myths, and Man,* Londra, Faber and Faber, 1936.

Belliot (Albéric, reverend), *Manuel de sociologie catholique. Histoire – Theorie – Pratique,* ediție revăzută și adăugită, Paris, P. Letielleux, 1927.

Bergeron (René), *Le Corps Mystique de l' Antéchrist,* Montreal, Fides, 1941; reed., La Presse Libre Nord-Américaine, 1993.

Bergier (Jacques), *Les Extra-Terrestres dans l' Histoire,* Paris, J'ai Lu, col. *„L' aventure mystérieuse",* 1970.

Bergier (J.), *La Guerre secrète de l' occulte,* Paris, J'ai Lu, col. *„L' aventure mystérieuse",* 1978.

Berliner (Don) (în colaborare cu Marie Galbraith și Antonio Huneeus), *OVNI. Document de synthèse,* introducere de Whitley Strieber [2000], tr. fr. Emmanuel Scavée, Monaco du Rocher, 2005.

Berlitz (Ch.), *Le Triangle des Bermudes* [1974], tr. fr. Jacques Hall și Jacqueline Lagrange, Paris, Flammarion, 1975.

Berlitz (Ch.), *Le Mystère des mondes oubliés,* tr. fr., Verviers, Bibliothèque Marabout, 1976 (reed.).

Berlitz (Charles Frambach), *Le Mystère de l' Atlantide,* tr. fr. Claude Yelnick, Paris, Belfond, 1977.

Berlitz (Ch.) (în colaborare cu J. Manson Valentine), *Sans trace. Le Triangle des Bermudes 2* [1977], tr. fr. Jacques Hall și Jacqueline Lagrange, Paris, Flammarion, 1978.

Berlitz (Ch.) și Moore (William L.), *The Roswell Incident,* New York, Putnam's Sons Ltd, 1980 (New York, Grosset & Dunlap, 1981; New York, Berkley Books, 1988); tr. fr.: *Le Mystère de Roswell. Les naufragés de l' espace,* Paris, Éditions France-Empire, 1981.

Berlitz (Ch.), *Atlantis: The Eighth Continent,* New York, G.P. Putnam's Sons Ltd, Fawcett Books, 1984; tr. fr. Paul Couturiau: *L' Atlantide retrouvée. Le huitième continent,* Monaco, Éditions du Rocher/France-Amérique, 1984a (ed. nouă, 1996).

Berlitz (Ch.), *Atlantis: The Lost Continent Revealed,* Londra. Macmillan, 1984b.

Berlitz (Ch.), *Les Phénomènes étranges du monde,* tr. fr., Monaco, Éditions du Rocher, 1989.

Berlitz (Ch.), *Le Triangle du Dragon* [1989], tr. fr. Corinne Derblum, Monaco, Éditions du Rocher, 1991.

Berlitz (Ch.), *Événements inexpliqués et personnages étranges du monde,* tr. fr., Paris et

Monaco, Éditions du Rocher, 2003.
Bernadac (Christian), *Le Mystère Otto Rahn (Le Graal et Montségur). Du Catharisme au Nazisme,* Paris, Éditions France Empire, 1978.
Bertrand (abate Isidore), *Un monde fin de siècle,* Paris, Bloud et Barral, 1899.
Bertrand (I.), *L' Occultisme ancien et moderne,* Paris, Bloud et Barral, 1900.
Bertrand (I.), *La Franc-Maçonnerie, secte juive. Ses origines, son esprit et le but qu'elle poursuit,* Paris, Bloud et Cie, 1905.
Bessières (Richard), *Les Grands Mystères des Cathares et des Templiers,* Paris, Dualpha, 2004.
Biraud (François) şi Ribes (Jean-Claude), *Le Dossier des civilisations extraterrestres,* 1970, Paris, J'ai Lu, col. *„L' Aventure mystérieuse"*, 1972.
Blanc (Louis), *Histoire de la Revolution française,* Paris, Librairie du Progrès. 1865, 2 vol.
Blase (William), *„Le Conseil sur les relations étrangères (CFR) et le nouvel ordre du monde"*, http://illuminati-conspiracy.org, 14 aprilie 2005.
Blavatsky (Helena Petrovna), *Isis devoilée. Clef des Mystères de la Science et de la Théologie anciennes et modernes* [1877], tr. fr. Ronald Jacquemot revizuită în întregime de Dr. Paul Thorin, Paris, Éditions Adyar, vol. I, 1999, şi vol. II, 2004.
Blavatsky (H.P.), *The Secret Doctrine.* ed. a 2-a, Londra, 1888, 2 vol. (ed. a 3-a, 1893); tr. fr.: *La Doctrine Secrète. Synthèse de la science, de la religion et de la philosophie* [1901], ed. a 9-a, Paris, Éditions Adyar, 1994; ed. a 10-a, 2004, 6 vol.
Blavatsky (H.P.), *La Clef de la Théosophie,* tr. fr. H. de Neufville, Paris, 1895; ed. a 4-a completată, Paris, Les Éditions Adyar, 1931; reed., Textes Théosophiques, 1983.
[Blavatsky (H. P.)], *Abrégé de la Doctrine Secrcte de H.-P. Blavatsky,* Paris, La Famille Théosophique, 1923.
Blondet (Dr), *Fanatici dell' Apocalisse,* Rimini, Il Cerchio, 2003.
Blum (Ralph) (with Judy Blum), *Beyond Earth: Man's Contact With UFOs,* New York. Bantam Books, 1974.
Bord (Gustave), *La Franc-Maçonnerie en France, des origines à 1815. 1. Les ouvriers de l'idéal révolutionnaire* (1688–1771), Paris, Nouvelle Librairie nationale, f. d. [1908]; reprint, Geneva, Slatkine, 1985.
Bord (G.), *La Conspiration révolutionnaire de 1789. Les complices, les victimes,* Paris, Bibliothèque d'Histoire moderne, 1909.
Bord (Gustave) et al., *Les Illuminés de Bavière,* extrase din *Revue internationale des sociétés secrètes* (1913–1914, 1928–1933), Châteauneuf, Éditions Delacroix, 2001.
Bordiot (Jacques), *Une main cachée dirige...* [1974], ed. a 2-a revăzută şi adăugită, Paris, La Librairie française, 1976; ed. a 3-a, 1981.
Bordiot (J.), *Le Pouvoir occulte, fourrier du communisme,* Chiré-en-Montreuil, Editions de Chiré, 1976.
Bordiot (J.), Le Gouvernement invisible [1983], prefaţă de Henry Coston, Paris, Éditions Avalon 1987.
Bordiot (J.), *„Une synarchie internationale: les Bilderbergers"*, *Lectures françaises,* iunie 1974, p. 26.

Bordiot (J.), *„Un nouvelle synarchie: la Trilatérale"*, *Lectures françaises*, februarie 1977, pp. 3–7.

Bordiot (J.), *„Les Illuminés sont parmi nous"*, *Lectures françaises*, decembrie 1979, p. 8.

Bouchet (Christian), *Aleister Crowley, approche historique d' un magicien contemporain*, Nantes, Ars, 1990.

Bouchet (C.), *Aleister Crowley et le mouvement thélèmite*, Nantes, Éditions du Chaos, 1998.

Bouchet (C.), *„Qui suis-je?" Crowley*, Puiseaux, Pardès, 1999 (ed. a 2-a, 2003).

Bouchet (C.), *B.A.-BA de l' occultisme*, Puiseaux, Pardès, 2000.

Bouchet (C.), *B.A.-BA de la wicca*, Puiseaux, Pardès, 2000.

Bouchet (C.), *B.A.-BA du néo-paganisme*, Puiseaux, Pardès, 2001; ed. a 2-a, 2003.

Bouchet (C.), *„Qui suis-je?" Gurdjieff*, Puiseaux, Pardès, 2001; ed. a 2-a, 2004.

Bouchet (C.), *B.A.-BA du spiritisme*, Puiseaux, Pardès, 2004.

Bouchet (C.), *Les Nouveaux Païens*, Coulommiers, Éditions Dualpha, 2005.

Bourdais (Gildas), *OVNIS: la levée progressive du secret*, Agnières (80290), Éditions JMG (Jean-Michel Grandsire), 2001.

Bourdais (Gildas), *Roswell. Enquêtes, secret et désinformation*, Agnières, Éditions JMG (Jean-Michel Grandsire), 2004.

Bourdais (G.), *„Enlèvements extraterrestres: vérité ou télé-irréalité?"*, VSD hors-série Paranormal, iulie 2005, pp. 38–49.

Bournand (François), *Les Juifs et nos contemporains (L' antisémitisme et la question juive)*, introducere de Edmond Picard, Paris, Librairie A. Pierret, 1898.

Bourre (Jean-Paul), *Le Graal et l' Ordre noir*, Paris, Déterna, 1999.

Bourre (J.-P.), *B.A.-BA du satanisme*, Puiseaux, Pardès, 2000.

Bowart (Walter), *Operation Mind Contral: Our Secret Government's War Against Its Own People* [1978], Ft. Bragg, NC, Flatland Éditions, 1994.

Braden (Gregg), *Le Code de Dieu. Le secret de notre passé, la promesse de notre avenir* (2004), tr. fr. Jean Hudon, Outremont, Québec, Ariane Éditions, 2004.

Braden (G.), „Le Code de Dieu: la découverte de Gregg Braden" (interviu cu Susan Dobra, *Magical Blend*, iunie 2004; tr. fr. Cendrine Marrouat), Stargate Magazine, nr. 10, iunie–iulie 2005, pp. 12–15.

Bradley (John), *Les Néo-Templiers aux XlX-e et XX-e siècle*, autoédition, 1980.

Bramley (William) [pseudonim al gazetarului Jonathan Vankin], The Gods of Eden, San Jose, CA, Dahlin Family Press, 1990; tr. germ.: Die Götter von Eden, Tat Verlag, 1990.

Branton [pseudonim al lui Bruce Alan Walton sau Bruce Alan De Walton], *The Omega Files: Secret Nazi UFO Bases Revealed!*, New Brunswick, N.J., Global Communications, 2000.

Brasey (Édouard), *L' Énigme de l' Atlantide*, Paris, Éditions Pygmalion/Gerard Watelet, 1998; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète"*, 2002.

Brennan (James Herbert), *Occult Reich*, Londra, Futura Publications Limited, 1974.

Brennan (J.H.), *An Occult History of the World,* Londra, Futura Publications Limited, 1976, vol. 1.

Brissaud (André), *Hitler et l' Ordre noir. Histoire secrète du national-socialisme,* Paris, Librairie académique Perrin, 1969.

Bröckers (Mathias), *The Kosher Conspiracy,* http://www.telepolis.de, 2 martie 2002.

Bröckers (M.), *Verschwörungen, Verschwörungstheorien und die Geheimnisse des 11.9,* Zweitausendeins, 2002; durchges. Aufl., Frankfurt/Main, 2003.

Bröchers (M.), 2004. V. Wilson (Robert Anton), 2004b.

Brosses (Marie-Thérèse de), *Enquête sur les enlèvements extraterrestres,* Paris, Plon, 1975; Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète"*, 1997.

Brown (Dan), *Angels and Demons* [2000], New York, Pocket Books, și Londra, Corgi Books, 2001; tr. rom. Adriana Bădescu: *Îngeri și demoni,* RAO, București, 2004.

Brown (D.), *Da Vinci Code,* New York, Doubleday, 2003; tr. rom. Adriana Bădescu: *Codul lui da Vinci,* RAO, București, 2004; ediție nouă, RAO, 2006.

Bruner (Kurt), Ware (Jim), *Trouver Dieu dans Le Seigneur des Anneaux* [2001], tr. fr. Monique Walker, Paris, Éditions Salvator, 2005.

Bülow (Andreas von), *Die CIA und der 11. September. Internationaler Terror und die Rolle der Geheimdienste,* München, Piper, 2003.

Bulwer-Lytton (Edward George), *The Coming Race,* Edinburgh, W. Blackwood, 1871; tr. fr. Honore Destouches: *La Race à venir,* prefață de Jacques Bergier *[„Les civilisations souterraines: rêve et réalité"],* Verviers, Editions Gérard & Co, Bibliothèque Marabout, 1973; reed., Paris, NéO, 1987.

Bulwer-Lytton (E.G.), *Vril oder eine Menschheit der Zukunft,* ed. a 4-a, Dornach, Rudolf Geering-Verlag, 1990.

Burckhardt (Titus), *Miroir de l' intellect,* tr. fr. B. Viegnes, Lausanne, L'Âge d'Homme, 1992.

Burdes (Gerd), *Ufos – Geheimnisse des Dritten Reichs,* casetă video „ufonazistă", f.d. (1996?).

Butler (Eric D.), *„Le programme diabolique [pour réduire le monde en esclavage] par un Gouvernement mondial"*, *Le Service d' Intelligence canadien,* martie-aprilie 1974.

Cadet de Gassicourt (Charles-Louis), *Le Tombeau de Jacques de Molai ou histoire secrète et abrégée des initiés anciens et modernes, des Templiers, Francs-Maçons, Illuminés etc.,* Paris, Desenne, 1796; ed. a 2-a, 1797.

Caine (Peter), *Sur les pas du Code Da Vinci. Le guide,* Paris, Éditions Bartillat, 2005.

Cantwell (Alan), Jr, Queer Blood: *The Secret AIDS Genocide Plot,* Los Angeles, CA, Aries Rising Press, 1993.

Carr (William Guy), *Pawns in the Game* [1955], Willowda-e, Ontario, N.P.C.L., 1958 (Hollywood Angriff Press, 1958; Los Angeles, St George Press, 1958; ed. a 3-a, Los Angeles, Christian Laymen, 1958); Palmdale, CA, Omni Publications/Christian Book Club, f.d.; apoi Clackamas, OR, Emissary Publications, f.d.; reeditare a ediției din 1958, Boring, OR, CPA Book Publisher, f.d. (difuzat în 2005) [2005a].

Carr (W.G.), *Des Pions sur l' échiquier*, tr. fr. (parțială) P.C., Châteauneuf, Éditions Delacroix, 1999; tr. fr. (integrală): *Des Pions sur 1' échiquier*, Cadillac, Éditions Saint-Rémi, 2002.

Carr (W.G.), *The Red Fog over America* [Brouillard rouge sur l'Amérique], Hollywood Angriff Press, 1956 (1957).

Carr (W.G.), *The Conspiracy to Destroy All Existing Governments and Religions* [1958], Metairie, La., Sons of Liberty, f.d. [1960?]; tr. fr. anonimă: *La Conspiration mondiale dont le but est de détruire tous les gouvernements et religions en place*, Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d. [1998].

Carr (W.G.), *Satan: Prince of this World* [1959], 1966 [postumă]; tr. fr. André Comte: *Satan, prince de ce monde*, Cadillac, Éditions Saint-Rémi, 2005b.

Castello (Martine), Blanc (Isabelle), Chambon (Philippe), *La Conspiration des étoiles. Les Ummos: terrestres ou extraterrestres?*, Paris, Robert Laffont, col. „*Les dossiers science-frontières*", 1991.

Céline (Louis-Ferdinand), *Bagatelles pour un massacre*, ed. a 48-a, Paris, Denoël, 1937.

Céline (L.-F), *L' École des cadavres*, ed. a 34-a, Paris, Denoël, 1938.

Céline (L.-F.), *Les Beaux Draps*, ed. a 79-a, Paris, Nouvelles Éditions françaises, 1941.

Chabauty (abatele Emmanuel Augustin), *Les Juifs, nos maîtres! Documents et développements nouveaux sur la question juive*, Paris-Bruxelles-Geneva, Société générale de Librairie catholique, Victor Palmé, 1882.

Chacornac (Paul), La Vie simple de René Guénon, Paris, Editions traditionnelles, 1958; ed. nouă, 1986.

Chaleil (André), *Les Grands Initiés de notre temps*, Paris, Belfond, 1978.

Chanteloup (Lucien) [pseudonim al lui Michel Marmin] „*Tolkien le Hobbit*", Éléments pour la civilisation européenne, nr. 26, primăvara 1978.

Chanteloup (L.), *Le seigneur des anneaux, Elements pour la civilisation européenne*, nr. 33, februarie–martie 1980, pp. 55–56.

Charpentier (Louis), *Les Mystères templiers*, Paris, Robert Laffont. col. „*Les énigmes de l' univers*", 1967.

Charroux (Robert), *Histoire inconnue des hommes depuis cent mille ans*, Paris, Robert Laffont, 1963.

Charroux (R.), *Le Livre des secrets trahis*, Paris, Robert Laffont, 1965.

Charroux (R.), *Le Livre des maîtres du monde*, Paris, Robert Laffont, 1967.

Charroux (R.), *Le Livre du mystérieux inconnu*, Paris, Robert Laffont, 1969a.

Charroux (R.), *Le Livre des mondes oubliés*, Paris, Robert Laffont, 1971.

Charroux (R.), *Trésors du monde, trésors de France, trésors de Paris enterrés, emmurés, engloutis*, Paris, Fayard, 1972.

Charroux (R.), *Le Livre du passé mystérieux*, Paris, Robert Laffont, 1973.

Charroux (R.), *L' Énigme des Andes. Les pistes de Nazca la Bibliothèque des Atlantes*, Paris, Robert Laffont, col. „*Les enigmes de l' univers*", 1974.

Chaumeil (Jean-Luc), *Le Trésor du Triangle d'or*, Paris, Alain Lefeuvre, col. „*Connaissance de l' Etrange*", 1979.

Chaumeil (J.-L.), *Le Trésor des Templiers,* f.l. [Paris?], Éditions Henri Veyrier, col. „*Connaissance de l' Etrange*", 1984.
Chaumeil (J.-L.), *La Table d' Isis ou le Secret de la lumière,* f.l. [Paris?], Éditions Henri Veyrier, col. „*Connaissance de l' Etrange*", 1985; Paris, Guy Trédaniel Éditeur, 1994.
Chaumeil (J.-L.), *Le Trésor des Templiers et son royal secret,* Paris, Guy Trédaniel Éditeur, 1995.
Cherisey (Philippe de), *L' Enigme de Rennes,* Paris, chez l'auteur. 1978.
Churchward (James), *Mu, le continent perdu* [1926], tr. fr. France Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. „*L' aventure mystérieuse*", 1969.
Churchward (J.), *L' Univers secret de Mu* [1931], tr. fr. France-Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. „*L' aventure mystérieuse*", 1970.
Churchward (J.), *Le Monde occulte de Mu* [1933], tr. fr. France Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. „*L' aventure mystérieuse*", 1972.
Clarin de la Rive (Abel), *Le Juif dans la Franc-Maçonnerie,* Paris, A. Pierret, 1895.
Coelho (Paulo), *Alchimistul* [1988], tr. rom. Gabriela Banu, Humanitas, Bucureşti, 2002, prima ed.
Coleman (John), *Conspirators' Hierarchy: The Story of the Committee of 300,* Bozeman, Mont., America West, 1992; Nevada, Joseph Holding Company, 1995.
Col. [anonim], *La Clé du Mystère,* editată de F. de Boisjoslin, Paris, Office de Propagande Nationale [Henry Coston], f.d. [1937].
Col., *Le Dossier OVNI,* Paris, Michel Lafon, 1996.
Col., *L' Europe des sociétés secrètes,* Éditions du Reader's Digest, 1980.
Col., *The Big Book of Conspiracies,* Paradox Press, 1995.
Colladay (Morrison), „*Nikola Tesla: Incredible Scientist*", *American Mercury,* ianuarie–iunie 1959, pp. 73–82; reedit. cu anexe (printre care şi extrase din cartea lui John J. O'Neill, 1944) sub titlul *Nikola Tesla: Incredibile Scientist and Prodigal Genius the Life of Nikola Tesla,* Kessinger Publishing's Rare Reprints (USA). f.d.
Colectiv, *Coucou, c' est Tesla. L' énergie libre,* Les Éditions Felix, 1997.
Colectiv [Jan Udo Holey], *Livre jaune n°5,* Les Éditions Félix, 1997, apoi 2001 (Lux Diffusion, 67 219 Valff).
Colectiv [Jan Udo Holey], *Livre jaune n°6,* Les Éditions Felix, 2001.
Collins (Andrew), *Les Routes de l' Atlantide,* tr. fr. Michel Cabart, introduction de David Rohl, Marsilia, Éditions La Hupe, 2005. Colocviul de la Cordoba, *Science et conscience,* Paris, Stock, 1980.
Conrad (Jo), *Entwirrungen. Über kosmische Gesetzmässigkeiten und warum sie uns vorenthalten werden,* Worpswede, 1996.
Conrad (J.), *Zusammenhänge. Was läuft schief in unserer Welt?,* Worpswede, 1998.
Conroy (Ed), Report on „Communion": *An Independent Investigation and Commentary,* New York, William Morrow and Company, 1989.
Constantine (Alex), *Psychic Dictatorship in the U.S.A.,* Venice, CA, Feral House, 1995.
Constantine (A.), *Virtual Government: CIA Mind Control Operations in America,* Venice, CA, Feral House, 1997.

Convard (Didier), Falque (Denis), Wachs (Pierre), Gine (Christian) *et al., Le Triangle Secret,* [benzi desenate], Grenoble, Éditions Glénat, 2004–2005, seria I şi a II-a.

Conway (David), *Secret Wisdom: The Occult Universe Explored,* Londra, Jonathan Cape, 1985.

Cooper (Milton William), *Behold a Pale Horse,* Sedona, Arizona, Light Technology Publishing, 1989; ediţie revăzută, 1991.

Cooper (M.W.), *The Secret Government: The Origin, Identity and Purpose of MJ–12,* 1989 (un capitol din *Behold a Pale Horse* publicat separat); tr. fr. André Léonard Glen: *Le Gouvernement secret. L' origine, l' identité et le but du MJ–12,* Québec, Louise Courteau éditrice, 1989; ed. a 5-a, 1999; ed. nouă adăugită: *Le Gouvernement secret,* urmată de: *Opération „Cheval de Troie"* [anonim; John A. Keel?], 2004.

Cooper (M.W.), *Global 2000,* Citizens Agency for Joint Intelligence, SYSOP, 1996.

Cooper (M.W.), *„Secret Societies/New World Order",* http://www. theforbbidenknowledge.com, 8 martie 2005 (text nedatat, scris după primăvara lui 1990, probabil extras din *Behold a Pale Horse,* cap. II).

Copin-Albancelli [prenumele autorului, Paul, nu apare pe copertă], *La Conjuration juive contre le monde chrétien,* Paris, La Renaissance Française, şi Lyon, Librairie Emmanuel Vitte, 1909 (reed., Éditions Delacroix, f.d., sub titlul: *La Conjuration contre le monde chrétien).*

Copin-Albancelli, *Le Pouvoir occulte contre la France,* [subintitulată: *„Le Drame maçonnique"],* Paris, La Renaissance Française, şi Lyon, Librairie Emmanuel Vitte, 1910.

Copin-Albancelli, *La Guerre occulte. Les sociétés secrètes contre les nations,* Paris, Librairie académique Perrin, 1925.

Coston (Henry) *et al., „La Conspiration Juive",* Le Siècle nouveau [Office de Propagande Nationale], anul 3, nr. l, octombrie 1937, pp. 1–32.

Coston (H.), *La Finance juive et les Trusts,* Paris, Éditions Jean Renard, 1942.

Coston (H.), *Les Financiers qui mènent le monde,* Paris, La Librairie française, 1955.

Coston (H.) *et al., Les Technocrates et la Synarchie,* Paris, Lectures françaises, 1962; reed., Paris, Éditions du Trident, 1977; reed. 1988.

Coston (H.) *et al., La Haute Finance et les Révolutions,* Paris, Lectures françaises, număr special, 1963 [aprilie].

Coston (H.), (coord.), *Dictionnaire de la politique française,* vol. III, Paris, Publications Henry Coston, 1979a.

Coston (H.)., *La Conjuration des Illuminés,* Paris, Publications Henry Coston, 1979b.

Coston (H.), *La Fortune anonyme et vagabonde,* Paris, Publications Henry Coston, 1984.

Coston (H.), *Le Monde secret de Bilderberg. Comment la haute finance et les technocrates dominent les nations,* Paris, Publications Henry Coston, 1986.

Coston (H.), *Une nouvelle synarchie internationale. La Trilatérale domine les nations et asservit les peuples. Voilà ses agents secrets dans le monde,* Paris, Publications Henry Coston, 1991.

Coston (H.) *et al., Le Gouvernement secret de l' Amérique,* Paris. *(Nous les Françaises,* nr. 2), 1998.

Coston (H.) *et al., Infiltrations ennemies dans l' Église,* reed. Paris, Publications Henry Coston, 1999a.

Coston (H.) *et al., Les Maîtres du monde. Les vrais,* Paris, *(Nous, les Françaises,* nr. 5), 1999b.

Coston (H.) *et al., Le B' nai B' rith [sic], puissance maçonnique mondialiste,* Paris, *(Nous, les Françaises,* nr. 7). 2000.

Coston (H.). v. Virebeau (Georges).

Cox (Simon), *Le Code Da Vinci decrypté. Le Guide non autorisé* [2004], tr. fr. Mylène Soval, Paris, Le Pré aux Clercs, 2004.

Cox (S.), *Illuminating Angels & Demons: The Unauthorized Guide to the Facts Behind the Fiction,* Londra, Michael O'Mara Books Ltd, 2004; tr. fr. Pierre Girard: *Anges ou Démons? Les Illuminati décryptés. Le Guide non autorisé,* Paris, Le Pré aux Clercs 2005.

Crétineau-Joly (Jacques), *L' Église romaine en face de la Révolution* [1859], ed. nouă, prefață de Monseniorul Marcel Lefebvre, Cercle de la Renaissance Française, 1976, 2 vol.

Crowley (Aleister), *Magick in Theory and Practice,* Paris, The Lecram Press, 1929; New York, Dover Publications, 1976; tr. fr. Philippe Pissier, Paris, Éditions Blockhaus, 1992.

Crowley (A.), *Le Livre du rassemblement des forces* [1919], tr. fr. Matthieu Léon et Philippe Pissier, Villeselve, Éditions Ramuel, 1994.

Cutting Edge Ministries (North Attleboro, MA, USA), *„Study Antichrist Through Study of Hitler"*, http://www.cuttingedge.org/news/nl017.html; versiune franceză: *„Hitler et l' Antichrist"* http:// eglisedemaison.be/articles/hitler.html.

Däniken (Erich [sau Erik] von), *Erinnerungen an die Zukunft [Amintiri despre viitor],* Düsseldorf, Econ-Verlag, 1968; tr. engl.: *Chariots of the Gods? Unsolved Mysteries of the Past,* Londra, Souvenir Press, 1969; tr. fr. (anonimă): *Présence des extraterrestres,* Paris, Robert Laffont, col. *„Les enigmes de l' univers"*, 1969; reed. *„Bibliothèque des grandes énigmes"*, 1976.

Daraul (Arkon), *A History of Secret Societies,* New York, Citadel Press, 1961; tr. fr. Francine Ménétrier: *Les Sociétés secrètes. Enquête historique et documents inédits,* Paris, Éditions Planète, col. *„Sectes et sociétés secrètes"* (îngrijită de René Alleau), diffusion Denoël, 1970; Paris, J'ai Lu, col. *„L' aventure mystérieuse"*, 1972, ed. nouă: *Secret Societies: A History,* New York, MJF Books, 1989.

Darwin (Philippe), *Anges & Démons. Tous les secrets,* f.l., City Éditions, 2005.

Dasté (Louis), *La Gangrène maçonnique,* Paris, Librairie A. Pierret, 1899.

Dasté (L.), *Les Sociétés secrètes et les Juifs,* Paris, 1912; reed., Paris, Centre de Documentation et de Propagande, f.d. [1935?].

Dasté (L.), v. Baron (André).

David-Neel (Alexandra), Mistici și magicieni în Tibet, Ed. Aldo Press, București, 2001.

Delacroix (Jacques), *Attentats du 11 septembre 2001. À qui profite le crime?,* Châteauneuf, Éditions Delacroix, 2002.

Delacroix (J.), *Du 11 septembre 2001 à la fausse renaissance,* Châteauneuf, Éditions Delacroix, col. „LIESI", 2003.

Delacroix (J.), *Le Complot mondial: mythe ou réalité?,* Châteauneuf, Éditions Delacroix, col. „LIESI", 2004.

De Lannoy, *La Révolution française préparée par la Franc-Maçonnerie,* Paris, P. Lethielleux, 1911.

Delassus (Henri), *L'Américanisme et la conjuration antichrétienne,* Paris și Lille, Desclée, De Brouwer et Cie, 1899.

Delassus (Monsenior Henri), *La Conjuration antichrétienne: le temple maçonnique voulant s'élever sur les ruines de l'Eglise catholique,* Lille-Lyon-Paris, Desclée De Brouwer et Cie, 1910, 3 vol. (reed., Cadillac, Éditions Saint-Rémi, f.d.).

Delassus (H.), *La Question juive. Notes et documents,* [extrase din lucrarea precedentă] Lille-Lyon-Paris, Desclée, De Brouwer et Cie, 1911.

Delmarti (Sabine), *Jacques de Molay,* Paris, Editions De Vecchi, 1999.

Deschamps (Nicolas), *Les Sociétés secrètes et la société ou Philosophie de l'histoire contemporaine,* Avignon-Paris, Seguin, 1874–1876, 3 vol.; ed. a 2-a adăugită, precedată de o introducere de Claudio Jannet, 1880; ed. a 6-a în întregime refăcută și continuată până la evenimentele din actualitate, Avignon, Seguin Frères, Paris, Oudin Frères, și Lyon, Librairie générale catholique et classique, 1882, 3 vol. (reed., Châteauneuf, Editions Delacroix, f.d.).

Desportes (Henri), *Le Mystère du Sang chez les Juifs de tous les temps,* prefață de Édouard Drumont, Paris, Albert Savine, 1889.

Deyo (Stan), *The Cosmic Conspiracy,* West Australian Texas Trading, 1978 (ed. a 4-a, Deyo Enterprises, LLC, 1998); tr. fr. Bernard Milot: *La Conspiration cosmique,* Québec, Louise Courteau éditrice, 1986; ed. nouă *„Édition du millénaire",* 2004.

Les Documents maçonniques, rev. lunară condusă de Bernard Faÿ, redactori-șef: Robert Vallery-Radot și Jean Marquès-Rivière; 33 de numere apărute din octombrie 1941 până în iunie 1944. Reeditate în volum la inițiativă lui Jean-Gilles Malliarakis, Paris, La Librairie française, 1986; nouă reeditare Monaco, Éditions du Dragon, 1998.

Dorsey III (Herbert G.), *The Secret History of the New World Order,* Ojai, CA, f.d. [1993].

Dorsey III (H.G.), *„The Historical Influence of International Banking",* http://usa-the-republic.com/illuminati/cfr_3.html, 26 iulie 2005.

Duguin (Alexandr), *„Ideology of the World Government"* [1991], trad. engl. Victor Olevich, 1998, http://arctogaia.com/public/eng-ed2.h tm.

Duguin (A.), *„Julius Evola et [le] traditionalisme russe",* http://www.arctogaia.com/evolrus.htm. f. d.

Duguin (A.), *„La métaphysique du national-bolchévisme",* http://www.geocities.com/CapitolHill/6824/popper.htm. f.d.

Duguin (A), *Konservativnaja revoljucija (Revoluția conservatoare),* Moscova, Arktogeja, 1993a.

Duguin (A.), *Giperborejskaya teorija. Opyt ariosofskogo issledo vanija (Teoria hiperboreană. Eseu de cercetare ariosofică),* Moscova, Arktogeja, 1993b.

Duguin (A), *Misterii Evrazii (Misterele Eurasiei),* Moscova, Arktogeja, 1996.

Duguin (A.), *Metafizika blagoj vesti: pravoslanyi ezoterizm (Metafizica Bunei Vestiri: esoterismul tradiției ortodoxe),* Moscova, Arktogeja, 1996.

Duguin (A), *Osnovy geopolitiki. Geopoliceskoe buduscee Rossii (Bazele geopoliticii. Viitorul geopolitic al Rusiei),* Moscova, Arktogeja, 1997a.

Duguin (A.), *Evrazijskij triumf (Triumful Eurasiei),* în vol. Petr Savickij (coord.), *Kontinent Evrazija (Continentul eurasiatic),* Moscova, AGRAF, 1997b.

Duguin (A.), *Filosofiî tradicionalizma (Filosofia tradiționalismului),* Moscova, Arktogeja, 2002.

Doumic (Max), *La Franc-maçonnerie est-elle juive ou anglaise?,* Paris, Librairie académique Perrin, 1906.

Drumont (Édouard), *La France juive. Essai d' histoire contemporaine,* Paris, C. Marpon et E. Flammarion, 1886, 2 vol.

Ducrot (Guillaume), *„Lorsque le monde fait l' autruche"* editorial în *Le Monde de l' Inconnu,* nr. 312, 15 ianuarie–15 martie 2005, p. 3.

Duesberg (Peter), *Inventing the AIDS Virus,* Washington DC, Regnery Publishing, 1996.

Dumas (Alexandre), *Mémories d' un médecin,* partea I *Joseph Balsamo* [1849], ediția Claude Schopp, Paris, Robert Laffont, 1990, introducere II și III, pp. 44–63.

Du Plessis (Jean), *Les Derniers Temps d' après l' histoire et la Prophétie,* Paris, Éditions Jean Têqui, f.d. [1937].

Dupré (José), *Rudolph Steiner. L' Anthroposophie et la liberté,* Chancelade (France, Dordogne), La Clavellerie, 2004.

Eckart (Dietrich), *Bolshevism from Moses to Lenin: A Dialogue Between Adolf Hitler and Me.* [1924], tradus din germană de William L. Pierce, National Socialist World, primăvara 1966, ed. a 2-a, Hillsboro, WV, National Vanguard Books, 1999.

Eckert (Eduard Emil), *La Franc-Maçonnerie dans sa véritable signification, ou son organisation, son but et son histoire* [...] [1852], tr. fr. abatele Gyr, Liège, J.-G. Lardinois, 1854, 2 vol.

Eco (Umberto), *Pendulul lui Foucault* [1988], tr. rom. Ștefania Mincu, Polirom, Iași, 2005.

Edwardes (Michael), *The Dark Side of History: Magic in the Making of Man,* New York, Stein and Day, 1977; Londra, Granada Publishing, 1978

Edwards (Frank), *Les Soucoupes volantes, affaire sérieuse* [1966], tr. fr. Nicholas Seitert, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l' univers"*, 1967.

Encausse (Dr. Philippe), *Le Maître Philippe, de Lyon. Thaumaturge et „Homme de Dieu"*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Paris, La Documentation scientifique, 1954.

Épiphanius, *Maçonnerie et sectes secrètes: le coté caché de l' histoire.* Prefață de Henry Coston, Publications du *Courrier de Rome,* 1999.

Epperson (A. Ralph), *The New World Order.* Tucson, Ariz., Publius Press, 1990.

Eringer (Robert), *The Global Manipulators,* Bristol, Pentacle Books, 1980.

Estampes (Louis d') și **Jannet (Claudio),** *La Franc-Maçonnerie et la Révolution* (rezumat al cărții lui Nicholas Deschamps, 1882), Avignon, Séguin Frères, 1884.

Estoile (Arnaud de l'), *Qui suis-je? Guaita,* Grez-sur-Loing, Pardès, 2005.

Evola (Julius), *UR & KRUR [„Introduction à la magie"] UR 1928,* tr. fr. Gérard Boulanger, Milano, Archè, 1984.

Evola (J.), *La Tradition hermétique. Les symboles et la doctrine. L' „Art Royal" hermétique* [1931, 1948], tr. fr. Yvonne J. Tortat, Paris, Éditions Chacornac, 1961; apoi Paris, Éditions Traditionnelles, 1968, apoi 1979.

Evola (J.), *Masques et visages du spiritualisme contemporain* [1932], tr. fr. Pierre Pascal, Montreal și Bruxelles, Les Éditions de l'Homme, 1972.

Evola (J.), *Révolte contre le monde moderne* [1934], tr. fr. Philippe Baillet, Lausanne, L'Âge d'Homme, 1991.

Evola (J.), *Le Mystère du Graal et l' idée impériale gibeline* [1937], tr. fr. Yvonne J. Tortat, Paris, Éditions traditionnelles, 1963; reed, 1977.

Evola (J.), *La Doctrine de l' éveil. Essai sur l' ascèse bouddhique* [1943], tr. fr. Pierre Pascal [după ed. a 3-a revăzută și adăugită, 1973], Milano, Archè, 1976.

Evola (J.), *Écrits sur la franc-maçonnerie,* introducere și note de Renato Del Ponte, tr. fr. François Maistre, Puiseaux, Éditions Pardès, 1987 (apendice: F. Maistre *„Léon de Poncins, un contre-révolutionnaire intégral"*, pp. 127–152).

Evola (J.), *Les Hommes au milieu des ruines* [1953, 1972], tr. fr. anonimă, revizuită, corectată și completată de Gérard Boulanger, Paris și Puiseaux, Guy Trédaniel/Éditions de la Maisnie și Éditions Pardès, 1984.

Evola (J.), *La Métaphysique du sexe* [1958]. tr. fr. Philippe Baillet, Lausanne, L'Âge d'Homme, 1989.

Evola (J.), *Le Fascisme vu de droite, urmat de Notes sur le Troisième Reich* [1974]. tr. fr. Philippe Baillet [prima ed., Paris, 1981], ed. a 2-a franceză revăzută și adăugită, Puiseaux, Pardès, 1993.

Fava (Monsenior Armand-Joseph), *Le Secret de la Franc-Maçonnerie,* f.l., Société de Saint-Augustin, Desclée, De Brouwer et Cie, f.d. [1883].

Faÿ (Bernard), *La Franc-Maçonnerie et la révolution intellectuelle du XVIIIe siècle* [1935], ediție nouă revăzută și adăugită, Paris, la Librairie Française, 1961.

Faÿ (B). v. *Les Documents maçonniques.*

Faye (Guillaume), *Les Extraterrestres de A à Z. Sont-ils vraiment parmi nous? Ce que l' on vous cache!,* Paris, Éditions Dualpha, 2000.

Félix și colectiv, *L' Origine du monde ou L' Origine de l' esprit, de l' espace-temps et de la matière,* Les Éditions Félix (în colaborare cu Worldwide Knowledge and Information Ltd.), 2002.

Felix și colectiv îl prezintă pe Robin de Ruiter (Jan Udo Holey). *Livre jaune n°7,* Les Éditions Félix (în colaborare cu Worldwide Knowledge and Information Ltd.), 2004.

Findley (Nigel D.), *GURPS Illuminati,* Austin, Tex., Steve Jackson Games, 1992.

Forces occultes, film antimasonic și antisemit lansat la Paris pe 9 martie 1943; scenariul: Jean Marquès-Rivière; regizor: Paul Riche (pseudonimul lui Jean Mamy).

Ford (Henry), *The International Jew: The World's Foremost Problem,* Dearborn. Michigan, The Dearborn Independent, 1920–1922, 4 vol.; reed., New York, Liberty Bell Publications, 2004.

Ford (H.), *The International Jew,* ed. prescurtată într-un vol.; reed. Sudbury (Suffolk). Bloomfield Books, 2004; tr. fr.. Asociația „Vérité et Justice" sub titlul: *Le Juif International,* introducere de René-Louis Berclaz, CH–1618 Châtel-Saint-Denis, 2001.

„«La franc-maçonnerie»: la pegre sioniste mondiale...", La Voix des Opprimés [site islamist], http://news.stcom.net, 18 aprilie 2005.

Frère (Jean-Claude), *Nazisme et sociétés secrètes,* Paris, Grasset, 1974.

Fritsch (Theodor), *Die zionistischen protokolle. Das Programm der inlernationalen Geheimregierung,* Leipzig, Hammer-Verlag, 1924; ed. a 13-a, 1933.

Fry (Leslie sau Lesley), *Le Retour des flots vers l' Orient. Le Juif, notre maître,* tr. fr. A. Barrault, Paris, Editions R.I.S.S., 1931 (originalul englez: *Waters Flowing Eastward,* același editor, 1931); versiunea americană: *Waters Flowing Eastward: The War Against The Kinship of Christ,* f.d.; reed., Londra, 1965.

Fry (L.), *Léo Taxil et la franc-maçonnerie. Lettres inédites publiées par les amis de Monseigneur Jouin,* Chatou. British-American Press, 1934.

Gardner (Laurence), *Le Graal el la lignée royale du Christ. La descendance cachée du Christ enfin révelée* [1996], tr. fr. Étienne Menanteau, prefață de Prince Michael d'Albany, Paris, Dervy, 2001 (prima ediție, 1999).

Gardner (L.), *Le Royaume des Seigneurs de l' anneau. Mythes et magie de la Quête du Graal* [2000], tr. fr. Elodie Le Cossec, Paris, Dervy, 2003.

Gattegno (David), *B.A.-BA des symboles,* Puiseaux, Pardès, 1999.

Gattegno (D.), *Qui suis-je? Guénon.* Puiseaux, Pardès, 2001.

Gautier-Walter (André), *La Chevalerie el les aspects secrets de l' histoire.* Paris, La Table ronde, 1966.

Gerson (Werner), [pseudonimul lui Pierre Mariel], *Le Nazisme, société secrète,* Paris, N.O.E., 1969; reed., Paris, Belfond, 1976.

Givaudan (Anne), (în colaborare cu Dr. Antoine Achram). *Celui qui vient,* vol. 2: Les Dossiers sur le Gouvernement mondial [1996], ediție nouă adăugită, Plazac (24 580). Éditions S.O.I.S., 2005.

Gohier (Urbain) (editor.). *Protocoles des Sages d' Israël,* Paris, Édition nouvelle de *„La Vieille France",* 1924 [introducere și anexe de Urbain Gohier]; ediție revăzută și adăugită, 1925.

Gondinet (Georges) *et al., „Dossier Tolkien",* rev. *Totalité,* nr. 12, vara 1981, pp. 79–130.

Good (Timothy), *Ei sunt aici,* Editura Aldo Press, București, 1995.

Gougenot des Mousseaux (Henri-Roger, cavaler). *La Magie au dix-neuvième siècle. Ses agents, ses vérités, ses mensonges,* Paris, Henri Plon, 1860; ed. nouă revăzută și adăugită, 1864.

Gougenot des Mousseaux (H.-R., cavaler). *Le Juif, le judaysme et la judaysation des peuples chrétiens,* Paris, Henri Plon, 1869, ed. 2, Paris, Wattelier, 1886.

Greer (Steven M.). *Révélations. Les témoignages de militaires et de fonctionnaires américains sur les secrets les mieux gardés de notre histoire* [2001], tr. fr. Pierre Ajenat (documente traduse de Fiona Sonders), Loperec (29590), Éditions Nouvelle Terre, 2004, 2 vol.; ed. a 2-a, 2005.

Greslé (comandant Jean-Gabriel), *Extraterrestres, secret d'État. L'affaire Roswell* [1997], Paris, J'ai Lu, 1999.

Griffin (Des), *Descent into Slavery?*, South Pasadena, CA, Emissary Publications, 1980; Clackamas, OR, Emissary Publications, 1988 (reed., 2001); ed. revăzută, State College, Sisyphus Press, 1994. Trad. germ.: *Die Absteiger. Planet der Sklaven?*, Wiesbaden, VAP-Verlag, 1981.

Griffin (D.). *Wer regiert die Welt? Die Protokolle der Weltdiktatur. Das neue Testament Satans*, Leonberg, Diagnosen Verlag/CODE Verlag, 1986 (1984).

Griffin (D.). *Fourth Reich of the Rich*, South Pasadena, CA, Emissary Publications, 1976; reed., Clackamas, OR, 2001.

Guénon (René), *Le Théosophisme. Histoire d'une pséudo-religion*, Paris, Nouvelle Librairie nationale, 1921; ed. a 2-a revăzută şi adăugită, 1928; ed. nouă adăugită, Paris, Éditions traditionnelles, 1965, 1969, 1986, 1996.

Guénon (R.), *L'Erreur spirite*, Paris, Marcel Rivière, 1923; ed. nouă, Paris, Éditions traditionnelles, 1977.

Guénon (R.), *L'Esotérisme de Dante*, Paris, Charles Bosse, 1925.

Guénon (R.), *La Crise du monde moderne*, Paris, Bossard 1927, ed. a 2-a, Paris, Gallimard. 1946.

Guénon (R.), *Le Roi du Monde*, Paris, Bossard, 1927, ed. a 2-a, 1939, Paris, Gallimard, 1958.

Guénon (R.), *Le Symbolisme de la Croix*, Paris, Véga, 1931, reed. Paris. Éditions Guy Trédaniel, 1996.

Guénon (R.), *La Méthaphysique orientale*, Paris, Chacornac, 1939.

Guénon (R.), *Aperçus sur l'Initiation*, Paris, Éditions traditionnelles 1946, ed. a 2-a, 1953, reed., 1985.

Guénon (R.), *Initiation et réalisation spirituelle* [1952], Paris, Éditions traditionnelles, 1967.

Guénon (R.), *Aperçus sur l'ésotérisme chrétien*, Paris, Éditions traditionnelles, 1954, ed. nouă, 1977.

Guénon (R.), *Formes traditionnelles et cycles cosmiques*, Paris, Gallimard, 1970.

Guieu (Henri René, zis Jimmy), *Les Soucoupes volantes viennent d'un autre monde*, Paris, Fleuve Noir, 1954.

Guieu (J.), *Black-out sur les soucoupes volantes*, prefaţă de Jean Cocteau, Paris, Fleuve Noir, 1956.

Guieu (J.), *E.B.E. Alerte Rouge*, Paris, Vaugirard, 1990.

Guieu (J.), *E.B.E. 2. L'entité noire d'Andamooka*, Paris, Vaugirard, 1991.

Guieu (J.), *E.B.E. (Extraterrestrial Biological Entity),* ed. nouă, 2000, reunind cele două volume precedente, cu anexele revăzute și adăugite și cu fotografii, Paris, GECEP/Vauvenargues, 2000.

Guieu (J.), *Nos „Maîtres" les Extraterrestres. Nouvelles révélations. Demain le chaos!,* Paris, Presses de la Cité, 1992.

Guinguand (Maurice), *L' Or des Templiers,* Paris, Robert Laffont, col. „Les énigmes de l'univers", 1973.

Gurdgieff (Georges Ivanovitch), *Rencontres avec des hommes remarquables* [1960], tr. fr. Jeanne de Salzmann (cu sprijinul lui Henri Tracol), Paris, Stock, 1979.

Gyr (abatele Jean-Guillaume), *La Franc-Maçonnerie en elle-même et dans ses rapports avec les autres sociétés secrètes de l' Europe (..),* Liège, J.-G. Lardinois, 1859.

HAMAS (Mișcarea de rezistență islamică), *La Charte d' Allah,* (18 aug. 1988), versiunea integrală în engleză http://www.us-israel.org; tr. fr. parțială: *„La Charte d' HAMAS"*, rev. L'Arche, nr. 524–525, octombrie–noiembrie 2001.

Hansen (H.T.), *Julius Evola et „Révolution conservatrice" allemande* (1998 și 1999), tr. fr. Laurent Eberhard, prefață de Philippe Baillet, Montreuil-sous-Bois, Association „Les Deux Étendards", 2002.

Hatem (Frank), *Les Cinq Clefs. La résistance „humani-terre" face aux reptiliens et au nouvel ordre mondialiste des Illuminati,* Québec, Louise Courteau, 2002.

Haven (Dr. Emmanuel Lalande, zis Marc), *Le Maître inconnu Cagliostro,* Lyon, Paul Derain, 1964.

Hébert (Jacques), *Atlantide, la solution oubliée,* Chatou, Éditions Carnot, col. *„Orbis Enigma"*, 2003.

Helsing (Jan van) (pseudonimul lui Jan Udo Holey), *Geheimgesellschaften und ihre Macht im 20. Jahrhundert oder wie man die Welt nicht regiert. Ein Wegweiser durch die Verstrickungen von Logentum mit Hochfinanz und Politik, Trilaterale Kommission, Bilderberger, CFR, UNO, Meppen (Allemagne), Ewertverlag,* 1993; apoi Gran Canaria (Spania), Ewertverlag, 1995, vol. 1 (versiunea franceză: *Livre jaune n°5).*

Helsing (Jan van), *Geheimgesellschaften 2. Interview mit Jan van Helsing. Die Verbindungen der Geheimregierung mit dem Dritten Weltkrieg, dem Schwarzen Adel, dem Club de Rome, AIDS, UFOs, Kaspar Hauser, der reichsdeutschen Dritten Macht, dem Galileo-Projekt, dem Montauk-Projekt, der Jason-Society, dem Jesus-Projekt, dem Anti-Christ u.v.m.*, Gran Canaria. Ewertverlag, 1995 (versiune franceză: *Livre jaune n°6).*

Helsing (Jan van), *Buch 3. Der Dritte Weltkrieg,* Lathen, Ewertverlag, 1996; ed. nouă (în colaborare cu Franz von Stein), Fichtenau, Ama Deus Verlag, 2004.

Helsing (Jan van), *Secret Societies and their Power in the 20th Century: A Guide through the Entanglements of Lodges with High Finance and Politics,* Gran Canaria, Spania, Ewertverlag, 1995.

Helsing (Jan van), *Unternehmen Aldebaran. Kontakte mit Menschen aus einem anderen Sonnensystem,* Gran Canaria, Ewertverlag, 1997; Fichtenau, Ama Deus Verlag, 1998.

Helsing (Jan van), v. și: colectiv, 1997–2001 *(Livre jaune n°5)* și 2001 *(Livre jaune n°6);* Félix și colectiv, 2004 *(Livre jaune n°7).*

Hermann (Albert), *Unsere Ahnen und Atlantis,* Berlin, 1934.

Hidell (Al) și Arc (Joan d') (editori), *The Conspiracy Reader: The Best of* Paranoia Magazine, New York, Citadel Press, Kensington Publishing Corp., 1999.

Hidell (A.) și Arc (J. d') (editori), *The New Conspiracy Reader,* New York, Citadel Press, Kensington Publishing Corp., 2004.

Hoar (William P.), *Architects of Conspiracy: An Intriguing History,* Boston și Los Angeles, Western Islands, 1984.

Hoffman II (Michael A.), *Secret Societies and Psychological Warfare,* Independent History Press, 2001.

Holey (Hannes), *Jesus 2000. Das Friedensreich nacht,* Fichtenau, Ama Deus Verlag, 1997; ed. a 2-a, 2001; 2005.

Holey (Jan Udo), v. colectiv *(Livres jaunes n°5 și n°6);* Félix și colectiv *(Livre jaune n°7);* Helsing; Ruiter.

Hopkins (Budd), *Intruders: The incredible Visitations at Copley Woods,* New York, Ballantine Books/ Random House, 1987.

Hopkins (B.), *Missing Time: A Documented Study of UFO Abductions,* New York, G.P. Putnam's Sons, 1981, apoi New York, Ballantine Books/Random House, 1988; tr. fr. Colette Joyeux: *Enlèvements extraterrestres. Les témoins parlent* [1981], Monaco, Éditions du Rocher, col. *„Âge du Verseau"*, 1995.

Hörbiger (Hanns) și **Fauth (Philipp),** *Glazial-Kosmogonie. Eine neue Entwickelungsgeschichte des Weltalls und des Sonnensystems,* Kaiserslautern (Germania), Hermann Kayser, 1913.

Horowitz (Leonard G.), *Emerging Viruses: AIDS and Ebola – Nature, Accident or Intentional?,* Rockport, MA, Tetrahedron, 1996 ; ed. revăzută și adăugită, 1998; tr. fr. Bernard Metayer (revăzută și corectată de Dr. Jean-Pierre Eudier): *La Guerre des virus: Sida et Ebola. Naturel, accidentel ou intentionnel?,* prefață de W. John Martin, Port Louis, Insulele Mauritius, Éditions Félix, 2000.

Howard (Michael). *The Occult Conspiracy: Secret Societies – Their Influence and Power in World History,* Rochester, Vermont, Destiny Books, 1989.

Hutin (Serge), *Histoire mondiale des sociétés secrètes,* Paris, Les Productions de Paris, 1959.

Hutin (S.). *Hommes et civilisations fantastiques,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1970.

Hutin (S.), *Gouvernants invisibles et sociétés secrètes,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1971 (reed. Villeselve, Éditions Ramuel, 1994).

Hutin (S.), *Les Sociétés secrètes d'hier à aujourd'hui,* Paris, Éditions Jean Boully, 1989.

Hutin (S.), v și *infra,* Bibliografie, II.

Hynek (Joseph Allen), *Les Objets volants non identifiés; Mythe ou réalité?* [1972]. tr. fr. Maud Sissung, Paris, Pierre Belfond, 1974; Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1975.

Icke (David), *The Robots' Rebellion: The Story of the Spiritual Renaissance,* Bath, UK, Gateway Books, 1994.

Icke (D.), *... And the Truth Shall Set You Free,* Isle of Wight, Bridge of Love Publications, 1995.

Icke (D.), *The Biggest Secret,* Scottsdale, Ariz., Bridge of Love Publications, 1999; ed. a 2-a actualizată, Valencia, CA, Bertelsmann, și Wilwood, MO, Bridge of Love Publications 2001; tr. fr. Hélene Pallascio, Isabelle Cloutier: *Le Plus Grand Secret. Le livre qui transformera le monde,* Québec, Louise Courteau, 2001, 2 vol.

Icke (D.), *The Children of Matrix: How on Interdimensional Race Has Controlled the World for Thousands of Years – and Still Does,* Wildwood, MO, Bridge of Love Publications, 2001; tr. fr. Jean-Robert Saucyer (vol. 1) și François Deschamps (vol. 2): *Les Enfants de la matrice ou Comment une race d' une autre dimension manipule notre planète depuis plusieurs millénaires,* Québec, Louise Courteau, vol. 1, 2002; vol. 2, 2005.

Icke (D.), *Tales from Time Loop,* Wilwood, MO, Bridge of Love Publications, 2003.

Jabineau (abatele Henri), *La Vraie Conspiration dévoilée,* f.l., 1790.

Jacobs (David M.), *Secret Life: Firsthand...,* New York, Simon and Schuster, 1992; tr. fr. Sylvaine Charlet: *Les Kidnappeurs d' un autre monde,* Paris, Presses de la Cité, 1995.

Jacolliot (L.), *Le Spiritisme dans le monde. L' initiation et les sciences occultes dans l' Inde et chez tous les peuples de l' Antiquité,* Paris, Lacroix et Cie, 1875.

Jacq (Christian), *Pouvoir et sagesse selon L' Égypte ancienne,* Monaco, Éditions du Rocher, 1981; Paris, Pocket, 1997.

Jacq (C), *Misterele lui Osiris,* vol. 2: *Uneltirile răului,* RAO, București, 2005.

James (Marie-France), *Les Précurseurs de l' Ère du Verseau,* Sherbrooke, Québec, Éditions Paulines, 1985.

Jannet (Claudio), *Les Sociétés secrètes,* Paris, Librairie de la Société bibliographique, 1877.

Jannet (C.), *„De l' action des sociétés secrètes au XIXe siècle",* introducere la lucrarea lui Nicolas Deschamps, *Les Sociétés secrètes et la société ou Philosophie de l' histoire contemporaine* [1874–1876], ed. a 2-a revăzută și adăugită, precedată de o introducere generală de Claudio Jannet, 1880; ed. a 6-a în întregime refăcută și continuată până la evenimentele din prezent, Avignon, Séguin Frères, Paris, Oudin Frères, și Lyon, Librairie générale catholique et classique, 1882, vol. 1, pp. XIX–CIX.

Jannet (C.), 1884, v. Estampes (Louis d').

Jolif (Thierry), *B.A.-BA des symboles celtiques,* Puiseaux, Pardès, 2004.

Jolivet (René-L.), *„L' Internationale maçonnique, celle qui domine les autres", La Libre Parole anti-judéo-maçonnique,* nr. 1, 1935, pp. 6–12.

Jones (Prudence) și **Pennick (Nigel),** *A History of Pagan Europe,* Londra, Routledge, 1995.

Jouin (Monsenior Ernest). *„La société secrète. Notre programme"* [articol semnat „Redacția"], *Revue internationale des sociétés secrètes,* vol. I, 1912, pp. 3–29 (reed, Châteauneuf, Éditions Delacroix, 2001).

Jouin (Monsenior E.), *Le Péril judéo-maçonnique,* vol. I: *Les „Protocols" des Sages de Sion,* Paris, Revue internationale des sociétés secrètes et Librairie Émile-Paul, 1920 (tr. fr. și ed. comentată).

Jovanovic (Pierre). *Enquête sur l' existence des anges gardiens. Des êtres invisibles veillent sur nous,* Paris, Editions Filipacchi/Société Sonodip, 1993; apoi Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète",* 2005.

Kah (Gary H.). *En Route to Global Occupation,* Lafayette, La., Huntington House Publishers, 1991.

Kah (G.H.), *„Masonic origins"* (extrase din lucrarea precedentă), http://www.biblebelievers.org.au/

Kapf (H.). *„Éditorial", Les Grands Mystères des Sciences Sacrées,* nr. 9, feb. 2005; *„Les visions de l' Apocalypse",* pp. 3–4.

Kardec (Allan), *Le Livre des Esprits* [1857], Paris, J'ai Lu, col. *„Aventure secrète",* 2005.

Karma One, *„Le Programme «Monarch». Réalités et fantasmes",* rev. *To Secret,* nr. 20, 2005, pp. 37–45.

Keel (John A.), *UFOS; Operation Trojan Horse,* New York, G.P. Putnam's Sons, 1970a (reed., UK, Abacus Sphere Books, 1973).

Keel (J.A.), *Strange Creatures from Time and Space,* Greenwich, Conn., Fawcett Publications, 1970b.

Keel (J.A.), *Our Haunted Planet,* Greenwich, Conn., Fawcett Publications, 1971.

Keel (J.A.), *The Mothman Prophecies,* New York, Signet, 1975; tr. fr. Benjamin Legrand: La Prophetie des Ombres, povestire prezentată de Pierre Lagrange, Paris, Presses du Châtelet, *„Bibliothèque des Prodiges",* 2002.

Keel (J.A.), *The Complete Guide to the Mysterious Beings,* New York, Doubleday, 1994.

Keith (Jim), *Secret and Suppressed; Banned Ideas and Hidden History,* Portland, Oregon, Feral House, 1993.

Keith (J.), *Casebook on Alternative 3;* UFOs, Secret Societies and World Control, Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1994a.

Keith (J.), *Saucers of the Illuminati,* Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1994b.

Keith (J.). *Black Helicopters over America: Strikeforce for the New World Order,* Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1994c.

King (Francis). *Magie rituelle et sociétés secrètes* [1970], tr. fr., Paris, Denoël. col. *„Planète",* 1972.

King (F.), *Magie,* tr. fr. Michel Braudeau, Paris, Le Seuil, 1975.

King (F.), *Satan and Swastika: The Occult and the Nazi Party,* St. Albans, UK, Aylesbury, Mayflower Books, 1976.

King (F.), *The Magical World of Aleister Crowley,* Londra, Weidenfeld and Nicolson, 1977.

King (F.), *Ésotérisme et séxualité* [1971], tr. fr. Janine Reigner, Paris, Petite Bibliothèque Payot, 2004 (prima ed., 1974).

King (Stephen), Anatomie de l'horreur [1981], tr. fr. Jean-Daniel Brèque, Monaco, Éditions du Rocher, 1995.

Kircher (Daniel), B.A.-BA de l'Atlantide, Puiseaux, Pardès, 2003.

Kircher (Fabrice și **Daniel),** *B.A.-BA de Rennes-le-Château,* Puiseaux, Pardès, 2003.

Kircher (Fabrice) și **Becker (Dominique),** *Le Secret des Origines,* Villeselve, Éditions Ramuel, 2002.

Klemenchich (Katie), *„Richard Nixon and Conspiracy in the Kent State Shootings"* [2002], în Al Hidell și Joan d'Arc (ed.), *The New Conspiracy Reader,* New York, Citadel Press, 2004, pp. 19–35.

Königstein (A.R.), *L'Ésotérisme révolutionnaire,* urmat de *L'Erreur fasciste, Montpeyroux,* (F-34, 150), Les Gouttelettes de Rosée, 1999.

Kueshana (Eklal), *The Ultimate Frontier,* Chicago, The Stelle Group, 1963; reed., 1967, 1974.

Lachaud (René). *B.A.-BA des symboles égyptiens,* Puiseaux, Pardès, 2002.

Laffont (Isabelle). *„Histoire d'un jackpot"* (convorbiri culese de Jean-Pierre Amette), Le Point, nr. 1693, 24 februarie 2005, pp. 93–96.

Lambelin (Roger), v. *„Protocoale".*

Landig (Wilhelm), *Götzen gegen Thule. Ein Roman voller Wirklichkeiten,* Hanovra, Hans Pfeiffer, 1971.

Langer (Walter C.). *The Mind of Adolf Hitler,* New York, Basic Books, 1972; tr. fr. Henri Drevet: *Psychanalyse d'Adolf Hitler,* Paris, Denoël, 1973.

LaRouche (Lyndon H.). Jr., *Dope,* New York, The New Benjamin Franklin House Publishing Company, 1978.

Lassus (Arnaud de), *Connaissance élémentaire de la franc-maçonnerie* [1980], ed. a 2-a adăugită, Paris, Action familiale et scolaire, 1996.

Lassus (A. de). *L'Opus Dei. Textes et documents,* ed. a 3-a, Paris, Action familiale et scolaire, 1993.

Lassus (A. de), *Quelques aspects de la pénétration maçonnique dans l'Église,* Paris, Action familiale et scolaire, tiraj în broșură (13 p.) AFS Nr. 161, iunie 2002.

LaVey (Anton Szandor), *The Satanic Bible,* New York, Avon Books, 1969.

Leary (Timothy), *Mémoires acides,* tr. fr. Emmanuel Jouanne, Paris, Robert Laffont, 1984.

Le Cour (Paul), *À la recherche d'un monde perdu. L'Atlantide et ses traditions,* Paris, Leymarie, 1926.

Le Cour (P.), *L'Ère du Verseau. Le Secret du Zodiaque et le proche avenir de l'humanité* [1937], ed. a 6-a, Paris, Dervy-livres, 1980.

Le Cour (P.), *L'Atlantide. Origine des civilisations,* Paris, Dervy, 1950.

Le Cour (P.), *L'Évangile ésotérique de saint Jean,* Paris, Dervy, 1980.

Le Cour (P.), d'Arès (Jacques), Todéricu (Doru), *L'Atlantide Atlantique,* Paris, col. „Atlantis", 1971.

Le Courtois (Gérard), *„Ces sociétés semi-secrètes qui orientent le monde",* Les Mystères du Temps, nr. 9, ianuarie–februarie 2005, pp. 24–29.

Le Couteulx de Canteleu (conte J.H.E.), *Les Sectes et Sociétés secrètes politiques et religieuses. Essai sur leur histoire depuis les temps les plus reculés jusqu'à la Révolution française,* Paris, Didier, 1863; reed., Paris, Editions Henri Veyrier, 1987.

Lee (Robert W.), *The United Nations Conspiracy,* Boston și Los Angeles, Western Islands, 1981.

Lefranc (abate François), *Le Voile levé pour les curieux, ou le Secret de la Révolution de France révéle à l' aide de la Franc-Maçonnerie* [1791], ed. a 2-a, Paris-Liège, imprimeria Duvivier, 1816 (titlu modificat în reed. din 1826: *„Le Voile [...], ou Histoire de la Franc-Maçonnerie depuis son origine jusqu' à nos jours").*

Lefranc (F.), *Conjuration contre la religion catholique et les souverains dont le projet, conçu en France, doit s' éxécuter dans l' univers entier, ouvrage utile à tous les Français,* Paris, Lepetit, 1792.

LeGuyader (Serge), *Dialogues avec les morts. Enquête sur l' au-delà,* Paris, Éditions Trajectoire, 2003.

Leir (doctor Roger K.), *OVNIS et implants. Un chirurgien témoigne* [2000], tr. fr. Francis Turcat, prefață de Whitley Strieber, Grenoble, Éditions Le Mercure Dauphinois. *„Les dossiers non classée",* 2003; reed. 2005.

Leir (R.K.), *Des Extraterrestres capturés à Varginha au Brésil. Le nouveau Roswell,* tr. fr. Gildas Bourdais, Grenoble, Éditions Le Mercure Dauphinois, col. *„Les dossiers non classés",* 2004.

Lémann (abate Joseph), *La Prépondérance juive. I-ere partie: Ses origines (1789–1791), d' après des documents nouveaux,* Paris, Libraire Victor Lecoffre, 1889; reed. sub titlul: *Les Juifs dans la Révolution française. La prépondérance juive. Ses origines (1789–1791),* Paris, Avalon, 1988.

Le Poer Trench (Brinsley), *Les Géants venus du ciel* [1962], tr. fr. Claude Carme, Paris, J'ai Lu, col. *„L' aventure mystérieuse",* 1975.

Leslie (Desmond) și **Adamski (George),** *Les Soucoupes volantes ont atterri* [1953, 1970], tr. fr. France-Marie Watkins, Paris, J'ai Lu, col. *„L aventure mystérieuse",* 1971.

Letailleur (Gérard), *Les Secrets du Chancelier,* Coulommiers, Éditions Dualpha, 2005.

Levenda (Peter), *Unholy Alliance: A History of Nazi Involvement with the Occult,* New York, Avon, 1995; ed. a 2-a prefață de Norman Mailer, The Continuum International Publishing Group, USA, 2002.

Levenda (P.), *Sinister Forces: A Grimoire of American Political Witchcraft,* vol. 1: The Nine, cu prefață de Jim Hougan, Waterville, OR, Trine Day, 2005.

Lévi (Eliphas) (Alphonse-Louis Constant, zis), *Secrets de la magie,* prefață de Francis Lacassin, Paris, Robert Laffont, col. *„Bouquins",* 2000 (volumul conține: *Dogme et Rituel de la haute magie,* [1856]; *Histoire de la magie* [1859]; *La Clef des grands mystères* [1860]).

Ley (Willy), *„Pseudoscience in Naziland", Astounding Science Fiction,* vol. 39, nr. 3, mai 1947, pp. 90–98.

Lincoln (Henry), *The Holy Place: Decoding the Mystery of Rennes-le-Château,* Londra, Jonathan Cape Ltd, 1991 (ed. nouă Gloucestershire, Arris Books, 2005); tr. fr. Charlyne Valensin: Le Temple retrouvé, Paris, Éditions Pygmalion/Gérard Watelet, 1991.

Lincoln (H.), *Key of the Sacred Pattern: The Untold Story of Rennes-le-Château,* Gloucestershire, The Windrsuh Press, 1997; tr. fr. Hubert Tézenas: *La Clé du mystère de Rennes-le-Château,* Paris, Editions Pygmalion/Gérard Watelet, 1998.

Lockwood (Craig), *Other Altars: Roots and Reality of Cultic and Satanic Ritual Abuse and Multiple Personality Disorder,* Minneapolis, Minn., CompCare Publishers, 1993.

Lombard Coeurderoy (Jean) [zis Jean Lombard], *La cara occulta de la historia moderna,* tr. sp. José Maria Aroca, Madrid, Fuerza Nueva, 1976–1977, 4 vol.

Lorulot (André) (editor), *Les Secrets des Jésuites (Monita Secreta),* prefață de A. Lorulot [pp. 3–181], Herblay, Aux éditions de l'Idée Libre, 1933 [broșură, *La Documentation antireligieuse* nr. 12, octombrie 1933].

Lovecraft (Howard Phillips) și **Derleth (August).** *L' Appel de Cthulhu,* tr. fr. Claude Gilbert, Paris, Christian Bourgois, 1975; Paris, Pocket, col. „*Science-fiction*", 1989 *(Légendes du mythe de Cthulhu,* vol. 1).

Lovecraft (H.P.) și **Derleth (August),** *La Chose des ténèbres,* tr. fr. Claude Gilbert și Claude Boland-Maskens, Paris: Christian Bourgois, 1975, și Verviers, Marabout, 1975; Paris, Pocket, col. „*Science-fiction*", 1989 *(Légendes du mythe de Cthulhu,* vol. 2).

Luchet (Jean Pierre Louis de La Roche du Maine, marchiz de), *Essai sur la secte des Illuminés,* Paris, 1789 (apărută anonim anterior, la Berlin, 1788).

Mabire (Jean), *Thulé. Le Soleil retrouvé des Hypérboréens,* Paris, Robert Lafont, 1978, reed. Puiseaux, Pardès, 2002.

Mabire (J.) și **Vial (Pierre),** *Les Solstices. Histoire et actualité,* Paris, GRECE, 1975.

Mack (John E.), *Abduction: Human Encounters With Aliens,* New York, Simon and Schuster, 1994; tr. fr. Sylvaine Charlet: *Dossiers Extraterrestres. L' affaire des enlèvements,* Paris, Presses de la Cité, 1995.

Maclellan (Alec), *The Lost World of Agharti: The Mistery of Vril Power,* Londra, Souvenir Press, 1982; Londra, Corgi Books, 1983.

McManus (John F.), *The Insiders: Architects of the New World Order,* Belmont, MA, John Birch Society, 1983; Appleton, Wis., John Birch Society, 1996.

Madiran (Jean), „*Les quatre ou cinq États confédérés*", *Itinéraires,* nr. special hors série, octombrie–noiembrie 1979.

Madiran (J.) *et. al., Ce que l' on vous cache,* broșură editată pentru cotidianul *Présent,* nr. special, trim. al III-lea, 1987.

Mahieu (Jacques de), *Précis de biopolitique,* Lausanne și Montreal. Institut supérieur des sciences psychosomatiques, biologiques et raciales, 1969.

Mahieu (J. de), *Le Grand Voyage du Dieu Soleil,* Paris, Edition Spéciale, 1971.

Mahieu (J. de), *L' Agonie du Dieu Soleil,* Paris, Robert Laffont, 1974.

Mahieu (J. de), *Drakkars sur l' Amazone,* Paris, Copernic, 1977.

Mahieu (J. de), *L' Imposture de Christophe Colomb. La géographie secrète de l' Amérique,* Paris, Copernic, 1979.

Mahieu (J. de), *Les Templiers en Amérique,* Paris, Robert Laffont, 1981; Paris, J'ai Lu, col. „*Aventure mysterieuse*",1987.

Maistre (Joseph de), *Les Soirées de Saint-Pétersbourg ou Entretiens sur le Gouvernement temporel de la Providence* [1815, postum 1821, Paris], Guy Trédaniel/Éditions de la Maisnie, 1980, 2 vol.

Maistre (J. de), *Quatre chapitres inédits sur la Russie* [1811; postum], Paris, Vaton, 1859.

Maistre (J. de), „De l'Illuminisme", în Joseph de Maistre, *Quatre chapitres sur la Russie* [1811], *Œuvres complètes,* Lyon, Emmanuel Vitte, 1884–1887, vol. VIII, pp. 325–345 (cap. IV al lucrării), 347–360 (anexele la cap. IV și concluzia generală).

Maistre (Louis de), *L'Enigme René Guénon et les „Supérieurs Inconnus". Contribution à l'étude de l'histoire mondiale „souterraine"*, Milano, Arche, 2004.

Makyo/Faure, *Balade au bout du monde,* a treia serie de aventuri, benzi desenate, Grenoble, Éditions Glenat, 4 vol., 1997–2000.

Makyo/Laval N.G., *La Balade au bout du monde,* a patra serie de aventuri, benzi desenate, Grenoble, Éditions Glénat, 2 vol., 2003–2005.

Malynski (Emmanuel), *Une main caché dirige...*, Paris, Librairie Cervantes, 1933.

Malynski (Emmanuel), Poncins (Léon de), *La Guerre occulte. Juifs et Francs-Maçons à la conquête du monde,* Paris, Beauchesne, 1936; ed. nouă, necomercializabilă, 1940.

Marcello (Père) (lucrare anonimă atribuită lui), *Vie de Joseph Balsamo, connu sous le nom de Comte Cagliostro, extraite de la Procédure instruite contre lui à Rome en 1790,* trad. după orig. ital. [cu o prefață a editorilor], Paris, Onfroy și Strasbourg, Jenn-George Treuttel, 1791; reed., Paris, Éditions du Trident, 1989.

Mariel (Pierre), *Rituels des sociétés secrètes,* Paris, La Colombe, 1961.

Mariel (P.), *L'Europe païenne du XXe siècle,* Paris-Geneva, La Palatine, 1964.

Mariel (P.), *Les Francs-Maçons en France. Leur rôle et leur influence dans la vie politique et sociale,* Paris, Culture, Art, Loisirs (C.A.L.] 1969; reed. Verviers, Marabout, col. „*Univers secrets*", 1972.

Mariel (P.) (coord.), *Dictionnaire des sociétés secrètes en Occident,* Paris, Culture, Art, Loisirs [C.A.L.], 1971a.

Mariel (P.), *Les Carbonari. Idéalisme et révolution permanente,* Paris, Culture, Arts, Loisirs [C.A.L.], 1971b.

Mariel (P.), *Les Sociétés secrètes mènent le monde,* Paris, Albin Michel,1973.

Mariel (P.), *Cagliostro, imposteur ou martyr?*, Paris, Grasset, 1973.

Marillier (Bernard), *Le Svastika,* Puiseaux, Pardès, „*Petite bibliothèque des symboles*", 1997.

Marillier (B.), *B.A.-BA des Templiers,* Puiseaux, Pardès, 1998; ed. a 3-a, 2004.

Marillier (B.), *B.A.-BA de la chevalerie,* Puiseaux, Pardès, 1998.

Marillier (B.), *B.A.-BA des Indo-Européens,* Puiseaux, Pardès, 1999.

Marillier (B.), *B.A.-BA des Vikings,* Puiseaux, Pardès, 2001.

Marillier (B.), *B.A.-BA des Cathares,* Puiseaux, Pardès, 2002.

Marini/Desberg, *Le Scorpion,* benzi desenate, Éditions Dargaud, 2002, vol. I.

Marks (John). *Main basse sur les cerveaux. Objectif des services secrets: la manipulation du comportement humain* [1979], tr. fr. Paris, Éditions Alta, 1979.

Marmin (Michel), v. Chanteloup (Lucien).

Marquès-Rivière (Jean). *À l'ombre des monastères thibétains,* Paris, Éditions Victor Attinger, 1929.

Marquès-Rivière (J.). *Vers Bénarès, la ville sainte. L'histoire merveilleuse de Li-Log. Le guru thibétain,* Paris, Editions Victor Attinger, 1930.

Marquès-Rivière (J.). *L'Organisation secrète de la Franc-Maçonnerie,* Paris, Éditions Baudinière, 1935.

Marquès-Rivière (J.), *Histoire des doctrines ésotériques,* Paris, Payot, 1940; reed., 1971.

Marquès-Rivière (J.). *La Trahison spirituelle de la franc-maçonnerie* [1931], ed. nouă revăzută și adăugită, Paris, Éditions Jean-Renard, 1941.

Marquès-Rivière (J.). *Les Rituels secrets de la Franc-Maçonnerie d'après les archives du Grand Orient et de la Grande Loge de France,* Paris, Plon, 1941.

Marquès-Rivière (J.), v. și *Les Documents Maçonniques* (revista, octombrie 1941–iunie 1944) și *Forces occultes* (film antimasonic, lansat în martie 1943).

Massis (Henri), *Défense de l'Occident,* Paris, Plon, 1927.

Mattern (Willibald), *UFOs. Unbekanntes Flugobjekt? Letzte Geheimwaffe des Dritten Reiches?,* Toronto, Samisdat Publishers [Ernst Zündel], 1974; *UFOS, Nazi Secret Weapon?, ibid.*

Maupassant (Guy de), *Contes et nouvelles,* vol. II, Paris, Albin Michel, 1957.

Meinvielle (Julio), *Les Juifs dans le Mystère de l'Histoire* [1936], tr. fr. anonimă (după ed. a 3-a spaniolă adăugită, 1959). Saint-Céneré, Éditions Saint-Michel, 1965 *(Documents-Paternité,* nr. 107–108, ianuarie–februarie 1965).

Meurin (Monsenior Léon), *La Franc-Maçonnerie, synagogue de Satan,* Paris, Victor Retaux et fils, 1893; reed. în facsimil, Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Meyssan (Thierry), *11 septembre 2001. L'effroyable imposture,* Chatou, Éditions Carnot, 2002.

Milà (Ernesto), *Nazisme et ésotérisme,* tr. fr., Puiseaux, Pardès, 1990.

Mirefleurs (Frédéric), „*A propos du* Seigneur des anneaux. *L'anneau brillera dans le ciel de l'Europe*", *Éléments pour la civilisation européenne,* nr. 111, decembrie 2003, pp. 31–34.

Monast (Serge), *Le Gouvernement mondial de l'Antéchrist,* f.l., Cahier d'Ouranos, supliment, col. „Enquêtes-Études-Réfléxions" de la Commission d'Études Ouranos, f.d. [1994]; reed. Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Monast (S.), *Le Contrôle total 666,* Commission d'Études Ouranos, f.d.; reed., Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Monast (S.), *Dévoilement du complot relatif au plan du chaos et du marquage de l'humanité. Révélations de M. Monast* (asasinat), f.1., f.d.; reed., Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.; http://perso.wanadoo.fr/thomiste/marhuma.htm.

Moncomble (Yann), *La Trilatérale et les secrets du mondialisme,* Paris, Éditions Faits et Documents, 1980.

Moncomble (Y.), *L'Irrézistible expansion du mondialisme,* prefață de Henry Coston, Paris, Éditions Faits et Documents, 1981.

Moncomble (Y.), *Les Vrais responsables de la Troisième Guerre mondiale,* Paris, Éditions Faits et Documents, 1982.

Moncomble (Y.), *Du viol des foules a la Synarchie ou le complot permanent,* Paris, Éditions Faits et Documents, 1983.

Monniot (Albert), *Le Crime rituel chez les Juifs,* prefață de Édouard Drumont, Paris, Pierre Téqui, 1914.

Moon (Peter), *The Black Sun: Montauk's Nazi-Tibetan Connection,* New York, Sky Books, 1997.

Mullins (Eustace), *The World Order: Our Secret Rulers,* Staunton, VA, Ezra Pound Institute of Civilization, 1984; ed. a 2-a, 1992.

Mullins (E.), *The Curse of Canaan,* Staunton, VA, Revelation Books, 1986 (1987).

Mullins (E.), *Secrets of the Federal Reserve: The Londra Connection,* Jekyll Island Edition, Staunton, VA, Bankers Research Institute, 1993 (prima ed.: *Mullins On The Federal Reserve,* New York, Kasper and Horton, 1952).

Mund (Rudolf J.), *Der Rasputin Himmlers. Der Wiligut-Saga,* Viena, Volkstum Verlag, 1982.

Mund (R.J.), *Wiliguts Geheimlehre. Fragmente einer verschollenen Religion,* Viena, Deutschherren Verlag, 2002.

Netchvolodow (Alexandre), *L'Empereur Nicolas II et les Juifs. Essai sur la révolution russe dans ses rapports avec l'activité universelle du judaïsme contemporain,* tr. fr. I. M. Narischkina, Paris, Étienne Chiron, 1924.

Nichols (Preston B.) și **Moon (Peter),** *The Montauk Project: Experiment in Time,* New York, Sky Books. 1992.

Nichols (P.B.) și **Moon (P.),** *Montauk Revisited: Adventures in Synchronicity,* New York, Sky Books, 1994.

Nichols (P.B.) și **Moon (P.),** *Pyramids of Montauk: Explorations in Consciousness,* New York, Sky Books, 1995.

Nicoullaud (Charles), *L'Initiation dans les sociétés secrètes. L'Initiation maçonnique,* Paris, Librairie académique Perrin, 1914.

Nixon (Neil), *UFOs,* Harpenden (Marea Britanie), Pocket Essentials, 2002.

„*Nouvel Ordre Mondial, franc-maçonnerie et Lucifer*", http://www.barruel.com/nouvel-ordre-mondial.html, 6 martie 2005.

Oliver (Revilo P.), „*L'ennemi de nos ennemis: une critique de* L'Ennemi de l'Europe *de Francis Parker Yockey – extraits*", în Francis Parker Yockey *et. al., Le Prophète de l'Imperium,* tr. fr. [anonimă], Paris, Avataréditions, 2004, pp. 175–190.

Ollivier (Georges), *L'Alliance Israélite Universelle 1860–1960,* Paris, Documents et Témoignages, 1959.

Ossendowski (Ferdynand), *Bêtes, hommes et dieux. À travers la Mongolie interdite 1920–1921* [1922], tr. fr. Robert Renard (după ed. engl., Londra, 1923), Paris, Plon, 1924; ed. nouă, tr. fr. revăzută și adăugită, Paris, Editions Phébus, 1995: col. „*Phébus libretto*", 2000.

New Paradigms Project – Related Resources, „Illuminati, Illumination, Secret Societies, Cults, Occult Conspiracy, New Age/Occultism: Pro and Con!", http://a-albion-ic.com, 28 martie 2005.

O'Neill (John J.), *Prodigal Genius: The Life of Nikola Tesla*, New York, David McKay Co., 1944.

OVNIS. Contacts avec les Extraterrestres, Paris, Éditions Atlas, col. *„Le monde du mystère"*, 1996.

Papus [pseudonim al Dr. Gérard Encausse], *Traité élémentaire de science occulte*, Paris, Carré, 1888; ed. a 6-a revăzută și adăugită, Paris, Chamuel, 1898; ed. a 10-a, Paris, Albin Michel, 1926; ed. a 19-a [reproducere integrală a ed. a 7-a], St Jean de Braye, Éditions Dangles, 1982.

Papus, *Traité élémentaire d' occultisme. Initiation à l' étude de l' ésotérisme hermétique* [1936], ed. nouă revăzută și adăugită, Paris, La Diffusion scientifique, 1954.

Papus, *ABC illustré d' occultisme. Premiers éléments d' études des grandes traditions initiatiques*, ed. a 4-a, Paris, Dorbon-Aîné, 1922; ed. nouă, Paris, Éditions Dangles, 1972.

Papus, *L' Illuminisme en France (1767–1774). Martines de Pasqually. Sa vie – ses pratiques magiques. Son œuvre – ses disciples*, Paris, Chamuel, 1895; reed. adăugită a ed. din 1899, Paris, Éditions Télèles, 1986; reed., 2004.

Papus, *Martinésisme Willermosisme. Martinisme et Franc-Maçonnerie*, Paris, Chamuel, 1899; reed., 1986 și 2004.

Papus, *La Science des mages et ses applications théoriques et pratiques*, Paris, Chamuel, 1892; ed. nouă revăzută și considerabil adăugită, Paris, Niclaus, 1938; ed. a 5-a adăugită, Paris, Éditions Bussière, 2003.

Papus, *Traité méthodique de magie pratique* [1924, 1937], ed. a 3-a, Paris, Éditions Dangles, 1949.

Parfrey (Adam) (ed.), *Apocalypse Culture*, Los Angeles, CA, Feral House, 1990.

Pauwels (Louis), *„Naissance des éditions Planète"*, Planète, nr. 20, ianuarie–februarie 1965, pp. 5–8.

Pauwels (Louis) și **Bergier (Jacques),** *Le Matin des magiciens. Introduction au réalisme fantastique*, Paris, Gallimard, 1960; reed. col. *„Folio"*, 1972.

Pauwels (L.) și **Bergier (J.),** *„Des doutes sur l' évolution"*, Le Nouveau Planète, nr. 12, noiembrie 1969, pp. 83–89.

Pauwels (L.), *„Des sociétés initiatiques en général"*, *în* Pierre Mariel (coord.), *Dictionnaire des Sociétés Secrètes en Occident*, Paris, C.A.L., 1971.

Pemjean (Lucien), *La Maffia judéo-maçonnique*, [subtitlu: *Vers l' Invasion*], Paris, Éditions Baudinière, 1934 [ed. nouă, ușor modificată, după Vers l'Invasion, Paris, Éditions Baudinière, 1933].

Pennick (Nigel), *Hitler's Secret Sciences: His Quest for the Hidden Knowledge of the Ancients*, Sudbury, Suffolk (Msrea Britanie), Neville Spearman, 1981.

Pennick (N.), *Astrologie runique. L' espace et le temps dans la tradition nordique*, tr. fr. Anne-Laure și Arnaud d'Apremont, Combronde, Éditions de Janvier, 1995; Puiseaux, Pardès, 1997.

Pennick (N.), *Runes et magie. Histoire et pratiques des anciennes traditions runiques,* tr. fr. A.-L. și A. d'Apremont, Paris, L'Originel/Charles Antoni, 1995.

Pennick (N.), *Magie du Nord. La Magie pratique dans la tradition nordique,* tr. fr. A.-L. și A. d'Apremont, Puiseaux, Pardès, 1996.

Pennick (N.), *Runes. Comment interpréter les runes,* tr. fr. Agnès Rothé, N. Benjovski și A. d'Apremont, Köln, Könemann, 2001.

Perloff (James), *The Shadows of Power: The Council on Foreign Relations and the American Decline,* Appleton, Wisc., Western Islands, 1988 (ed. a 9-a, 2000).

Petit (Henri-Robert, zis Henry-Robert), *La Dictature des Loges,* Paris, Éditions Baudinière, 1934.

Petit (H.-R.), *Le Drame maçonnique,* Paris, Nouvelles Éditions latines, 1936.

Petit (H.-R.), *Les Juifs au pouvoir,* Paris, Centre de Documentation et de Propagande, f.d. [1936].

Petit (Jean-Pierre), *Enquête sur les OVNI. Voyage aux frontières de la science,* Paris, Albin Michel, col. „*Aux marches de la science*", 1990.

Petit (J.-P.), *Enquête sur des extraterrestres qui sont deja parmi nous. Le mystère des Ummites,* Paris, Albin Michel, 1991.

Petitfrère (Ray), *La Mystique de la croix gammée,* Paris, Éditions France-Empire, 1962.

Picknett (Lynn) și **Prince (Clive),** *The Templar Revelation: Secret Guardians of the True Identity of Christ,* Londra, Bantam Press, 1997 (New York, A Touchstone Book, 1998); tr. rom. Adriana Bădescu, *Misterul templierilor: Păstrători secreți ai adevăratei identități a lui Isus Hristos, RAO,* București, 2004.

Picknett (L.) și **Prince (C.),** *The Stargate Conspiracy: The Truth About Extraterrestrial Life and the Mysteries of Ancient Egypt,* New York, Berkley Books, 2001b; trad. rom. Irina Tudor Dumitrescu, *Conspirația Stargate: Dezvăluirea adevărului, a spionajului militar și a misterelor Egiptului antic,* RAO, București, 2005.

Ploncard (Jacques), *Pourquoi je suis anti-Juif,* Paris, O.P.N. *(La lutte nationaliste,* nr. 2). 1938 [broșură, 14 p.].

Ploncard d'Assac (Jacques), *Le Secret des francs-maçons,* Chiré-en-Montreuil. Éditions de Chiré, 1979; ed. a 2-a, 1983.

Ploncard d'Assac (J.), „*Énigmes et mystères: voici les B' nai B' rith*", în Jean Madiran *et. al., Ce que l' on vous cache,* broșură editată de cotidianul *Présent,* nr. special, trim. al III-lea, 1987.

Ploncard d'Assac (J.), „*Quand les tricheurs et les traîtres manipulent l' histoire*" (aprilie 1969), reluat în *Cahiers de Chiré,* nr. 3, Chiré-en-Montreuil, Éditions de Chiré, 1988, pp. 215–223.

Ploncard d'Assac (J.), *L' Église occupée,* Chiré-en-Montreuil, Éditions de Chiré, 1975; ed. a 3-a, Société de Philosophie politique, 2005.

Poncins (Léon de), *Les Forces secrètes de la Révolution. Franc-Maçonnerie-Judaïsme,* Paris, Éditions Bossard, 1928; ed. nouă revizuită, 1929.

Poncins (L. de), *The Secret Powers Behind Revolution,* Londra, Boswell, 1929 [tr. engl. a lucrării precedente, ed. 1928]; reed. sub titlul: *Freemasonry & Judaism: Secret Powers*

Behind Revolution, Brooklyn, New York, A & B Books Publishers [editură apropiată de The Nation of Islam], 1994.

Poncins (L. de), *La Franc-Maçonnerie, puissance occulte*, Paris, Éditions Bossard, 1932.

Poncins (L. de), *Les Juifs maîtres du monde*, Paris, Éditions Bossard, 1932.

Poncins (L. de), *La Mystérieuse Internationale juive*, Paris, Beauchesne, 1936.

Poncins (L. de), *La Franc-Maçonnerie d' après ses documents secrets* [1934], ed. a 5-a, Chiré-en-Montreuil, Éditions de Chiré, 1975.

Poncins (L. de), Le Judaïsme et le Vatican. *Une tentative de subversion spirituelle* [1967], ed. a 4-a revăzută și adăugită, Cadillac, Éditions Saint-Rémi, 2004.

Ponse (Nicolas), *L' Ésotérisme à Paris*, Paris, Parigramme, 2001.

Pouget de Saint-André (H.), *Les Auteurs cachés de la Révolution française (d' après des documents inédits)*, Paris, Librairie académique Perrin, 1923.

Preuss (Arthur), *Étude sur la franc-maçonnerie américaine* [1908], tr. fr. A. Barrault, Paris, Revue internationale des sociétés secrètes, f.d. [1924].

Prieur (Jean), *Hitler médium de Satan*, Paris, Éditions Fernand Lanore/Sorlot, 2002; reed., 2004.

„Protocols" des Sages de Sion, traducere direct din rusă și precedată de o introducere de Roger Lambelin, Paris, Grasset, 1921; ed. a 2-a adăugită, 1925.

Queenborough (Edith Starr Miller, Lady), *Occult Theocracy*, Abbeville, F. Paillart, 1933, 2 vol.; reed. Los Angeles, CA, *The Christian Book Club of America*, f.d. [1975]. 1 vol.

Quigley (Carroll), *Tragedy and Hope: A History of the World in our Time*, New York, Macmillan, 1966.

Rahn (Otto), *La Croisade contre le Graal (Grandeur et chute des Albigeois)* [1933]. tr. fr. Robert Pitrou (1934), ed. nouă revăzută și adăugită de Christiane Roy, prefață de René Nelli, Paris, Stock,1974.

Rahn (Otto), *La Cour de Lucifer. Les Cathares gardiens du Graal* [1937] tr. fr. René Nelli, prefață de Paul Ladame, Paris, Tchou, 1974.

Randle (Kevin D.), *Case MJ-12: The True Story Behind the Governments UFO Conspiracies*, New York, HarperTorch, 2002.

Randles (Jenny), *The UFO Conspiracy: The First Forty Years, New York*, Blandford Press, 1987.

Randles (J.), *Alien Abductions: The Mystery Solved, New Brunswick*, NJ, Inner Light Publications, 1988.

Randles (J.), *Alien Contacts and Abductions: The Real Story from the Other Side*, New York, Sterling, 1994.

„Rapport sur Evola à l'attention du Reichsführer-SS", tr. fr. [anonim], *Totalité*, nr. 21–22, 1985, pp. 36–41.

Ratier (Emmanuel), *Mystères et secrets du B' naii [sic] B' rith*, Paris, Facta, 1993.

Ratthofer (Norbert Jürgen) și **Ettl (Ralph),** *Das Vril-Projekt. Das Endkampf um die Erde*, Viena, Michael Damböck-Verlag, 1992.

Ratthofer (N. J.) și **Ettl (R.),** *Ufos – das Dritte Reich schlägt zurück*, casetă video „ufo-nazistă", 1996.

Ravenscroft (Trevor), *The Spear of Destiny: The Occult Power Behind the Spear Which Pierced the Side of Christ,* Londra, Neville Spearman, 1972 (apoi New York, Bantam Books, 1973, și Maine (SUA), Samuel Weiser, 1982); tr. germ.: *Der Speer des Schicksals,* Zug, 1974; *Die Heilige Lanze. Der Speer von Golgotha,* München, 1988 (ed. a 2-a 1996); tr. fr. Robert Genin: *La Lance du destin,* Paris, Albin Michel, col. „*Les chemins de l' impossible*", 1973; apoi Paris, J'ai Lu, col. „*L' aventure mystérieuse*", 1977.

Redfield (James), *La Prophétie des Andes. Et și les coïncidences révélaient le sens de la vie?* [1989, 1993], tr. fr. Bernard Willerval, Paris, Robert Laffont, 1994; Paris, J'ai Lu, col. „*Aventure secrete*", 1996.

Redfield (J.), *Les Leçons de vie de la prophétie des Andes* [1995], tr. fr. Yves Coleman (în colaborare cu Guy Fargette), Paris, Robert Laffont, 1995; Paris, J'ai Lu, col. „*Aventure secrète*", 1997.

Redfield (J.), *Le Secret de Shambhala. En quête de la onzième prophétie* [1999], tr. fr. Yves Coleman, Paris, Robert Laffont, 2001; Paris, J'ai Lu, col. „*Aventure secrète*", 2003.

Redfield (J.), Murphy (Michael) și **Timbers (Sylvia),** *Et les hommes deviendront des dieux* [2002], tr. fr. Claude-Christine Farny, Paris, Robert Laffont, 2003; Paris, J'ai Lu, col. „*Aventure secrète*", 2004.

Ribadeau-Dumas (François), *Hitler et la sorcellerie,* Paris, Plon, 1975.

Ricoux (Adolphe), *L' Existence des loges de femmes,* afirmată de către Monseniorul Fava, episcop de Grenoble, și de Léo Taxil; cercetări asupra acestui subiect și răspunsul dat domnului Auguste Vacquerie, redactor la *Rappel,* Paris, Téqui. 1891.

Rivière (Patrick), *Sur les sentiers du Graal,* Paris, Robert Laffont, 1984.

Rivière (P.), *B.A.-BA du Graal,* Puiseaux, Pardès, 2003.

Robbins (Alexandra), *Secrets of the Tomb: Skull and Bones, the Ivy League and the Hidden Paths of Power,* New York, Little, Brown and Company, 2002; Back Bay Paperback, 2003.

Robbins (A.), „*Secrets du tombeau: à l' intérieur de la société secrète américaine la plus puissante – et la mieux branchée sur le plan politique*" (interviu), în Dan Burstein și Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets Révélés de* Anges & Démons [2004], tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Éditions Alphée, 2005, pp. 208–216.

Robertson (Pat), *The New World Order: It Will Change the Way You Live,* Waco, Tex., Word Publishing, 1991.

Robin (Jean), *René Guénon, témoin de la tradition,* Paris, Robert Laffont, 1978.

Robin (J.), *Rennes-le-Château, la colline envoûtée,* Paris, Guy Trédaniel, 1982.

Robin. (J.), *Les Sociétés secrètes au rendez-vous de l' Apocalypse,* Paris, Guy Trédaniel, 1986.

Robin (J.), *Le Royaume du Graal. Introduction aux mystères de la France,* Paris, Guy Trédaniel, 1992.

Robin (Jean-Luc), *Rennes-le-Château. Le secret de Saunière,* prefață de Henry Lincoln, f.l., Éditions Sud Ouest, 2005.

Robison (John), *Proofs of a Conspiracy Against all the Religions and Governments of Eurore, carried on in the Secret Meetings of Free Masons, Illuminati and Reading*

Societies, Edinburgh, 1797, ed. a 4-a cu postcript (1798); reed., Boston, Western Islands, 1967, apoi 1970 etc.

Ronecker (Jean-Paul), *B.A.-BA des extraterrestres*, Puiseaux, Pardès, 2001, 2 vol.

Ronecker (J.-P.), *B.A.-BA de la magie runique*, Puiseaux, Pardès, 2004.

Ronecker (J.-P), *B.A.-BA des phénoménès mystérieux*, Puiseaux, Pardès, 2005, 2 vol.

Rosenberg (Alfred), *Die Protokolle der Weisen von Zion und die Jüdische Weltpolitik* [1923], ed. a 3-a adăugită, München, Deutscher Volksverlag, Dr E. Boepple, 1924.

Ross Sr (Robert Gaylon), *Who's Who of the Elite: Members of Bilderbergs, Council of Foreign Relations, Trilateral Commission and Skull & Bones Society*, R.E.I. Publishers, 1995.

Rothkranz (Johannes), *Die kommende „Diktatur der Humanität" oder die Herrschaft des Antichristen, vol 1: Die geplante Weltdemokratie in der „City of Man"*, ed. a 3-a, Durach, Verlag Anton Schmid, 1990.

Rouvroy (Olivier de), „L'héritage d'Adamski", *Stargate Magazine* nr. 10, iunie–iulie 2005, pp. 40–44.

Rüggeberg (Dieter), *Geheimpolitik. Der Fahrplan zur Weltherrschaft*, Wuppertal, Verlagsbuchhandlung Rüggeberg, 1990 (ed. a 3-a, 1993; ed. a 4-a, 1996: Geheimpolitik. Bd. 1...; reed., 2000).

Rüggeberg (D.), *Geheimpolitik. Bd. 2. Logen-Politik*, Wuppertal, Verlagsbuchhandlung Rüggeberg, 1994.

Rüggeberg (D.), *„Franz Bardon, son enseignement et sa mission. Entrevue avec Dieter Rüggeberg"*, http://www.france-spiritualites.com, 2005.

Ruggiu (Jean-Pascal), *Les rituels magiques de l'Ordre Hermétique de la Golden Dawn*, Paris, Éditions Télètes, 1990.

Ruiter (Robin de), *Die geheime Macht hinter den Zeugen Jehovas*, Durach, 1995.

Ruiter (R. de), *Livre jaune n°7* (2004). V. Felix şi colectiv.

Saby (Édouard), *Le Tyran nazi et les forces occultes* [1939], ed. a 2-a, Paris, Éditions de l'École Addéiste, 1944.

Saint-Loup [Marc Augior, zis], „Quelques contresens sur des recherches du national-socialisme" (interviu), *Défense de l'Occident*, an 22, serie nouă, nr. 118, martie 1974, pp. 68–71.

Saint-Yves d'Alveydre (Joseph-Alexandre), *Mission de l'Inde en Europe, mission de l'Europe en Asie*, Paris, Calmann Lévy, 1886 [ediţie distrusă de autor]; reed. Dorbon-Aîné, 1910, apoi 1926 (reed., 1949); ed. nouă, introducere de Jean Saunier, Cazilhac, Belisane, 1995.

Saurat (Denis), *L'Atlantide et le règne des géants*, Paris, Denoël, 1954; Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1971.

Savitri Devi Mukherjee (Maximiani Portas, zis), *The Lightning and the Sun*, Calcutta, ed. autorului, 1958; ed. a 3-a, New Zealand, Renaissance Press, 1994.

Savitri Devi, *Souvenirs et réflexions d'une aryenne*, New Delhi şi Calcutta, ed. autorului, 1976.

Savitri Devi Mukherji, *Le National-socialisme et la tradition aryenne,* cu contribuții din partea lui Vittorio de Cecco, Claudio Mutti, Christian Bouchet, Paris, Avataréditions, *„Les Cahiers de la radicalité"*, nr. 2, 2004 (cap. 10 al cărții din 1976, *„L'ésotérisme hitlérien et la tradition"*, publicat aparte în italiană și reintitulat de Claudio Mutti în 1979, la Parma, Edizioni all'insegna del Veltro).

Savitri Devi, *Son of the Sun: The Life and Philosophy of Akhnaton, King of Egypt* [Londra, 1946: *A Son of God*], ed. a 2-a, San Jose, CA, Supreme Grand Lodge of AMORC, 1956 (ed. a 4-a, 1981); tr. fr: *Akhenaton fils du Soleil. La vie et la philosophie d'Akhenaton, roi d'Égypte,* Villeneuve-Saint-Georges, Éditions Rosicruciennes, 1988; 1991.

Schuon (Frithjof), *L'Ésotérisme comme principe et comme voie,* Paris, Éditions Dervy, 1997.

Schuré (Édouard), *Les Grands Initiés. Rama, Krishna, Hermès, Moïse, Orphée, Pythagore, Platon, Jésus,* Paris, Librairie académique Perrin, 1889 (ed. a 10-a 1907; ed. a 91-a 1926; ed. 130-a, 1941); reed., Paris, Librairie académique Perrin, 1960; apoi Pocket (cu subtitlul: *„Esquisse de l'histoire secrète des religions"*). 1983.

Schuré (É.), *L'Évolution divine. Du Sphinx au Christ,* Paris, Librairie académique Perrin, 1912; reed., 1941.

Scully (Frank), *Behind the Flying Saucers,* New York, Holt, 1950; tr. fr.: *Le Mystèree des soucoupes volantes,* Del Duca/Les Éditions Mondiales, 1951.

Sebottendorff (Rudolf von), *Die Praxis der alten türkischen Freimaurerei. Der Schlüssel zum Verständnis der Alchimie,* Leipzig, Theosophisches Verlagshaus, 1924; tr. fr. Henry E. Wansard: *La Pratique opérative de l'ancienne franc-maçonnerie turque. La clé de la compréhension de l'alchimie,* Braine-le-Comte (Belgia), Éditions du Baucens, 1974.

Sebottendorff (R. von), *Bevor Hitler kam. Urkundliches aus der Frühzeit der nationalsozialistischen Bewegung,* München, Deukula-Verlag Grassinger, 1933; tr. fr. [anonim]: *Avant qu'Hitler ne vienne,* Paris, L'Homme Libre 2001.

Sède (Gérard de), *Les Templiers sont parmi nous,* Paris, René Julliard 1962, Paris J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1968.

Sède (Gerard de), *Le Trésor cathare,* Paris, René Julliard, 1966.

Sède (G. de) (în colaborare cu Sophie de Sède), *L'Or de Rennes, ou la Vie insolite de Bérenger Saunière, curé de Rennes-le-Château,* Paris, Rene Julliard-Tallandier, 1967.

Sède (G. de), *Le Trésor maudit de Rennes-le-Château,* Paris J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1968.

Sède (G. de), *La Race fabuleuse,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1973?

Sède (G. de), *Le Secret des Cathares,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1974.

Sède (G. de), *La Rose-Croix,* Paris, J'ai Lu, col. *„L'aventure mystérieuse"*, 1978.

Sède (G. de), *Rennes-le-Château. Le dossier, les impostures, les phantasmes, les hypothèses,* Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l'univers"*, 1988.

Sède (G. și Sophie de), *L'Occultisme dans la politique de Pythagore à nos jours,* Paris, Robert Laffont, 1994.

Ségur (Louis Gaston de, Monsenior), *Les Francs-Maçons. Ce qu' ils sont. Ce qu' ils font. Ce qu' ils veulent,* Paris, 1867; ed. nouă, ed. a 62-a, Paris, Tolra, 1884; reed. în Jean-Pierre Laurant şi Émile Poulat, *L' Antimaçonnisme catholique* [...], Paris, Berg International, 1994 (v. *infra,* Bibliografie II).

Seligmann (Kurt), *The History of Magic,* New York, Pantheon Books Inc., 1948; tr. fr. Jean-Marie Daillet: *Histoire des magies,* Paris, Encyclopédie Planète, 1964 (?).

Setzepfandt (Dominique) [pseudonim al lui Emmanuel Ratier], *François Mitterrand, Grand Architecte de l' Univers. La symbolique maçonnique des Grands Travaux de François Mitterrand,* introducere de Emmanuel Ratier, Paris, Faits & Documents, 1995.

Shea (Robert) and Wilson (Robert Anton), *The Illuminatus! Thrilogy: The eye in the Pyramid, The Golden Apple, Leviathan,* New York, Dell Publishing, 1975, apoi 1988; tr. fr. Gilles Fournier: *Illuminatus!* Vol. 1: *L' Oeil dans la pyramide,* Paris, Librairie des Champs-Elysées, 1998; tr. fr. Guillaume Fournier: Illuminatus! Vol. 2: La Pomme d'or, Paris, Librairie des Champs-Elysées, 1999.

Sider (Jean), *Ovnis. Dossier secret,* Monaco, Éditions du Rocher, col. „*Âge du Verseau*", 1994.

Sider (J.), *Ovnis. Les envahisseurs démasqués,* Villeselve, Éditions Ramuel, 1999.

Sider (J.), *Ovnis. Dossier diabolique,* Agnières, Éditions JMG (Jean Michel Grandsire), 2003.

Sider (J.), *Ovnis créateurs de l' hummanité,* Agnières, Éditions JMG (Jean-Michel Grandsire), 2005.

Sitchin (Zecharia), *Les Guerres des Dieux et des Hommes. Le Troisième Livre des Chroniques de la Terre* [1985], tr. fr. Michel Cabart, Villeselve, Éditions Ramuel. 2003.

Sitchin (Z.), *La 12e Planète. La surprenante et véritable Première Chronique de la Terre* [1976], tr. fr. François Fargue şi Patricia Maré (revizuită de autor), Québec, Louise Courteau éditrice, 2000 (tr. fr. Paris, Éditions Souffles, 1988).

Sitchin (Z.), *La Planète cachée à l' origine de l' Humanité,* tr. fr (anonimă), Chatou, Carnot France, 2004.

Sklar (Holly), (editor), *Trilateralism: The Trilateral Commission and the Elite Planning for World Management,* Boston, South End Press, 1980.

Smoot (Dan), The Invisible Government (1962), Americanist Library, Boston şi Los Angeles, Western Islands, 1965, ed. a 2-a, Boston, Western Islands, 1977.

Soloviev (Vladimir), *Trois Entretiens sur la guerre, la morale et la religion* [1899], tr. fr. Eugène Tavernier, Paris, Plon-Nourrit, 1916.

Spalding (Baird T.), *La Vie des Maîtres* [1921]. tr. fr. Louis Colombelle [1946], Paris, Robert Laffont, col. „*Les portes de 1' étrange. Écrits ésotériques*", 1974.

Spanuth (Jürgen), *Das enträtselte Atlantis,* Stuttgart, Union Deutsche Verlagsgesellschaft, 1953; tr. fr.: *Atlantide retrouvée?,* Paris, Plon, 1954.

Spanuth (J.), *Atlantis. Heimat, Reich und Schicksal der Germanen.* Tübingen, Grabert, 1965.

Spanuth (J.), *Die Atlanter. Volk aus dem Bernsteinland,* Tübingen, Grabert-Verlag, 1976; tr. fr. François Ponthier: *Le Secret d' Atlantide. L' empire englouti de la mer du Nord,* Paris, Copernic, 1977.

Spence (Lewis), *Encyclopaedia of Occultism,* Londra, Routledge, 1920; New York, University Books Inc., 1960.

Spence (L.), *The Problem of Atlantis,* Londra, Rider, 1925.

Spence (L.), *The History of Atlantis* [1926], University Books, 1968; apoi New York, Dover Publications, 2003.

Spence (L.), *The Occult Causes of the Present War,* Londra, Rider and Co, 1940; reed., Lightning Source Inc., 1997.

Springmeier (Fritz), *The Top 13 Illuminati Bloodlines,* Clackamas Road, Clackamas, Oregon, Springmeier, 1995.

Springmeier (Fritz), *The Illuminati – Their World System – Their Bloodlines and Their Mind Control,* Clackamas, Oregon, Springmeier, 1996.

Springmeier (F.), *Bloodlines of the Illuminati,* Westminster, Colorado, Ambassador House, 1999.

Springmeier (Fritz) și **Wheeler (Cisco),** *The Illuminati Formula Used to Create an Undetectable Total Mind Controlled Slave,* Clackamas, Oregon, Springmeier, 1996.

Springmeier (F.) și **Wheeler (C.),** *Deeper Insights into the Illuminati Formula,* Clackamas, Oregon, Sprigmeier, f.d. [1998?].

Starbid (Margaret), *Femeia cu vasul de alabastru: Maria Magdalena și Sfântul Graal,* [1993], tr. rom. Ana Veronica Mircea, RAO, București, 2006.

Stauffer (Vernon L.), *New England and the Bavarian Illuminati,* Londra, P.S. King & Son, 1918.

Steiger (Brad) și **Steiger (Sherry Hanson),** *UFOs Are Here!,* New York, Citadel Press Books, 2001.

Steiner (Rudolf), *Introduction à la Science de l' occulte. Quatorze conférences faites à Stuttgart du 22 août au 4 septembre 1906,* tr. fr. Jean-Lambert DesArts și Jean-Marie Jenni, Geneva, Éditions Anthroposophiques Romandes, 2003.

Steiner (R.), *Mythes et légendes, leurs vérités occultes. Seize conférences faites à Berlin, Cologne et Nuremberg en 1905, 1906 et 1907,* tr. fr. Claudine Villetet, Geneva, Éditions Anthroposophiques Romandes, 2004.

Stevens (Henry), *Hitler's Flying Saucers,* Kempton, Ill., Adventures Unlimited Press, 2003.

Stevenson (Robert Louis), *Straniul caz al doctorului Jekyll și al domnului Hyde* [1886], Ed. Minerva, București, 2005.

Stoecker (William B.), *The Atlantis Conspiracy,* Lightning Source Inc., 2000.

Stoker (Bram), *Dracula* [1897], tr. rom. Ileana Verzea, Corint, București, 2004.

Strieber (Whitley), *Communion: A True Story,* New York. William Morrow and Company, 1987, ed. revizuită, New York, Avon, 1988.

Sumac (Pierre), „Skull and Bones: la Fraternite de la Mort", *Les Mystères du Temps,* nr. 9, ianuarie–februarie 2005, pp. 60–71.

Suster (Gerald), *Hitler and the Age of Horus,* Londra, Sphere Books Limited și New York. St. Martin's Press, 1981.

Suster (G.), *Hitler: Black Magician,* ed. a 2-a [a cărții precedente], Londra, Skoob Books, 1995.

Sutton (Antony C.), *Wall Street and the Bolshevik Revolution,* Arlington House, 1974.

Sutton (A.C.), *Wall Street and the Rise of Hitler,* New Rochelle, NY, 1974; Melbourne, Australia, Heritage Publications, și Seal Beach, CA. '76 Press, 1976 (distribuit de Sudbury, Suffolk, Marea Britanie, Bloomfield Books).

Sutton (A.C.), *America' s Secret Establishment: An Introduction to the Order of Skull and Bones* [1976], Billings, Montana, Liberty House Press, 1986; ed. nouă adăugită cu o prefață, Trine Day, 2002 (http://www.trineday.com.).

Sutton (A.C.), *The War on Gold,* Seal Beach, CA, '76 Press, 1977.

Sutton (A.C.), *The Two Faces of George Bush,* Wiswell Ruffin House Inc., 1988.

Szabo (Ladislas), *Je sais que Hitler est vivant* [1947], tr. fr. B. de la Herverie, Paris, SFELT. 1947.

Tanner (Gerald) și **Tanner (Sandra),** *Satanic Ritual Abuse and Mormonism,* Salt Lake City, Utah Lighthouse Ministry, 1992.

Tarade (Guy), *Soucoupes volantes et civilisations d' outre-espace,* Paris, L'ai Lu, col. *„L' aventure mystérieuse"*, 1969.

Tarade (G.), *Les Archives du savoir perdu,* Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l' univers"*, 1972.

Tarade (G.), *„Opération Dracula: le Führer n' est pas mort à Berlin", Les Mystères du Temps,* nr. 9, februarie 2005, pp. 16–19.

Tast (E.), *Ce que l' on vous cache. Documents troublants!,* Paris, Éditions documentaires de la Solidarité française, f.d. [1935].

Taufer (Paolo), *Les jeunes et les ruines de Julius Evola. Tradition primordiale el tradition catholique,* tr. fr. Roger Boulet, Avrillé, Éditions du Sel, 2005.

Taxil (Léo), *Les Frères Trois-Points,* Paris, Letouzey et Ane, f.d. [1885a]. 2 vol.

Taxil (L.), *Le Culte du Grand Architecte,* Paris, Letouzey et Ané, f.d. [1885b].

Taxil (L.), *Les Sœurs maçonnes. La Franc-Maçonnerie des dames et ses mystères,* Paris, Letouzey et Ane, f.d. [1886a].

Taxil (L.), *La Franc-Maçonnerie dévoilée et expliquée,* [subtitlu: *„Édition pour la propagande"; subtitlul: „Édition populaire résumant les plus complètes révélations [...]"*], Paris, Letouzey, f.d. [1886b].

Taxil (L.), *Confessions d' un ex-libre-penseur,* Paris, Letouzey et Ané, f.d. [1887a].

Taxil (L.), *Les Mystères de la Franc-Maçonnerie dévoilés, [„Grande édition illustrée des révélations maçonniques de Léo Taxil"; lucrare publicată în prealabil în foileton],* Paris, Letouzey et Ané, f.d. [1887b].

Taxil (L.), *Y a-t-il des femmes dans la Franc-Maçonnerie?,* Paris, H. Noirot, 1891.

Taxil (L.), *Le 33e Crispi. Un palladiste homme d' État démasqué. Histoire documentée du Héros depuis sa naissance jusqu' à sa deuxième mort (1819–1896),* Paris, 1896.

Taxil (L.) și **Verdun (Paul),** *Les Assassinats maçonniques,* Paris, Albert Savine, 1889.

Taxil (L.) v. *supra,* Bataille (Dr.) şi *infra,* Vaughan (Diana).

Tchakhotine (Serge), *Le Viol des foules par la propagande politique* [1939], Paris, Gallimard, 1952.

Tesla (Nikola), *Freie Energie statt Blut und Öl,* Wiesbaden, 1992.

The Cosmic Grand Deception (26 martie 1995, anonim), http://www.geocities.com, 7 martie 2005; tr. fr. parţială: *La Grande Manipulation cosmique,* http://www.rr0.org, 21 martie 2005.

The Nation of Islam (The Historical Research Department), *The Secret Relationship Between Blacks and Jews,* vol. I, Boston, MA, 1991; ed. a 4-a, 1994.

Tocquet (Robert), *Les Pouvoirs secrets de l' homme* [1963], ed. revizuită de autor, Paris, J'ai Lu, 1971.

Tolkien (John Ronald Reuel), *Stăpânul inelelor* (I. *Frăţia inelului.* II. *Cele două turnuri.* III. *Întoarcerea regelui)* [1954, 1966], tr. rom. Irina Horea, Gabriela Nedelea, RAO, Bucureşti, 2002.

Tolkien (J. R. R.), *The Tolkien Reader,* New York, Ballantine Books, 1966.

Torell (John S.), „*Fritz Springmeier - Another Human Tragedy*", http://www.eaec.org, 25 iulie 2005.

Trimondi (Victor şi **Victoria),** *Hitler - Buddha - Krishna. Eine inheilige Allianz vom Dritten Reich bis heute,* Viena, Ueberreuter Verlag, 2002a.

Trimondi (V. şi **V.),** „*Présentation du livre* Hitler - Bouddha - Krishna. Une alliance funeste, du Troisième Reich à aujourd'hui", tr. fr. Franz Destrebecq, http://www.trimondi.de/français/H-B-KPre.fr.htm, 2002b.

Tuttle (Cameron), *The Paranoid' s Pocket Guide,* San Francisco, Chronicle Books, 1997.

Vallée (Jacques), *Autres dimensions,* Paris, Robert Laffont, 1989.

Vallée (J.), *Confrontations,* Paris. Robert Laffont, 1991.

Vallery-Radot (Robert), *Dictature de la Franc-Maçonnerie,* Paris, Grasset, 1934.

Vancouver (Shasta), „*Le mystère du troisième œil*", *L' Initiation,* nr. 5, iulie–august 2005, pp. 22–23.

Van Ghele (Yves), „*Les sociétés secrètes: le cas Monet*", *Défense de l' Occident.* An 22, serie nouă, nr. 118, martie 1974, pp. 64–67.

Vankin (Jonathan), *Conspiracies, Cover-Ups, and Crimes,* New York, Parangon House, 1991; Dell Public., 1992; Lilburn, Ga., IllumiNet Press, 1996.

Vankin (J.) şi **Whalen (John),** *The 60 Greatest Conspiracies of All Time: History' s Biggest Mysteries, Cover-ups, and Cabals,* New York, Barnes & Noble, 1998.

Vankin (J.), v. Bramley.

Vaughan (Diana) (pseudonimul lui Léo Taxil şi al lui Dr Hacks), *Mémoires d' une ex-Palladiste. Parfaite Initiée, Indépendante,* Paris. Librairie antimaçonnique, A. Pierret, [text publicat sub forma unui foileton săptămânal], iulie 1895 (nr. 1)–15 aprilie 1897 (nr. 22); reed. în volum, Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Vaughan (Diana), *La Bisaïeule de l' Anti-Christ,* Paris, 1896 (?); reed. Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Vaughan (D.), *Symboles du Palladisme,* Paris, 1896; reed., Châteauneuf, Éditions Delacroix, 2001.

Velikovsky (Immanuel), *Worlds in Collision* [1950], Londra, Victor Gollancz, 1955; tr. fr.: *Mondes en collision,* Paris, Stock, 1964; tr. fr. revizuita de Carole Hennebault, ed. a 2-a cu date despre autor, Paris, Éditions Le Jardin des Livres, 2004.

Velikovsky (I.), *Ages in Chaos,* New York, Doubleday & Co:, 1952.

Velikovsky (I.), *Earth in Upheaval.* New York, Dell Publishing Co., 1955; tr. fr. [anonim]: *Les Grands bouleversements terrestres,* Paris, Stock, 1957; tr. fr. Colin Delavaud, o nouă versiune de Rene Roussel, ed. revăzută de autor, Paris, Stock, 1982; ed. nouă., tr. fr. Colin Delavaud și Carole Hennebault, Paris, Le Jardin des Livres, 2004.

Vial (Pierre) (editor), *Anthologie païenne,* Saint-Jean-des-Vignes, Les Éditions de la Forêt, 2004.

Viau (Raphaël), *Vingt ans d' antisémitisme 1889–1909,* Paris, Bibliothèque-Charpentier, Fasquelle, 1910.

Victor (Pierre), *„L' Ordre hermétique de la Golden Dawn", La Tour Saint-Jacques,* nr. 2, ianuarie–februarie 1956, pp. 46–55 (I).

Villemarest (Pierre F. de), *A l' ombre de Wall Street. Complicités et financiements soviet-nazis,* ed. nouă, Paris, Éditions Godefroy de Bouillon, 1996.

Villemarest (P. de), *Les Sources financières du communisme. (Quand l' URSS etait aliée des nazis),* Cierrey, Éditions C.E.I., col. *„L' Histoire telle qu' on ne l' enseigne pas..."* (vol. I), 1984a.

Villemarest (P. de), *Les Sources financières du nazisme,* Cierrey, Éditions C.E.I., col. *„L' Histoire telle qu' on ne l' enseigne pas..."* (vol. II), 1984b.

Villiers (Jean), *Cagliostro. Le Prophète de la Révolution,* Paris, Guy Trédaniel, 1988

Vincent (Louis-Claude), *Le Paradis perdu du Mû. Le continent englouti du Pacifique,* vol. I, Paris, Éditions Copernic, 1981.

Virebeau (Georges) [pseudonimul lui Henry Coston], *... Mais qui gouverne l' Amérique?,* Paris, Publications Henry Coston, 1991.

Virion (Pierre), *Le Complot,* Saint-Céneré (Mayenne), Éditions Saint-Michel. 1969 *(Documents – Paternité),* nr. 139–140, mai 1969); reed., Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Virion (P.), *Les Forces occultes dans le monde moderne,* Saint-Céneré (Mayenne), Éditions Saint-Michel, 1966a (Documents-Paternité, nr. 11, ianuarie 1966); reed., Paris, Pierre Téqui éditeur, 1979; apoi Châteauneuf, Éditions Delacroix, f.d.

Virion (P.), *Bientôt un Gouvernement mondial? Une super et Contre-Église,* Saint-Céneré, Éditions Saint-Michel, 1966b; reed., Paris, Pierre Téqui éditeur, 1992.

Virion (P.), *Mystère d' iniquité* [1967], reed., Paris, Pierre Téqui éditeur, 2003.

Virion (P.), *Le Nouvel ordre du monde,* Paris, Pierre Tequi éditeur 1974.

Vries do Heekelingen (Herman de), *Juifs et catholiques,* Paris, Bernard Grasset, 1939.

Watkins (Leslie), *Alternative 3,* Londra, Sphere, 1978.

Webster (Nesta Helen), *The French Revolution: A Study in Democracy,* Londra, Constable & Co., 1919; ed. a 4-a, 1926.

Webster (N.H.), *World Revolution: The Plot Against Civilisation,* Londra, Constable & Co., 1921; reed., Britons Publishing Company, 1970 și 1971.

Webster (N.H.), *Secret Societies and Subversive Movements,* Londra, Boswell Publishing Co., 1924; ed. a 8-a, Londra, Britons Publishing Company, 1964.

Wells (Herbert George), *Războiul lumilor* [1898], tr. rom. Mihu Dragomir, C. Vonghizas, Corint, București, 2005.

Wheeler (Cisco), v. *supra:* Springmeier (Fritz).

Wichtl (Friedrich), *Weltfreimaurerei, Weltrevolution, Weltrepublik. Eine Untersuchung über Ursprung und Endziele des Welkrieges,* München, J.-F. Lehmann, 1919; ed. a 7-a, 1920.

Wieland (Hermann), *Atlantis, Edda und Bibel..,* Nürnberg, 1922.

Wilgus (Neal), *The Illuminoids: Secret Societies and Political Paranoia,* Santa Fe, New Mexico, Sun Publishing Company, 1978; ed. a 2-a cu introducere de Robert Anton Wilson, New York, Pocket Books, 1979.

Wilkin (Philip), *Cagliostro.* Alleur (Belgia), Marabout, 1995.

Wilson (Colin), *The Occult.* Londra și Toronto. Hodder and Stoughton, 1971; tr. fr. Robert Genin: *L' Occulte.* Paris, Albin Michel. 1973; Paris. J'ai Lu. 1976, 2 vol.; Paris, Éditions du Félin, 1990.

Wilson (C.), *The Occult,* ediție nouă adăugită. Londra. Watkins Publishing, 2003; reed., 2004.

Wilson (C.), *Les Vampires de l' espace* [1976]. tr. fr. Georges H. Gallet, Paris, Albin Michel, 1978; Paris, J'ai Lu, 1981.

Wilson (C.), *Mystères. Le Surnaturel face à la science,* tr. fr. Robert Genin și Sylvie Bérigaud, Paris. Albin Michel, 1981.

Wilson (C.), *L' Aube des extraterrestres* [1998]. tr. fr., Paris. Éditions du Rocher. col. *„Âge du Verseau".* 2000.

Wilson (C.), *L' Archéologie interdite. De l' Atlantide au Sphinx* [1997], tr. fr. Emmanuel Scavée. Paris, Éditions du Rocher, 2001.

Wilson (Robert Anton), *Illuminats! Trilogy,* 1975. V. Shea (Robert).

Wilson (R.A.), introducere la: „Malaclypse le Jeune" (pseudonim al lui Greg Hill). *Principia Discordia, or How I Found Goddess and What I Did to Her After I Found Her,* 1968 (text atribuit lui Timothy Leary); tr. fr. integrală: http://evilloop.com/principia.dicordia.html.

Wilson (Robert Anton), *Cosmic Trigger I: Final Secret of the Illuminati* [1977]; Tempe, AZ, New Falcon Publications, 1991.

Wilson (R.A.), *The Illuminati Papers,* And/Or Press, 1980; Berkeley, CA, Ronin Publishing, 1990.

Wilson (R.A.), *Masks of the Illuminati,* Pocket Books, 1981.

Wilson (R.A.), *The Earth Will Shake: The History of the Early Illuminati* [1982]. *(The Historical Illuminatus Chronicles, Volume 1).* Tempe, AZ, New Falcon Publications, 2003.

Wilson (R.A.), *The Widow's Son* [1985]. *(The Historical Illuminatus Chronicles, Volume 2).* Tempe, AZ, New Falcon Publications, 2003.

Wilson (R.A.), *Nature's God* [1988]. (The *Historical Illuminatus Chronicles, Volume 3).* Tempe, AZ, New Falcon Publications, 2004a.

Wilson (R.A.), *Cosmic Trigger II: Dawn to Earth* [1991]; Tempe, AZ, New Falcon Publications, 1996.

Wilson (R.A.), *Cosmic Trigger III: My Life After Death* [1995]; ed. revizuită și adăugită. Tempe, AZ, New Falcon Publications. 2004b.

Wilson (Robert Anton) și **Hill (Miriam Joan),** *Everything Is Under Control: Conspiracies, Cults and Cover-ups.* New York. HarperCollins Publishers, 1998.

Wilson (Robert Anton) (și **Hill Miriam Joan),** *Das Lexikon der Verschwörungstheorien. Verschwörungen, Intrigen, Geheimbünde* [1998], tr. germ. Gerhard Seyfried, editată și adaptată de Mathias Bröckers (ediția germană cuprinde și un interviu cu Robert Anton Wilson, realizat de Mathias Bröchers în septembrie 1999, pp. 397–414), München și Zürich, Piper Verlag. 2002; ed. a 2-a, 2004c.

Wilson (R.A.), *„Je n' ai pas cherché les* Illuminati, *ils sont venus me chercher"* (interviu) în Dan Burstein și Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de* Anges & Démons [2004]. tr. fr. Guy Rivest, Monaco. Éditions Alphée, 2005, pp. 216–226.

Winrod (Gerald B.), *Adam Weishaupt: A Human Devil.* f.1., f.d., [Wichita, Kansas, Defender Publishers, 1935]; reed., Clackamas, OR. Emissary Publications, f.d.

Winrod (G.B.), *Antichrist and the Tribe of Dan.* Wichita, Kansas, Defender Publishers, 1936.

Wirth (Herman), *Der Aufgang der Menschheit. Untersuchungen zur Geschichte der Religion, Symbolik und Schrift der Atlantisch-Nordischen Rasse,* Iéna, Eugen Diederich, 1928.

Wirth (H.), *„La patrie primitive de la race nordique"* (tr. fr. anonimă a unui articol nedatat apărut în germană după 1924), http://www.centrostudi-laruna.it/wirthfr.html, 28 iunie 2005.

Wolski (Kalixt de) [pseudonim al lui Pierre I. Ratchkovski], *La Russie juive,* Paris. Albert Savine, *„Bibliothèque anti-sémitique"*, 1887.

Yeowell (John), *Odinisme et christianisme sous le IIIe Reich* [1993], tr. fr. cu adnotări de Arnaud d'Apremont. Reims, Hêtre Éditions, 1998.

Yockey (Francis Parker) (publicată sub pseudonimul Ulick Varange), *Imperium: The Philosophy of History and Politics,* Londra, Westropa Press, 1948, 2 vol.; reed, New York. The Truth Seeker, 1962 (cu o introducere semnată Willis A. Carto, scrisă de fapt de Revilo P. Oliver), 1 vol.; reed. Sausalito, CA, The Noontide Press, 1963 (introducere semnată Willis A. Carto, pp. IX–XLIII); paperback, 1969.

Yockey (Francis Parker)/Oliver (Revilo P.), *The Enemy of Europe* [1953]/ The Enemy of Our Enemies [1979], trad. americ. Thomas Francis, New York, Liberty Bell Publications, 1981.

Yockey (Francis Parker) *et. al, Le Prophète de l'Impérium,* tr. fr. (anonimă), Paris, Avataréditions, 2004.

Zschaetzsch (Karl Georg), *Atlantis die Urheimat der Arier,* Berlin, Arier-Verlag, 1922, reed., 1935.

II. Studii istorice și critice, lucrări privind științele sociale, eseuri, anchete de presă

Adam (Jean-Pierre), *L'Archéologie devant l'imposture,* Paris, Robert Laffont, 1975.

Adorno (Theodor W.), Frenkel-Brunswik (Else), Levinson (Daniel J.), Sanford (R. Nevitt), *The Authoritarian Personnality,* New York, Haper and Row, 1950.

Adorno (T.W.), *Studien zum autoritäten Charakter,* tr. germ. Milli Weinbrenner, Frankfurt a. M., Suhrkamp Verlag, 1973.

Adorno (T.W.), *„Thèses sur l'occultisme",* în *Minima moralia. Refléxions sur la vie mutilée* [1951]. tr. fr. Éliane Kaufholz și Jean-René Ladmiral, Paris, Payot, 1980; apoi Petite Bibliothèque Payot, 2001, pp. 321–329.

Adorno (T.W.), *Modèles critiques. Interventions – Répliques* [1963 și 1965], tr. fr. Marc Jimenez și Éliane Kaufholz, Paris, Payot, 1984.

Adorno (T.W.), *Des Étoiles à terre. La rubrique astrologique du* Los Angeles Times. *Étude sur une superstition secondaire* [1957], tr. fr. Gilles Berton, Paris, Exils, 2000.

Airiau (Paul), *L'Église et l'Apocalypse du XIXe siècle à nos jours,* Paris, Berg International, 2000.

Airau (P.), *L'Antisémitisme catholique en France aux XIXe et XXe siècles,* Paris, Berg International, 2002.

Airiau (P.), *„Variations sur le mythe du complot", Histoire du christianisme magazine,* nr. 27, aprilie 2005, pp. 60–67.

Alexandrian (Sarane), *Histoire de la philosophie occulte,* Paris, Seghers, 1983; reed., Paris, Petite Bibliothèque Payot, 1994.

Alleau (René), *Aspects de l'alchimie traditionnelle,* prefață de Eugène Canseliet, Paris, Les Éditions de Minuit, 1953; reed., 1970.

Alleau (R.), *Les Sociétés secrètes,* Paris, Encyclopédie Planète, 1963; Paris, Le Livre de Poche, 1969.

Alleau (R.), *Histoire des sciences occultes*, Geneva, Cercle du Bibliophile, 1965.
Alleau (R.), *Hitler et les sociétés secrètes. Enquête sur les sources occultes du nazisme*, Paris, Grasset, 1969.
Alleau (R.), *La Science des symboles. Contribution à l'étude des principes et des méthodes de la symbolique générale* [1976], Paris, Payot, 1996.
Allport (Gordon W.) și **Postman (Leo J.),** *„Les bases psychologiques des rumeurs"* (1945). în André Lévy (texte alese, prezentate și traduse de), *Psychologie sociale. Textes fondamentaux anglais et américains*, Paris, Dunod, 1965, pp. 170–185 [1965a].
Allport (G.W.) și **Postman (L.J.),** *The Psychology of Rumor*, New York, Russel and Russel, 1965b.
Amadou (Robert), *Louis-Claude de Saint-Martin et le Martinisme*, Paris, Éditions du Griffon d'Or, 1946.
Amadou (R.), *L'Occultisme. Esquisse d'un monde vivant*, Paris, René Julliard, 1950; ed. nouă adăugită, Paris, Éditions Chanteloup, 1987.
Amadou (R.), *„Ésotérisme de Guénon"*, *Les Cahiers de l'Homme-Esprit*, nr. 3, 1973, pp. 80–114.
Amadou (R.), *„L'ésotérisme occidental"*, *Question de*, nr. 34, ianuarie–februarie 1980, pp. 120–121; 1980a.
Amadou (R.), *„Occultisme"*, *Encyclopaedia Universalis*, vol. 11, Paris, 1980b.
Amadou (R.), *„Martines de Pasqually"* (articol) în Éric Saunier (coord.) *Encyclopédie de la franc-maçonnerie*, Paris, Le Livre de Poche, pp. 545–549, 2000a.
Amadou (R.), *„Martinisme"* (articol), în Éric Saunier (coord.), *ibid.*, pp. 550–555, 2000b.
Amadou (R.), *„Saint-Martin"* (articol), în Éric Saunier (coord.), *ibid.*, pp. 781–784, 2000c.
Amadou (R.), *„Martines de Pasqually, 1727–1774"*, în Daniel Ligou (coord.). *Dictionnaire de la franc-maçonnerie*, Paris, PUF, col. „Quadrige", pp. 794–797, 2004a.
Amadou (R.), *„Martinisme"*, în Daniel Ligou (coord.), *ibid.*, pp. 797–801, 2004b.
Amadou (R.) și **Kanters (Robert),** *Anthologie littéraire de l'occultisme*, Paris, René Julliard, 1950.
Amette (Jacques-Pierre), *„Roman: les mystères de Dan Brown"*, *Le Point*, nr. 1 693, 24 februarie 2005, pp. 88–92.
André (Marie-Sophie), Beaufils (Christophe), *Papus, biographie. La Belle Époque de l'occultisme*, Paris, Berg International, 1995.
Andrevon (Jean-Pierre), *„Herbert George Wells: une œuvre, un destin"*, *L'Écran fantastique*, supliment nr. 8, vara 2005, pp. 4–5, [2005a].
Andrevon (J.-P.), *„Le roman qui revolutionna la science-fiction"*, *L'Écran fantastique*, supliment nr. 8, vara 2005, pp. 12–13 [2005b].
Andrevon (J.-P.), *„Les OVNIs dans la réalité: observations, contacts, enlèvements"*, *L'Écran fantastique*, supliment nr. 8, vara 2005, pp. 16–17, 2005c.
Andrevon (J.-P.), *„Les invasions extraterrestres au cinema: visites malveillantes"*, *L'Écran fantastique*, supliment nr. 8, vara 2005, pp. 18–24 [2005d].
Angenot (Marc), *La Parole pamphlétaire. Contributions à la typologie des discours modernes*, Paris, Payot, 1982.

Angenot (M.), *Les Idéologies du ressentiment,* Montreal. XYZ éditeur, 1997.
Arendt (Hannah), *„Religion et politique"* (1953) în H. Arendt, *La Nature du totalitarisme,* tr. fr. Michèle-Irene D. de Launay, Paris, Payot, 1990, pp. 139–168.
Ariès (Paul), *Le retour du diable,* Villeurbanne, Éditions Golias, 1997.
Ariès (P.), *Satanisme et vampirisme. Le livre noir,* Villeurbanne, Éditions Golias, 2004.
Armogathe (Jean-Robert), *L'Antéchrist à l'âge classique. Exégèse et politique,* Paris, Mille et une nuits, 2005.
Aromatico (Andrea), *Alchimie. Le grand secret,* tr. fr. Audrey van de Sandt, Paris, Gallimard, 1996 (apoi 2004).
Aron (Raymond), *„L'avenir des religions séculières"*, La France libre, iulie și august 1944; reluat în *Commentaire,* nr. 28–29, februarie 1985, pp. 369–383.
Aron (R.), *L'Opium des intellectuels,* Paris, Calmann-Levy, 1955.
Atran (Scott), *„La religion bouscule notre perception du monde"* (propos recueillis par Isabelle Bourdial et Nicolas Revoy), *Science et Vie,* nr. 1055, august 2005, pp. 64–66.
Baechler (Jean), *Qu'est-ce que l'idéologie?,* Paris, Gallimard, 1976.
Bahn (Peter) și **Gehring (Heiner),** *Der Vril-Mythos. Eine geheimnisvolle Energieform in Esoterik, Technik und Therapie,* Düsseldorf, Omega-Verlag, 1997.
Baker (Alan), *Invisible Eagle: The History of Nazi Occultism,* Londra, Virgin, 2000.
Bargain (Erwan), *„Un auteur intemporel: H.G. Wells à l'écran"*, *L'Écran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 6–11 [2005a].
Bargain (E.), *„Les invasions extraterrestres: objectif Terre!"*, *L'Écran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 26–27 [2005b].
Bargain (E.), *„Les genres humains ou l'éclectisme selon Spielberg"*, *L'Écran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 38–39 [2005c].
Bargain (E.), *„Invasions extraterrestres en DVD"*, *L'Écran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 80–81 [2005d].
Barker (Eileen), *New Religious Movements,* Londra, H.M. Stationery Service, 1989.
Barkun (Michael), *Religion and the Racist Right: The Origins of the Christian Identity Movement,* Chapel Hill și Londra, The University of North Carolina Press, 1994.
Barkun (M.), *A Culture of Conspiracy: Apocalyptic Visions in Contemporary America,* Berkeley și Los Angeles, University of California Press, 2003.
Barkun (M.), *„L'interversion des faits et de la fiction: les* Illuminati, *le Nouvel Ordre mondial et autres complots"* (interviu cu Michael Barkun), în Dan Burstein și Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de* Anges & Démons [2004], tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Éditions Alphée, 2005, pp. 184–196.
Baron (Salo W.), *The Russian Jew Under Tsars and Soviets,* New York și Londra, Macmillan, 1987.
Barrucand (Pierre), *„Le chanoine Emmanuel Chabauty (1827–1914)"*, *Politica Hermetica,* nr. 7, 1993, pp. 147–153.
Barthes (Séverine), *„The X-Files"*, în Martin Winckler (editor), *Les Miroirs obscurs. Grandes séries américaines d'aujourd'hui,* La Laune 30 600, Au Diable Vauvert, 2005, pp. 313–329.

Bartlett (W.B.), *The Assassins: The Story of Islam's Medieval Secret Sect,* Stroud, Sutton Publishing, 2001.
Baudou (Jacques), *La Science-fiction,* Paris, PUF, 2003.
Baudou (J.), *La Fantasy,* Paris, PUF, 2005.
Baylot (Jean), „*Wilhelmsbad (Convent de)*", în Daniel Ligou (coord.), *Dictionnaire de la franc-maçonnerie* [1987]. Paris, PUF, col. „*Quadrige*", 2004, pp. 1284–1285.
Beaufils (Christophe), *Joséphin Péladan (1858–1919). Essai sur une maladie du lyrisme,* Grenoble, Jérôme Million, 1993.
Beck (Ulrich), *La Société du risque. Sur la voie d'une autre modernité* [1986], tr. fr. Laure Bernardi, prefață de Bruno Latour, Paris, Aubier, 2001.
Bellmund (Klaus) și **Siniveer (Kaarel),** *Kulte, Führer, Lichtgestalten. Esoterik als Mittel rechtsradikaler Propaganda,* München, Knaur, 1997.
Bellosta (Marie-Christine), *Céline ou l'art de la contradiction. Lecture de* Voyage au bout de la nuit, Paris, PUF, 1990.
Benoist (Luc), L'Ésotérisme, Paris, PUF, 1963.
Beresniak (Daniel), *Fascisme, intégrisme. Les Cavaliers noirs de l'ésotérisme,* Paris, Éditions Détrad, 1988.
Berger (Peter Ludwig), *La Religion dans la conscience moderne. Essai d'analyse culturelle,* tr. fr. Joseph Feisthauer, Paris, Éditions du Centurion, 1971.
Berger (P.L.), *La Rumeur de Dieu. Signes actuels du surnaturel,* tr. fr. Joseph Feislhauer, Paris, Éditions du Centurion, 1972.
Berger (P.L.), *Affrontés à la modernité. Refléxions sur la société, la politique, la religion,* tr. fr. Alexandre Bombieri, Paris, Éditions du Centurion, 1980.
Berger (Peter L.), (editor), *The Desecularization of the World: Resurgent Religion and World Politics,* Grand Rapids, Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1999; tr. fr. Jean-Luc Poutiner: *Le Réenchantement du monde,* Paris, Bayard, 2001.
Besançon (Alain), *La Confusion des langues. La crise idéologique de l'Église,* Paris, Calmann-Lévy, 1978.
Besret (Bernard), „*L'indéracinable désir de déchiffrer l'avenir*", în col. „*La Pensée scientifique et les parasciences*", Paris, Albin Michel, 1993, pp. 197–205.
Billig (Michael), *Social Psychology and Intergroup Relations,* Londra, Academic Press, 1976.
Billig (M.), „*Racisme, prejugé et discrimination*", în Serge Moscovici (coord.), *Psychologie sociale,* Paris, PUF, 1984, pp. 449–472.
Birnbaum (Pierre), *Le Peuple et les Gros. Histoire d'un mythe,* Paris, Grasset, 1979; ed. nouă adăugită, Paris, Hachette, col. „*Pluriel*", 1995.
Bloch (Raymond), *La Divination. Essai sur l'avenir et son imaginaire,* Paris, Fayard, 1991.
Blumenberg (Hans), *La Raison du mythe* [2001], tr. fr. Stéphane Dirschauer, Paris, Gallimard, 2005.
Bonardel (Françoise), *L'Hermétisme,* Paris, PUF, 1985.
Bonardel (F.), *L'Irrationnel,* Paris, PUF, 1995.

Bonardel (F.), *„Irrationnel"*, în Jean Servier (coord.), *Dictionnaire critique de l'ésotérisme*, Paris, PUF, 1998, pp. 656–660.
Bonardel (F.), *La Voie hermétique*, Paris, Éditions Dervy, 2002.
Boston (Robert), *The Most Dangerous Man in America? Pat Hobertson and the Rise of the Christian Coalition*, Amherst, New York, Prometheus Books, 1996.
Boucher (Jules), *Simbolurile francmasoneriei*, tr. rom. Cristina Săvoiu, RAO, Bucureşti, 2006.
Boudon (Raymond), *Tocqueville aujourd'hui*, Paris, Éditions Odile Jacob, 2005.
Boura (Olivier), *Les Atlantides. Généalogie d'un mythe*, Paris, Arléa, 1993.
Boutin (Christophe), *Politique et Tradition. Julius Evola dans le siècle, 1898–1974*, Paris, Éditions Kimé, 1992.
Bouttier-Couqueberg (Catherine), *Clés pour* Le Seigneur des Anneaux *de J.R.R. Tolkien*, Paris, Pocket, 2002.
Bouyxou (Jean-Pierre) şi **Delannoy (Pierre),** *L'Aventure hippie* [1995], prefaţă de Laurent Chollet, Paris, „10/18", 2004.
Bowen (Robert), *Universal Ice: Science and Ideology in the Nazi State*, Londra, Belhaven, 1993.
Boy (Daniel), *„Les Français et les parasciences: vingt ans de mesures"*, *Revue française de sociologie*, 43 (1), 2002, pp. 35–45.
Boy (Daniel) şi **Michelat (Guy),** *„Croyances aux parasciences: dimensions sociales et culturelles"*, *Revue française de sociologie*, 27 (2), aprilie–iunie 1986, pp. 175–204.
Boy (D.) şi **Michelat (G.),** *„Premiers résultats de l'enquête sur les croyances aux parasciences"*, în col., *La Pensée scientifique et les parasciences*, Actes du Colloque de La Villette (24–25 februarie 1993), Paris, Albin Michel/cité des Sciences et de l'Industrie, 1993, pp. 209-215 (şi tabelele, pp. 216–223).
Boy (D.) şi **Michelat (G.),** *„Les Français el les parasciences"*, *SOFRES. L'état de l'opinion 1994*, Paris, Le Seuil, 1994, pp. 201–217.
Brach (Jean-Pierre) *et. al.*, *„Métaphysique et politique: René Guénon, Julius Evola"*, *Politica Hermetica*, nr. l, 1987.
Brach (J.-P.), *La Symbolique des nombres*, Paris, PUF, 1994; Le Livre de Poche, 1997.
Brach (J.-P.), *„L'ésotérisme moderne"*, Le Point, supliment nr. 2 martie–aprilie 2005, pp. 87–89.
Brach (J.-P.), *„La part d'ésotérisme chez Brown est nulle"* (interviu cu Pierre-Alexandre Bouclay), *Histoire du christianisme magazine*, nr. 27, aprilie 2005, pp. 68–71.
Breitman (Richard), *The Architect of Genocide: Himmler and the Final Solution*, New York, Alfred A. Knopf, 1991; reed., Londra, Pimlico, 2004.
Brion (Marcel), *L'Art fantastique*, Paris, Albin Michel, 1961; Verviers, Éditions Gérard & Co, Marabout université, 1968.
Bronder (Dietrich), *Bevor Hitler kam. Eine historische Studie*, Hannover, Hans Pfeiffer Verlag, 1964.
Bronner (Stephen Eric), *A Rumor About the Jews: Reflections on Antisemitism and the Protocols of the Learned Elders of Zion*, New York, St Martin's Press, 2000.

Broyles (J. Allen), *The John Birch Society: Anatomy of a Protest,* Boston, Beacon Press, 1964; tr. fr. Béatrice Rochereau: *La Société John Birch,* Monaco, Éditions du Rocher, 1964.

Brunet (Philippe), *Cagliostro,* Paris, Éditions François Bourin, 1992.

Burnet (Régis), *Marie-Madeleine. De la pécheresse repentie à l' épouse de Jésus,* Paris, Les Éditions du Cerf, 2004.

Burnet (R.), „*Comment Dan Brown rédige ses* best-sellers", *Histoire du christianisme magazine,* nr. 27, aprilie 2005, pp. 38–43; „*Les sources ambigués d' un succès planétaire*", *ibid.,* pp. 46–51.

Burstein (Dan) (coord.), *Les Secrets du Code Da Vinci* [2004], tr. fr. Guy Rivest, f.l. [Montreal], City Éditions/Éditions Les Intouchables, 2004.

Burstein (D.) și **de Keijzer (Arne)** (coord.), *Les Secrets révélés de* Anges & Démons (2004). tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Éditions Alphée, 2005.

Byrnes (Robert F.), *Antisémitism in Modern France: The Prologue to the Dreyfus Affair,* New York, The Trustees of Rutgers College in New Jersey, 1950.

Caillet (Serge), *L' Ordre rénové du Temple. Aux racines du Temple solaire,* Paris, Dervy, 1997.

Caillois (Roger), *Au cœur du fantastique,* Paris, Gallimard, 1965.

Carlson (Maria), „*Fashionable Occultism: Spiritualism, Theosophy, Freemasonry, and Hermeticism in Fin-de-Siècle Russia*", în *Bernice Glatzer Rosenthal* (editor). *The Occult in Russia and Soviet Culture,* Cornell University Press, 1997, pp.135–152.

Campos (Élisabeth), „*Les extraterrestres dans l' œuvre de Steven Spielberg*", *L' Ecran fantastique,* supliment nr. 8, vara 2005, pp. 40–42.

Carmichael (Joel), *The Satanizing of the Jews: Origin and Development of Mystical Anti-Semitism,* New York, Fromm, 1992.

Casals (Xavier), *Neonazis en España. De las audiciones wagnerianas a los skinheads* (1966–1995), Barcelona, Grijalbo, 1995.

Cassirer (Ernst), *La Philosophie des Lumières* [1932], tr. fr. Pierre Quillet, Paris, Fayard, 1966; ed. a 2-a, 1970.

Cassirer (E.), *Le Mythe de l' État* [1946], tr. fr. Bertrand Vergely, Paris, Gallimard, 1993.

Castellan (Yvonne), *Le Spiritisme,* Paris, PUF, 1995.

Caumanns (Ute), Niendorf (Mathias) (coord). Verschwörungstheorien. Anthropologische Konstanten – historische Varianten, Osnabrück, 2001.

Cavanna, „*Le Matin des Charlatans*", *Le Nouvel Observateur,* 1–7 iunie 1989.

Chairoff (Patrice), *Dossier néo-nazisme,* prefață de Beate Klarsfeld, Paris, Éditions Ramsay, 1977.

Champion (Françoise), „*Les sociologues de la postmodernité et la nébuleuse mystique-ésotérique*", *Archives de sciences sociales des religions,* 67 (1), ianuarie–martie 1989, pp. 155–169.

Champion (F.), „*Religieux flottant, éclectisme et syncrétismes*", în Jean Delumeau (coord.), Le Fait religieux, Paris, Fayard, 1993, pp. 741–772.

Champion (F.), *„Le Nouvel-Âge; recomposition ou décomposition de la tradition «théo-spiritualiste»?"*, Politica Hermetica, nr. 7, 1993, pp. 114–122.

Champion (F.), „Nouvelles religiosités et croyances parallèles", *Sciences humaines,* supliment, nr. 21 *(„La vie des idées"),* iunie–iulie 1998, pp. 58–61.

Champion (F.) și **Cohen (Martine)** (coord.), *Sectes et démocratie,* Paris, Le Seuil, 1999.

Chartier (Claire) și **Czerwinski (Natacha),** *„La folie de l'ésotérisme", L'Express,* nr. 2 816, 20–26 iunie 2005, pp. 28–38.

Chatwin (Margret), *„Falsche Fuffzger: Verschwörungsthesen Zahlenmystik und Ausserirdische"* (1998), http://www.idgr.de/texte/esoterik/rothkranz/rothkranz.php (IDGR, Lexikon Rechtsextremismus).

Cheney (Margaret), *Tesla: Man Out Of Time,* New York, Dorset Press, 1981.

Chesterton (Gilbert Keith), *The Everlasting Man,* Londra, Hodder & Stoughton, 1925; tr. fr. (parțială) Maximilien Vox: *L'Homme éternel,* Paris, Plon, 1927; tr. fr. (integrală) Antoine Barrois și Dominique Martin Morin, 1976.

Chevalier (Jean), Gheerbrant (Alain), *Dictionnaire des symboles,* Paris, Seghers, 1975; ed. revizuită și adăugită, Paris, Robert Laffont, 2004.

Chevallier (Pierre), *Histoire de la franc-maçonnerie française,* Paris, Fayard, 1974–1975, 3 vol.; reed., 1993, 2002.

Cioran (Emil), *Essai sur la pensée réactionnaire* [1957], Montpellier, Fata Morgana, 1977.

Ciorănescu (Alexandru), *Viitorul trecutului,* Cartea Românească, București, 1996.

Cohn (Norman Rufus Colin), *Histoire d'un mythe. La „Conspiration" Juive et les Protocoles des Sages de Sion* [1967], tr. fr. Léon Poliakov, Paris, Gallimard, 1967.

Collier (Peter) și **Horowitz (David)** (editori), *The Anti-Chomsky Reader,* San Francisco, CA, Encounter Books, 2004.

Collins (Harry M.) și **Pinch (Trevor J.),** *„En parapsychologie, rien ne se passe qui ne soit scientifique..."* (1977), tr. fr. D. Ebnöther, în col., *„La Science telle qu'elle se fait",* Paris, Association Pandore, 1982, pp. 248–289; reed. în Michel Callon și Bruno Latour (coord.), *La Science telle qu'elle se fait,* Paris, La Découverte, 1990, pp. 297–343.

Compagnon (Antoine), *Les Antimodernes de Joseph de Maistre à Roland Barthes,* Paris, Gallimard, 2005.

Combes (André), *La Franc-Maçonnerie sous l'Occupation. Persécution et résistance (1939–1945),* Monaco și Paris, Éditions du Rocher, 2001; reed., 2005.

Conseil pontifical de la culture/Conseil pontifical pour le dialogue interreligieux, *Jésus-Christ le porteur d'eau vive. Une refléxion chrétienne sur le Nouvel Âge,* Paris, Les Éditions du Cerf, 2003.

Constant (Benjamin), *„De la liberté des anciens comparée à celle des modernes"* (1819), în B. Constant, *De la liberté chez les modernes. Écrits politiques,* texte alese, prezentate și adnotate de Marcel Gauchet, Paris, Hachette, col. *„Pluriel",* 1980, pp. 493–515.

Coogan (Kevin), *Dreamer of the Day: Francis Parker Yockey and the Postwar Fascist International,* Brooklyn, NY, Autonomedia, 1999.

Corbin (Henry), *En Islam iranien. Aspects spirituels et philosophiques,* Paris, Gallimard, 1971–1972, 4 vol.

Corbin (H.), *„Science traditionnelle et renaissance spirituelle". Cahier de l' Université Saint-Jean de Jérusalem,* I *(„Sciences traditionnelles et sciences profanes"),* 1975, pp. 25–51.

Corsetti (Jean-Paul), *Histoire de l' ésotérisme et des sciences occultes,* Paris, Larousse, 1992.

Castello (John), *Science Fiction Films,* Harpenden, Pocket Essentials, 2004.

Cubitt (Geoffrey T.), *„Conspiracy Myths and Conspiracy Theories", Journal of the Anthropological Society of Oxford,* vol. 20, 1989, pp. 12–26.

Curry (Richard O.) și **Brown (Thomas M.)** (editori), *Conspiracy: The Fear of Subversion in American History,* New York, Holt, Rinehart and Winston, 1972.

Curtis (Michael) (editor), *Antisemitism in the Contemporary World,* Boulder și Londra, Westview Press, 1986.

D'Agostino (Peter R.), *„Winrod, Gerald B. (1900–1957)",* în Richard S. Levy (editor), *Antisemitism: A Historical Encyclopedia of Prejudice and Persecution,* Santa Barbara, CA, ABC-CLIO, 2005, vol. 2, pp. 772–773.

Daim (Wilfried), *Der Mann, der Hitler die Ideen gab,* Münhen, Isar Verlag, 1958 (ed. a 2-a Viena, 1985).

Daraul (Arkon), V. *supra,* Bibliografia I.

Dard (Olivier), *La Synarchie ou le mythe du complot permanent,* Paris, Librairie académique Perrin, 1998.

Davis (David Brion), *„Some Themes of Counter-Subversion: An Analysis of Anti-Masonic, Anti-Catholic, and Anti-Mormon Literature", Mississippi Valley Historical Review,* 47, septembrie 1960, pp. 205–224.

Davis (D.B.) (editor), *The Fear of Conspiracy: Images of Un-American Subversion from the Revolution to the Present,* Ithaca, Cornell University Press, 1972.

Davies (Peter) și **Lynch (Derek),** *The Routledge Companion to Fascism and the Far Right,* Londra și New York, Routledge, 2002.

Davy (Marie-Madeleine), *„Remarques sur les notions de métaphysique, d' ésotérisme et de tradition, envisagées dans leur rapport avec le christianisme",* în Pierre-Marie Sigaud (coord.), *René Guénon,* Paris, L'Age d'Homme, *Les Dossiers H,* 1984, pp. 123–129.

Debray (Régis), *Le Feu sacré. Fonctions du religieux,* Paris, Fayard, 2003; Paris, Gallimard, col. *„Folio essais",* 2005.

Debray (R.), *Les Communions humaines. Pour en finir avec „la religion",* Paris, Fayard, 2005.

Debray (R.), *„Sur l' affaire du Temple solaire", MediuM,* nr. 3, aprilie–iunie 2005, pp. 81–98.

Deconchy (Jean-Pierre), *„Systèmes de croyances et représentations idéologiques",* în Serge Moscovici (coord.), *Psychologie sociale,* Paris, PUF, 1984, pp. 331–355.

De Felice (Renzo), *Les Interprétations du fascisme* [1969, 1983], tr. fr. Xavier Tabet, Paris, Éditions des Syrtes, 2000.

Deloux (Jean-Pierre), Ambler (Eric) *et. al., „Dossier: le thriller", Polar,* nr. 4, 1991, pp. 9–89.

Deloux (J.-P.), *„Le grand frisson et tout le tremblement",* Polar nr. 4, 1991, pp. 9–13.

Delumeau (Jean) (coord.), *Le Fait religieux*, Paris, Fayard, 1993.

De Michelis (Cesare G.), „Les Protocoles des sages de Sion. *Philologie et historie*", *Cahiers du Monde Russe*, vol. 38, nr. 3, iulie–septembrie 1997, pp. 263–305.

De Michelis (C.G.), *Il manoscritto inesistente. I „Protocolli dei savi di Sion": un apocrifo del XX secolo*, Veneția, Marsilio Editori, 1998; tr. americ. Richard Newhouse: *The Non-Existent Manuscript: A Study of the Protocols of the Sages of Sion*, Lincoln și Londra, The University of Nebraska Press, 2004.

De Michelis (C.G.), *La giudeofobia in Russia. Dal* Libro del „kahal" *ai* Protocolli dei savi di Sion. *Con un 'antologia di testi*, Torino, Bollati Boringhieri, 2001.

Dermenghem (Emile), *Joseph de Maistre mystique. Ses rapports avec le Martinisme, l'Illuminisme et la Franc-Maçonnerie. L'influence des doctrines mystiques et occultes sur sa pensée religieuse*, ed. nouă revăzută și corectată (prima ediție, 1923), Paris, La Colombe, 1946.

Dery (Mark), *The Pyrotechnic Insanitarium: American Culture on the Brink*, New York, Grove Press, 1999.

Dewey (John), „*The Irreductible Plurality of Moral Criteria*", în J. Gouinlock (coord.) *The Moral Writings of John Dewey*, New York, Prometheus Books, 1994.

Didier (Béatrice), „*Illuminisme*", în B. Didier, *Le Siècle des Lumières*, Paris, MA Éditions. 1987, pp. 199–200.

Dierkens (Alain) (coord.), *Les Courants antimaçonniques hièr et aujourd'hui*, Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1993.

Dolcetta (Marco), *Politica occulta. Logge, Lobbies. Sette e politiche traversali del mondo*, Rome, Castelvecchi, 1998; ed. a 2-a adăugită, 1999.

Dolcetta (M.), *Nazionalsocialismo esoterico*, Rome, Cooper Castelvecchi, 2003.

Domenach (Jean-Marie), *La Propagande politique*, Paris, PUF, 1950.

Dore (Christophe), „*Ésotérisme: la grande soif d'irrationnel*", *Le Figaro Magazine*, 26 februarie 2005, pp. 46–49.

Douglas (Mary), *Natural Symbols: Explorations in Cosmology*, New York, Pantheon Books. 1970.

Drévillon (Hervé) și **Lagrange (Pierre)**, *Nostradamus. L'éternel retour*, Paris, Gallimard. 2003.

Droz (Jacques), „*La légende du complot illuministe et les origines du romantisme politique en Allemagne*", Revue historique, vol. 226, octombrie 1961, pp. 313–338.

Dubois (Dominique), *Jules Bois (1868–1943). Le reporter de l'occultisme, le poète et le féministe de la belle époque*, f.l., Arqa, 2004.

Dubuisson (Daniel), *Impostures et pseudo-science. L'œuvre de Mircea Eliade*, prefață de Isac Chiva, Villeneuve d'Ascq, Presses Universitaires du Septentrion, 2005.

Dülmen (Richard van), *Der Geheimbund der Illuminaten. Darstellung, Analyse, Dokumentation*, Stuttgart, Frommann. 1975; ed. a 2-a, 1978.

Dupeux (Louis) (coord.), *La „Révolution conservatrice" dans L'Allemagne de Weimar*, Paris, Kimé, 1992.

Durand (Gilbert), *„Le renouveau de l' enchantement. Topos du mythique et sociologie"*, *Cadmos* [Lausanne], an 5, nr. 17/18, primăvară–vară 1982, pp. 12–28.

Durham (Martin), *The Christian Right, the Far Right and the Boundaries of American Conservatism,* Manchester şi New York, Manchester University Press, 2000.

During (Elie) *et. al., Matrix machine philosophique,* Paris, Ellipses, 2003.

Eatwell (Roger), *„The Esoteric Ideology of the National Front in the 1980s"*, în Mike Cronin (editor), *The Failure of British Fascism, The Far Right and the Fight for Political Recognition,* Basingstoke, Marea Britanie, Macmillan, 1996, pp. 99–117.

Eco (Umberto), *„La mystique de Planète"* (1963), în *La Guerre du faux,* tr. fr. Myriam Tanant (în colaborare cu Piero Caracciolo), Paris, Grasset, 1985; Paris, Le Livre de Poche, 1987, pp.119–125.

Eco (U.), *„Protocoles fictifs"*, în *Six promenades dans les bois du roman et d' ailleurs* [1994], tr. fr. Myriem Bouzaher, Paris Grasset, 1996; Paris, Le Livre de Poche, col. *„Biblio essais"* 1998, pp. 127–151.

Eco (U.), *„La force du faux"* (1994–1995), în *De la littérature,* tr. fr. Myriem Bouzader, Paris, Grasset, 2003, apoi Le Livre de Poche, 2005, pp. 359–396.

Edelman (Nicole), *Voyantes, guérisseuses et visionnaires en France,* 1785–1914, Paris, Albin Michel, 1995.

Edinghoffer (Roland), *Les Rose-Croix,* Paris, PUF, 1982.

Eliade (Mircea), *Initiation, rites, sociétés secrètes. Naissances mystiques. Essai sur quelques types d' initiation,* Paris, Gallimard, 1959 şi 1976; apoi *„Folio essais"* 1992.

Eliade (M.), *Occultisme, sorcellerie et Modes culturelles* [1976], tr. fr. Jean Malaquais, Paris, Gallimard, 1978.

Ellis (Bill), *Raising the Devil: Satanism, New Religions and the Media,* Lexington, Kentucky, The University Press of Kentucky, 2000.

Ernould (Roland), *Quatre approches de la magie. Du Rond des Sorciers à Harry Potter (Claude Seignolle, Peter` Straub, Stephen King, Joanne K. Rowling),* Paris, l'Harmattan, 2003.

Etchegoin (Marie-France) *et. al., „Les ficelles du complot. Enquête sur la planète* Da Vinci Code", *Le Nouvel Observateur* nr. 2 106, 17–23 martie 2005, pp. 10–18.

Etchegoin (M.-F.) şi **Lenoir (Frédéric),** *Code Da Vinci: l' enquête,* Paris, Robert Laffont, 2004; tr. rom.: Anca Calangiu, *Ancheta,* RAO, Bucureşti, 2006.

Evangelisti (Valerio), *„Une littérature des «étages inférieurs». La science-fiction en prise avec le monde"*, *Le Monde diplomatique,* nr. 557, august 2000, p. 29 (http://www.monde-diplomathique.fr/2000/08/EVANGELISTI/14127); reluat (cu suprimarea unor pasaje) în Stéphane Manfredo, *La Science-fiction aux frontières de l' Homme,* Paris, Gallimard, 2000, pp. 130–132.

Eysenk (Hans Jürgen), *Us et abus de la psychologie* [1953]. tr. fr. Mariette Dumonceau, Neuchatel şi Paris, Delachaux & Niestlé, 1956.

Faivre (Antoine), *L' Ésotérisme au XVIIIe siècle en France et en Allemagne,* Paris, Seghers, 1973.

Faivre (A.), *Accès de l' ésotérisme occidental,* Paris, Gallimard, 1986; ed. nouă adăugită 1996, 2 vol.

Faivre (A.), *„Le courant théosophique (fin XVIe-XXe siècles): essai de périodisation"*, Politica Hermetica, nr. 7, 1993, pp. 6–41.

Faivre (A.), *„Émile Poulat et notre domaine"*, în Valentine Zuber (coord.), *Émile Poulat. Un objet de science, le catholicisme,* Paris, Bayard. 2001. pp. 209–213.

Faivre (A.), *L' Ésotérisme* [1992], ed. a 3-a, Paris, PUF, 2002.

Faivre (A.) *et. al., „Les Textes fondamentaux de l' ésotérisme"*, *Le Point,* supliment nr. 2, martie–aprilie 2005.

Faligot (Roger) și **Kauffer (Rémi),** *Le Marché du diable,* Paris Fayard, 1995.

Faye (Jean Pierre), *Langages totalitaires,* ed. conținând un studiu introductiv. Paris, Hermann, 1973.

Fedorovski (Vladimir), *Le Département du diable. La Russie ésotérique,* Paris, Plon, 1996; reed., 2005.

Fenster (Mark), *Conspiracy Theories: Secrecy and Power in American Culture,* Minneapolis, University of Minnesota Press, 1999, apoi 2001.

Ferguson (Marilyn), *Les Enfants du Verseau. Pour un nouveau paradigme* [1980], tr. fr. Guy Beney, Paris, Calmann-Lévy, 1981; apoi Paris, J'ai Lu. col. *„Aventure secrète"*, 1995.

Fernandez (Irène), *Et si on parlait... du Seigneur des Anneaux,* Paris, Presses de la Renaissance, 2002.

Ferraresi (Franco) (coord), *La destra radicale,* Milano, Feltrinelli, 1984.

Ferraresi (F.), *„Julius Evola: Tradition, Reaction, and the Radical Right"*, European Journal of Sociology, 28, 1987, pp. 107–151.

Ferrer-Benimeli (José Antonio), *Les Archives secrètes du Vatican et de la franc-maçonnerie. Histoire d' une condamnation pontificale,* Paris, Dervy-livres, 1989a.

Ferrer-Benimeli (J.A.), *„Antimaçonnisme et anticléricalisme: la mystification de Léo Taxil (1890–1897)"*, în Jacques Lemaire (coord.), *Sous le masque de la franc-maçonnerie,* Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1989b, pp. 103–118.

Ferry (Luc) și **Gauchet (Marcel),** *Le Religieux après la religion,* Paris, Grasset, 2004.

Festinger (Leon), *A Theory of Cognitive Dissonance,* Stanford, CA, Stanford University Press, 1957.

Finne (Jacques), *Les Grandes mystifications,* Verviers (Belgia), Bibliothèque Marabout, 1975.

Foucrier (Chantal) și **Guillaud (Laurie)** (texte reunite de), *Atlantides imaginaires. Réecritures d' un mythe,* prefață de Pierre Vidal-Naquet, Paris, Michel Houdiard Éditeur, 2005.

François (Stéphane), *Droites radicales, ésotérisme et musique: la scène euro-païenne, Memoire de D.E.A.,* Institut d'Études politiques de Lille, 2000.

François (S.), *„Musique, ésotérisme et politique: naissance d' une contre-culture de droite"*, *Politica Hermetica,* nr. 17, 2003, pp. 238–259.

François (S.), *Les Paganismes de la Nouvelle Droite (1980–2004), thèse de doctorat en science politique* (conducător ştiinţific: Christian-Marie Wallon-Leducq), Université de Lille III, septembrie 2005.

François (S.) şi **Kreis (Emmanuel),** „*Le conspirationnisme ufologique*", *Politica Hermetica,* nr. 19, 2005.

Frenkel-Brunswik, Levinson (Daniel J.) şi **Sanford (R. Nevitt),** „*La personnalité antidémocratique*" (1947), în André Levy (texte alese, prezentate şi traduse de), *Psychologie sociale. Textes fondamentaux français et américains,* Paris Dunod 1965, pp. 8–22.

Freud (Sigmund), „*Remarques psychanalytiques sur l'autobiographie d'un cas de paranoïa:* Dementia paranoides. (Le President Schreber)" [1911], în *Cinq psychanalyses,* tr. fr. Marie Bonaparte şi Rudolph M. Lœwenstein, ed. a 3-a, Paris, PUF, 1967.

Freud (S.), *L'Avenir d'une illusion* [1927], tr. fr. Anne Balseinte,. *et. al.,* Paris, PUF, 1995.

Freund (Julien), *Philosophie et sociologie,* Louvain-la-Neuve, Cabay, 1984.

Freund (René), *Braune Magie? Okkultismus, New Age und Nationalsozialismus,* Viena, Picus Verlag, 1995.

Friedländer (Saul), *Reflets du nazisme,* Paris, Le Seuil, 1982.

Froissard (Pascal), *La Rumeur. Histoire et fantasmes,* Paris, Belin, 2002.

Fromm (Erich), *Escape from Freedom,* Londra 1941 (1942); tr. fr. Charles Janssens: *La Peur de la liberté,* Paris Buchet/Chastel, 1963.

Fromm (Rainer), Kernbach (Barbara), *Rechtsextremismus im Internet. Die neue Gefahr,* München, Olzog Verlag, 2001.

Fülop-Miller (René), *Raspoutine. La fin des Tsars,* tr. fr. A. Lecourt, Paris, Payot, 1952; Paris, J'ai Lu, col. „*L'aventure mystérieuse*" 1968.

Furet (François), *Penser la Révolution française,* Paris, Gallimard, 1978.

Galifret (Yves) (coord.), *Le Créepuscule des magiciens. Le réalisme fantastique contre la culture,* Paris, Éditions de l'Union Rationaliste, 1965.

Galli (Giorgio), *Hitler e il nazismo magico. Le componenti esoteriche del Reich millenario,* Milano, Rizzoli, 1989, ed. a 2-a adăugită, 1993; reed., 2000.

Galli (G.), *Politica e esoterismo alle soglie del 2000,* Milano, Rizzoli, 1992.

Galli (G.), *La politica e i maghi,* Milano, Rizzoli, 1995a.

Galli (G.), „*Evola e la Germania national-socialista*", în Guardi (Mario) şi Rossi (Marco) (coord.). *Delle rovine e oltre,* Roma, Antonio Pellicani Editore, 1995b, pp. 199–217.

Galli (G.), *Appunti sulla new age,* Milano, Rizzoli, 2003.

Galli (G.), „*La grande Allemagne, un rêve ésotérique*" (interviu cu Paolo Mattei), *30 Jours dans l'Eglise et dans le monde,* nr. 10, 2004a (http://www.30giorni.it).

Galli (G.), *La Magia e il potere. L'esoterismo nella politica occidentale,* Torino, Lindau, 2004b.

Galtier (Gerard), *Maçonnerie égyptienne, rose-croix et néo-chevalerie. Les fils de Cagliostro,* Monaco, Éditions du Rocher, 1989.

Gattegno (Jean), „*[La date de naissance:] 1818*", *Europe,* an 55, nr. 580–581, august–septembrie 1977 (*„La science-fiction par le menu"*), pp. 38–43.

Gauchet (Marcel), *„Le démon du soupçon"* (interviu), *L'Histoire,* nr. 84, decembrie 1985, pp. 49–56.

Gengembre (Gérard), *La Contre-Révolution ou histoire désespérante,* Paris. Éditions Imago, 1989.

Gentile (Emilio), *Qu'est-ce que le fascisme? Histoire et interprétation* [2002], tr. fr. Pierre-Emmanuel Dauzat, Paris, Gallimard, 2004.

George (John) și **Wilcox (Laird),** *American Extremists: Militias, Supremacists, Klansmen, Communists, & Others,* New York, Prometheus Books, 1996.

Gilman (Richard), *Behind World Revolution: The Strange Career of Nesta H. Webster,* Ann Arbor, Mich., Insight Books, 1982.

Gilman (Sander L.), *Jewish Sulf-Hatred: Anti-Semitism and the Hidden Language of the Jews,* Baltimore și Londra, The Johns Hopkins University Press, 1986.

Girardet (Raoul), *Mythes et Mythologies politiques,* Paris, Le Seuil, 1986.

Godwin (Joscelyn), *„Saint-Yves d'Alveydre and the Agarthian Connection", The Hermetic Journal,* nr. 32, vara 1986, pp. 24–34; și nr. 33, toamna 1986, pp. 31–38.

Godwin (J.), *„Schwaller de Lubicz, les Veilleurs et la connextion nazie",* Politica Hermetica, nr. 5, 1991, pp. 101–108.

Godwin (J.), *Arktos: The Polar Myth in Science, Symbolism, and Nazi Survival,* Grand Rapids, Mich., Phanes și Londra, Thames and Hudson, 1993 (apoi Kempton, Ill., Adventures Unlimited Press, 1996); tr. fr. Gérard Leconte: *Arktos. Le mythe du Pole dans les sciences, le symbolisme et l'idéologie nazie,* Milano, Archè, 2000.

Goimard (Jacques), Ioakimidis (Demetre) *et. al., „La science-fiction par le menu", Europe,* an 55, nr. 580–581, august–septembrie 1977.

Goldberg (Robert Alan), *Enemies Within: The Culture of Conspiracy in Modern America,* New Haven, CT, Yale University Press, 2001.

Goldensohn (Leon), *Les Entretiens de Nuremberg* [2004], tr. fr. Pierre-Emmanuel Dauzat, introducere și note de Robert Gellately, Paris, Flammarion, 2005.

Goldschläger (Alain), *„Prolégomènes pour une théorie de la conspiration"* în Zinguer (Ilana Y.) și Bloom (Sam W.) (texte culese și editate de), *L'Antisémitisme éclairé. Inclusion et exclusion depuis l'Époque des Lumières jusqu'à l'affaire Dreyfus,* Leiden/Boston, Brill, 2003, pp. 211–219.

Goldschläger (Alain), Lemaire (Jacques Charles), *Le Complot judéomaçonnique,* Bruxelles, Éditions Labor/Espace de Libertés, 2005.

Goodrick-Clarke (Nicholas), *The Occult Roots of Nazism: Secret Aryan Cults and Their Influence on Nazi Ideology: The Ariosophists of Austria and Germany 1890–1935.* Wellingborough, Northamptonshire, The Aquarian Press, 1985; ed. a 2-a, New York și Londra, New York University Press, 1992.

Goodrick-Clarke (N.), *Les Racines occultistes du nazisme. Les Aryosophistes en Autriche et en Allemagne 1890–1935* [1985], cuvânt-înainte de Rohan Butler, tr. fr. Patrick Jauffrineau și Bernard Dubant, Puiseaux, Éditions Pardes, 1989.

Goodrick-Clarke (N.), *Hitler' s Priestess: Savitri Devi, the Hindu-Aryan Myth, and Neo-Nazism,* New York şi Londra, New York University Press, 1998; tr. fr. Jean Plantin: *Savitri Devi.* La Prêtresse d'Hitler, Saint-Genis-Laval, Éditions Akribeia, 2000.

Goodrick-Clarke (N.), *Black Sun: Aryan Cults, Esoteric Nazism and the Politics of Identity,* New York şi Londra, New York University Press, 2002.

Gordon (Mel), *Erik Jan Hanussen: Hitler' s Jewish Clairvoyant,* Los Angeles. CA, Feral House, 2001.

Gracq (Julien), André Breton, *Quelques aspects de l' ecrivain,* Paris, Librairie José Corti, 1948; ed. a 3-a, 1970.

Grafton (Anthony), *Faussaires et critiques. Créativité et duplicité chez les érudits occidentaux* [1990], tr. fr. Marielle Carlier, Paris, Les Belles Lettres, 1993.

Grant (Judith), *„Trust No One: Paranoia. Conspiracy Theories and Alien Invasions"*, *Undercurrent 6.* Primăvara 1998. http://dark-wing/uoregon.edu/-ucurrent6/6-grant.htm.

Gregor (A. James), Interpretations of Fascism [1974], cu o nouă introducere, New Brunswick (SUA) şi Londra, Transaction Publishers. 1997.

Gregor (A.J.), *Mussolini' s Intellectuals: Fascist Social and Polilical Thought,* Princeton şi Oxford, Princeton University Press, 2005.

Griffin (Roger), *The Nature of Fascism* [1991], ed. cu două noi prefeţe (1992 şi 1996), Londra şi New York, Routledge, 2003.

Guasco (Maurilio), *„Intransigeantisme, libéralisme et modernisme"*, în Valentine Zuber (coord.), *Émile Poulat. Un objet de science, le catholicisme,* Paris, Bayard, 2001, pp. 240–245.

Gugenberger (Eduard), Petri (Franko), Schweidlenka (Roman), *Weltverschwörungstheorien. Die neue Gefahr von rechts,* Viena şi München, Franz Deuticke Verlagsgesellschaft, 1998.

Gugenberger (E.), *Hitlers Visionäre. Die okkulten Wegbereiter des Dritten Reiches,* Viena, Ueberreuter, 2001.

Gugenberger (E.), *„Kosmische Mächte im Widerstreit-Esoterische Grundlagen im Verschwörungsweltbild des Rechts-extremismus"*, în Helmut Reinalter (coord.), Verschwörungstheorien, Innsbruck şi Viena, Studien Verlag, 2002, pp. 107–120.

Hagemeister (Michael), *„Wer war Sergej Nilus? Versuch einer biobibliographischen Skizze"*, *Ostkirchliche Studien,* vol. 40, 1991, 1. Augustinus-Verlag, Wurzburg, pp. 49–63; tr. fr. Martine Pique-Bressoux: *„Qui était Serge Nilus?"*, Politica Hermetica, nr. 9, 1995, pp. 141–158.

Hagemeister (M.), *„Sergej Nilus und die «Protokolle der Weisen von Zion». Überlegungen zur Forschungslage"*, Jahrbuch fur Antisemitismusforschung, vol. 5, (Frankfurt/M., Campus Verlag), 1996, pp. 127–147.

Hagemeister (M.), *„Die* Protokolle der Weisen von Zion – *eine Anti-Utopie oder der Große Plan in der Geschichte?"*, în Helmut Reinalter (coord.), Verschwörungstheorien. Theorie – Geschichte – Wirkung, Innsbruck şi Viena, 2002, pp. 45–57.

Hakl (Hans Thomas), *Unknown Sources: National Socialism and the Occult* [1997], tr. din germană – Nicholas Goodrick-Clarke, Edmonds. WA, Holmes Publishing Group, 2000.

Halévi (Ran), *„L' idée et l' événement. Sur les origines intellectuelles de la Révolution française"*, *Le Débat,* nr. 38, ianuarie–martie 1986, pp. 145–163.

Hamann (Brigitte), *La Vienne d' Hitler. Les années d' apprentissage d' un dictateur* [1996], tr. fr. Jean-Marie Argelès, prefață de Jean Sévillia, Paris, Éditions des Syrtes, 2001.

Hanegraaff (Wouter J.), *„Empirical Method in the Study of Esotericism"*, *Method and Theory in the Study of Religion,* 7 (2), 1955, pp. 99–129.

Hanegraaff (W. J.), *New Age Religion and Western Culture: Esotericism in the Mirror of Secular Thought,* Leyde, Brill, 1996.

Harding (Nick), *Secret Societies,* Harpenden, Pocket Essentials, 2005.

Heller (Friedrich Paul) și **Maegerle (Anton),** *Thule. Vom völkischen Okkultismus bis zur Neuen Rechten,* Stuttgart, Schmetterling Verlag, 1995.

Hervieu-Léger (Danièle), *Le Pèlerin et le Converti. La religion en mouvement,* Paris, Flammarion, 1999.

Hervieu-Léger (D.), *La Religion en miettes ou la question des sectes,* Paris, Calmann-Lévy, 2001.

Hervieu (Fabrice), *„Catholiques contre francs-maçons: l' extravagante affaire Léo Taxil"*, *L' Histoire,* nr. 145, iunie 1991, pp. 32–39.

Hieronymus (Ekkehard), *„Jörg Lanz von Liebenfels"*, în Uwe Puschner, Walter Schmitz und Justus H. Ulbricht (coord.), *Handbuch zur „Völkischen Bewegung"* 1871–1918, München/New Providence/Paris, K.G. Saur Verlag, 1996, pp. 131–146.

Hippchen (Christoph), *Zwischen Verschwörung und Verbot. Des Illuminatenorden im Spiegel deutscher Publizistik* (1776–1800), Köln, Böhlau, 1998.

Hofstadter (Richard), *The Paranoid Style in American Politics and Other Essays* [1965], Cambridge, Mass., Harvard University Press, 1996.

Hoggart (Richard), *La Culture du pauvre. Étude sur le style de vie des classes populaires en Angleterre* [1957], tr. fr. Françoise și Jean-Claude Garcias și Jean-Claude Passeron, Paris, Éditions de Minuit, 1970.

Horkheimer (Max), *Éclipse de la raison* [1947], tr. fr. Jacques Debouzy, Paris, Payot, 1974.

Howe (Ellic), *Urania's Children: The Strange World of the Astrologers,* Londra, William Kimber, 1967; reed. sub titlul: *Astrology and the Third Reich,* Marea Britanie, Aquarian, 1984; tr. fr. Magdeleine Paz: Le Monde étrange des astrologues, Paris, Robert Laffont, col. *„Les énigmes de l' univers"*, 1968.

Hutin (Serge), *Les Sociétés secrètes* [1952], ed. a 10-a, corectată, Paris, PUF, col. *„Que sais-je?"*, 1987; ed. a 12-a, corectată, Paris, PUF, 1996.

Hutin (S.), *Les Gnostiques,* Paris, PUF, 1958.

Hutin (S.), *Les Civilisations inconnues. Mythes ou réalités,* Paris, Fayard, 1961.

Hutin (S.), *Aleister Crowley, le plus grand des mages modernes,* Verviers Marabout, 1973.

Hutin (S.), *„Ésotérisme"*, *Encyclopaedia Universalis,* vol. 6, Paris, 1980, pp. 451–455.

Ignazi (Piero), *L' estrema destra in Europa,* Bologna, Il Mulino, 1994, reed., 2000.

Introvigne (Massimo) (coord.), *Lo Spiritismo*, Leumann, Editrice Elledici, 1989.

Introvigne (M.), *Il Capello del mago. I nuovi movimenti magici dallo spiritismo al satanismo*, Milano, SugarCo, 1990; tr. fr. (parțială) Philippe Baillet: *La Magie. Les nouveaux mouvements magiques*, Paris, Droguet et Ardant, 1993.

Introvigne (M.), *Enquête sur le satanisme. Satanistes et antisatanistes du XVIIe siècle à nos jours* [1994], tr. fr. Philippe Baillet, Paris, Éditions Dervy, 1997.

Introvigne (M.), *„Les courants magiques traditionnels et les nouveaux mouvements religieux"*, conferință, Université d'Aix-Marseille III, 15 aprilie 1994, http://www.cesnur.org.

Introvigne (M.), *„Diana Redux: «L' Affaire Diana Vaughan – Léo Taxil au scanner» par Athirsata (Sources Retrouvées, Paris, 2002)"* [2003], http://www.cesnur.org, 28 martie 2005.

Introvigne (M.), *Le New Age des origines à nos jours. Courants, mouvements, personnalités* [2000], tr. fr. Philippe Baillet, Paris, Éditions Dervy, 2005.

Isser (Natalie), *Antisemitism during the French Second Empire*, New York, Peter Lang, 1991.

Jaecker (Tobias), *Antisemitische Verschwörungstheorien nach dem 11 September, Neue Varianten eines alten Deutungsmusters*, Münster, Lit Verlag, 2005.

Jahoda (Gustav), *The Psychology of Superstition*, Londra, Allen Lane, 1969.

James (Marie-France), *Ésotérisme, occultisme, franc-maçonnerie et christianisme aux XIXe et XXe siècles. Explorations bio-bibliographiques*, Paris, Nouvelles Éditions latines, 1981.

Jarrige (Michel), *„La Franc-Maçonnerie démasquée, d'après un fonds inédit de la Bibliothèque nationale"*, Politica Hermetica, nr. 4, 1990, pp. 38–54.

Jay (Martin), *L' Imagination dialectique. Histoire de l' École de Francfort (1923–1950)* [1973], tr. fr. E.E. Moreno și Alain Spiquel, cuvânt-înainte de Max Horkheimer, Paris, Payot, 1977.

Johnson (George), *Architects of Fear: Conspiracy Theories and Paranoia in American Politics*, Los Angeles, Tarcher/Houghton Mifflin, 1983.

Johnson (G.), *„Sur la piste des Illuminati: une recherche journalistique sur le «complot visant à dominer le monde»"* în Dan Burstein (coord.) și Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de* Anges & Démons [2004], tr. fr. Guy Rivest, Monaco, Éditions Alphée, 2005, pp. 171–184.

Joly (Bertrand), *Dictionnaire biographique et géographique du nationalisme français* (1880–1900), Paris, Honoré Champion, 1998.

Kafton-Minkel (Walter), *Subterranaean Worlds: 100,000 Years of Dragons, Dwarfs, the Dead, Lost Races & UFOs from Indide the Earth*, Port Townsend, Wash., Loompanics Unlimited, 1989.

Kater (Michael H.), *Das „Ahnenerbe" der SS 1935–1945. Ein Beitrag zur Kulturpolitik des Dritten Reiches*, Stuttgart, Deutsche Verlags-Anstalt, 1974.

Katz (Jacob), *Juifs et francs-maçons en Europe, 1723–1939* (1970), tr. fr. Sylvie Courtine-Denamy, Paris, Les Éditions du Cerf, 1995.

Kazin (Michael), *The Populist Persuasion: An American History,* New York, Basic Books, 1995.

King (Dennis), *Lyndon LaRouche and the New American Fascism,* New York, Doubleday, 1989.

Kingston (Paul J.), *Anti-Semitism in France During the 1930's: Organisations, Personalities and Propaganda,* University of Hull Press, *Occasional Papers in Modern Languages,* nr. 14, 1983.

Klass (Philip J.), *UFO-Abductions: A Dangerous Game, Buffalo,* New York, Prometheus Books, 1988.

Knight (Peter), *Conspiracy Culture: From Kennedy to The X-Files,* New York, Routledge. 2000.

Knight (P.) (editor), *Conspiracy Nation: The Politics of Paranoia in Postwar America,* New York City, NY, New York University Press, 2002.

Knight (P.) (editor), *Conspiracy Theories in American History An Encyclopedia of American Conspiracy Theories,* Santa Barbara, CA, ABC-Clio, 2004, 2 vol.

Koehn (Barbara) (coord.), *La Révolution conservatrice et les élites intellectuelles européennes,* Rennes, Presses Universitaires de Rennes, 2003.

Kogan (Kevin), *Dreamer of the Day: Francis Parker Yockey and the Postwar Fascist International,* Brooklyn, NY, Autonomedia, 1999.

Kolakowski (Leszek), *L'Esprit révolutionnaire,* tr. fr. Jacques Dewitte, Bruxelles, Éditions Complexe, 1978; apoi Paris, Denoël, 1985.

Kunth (Daniel), Zarka (Philippe), *L'Astrologie,* Paris, PUF, 2005.

Labbé (Denis), Millet (Gilbert), *Étude sur* Da Vinci code, *Dan Brown,* Paris, Ellipses, 2004.

Lacroix (Michel), *La Spiritualité totalitaire. Le New Age et les sectes,* Paris, Plon, 1995.

Lacroix (M.), *L'Idéologie du New Age,* Paris, Flammarion, 1996.

Ladous (Régis), *Le Spiritisme,* Paris, Les Éditions du Cerf, 1989.

Lagrange (Pierre), *La Rumeur de Roswell,* Paris, La Découverte, 1996.

Lagrange (P.), *La Guerre des Mondes a-t-elle eu lieu?,* Paris, Robert Laffont, 2005.

Lambert (Yves), *„Religion: l'Europe à un tournant", Futuribles,* nr. 277, iulie–august 2002, pp. 129–159.

Langlois (Charles Victor), *Le Procès des Templiers. Récit des événements liés à la destruction de l'ordre du Temple de Jérusalem* [1891], Rennes, Éditions Les Perséides, 2004.

Lantoine (Albert), *Les Sociétés secrètes actuelles en Europe et en Amérique,* Paris, PUF, 1940 (lucrare interzisă de Gestapo, pusă în vânzare în 1944).

Laplanche (Jean) și **Pontalis (Jean-Bertrand),** *Vocabulaire de la psychanalyse,* ed. a 2-a, Paris, PUF, 1968.

Leprévôte (Philippe), *„Note sur l'actualité du Prieuré de Sion", Politica Hermetica,* nr. 10, 1996, pp. 140–151.

Laqueur (Walter), *Deutschland und Russland,* tr. germ. K.H. Abshagen, Berlin, Propyläen Verlag, 1965.

Laqueur (W), *Black Hundred: The Rise of the Extreme Right in Russia,* New York, HarperCollins Publishers, 1993; tr. fr. Domlnique Péju (în colaborare cu Serge Zolotoukhine): *Histoire des droites en Russie. Des Centuries noires aux nouveaux extrémistes,* Paris, Michalon, 1996.

Laruelle (Marlène), *„Alexandre Dugin: esquisse d' un eurasisme d' extrême droite en Russie post-soviétique", Revue d' études comparatives Est-Ouest,* vol. 32, nr. 3, 2001, pp. 85–103.

Laruelle (M.) (coord.), *L' Extrême droite russe. Regards sur le nationalisme radical dans la Russie contemporaine,* 2006.

Lasch (Christopher), *The Culture of Narcissism: American Life in an Age of Diminishing Expectations,* New York, W.W. Norton and Company, 1970; tr. fr. Michel L. Landa: *Le complexe de Narcisse. La nouvelle sensibilité américaine,* Paris, Robert Laffont, 1981; ed. nouă adăugită, New York, 1991; tr. fr. Michel L. Landa și (pentru postfață) Bernard Hœpffner (în colaborare cu Catherine Goffaux): *La culture du narcissisme. La vie américaine à un age de declin des espérances,* precedată de eseul *„Pour en finir avec le XXIe siècle"* de Jean-Claude Michéa, Castelnau-le-Lez, Éditions Climats, 2000.

Laurant (Jean-Pierre), *Le Sens caché dans l' œuvre de René Guénon,* Lausanne, L'Âge d'Homme, 1975.

Laurant (J.-P.), *Matgioi, un aventurier taoïste,* Paris, Dervy-Livres, 1982.

Laurant (J.-P.), în colaborare cu **Paul Barbanegra** (coord.), *René Guénon,* Paris, Éditions de l'Herne *(Cahiers de l' Herne,* nr. 49), 1985.

Laurant (J.-P.), *„Le dossier Léo Taxil du fonds Jean Baylot de la Bibliothèque Nationale", Politica Hermetica,* nr. 4, 1990, pp. 55–63.

Laurant (J.-P.), *L' Ésotérisme chrétien en France au XIXe siècle,* Lausanne, L'Âge d'Homme, 1992.

Laurant (J.-P.), *L' Ésotérisme,* Paris, Les Éditions du Cerf, 1993.

Laurant (J.-P.), *„Occultisme"* (Occident modern), în Jean Servier (coord.), *Dictionnaire critique de l' ésotérisme,* Paris, PUF, 1998, pp. 964–967.

Laurant (J.-P.), *Le Regard ésotérique,* Paris, Bayard Éditions, 2001.

Laurant (J.-P.), și **Poulat (Emile),** *L' Antimaçonnisme catholique.* Les Francs-Maçons *de Mgr de Ségur,* Paris, Berg International, 1994.

Lebzelter (Gisela C.), *Political Anti-Semitism in England 1918–1939,* Londra, The Macmillan Press, și Oxford, St Anthony's College, 1978.

Leclerc (Gérard), *Le Bricolage religieux,* Paris, Éditions du Rocher, 2002.

Leff (Lisa Moses), *„Gougenot des Mousseaux, Henri (1805–1876)"* în Richard S. Levy (editor), *Antisemitism: A Historical Encyclopedia of Prejudice and Persecution,* Santa Barbara, CA, ABC-CLIO, 2005, vol. 1, pp. 282–283.

Le Forestier (René), *Les Illuminés de Bavière et la Franc-Maçonnerie allemande,* teză de doctorat de la Facultatea de Litere de la Université de Paris, 1914 (Paris, Hachette, 1915); reed., Geneva, 1974; reed., Milano, Archè, 2001.

Le Forestier (R.), *La Franc-Maçonnerie templière et occultiste aux XVIIIe et XIXe siècles* (1928–1950), publicată postum; editată și adnotată de Antoine Faivre, Paris, Aubier-

Montaigne, şi Louvain, Neuewelaerts, 1970; ed. a 2-a, Paris, La Table d'Émeraude, 1986; ed. a 3-a, publicată şi prefaţată de Antoine Faivre, Milano, Archè, 2003.

Le Forestier (R.), *L'Occultisme et la Franc-Maçonnerie écossaise,* Paris, Librairie académique Perrin, 1928a; reed., cu un cuvânt-înainte de Jean-Pierre Laurant, şi index Milano, Archè, 1987.

Le Forestier (R.), *La Franc-Maçonnerie occultiste au XVIIIe siècle et l'Ordre des Élus Coens,* Paris, Dorbon, 1928b; reed., Paris, La Table d'Émeraude, 1987.

Le Forestier (René), *L'Occultisme en France aux XIXe et XXe siècles. L'Église gnostique,* lucrare inedită publicată de Antoine Faivre, Milano, Archè, 1990.

Lefort (Claude), *L'Invention démocratique. Les limites de la domination totalitaire,* Paris, Fayard, 1981; Le Livre de Poche, col. *„Biblio essais"*, 1983.

Lefort (C.), *Essais sur le politique XIXe et XXe siècles,* Paris, Le Seuil, 1986.

Lemaire (Jacques), *Les Origines françaises de l'antimaçonnisme (1744–1797),* Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1985.

Lemaire (J.), *L'Antimaçonnisme. Aspects generaux (1738–1998),* Paris, Éditions maçonniques de France, 1998.

Lemaire (J.-Ch.), *„Le thème du complot judéo-maçonnique dans le roman français (1870–1900)"*, în Zinguer (Ilana Y.) şi Bloom (Sam W.) (texte selectate şi editate de), *L'Antisémitisme éclairé. Inclusion et exclusion depuis l'Epoque des Lumières jusqu'à l'affaire Dreyfus,* Leiden/Boston, Brill, 2003, pp. 221–247.

Lenoir (Frédéric), *Les Métamorphoses de Dieu. Des intégrismes aux nouvelles spiritualités,* Paris, Plon, 2003; Paris, Hachette Litteratures, col. *„Pluriel"*, 2005.

Lenoir (F.), *„Le grand retour de l'ésotérisme"* (convorbiri cu Marie Lemonnier), Le Nouvel Observateur, nr. 2 091, 28 decembrie 2004, pp. 15–26.

Lepper (John Heron), *Les Sociétés secrètes de l'Antiquité à nos jours,* tr. fr. Adrien F. Vochelle, Paris, Payot, 1933.

Leroy (Michel), *Le Mythe jésuite. De Béranger à Michelet,* Paris, PUF, 1992.

Lessing (Theodor), *La Haine de soi. Le refus d'être Juif* [1930], tr. fr. Maurice-Ruben Hayoun [1990], ed. a 2-a revizuită şi adăugită, Paris, Berg International, 2001.

Le Tourneau (Dominique), *L'Opus Dei,* Paris, PUF, 1984; ed. a 6-a, 2004 (2005).

Lévi-Strauss (Claude), *La Pensée sauvage,* Paris, Plon, 1962.

Lévi-Strauss (C.), *Le Regard éloigné,* Paris, Plon, 1983.

Lewis (Clive Staples), *Mere Christianity* [1943], New York, Simon & Schuster, 1996.

Lewis (James R.) (editor), *The Encyclopedia of Cults, Sects, and New Religions,* New York, Prometheus Books, 1998; ed. a 2-a, 2001.

Lewis (J.R.) (editor), *Encyclopedic Sourcebook of UFO Religions,* New York, Prometheus Books, 2003.

Ligou (Daniel), *La Franc-maçonnerie,* Paris, PUF, 1977.

Ligou (D.) (coord.), *Dictionnaire de la franc-maçonnerie,* Paris, PUF, 1987, ed. a 4-a revizuită şi adăugită, 1997; apoi în col. *„Quadrige"*, 2004.

Lindemann (Albert S.), *The Jew Accused: Three Anti-Semitic Affairs (Dreyfus, Beilis, Frank), 1894–1915,* New York, Cambridge University Press, 1991; paperback, 1993.

Lippi (Jean-Paul), *Julius Evola, métaphysicien et penseur politique. Essai d' analyse structurale,* Lausanne, L'Âge d'Homme, 1998.

Lipset (Seymour Martin), *L' Homme et la politique* [1960], tr. fr. Guy şi Gerard Durand, Paris, Le Seuil, 1962.

Lipset (Seymour M.) şi **Raab (Earl),** *The Politics of Unreason: Right-Wing Extremism in America, 1790–1970,* New York, Harper and Row, 1970; Londra, Heinemann, 1971.

Lovsky (Fadieï), *Antisémitisme et mystère d' Israël,* Paris, Albin Michel, 1955.

Lübbe (Herman), *„La sécularisation ou l' affaiblissement social des inslitutions religieuses"*, tr. fr. Christian Berner, Revue de Métaphysique et de Morale, an 100, nr. 2, aprilie–iunie 1995, pp. 165–183.

Luca (Nathalie) şi **Lenoir (Frédéric),** *Sectes. Mensonges et idéaux,* Paris, Bayard Éditions, 1998.

Lukács (György), *Théorie du roman* [1916], Berlin, P. Cassirer, 1920; tr. fr. J. Clairevoye, Paris, Denoël, 1968, apoi Gallimard, col. *„Tel"*, 1989.

Lunn (Martin), *Da Vinci Code Decoded,* New York, The Disinformation Company Ltd., 2004.

Mackey (Albert Gallatin), *Encyclopedia of Freemasonry,* Richmond, Va., Macoy Publishing, 1966.

Mackey (A.G.), *The History of Freemasonry: Its Legendary Origins* [1996], New York, Gramercy Books, 2005.

Maegerle (Anton) şi **Heller (Friedrich Paul),** *Thule. Vom völkischen Okkultismus bis zur Neuen Rechten,* Stuttgart, Schmetterling Verlag, 1995.

Maillard (Jean-François), *„Science sacrée et science profane dans la tradition ésotérique de la Renaissance", Cahier de l' Université Saint-Jean de Jérusalem,* I *„Sciences traditionnelles et sciences profanes"*, Paris, Éditions André Bonne, 1975, pp. 111–126.

Maître (Jacques), *„La consommation d' astrologie dans la France contemporaine"*, în André Caquot şi M. Leibovici (editor), *La Divination,* Paris, 1968, vol. II, pp. 429–447.

Maître (J.), *„ L' astrologue aujourd' hui"*, în col. *„La pensée scientifique et les parasciences"*, Paris, Albin Michel, 1993, pp. 69–77.

Maître (J.), „Le désir de merveilleux" (convorbiri cu Djénane Kareh Tager), *Le Monde des Religions,* nr. 12, iulie–august 2005, pp. 24–26.

Mallarmé (Stéphane), *Œuvres complètes,* Paris, Gallimard, Bibliothèque de la Pléiade, 1945.

Manfrédo (Stéphane), *La Science-fiction: aux frontières de l' homme,* Paris, Gallimard, 2000.

Manfredo (St.), *La Science-fiction,* Paris, Éditions Le Cavalier Bleu, 2005.

Marshall (Jonathan), *„Sociétés occultes et services secrets", Bulletin d' infomation sur l' Intervention clandestine* (BIIC), nr. 12, septembrie–octombrie 1982, pp. 8–14.

Maser (Werner), *Die Frühgeschichte der NSDAP. Hitlers weg bis 1924,* Frankfurt şi Bonn, 1965

Maser (W.), *Mein Kampf d' Adolf Hitler* [1966], tr. fr. André Vandevoorde, Paris, Plon, 1968.

Maser (W.), *Adolf Hitler: Legende, Mythos, Wirklinchkeit,* ed. a 13-a, München, Bechtle Verlag, 1993 [prima ed., 1971]; tr. fr. Pierre Kamnitzer: *Prénom: Adolf. Nom: Hitler,* Paris, Plon, 1973.

Mayer (Jean-François), *Sectes nouvelles. Un regard neuf,* prefață de Émile Poulat, Paris, Les Éditions du Cerf, 1985.

Mayer (J.-F.), *Les Sectes. Non-conformismes chrétiens et nouvelles religions,* Paris, Les Éditions du Cerf, 1987.

Mayer (J.-F.), *Les Mythes du temple solaire,* Geneva, Georg Éditeur, 1996.

Mayer (Nonna), *Ces Français qui votent Le Pen* [1999], ed. a 2-a adăugită, Paris, Flammarion, 2002.

Mazery (Bénédicte și **Patrice des),** *L' Opus Dei. Enquête sur église au cœur de L' Église,* Paris, Flammarion, 2005.

McGinn (Bernard), *Antichrist: Two Thousand Years of the Human Fascination with Evil,* San Francisco, HarperSan Francisco, 1994.

Méheust (Bertrand), *Science-fiction et soucoupes volantes. Une réalité mythico-physique,* prefață de Aimé Michel, Paris, Mercure de France, 1978.

Méheust (B.), *Soucoupes volantes et folklore,* Paris, Mercure de France, 1985; reed.: *En soucoupes volantes. Vers une ethnologie des récits d' enlèvement,* Paris, Imago, 1992.

Meining (Stefan), „*L' ésotérisme d' extrême droite. Aspects d' un phénomène de masse de la modernité*" (tr. fr. Patrick Moreau), în Pierre Blaise și Patrick Moreau (coord.), *Extrême droite et national-populisme en Europe de l' Ouest. Analyse par pays et approches transversales,* Bruxelles, Centre de recherche et de information socio-politiques (CRISP), 2004, pp. 513–529.

Melley (Timothy), *Empire of Conspiracy: The Culture of Paranoia In Postwar America,* Ithaca, Cornell University Press, 2000.

Mellor (Alec), *Dictionnaire de la Franc-Maçonnerie et des Francs-Maçons,* Paris, Pierre Belfond, 1979.

Melton (J. Gordon), *Biographical Dictionary of American and Sect Leaders,* New York și Londra, Garland publishing, 1986.

Melton (J.G.), „*New Age: An Introduction*", în James R. Lewis (editor), The Encyclopedia of Cults, Sects, and New Religions, New York, Prometheus Books, 1998; articol online: http://religiousmovements.lib.virginia.edu/nrms/ newage _intro.html.

Meurger (Michel), *Alien Abduction. L' enlèvement extraterrestre: de la fiction à la croyance,* Éditions Encrage, *Scientifictions, la revue de l' imaginaire scientifique,* vol. 1, nr. 1, 1995.

Michelat (Guy), „*L' univers des croyances*", în Guy Michelat, Julien Potel și Jacques Sutter, *L' Héritage chrétien en disgrâce,* postfață de Paul Ladrière, Paris, L'Harmattan, 2003, pp. 69–124.

Milza (Pierre), *L' Europe en chemise noire. Les extrêmes droites européennes de 1945 à aujourd' hui,* Paris, Fayard, 2002.

Mintz (Frank P.), *The Liberty Lobby and the American Right: Race, Conspiracy and Culture,* Wesport, CT, Greenwood Press, 1985.

Mirabail (Michel), *L' Ésotérisme,* Toulouse, Éditions Privat, 1981.

Mohler (Armin), *La Révolution conservatrice en Allemagne, 1918–1932,* ediția franțuzească, H. Plard și H. Lipstick, Pardès, Puiseaux, 1993 [prima ed. germ., 1950; tr. fr. după ed. a 3-a germ. (1989), revăzută și adăugită, constituie a 4-a ed.].

Moisan (Jean-François), „*Les Protocoles des Sages de Sion* en Grande-Bretagne et aux États-Unis", în P.-A. Taguieff, *Les Protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d' un faux,* Paris, Berg International-Fayard, 2004, Anexe, pp. 385–417.

Mola (Aldo A.), „*La Ligue antimaçonnique et son influence politique et culturelle aux confins des XIXe et XXe siècles*", în Alain Dierkens (coord.), *Les Courants antimaçonniques hièr et ajourd' hui,* Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1993, pp. 30–55.

Möller (Helmut) și **Howe (Ellic),** *Merlin Peregrinus. Vom Untergrund des Abendlandes,* Würzburg, Königshausen und Neumann, 1986.

Moreau (Patrick), *Les Héritiers du IIIe Reich. L' extrême droite allemande de 1945 à nos jours,* Paris, Le Seuil, 1994.

Morvan (François), „*Aspects du mythe conspirationniste antimaçonnique en Allemagne*", *Politica Hermetica,* nr. 9, 1995, pp. 159–171.

Moscovici (Serge), „*Conspiracy Mentality*" (tr. engl. Kathy Stuart), în Carl F. Graumann și Serge Moscovici (editor), *Changing Conceptions of Conspiracy,* New York, Springer-Verlag, 1987, pp. 151–169.

Mosse (George L.), „*The Mystical Origins of National Socialism*", *Journal of the History of Ideas,* 22 (1), ianuarie–martie 1961, pp. 81–96; tr. fr. Jean-François Sené: *La Révolution fasciste. Vers une théorie générale du fascisme,* Paris, Le Seuil, 2003, pp. 159–182 (cap. 6: „*Les origines occultes du national-socialisme*").

Mosse (G.L.), *Toward the Final Solution: A History of European Racism* [1978], ed. a 2-a, Madison, WI, The University of Wisconsin Press, 1985.

Mosse (G.L.), *The Crisis of German Ideology: Intellectual Origins of the Third Reich,* New York, Grosset and Dunlap, 1964; Londra, 1966.

Mosse (G.L.), *La Révolution fasciste. Vers une théorie générale du fascisme* [1999], tr. fr. Jean-François Sené, Paris, Le Seuil, 2003.

Mounier (Jean-Jacques), *De l' influence atribuée aux Philosophes, aux Francs-Maçons et aux Illuminés sur la Révolution en France,* Tübingen, 1801.

Mudde (Cas), „*The War of Words: Defining the Extreme Right Party Family*", West European Politics, 19 (2), aprilie 1996, pp. 225–248.

Muray (Philippe), *Le XIXe siècle à travers les îges,* Paris, Denoël, 1984; ed. nouă, Paris, Gallimard, col. „*Tel*",1999.

Nancy (Jean-Luc), *La Déclosion (Déconstruction du christianisme, 1),* Paris, Galilée, 2005.

Nay (Olivier), „*Propagande politique et antimaçonnisme sous Vichy*", *Chroniques d' histoire maçonnique,* nr. 45, 1992, pp. 99–118.

Newman (Sharan), *La Vérité historique derrière le Code Da Vinci,* tr. fr. Bernard Dubant, Paris, Guy Trédaniel Éditeur, 2005.

Nouailhat (René), „*La B.D., nouveau fléau monothéiste?*", *MédiuM,* nr. 3, aprilie–mai–iunie 2005, pp. 48–67.

Offley (Will), „*David Icke and the Politics of Madness: Where the New Age Meets the Third Reich*", 29 februarie 2000, http://www.publiceye.org.

Oz (Amos), „*Le diable est de retour*", tr. fr. Florence Lévy-Paoloni, *Le Monde,* 4 octombrie 2005, pp. 1 şi 18.

Padfield (Peter), *Hess: The Führer' s Disciple* [1991], Londra şi Basingstoke, Papermac, 1995.

Pagels (Elaine), *The Origin of Satan,* New York, Random House, 1995; New York, Vintage Books, 1996.

Pallis (Marco), „*Le Roi du Monde et le problème des sources de' Ossendowski*", în Pierre-Marie Sigaud (coord.), *René Guénon,* Paris, L'Âge d'Homme, *Les Dossiers H,* 1984, pp. 145–154.

Palmer (D.L.) şi **Kalin (R.),** „Predictive Validity of the Dogmatic Rejection Scale", *Personality and Social Psychology Bulletin,* 17 (2), 1991, pp. 212–218.

Parish (Jane) şi **Parker (Martin)** (editori), *The Age of Anxiety: Conspiracy, Theory and The Human Sciences,* Oxford (Marea Britanie) and Malden, MA, Blackwell Publishing, 2001.

Partner (Peter), *Templiers, francs-maçons et sociétés secrètes* [1981], tr. fr. Marie-Louise Navarro, Paris, Éditions Pygmalion/Gérard Watelet, 1992.

Passeron (Odile), „*Neuf Planètes au microscope*" (1963), în Yves Galifret (coord.), *Le Crépuscule des magiciens,* Paris, Éditions de l'Union Rationaliste, 1965, pp. 77–88.

Perrineau (Pascal) (coord.), *Les Croisés de la société fermée. L' Europe des extrêmes droites, La Tour d' Aigues,* Éditions de l'Aube, 2001.

Petri (Franko), „*Der Weltverschwörungsmythos. Ein Kaleidoskop der politischen Esoterik*", în Helmut Reinalter, Franko Petri, Rüdiger Kaufmann (coor.), *Das Weltbild des Rechtsextremismus. Die Strukturen der Entsolidarisierung,* Viena, Studien Verlag, 1998, pp. 188–223.

Pettigrew (Thomas F.), „*Personnality and Socio-Cultural Factors in Inter-Group Attitudes: A Cross-National Comparison*", *Journal of Conflict Resolution,* 2, 1958, pp. 29–42.

Pettigrew, (T.F.), „*The Ultimate Attribution Error: Extending Allport's Cognitive Analysis of Prejudice*", *Personality and Social Psychology Bulletin,* 5, 1979, pp. 461–476.

Peuckert (Will Erich), *L' Astrologie. Son histoire, ses doctrines* [1960], tr. fr. René Jouan şi Laurent Jospin, Paris, Payot, 1965; Petite Bibliothcque Payot, 1980; reed., 2005.

Pfahl-Traughber (Armin), *Der antisemitisch-antifreimaurerische Verschwörungsmythos in der Weimarer Republik und im NS-Staat,* Viena, Braumüller, 1993.

Pfahl-Traughber (A.), *„«Bausteine» zu einer Theorie über «Verschwörungstheorien»: Definitionen, Erscheinungsformen, Funktionen und Ursachen"* în Helmut Reinalter (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie – Geschichte – Wirkung,* Innsbruck şi Viena, Studien Verlag, 2002, pp. 30–44 [2002a].

Pfahl-Traughber (A.), *„Renaissance der antisemitisch-antifreimaurerischen Verschwörungstheorie in esoterisch-rechtsextremistischen Veröffentlichungen"*, în Helmut Reinalter (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie – Geschichte – Wirkung,* Innsbruck şi Viena, Studien Verlag, 2002, pp. 83–106 [2002b].

Pierrard (Pierre), *Juifs et catholiques français. De Drumont à Jules Isaac (1886–1945),* Paris, Fayard, 1970; ed. nouă: *Juifs et catholiques français. D' Édouard Drumont à Jacob Kaplan (1886–1994),* Paris, Les Éditions du Cerf, 1997.

Pipes (Daniel), *Conspiracy: How the Paranoid Style Flourishes and Where it Comes from,* New York, The Free Press, 1997 (ediţie paperback, 1999).

Pois (Robert A.), *La Religion de la Nature et le national-socialisme* [1986], tr. fr. Jennifer Merchant şi Bernard Frumer, Paris, Les Éditions du Cerf. 1993.

Poliakov (Léon), *Histoire de l' antisémitisme,* vol. III: *De Voltaire à Wagner,* Paris, Calmann-Lévy, 1968.

Poliakov (L.), *Histoire de l' antisémitisme,* vol. IV: *L' Europe suicidaire 1870–1933,* Paris, Calmann-Lévy, 1977.

Poliakov (L.), *La Causalité diabolique. Essai sur l' origine des persécutions,* Paris, Calmann-Levy, 1980.

Poliakov (L.), *„Causalité, démonologie et racisme. Retour à Levy-Bruhl?"* [1980], articol revăzut şi adăugit în: Pierre-Andre Taguieff (coord.), *Les Protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d' un faux.* Paris, Berg International, 1992, vol. II, pp. 419–456.

Poliakov (L.), *La Causalité diabolique. II. Du Joug mongol à la victoire de Lénine 1250–1920,* Paris, Calmann-Lévy, 1985.

Popper (Karl. R.), *La Société ouverte et ses ennemis* (1945), tr. fr. Jacqueline Bernard şi Philippe Monod, Paris, Le Seuil, 1979, 2 vol.

Popper (K.R.), *Conjectures et réfutations. La croissance du savoir scientifique,* [1963, 1972], tr. fr. Michelle-Irène şi Marc B. de Launay, Paris, Payot, 1985.

Porset (Charles), *„Note sur l' historiographie du «complot» maconnique". Actes du Ier colloque international des bicentenaires de Mulhouse,* Mulhouse, 1989, pp. 23–33.

Porset (Ch.), *„Barruel (Augustin de)"*, în Éric Saunier (coord.), *Encyclopédie de la franc-maçonnerie,* Paris Le livre de Poche 2000, pp. 66–67.

Porset (Ch.), *„Marquès-Rivière (Jean-Marie-Paul)"*, în Daniel Ligou (coord.) *Dictionnaire de la franc-maçonnerie,* Paris, PUF, 2004, p. 791.

Poulat (Émile), „Integrisme", *Encyclopaedia Universalis,* vol. VIII, Paris, 1971, pp. 1 076–1 079; reed., 1980.

Poulat (É.), *Modernistica. Horizons, physionnomies, débats,* Paris, Nouvelles Éditions latines, 1982.

Poulat (É.) *et. al., „Maçonnerie et antimaçonnisme: de l' énigme la dénonciation", Politica Hermetica,* nr. 4, 1990.

Poulat (É.) *et. al.*, „*Secret, initiations et sociétés modernes*", *Politica Hermetica*, nr. 5, 1991.
Poulat (É.) *et. al.*, „*Le complot*", *Politica Hermetica*, nr. 6, 1992a.
Poulat (É.), „*L'esprit du complot*", *Politica Hermetica*, nr. 6, 1992b, pp. 6–12.
Poulat (É.) *et. al.*, „*Les postérités de la théosophie: du théosophisme au New Age*", *Politica Hermetica*, nr. 7, 1993.
Poulat (É.), *L'Ère postchrétienne. Un monde sorti de Dieu*, Paris, Flammarion, 1994.
Poulat (É.), Laurant (Jean-Pierre) *et. al.*, „*Rennes-le-Château. Quelques questions posées par un «mythe agglutinant»*", *Politica Hermetica*, nr. 9, 1995, pp. 194–208.
Poulat (É.) *et. al.*, „*L'Histoire cachée entre histoire révélée et histoire critique*", *Politica Hermetica*, nr. 10, 1996.
Priouret (Roger), *La Franc-Maçonnerie sous les lys*, prefață de Pierre Gaxotte, Paris, Grasset, 1953.
Rabi, *Anatomie du judaïsme français*, Paris, Éditions de Minuit, 1962.
Ramsay (Robin), *Conspiracy Theories*, Harpenden (Mare Britanie), Pocket Essentials, 2000.
Rauschning (Hermann), *Hitler m'a dit* [1939], ed. nouă revizuită și adăugită, cuvânt-înainte și note de Raoul Girardet, Paris, Le Livre de Poche, col. „*Pluriel*", 1979.
Reinalter (Helmut) (coord.), *Aufklärung und Geheimgesellschatfen*, München, 1989.
Reinalter (H.) (coord.), *Der Illuminatenorden (1776–1785/87)*, Frankfurt/M., Lang, 1997.
Reinalter (H.) (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie – Geschichte – Wirkung*, Innsbruck/Viena/München/Bozen, Studien Verlag, 2002.
Rémond (René), *Les Droites en France*, Paris, Aubier Montaigne, 1982.
Renard (Jean-Bruno), *Les Extraterrestres. Une nouvelle croyance religieuse?*, Paris, Les Éditions du Cerf, 1988.
Renard (J.-B.), „*La para-archéologie et sa diffusion dans le grand public*", în *L'Archéologie et son image*, Éditions APDCA, 1988, pp. 275–290.
Renard (J.-B.), „*Le mouvement* Planète: *un épisode important de l'histoire culturelle française*", *Politica Hermetica*, nr. 10, 1996, pp. 152–167.
Renard (J.-B.), „*Negatory Rumors: from the Denial of Reality to Conspiracy Theory*", în Gary Alan Fine, Véronique Campion-Vincent, Chip Heath (editori), *Rumor Mills: The Social Impact Rumor and Legend*, Piscataway, MI, Aldine Transaction, 2005, pp. 223–239.
Revoy (Nicolas), „Notre cerveau est programmé pour croire", *Science et Vie*, nr. 1 055, august 2005, pp. 48–53.
Rey (Alain) *et. al.*, *Dictionnaire historique de la langue française*, Paris, Le Robert, 1992, 2 vol.
Rials (Stéphane), „*La droite ou l'horreur de la volonté*", *Le Débat*, nr. 33, ianuarie 1985, pp. 34–48.
Rials (S.), *Révolution et Contre-Révolution au XIXe siècle*, Paris, D.U.C./Albatros, 1987.
Ribuffo (Leo R.), *The Old Christian Right: The Protestant Far Right from the Great Depression to Cold War*, Philadelphia, Temple University Press, 1983.

Richard (Lionel), *D' où vient Adolf Hitler? Tentative de démystification,* Paris, Éditions Autrement, 2000.

Richardson (Robert), „*The Priory of Sion Hoax*", *Gnosis,* nr. 51, Lumen Foundation, 1999.

Richardson (R.), *The Unknown Treasure: The Priory of Sion Fraud and the Spiritual Treasure of Rennes-le-Château,* Houston, North Star Publishing Group, f.d.

Riffard (Pierre A.), *L' Occultisme. Textes et recherches,* Paris, Larousse, 1981.

Riffard (P.A.), *Dictionnaire de l' ésotérisme,* Paris, Payot, 1983; reed., 1993.

Riffard (P.A.), *L' Ésotérisme. Qu' est-ce que l' ésotérisme? Anthologie de l' ésotérisme occidental,* Paris, Robert Laffont, 1990.

Riquet (Michel), S.J., „*Joseph de Maistre et le Père Barruel*", Revue des *Études maistriennes,* nr. 5–6, 1979–1980 (Documentele conferinței de la Chambéry, 4 și 5 mai 1979: „*Joseph de Maistre: Illuminisme et Franc-Maçonnerie*"), pp. 283–295.

Riquet (M.), S.J., *Augustin de Barruel. Un Jésuite face aux Jacobins francs-maçons 1741–1820,* Paris, Beauchesne, 1989 (în anexă, pp. 149–189: *Histoire de l' Illuminisme,* redactat de Dr Starck inspirat de Père Barruel).

Roberts (John M.), *The Mythology of the Secret Societies,* Londra, Martin Secker and Warburg, 1972, și New York, Charles Scribner's Sons, 1972; tr. fr. Catherine Butel: *La Mythologie des sociétés secrètes,* Paris, Payot, 1979.

Robins (Robert S.) și **Post (Jerrold M.),** *Political Paranoia: The Psychopolitics of Hatred,* New Haven, Yale University Press, 1997.

Rogalla von Bieberstein (Johannes), *Die These von der Verschwörung 1776–1945. Philosophen, Freimaurer, Juden, Liberale und Sozialisten als Verschwörer gegen die Sozialordnung,* Berna, Herbert Lang, și Frankfurt/M., Peter Lang, 1976 (ed. a 2-a, 1978).

Rogalla von Bieberstein (J.), „*Zur Geschichte der Verschwörungstheorien*", în Helmut Reinalter (coord.), *Verschwörungstheorien. Theorie – Geschichte – Wirkung,* Innsbruck, Studien Verlag, 2002, pp. 15–29.

Rokeach (Milton), „*Nature et signification du dogmatisme*" [1954], tr. fr., *Archives de sociologie des religions,* 32, 1971, pp. 9–28.

Rokeach (M.), „*Polilical and Religious Dogmatism: An Alternative to the Authoritarian Personality*", *Psychological Monographs,* 70 (18), 425, 1956.

Rokeach (M.), *The Open and Closed Mind,* New York, Basic Books 1960.

Rokeach (M.), „*Faith, Hope and Bigotry*", Psychology Today, aprilie 1970, pp. 33–58.

Rolland (Patrice), „*Marat ou la politique du soupçon*", *Le Débat,* nr. 57, noiembrie–decembrie 1989, pp. 129–148.

Rollin (Henri), *L' Apocalypse de notre temps. Les dessous de la propagande allemande d' après des documents inédits,* Paris, Gallimard, 1939; ed. nouă, Paris, Éditions Allia, 1991.

Rose (Detlev), *Die Thule-Gesellschaft. Legende – Mythos – Wirklichkeit,* Tübingen, Grabert, 1994.

Rosen (Stanley), *Le Nihilisme. Un essai philosophique* [1969], tr. fr. R. Harlepp *et. al.*, Bruxelles, OUSIA, 1995.

Rosenthal (Bernice Glatzer) (editor), *The Occult in Russian and Soviet Culture*, Ithaca (NY) și Londra, Cornell University Press, 1997.

Rossignol (Dominique), *Vichy et les Francs-Maçons. La liquidation des sociétés secrètes 1940–1944*, Paris, Éditions Jean-Claude Lattès, 1981.

Rossman (Vadim), *Russian Intellectual Antisemitism in the PostCommunist Era*, Lincoln și Londra, The University of Nebraska Press, 2002.

Roszak (Theodore), *Unfinished Animal: The Aquarian Frontier and the Evolution of Consciousness*, New York, Harper and Row, 1977.

Rothstein (Mikael), „*The Family, UFO's and God: A Modern Extension of Christian Mythology*", Journal of Contemporary Religions, 12 (3), 1997, pp. 353–362.

Rousse-Lacordaire (Jérôme), *Rome et les francs-maçons. Histoire d'un conflit*, Paris, Berg International, 1996.

Rousse-Lacordaire (J.), *B.A.-BA de l'antimaçonnisme*, Puiseaux, Pardès, 1998; ed. a 2-a revizuită și adăugită, 2003.

Sabah (Lucien), *Une police politique de Vichy: le Service des Sociétés Secrètes*, Paris, Éditions Klincksieck, 1996.

Sabah (L.) (antologie prezentată de), *Un agent de la Bibliothèque nationale et de la Gestapo. Journal de Gueydan de Roussel 1940–1944*, Paris, Klincksieck, 2000.

Sabatier (Jean-Marie), *Les Classiques du cinéma fantastique*, Paris, Balland, 1973.

Sagan (Carl), *Cosmic Connection ou l'Appel des étoiles*, tr. fr. anonimă, Paris, Le Seuil, 1975.

Saleam (Jim), *American Nazism in the Context of the American Extreme Right: 1960–1978*, Sydney, Fisher Library/University of Sydney, 1985; ed. a 2-a, 2001 (http://www.alphalink.com.au).

Saliba (John A.), „*Religious Dimensions of the UFO Abductee Experience*", în James R. Lewis (editor), *The Gods Have Landed: New Religions from Other Worlds*, Albany, State University of New York Press, 1995, pp. 15–64.

Sandri (Dominique), *À la recherche des sectes et sociétés secrètes d'aujourd'hui*, Paris, Presses de la Renaissance, 1978.

Sansonetti (Paul-Georges), *Les Mystères de Matrix*, Menton, Éditions Exèdre, 2005.

Saul (John M.) și **Glaholm (Janice A.),** *Rennes-le-Château: A Bibliography*, Londra, The Mercurius Press, 1985.

Santucci (James A.), „*Nouvelle lumière sur George Henry Felt, l'inspirateur de la* Theosophical Society", *Politica Hermetica*, nr. 9, 1993, pp. 48–61 (discuție, pp. 62–64).

Saunier (Éric) (coord.), *Encyclopédie de la franc-maçonnerie*, Paris, Librairie Générale Française, Le Livre de Poche/La Pochothèque, 2000.

Saunier (Jean), *La Synarchie ou le vieux rêve d'une nouvelle société*, Paris, Grasset, C.A.L., col. „*Histoire des personnages mystérieux et des sociétés secrètes*", 1971.

Saunier (J.), *L'Opus Dei et les sociétés secrètes catholiques*, Paris, Grasset, C.A.L., col. „*Histoire des personnages mystérieux et des sociétés secrètes*", 1973.

Saunier (J.), *Saint-Yves d'Alveydre ou une synarchie sans énigme,* Paris, Dervy-Livres, 1981.

Scheler (Max), *L'Homme du ressentiment* [1912, 1915], tr. fr. (1933) revăzută și adăugită, Paris, Gallimard, 1970.

Schindler (Norbert), „*Der Geheimbund der Illuminaten – Aufklärung, Geheimnis und Politik*", în Helmut Reinalter (coord.), *Freimaurer und Geheimbünde im 18. Jahrhundert in Mitteleuropa,* Frankfurt/M., Suhrkamp, 1983, pp. 284–318.

Schmaltz (William), *Hate: George Lincoln Rockwell and the American Nazi Party,* Washington D.C., Brassey's, 1999.

Schnapp (Feffrey T.), „*Fascism after Fascism*", în Richard J. Golsan (editor), *Fascism's Return: Scandal, Revision, and Ideology since 1980,* Lincoln și Londra, University of Nebraska Press, 1998, pp. 62–85.

Scopello (Maldeleine), *Les Gnostiques,* Paris, Les Éditions du Cerf, 1991.

Schor (Ralph), *L'Antisémitisme en France pendant les années trente. Prélude à Vichy,* Bruxelles, Éditions Complexe, 1992.

Scruton (Roger), *A Dictionary of Political Thought,* New York, Hill & Wang, 1982.

Secret (François), „*Du* De occulta philosophia *à l'occultisme du XIXe siècle*", *Revue de l'Histoire des Religions,* 186 (1), iulie 1974, pp. 55–81.

Sadgwick (Mark), *Against the Modern World: Traditionalism and the Secret Intellectual History of the Twentieth Century,* New York, Oxford University Press, 2004.

Seijo-Lopez (Jean-Marc), „*Révélation et révolution dans l'œuvre d'Alphonse-Louis Constant*", *Politica Hermetica,* nr. 9, 1994, pp. 45–59.

Selznick (Gertrude), Steinberg (Stephen), *The Tenacity of Prejudice: Antisemitism in Contemporary America,* New York și Londra, Harper and Row, 1969.

Servier (Jean), *L'Homme et l'invisible,* Paris, Robert Laffont, 1964.

Servier (J.), *Histoire de l'utopie,* Paris, Gallimard, 1967.

Servier (J.) (coord.), *Dictionnaire critique de l'ésotérisme,* Paris, PUF, 1998.

Sgro (Nathillie) și **Guimond (Serge),** „*Dogmatisme et idéologie politique. Validation française d'une mesure du rejet dogmatique d'autrui (DRS)*", *Les Cahiers internationaux de Psichologie sociale,* nr. 62, 2004, pp. 77–88.

Shah (Idries), *Les Soufis et l'ésotérisme* [1964], tr. fr. anonimă, Paris, Payot, 1972; apoi Petite Bibliothèque Payot, 2004,

Sigaud (Pierre-Marie) (coord.) *René Guénon,* Lausanne, L'Age d'Homme, Les Dossiers H, 1984.

Simmel (Georg), *Secret et sociétés secrètes* [1908], tr. fr. Sybille Muller, Strasbourg, Éditions Circé, 1991.

Simonelli (Frederick J.), *American Fuehrer: George Lincoln Rockwell and the American Nazi Party,* Urbana, II., University of Illinois Press, 1999.

Singh (Robert), *The Farrakhan Phenomenon: Race, Reaction and the Paranoid Style in American Politics,* Washington, Georgetown University Press, 1997.

Singh (Simon), *Histoire des codes secrets. D l' Égypte des Pharaons à l' ordinateur quantique* [1999], tr. fr. Catherine Coqueret, Paris, Jean-Claude Lattès, 1999, reed., Le Livre de Poche, 2004.

Sklar (Dusty), *Gods and Beasts: The Nazis and the Occult,* New York, Thomas Y. Crowell, 1977.

Smadja (Isabelle), *Harry Potter, les raisons d' un succès,* Paris, PUF, 2001.

Soloviev (Vladimir), *Le Judaïsme et la question chrétienne,* tr. fr. M. Mathon *et. al.*, prefață de Alain Besançon, Paris și Tournai, Desclée et Bégédis, 1992.

Sorlin (Pierre), *„La Croix" et les Juifs (1880–1899). Contribution à l' histoire de l' antisémitisme contemporain,* Paris, Grasset, 1967.

Souche-Dagues (Denise), Nihilismes, Paris, PUF, 1996.

Spark [Alaslair], *„Black helicopters"*, în Peler Knight (editor), *Conspiracy Theories in American History: An Encyclopedia,* Santa Barbara, CA, ABC-Clio, 2003, pp. 124–126.

Spark (A), *„New World Orders"*, în P. Knight (editor), *ibid.*, pp. 536–539.

Sperber (Dan), *La Contagion des idées. Théorie naturaliste de la culture,* Paris, Odile Jacob, 1996.

Sternhell (Zeev), *La Droite révolutionnaire 1885–1914. Les origines françaises du fascisme,* Paris. Le Seuil, 1978.

Sternhell (Z.), *„Fascist Ideology"* (1976), în Walter Laqueur (editor), *Fascism: A Reader's Guide,* Londra, Penguin, 1979, pp. 325–406.

Sternhell (Z.), *Ni droite ni gauche. L' idéologie fasciste en France,* Paris, Le Seuil, 1983.

Sternhell (Z.), *„Sur le fascisme et sa variante française", Le Débat,* nr. 32, noiembrie 1984, pp. 28–51.

Stoczkowski (Wiktor), *Des hommes, des dieux et des extraterrestres. Ethnologie d' une croyance moderne,* Paris, Flammarion, 1999.

Strong (Donald S.), *Organised Anti-Semitism in America,* Washington D.C., American Council on Public Affairs, 1940.

Sünner (Rüdiger), *Schwarze Sonne. Entfesselung und Missbrauch der Mythen in Nationalsozialismus und rechter Esoterik,* Fribourg, Basel, Viena, Herder-Verlag, 1999, apoi 2001.

Symonds (John), *The King of the Shadow Realm: Aleister Crowley: His Life and Magic,* Londra, Duckworth & Co., 1989.

Symonds (J.), *The Beast 666: The Life of Aleister Crowley,* Londra, The Pindar Press, 1997.

Taguieff (Pierre-André), *La Force du préjugé. Essai sur le racisme et ses doubles,* Paris, La Découverte, 1988 (apoi Gallimard, col. *„Tel"*, 1990).

Taguieff (P.-A.), *„Nationalisme et réactions fondamentalistes en France. Mythologies identitaires et ressentiment antimoderne"*, Vingtième Siècle. *Revue d' histoire,* nr. 25, ianuarie–martie 1990, pp. 49–73; 1990a.

Taguieff (P.-A.), *„Mobilisation national-populiste en France. Vote xénophobe et nouvel antisémitisme politique"*, *Lignes,* nr. 9, mar. 1990, pp. 91–136; 1990b.

Taguieff (P.-A.), *Les protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d' un faux,* Paris, Berg International, 1992, 2 vol. (vol. 1: *Un faux et ses usages dans le siècle;* vol. 2: (coord.), *Études et documents).*

Taguieff (P.-A.), *Sur la nouvelle droite. Jalons d' une analyse critique,* Paris, Descartes et Cie, 1994.

Taguieff (P.-A.), *Les Fins de l' antiracisme,* Paris, Éditions Michalon, 1995.

Taguieff (P.-A.), *Le Racisme,* Paris, Flammarion, 1997 (ed. a 3-a adăugită, 2001).

Taguieff (P.-A.), *„Le racisme",* Les Cahiers du CEVIPOF, nr. 20, 1998, pp. 3–104.

Taguieff (P.-A.), (coord.), *L' Antisémitisme de plume 1940–1944,* Paris, Berg International, 1999.

Taguieff (P.-A.), *L' Effacement de l' avenir,* Paris, Galilée, 2000.

Taguieff (P.-A), *Resister au „bougisme". Démocratie forte contre mondialisation technomarchande,* Paris, Mille et une nuits 2001.

Taguieff (P.-A.), *La Nouvelle Judéophobie,* Paris, Mille et une nuits, 2002.

Taguieff (P.-A.), *„La question du néo-racisme: hypothèses et interrogations", L' Aventure humaine. Savoirs, libertés, pouvoirs,* [Paris, PUF], nr. 12, mai 2002, pp. 101–135 (2002a).

Taguieff (P.-A.), *L' Illusion populiste,* Paris, Berg International 2002b.

Taguieff (P.-A.), *Le Sens du progrès. Une approche historique et philosophique,* Paris, Flammarion, 2004a.

Taguieff (P.-A.), *Les Protocoles des Sages de Sion. Faux et usages d' un faux,* ed. nouă, Berg International/Fayard, 2004b.

Taguieff (P.-A.), *Prêcheurs de haine. Traversée de la judéophobie planétaire,* Paris, Mille et une nuits, 2004c.

Taguieff (P.-A.), (coord.). *Le Retour du populisme. Un défi pour les démocraties européennes,* Paris, Universalis, col. *„Le tour du sujet",* 2004d.

Taguieff (P.-A.), *La République enlisée. Pluralisme, communautarisme et citoyenneté,* Paris, Éditions des Syrtes, 2005a.

Taguieff (P.-A.), *„Un dangereux compilateur?"* (convorbire cu Jean-Pierre Amette), *Le Point,* nr. 1693, 24 februarie 2005 (anchetă: *„Les mystères de Dan Brown"),* pp. 96–99 [2005b].

Taguieff (P.-A.), *„L' ésotérisme d' extrême droite se diffuse massivement sur Internet"* (convorbire cu Catherine Golliau), *Le Point,* Hors-série, nr. 2 *(„Les textes fondamentaux de l' ésotérisme"),* martie–aprilie 2005, p. 15 [2005c].

Thorndike (Lynn), *A History of Magic and Experimental Science,* New York, Columbia University Press, 1923–1958, 8 vol.; reed., 1984.

Thurlow (Richard), *Fascism in Britain: From Oswald Mosley' s Blackshirts to the National Front* (1987), ed. revizuită, Londra și New York, I.B. Tauris Publishers, 1998.

Tiryakian (Edward A.), „Toward the Sociology of Esoteric Culture", *American Journal of Sociology,* vol. 78, nr. 3, noiembrie 1972. pp. 491–512 (reluat în E.A. Tiryakian, *On the Margin of the Visible: Sociology, the Esoteric, and the Occult,* New York, John Wiley, 1974).

Todd Carroll (Robert), *„Alien Abduction"*, http://www.skepdic. com/aliens.html], 2005.

Todorov (Tzvetan), *Introduction à la littérature fantastique*, Paris, Le Seuil. 1970; col. *„Points"* 1976.

Trousson (Raymond), *Voyages aux pays de nulle part. Histoire littéraire de la pensée utopique* [1975], ed. a 2-a revăzută și adăugită Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1979.

Trousson (R.), *„Du fantastique et du merveilleux au réalisme magique"*, în Jean Weisgerber (coord.), *Le Réalisme magique*, Lausanne, Éditions l'Âge d'Homme, 1987, pp. 33–42.

Urfalino (Philippe), *Le Grand méchant loup pharmaceutique*, convorbire cu Bertrand Richard, Paris, Textuel, 2005.

Van Herp (Jacques), *„Il y a plusieurs S.F."*, Europe, an 55, nr. 580–581, august–septembrie 1977, *„La science-fiction par le menu"*, pp. 43–48.

Van Herp (J.), *„La mythologie de Cthulhu"*, în col., *H.P. Lovecraft. Le Maître de Providence*, Pantin, Éditions Naturellement, 1999, pp. 223–239.

Vanloo (Robert), *Les Rose-Croix du Nouveau monde. Aux sources du rosicrucianisme moderne*, Paris, Claire Vigne Éditrice, 1996.

Vanloo (R.), *L' Utopie des Rose-Croix du XVIIe siècle à nos jours*, Paris, Éditions Dervy, 2001.

Vannoni (Gianni), *Massoneria, fascismo e chiesa caltolica*, Laterza, Roma/Bari, 1980.

Vannoni (G.), *Le società segrete*, Florence, Ed. Sansoni, 1985.

Vax (Louis), *La Séduction de l' étrange. Étude sur la littérature fantastique*, Paris, PUF, 1965.

Venner (Fiammetta), *L' Effroyable imposteur. Quelques vérités sur Thierry Meyssan*, Paris, Grasset, 2005.

Verdès-Leroux (Jeannine), *Scandale financier et antisemitisme catholique. Le krach de J' Union Générale*, Paris, Éditions du Centurion, 1969.

Vernant (Jean-Pierre) *et. al., Divination et rationalité*, Paris, Le Seuil, 1974.

Vernette (Jean), *Le Nouvel Âge. A l' aube de l' Ère du Verseau*, Paris, Pierre Téqui, 1990.

Vernette (J.), *Les Sectes*, Paris, PUF, 1990; ed. a 6-a, 2002.

Vernette (J.), *Le New-Age*, Paris, PUF, 1992; ed. a 2-a, 1993.

Vernette (J.), *Sectes. Que dire? Que faire?*, ed. a 2-a, Mulhouse, Éditions Salvator, 1994.

Vernette (J.), *Occultisme, magie, envoûtements* [1986], ed. a 5-a, Mulhouse, Éditions Salvator, 1995.

Versins (Pierre), *Encyclopédie de l' utopie, des voyages extraordinaires et de la science-fiction*, Lausanne, L'Âge d'Homme, 1972.

Viard (Jacques) *et. al., „Ésotérisme et socialisme"*, *Politica Hermetica*, nr. 9, 1995, pp. 11–140.

Viatte (Auguste), *Les Sources occultes du romantisme. Illuminisme-Théosophie 1770–1820*, Paris, Honoré Champion, 1928, 2 vol.; reed., 1979.

Viatte (A.), *Victor Hugo et les Illuminés de son temps* [1942], ed. a 2-a, Montreal, Les Éditions de l'Arbre, 1943.
Vidal-Naquet (Pierre), *L'Atlantide. Petite histoire d'un mythe platonicien,* Paris, Les Belles Lettres, 2005.
Vigier (Hervé), *Le Procès des franc-maçons,* Paris, Éditions Télètes, *(Cahiers de l'association Les Amis du Roger Girard,* nr. special consacrat antimasonismului), 2005.
Viguier (Marie-Claire), „*Otto Rahn entre Lucifer et Jésus*", *Heresis,* nr. 18, 1992, pp. 55–70.
Vitkine (Antoine), *Les Nouveaux imposteurs,* Paris, Éditions de La Martinière, 2005.
Voegelin (Eric), *Les Religions politiques* [1938], tr. fr. Jacob Schmutz, Paris, Les Éditions du Cerf, 1994.
Voegelin (E.), *La Nouvelle Science du politique. Une introduction* [1952], tr. fr. Sylvie Courtine-Denamy, Paris, Le Seuil, 2000.
Voegelin (E.), *Science, politique et gnose* [1959], tr. fr. Marc de Launay, Paris, Bayard, 2004.
Voegelin (E.), „*La religion des modernes. Les mouvements gnostiques de notre temps*" [1960], tr. fr. Françoise Manent, *Commentaire,* nr. 41, primăvara 1988, pp. 318–327.
Waite (Robert G.L.), *The Psychopathic God: Adolf Hitler,* New York, Basic Books, 1977.
Washington (Peter), *La Saga théosophique. De Blavatsky à Krishnamurti* [1995], tr. fr. Raoul de Claunet, Chambéry, Éditions Exergue, 1999.
Wasserman (James), *The Templars and the Assassins: The Militia of Heaven,* Rochester, VT, Inner Traditions International, 2001.
Wasserman (J.), „*Un guide pour l'occulte pour les Assassins et les* Illuminati" (convorbire), în Dan Burstein și Arne de Keijzer (coord.), *Les Secrets révélés de* Anges & Démons [2004]. tr. fr. Guy Rivest. Monaco, Éditions Alphée, 2005, pp. 196–208.
Webb (James), *The Occult Underground,* LaSalle, Ill., Open Court Publishing Company, 1974 (prima ed., Londra, Macdonald, 1971, sub titlul *The Flight of Reason);* paperback, 1988.
Webb (J.), *The Occult Establishment,* LaSalle, Ill., Open Court Publishing Company, 1976; ed. a 2-a, Glasgow, Richard Drew Publishing. L981; ed. a 3-a 1991.
Webb (J.), *The Harmonious Circle,* New York, G.P. Putnam, 1980; ed. 2 Boston, Slambhala, 1987.
Weber (Eugen), *Satan franc-maçon. La mystification de Léo Taxil,* Paris, Julliard, 1964.
Weber (E.), *Ma France. Mythes, culture politique,* tr. fr. Claude Dovaz, Paris, Fayard, 1991.
Weber (Max), *Économie et société,* tr. fr. Jacques Chavy *et. al.,* Paris, Plon, 1971; reed., Paris, Pocket, 1995, 2 vol.
Weber (M.), *Le Savant et le Politique* [1919], tr. fr. Julien Freund, Paris, Plon, 1959; col. „10/18", 1963.
Weber (M.), *Etica protestantă și spiritul capitalismului* [1905], tr. rom. Ihor Lemnÿ, Humanitas, București, 2003.
Weber (M.), *Sociologia religiei,* Teora, București, 1998.
Weisgerber (Jean) (coord.), *Le Réalisme magique. Roman, Peinture et cinéma,* Lausanne, Éditions l'Âge d'Homme, 1987.

Weiss (Jacques), *La Synarchie (L' Autorité face au Pouvoir)* [1949], ed. a 2-a, Paris, Dervy-Livres, 1967.

West (Harry G.) și **Sanders (Todd),** *„Power Revealed and Concealed in the New World Order"*, în H.G. West și T. Sanders (editori), *Transparency and Conspiracy: Ethnographies of Suspicion in the New World Order*, Londra și Durham, N.C., Duke University Press, 2003, pp. 1–37.

Wilson (Bryan), *Les Sectes religieuses* [1970], tr. fr. anonimă, Paris, Hachette, 1970.

Winckler (Matin), *Séries télé. De Zorro à Friends, 60 ans de téléfictions américaines*, Paris, Librio, 2005a.

Winckler (M.) (editor), *Les miroirs obscurs. Grandes séries américaines d' aujourd' hui*, La Laune 30 600. Au Diable Vauvert, 2005b.

Wirth (Oswald), *Francmasoneria pe înțelesul adepților săi*, tr. rom. Cristina Săvoiu, RAO, București, 2005.

Yaleger Kaplan (Alice), *Relevé des sources et citations dans* Bagatelles pour un massacre, Tusson (Charente), Éditions du Lérot, 1987.

Yates (Frances A.), *The Rosicrucian Enlightenment*, Londra, Routledge and Kegan Paul, 1972 (Londra și New York, Routledge Classics, 2004); tr. fr. M.D. Delorme: *La Lumière des Rose-Croix. L' Illuminisme rosicrucien*, Paris, CAL, 1978.

Yates (F.A.), *La Philosophie occulte à l' époque elisabéthaine* [1979], tr. fr. Laure de Lestrange, Paris, Dervy, 1987.

Cuprins

Introducere 11

I Călătorie în țara „societăților secrete“ 36

II Epoca incertitudinii și a îndoielii 61

Logica îndoielii, zăbavă asupra comploturilor 62
Farmecul secretului 67
Simplism, extremism 71
Chipuri iudaizate ale conspiratorului mondial 72
Reprezentare despre complot și delir paranoic 78

III Illuminati & Cie. Origini și figuri ale mitului 87
Illuminati în opinia adepților contemporani
ai teoriei conspirației 92
Mitul modern al conspirației: reprezentări de bază 97
Complotul masonic iluminist: schița unei genealogii 101
„Iudaizarea“ conspirației masonice 105
Un tipar de gândire esotero-complotistă:
Nilus și mitul Înțelepților Sionului în stil rusesc 121

IV Înclinația spre „ciudat“ a jocurilor complotiste:
cultura sincretică postcreștină 149
Credințe „paralele“ și rigiditate în gândire 150

Cultura misterului și a straniului 155
Iluminismul ludic: *INWO*, un joc video pentru inițiați 165

V Istoria secretă și reprezentarea conspiraționistă 179
Estetic, ludic, politic: spații de reprezentare complotistă 181
De la crime iudeo-masonice la asasinate „iluministe" 189
Moșteniri contemporane ale *Protocoalelor* 195
Erou și martir al esoterismului conspiraționist: Serge Monast . . 199
O noțiune problematică: „extrema dreaptă" 202

VI Esoterismul la vedere: tentații, derive, efecte perverse 215
Derive și tentații 217
Efecte perverse: esoterismul rasist, prenazist și nazist 229
Ce știau inițiații din Thule 237

VII Reprezentarea conspiraționistă în contextul său:
„societăți secrete fictive" și manipulare luciferică 250

Dubla posteritate a romanului
Sângele sfânt și Sfântul Graal: Holey și Brown 252
Revenire asupra unui caz exemplar de mistificare:
afacerea Léo Taxil 256
Program de dominare mondială și „conspirație luciferică" 260
Illuminati și satanism 262
Înfricoșătoarele „dezvăluiri" ale lui Fritz Springmeier
despre Illuminati: infiltrare, programare mentală, conducere
în secret a organizațiilor mondialiste, pregătire pentru
domnia Antihristului 266
Descendențe satanice și de la Prioria din Sion
la puterea Societății Vril 276
Cunoașterea interzisă 280

VIII Revanșa diavolului sau seducția complotismului
cu tentă esoterică 294

Frica de libertate 295
Reîntoarcerea „iraționalului"? Revanșa diavolului? 300
Atracții incomode 307
Stilul extremist: simplism, denunțare 309
Oferta contraexperților: „cheia misterului" 317
Epoca științifico-fantasticului și a politico-fantasticului 321

ANEXE
I. Dovada complotului grupării Illuminati:
bancnota de 1 dolar SUA (ochiul în vârful piramidei)
câteva texte 335
II. „Protocolul de la Toronto (6.6.6.)" sau „Panem et Circenses" (iunie 1967), și „Aurora Roșie" (iunie 1985): două planuri pentru a instaura „Noua Ordine Mondială Ocultă", „Documente"
prezentate și comentate de Serge Monast (1945–1996) 344
III. Myron C. Fagan: „Complotul satanic pentru
un guvern mondial. Illuminati [sau] conspiratorii mondiali"
(conferință înregistrată în 1967 prin grija lui
Anthony J. Hylder, difuzată în general pe casete audio
sub titlurile: „The Illuminati Agenda" sau
„The Illuminati – CFR") 362
IV. Un portret hagiografic al lui Antony C. Sutton, importantă figură a teoriei conspirației în SUA, principalul propagator
al viziunii demonizante asupra organizației Skull & Bones ... 372
V. Viziunile conspiraționiste ale ufologului Bill Cooper
(1943–2001): *Guvernul secret* (1989–1990) 382
VI. Un mare vulgarizator: Jan van Helsing
(Jan Udo Holey, zis): *Les Sociétés secrètes et leur pouvoir au XXe siècle* (prima ediție germană, 1993)
Livre jaune n°5 (1997, 2001) 391
VII. În numele dragostei pentru adevăr: ufologia
conspiraționistă a lui David Icke (n. 29 aprilie 1952
la Leicester, Marea Britanie) 407

VIII. Fantoma abatelui Barruel – o sinteză contemporană
a legendelor privind acțiunea luciferiană a societăților secrete
și Noua Ordine mondială 416
IX. Illuminati și „stăpânii lumii": retorica
conspirației mondiale 422
X. Complotul sionisto-masonic din punct de vedere islamist ... 428

Bibliografie

I. Documente: cărți de ficțiune, texte esoterice,
scrieri conspiraționiste (antimasonice, antisemite,
antimondialiste), istorie mitologizantă, ufologie,
mărturii etc. 433
II. Studii istorice și critice, lucrări privind științele sociale,
eseuri, anchete de presă 472

FICŢIUNE

CLASICI

Charles Dickens ..... DAVID COPPERFIELD (2 VOL.)
Diderot ..... NEPOTUL LUI RAMEAU
Stendhal ..... MĂNĂSTIREA DIN PARMA
L.N. Tolstoi ..... CAZACII ŞI ALTE POVESTIRI

CLASICI CONTEMPORANI

William Blake ..... CÂNTECE ALE INOCENŢEI
Charles Bukowski ..... POVEŞTI DESPRE NEBUNIA OBIŞNUITĂ
Claude Simon ..... DRUMUL FLANDREI
Albert Camus ..... CARNETE ◆ TEATRU ◆ PRIMUL OM
André Gide ..... FALSIFICATORII DE BANI. PORUMBELUL ◆ FRUCTELE PĂMÂNTULUI
William Faulkner ..... CĂTUNUL ◆ ORAŞUL ◆ CASA CU COLOANE ◆ STEAGURI ÎN ŢĂRÂNĂ ◆ NUVELE REGĂSITE
Witold Gombrowicz ..... FERDYDURKE ◆ TRANS-ATLANTIC ◆ PORNOGRAFIE ◆ COSMOS
Hermann Hesse ..... JOCUL CU MĂRGELE DE STICLĂ ◆ KNULP. DEMIAN ◆ PE URMELE VISULUI ◆ SIDDHARTHA ◆ CĂLĂTORIE SPRE SOARE-RĂSARE ◆ LUPUL DE STEPĂ ◆ NARCIS ŞI GURĂ-DE-AUR
John Irving ..... LUMEA VĂZUTĂ DE GARP
Ilf şi Petrov ..... VIŢELUL DE AUR ◆ DOUĂSPREZECE SCAUNE
Franz Kafka ..... CORESPONDENŢĂ (VOL. I) ◆ CORESPONDENŢĂ (VOL. II)
Mario Vargas Llosa ..... CONVERSAŢIE LA CATEDRALA
André Malraux ..... CUCERITORII. CALEA REGALĂ ◆ SPERANŢA ◆ MUZEUL IMAGINAR
Thomas Mann ..... ALTEŢĂ REGALĂ ◆ MĂRTURISIRILE ESCROCULUI FELIX KRULL ◆ POVESTIRI ◆ LOTTE LA WEIMAR ◆ DOCTOR FAUSTUS
Gabriel García Márquez ..... AVENTURA LUI MIGUEL LITTÍN, CLANDESTIN ÎN CHILE ◆ DESPRE DRAGOSTE ŞI ALŢI DEMONI ◆ GENERALUL ÎN LABIRINTUL SĂU ◆ UN VEAC DE SINGURĂTATE ◆ TOAMNA PATRIARHULUI ◆ VIJELIA ◆ POVESTEA TÂRFELOR MELE TRISTE ◆ DRAGOSTEA ÎN VREMEA HOLEREI ◆ DOUĂSPREZECE POVESTIRI CĂLĂTOARE ◆ CRONICA UNEI MORŢI ANUNŢATE ◆ CEAS RĂU ◆ A TRĂI PENTRU A-ŢI POVESTI VIAŢA ◆ ŞTIRI DESPRE O RĂPIRE
Marcel Proust ..... ESEURI
Antoine de Saint-Exupéry ..... CURIERUL DE SUD. ZBOR DE NOAPTE. ◆ PĂMÂNT AL OAMENILOR ◆ PILOT DE RĂZBOI
Jean-Paul Sartre ..... CUVINTELE. GREAŢA ◆ TEATRU ◆ ZIDUL
John O'Hara ..... BUTTERFIELD 8 ◆ ÎNTÂLNIRE ÎN SAMARRA
John Steinbeck ..... PĂŞUNILE RAIULUI ◆ ŞOARECI ŞI OAMENI ◆ FRUCTELE MÂNIEI ◆ CARTIERUL TORTILLA ◆ NOPŢI FĂRĂ LUNĂ
Stefan Zweig ..... SUFLETE ZBUCIUMATE

AUTORI ROMÂNI CONTEMPORANI

Eugen Ovidiu Chirovici ..... A DOUA MOARTE ◆ SUFLETE LA PREŢ REDUS ◆ LA BROASCA LEŞINATĂ
Dinu Săraru ..... TRILOGIA ŢĂRĂNEASCĂ (3 VOL.)
Adrian Onciu ..... CERCUL KAGAN
Alex Mihai Stoenescu ..... PATIMILE SFÂNTULUI TOMMASO D'AQUINO
Cristian Gava ..... DRUMUL SPRE FERICIRE. MISTERUL TESTAMENTULUI

THRILLER, AVENTURI, ACŢIUNE

David Baldacci ..... JOCUL ORELOR
Dan Brown ..... CODUL LUI DA VINCI (EDIŢIE ILUSTRATĂ) ◆ ÎNGERI ŞI DEMONI (EDIŢIE ILUSTRATĂ)
Dean Koontz ..... ODD THOMAS
John le Carré ..... PRIETENIE ABSOLUTĂ
Richard Clarke ..... POARTA SCORPIONULUI
Robin Cook ..... ŞOCUL
Clive Cussler ..... WALHALLA ◆ ODISEEA TROIANĂ ◆ VÂNTUL NEGRU
Joseph Finder ..... PUTERI EXCEPŢIONALE ◆ PARANOIA

Colin Forbes ..... CONSPIRAŢIA ◆ RINOCERUL ◆ VALUL UCIGAŞ
Karin Fossum ..... NU PRIVI ÎNAPOI!
Olivia Goldsmith ..... PREŢUL LIBERTĂŢII ◆ VIAŢA DUPĂ BILLY
Javier Gonzales ..... A CINCEA COROANĂ
John Grisham ..... CAMPIONUL DIN ARKANSAS ◆ MEDIATORUL
Jack Higgins ..... ATAC LA PREŞEDINTE ◆ RĂZBUNAREA
Dean Koontz ..... CHIPUL ◆ ÎN PUTEREA NOPŢII ◆ TRĂIEŞTE NOAPTEA ◆ INVAZIA
Nelson DeMille ..... CĂDEREA NOPŢII
Mario Puzo ..... OMERTA ◆ NAŞUL ◆ ULTIMUL DON
John Saul ..... CASA DE LA RĂSCRUCE ◆ CLUBUL MANHATTAN ◆ VOCILE ◆ COŞMARUL

ROMAN ISTORIC
Juan Tafur ..... PĂTIMIRILE MARIEI MAGDALENA

NONFICŢIUNE

ISTORIE, SOCIOLOGIE, POLITICĂ, RELIGIE
Grigore Arbore ..... LIBERTATEA FĂRĂ DEMOCRAŢIE ŞI „GLONŢUL DE AUR"
M. Baigent, R. Leigh, H. Lincoln ..... MOŞTENIREA MESIANICĂ ◆ SÂNGELE SFÂNT ŞI SFÂNTUL GRAAL
Antony Beevor ..... BERLIN ◆ STALINGRAD
Eugen Ovidiu Chirovici ..... MISTERELE ISTORIEI: RELIGIE, POLITICĂ, BANI
Cristopher Hale ..... CRUCIADA LUI HIMMLER
Virgil Măgureanu ..... DECLINUL SAU APOTEOZA PUTERII? ◆ SOCIOLOGIE POLITICĂ
Marian Nazat ..... ROMÂNIA ORANJ
Sidney Pike ..... CNN – NOI AM SCHIMBAT LUMEA
Lynn Picknet & Clive Prince ..... GIULGIUL DE LA TORINO ◆ MISTERUL TEMPLIERILOR
Alex Mihai Stoenescu ..... ISTORIA LOVITURILOR DE STAT ÎN ROMÂNIA (VOL. 4, PARTEA I) ◆ ISTORIA LOVITURILOR DE STAT ÎN ROMÂNIA (VOL. 4, PARTEA II) ◆ INTERVIURI DESPRE REVOLUŢIE
Dumitru Zamfir ..... RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN ACTIVITATEA SERVICIILOR DE INFORMAŢII
Oswald Wirth ..... FRANCMASONERIA PE ÎNŢELESUL ADEPŢILOR SĂI

MEDICINĂ
Aurelian Curin ..... REIKI NONTRADIŢIONAL

MEMORII, JURNALE, BIOGRAFII
Madeleine Albright ..... DOAMNA SECRETAR DE STAT
Rodney Bolt ..... LORENZO DA PONTE. AVENTURILE LIBRETISTULUI LUI MOZART
Jorge Borges, Ernesto Sábato ..... DIALOGURI BORGES–SÁBATO, CONSEMNATE DE ORLANDO BARONE
Gyles Brandreth ..... PHILIP ŞI ELISABETA – PORTRETUL UNEI CĂSĂTORII
Luigi Castoldi ..... ROMÂNUL DIN ITALIA
Stanislao Dziwisz ..... O VIAŢĂ CU KAROL
Josif Constantin Drăgan ..... PRIN EUROPA (5 VOL.)
Enrik Lauer ..... MOZART ŞI FEMEILE
Ioan Paul al II-lea ..... MEMORIE ŞI IDENTITATE
Gerd Langguth ..... ANGELA MERKEL
Ilie Năstase ..... MR NĂSTASE (CONŢINE COLIŢĂ FILATELICĂ)
Dinu Săraru ● Victor Atanasie Stănculescu ..... GENERALUL REVOLUŢIEI CU PICIORUL ÎN GHIPS
David Rockefeller ..... MEMORII
Emil Tocaci ..... ULTIMUL PROTEST
Kurt Vonnegut ..... UN OM FĂRĂ DE ŢARĂ

ESEISTICĂ
Mark Crick ..... SUPA LUI KAFKA
Ernesto Sábato ..... ESEURI (VOL. 1, 2)
Marius Tucă ..... ASTENII DE BUZUNAR ◆ PAMFLETE CU ROMÂNI

Vă recomandăm la RAO

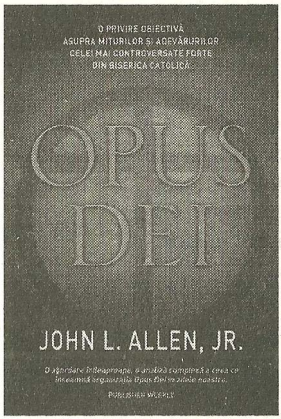

John L. Allen, jr.
OPUS DEI

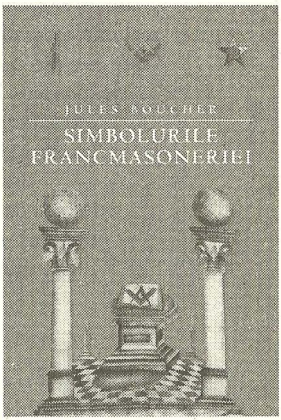

Jules Boucher
SIMBOLURILE FRANCMASONERIEI

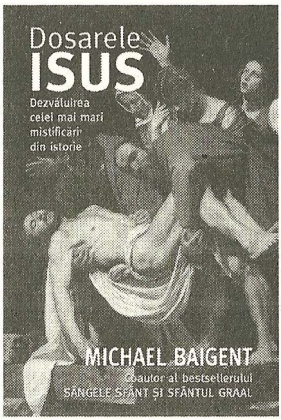

Michael Baigent
DOSARELE ISUS

Lynn Picknett & Clive Prince
MISTERUL TEMPLIERILOR

clubul cărţii rao

CLUBUL CĂRŢII RAO
are un regulament de funcţionare mai modern,
mai eficient şi mai adaptat nevoilor dumneavoastră,
care este pus la dispoziţia membrilor odată cu fişa
de înscriere. Principala inovaţie o reprezintă
introducerea a TREI TIPURI DE CARDURI
care vă oferă mari reduceri de preţ
în achiziţionarea cărţilor.
Pentru detalii privind acest regulament
vă puteţi informa din broşurile editurii noastre
sau scriindu-ne pe adresa:

CP CE-CP 23, Bucureşti;
e-mail: *club@raobooks.com*

sau accesând site-urile:
www.raobooks.com;
www.rao.ro

Tiparul executat de
Grafica Veneta S.p.A.,
Trebaseleghe (PD), Italia